

തടാതകാപരിണയം

നാമ

കാവ്യം.

—

തദ്ദേശസ്വയംഭരണവകുപ്പ്.

MIC
22/11/20
മനോരമ ജി
ശ്രീമതി - തദ്ദേശ
സ്വയംഭരണ

തടാതകാപരിണയം

നാമ
കാവ്യം.

കെരളപുരവാസ്തവ്യകവികലസാർവ്വഭൗമന
ശ്രീശങ്കരസുബ്രഹ്മണ്യസ്മരിണാ
വിരചിതം.

കൂടലൂർഗ്രാമവാസിനാ ബ്രഹ്മശ്രീ അനന്തനാരായണ
ശാസ്ത്രിണാ വിരചിതയാ “പ്രകാശികാ”
ഖ്യാതാ വ്യാഖ്യാതാ സമലംകൃതം

കാപ്പി ഭാഗം

ബ്രഹ്മശ്രീ

ഇ. പി. സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രിണാ
സ്ഥപകീയ “ശ്രീരാമകൃഷ്ണ” ഖ്യാതാ മുദ്രായന്ത്രാലയെ മുദ്രിതം
സൽ വിജയതൈതരാം.

1903.

All Rights Reserved.

Price Rs 1-2.

മുഖ്യം ക. ഹ-൨.

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

Printed and Published by E. P. Subramania Sastri,
at the 'Sree Rama Krishna Press,'
Elappulli Palghat.

ചിറികാ .

ശ്രീകൈരളപുരേശ്വരപദനളിനമകരന്ദാസപാദനചഞ്ചരികായ
മാണസപാദനൈഃ സ്വദേശികകൃപാധനനിധാനകലശീഭൂതൈഃ
കവികലപുഡാമണിഭിഃ വാഗ്ഗുലകലദുശ്ശാഭധിരാകെന്ദുഭിഃ കൈ
രളപുര(കൊടുവായൂർ) വാസ്തവ്യൈഃ 'ശങ്കരസുബ്രഹ്മണ്യ'സ്മരിഭിര
സ്മൃത്താതപാദൈർവ്വിരചിതം 'തടാതകാപരിണയാ'ഭിധമിദം കാ
വ്യരത്നം, കൂടലൂർ ഗ്രാമീണൈഃ വിപശ്ചിതപ്രവരൈരനന്തനാ
രായണ'ശാസ്ത്രിഭിർവ്വിരചിതയാ 'പ്രകാശികാഖ്യ'യാ വ്യാഖ്യായാസ
നാമീകൃത്യ സ്വജനകയശഃപ്രഥമവിധിത്വനാ മയാ ബ്രഹ്മശ്രീ
ഇ. പി. സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രിണാം സ്വകീയ 'ശ്രീരാമകൃഷ്ണ'ഖ്യാമു
ദ്രായന്ത്രാലയെ മുദ്രാപയിതാ പ്രകാശതാം നീതം.

ആശാസെ ച കാവ്യമിദം വൃൽവിത്സഭിഃ പരമപ്രമാണ്ഡഭ
തൈന ഗുഹ്യൈരതതി സർവ്വമനവദ്യം.

കൈരളപുരം ഗ്രാമം
ഹംഗൽ മാസ്തീഷ്കമാസി
൫-ഭിനെ

ഇത്ഥം ഗ്രന്ഥകർത്തൃന്ദുജഃ
സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി.

തടാതകാപരിണയെ

പ്രഥമസ്കന്ദഃ

കല്യാണായാസു നശ്ശുപത് കല്യാണാചലകാമുകഃ ।
കല്യാണശക്തിവ്യാപാരകല്യാണപ്രദം ശരംശരഃ॥ ൧

ഹരിഃ ശ്രീ ഗണപതയെ നമഃ അവിഷ്ണുമസ്യു.

നമഃ പരശുരാമാനന്തനാരായണശൈഷാദ്രീശപരശമ്ബ്രഹ്മാസ്മൽഗുരുഭ്യോനമഃ

ലക്ഷ്മീനാഥസ്സഭാ ദയാലുക്തീം പക്ഷിഗുവാഹനഃ ।
അക്ഷീദുരവിരസ്സഭ്യമക്ഷീണകുരുണാഞ്ജവഃ ॥ ൧
മംഗളം വസ്സഭാ ദയോൽ പിംഗളാംബരവന്ദിതഃ ।
പിംഗളാഭിരസ്സർവ്വമംഗളാശ്ലീഷ്ടം ശരംശരഃ॥ ൨

ശൃംഗാരാഭിരസംശ്രീതെ ഗുണഗണൈഃ ശ്ലേഷാഭിഭിഷ്ണിശ്രീതെ
ലംകാരൈരപമാദിഭിര്യഥാഭിരൈശ്വരൈഃ സംവർജ്ജിതൈഃ ।
കാവ്യൈ സുന്ദരധീരനായകകഥാപ്രൊൽഭാസിതൈ മന്ദധീ
വ്യാഖ്യാതും കിമലന്തമാപി ക്വയൈ വ്യക്താൻ പദാന്തമാനന്ദം ॥ ൩

തടാതകാപരിണയാഭിധകാവ്യപ്രകാശികാ ।
വിതന്വതെദ്യ കരുണാം കുച്ഛന്തു മയീ സാധവഃ ॥ ൪

ഇഹ ലലു നിഖിലനിഗമാഗമപ്രവീണാനാമെന്നാങ്കുലപരനളിനയുഗള
ഭജനവിമലിതാനന്ദകരണാനാം കൈരളപുരവാസ്യവൃണ്ഡയജനമുഖാലങ്കരണമീ
രമണീനാം ഭാഗ്ഗവതാനന്ദവനനിധിരാകാശതകിരണാനാം പരശുരാമാഭി
ധാനാനാം കിഞ്ച പവിത്രതമവിചിത്രതരഗുണഗണാവസരീനാം അനന്താ
ഭൈരവരാനാം അനന്തനാരായണശൈഷാദ്രീശപരശമ്ബ്രഹ്മാസ്മൽഗുരുഭ്യോനമഃ
ഇപരണാരവിന്ദമകരണാസ്വാഭാതുവിഖലവിവിരയിതസ്വാന്തോന്തോവാസീ വാ
യുലക്ഷതിലകഃ കവീകലയുഡാമണിശ്ശങ്കരസുബ്രഹ്മണ്യനാമാ കവിഃ കിമപി
കൌതുകാൽ തടാതകാപരിണയന്നാമ കാവ്യം പ്രകുലമാണഃ തത്ര ചാശീ
ണ്മസക്രിയാ വസ്തുനിളൈശ്വര വാപി തനുചമിത്വാഭിവചനമനുസ്മരണീശ്വര്യ
ഹപരിസമാപ്താഭിനിഖിലസമീഹിതസിദ്ധയൈ വിശ്വമംഗളനിദാനം തസ്ഥിം
ശ്ച പാണ്ഡുവചനാ കകാരണൈ മൌലീഭൂതമവനിഗണമാന്തൈ പ്രയുജ്ഞാ
നൊ മംഗളം പ്രാപ്തയതൈ കല്യാണായൈത്യാദിനാ.

കല്യാണപ്രധാനസ്ഥാപ്തപ്രധാനോചലോ ഗിരിമുഖമെരരിതി യാവൽ
സ കാമുകസന്ദർശ്യ സ തഥാ കല്യാണാചലകാമുകഃ അചലശൈലശിലൈ
ച്ചയാഃ, കൊദണ്ഡം കാമുകമിതി ചാമരഃ കല്യാണഃ മംഗളാശ്ശതയഃ രാജ
സാദ്രാ യസ്യ സഃ തഥാ കല്യാണശക്തിഃ രജഃ സൃജയി ഭൂതാനി സതാഞ്ച പ
രിരക്ഷതി തമോ ഹരതീതി വചനാൽ ശരപൽ സർവ്വാ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാ
രാദിഷു പ്രവൃത്തന്ത്യാപി നതജനാഭീഷ്ടഭാണേ ന സമയാപെക്ഷേതി ഭാവഃ വ
ന്ദാത്രണാമഭിവാദകാനാം വന്ദാരുഭിവാദക ഇത്യുരമഃ തേഷാം കല്യാണം
ക്ഷേമം പ്രകുഞ്ഞ്ചനശ്ചരമിതി ഭാവഃ ദദാതി പ്രയശ്ചരതീതി വന്ദാരുക്ഷ്യാ
ണപ്രദഃ ശരശരഃ സദാശിവഃ കന്താ നൊസ്താകം ശ്രോത്രണാം പഠിത്ര
ണം കല്യാണായ മംഗളപ്രദാനായാസു ഭവതപിതി പ്രാത്ഥനായാം ലോക്
കല്യാണമക്ഷയേ സ്ഥാപ്ത മംഗളേപി നപുംസകമിതി മൈദിനീ തഥാച
ലക്ഷയോജനോച്ഛിതസ്ഥാപ്തദൂരമിക്ഷുകാംബമിവാദോഽന്ധിതസ്യ സൃഷ്ട പ്രാ
ദികാരിണോ മംഗളാനെകശക്തിമതൊപ്രഭീക്ഷണ് മഭിവാദകാഭീഷ്ടഭാതുരീ
ശ്ചരന്ത്യാസുഭ്യം മംഗളപ്രദാനേ കാ വാ ശങ്കേതി ഭാവഃ അനാരത്നനതജനാഭീ
ഷ്ടഭാതുരപസ്മരമേചപതപ മംഗളാനെകശക്തിമതൊപ്രഭീപ്രായയുതവിശേഷ
ണവണ്ണനാൽ പരികരാരാലംകാരഃ അലങ്കാരഃ പരികരസ്സാഭിപ്രായേ വി
ശേഷണ ഇതി ലക്ഷണാൽ അത്രവൈഭഭീരിതിഃ തഥാച ദശരൂപകേ രീ
തിസ്തപ്രാൽ പദവിന്യാസ ഇത്യാരഭ്യ വിഭജ്ജനാഹൃതപാൽ വൈഭഭീത്യാദി
അല്പപ്രാണവണ്ണസദഃ ശ്ലേഷഃ പ്രസിദ്ധാത്മപദേതാം പ്രസാദഃ ബന്ധവൈ
ഷമ്യരമിതത്വം സമതാ ശബ്ദൈർവ ച പ്രതീവമാനസത്വമുദയുതം അനി
ശ്ചരവണ്ണത്വം സൗകമ്യം തപ്രിത്യന്തസ്തരണമത്ഥവൃക്തിഃ ഉക്തേ വാക്യേ
ഗുണാൽക്ഷപ്രതിഭാസം ഉദാരതാ സമാസബഹുഭൂതാം ഭാജഃ അഭിനവഹൃ
ദ്വാത്ഥപ്രതിവാദനം കാന്തിഃ അസൃദ്ധ്യാമാണാമന്ത്രാധിരോഹണം സമധിരി
തി രീതിഗുണാശ്ച സന്ധി പ്രഥമസീരോദാത്തോ മലയശ്ചാജോ നായകഃ ത
തഃ ധീരശാന്തഃ സുന്ദരപാണ്യഃ തതഃ ധീരോദ്ധതോഗ്രപാണ്യ ഇതി സം
പ്രദായഃ ഭയാവതപാദേസ്തത്ഗുണാശ്ച തത്ര തത്ര ഭുഷ്ടവ്യാഃ അസ്തിൻ സദ്യ
അനുഷ്ടം വൃത്തം തച്ഛരസി പ്രസ്കാരകമൈ ദൃഷ്ടാനി ദിഗതാധികഷ്ടപഞ്ചോ
ശഭ്യത്താനി തത്ര ച സപുഷ്പശമൈ പ്രഥമഃ അഷ്ടാശീതിതമൈ ദിഗീയഃ
ശതാധികചോത്രിംശത്തമൈ തൃതീയഃ അഷ്ടാശീതിതമൈ ചതുർത്ഥഃ പാദശ്ലോ
കി വിഭാഗഃ കല്യാണപദ്യേ ചതുഷ്ഠ പാദേഷ്വപി വിഗ്രഹാനതപദാലോപാ
സോ നാമ ശബ്ദാലങ്കാരശ്ലോകി സച്ചം സമീചീനം

അഥ പുരം നിദ്രിശതി.

അസ്തി സ്ഥസ്തികരീ നൃണാം പുരീ പാണ്യമഹീദൃതാം ।
പ്രശസ്താ മധുരാനാസ്താനഗരീവാമൃതാശിനാം ॥ ൨

അസ്തിതി നൃണാം മനുഷ്യാണാം സ്ഥസ്തികരീ ക്ഷേമകാരിണീ നാസ്താദി
ധാനൈ പ്രശസ്താ മധുരൈ പ്രസിദ്ധാ പാണ്യമഹീദൃതാം പാണ്യഭൂപതി

നാം പുരി കർത്രി അതാഹിനാദൈവാനാന്നഗരി അമരാവതീവർണ്ണി വർത്ത
 തെ വർത്തമാനെ ലക് തഥാചൈകരാത്രവാസമാത്രേണ മന്ത്യാനാം മൊക്ഷ
 ഭായിനീ മധുരേതി പാണ്ഡ്യഭൂപതിനാം കാചന പുരി ദൈവാനാമമരാവതീ
 വാസ്നിതി ഭാവഃ ഉപമാലങ്കാരഃ 'ഉപമാ യത്ര സാദൃശ്യലക്ഷ്മീഭൂലസതി ലഭയോ'
 രിതി ലക്ഷണാൽ ൨

അഥ സപുഷ്പിഃ പുരീം വർണ്ണയതി.

കലശേഖരഭൂപാലഃ കലയാതുലയാനപിതഃ ।

കലാനിധികലോൽപന്നഃ കലയാമാസ യാം പുരാം ॥ ൩

കലേതി । അതുലയാ അസമാനയാ യദോ അക്ഷയയേത്യർത്ഥഃ കലയാ പൂർവ്വധ
 നസമുദ്ധ്യാ യദോ കലയാ ശിഖ്യാ പുരാഭിനാഞ്ചമൽകൃതിനിർമ്മാണകൗശലേ
 നേതി യാവൽ കലാ സ്രാസ്തലരൈവുദ്ധൗ ശിഖ്യാഭാവംശമാത്രക ഇതി മെദിനീ
 അഥവാ അഷ്ടാഭിശ്ച സുരേന്ദ്രാണാം മാത്രാഭിന്നീമിതോ നൃപ ഇതി വച
 നാൽ കലയാ രംഗപരാംശേനാനപിതഃ യുക്തഃ അന്യഥാ രംഭശം പുരം കൊ
 വാ കരിഷ്യതീതി ഭാവഃ കലാനിധിശ്ചതുഃ ശൃംഗഃ കലാനിധിരിത്യമഃ തസ്യ
 കലമനഃപത്രം കലാനൃപിജനാനപത്വമഃ തസ്തിനൽപന്നോ ജാതഃ കലശേ
 ഖരഭൂപാലഃ കലശേഖര ഇതി പ്രസിദ്ധോ ഭൂപാലഃ രാജാ കന്താ യാം പുരം ന
 ഗരീം കലയാമാസ ചകാര । ഭൂതേ ലിങ് താമശ്ചയാസേത്യുത്തരത്ര സംഖ്യസഃ
 തഥാച ചക്രകലജാതഃ കലശേഖരനൃപതിർത്ഥം കൃതവാനിതി ഭാവഃ അത്ര മഹാ
 കലീനതപസന്വനതപക്ഷതാദയോ നായകഗുണാശ്ച ഭൂഷുവ്യാഃ । ൩

കൈലാസ ഇവ യത്രാസ്തേ വിബുധാവലിസേവിതേ ।

അഥാ ഗണാധിഭൂശൂരഭൂജാതാനപിതേ ഹരഃ ॥ ൪

കൈലാസ ഇതി । ഹരഃ പരമേശ്വരഃ വിബുധാഃ വിഭാംസഃ അന്യത്ര
 ദൈവാഃ വിബുധോ ജ്ഞേ സുര ഇതി മെദിനീ । തേഷാമാവല്ലോ പശ്ചിച്ഛാ വീ
 ധ്യാഭിരാവളിഃ പശ്ചിരിത്യമഃ സേവിതേ ആശ്രിതേ തഥാ വിബുധാവലി
 സേവിതേ ഗണാനാം സൈന്യാനാമധിഭൂതോ നായകാഃ അധിഭൂനായകോ
 നേതേത്യമഃ ശൂരാ വിക്രാന്താശ്ച ഭൂഭൂതോ രാജാനശ്ച തേഷാഞ്ചാതേന സമു
 ഹേനാനപിതേ യുക്തേ ഭൂഭൂത ഭൂമിധരേ നൃപ ഇത്യമഃ അന്യത്ര ഗണാധിഭൂഃ
 ഗണനായകഃ ഗജമുഖ ഇതി യാവൽ ശൂരസ്സബ്രഹ്മണ്യശ്ച ദൈവസേനാപതിഃ
 ശൂര ഇത്യമഃ ഭൂഭൂജാതാ പച്ഛതരാജപുത്രീ താഭിരനപിത ഇത്യർത്ഥഃ യത്ര
 മധുരാപുരേ കൈലാസേ കൈലാസോ നാമ ഭഗവതോ മെന്ദകോദണ്ഡസ്യാവാ
 സഗിരിഃ തസ്തിനിവ അശ്വാ സാക്ഷാൽ ആസ്തേ വർത്തതേ വർത്തമാനെ ലക്
 താമിത്യുത്തരത്ര സംഖ്യസഃ തഥാച ഗണപതിസബ്രഹ്മണ്യപാപ്തതീസഹി
 തേ ഇന്ദ്രോപേന്ദ്രാദിവൈബുരുന്നന്ത്യമാനവൈഭവേ കൈലാസാചല ഇ
 വാത്രാപി സാന്നിദ്ധ്യേന വർത്തതേ ഹര ഇതി ഭാവഃ ശ്ലേഷാചമാലങ്കാരഃ ൪

സ്വപ്നഭീതായസംസ്ഥിതീ യസ്യാമണ്ണഃ പ്രഹിസ്ഥിതം ।
സുവണ്ണമണിപുണ്ണാനി ശരണാന്ത്രവിലാമ്പ്രവി ॥ ൫

സ്വപ്നഭീതിഃ യസ്യാമധുരായാം പ്രഹിസ്ഥിതം കൂപവത്തി പ്രഹിഃ കൂപ
ഇത്യമരഃ അണ്ണഃ ജലം അംഭോണ്ണസ്മായൈത്യാദ്യമരഃ സ്വപ്നാദ്യഃ സുരഗംഗാ
യഃ സ്വപ്നഭീ സുരഭീഷികെത്യമരഃ തൊയേന ജലേന സമൃക് സ്മിതും ശീലമ
സ്പ്രേതി തത്തമാഭൂതം വന്തത ഇതി ക്രിയാ യൊജ്യാ അഖിലാനീ സമസ്മാ
നി ശരണാനി ഗൃഹാണി നിവേശശ്ശരണം ക്ഷയ ഇത്യമരഃ താന്ത്വി അവി
ശബ്ദശുഭകാരാത്മഃ സുവണ്ണമണിപുണ്ണാനി സുവണ്ണൈഃ കാന്തസപരൈഃ മ
ണിഭിഃ മുക്താവിദ്രമാഭിഭീഷ്യ പുണ്ണാനി സമഗ്രാണി വന്തന്ത ഇതി തഥാപ
ഗംഗാജലവദ തിസപാദ ജലം സപ്തസംപത്സമുദ്ധാനി ഗൃഹാണിതി ഭാവഃ ൫

വണ്ണാസ്സപാചാരസംപുണ്ണാഃ പുണ്ണാ യത്രാപണാഃഫലൈഃ
ശ്രേണ്യഃ സ്ത്രീണാം സ്വലാവണ്യധികൃതസ്വപ്തധുഗുണാഃ

വണ്ണാ ഇതി, യത്ര മധുരായാം വണ്ണാ ബ്രാഹ്മണായഃ വണ്ണാ ഭൂി
ജാഭാവിത്യമരഃ, സ്വപാചാരസംപുണ്ണാഃ ശോഭനേനാചാരണാനുഷ്ഠാനേന സം
പുണ്ണാഃ സമഗ്രാഃ സൈഷാമാചാരണേതി വാ ആപണാഃ നിഷ്കൃതാഃ ആപ
ണസു നിഷ്കൃതായാമിത്യമരഃ ഫലൈഃ കദളീഫലൈഃ ഏതദപലക്ഷണമന്വേ
ഷാം യഥാ ജാതീഫലൈരിത്യത്വം ഫലജ്ഞാതീഫലേ സസ്യ ഇതി മെദിനീ പു
ണ്ണാഃ പരിപുണ്ണാഃ സ്ത്രീണാം യൊഷിതാം ശ്രേണ്യഃ പണ്ഡിതഃ ശ്രേണി ഹരഖാ
സ്യപിത്യമരഃ സ്വലാവണ്യധികൃതസ്വപ്തധുഗുണാഃ സ്വപാസാം ലാവണ്യേന ലാവ
ണ്യേനാമ മുക്താഫലൈഷു മൂയായഃസുരഭീമധിവാന്തരാ യദംഗേഷു തദൈവ
ത്വത്വം താദൃശേന സൌന്ദര്യേണ ധികൃതസ്മിരസ്യതഃസ്വപ്തധുനാമപ്ലരസാം ഗു
ണഃ രൂപം യാഭിഃ താസ്മാഭൂതാ വന്തന്ത ഇതി യൊജ്യാ ഗുണോ മൌവ്യാമ
പ്രധാനേ ത്രയാശൌ സുഭ ഇന്ദ്രിയേ ഇതി മെദിനീ തഥാപ ബ്രാഹ്മണായഃ ത
ത്തദാചാരസംപന്നാഃ ആപണാഃ ഫലാഭിഭിഃ പുണ്ണാഃ സ്ത്രീയശ്ചാപ്ലരൊദ്യോക്തി
സുന്ദര്യ ഇതി ഭാവഃ പുഷ്പാശൈ അന്ത്രപൊക്ത്യാ സമാലങ്കാരഃ ഉത്തരാശൈ അ
പ്ലരസാം രൂപതീരസ്സാരാസംഭവേവി സംഭൂതവൽകഥനാഭയിശയൊക്തിഃ ന്ന

സാലോ ഗാരുഡമാണിക്യവജ്രാബദ്ധസ്സപതെജസാ ।
യത്രാഭാതി സനാമൈവ ദളപല്ലവപുഷ്പരാട് ॥ ൭

സാല ഇതി, യത്ര മധുരായാം ഗാരുഡേന ഗ്രാമമുഖമണ്ണേന മരതകേന ഗാരുഡ
കം മരതകമിത്യമരഃ മാണിക്യേന അരണവണ്ണേന മാണിക്യരത്നേന ച വജ്ര
ണ സിന്തേന വജ്രരത്നേന ച ആപ്രഥമം ഗാരുഡം തതൊ മാണിക്യം തതൊ
വജ്ര ഇതി ക്രമമണൈത്യത്വം ആബദ്ധഃ ആകുലിതഃ സാലഃ പ്രാകാരഃ കന്താ പ്രാ
കാരോ വരണസ്സാല ഇത്യമരഃ സ്വതെജസാ ആത്മീയകാന്ത്യാ ഭോനി വത്യാ
ണിപല്ലവാന്തി കിസലയാന്തി പുഷ്പാണി കസുമാന്തി ച തൈഃ രാജത ഇതി ദളപ

പ്രപഞ്ചരാട് സനാമാ സമാനനാമൈവ സാലജവവൃക്ഷ ഇവേത്യത്ത്ഃ സാലഃ
പാദപമാത്രേസ്മാൽ പ്രാകാരൈതിമേദിനീ ആഭൂതിശോഭതേ വർത്തമാനേന
ലട് ഉപമാലങ്കാരഃ ॥ ൭

ഭാഷ്യാലോകോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിവിഗ്രഹഃ ।

അഥാത്വ ഇവ യത്രാസ്തേ ശംഭരാത്യാനന്ദസവിതേ ॥ ൮

ഭാഷ്യം: അഥാത്വം കൈലാസഗിരീതിവ ആത്മാനുഭവവിതേ പുഷ്പാശ്രിതേ
അന്യത്ര ആത്മയാഗോത്വാ അനുഭവവിതേ യത്ര മധുരയാശംഭരപരമേശ്വരഃ
ഭാഷ്യാലോകോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധി
മഃ ആത്മം പുഷ്പം ചന്ദ്രത്തി യാവൽ തന്യാലംബമലംഭം തന്നെ ഉൽ അധീകം
ഭാസി വിചിന്തൽ മൂലാമസ്യകം യസ്യ സതഃശോഭതാപി ഭാഷ്യാലോപാധിവിഗ്ര
ഹഃ ഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധി
തഥാഭൂതസ്തേ ചന്ദ്രാൽവിചിന്തൽ മൂലാമസ്യകം ചന്ദ്രാൽവിചിന്തൽ മൂലാമസ്യകം
ലം പാപ്തം സിംഹശാഭിവാമാംഗത്തുവിരോധഃ ആത്മേ വർത്തതേ വർത്തമാ
നേലട് പുഷ്പാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധി

കൃതമാലാസരിൽകുലകലിതാ വിചലാപി യാ ।

ഏട്ടാ മന്ദാകിനീതിരരചിതേ വാമരവതീ ॥ ൯

കൃതമാലേതി: കൃതമാലാസരിൽ വൈഗവതിനാമ കാലനനദീ: കൃതമാലാ
വൈഗവതീത്യമരഃ തന്യാലംബമലംഭം യസ്യ സതഃശോഭതാപി ഭാഷ്യാലോപാധിവിഗ്ര
ഹഃ ഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധി
തഥാഭൂതസ്തേ ചന്ദ്രാൽവിചിന്തൽ മൂലാമസ്യകം ചന്ദ്രാൽവിചിന്തൽ മൂലാമസ്യകം
ലം പാപ്തം സിംഹശാഭിവാമാംഗത്തുവിരോധഃ ആത്മേ വർത്തതേ വർത്തമാ
നേലട് പുഷ്പാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധി

കലശലവരഭൂപാലോ ഭൂപാലകലശലവരഃ ।

അദ്ധ്യവാസ മഹാപ്രാജ്ഞസ്താം വൃഷദ്ധവാമരവതീ ॥ ൧൦

കലശലവരേതി: ഭൂപാലാനാം രാജ്ഞാം കലാസമൂഹഃ കലശലവരഭൂപാലോ
ത്രേ സജാതീയഗണേഷപചീതി മേദിനീ: തന്യാലംബമലംഭം യസ്യ സതഃശോഭതാപി
ഭാഷ്യാലോപാധിവിഗ്രഹഃ ഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധി
തഥാഭൂതസ്തേ ചന്ദ്രാൽവിചിന്തൽ മൂലാമസ്യകം ചന്ദ്രാൽവിചിന്തൽ മൂലാമസ്യകം
ലം പാപ്തം സിംഹശാഭിവാമാംഗത്തുവിരോധഃ ആത്മേ വർത്തതേ വർത്തമാ
നേലട് പുഷ്പാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോപാധിഭാഷ്യാലോകോപാധി

അലപദയന രാജ്ഞാഗുണാനാമ,

മാന്ധാതൈവ യശോരശി രത്നമവ മഹാദ്വീതി: ।

യക്ഷാധിപ ലക്ഷ്മീധാനപാഗിശ ഇവ വാൽപട്ടഃ ॥ ൧൧

മാന്ധാതൈ- ഉത്തരവക്ത്രമാണ സ്തേത്യത്രകർത്താ മന്ധാതാ യവ
നാശപാഞ്ചജകഞ്ചനാതി ചിന്തിമാൻ രാജാസ ഇവ യശോരശി: യശസാംകീ

തീർന്നാ രാശിസ്സമുഹായസ്യസഃ തഥാഭൂതഭൂതം- ബഭൂവ- അർത്ഥാസ്സർത്ഥവ
 മഹാഭൂതിഃ മഹതീർത്ഥികാഭൂതിഃ കാന്തിർസ്യസഃ തഥാഭൂതഃ യക്ഷരാജം കഞ്ച
 രജവു ലക്ഷ്മീവാൻസവനഃ അഭൂതഃ വാഗീശഃ ബുദ്ധസ്തതിരിവായചോവാചഃ സ
 രസപത്യാഃ രംഭഃ ബുദ്ധമവവഷ്ടപട്ടഃ വാചാലകഃ അഭൂതഃ. ൧൧

രജാ കവലയാമൊദ കാഞ്ചേഷസകലാനിധിഃ

ബുധാനനകരത്യാ ഭൂഭാഷാധീശശിരോമണിഃ. ൧൨

രാജേതി. സതാഭൂത ഏഷ അയം രാജാ അന്യത്രമന്യ രാജാഭൂതാകെക്ഷ
 ത്രിയജ്ഞമരഃ കവലയാമൊദകാരികൊഃ ഭൂവഃ വലയാനിമണ്ഡലാനി വലയ
 ശബ്ദേന തത്രപ്രജനാലക്ഷ്യന്ത തേഷാം ആമൊദം തൊഷംകന്തും ശീലമ
 സ്വേ തിസതഥാ അന്യത്രകവലയാസ്തപലാനിസ്സാദത്പലം കവലയമിത്യമരഃ
 തേഷാമൊദം ഗന്ധം ആമൊദോഗന്ധമുഷ്ണോരിത്യമരഃ വികാസകരതപാൽ
 ഗന്ധംതൊഷം വാകരൊതീതി തഥാകലാനിധിഃ കലാശ്ചതുഷ്ടികലാഃ നിധീയ
 നൈന്ദിനീതി തഥാ അന്യത്രാഷാഡശകലാനിവാസഃ ബുധാനനകര ബുധ
 നാംവിദുഷാം അന്യത്രദേവനാം ആനന്ദംലോകി നാന്യത്രാഭൂതകീരണതപാൽ
 ആനന്ദംസന്തോഷം കരൊതീതി സതഥാ ആർത്ഥഃ പൂജ്യഃ യേഷാധീശഃ രാജാ
 നഃ തേഷാംശിരോമണി മൺഢലിരനം അന്യത്രയുക്തഃ പാവ്യത്യാഃ ആർത്ഥാദ
 ക്ഷായണീത്യമരഃ അധീശഃനാഥഃ തസ്യ പരമേശ്വരസ്വശിരോമണിഃ മുഖഃമ
 ണിശ്ചാഭൂതഃ. ബഭൂവ ഭൂതേബ്ബ് ഒശ്ശേഷാലങ്കാരഃ. ൧൩

ഏഷഭൂഷാധുനീവിചി ഖോഷഖോഷിതമസ്തകം

തൊഷയാമാസ തന്തപത്ഥീവൃഷാങ്കേനതിഭിന്ദുപഃ. ൧൪

ഏഷജ്ഞതി. ഏഷഹൃപാരാജാ ഭൂഷാത്ഥം കല്പിതാധുനീ നദീശംഗൈതി
 യാവൽ തടിനീധുനീത്യമരഃ തന്യാഃ വീചിനാന്തരംഗേണാംഭോഷണനാഭേ
 നഖോഷിതശ്ശബ്ദാവിതഃ മസ്തകഃമുഖായസ്യതം മുഖാനാമസ്തകംസ്രിയാമിത്യ
 മരഃ ഭൂഷാധുനീ വീചിഖോഷ ഖോഷിതമസ്തകം വൃഷാങ്കംവൃഷഃ വൃഷഭഃ അങ്കഃ
 ലാപജചിഹ്നം യസ്യതം പരമേശ്വരഭിത്യത്ഥം തന്തം സന്താനം അത്ഥിതുംയാ
 ചിതും ശീലമസ്വേതി തഥാഭൂതസ്തൻ തന്തുന്തപാനഃ പിതൃണാ മന്ത്രണാഭവ
 തീതിശ്രുതൈഃ നന്ദഭിഃ സുതിഭിഃ സുതിന്തിരിത്യമരഃ തൊഷയാമാസ. അതേ
 ഷയൽഭൂതേലിട്. ൧൫

അഥൈകാദേശഭിടഗവന്തം സ്മരേതി.

നമോഹാലാസ്യനാഥായ തുഭ്യേബാലാബ്ജമൗലയെ

ഇളവാശ്ശക്രവാസ്തഭൃപുഷ്പ വദ്യജപവച്ഛണേ. ൧൬

നമജ്ഞതി. ഹ്യാസ്യനാഥായ ഹാലാസ്യനാ ഹാലസ്യവത്തിനാം നാഥായ
 പാപകായ ബാലാബ്ജമൗലയെബാലാബ്ജഃ ബാലചന്ദ്രഃ അബ്ജാഭൈവാതുക
 സ്സോമജ്ഞത്യമരഃ മൗലേശ്വ ശിരസിയാസ്യ സതഥാഭൂതായ ഇളാഭൂതിഃ ഗൌരിളാ

കുടിനീതമരഃ വാഃ ജലംവാവാരിത്യമരഃ ശുക്രാഗ്നിഃ ശുക്രശ്ചിത്രഭാണരിത്യമരഃ വായുഃ പവനഃ അഭ്രമന്തരിക്ഷം അഭ്രവ്യോമപുഷ്പരമിത്യമരഃ പുഷ്പവന്തഃ ചന്ദ്രസൂര്യൗ പുഷ്പവന്തഃ ഹിവാകര നിശാകരാവിത്യമരഃ യജപായജമാനശ്ച ഏതൈവഷ്ടശരീരം യസ്മൈതസ്മൈ അഷ്ടമുത്തമയതി യാവൽ തുഭ്യംനമഃ കരൊമീ തിയൊജ്യം അസ്സപിതി വാ |

൧൪

യൽസ്മതി സ്സംസൃതിഭൂപാന്തസംഹതിദ്യമണിദ്യതിഃ

യദ്രോമപുഷ്പരാസാരസ്തപസാസഹിരിഹാംഹസാ ൧൫

യദിതി | യൽസ്മതിഃ യസ്യ ഹംശപരസ്യതപസ്യതിഃ സ്മരണം കർത്വീ സംസൃതിഃ സംസാരഃ സംഘവധുപാന്തസംഹതിഃ അസ്തകാരബുദ്ധം തസ്യോദ്യമണിദ്യതിഃ സൂര്യകാന്തിഭവതീതിയൊജ്യം ഇഹസംസാരൈലൊകൈ വായോമപുഷ്പരാസാരഃ യസ്മൈരാമഭ്യോ ഗമൽപുഷ്പരം ജലം യദ്രോമപുഷ്പരം പുഷ്പരം സപ്തൈർ മുഖമിത്യമരഃ തസ്മൈസാരഃ ധാരാസംപതഃ ധാരാസംപത സ്മാര ഇത്യമരഃ അഹംസാംഹാ പാനാം അസംസഹിഃ അസഹ്യഃ ഭവതി തസ്മൈ തുഭ്യനമമതി പുഷ്പണസംഖ്യസഃ രൂപകാലങ്കാരഃ |

൧൫

യദാജ്ഞാകാരിഭിശ്ശൂശപൽ ക്രിയന്തേ ഭൂരിഭിദ്ഗരഃ |

ചരാചരാണാം ജഗതാംഗുപ്തപത്തിവിപത്തയഃ ൧൬

യദാജ്ഞേതി | യദാജ്ഞാകാരിഭിഃ യസ്മൈതവാജ്ഞാം നിയോഗം കർത്തും ശീലംയേഷാന്നൈഃ തഥാഭൂതൈഃ ഭൂരിഭി വിഷ്ണുബ്രഹ്മരണ്ടോ ഭൂരിനാവായു ദൈവച ഹരൈചപരമേഷിനീതി മെദനീ | ശൂശപൽപുനഃ പുനരിത്യർത്ഥഃ പ്രതി കല്പമിതിഭാവഃ പുനസ്സഭാത്മയൊ ശൂശപതിത്യമരഃ ചരാചരാണാം ജംഗമസ്ഥാവരാണാം ജഗതാം ലോകാനാം ഗുപ്തപത്തിവിപത്തയഃ രക്ഷാസൃഷ്ടിസംഹാരാഃ ഭൂശംക്രിയന്തേ കർമ്മണിപദ് തസ്മൈതുഭ്യനമമതി പുഷ്പണസംഖ്യസഃ

യൽഭിയൊദൈതിദിനകൃപാതി വാതൊ ദിവാനിശം |

ശൊമിഷ്ണുശഃ പചത്വഭാഗ മുചിദിപിട് ച വഷ്തി || ൧൭

യൽഭിയൈതി | ദിനകൃൽ സൂര്യഃ യൽഭിയാ യസ്മാൽ ഭവന്തേ ഉദൈതി ഉദയമുച്യതി വാതഃ മാന്തശ്ചയൽഭിയൈതി സപ്തരൂപാഷംഗഃ ദിവാനിശം അഹദ്ദിവംവാതി സഞ്ചരതി ശൊമിഷ്ണുശഃ അഗ്നിഃ ശൊമിഷ്ണുശഃ ഉഷ്ണച്യുധ ഇത്യമരഃ പചത്വീ പാകം കരൊതി നമുചിദിപിട് ച ഇന്ദ്രശ്ച വഷ്തി വൃഷ്ടിഃ കരൊതി തസ്മൈ തുഭ്യനമമതി പുഷ്പണസംഖ്യസഃ |

൧൭

ഭീഷാസ്താദാതഃ പവത ഇത്വാഭി ശ്ലുതയൊനുസന്ധയഃ വൽതമാനൈപദ് |

തപം ഭൂരസി തപം ഭൂവനംതപം ബഭ്രുസ്തപന്നിഭൊനഭഃ |

തപം ഭൂതവദ്ഗ്ഃ പരമൊസ്മാത്മായന്നാസിതൽകിമു || ൧൮

കാമിനി! തപഃവാൻഭൂഃ ഭൂമിഃ അസിഭവസി തപഃഭവനം ജലമസിഭവനംവ
 നുമിത്യമർഃ തപഃഖദ്യഃ അഗ്നിരസി ഖദ്യൈർവ്യാപാനരേ ശുദ്ധപാണൈഃ ച ഗ
 അധുലപജ്ജതിമെമിനീ തപഃനിഭോവായുരസി നിഭൃണ്യകുടിതൊവ്യാജെ വു
 ല്ലഗൃണ്യസമീരണജ്ജതി മെമിനീ! തപഃനഭഃ ആകാശമിതിതപഃഭൂതവദ്യഃ ജീവസ
 മൂഹഃ അസി തപഃപരമനിത്യജ്ഞാനാനന്ദാലിഖക്ഷണതപഃൽ ശ്രേഷ്ഠഃ ആത്മാ
 പരമാത്മാസി! തപഃയൽനാസിനഭവസി മൽതാദൃക്വസ്വ ചിദ്വ നചിഞ്ചിദിത്യത്ഥഃ
 തഥാചതപമവസർവ്വതപഃ പ്രതിരീക്ഷണകിഞ്ചിദന്യീതിഭാവഃ! ൧൮

നാലായന്മഹിമാലേശം വിനിശ്ചേഷ്ടമിയത്തയാ ।

ശ്രുത്യഗ്രിമാ പി കിംവാന്യെന്മാദഗൈരസ്മയതഭവാൻ॥

നാലമിതി അഗ്രിമാ ശ്രേഷ്ഠാചിത്രയീജ്ജഗദ്യജ്ഞാമലക്ഷണാ ഉപനിഷദിതിയാ
 വൽ യന്മഹിമാലേശം യസ്യ തവമഹിമാപ്രഭാവഃ തസ്യ ലേശം ലവമപി ഇയ
 ത്തയാഹുതാവത്തയാവിനിശ്ചേഷ്ടം ഇമിത്ഥമിതിവക്തൃനാലം സമന്താന സ
 താദശഭവാൻമാദഗൈരസ്മയ്സദഗൈഃ അന്യൈരിതൈരഭവാൻ ഇതരകിം
 നസ്തു യത ഏവേത്യത്ഥഃ തഥാ ച യതൊവാച ജ്ഞാതാഭിശ്രുതയോപിയന്മാ
 ത്തമല്ലമപി വക്തൃനശക്താഃ താദശസ്ഥാപിതൈരൊസ്ഥാപിതൈരഭവാൻ ഇ
 യസൈകിം നസ്തു യസാഹുവതിഭാവഃ അത്ഥാച തിരലക്ഷണം॥ ൧൯

ജഗതൊസ്തപ്രസൂതിസ്തപാ ഗോപ്താശ്ചാസ്താചനൈതരഭഃ

തഥാപിതപാനജാനന്തി ജനാമയാസ്തചൈതനാഃ॥ ൨൦

ജഗതജ്ജതി! തപഃ അസ്യജഗതഃ ലോകസ്യ പ്രസൂതിഃ സൃഷ്ടി കരതപഃഗോപ്യഃ പാല
 കശ്ച തപഃശാസ്താസംഹാരകശ്ച തഥാപി ഉൽപത്യാലിക്ഷന്താ തപമവേതിസ്ഥി
 തൊചിത്യത്ഥഃ ജനാഃ നരാഃ മായാസ്തചൈതനാഃ മായയാ അവിദ്യയാ അസ്താനി
 രസ്താചൈതനാ ചൈതന്യം ജ്ഞാനമിത്യത്ഥഃ തഥാഭൂതാസ്തന്തപഃനജാനന്തിന
 വിദന്തിവത്തമാനൈഃ തപമവായ്വസ്യ തപ്രസൂതിസ്തപാസന്നിധാനം തപമനു
 ഗ്രഹഞ്ചേതിശ്രീഭാഗവതഃ॥ ൨൦

ഏവഞ്ചെന്നകൊവിദുക്തസ്താദിത്യതത്ത്വമ

യൽകൃപാപൊതവാന്ത്രൈവതരന്തിഭവവാരിധിഃ।

ദിസ്തരോയതയഃ കല്പാപൂരം പൊതാഇവാശ്രമഃ॥ ൨൧

യദിതി! യതയഃ കാമ്യകർമ്മസത്യാസിനയോഗിനഃ ദൃസ്തരം ദർശനോപിതന്ത്രം അ
 ശക്താ ഭവവാരിധിം സംസാരേ ഏവകമക്രോധാലിമഹാഗ്രഹാലിമതപഃശൂന്യമദ്യഃ
 തം യൽകൃപാപൊതവാത്ത്രായസ്യ തവകൃപാ യോ സൈവ പൊതവാശ്രിന്തഃ
 തയൈവ പൊതാഃ അഭക്താഃ പൊതപൊതൊദ്ദൈഹികാഭിഭൂതൃമരഃ കല്പായാ അ
 ല്ലിനദ്യോപൂരം പ്രവാഹമിവ അശൃമം അനായാസം യഥാതഥാ തരന്തി വർത്തമാന
 ലക് ശുഖകൊപമായാസ്തകരഃ॥ ൨൧

വചാംസി യമനാസാദ്യ നിവർത്തന്തേ ധിയാ സഹ |

കസ്തപാം സ്തോതുജലം സൂരിഃ പ്രകൃതഃ പരമീശ്വരം ൨൨

വചാംസിതി | വചാംസി വെദവാക്യാനി ധിയാ മനസാ സഹ യം ഭവന്തേ
നാസാദ്യാപ്രാപ്യ നിവർത്തന്തേ നിവൃത്താനി പ്രകൃതേയായായാ പരം മായാതീ
തം ശംശപരം സർവ്വനിയന്താരം തപാം ഭവന്തം കു സൂരിഃ കൊവായീമൻധീ
മാൻസൂരിഃ കൃതഃ കൃഷ്ണിതൃമരഃ സ്തോതും വണ്ണിതിതും അലം ശങ്കരഃ നകൊ
പീത്യന്തഃ യതൊ വചോ നിവർത്തന്തേ ഇത്യാഗ്യാഃ ശൃതയോപി അഭിവെ
ഗവത്തമന മനസാ യമപ്രാപ്യ നിവൃത്തഃ തന്തപാം കൊവവണ്ണിതിതും ശ
ക്ത ഇതിഭാവഃ അത്ഥാപത്തിരലങ്കാരഃ ൨൨

യൊ നാക ഇവ സർപ്പാന്തബഹിർഗ്വാപ്യപി വിഗ്രഹം |

ധന്തേ ദൃഗാസേചനകം ഭക്ത്യാ തപാമാശ്രയെ ശിവം ||

യജതി | യസ്തപാനാക ആകാശമിവ വിഹായസംവിനാകൈസ്സീതൃമരഃ
സർപ്പാന്തബഹിർഗ്വാപി സർപ്പേഷാമന്തഃ അന്തരേ ബഹിഃ ബാഹ്യേ ച ച്ചാപിതും
ശീലമന്യേതി തഥാപി ഭക്താനന്ദം പരിപാലനാത്ഥം ദൃഗാസേചനകം ദൃശാം
നൈത്രാണാമാസേചനകം സർപ്പാഭംഗൈച്ചതുച്ഛികരം തദാസേചനകം തൃപേ
ന്നാസ്യ ഗുണൊ യസ്യ ഭംഗാഭിതൃമരഃ താദൃശം വിഗ്രഹം ശരീരം കർമ്മ ധന്തേ
ധരസി ശിവം മംഗലകാരിണം തന്തപാം താദൃശം ഭഗവന്തം ഭക്ത്യാ ഭജനശ്രദ്ധ
യാ ആശ്രയെ ഭജാമി | യൊഭവാൻ നമരൂപാഭിരഹിതഃ ആകാശവത്സർവ്വോ
പ്യപി ഭക്താനന്ദഹാത്ഥം മതിരമണീയവിഗ്രഹം സ്വീകരതേ തന്തപാം ശര
ണം ഭജ ഇതിഭാവഃ ൨൩

മൃകണ്യുർമൃഗ്യ കൃപയാവിന ദീപ്തായുഷം സുതം |

സ്മവാസ്തപാമർമ്മയെ തന്തുലബ്ധയെ സന്തതം മൃഗം ൨൪

മൃകണ്യുരിതി മൃകണ്യുർനാമാ മന്വിഃ യസ്യ തവ കൃപയാ ഭയോ ഉൽപന്നയെ
തിഭാവഃ ദീപ്തായുഷം ചിരജീവിനം സുതംചൂതം മർക്കണ്ഡേയമിഹി യവേൽ
അവിനൽ അലഭതേ തന്താദൃശം മൃഗം സുഖപ്രഭം തപാം തന്തുലബ്ധയെ സന്തത
ലാഭായ സന്തതം സ്മവാൻ സ്തോതാ സൻ അത്ഥമയെ യാചെ ഇയംപ്രാത്ഥനാ രാ
ജ്ഞഃ കവേശ്വ സാധാരണേതി പ്രതിഭാതി | അന്യഥാഭൂതതപന നിർദ്ദേശസ്തേ

ഇതി രാജന്താ സ്തൂത ശ്ലോഭവാരിദ്രാരണ്യനായകഃ |

ദൃഗന്തസ്ത്വന്ദികാരണ്യഃ പ്രഭാസീൽ സഹോമയാ || ൨൫

ഇതിതി | ഇത്യുക്തപ്രകാരേണ രാജന്താഭൂതനാ സ്മിതിഷ്ടതഃ ഹാരി
ദ്രാരണ്യസ്ത്വ കരംബവനസ്ത്വ ഹാരിദ്രോനീവവൃക്ഷസ്ത്വാഭിവിമേഭിരീ | നായ
കൊനാഥഃ ദൃഗന്തസ്ത്വന്ദികാരണ്യഃ ദൃശശരണോദ്യോം കൈരണോദ്യോം സ്മിതി പ്രവ

മൽ കാരുണ്യം കരുണാ യസ്യ സതഥാ ശംഭുഃ പരമേശ്വരഃ ഉമയാ പാച്ഛത്വാ
സഹ പ്രാദുരാസീൽ പ്രത്യക്ഷാ ബഭൂവ. ൨൫

ഗൊഭൂതൊപ്യസ്യ ശിതാംശുരഭ്യനന്ദൽ സതാരകഃ |
ദക്ഷിണസ്യാപി സാന്നിദ്ധ്യേ യദക്ഷീണോ വിവസ്വതഃ ||

ഗൊഭൂത ഇതി ശീതാംശുരഭ്യഃ അസൃഭഗവതഃ ഗൊഭൂതഃ നൈത്രഭൂതൊ
പി ദിങ്നൈത്രഘ്ണിഭുജ്ജലേ ലക്ഷ്യഭൂഷ്ടാസ്ത്രിയാം ഹംസി ശൌരിത്യമരഃ
സതാരകഃ സനക്ഷത്രസ്തൽ താരകാപ്യസൃവാസ്ത്രിയാമിത്യമരഃ സതാരകഃ കനീനി
കായുതയു താരകാക്ഷ്ണഃ കനീനികൈത്യമരഃ അഭ്യനന്ദൽ അധികം സന്ദോഷി
തവാൻ. യദ്യസ്മാൽ ദക്ഷിണസ്യ ദക്ഷിണനൈത്രഭൂതസ്യ വിവസ്വതഃ സുഷ്
സ്വ സാന്നിദ്ധ്യേ സത്യപി സമീപസ്ഥിതൌ സത്യാമചീത്യന്മഃ അക്ഷീണഃ ക്ഷ
യരഹിതഃ അഭവദിതിശേഷഃ യസ്മാദാപ്യമണ്ഡലസ്യ ചന്ദ്രസ്യ തൈജാ രാശിനാ
സുഷ്ണ സാന്നിദ്ധ്യേ ക്ഷീണതചിതിവ്യവസ്ഥാ ഭഗവതൌ ചിന്ത്രശക്തിമ
തൊനൈത്രതപശോയാം പാലയതിതാ തസ്മാൽ തന്നൈത്രതപശോയാമപ്യന്തരിക്ഷ
ഇവ സ നക്ഷത്രൊക്ഷികനീനികായുതയശ്ചാതിസന്തുഷ്ട ഇതി ഭവഃ || ൨൬

അസ്യ ദക്ഷിണചക്ഷുസ്സുപാദക്ഃ കിഞ്ചിന്ന ചക്ഷുഃ |
ജഗച്ചക്ഷുരപി ശയന്നാഭിഭൂതിസ്തദോഭവാ || ൨൭

അസ്യേതി അക്ഷസുഷ്ഠഃ ജഗച്ചക്ഷുരപി ജഗതാം ലോകാനാം ചക്ഷുസ്തന്ന
ഭൂതൊപി കർമ്മസാക്ഷീജഗച്ചക്ഷുരിത്യമരഃ അസ്യ പരമേശ്വരസ്യ ദക്ഷിണച
ക്ഷുസ്സാൽ സഖ്യതരനയനതപാലൈതൊ കിഞ്ചിദ്ലേഖമപി ന ചക്ഷുഃ സർവ്വ
ജഗച്ചക്ഷുരമമിദാനീമസ്യേശ്വരസ്യ ഏകം നയനമഭൂവമിതി മനോവികാരം ന
പ്രാപ യദ്യസ്മാൽ കാരണാൽ. ഹംശൈ പരമേശ്വരര അധികരണ തമോഭവാ
തമൊഗുണജന്യാ തമോഭവാ രാഹുഭവാ ച അധികാരഭവാ ച അഭിഭൂതിഃ പരഭ
വഃ ന നാസ്തി തമസ്മരാഹുസ്വപ്നാഭിത്യമരഃ തഥാ ച ഗുണത്രയാതീതസ്യ ഭഗവ
തഃ സന്ദർശനമപി ഭൂലോകം തത്ര ച തസ്മൈവ ദക്ഷിണനൈത്രപിദ്ധൌ കതൊ
ജായത ജഗച്ചക്ഷുരമമിദാനീ മസ്യചക്ഷുസ്സംപാകത ഇതി മനോവികാരഃ
കിഞ്ച സർവ്വനിയന്തുഭഗവതഃ നൈത്രതപശോയാം കഥം രാഹുപീഡയതിഭാ
വഃ

ദൈവാനാമവമോപ്യഗ്നിഃ സ്മാര്യമിക്വകൃഷതയാ |
ഉത്തമോഭൂദ്ധി മഹതാമാശ്രയഃ ശ്രൌയസേ ക്ഷിതൌ || ൨൮

ദൈവാനാമിതി അഗ്നിർവഹ്നിഃ ദൈവാനാം നിജ്ജരണാം അവമഃ അവകൃ
ഷ്ടൊപി സ്മാരഃ പരമേശ്വരസ്മാര്യമിക്വകൃഷതയാ ലലാടനൈത്രതപന ഹൈത്ര
നാ ലലാടമമിക്വകൃത്യമരഃ ഉത്തമഃ ഉൽകൃഷ്ടഃ ഉന്നതസ്ഥലവർത്തിചാഭൂൽ ബഭൂ
വ. ക്ഷിതൌ ഭൂമൌ മഹതാം ശ്രൌഷ്ടാനാമാശ്രയസ്സൈവനം ശ്രൌയസേ മഹ
ലായ ഭവതി ഹി പ്രസിദ്ധൌ അത്മാന്തരസ്ത്യാസംലംകൃതിഃ ൨൮

ഗംഗാ ത്രിവഥഗാപുന്യ സദാഗഹപരവാസതഃ ।

ന വിദ്വതി നൃ യൽകം പ്രാങ് നദഷ്ടാം ബ്രഹ്മണാവി യൽ ॥

അഥൈതി। ഗംഗാഭാഗീരഥീ ത്രിവഥഗാത്രയാണാം പഥാം സമാഹാരസ്മി
പഥം തന്മിൻ സ്വപ്രാപതാമുഷ്ടിതി യാവൽ ഗച്ഛതീതി തഥാഭൂതാവി അ
സ്മ പരമേശ്വരസ്യ സദാഗഹപരവാസതഃ സടനാം ജടനാം വ്രതിനസ്മ
ജടാസതൈശ്ചരഃ ഗഹപരം ബിലം തന്മിൻ വാസതഃ സ്ഥിത്വാ സാവവിഭക്തി
കസ്യസിദ്-നഖിദ്രതിസ്മ നാജ്ജിഗൃൽ യദൃസ്താൽ പ്രാക് പൂവം ബ്രഹ്മണാ ഹിര
ണ്യഗഭക്താവി യൽ കം യസ്യ പരമേശ്വരസ്യ കംശിരഃ കർമ്മ കംവാരിണി ച
മൃച്ഛി ചെയ്തമരഃ നദഷ്ടം നാവലൊകി തഥാപ ബ്രഹ്മാണുഭവൈ ഹിരണ്യഗഭക്തഃ
തൈനാവി യച്ഛിരൊ നദഷ്ടം തസ്യ ശിരസി സദാഗഹപരസ്ഥിത്വാ ഖലഭഃ കഥ
ഭീയാഭവി തു തുതൊഷ ഏവൈതിഭാവഃ

൨൯

ഭജംഗപ്രവരൊപ്യാസീത്സദൈത്യ സൂരഭിഷഃ ।

വാസുകിഃ കടകൊ നെതുദ്ദാസൈരാഗൊ രക്ഷ ന യൽ ॥

ഭജംഗൈതി। വാസുകിഃ വാസുകിന്നാമസപ്തരാജഃ ഭജംഗപ്രവരൊവിഷിട്
ഗാഗ്രണീരവി സപ്തശ്രേഷ്ഠാവി ചെയ്തത്മഃ ഭജംഗൊഹ്മര ച ഷിഡ്ഗൈമ
തിമമിനീ സൂരഭിഷഃ കാമാരൈരവി നിജ്ജിതകാമസ്ത്വാപി ഏതസ്യ പരമ
ശ്വരസ്യ സദാ കടകൊ വലയമംസിൽ ബഭ്രവ ജിതകാമകസ്യ വലയതപം വിടാ
ശ്രൗസസ്യ വാസുകഃ കഥം വാ സിദ്ധ്യതീതിവിരോധഃ സപ്തശ്രേഷ്ഠ ഇത്യ
വിരോധഃ യദൃസ്താൽ ദാസൈരാഗഃ ദാസൈരസ്യ ഭൂതവർഗ്ഗസ്തപരായഃ ദാസൈ
ദാസൈ ഇത്യമരഃ നെതുഃ നായകസ്യ രക്ഷ കൊപായ ന നഭവതീതിരക്ഷഃ
യദാ ദാസൈ രാഗ ഇതിപദപയം ദാസൈ ദാസവിഷയൈ നെതുഃ പ്രഭാഭഃ
രാഗഃ സ്നേഹഃ രക്ഷ കൊപായ നഭവതീതി വാ തഥാപ വാസുകിഃ അപി കട
കൊഭൂതിഭാവഃ

൩൦

അഥ തം രാഡുമാശ്ലിഷ്ടവാമപാശ്ചം ദശാ പിഞ്ചൻ

അവിനതാന്തരാനന്ദദ്വന്ദ്വനിന ഇവാധികം॥

൩൧

അഥൈതി। അമാനന്തരം രാട് രാജാ രഞ്ജിതരാപിത്യമരഃ ഉമാശ്ലിഷ്ടവാമ
പാശ്ചം ഉമയാ പാവുത്യാശ്ലിഷ്ടഃ വാമപാശ്ചഃ സവ്യപാശ്ചഭാഗഃ യസ്യ തപര
മേശ്വരം ദശാനൈത്രണ പിഞ്ചൻ അവലൊകയൻസൻ അന്തഃ ഗൃഹമലൈശ്ച അ
ധികംബഹുജം ഭീതപക്ഷേ ശത്രാവ്യാലാഭധികം അതിരിക്തം ദൃക്തം വിത്തം ഭീ
തപക്ഷേ ദൃക്തം ബലം ദശാ നൈത്രണ പിഞ്ചൻ അവലൊകയൻ ഭീനഃ ദരിദ്ര
ഭീതത്വ സ ഇവ അന്തരിത്രപ്രാപ്താഷംഗഃ ആനന്ദം സന്തോഷം അവിനതാല
ഭത ദൃക്തം വിത്തം ബലൈവി ചെയ്തിമമിനീ। ഭീനോസ്മീ മുഷികെ സ്രിയാം വാ
ധ്യവദഗ്ദ്ധൈ ഭീതൈ ഇതിമമിനീ। യഥാദരിദ്രഃ ഗൃഹമലൈശ്ച സംപൂർണ്ണം ധനകല
ശംദശാ പിഞ്ചൻ തൊഷം കരോതി യഥാ ശത്രുഭ്യോ ഭീതഃ സ്വഗൃഹൈ ശത്രാ

ബാലധികബലം ദ്രൗപാ തൊക്കും പ്രാവ്നയാൽ തലപൽ ഭഗവന്മവലൊക്താ
നന്ദം പ്രാപ്തവാൻ രാജേതിഭാവഃ ഉപമാലങ്കാരഃ ന.൧

മൃഗം പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ വിരാട് ദാക്ഷായണീയതഃ

ഭൂതൃക്ഷസ്രഗ്ഗസൽഗാത്രം തുഷ്ടാവായൊക്ഷജനമൻ ന.൨

മൃഗമിതി. വിരാട് രാജാ ക്ഷത്രിയോവിരാഡിത്യമരഃ ദാക്ഷായണീ പാ
ശ്ചത്വാ സമിതം ഭൂതൃക്ഷസ്രഗ്ഗസൽഗാത്രം ഭൂതിഷ്ണു അക്ഷസ്രജഃ രുദ്രക്ഷമാ
ലികാഃ ച താഭിഃ ലസൽ ശൊഭി ഗാത്രം വിഗ്രഹം യസ്യ തം അധോക്ഷജം അ
ധഃ അക്ഷജം ഇന്ദ്രിയജം ജ്ഞാനമിതി യവൽ യസ്താൽ സഃ അധോക്ഷജഃ
തം ഇന്ദ്രിയജന്യജ്ഞാനാഗൊചരമിത്യത്ഭിഃ മൃഗം പരമേശ്വരം പ്രദക്ഷിണീ
കൃത്യ പ്രദക്ഷിണം കൃതവാ നമൻ നമസ്തൂച്യൻ സൻ തുഷ്ടാവായ്സ്മാൽ. ന.൨

യസ്സദാ യോഗിഭിര്യുഗ്ദ്ധോ നിയതേന്ദ്രിയസഞ്ചയൈഃ

തപാം സാക്ഷാൽപശ്യതൊന്നുനൈ കിമാസാദ്യജുഗന്ത്രയൈ

യജതി യഃ തപം സദാ സ്വച്ഛാ നിയതഃ നിഗൃഹീതഃ ഇന്ദ്രിയാണാം ഹ
യോഭീന്ദ്രിയാണാം സഞ്ചയഃ സമൃദ്ധഃ യൈര്യൈഃ വാരസംഘാതസഞ്ചയോ ഇ
ത്യമരഃ യോഗികിഃ യോഗാദ്യാസരതൈഃ ശ്ലേയഃ ജ്യാനൈനാവഗ്നഃ ശക്യഃ
നപുനഃ പ്രത്യക്ഷതപനാവലോകിതുമിതിഭാവഃ തം താദൃശം തപം ഭവന്തം
സാക്ഷാൽ പ്രത്യക്ഷതപ പശ്യതഃ അവലോകയതഃ മമ മെ ജഗത്രയൈ ലോക
ത്രയൈ ആസാദ്യം പ്രാപ്തമന്യൽ ഏതദിതരൽ കിം ന കിഞ്ചിദിത്യത്ഭിഃ തപോച
വശീകരേന്ദ്രിയൈ യോഗികിരപി യഃ ശ്ലേയഃ തം തപാം സാക്ഷാൽപശ്യ
തൊ മെ ലോകത്രയൈ ഏതദിതരൽ കിംവാ വസ്യ പ്രാപ്തമിതിഭാവഃ ന.൩

അപി ഭൂഭാരതാമൈകാമൈഷാസ്താഞ്ച വിഷ്ണുനാ

യൽപന്നദൃഷ്ടസ്ത മയോ സോമോലോ കിമതഃ പരം ന.൪

അപിതി. ഏകാം ഭൂഭാരതാം ഭൂ ഭാരാഃ യസ്യ സഃ മന്യ ഭാവഃ തത്താം
ഉപേഷ്ടാപി പ്രാപ്തവായാപി ഭൂവിഭാരണാന്തം അന്ത്യാമിതരാം ഭൂഭാരതാം ഭൂ
വാം ഭൂമിഭാരയതീതി ഭൂഭാരഃ കൊലഃ മന്യ ഭാവഃ തത്താം ഭവീതീതിമത്യത്ഭിഃ
താഞ്ച ഐഷാ പ്രാപ്തവാനാ വിഷ്ണുനാ സർവ്വാചകൈന ഹരിണാ യൽ പൽ യ
സ്യ പാദഃപരംപ്രിശ്വരണൈസ്ത്രിയം, ശ്ലോഘോ ഭൂഭാരഇന്ദ്രവീത്യമര ന ദൃഷ്ടഃ
സ പരമേശ്വരഃ തപം സോമഃ ഉമയോ പാവത്വാ സന്ദിത സ്തൻ തത്രാപൃദ്ധാ
സാക്ഷാൽ ഏകാം ഭൂഭാരതാമിത്യത്രാപൃദ്ധാഷംഗഃ ഭവപിതപമിത്യത്ഭിഃ താം പ
രം ഐഷാ മയോ ദ്രൗളുഇന്ദ്രയാപൃദ്ധാഷംഗഃ ഇതഃ അസ്താൽ പരം അന്യൽ കിം
ന കിഞ്ചിദൽഭൂതമിത്യത്ഭിഃ തപോച സ്വയം സർവ്വത്വംവിനാ വിഷ്ണുനാ ഭൂഭാര
തായുഗളപ്രാപ്താവപി യൽപാദോപി ന ദ്രൗളു മയോ ചൈ ഭവപിതപത്രപഭൂ
ഭാരതൈപ്രൈപി സാംഗസ്തവ്യാലംകൃതഃ കിഞ്ചപാർത്ഥീപരിതഃ പ്രത്യക്ഷതപ
ന ദ്രൗളു ഇതഃ പരം കിംവാ ഭാഗ്യമിതിഭാവഃ വിശേഷാകാരിക്കങ്കാരഃ ന.൪

നമസ്സ ഭക്തഹൃത്ബഹ്വിപ്രാവൃഷണ്ണവയൊമുഖഃ।

പ്രാവൃഷണ്ണവനെദ്വായ വൃഷാത്രുഡായ ശംഭവേ॥ ൩൫

നമസ്സഭി। ഭക്തസ്വ സൈവകസ്വ ഹൃദയേ ഹൃദയമേവ ബഹ്വിഷ്ണുരഃ മയ്യ
രൊബഹ്വിഷ്ണോ ബഹ്വിഷ്ണുരഃ തസ്യ പ്രാവൃഷണ്ണവയൊമുഖഃ വഷാങ്കാലീന
ജലധരഃ തന്യൈ പ്രാവൃഷണ്ണവനസ്വ കരോബാരണ്യസ്വ പ്രാവൃഷണ്ണഃ പ
മാനീപൈ പ്രാവൃഷ് കാലഭവേ ഇതിമമലിനീ। ഇദ്വായ സപാമിനെ ഇദ്വായൈവ
ധനീസ്ഥിതിമരഃ വൃഷാത്രുഡഃ വൃഷാത്രുഡഃ തന്യൈ വൃഷഭവാഹനായൈവ
തന്മഃ ശംഭവേ ക്ഷേമനിയയൈ തുഭ്യംനമഃ രൂപകാലങ്കാരഃ ൩൫

ഇതി സ്തുവന്തം ശതശാ നമന്തം പ്രാഹ സാദരഃ।

രംശോപി തമനുക്രാശഭാജനം ഹി കരുഃ പ്രഭാഭഃ॥ ൩൬

ഇതിതി। ഇത്യുക്തപ്രകാരേണ സ്തുവന്തം സ്തോതാരം ശതശഃ നമന്തം പ്ര
ണമന്തശ്ച തം നൃപതിമിത്യന്തഃ രംശോപി രംശപരയൈത്യന്തഃ സാദരം ആ
ഭരണ സഹിതം യഥാതഥൈത്യന്തഃ പ്രാഹ്യാവാചപ്രഭാഭഃ നാമസ്വ കരുഃ ഭക്തഃ
കരുതൃപാതരൈ ഭക്തഇതി മമലിനീ। അനുക്രാശഭാജനം അനുക്രാശസ്വയോ
ന്തഃ ദയാരകംപാസ്യാദനുക്രാശ ഇത്യന്തഃ ഭാജനം പാതം ഹി പ്രസി
ദ്ധൈ ൩൬

പ്രസദദിഷ്യാനയാ നത്യാദ്യവപന്തത്ത്വമാചിരാത്।

സുതസ്സ ഭവിതാ പൂജ്യഃ പ്രിയശ്ച ജഗതീപതെ॥ ൩൭

പ്രസദദിഷ്യാനയാ। ഹൈജഗതീപതൈരാജൻ അനന്താ രംശോ നത്യാ സ
ത്യാ നതിസ്തുതിരിത്യന്തഃ പ്രസദദിഷ്യാ പ്രസന്നസ്വ മമാദ്യവപന്തൈ അനുഗ്രഹാ
ത് അദ്യവപന്തിരനുഗ്രഹയത്യന്തഃ തൈവ അചിരാത് വൈഗൈ പ്രിയഃ ഇഷ്ടഃ
പൂജ്യഃ പൂജനീയഃ ശപതൂരശ്ച അതമൈത്യന്തഃ പൂജ്യശ്ചപൂജ്യവന്തൈരി
തിമമലിനീ। സുതഃ പുത്രഃ ഭവിതാ ഭവിഷ്യതിലുക്തം അതിപ്രസന്നോ ഭഗവൻ
ഉത്തരകാലീനമചി തത്പുത്രസ്വ മഖയദ്ധാജസ്വ പുതീപരിണയനം സുചിതവാ
നിതിഭാവഃ ൩൭

വൃഷാകപായീ ചാഹൈനം ഭാഷാഭിക ഇവൈതയഃ।

ഭാഷയാസ്വ ഭവാൻ ഭൂയാദിഷാ മന്ത്രേ വരാന്തമുജഃ॥ ൩൮

വൃഷാകപായീതി। അസ്വ പരമേശ്വരസ്വ ഏതയാ ഭഷയാ രംശോ
ക്ത്യാ ഭാരതീഭാഷൈത്യന്തഃ ഭവാൻ തപഃ ഭാഷാഭിക ഇവ ഭാഷായാഃ സരസ്വതീ
ഭവ്യഃ അഭികഃ കാമുകഃ ബ്രഹ്മൈവ കാമയിതാഭിക ഇത്യന്തഃ വരാന്തമുജഃ വരഃ
ശ്രേഷ്ഠഃ ആത്മജഃ പുത്രഃ യസ്വതഥാഭൂതഃ സൻ പുത്രവാൻ ഭൂയാൽ ഭവിഷ്യതി
ഇതി ഏഷാഹമിത്യന്തഃ മന്ത്രേ ജാനാമീതി വൃഷാകപായീ ച വൃഷാക
പായീ ശ്രീഗൗരോർജ്ജരിത്യന്തഃ ഏനം രാജാനം പ്രാഹ ഉക്തവതീ യഥാ ബ്രാഹ്മ

കുചിത്രവലക്ഷമുതൊളൽ തലപൽ ഭവാനവി അസ്യ ഭഗവതൊ ഭാരത്യാമ
ജനകപുത്രൊ ഭൂതാ ഇതി മന്യെഹമിതിഭാവഃ ൩൮

ഇത്യുചുഷൊസ്സജംപതയാഃ പ്രാചൊരന്തർലിമെയുഷൊഃ ।
പ്രാചീനബന്ധിസദശസ്സമൽപ്രാപൊപകാരികാം ॥ ൩൯

ഇതീതി. ഇത്യുക്തപ്രകാരമേണ ഊചുഷൊരക്തവതൊഃ പ്രാചൊഃ പൂരോ
തനയൊഃ ജംപതയാഃ ജംപതയാഃ ഭംപതീ ജംപതീ ഭാഷാപരീത്യമരഃ പാ
പ്തവീപരമേശ്വരയൊരിതി യംവൽ അന്തർലി മന്യെഹമന്യേയുഷൊഃ പ്രാപ്ത
വതൊസ്സതൊഃ പ്രാചീനബന്ധിസദശഃ പ്രാചീനബന്ധിസദശഃ പ്രാചീനബന്ധി
ഹിഹാഇത്യമരഃ യദപ്രാചീനബന്ധിരിതി കശ്ചനരജാ തസ്യ സദശസുലഭഃ സഃ
കുലശൈഖരഃ സമൽ മുദാ സന്തൊഷണാനപിതസ്സൻ ഉപകാരികാം ഉപകാരികാം
രാജസഭനമിതി യാവൽ ഉപകാര്യോപകാരികൈത്യമരഃ പ്രപ്രപ്രപ്രവൻ വര
ഭാനാനന്തരം പാപ്തവീപരമേശ്വരയൊ അന്തർലിതയ രാജാ തുഷ്ടസ്സൻ രാജ
സഭനമാപെതിഭാവഃ ൩൯

അഥൈശാനന്ദഗ്രാമത് പ്രൊതവിക്രമം മലയദ്ധാജഃ ।

മൂത്തിമന്തമിവ പ്രാപ പരാക്രമമയം സുതാ ॥ ൪൦

അഥൈശി. അഥ വരപ്രാപ്തനന്തരം അയം വർഷം ഭംഗാനന്ദഗ്രാമത് പരമേശ്വ
രപ്രസാദാഭയതൊഃ പ്രൊതവിക്രമം പ്രസിദ്ധപരാക്രമം മൂത്തിമന്തം മൂത്തി
പരാക്രമം വിക്രമമിവസമിതം മലയദ്ധാജം മലയദ്ധാജ ഇതി പ്രസിദ്ധം സു
തംപ്രാപാവായ ലിട് ॥ ൪൦

പുപൊഷ വൃഷഭാരൂഢപ്രസാദാഭയ ഭൂഭൂജഃ ।

പുഷാതപാനസരണാദ്യദ്ധാപിം ബാല ഇവൈശ്വരാട് ॥ ൪൧

പുപൊഷൈതി. ഭൂഭൂജഃ രാജാഃ ഏഷഃ ബാലഃ കമാരഃ വൃഷഭാരൂഢസ്യ വൃ
ഷവാഹനസ്യ പരമേശ്വരസ്യ ത്രയം പ്രസാദാൽ പ്രസന്നതാമൈതൊഃ പുഷാ
തപാനസരണാൽ പുഷ്കസുഷ്കസ്യ തപസ്യ കാന്ത്യാ അനുസരണാൽ അനുക്രയ
ണാൽ ബാലഇത്യനുഷംഗഃ ഉപരാട് ബാലവത്ര ഇവവൃഷിം ഉഭയം പുപൊഷ
പൊഷിതവാൻ ഉപമാലങ്കാര യഥാവാ തുഷ്ടപ്രതിപദമാരഭ്യ ക്രമമേന്ദ്രസ്ഥി
തസ്യ സുഷ്കമണ്ഡലസ്യ തൈജസ്വതിഫലനാൽ ചന്ദ്രാവൃദ്ധി മപയോതി തലഭയ
മചി ഭഗവൽപ്രസാദാൽ വൃദ്ധിമവാപെതിഭാവഃ ൪൧

ധാത്രിശതനയൊ ധാത്രിഭത്തസ്തനരസോഭവൽ ।

കൃത്തികാസ്തനപായിവ പുഷ്പവർഷാ ഷഡാനനഃ ॥ ൪൨

ധാത്രിതി ധാത്രിഭത്തസ്തനരസഃ ഉപമാതൃഭീയമാനസ്തസ്യ ധാത്രിസ്യാഭവ
മാതാപിത്യമരഃ ധാത്രിശതനയഃ ക്ഷിതീശ്വരസ്യഃ കൃത്തികാനാം കൃത്തികാന
ക്ഷത്രംനാം സുനൈ പാതം ശീലമന്യേതി തഥാ ഷഡാനനഃ സുബ്രഹ്മണ്യ ഇ

വ ശരജനാ ഷഡാനനഇത്യമരഃ പുഷ്പവഷ്ടാ പൊഷിതഭേദഃ അഭവൽ ബഭ്രുവ
ഉപമാലങ്കാരഃ ൪൨

പിത്രൊന്നുകെവലം നൈത്രാനന്ദഭൊ ഗൊത്രനന്ദനഃ
സപ്തസ്യാ അപി കത്രത്യജനതായാ സ്സപചെഷ്ടിതൈഃ ൪൩

പിത്രൊരിതി। ഗൊത്രനന്ദനഃ ഭൂപരിസുന്ദഃ ഗൊത്രൊ ഭൂപരിശൈല
യൊരിതിസാരഃ സപചെഷ്ടിതൈഃ സപ്തചെഷ്ടാഭിഃ ബാലക്രിഡാഭിരിത്യതന്ദഃ
പിത്രാഃ മാതാപിത്രാഃ മാതാപിതരൗ പിതരൗഇത്യമരഃ കെവലംപ
രം നൈത്രാനന്ദഃ നയനാനന്ദോയീ ന കിന്തു സപ്തസ്യാഃ സമസ്തായാഃ തൽപുര
സ്വ ജനസമൂഹസ്യാപിഗ്രാമതാജനതാമുച്യേത്യമരഃ നൈത്രാനന്ദഭൊ ബഭ്രുവതി
ശേഷഃ ൪൩

സവയൊഭിസ്സചിവജൈ സ്സമം ശൈശവകെളിഷു ।
മാലിന്യമനയദപഷ്ട രജൊഭിരിവകഞ്ജരഃ ൪൪

സവയൊഭിരിതി। സഇതിയൊഘം സവയൊഭിഃ സമാനവയയൈഃ യ
ചാസ്തിശൈഃ സ്തിശോഭയസ്വ സ്സവയാഇത്യമരഃ സചിവജൈഃ മന്ത്രിപു
ത്രൈഃ സമം സാകം ശൈശവകെളിഷു ബാല്യക്രിഡാസു വഷ്ടശരീരംശരീരം
വഷ്ടവിഗ്രഹ ഇത്യമരഃ രജൊഭിഃ യുളിഭിഃ കഞ്ജരഃ കളഭ ഇവ കഞ്ജരഃ കളഭഃ
മത്തഗജചാഗ്രസരപി ചെതിസാരഃ മാലിന്യം മലിനതാം അനയൽ പ്രാപ
യാമാസ ദപിക്ഷ്കകൊധാതഃ ഉപമാലങ്കാരഃ ൪൪

വൃത്തചൗളസ്സ വണ്ണാനാം യഥാവൽ ഗ്രഹണൈസൻ ।
സമസ്തോവാങ് മയം പ്രാപ സരിത്രവാണ്ണവം ഡഷഃ ൪൫

വൃത്തഇതി। സഃ യഥാവൽ യഥാവിധി വൃത്തചൗളഃ സംപദ്യമാനചൗള
കർമാസൻ വണ്ണാനാ മക്ഷരാണാം ഗ്രഹണൈ ജ്ഞാനൈ സൂത്രൗ വണ്ണന്തുവാ
ക്ഷാഇത്യമരഃ സമസ്തമഖിലം വാങ് മയം സാരസ്വതം ഡഷഃ മത്സ്യഃ സരിതാ
നദ്യാനദീ സരിദിത്യമരഃ അണ്ണവം സമുദ്രമിവ പ്രാപൽ പ്രാപ്തവാൻ യഥാനദ്യാ
മവതരണൈനൈവ സമുദ്രംമത്സ്യഃ പ്രാപ്തനയാൽ തഥാ ഏകപഞ്ചാശഭക്ഷര
ജ്ഞാനൈനൈവ സമസ്തം സാരസ്വതമപി പ്രപൃവന്തിതിഭാവഃ ഉപമാ ൪൫

അഥൊപനിതൊ വിധിവദധീതനിഗമാഗമഃ ।
സവ്രത്യാപെവ സംക്രാന്തവണ്ണതരമുനെദ്ദശാം ൪൬

അഥെതി അഥാനന്തരം വിധിവൽ യഥാവിധി ഉപനീതഃ ഉപനയനസം
സ്തരസംപന്നഃ അധീതനിഗമാഗമഃ അഭ്യസ്യവേദശാസ്ത്രഃ വ്രതീ ബ്രഹ്മചാരി സഃ
ബാല്യം സംക്രാന്തവണ്ണതരമുനഃ സംക്രാന്തഃ ആശ്രിതഃ വണ്ണതരഃ ഇതവേ
ണ്ണഃ ബ്രാഹ്മണചമിത്യതന്ദഃ യൈന സചാസൗ മുനിശ്ച തസ്യവിശ്വചമിത്രമഥ

ക്ഷേമിതൃന്മഃ ദശാമവസ്ഥാം ആപ പ്രാപ്തവ വിശ്വാമിത്ര ഇവനി.യമവാൻ
ബഭ്രുവേതിഭാവഃ രൺ

കാലെന്നകെന ചിത ബാലഃ കലാപുണ്ണാഭവച്ഛൂചിഃ!

ശ്രീമാൻ കവലയാറ്റാടി വാല്മീകിയെന്ന ചന്ദ്രമാഃ॥ രൺ

കാലെന്നെരി ശൂചിഃ ആചാരവാൻ അന്യത്ര ശൂദ്രഃ ശ്രീമാൻ സംപന്നഃ അന്യ
ത്രകാണിമാൻ കവലയാറ്റാടി കൊഃ ഭവഃ വലയാനി മണ്ഡലാനി വലയശ്ശെ
ന തത്രത്യജനാ ലക്ഷ്യന്തേ താനാറ്റാഭയിതുമാനന്ദം തും ശീലമന്യേരി അ
ന്യത്ര കവലയാനി കമഭാനി ആറ്റാഭയിതും വികാസയിതും ശീലമന്യേരി സത
ഥാബാലഃ രാജകുമാരഃ അച്ഛപക്ഷണ ശൂച്ഛപക്ഷണ ബാല ഇത്യുപപന്നഃ ച
ന്ദ്രമാഃ ബാലചന്ദ്രവ കെനചിത കാലെന്ന കതിവയൈരൈവ ദിനൈരീതൃന്മഃ
കലാപുണ്ണഃ കലാഭിഃ ചതുഃഷഷ്ടികലാഭിഃ അന്യത്ര ക്ഷോഡശകലാഭിഃ പുണ്ണഃ സമ
ഗ്രഃ അഭവൽ ബഭ്രുവ ഭൂതൈബ് ഉപമാ ശൂച്ഛപക്ഷണ ബാലചന്ദ്രവ കെനചി
ത കാലെന്നായം സകലകലാപുണ്ണാ ഭൂതിഭാവഃ രൺ

ആചാതുഷ്ഠം വിനിവൃത്യ പ്രിയാചാതുഷ്ഠം വിപശ്ചിതഃ ।

കൃതയസ്സഫലാസ്തേഷാം പാത്രദത്താ ഇവ ശ്രിയഃ॥ രവ്യ

ആചാതുഷ്ഠവി വിപശ്ചിതഃ പ്രാജ്ഞാഃ വിഭാൻ വിപശ്ചിദിത്യമഃ യേ
ആചാതുഃ ദേശികാഃ പ്രിയാചാതുഷ്ഠം പ്രിയഃ അഭിപ്രേതാഃ ആചാതുഃ ഗുരവാ
യസ്യതം യഥാ ബുദ്ധിമതപാൽ പ്രിയഃ ആചാതുഷ്ഠാണാമിരി തം രാജപുത്രംവീ
റിവ്യഃ ശിക്ഷിതവന്തഃ തേഷാമാചാതുഷ്ഠാണാം കൃതയഃ യന്താഃ പാത്രദത്താ യൊ
ഗ്യേഷു ഭീയമാനാഃ യോഗ്യഭാജനയൊഃ പാത്രമിത്യമഃ ശ്രിയഃ സമ്പദ ഇവ
സഫലാഃ സപ്രയോജനാ ബഭ്രുവരിതിശേഷഃ യഥാ സൽപാത്രപ്രതിപാദിതം
നമിഹപരത്ര ച പ്രയോജനായ ഭവതി തദപൽ ബുദ്ധിമതി പ്രയുക്താ ദേശി
കാനാം പ്രയന്താഃ സഫലാഃ ഭവന്തീതിഭാവഃ ഉപമാഃ രവ്യ

താരുണ്യഭിന്നബാല്യോസൗ ക്രമേണ നൂപനന്ദനഃ।

ആസീൽ പ്രസന്നതാം പ്രൌഢഃ കരിവൊത ഇവ ശ്രൂയൻ

താരുണ്യവി. അസൗ നൂപനന്ദനഃ രാജകുമാരഃ ക്രമേണപത്യായേണ താ
രുണ്യഭിന്നബാല്യഃ താരുണ്യന യൌവനന ഭിന്നം യുക്തം ബാല്യം ശിശുത്വം
യസ്യ തഥ ഭൂതസ്തൻ പ്രസന്നതാം മത്തവാരണതാം പ്രസന്നാഃമത്തവാരണ
ഇരി സാരസ്വതേ ശ്രൂയൻ ആശ്രൂയൻ കരിവൊതഃ കളഭ ഇവ പ്രൌഢഃ പ്രക
ഷ്ണ ഉപമാഃ ആസീൽ ബഭ്രുവ। രൻ

കവാടവികടാരസ്തോ യുഗായതഭൂജോഽസുഭഃ ।

സ്വീകൃതാംഗ ഇവാനംഗോ ബഭ്രുവാഖിലാമഹനഃ॥ രാ

കവാടേതി। കവാടവദരവൽ വികടം വിന്യതം ഉരോ വക്ഷഃ യസ്യ സഃ
 ക്ലൃപ കവാടവികടോരന്യഃ കവാടമരരന്യഃ ഇത്യമരഃ യുഗായതഭജഃ ലാംഗഭ
 ബലീഷ്ഠാഹ്ലഃ അംഗഭഃ ബലവാൻ ബലയാൻ മാംസഭജം സഭ ഇത്യമരഃ
 സചിക്രാഗ്ഗേരശീകൃതശരീരഃ അനംഗഃ മന്ദഗുഹ കന്ദുപ്താ ഭക്തകോ നംഗഇ
 ത്യമരഃ അഖിലമൊഹനഃ സർവ്വജനമൊഹകാരി ച ബ്രഹ്മവാഭവൽ ൫൦

കലാവതൊസ്യ ഗൊഭാന വിജ്യനന്തരമനപിതഃ ।

ജനൈര്യെവ്വാഹി കീന്ദിക്കാമുച്ചിശ്ശാനിരവന്തയൽ ॥ ൫൧

കലാവതഇതി। ഉച്ഛിശഃ കലശഖരനാമാ പുപിഡീപതിഃ ജനൈഃ ബ്രാഹ്മ
 നാലിഭിഃ അനപിതഃ യുക്തസ്തൻ കലാവതഃ പതുഷ്ടാപി കലാകശലസ്യ രസ്യ കമാര
 സ്യ ഗൊഭാനവിജ്യനന്തരം ഗൊഭാനവിധാനാനന്തരം വൈവാഹികം വിവാ
 ഹസം ബന്ധിനീം ലീക്ഷാം ഗ്രതം നിരവന്തയൽ നിവന്തയാമാസഃ വിദ്യുച്ഛാ
 സാനന്തരം ഗൊഭാന പുരസ്സരം വിവാഹം കാര്യാമാസേതിഭാവഃ ൫൧

കന്യാ രാജ്ഞാനതാസാദ്യ മാന്യയൗവനശാലിനം ।

സിംഹസംഹനനസ്ത്വാശ്വന്ത്രന്താരോ ഇവാപഭഃ ॥ ൫൨

കന്യാഇതി। രാജ്ഞാം ഭൂപതീനാം കന്യാഃ കമാരികാഃ മന്യയൗവനശാ
 ലിനം ശ്ലാഘാനീയതാജ്ഞവരം സിംഹസംഹനമലിസുരഃ രാവയവം വരംഗേ
 ത്രപൊപെതരായ സ്സിംഹസംഹനനോ ഹി സ ഇച്ഛതഃ തം രാജകുമാരമാ
 സാദ്യ ഭർത്തതേന പ്രാപ്യ യന്യാഃ കൃതാത്ഥം സ്തത്ര ചരമിസുന്തരോ നക്ഷത്രം
 സീവ ബഭൂഃ വിരജ്ജഃ ഉപമഃ ൫൨

ബഹുഷപി ഭിതിയസ്യ പ്രഥമൈവാഭവഭിഭോഃ ।

വൈദഭീപ ഹരരസ്യ തുരസൈനസ്യതാ സതഃ ॥ ൫൩

ബഹുഷപിതി। അസ്യവിഭോഃ പ്രഭോഃ ബഹുഷപനൈകസ്യ ഭിതീയസ്യ
 പത്നീഷ ഭിതീയാ സഹധർമ്മീത്യമരഃ സതീ പതിപ്രതാ തുരസൈനസ്യതാ തുര
 സൈന ഇഹി കശ്ചന രാജാ യസ്യ സ്യതാ പുത്രീ ഹരഃ ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ വൈദഭീ
 ഭൂമണീ പ്രഥമൈവാഭവൈവൽ യദോ വിഭാരന്യ ഭിതീയാസ്യ പത്നീഷ
 ബഹുഷപനൈകസ്യ സഭീഷപി തുരസൈനസ്യതാ പ്രഥമ മദ്യോ ബഭൂവേതി
 ഉപമഃ ൫൩

അമത്രിദിസാം വിശിനഷ്ടി

യസ്യഃ കാഞ്ചനമാലേതി സംജ്ഞാസീൽ കാഞ്ചനദ്വയതഃ ।

വിവിഞ്ചസദ്ഗ്സാമത്വപ്രപഞ്ചാവസതിസ്താദഃ ॥ ൫൪

യസ്യഇതി। കാഞ്ചനസ്യ പണ്ണസ്യ മുതിരിവെളുതിപ്പുസ്പാ തഥായസ്യഃ
 പത്നാഃ കാഞ്ചനമാലേതി സംജ്ഞാശക്തിയാ ആസീൽ ചന്ദ്രവ യസ്യഃ തന്മേ
 രസ്യന്തരിത്യമരഃ വിവിഞ്ചസദ്ഗ്സാമത്വപ്രപഞ്ചാവസതിഃ വിവിഞ്ചസ്യ ബ്രാഹ്മ

നഃ സുഗ്ധാമന്ത്യാനാം സൃഷ്ടികൗശലാനാം യഃ പ്രപഞ്ചോ വിസ്ഫാസ്യസ്യാവ
സതിഃ വാസഭൂമിശ്ചാസീത് തയൈത്യന്തരത്രസംഖസഃ ൫൪

ശുദ്ധിമത്സ്യനപയ മാനു മനോദ്വൈപസപതസ്യ യാ ।

ഉൽപന്നാ പാവനെ ക്ഷീരവാരിയൗ ശ്രീരിവാമലാ ॥ ൫൫

ശുദ്ധിമരീഛി വൈവസപതസ്യ വിവിസപത്തജസ്യ മനോഃ പ്രജാപ
തഃ ശുദ്ധിമതി അകുജതപാനിമലൈ മാനു പുഷ്പേ അനപയെ വംശേ
യാ കാഞ്ചനമാലേത്യന്മഃ പാവനെ പരിശുദ്ധൈ ക്ഷീരവാരിയൗ പയഃപ
യോനിയൗ അമലാ ശൊഭാവതീ ശ്രീഃപതേമവ ഉൽപന്നാജാതാ തയൈത്യന്ത
രത്രസംഖസഃ ഉപമാ ൫൫

ഉമാകൌമാരലീലാവലോകധന്യവിലോചനാ ।

മെന്നെവ മാനുസൗജന്യശാലിനീ യാ ച മാനിനീ ॥ ൫൬

ഉമതി മാനുഃ പുജനീയം യത്സൗജന്യം സുജനതപം തെന്ന ശാ
ലിനീ വിശിഷ്ടാ യാ മാനിനീ യോഷിത് മാനിനീകാന്തേത്യമരഃ മെന്നാമെന്ന
കൈവഉമാകൌമാരലീലാവലോകധന്യവിലോചനാ ഉമയോഃ തടാതകയോഃ അ
നുഗ്രഹാപാപ്തോഃ കൌമാരലീലാനാം ശൈശവചരീധാനാമവലോകൈനാവലോ
കനെന്ന ശത്രു കൃതാന്തമ ലോചനൈ നയനൈ യസ്മാ സ്താ തഥാഭൂതാ തയൈത്യ
ന്തരത്ര സംഖസഃ ൫൬

പത്യാ തയാ മനസിന്ത്യാ സാലം ഗാർഗ്ഗ്യമാസ്ഥിതഃ ।

ഇനോ മനുരിവേഷപാകം യൌവ്വരാജ്യേഭ്യഷേചയത് ॥

പത്ന്യതിഃ ഇനഃ രാജാ ഇനഃ സുശ്ലേച്ഛഭാവിത്യമരഃ മനസിന്ത്യാ പരിശു
ശ്രേഷ്ഠാചരണാഭിഷ്ഠ ജാതസ്ഥൈശ്ചൈയോ തയാപത്യാ ഭാര്യാ സാലം
ഗാർഗ്ഗ്യം ഗൃഹസ്ഥാശ്ച ആശ്രിതം കർമ്മമിതി ശേഷഃ മനഃ മാപ്രജാ
പതിഃ ഇക്ഷപാകം ഇക്ഷപാകമഹാരാജമിവ യൌവരാജ്യേ യുവരാജാധികാരേ
അഭിഷേചയത് അഭിഷിക്തം കൃതവാനിത്യന്മഃ ൫൭

തം പ്രാപതുഃ പിതൃരുഭഭ ജനതാ ശ്രീശ്ച നന്ദനം ।

പ്രതാനന്തതാമിവാവാസമുൽഫലം കമലാദിവ ॥ ൫൮

തമിതിഃ ജനതാ ജനസമൂഹഃ ഗ്രാമതാ ജനതേത്യമരഃ ശ്രീഃ രാജഭക്തി
ശ്ച പിതൃഃ കലശൈഖരസകാശാൽ തം താദൃശം നന്ദനം രാജഭാരം പ്രതാൽ
പുരാതനാൽ പുരാണപ്രാകൃതനപ്രതേത്യമരഃ ആവാസാദിതിയോജനീയം നൃ
ത്തം നൃത്തനം ആവാസം ഗൃഹമിവ കമലാൽ പത്നാൽ ഉൽപലമിന്ദീവരമി
വ ച പ്രാപതുഃജഗ്മുഃ യഥാ ജനഃ പുരാതനാൽ ഗൃഹാന്തതനം ഗൃഹം ഗച്ഛ
തി യഥാ കമലാൽ ശൊഭാ ഉൽപലം ഗച്ഛതി തഥാ കലശൈഖരാൽ മലയദ്ധാ
ജമഭിഷിക്തമുഭഭ ചാത്യാദേരണ ജഗ്മുരിതിഭാവഃ ॥ ൫൮

കരീവ കടഭരണ ശിഖീവ മരുതാ നൃപഃ ।

കൃഷ്ണിരപ്യമനാ സൊഭൂൽ കൂടവത്സപതിനിട്ടയഃ ॥ ൫൯

കരീവ: സന്ദൃഃ കലശഖരഃ കൃഷ്ണരവി വിഭാനവി ധീമാൻ സൂരിഃ കൃതിഃ കൃഷ്ണിരപ്യമനാ അമനായൗവരാജ്യാഭിഷക്തന പുത്രനെതി യാവൽ ഉപലക്ഷിതഃ യുക്തസ്തൻ കൂടവത്സ ഭംഭവത്സ യഭാ അനൃതവത്സ അഥവാ മായിഷു അന്യത്ര ഗജപക്ഷ കൂടവത്സ ശിഖരിഷു പവ്തരഷപിഹി യാവൽ അന്യത്രാഗ്നിപക്ഷ കൂടവത്സ കൂടാഃ വാസഭുമയഃ യേഷു സന്ദീതി യേഷു വനേഷപിത്രയ്മഃ അത്രകൂടപണ്യനഗരാഗ്രഹാരകൃതഗൃഹപരരത്നപവി വാന പ്രശമാനാം വനേഷപവാവസ ഇതി വിദ്യമാനത്പാച്ച തേഷാം വാസഭൂമിഹി തിവിവക്ഷിതത്വാൽ നാത്ര സംശയാവകാശഃ കടഭരണ ഗണ്ഡഭരണ ഗജ ഗണ്ഡകടികാവിത്രമരഃ ഉപലക്ഷിതഃ കരീവ ഗജ ഇവ മരുതാ വായനാ ഉപലക്ഷിതശ്ശിഖീവാഗ്നിഹി അതിനിട്ടയഃ ദയഃശൂന്യോഭൂൽ ബഭൂവ ഭൂതലുങ് മായാനിശ്ചലയന്ത്രേഷു കൈതവാന്തരാശിഷു അയോദ്ധ്യനെ ശൈലശൃംഗൈ സീരാംഗൈ കൂടമസ്ത്രിയാം വാസഃ കൂടാ ദപയോരിതി ചാമരഃ യഥാ ഗജാ കടഭരണ യുക്തഃ പവ്തരഭരണ നിട്ടയഃ യഥാഗ്നിപ്പായനായുക്തഃ ഗൃഹസ മൃഹവദനഭരണ നിട്ടയഃ തഥായം വിഭാനവി യൗവരാജ്യാഭിഷക്തന പുത്രണാനപിത സ്തൻ കപടാന്തതമായാവത്സ അപ്രേത.നിട്ടയോഭൂദിരിഭാ വഃ ഉപമാഃ

നിയുജ്യ രാജഭരണ പ്രാജ്യശ്രിയമിമം വിതാ ।

വജ്രീവൊപെന്ദ്രമീജെ സൻ യജ്ഞൈർബുധുദിരീശപരം॥ ൬൦

നിയുജ്യതി സൻസാധുഃ വിതാകലശഖരഃ പ്രാജ്യശ്രിയംപ്രാജ്യാ പ്രഭു താശ്രീഃ സംപത്യസ്മയമിമം പുത്രം രാജഭരണ രാജ്യപാലനെ വജ്രീജന്ത്രഃ ഉപെന്ദ്രം വിജ്ഞാപി വിയുജ്യാജ്ഞാപ്യ രംഗപരം സമുനിയന്താരം വിജ്ഞം ബുധുദിഃ യജ്ഞൈഃ കൃതമി ഇഷ്ടിരീജെവാൻ।

യുക്തോ ബന്ധുതയാ ഭക്തൈർനക്തദിവമമെശിതഃ ।

ശൃണപൻ കഥാമപചിതിം കുപ്തന്നവ്വീശപരോവസൽ॥ ൬൧

യുക്തഇതി അധാനന്തരം ഉവ്വീശപരഃ കലശഖരഭൂവാലഃ ബന്ധുതയാ ബന്ധുവഗ്തൈ ഭക്തൈശിവഭക്തൈശ്ച യുക്തസ്തൻ രംഗശിതഃ രംഗപരസ്യ കഥാമപചാബ്ബാനം ശൃണപൻ അപചിതിം പൂജഞ്ചേ കുപ്തൻ കുപ്തേസ്തൻ അവ സൽ ഉവാസ।

അഥാസ്യാജ്ഞാപമാത്സ്യനുരസ്സലനൈവ ഗൊപതൈഃ ।

ഉപെന്ദ്ര ഇവ സാനന്ദമാകരൊൽ പ്രക്രിയാസ്മരി ॥ ൬൨

അഥേതി അഥാനന്തരം അസ്യഗൊപതൈഃ ഭൂപതൈഃ സ്വഗ്തപതെരിത്ര സ്വ ചാജ്ഞാപഥാൽ നിയോഗമാഗ്താൽ അസ്ഖലൻ അരിഖനൈവ തദക്തമാ

കുറ്റം സഞ്ചരണവെത്യുത്ഥം ഉപെന്ദ്രാവിഷ്ണുരിവ ധരിരാജഭാരം അഗ്രഭാ
ഗെ ച യുസ്മിഭാരാഗ്രഭാരയോരിതി സാരസപരഃ പ്രതിയാമധികാരം പ്രതിയാ
ധികാരസ്സാമിത്യമരഃ അകരേന്തചകാരഃ നവ

സുമതിന്നാമ ധീരസ്യ ധീരസ്യ യവഭൂഭൂഃ ।

ആസിന്നായജ്ഞസ്സവയാ വലാരെരിവ ഗീഷ്ണതിഃ ॥ നവ

സുമതിരിഷിഃ ധീരസ്യ ധീരസ്യ യവഭൂഭൂഃ യവ തരണശ്ചാ
സൗ ഭൂഭൂഃ ച തസ്യ നയജ്ഞഃ നീതിജ്ഞഃ സവയാഃ സ്തിശ്ചാഃ സ്തിശ്ചാവയസ്യ
സ്സവയ ഇത്യമരഃ സുമതി ന്നാമ സുമതിരിവപ്രസിദ്ധഃ ധീഃ മന്ത്രി ധീന്നാമാഭ്യ
സ്സ്രിയം ബുദ്ധാവിതി സാര വലാരെരിസ്യ ഗീഷ്ണതിഃ ബ്രഹ്മസ്മിരിവ ആ
സീത് ബഭൂവ ഉപമാ നവ

അവതാപനമിതൈതന സാലം സാത്രിശജനനഃ ।

ഗന്ധവെപ്പുന്മന്ദാ സാത്രി വസതിപ്പുസസഞ്ചയൈഃ ॥ നവ

അവതജ്ഞഃ ഏതന മന്ത്രിണാസാലം സാകമവനി ഭൂമിം ക്ഷാപനി
മെമ്മിനി മഹീത്യമരഃ അവതാ രക്ഷതഃ ധാത്രിശജനനഃ രാജകമാരസ്യ മ
ന്ദാ വാചീശ്ച വാചീശ്ചാലം ഇ മന്ദാരൈത്യമരഃ ഗന്ധവെപ്പുന്മന്ത്രി
സതിഃ രാജസന്ദനം വസസഞ്ചയൈഃ ധനസമൃദ്ധൈഃ സാത്രിത്യത്വാ
ഷാഗഃ ഗന്ധവെപ്പുന്മന്ത്രിസവസപുഷ്പ ഇത്യമരഃ നവ

സിന്ധുരൈർബൃഹസ്മരാസ്യ ഭന്തിശാലാന്തരാ വിഭഭാഃ ।

മദോല താ ശ്ചയൊലാരശ്ചാസംഗഗതയൊ രഥാഃ ॥ നവ

സിന്ധുരൈരിതി തസ്യ വിഭഭാഃ ഭന്തിശാലാന്തരാഃ ഗജശാലാമദ്ധ്യപ്ര
ദേശാഃ സിന്ധുരൈഃ ഗജൈഃ ബസ്യരാഃ നദ്രാഃ നിഗ്നാ ഇതി യാവത് ബസ്യര
സാത്രിമാനാമിത്യമരഃ യൊദ്ധാർ ഭഭാഃ ഭഭാ യൊധാസ്യ യൊദ്ധാര ഇത്യമരഃ
മദോലതഃ മദന ഗവ്വണ ഉദ്ധതാഃ ഉൽഭഭാഃ രഥാഃ സ്യന്താഃ അസംഗ
ഗതയഃ നിരക്തഗതയശ്ചാഭവണിതിശേഷഃ നവ

തഥാവിധേന നൃപതിദ്വായാഭിനാനിതൊ മൃഗേ ।

നിജ്ജിത്യ ഭൂപുഷ്പകൃപന്തി ബുധ ഇവാഭവത് ॥ നവ

തഥാവിധേനേതി നൃപതിഃ കലശൈരഃ തഥാവിധേന താമരൈ നദ
യാഭന പുത്രണ ഭായാഭസ്മതബാസവവിത്യമരഃ അനപിതഃ യുക്തസ്തൻ
മൃഗേ രണേ ഭൂപുഷ്പാ ഭൂപുഷ്പയാൻ രിപുനീത്യത്ഥം നിജ്ജിത്യ ജിതവാ ബുധഃ
സോമപുത്ര ഇവ ചക്രവർത്തി സാമുക്തൈരഭവത് ബഭൂവ ഉപമാ നവ

ഷട്സന്ദ്രസം സമാസ്സുഗ്രഹിപുലാം പരിപാല്യ സഃ ।

മാലാസ്ത്രൈശ്ചയൊ പുത്രാധിരാജൈഃ കീഷിച്ഛതം ॥ നവ

ആദിശ്ശാഭാമുദായാമസ്സോമസ്സന്ദരം ।

ശ്രായത്വപാശ്രയധാമാനഗ്രഹാൽ പരമീശതഃ ॥ ൩൮

അഥ ലഭയന്ന കലശലവരനിഷ്ണാണമാഹ് । ഉദാമവ്യായാമഃ സ്വതരത്ര
 പൊരുഷഃ യദോ ഉദാമവ്യാ വരണസ്വ വ്യായാമ ഇവ വ്യായാമഃ പൊരുഷഃ
 യസ്വ ഉദാമോ ബന്ധരവിത സ്വതരത്ര ച പ്രചയതസി വ്യായാമഃ പൊരു
 ഷഃ ശ്രമ ഇതിചമദിനീഃ സഃ കലശലവര വിചുലാം പുഷ്പീം വിചുലാശ്വാ
 രീതൃമരഃ ഷട് സഹസ്രം സമാ ഇതി പദലയം ഷട് സഹസ്രം ബ്രഹ്മവത്സ
 രാനിത്യന്മഃ സമൃദ്ധി സാധു പരിപാലു രക്ഷിതാ ഹാലാസ്സേശ ജ്ഞയാ സു
 ദാരശ്വാദനിയോഗൈന പുത്രം സുതം ആധിരഃ ശ്വേ രാജാധിപവിതപ അഭി
 ഷിച്യ അഭിഷേകം കൃതാ ഉദാമം ശ്രേണും സേ. മന്യുരേതം ഉദാസവിതരേ
 ശൈരം ശ്രയ ആശ്രയത്വാഭിശ്വ തമജ്ഞാസ്വ ഹരഹിതു സദൈശ്വാസ്യാ
 നഹ്നൽ പ്രസാദേൽ പരാ ശ്രേണും ധാര കൈലാസം യദോ ധ. മ ഭഗവത്സ്വ
 രൂപം ഉപാശ്രയൽ ആസദൽ യവരാജാനം പുത്രം രാജനമെവഭിഷിച്യ
 ഭഗവന്മാശ്രയതാഭിശ്വ ഭഗവദശാശ്രമാൽ കൈലാസമവപൈതി ലാ
 വഃ

൩൮, ൩൮

അഥാസാഗ്രസുതാരാജ്യ മിഹ്യുത്തലംബാഭി

രൊമിദ്വിഭാവസുത്സഷ്ടാഭിവാസാധിവിഭാവസുഃ ॥ ൩൯

അഥേവി. അഥവിതു കൈലാസഗമനാനന്തരം സുതാമലയധാപജഃ ഇ
 ജ്യുത്തം ഗുണനാ പിതാ ഇദ്വാഭാണ ലാപരച്ഛായാം സംഗമേ ശ്ലീ ഗുണേതി
 ഷഭിതൃമരഃ രാഗ്രാധിപത്വ മാസാഗ്ര പ്രാപ്യ സായം സന്ധ്യയേം വിഭാവസുഃ
 അഗ്നി മിത്രഭാഗ്വിഭാവസു ഭിതൃമരഃ വിഭാവസുത്സഷ്ടം വിഭാവസുനാ സു
 ഭ്യോന വിഭാവസുഗ്രഹപാരി ഭിതൃമരഃ ഉത്സൃജ്ഞാനിഹിതം രൊമിഃ കന്തിമി
 വാമമപ്തം ചലഭേ വൃശ്യാശ്വഃ

൩൯

മരത്രന്താസ്യാപ്തസന്താശൊഭിശ്ശക്ത ശൊഭത ।

താരാവരീശസ്സപദേഷ്ടാഭിവാ രാകൈന്ദാശതഃ ॥ ൪൦

മരൂതിനി. തന്യ മലയധാപജസ്വ ഉല്ലസൽ ഉപരിശൊഭായമാനം മുക്തം
 ശൊഭി മുക്താഭിശ്ശക്തമണിഭിശ്ശൊഭി ശൊഭാവൽ യദോ ഉല്ലസസ്താശൊ
 ഭിശ്ശക്തം പദം ശൂകം രവയരാഭൈൽ ശ്ലക്തമിത്യന്മഃ മരൂതേവത്രം കന്തി
 സ്വം സ്വവാശൊപനം രാജാനമിത്യന്മഃ സശൊത്രയഃ സവജ്ഞാതിയ
 സ്വസ്വപസപജ്ഞാസ്തമാജ്യമരഃ ഹൃദയവലോക്തിതം താരാവരീതഃ നകന്തപരി
 വൃതസ്തൽ ആഗതഃ പ്രാപ്യ രാകൈന്ദഃ പുണ്യസ്തരിവാശൊഭതവിരാജ അഭ
 താപചാ

൪൦

വാരനാരികരപൂതചാമദപയരേഡയം ।

ആസിത് സുരസരിഷ്ഠരാജയശാഭീവ ചാ. ധി. ॥ ൪൧

വാതനാരിതി വാരണാഞ്ചാ ഗണികയോ വാരസ്രീഗണികെതു മരഃ ക
 രാഭ്രാ ഭൂജാഭ്രാം ആയുതയൊ വീജിതയൊ ശ്വാമരയൊശ്വാമധിപ്ലവലമസ്യം
 ചെകയൊ ദപയന യുഗമെന രജതെ പ്രകാശതഇതി തഥാഭൂതഃ അയം മല
 യശാപജഃ സുരസരിതൊ ഗംഗായാഃ പൂരയൊഃ പ്രവാഹയൊഃ ഉഭയൈര യുഗ
 മൈന ശൊഭീപ്രകാശമാനഃ വാരിധിഃ സമുദ്ര ഇവ ആസീത് ചെദ്രവ ച യമപ്യ
 ഭൂതൊപമഃ

൭൧

ഏതൈനാല്യാസിതം ഭദ്രാസനഞ്ച ശുശുഭൈതരാം ।

അയ്യമേ വൊദയാമായ്ശിഖരം ലോകബന്ധുനാ ॥ ൭൨

ഏതൈനാതി അയ്യമേണ ഭനാശീലൈന യഃ ചല വൈ ഭദ്രാസി സൊയ്ശമ
 തിശ്ശൈതഃ അന്യത്രാശ്ശമൈതി നാമ ലോകബന്ധുനാ സർവ്വജനമിത്രൈഃ സുശ്രുവൊ
 കാനാമസംകരണതമൊലക്ഷണാപദിമൊചകതപാൽ ചെസ്യഃ ഏതൈന രാ
 ജ്ഞാ ബ്രഹ്മവിതധിജിതം ഭദ്രാസനം സിംഹാസനഞ്ച അയ്യമേണ ഉഭയോന്മയ്ശ
 സ്യ ഉഭയചർവന്യ ശിഖരം ശൃംഗമിവ ശുശുഭൈതരാം അധിശയൈനരോജഃ
 ഉപമഃ

൭൨

പ്രത്യഗ്രൈനാതിവാകൈസ്തസ്മവനപദിനസ്തദാ

ഭാരത്യാ കൃതസാന്നിദ്ധ്യം ഇവൈനം സ്തോത്രകാമയാ ॥ ൭൩

പ്രത്യഗ്രൈനാതി തദാസിംഹാസനസ്ഥിതിസമയേ ഏനാ മലയശാപജം
 സ്തോത്രകാമയാ സ്തോത്രം ചാഞ്ചലിഖാഞ്ചൊ യന്ത്യാസ്താ തഥാഭൂതയാ ഭാരത്യാ
 കൃതസാന്നിദ്ധ്യം കൃതം സാന്നിദ്ധ്യം സാമീപ്യം യേഷാംതൈ തഥാഭൂതാ ഉവ
 സ്ഥിതാഃ തപഃചാത്തരൈരതരം വിശുദ്ധവിശുദ്ധഭജനീയവചസ ഉതിഭവേ വ
 വിനാശിവാപംകാഃ വന്ദനസ്തവിവാപംകാഇത്യമരഃ പ്രത്യഗ്രൈ അധിനവൈഃ
 പ്രത്യഗ്രൈഭിനവൈ നവ്യ ഇത്യമരഃ നരിവാകൈഃ സ്മധിവചനൈഃ നരിവാ
 കൈരിതിചാഭാ നമൊ മഹാരാജായൈത്വാഭി വാക്യൈഃ തമസ്തവൻ അസ്മ
 വന്തഃ

൭൩

കൊടിരഹാരകൈശ്വരകടകാലക്രതസ്തവഃ

കാപി ശ്രീരാവ വൈകുണ്ഠമുദാരമിവ ചെന്ദിരാ ॥ ൭൪

കൊടിരഹരി കൊടിരഹാരകൈശ്വരകടകാലംകൃതം കൈലീരാ മകടം ഹാ
 രാഃ മുക്താസ്തജ കൈശ്വര അംഗഭെ കൈശ്വരംഗമണ്ഡലഇത്യമരഃ കടകഃ വല
 താഃ കടകാവലയൊസ്സ്രിയാമിത്യ മരഃ തൈ അലംകൃതം ഭൂഹിതം ഉഭയം ഭന
 ശീലംഗ്രവാ രാജനം ഇവിരാ ഭക്തീ വൈകുണ്ഠം വിഷ്ണുമിവ കാപി അവിവച
 നീയാ ശ്രീഃ ശൈലോ ച ആവ പ്രാവ യഥാവിഷ്ണുമിവിരാ പ്രാവ തഥാകാപി ശൊ
 ഭാരാജാനമലാകൃതമാപൈവിഭാവഃ ഉപമാ വിഷ്ണുപക്ഷേ ഉഭയം മഹാസ്ഥിത്യ
 ത്വം ഉഭാരൊ ഭാരമഹതൊരിത്യമരഃ

൭൪

തന്നിശ്ചാധിരാജസ്ഥം രാജ്ഞാം തന്തലതാതതിഃ

തദസ്തോകപനാസ്തായധിഭൂത പവനൈഹ്വിനാ ॥ ൭൫

തമിതി! രാജ്ഞാമന്ത്രഭൂപതീനാം തന്മലതാതവിസ്തനവ ഏവ ലതാ വീര
 ലഃ താസാന്തതിസ്തമുഃ ആധിരാജ്യസം രാജാസനസ്ഥിതം തമലയദ്ധാജനി
 ശ്ച ശ്രുതപാ തദാശ്രവണസമയേ പവനൈഃ വായുഭിവിനാ ആകുപനാറ്റാ
 യം ആകുപനനിഗമം ശ്രുതിസ്രീവൈ ആത്മയ ഇത്യമരഃ അധീതെ സ്ത അ
 ഭ്യസവിസ്ത സിംഹാനന്ദം മലയദ്ധാജം ശ്രുതപാ കിംവാ കരിഷ്യത്യസ്തനിതി
 സ്വപ്നം കംപിതാ ഇതിഭാവഃ

൭൫

തതസ്സവാഹിനിശാഭവാഹിനീവിസരഃപൃതഃ
 മേഢിനീനായകാൻജേതും പ്രതസ്ഥ മേഢിനിശപരഃ॥ ൭൬

അമാന്യ ഭിഗ്വിജയമാഹ തത ഇതി! തതഃ ആധിരാജ്യപ്രപ്തപുനന്ത
 രം സമേഢിനിശപരഃ മലയദ്ധാജഭൂപതിഃ വാഹിനീനാണഭിനാമീശഃ നാഥഃ സ
 മുദുജ്യോതഃ തപ്താഭൈവാഭാ യസ്യ തൈ വാഹിനീവിസരേണ സൈനാഗ
 ണൈന വാഹിനീ പുതനാ ചതുരിത്രമരഃ ആവൃതഃ പരിവൃതസ്തൻ മേഢിനീനായ
 കാൻ പാത്ഥിവാൻ ജേതും പ്രതസ്ഥ നിജ്ജഗമേ॥

൭൬

ഹാലാസ്യശാനമദ്യച്ഛ പ്രസ്ഥിതം യോദ്ധുമാദരാൽ
 ലാജൈരവാകിരൻ കന്യാ യഥേന്ദ്രം സുരയോഷിതഃ॥ ൭൭

ആദരാദാരേണ ഹാലാസ്യശാനം സന്ദരനാഥം അദ്യച്ഛപുജയിതപാ
 യോദ്ധുമാ യുദ്ധം കന്തും പ്രസ്ഥിതം ഖഹിന്നിഗ്നതം തമിതിശേഷഃ കന്യാഃ ക
 ന്യാകാ ലാഭഞ്ചൈ സുരയോഷിതഃ ദൈവ്യഃ ഇന്ദ്രഃ പുരന്ദരം യഥാവാകിരൻ അവ
 ഷയൻ ഉപമാ॥

൭൭

അനുകൂലാശുഭഗാഭൃതപതാകാസലഃകൃതഃ
 ശതാംഗവത്സാ യസ്യ സന്മഹീഭ്രാ ഇവസദുദാഃ॥

അനുകൂലതി । അനുകൂല ശുഭഗാഭൃതപതാകാസലഃകൃതഃ അനുകൂലൈന
 സ്ഥഗത്യരസാപിനാ ആശുഗൈ വായുനാ ആശുഗൈവായുവിശിഖാവിത്യമൽ
 ഉദ്യുതഃ ഉൽകാപിതഃ പതാകാഃ ലാഭപകാഃ പതാകാവൈജയന്തികക്തമ
 രഃ താഭി സമൃദ്ധിശലഃകൃതഃ യസ്യ ശതാംഗവത്സാ സുന്ദരസ്ഖയഃ ശതാംഗ
 സ്സുന്ദരനാരമഇത്യമരഃ സദുദാഃ വൃക്ഷസഹിതഃ മഹീഭ്രാഃ പവതാ ഇവാ
 സന്ഖഭൂവുഃ ഉപമാ॥

൭൮

വെതണ്ഡാ യസ്യ ഗണ്ഡാന്തനിഗ്നളദ്വാനമണ്ഡിതഃ ।
 കുണ്ഡദാ ഇവസാസാരാ വാഷികാഃ കാശ്ചപിംഗതഃ॥

വെതണ്ഡാഇതി ഗണ്ഡാന്തനിഗ്നളദ്വാനമണ്ഡിതഃ ഗണ്ഡയോഃ കടയോഃ
 അന്താഭ്യാം കൊണാഭ്യാം നിഗ്നളതാ പ്രവഹതാ ദാനൈന മേജലൈന മണ്ഡിതഃ
 ശോഭിതഃ നാഗോ ഭാതി മദൈനൈതി ഉക്തത്വാൽ ഗളമേന്ദ്രാവൽ ഗജാനാമ
 ലങ്കാരഃ യസ്യ നൃപസ്യ വെതണ്ഡാഃ ഗജാഃ സാസാരാഃ ആസാരൈന ധാരാസ

ബാതേനസചിതാ യാതാസംപാത ആസാര ഇത്യമരഃ വാഷികഃ വഷാകാഖീ
 നാഃ കാശ്യചീംഗതഃ കാശ്യചീം ഭൂമിം കാശ്യചീക്ഷിതിരിത്യമരഃ ഗതാഃ പ്രാ
 വ്യാഃ കാഞ്ചഭാഃ പരയാഭാ ഇവ കാഞ്ചസാസ്ത്രീഭംബംബാണവസ്ത്രവസരവേദി
 ഷചിത്യമരഃ ആസന്നിതിശേഷഃ അഭൂതോപമഃ॥ ൭൯

സൈന്ധവാ ഹെഷിതദ്ധപാനഭീഷിതാശേഷഭംബിണഃ ।

പദഗാസ്സമഭാ യസ്യ ബഭ്രുവുരമിതൗജസഃ ॥ പുറ

സൈന്ധവാ ഇതി അമിതൗജസഃ അസമാനപ്രഭാവസ്യ യഥാ സ്ഥാന
 കാന്തേ ഭാജഃ പ്രഭാവേ ഹി വപുഃ ചെമ്പുമരഃ അസ്യ രാജ്ഞഃ അഥവാ പദാവിധി
 ശേഷണം സൈന്ധവാഃ തുരംഗമാഃ വേദിസൈന്ധവസ്യപുരുഷാരുമരഃ ഹെ
 ഷിതദ്ധപാനഭീഷിതാശേഷഭംബിണഃ ഹെഷിതദ്ധപാനേന ഹെഷാരവേണ
 ഭീഷിതാഃ അശേഷാശ്ച ഭംബിണഃ കൈലാഃ യൈസ്സേതഥാഭൂതഃ ബഭ്രുവുരാ
 സൻ പദഗാഃ പദാഭയേച്ച സമഭാമത്താഃ ആസൻ॥ പുറ

തസ്മിൻ ജന്ത്വാദ്യന്ത രാജ്ഞി രാജന്ത്വാനാമഭൂത് ഭവഃ ।

ഭാനവാനാമിവായുതമം വിഷപശ്ലൈന ബലീയസി॥ പുറ

തസ്തിനിതി തസ്മിൻരാജ്ഞി ഭവേ ജന്ത്വാദ്യന്ത ജന്ത്വായ യുദ്ധായ ആ
 യോധനാജ്ഞാമിത്യമരഃ ഉദ്യന്തേ ഉദ്യന്തേ സതി രാജന്ത്വാനാം അന്ത്രപ്രവീ
 നാം വിഷപശ്ലൈന വിഷ്ണുജ്ഞാപ്തായുതജ്ഞാപ്താഷാംഗഃ ഭാനവാനാ
 ന്തേന്ത്വാനാമിവായുതമം ഭവം ഭീതിരൂതം ബഭ്രുവ ബലീയസീത്യഭവമിശെ
 ഷണം ബലവതീത്യർത്ഥഃ ഉപമഃ॥ പുറ

അമാത്രൈഃ കൈചിദന്ത്രേ തു സുഹൃതഭിരപരന്ത്രവാഃ ।

അകുപ്തൻ സ്വയമഭവൈനാം വസുഭിർവശവത്തിനാം॥ പുറ

അമാത്രൈഃ ഇതി കൈചിത് കൈചന നൃപാഃ ഏനാ രാജാനമമാത്രൈഃ മ
 ന്ത്രിഭിഃ വശവത്തിനം സ്വാധീനമകുപ്തൻ ചക്രേരിതി സർവ്വരാജ്ഞാം അന്ത്രേ
 ത്വൈ തു സുഹൃതഭിഃ ബന്ധുഭിഃ വശവത്തിനമകുപ്തൻ അപരേ തു സ്വയമഭവ വ
 സുഭിഃ ധരണഃ വശവത്തിനമകുപ്തൻ കൈചിന്ത്രിൻ പുരഃ പ്രസ്ഥാപ്യ തപഃ
 ശ്രുതാ ഏവ വയം തപമവ പാലകാസ്താകചിതി സാമ്നാ സ്വാധീനഞ്ചഭൂഃ ഇ
 താര ബാധവാൻ പ്രസ്ഥാപ്യ ബാധവാഃ കിഞ്ചൈതന്ത്രപതോ വിശ്വഹരന്മാർ
 പാലനീയാ ഇതി ഭൈരവാന്ത്രേ തു യഥെച്ഛസനം ഭാസ്വാമഃ തപയസ്താകം
 കലഹൈമാഭൂഃ വിഭാണേന ച സ്വാധീനമകുപ്തനിശിഭേവഃ॥ പുറ

ഇതരേ യുധീഭൂദാര ഭൂദാര ഇവ ഭൂഭൂതഃ ।

ആസാദ്യ തച്ഛാരൈവിധാ ആവൈടപുരമത്യജൻ॥ പുറ

ഇതരഇതി ഇതരഅന്ത്രേ ഭൂദാരഭൂപതയഃ യുധീയുദ്ധേ ഭൂഭൂതം രാജാ
 നമാസാദപാപാരവൈട മഗായായാ ഭൂദാരാഷ്ട്രീണ ഇവ തച്ഛാരൈസ്യ

ബാണൈ വിധാഭിന്നാസ്സന്തഃ പുരന്നഗരമന്യത്രശരീരം പുരം ശരീരേ നഗരം
 ഇതിമെദിനീ അതുജൻ തുക്തവന്തഇത്യന്തഃ തഥാചാണു യുദ്ധായാഗതാഃ
 ഭൂഗായാഃ പവ്തമഹാചാരിണഃ പൊതിണ ഇവ തത്ത്വാനവിഭിന്നാംഗാ
 സ്സന്തഃ ശരീരത്യാഗം കൃതവന്തഃ ഇത്യഥവാ ഹതാഃ പുരമിത്യജനീവിഭവഃ ഉപ
 മാഃ

തൽകൊദണ്ഡംഖനാത്സൃഷ്ടകാണ്ഡപൃഷ്ടിഫലതൗജസഃ ।

സ്വപശൗത്യാഗൈവിവംഗാലംഭജിനരദൃഷ്ടശഃ പരമ॥ പു

കദിതി। പരമശബ്ദം ശബ്ദഃ അഭിയാതിപരാരാഭീത്യമരഃ തസ്യ കൊ
 ദണ്ഡസ്യ 107 തദവധാനാ മെഘഃ തൈന ഉത്സൃഷ്ടാമുക്താഃ കാണ്ഡാഃ ശരഃ ത
 ഏവ കാണ്ഡപൃഷ്ടയഃ ജലവഷാണി കാഞ്ചൈസ്മിന്നേവൈണ്ഡവ്വദ്വന്ദസര
 വാരിഷ്ഠിപുരഃ താഭിഃ ഹതം ഭാപസ്യം മാജ്ഞാബലവീപിശ്ച ഭജഃ പ്രഭാവ
 ഭീഷ്മൗ ചെത്രമാഃ യേഷാന്നൈതഥോക്താ ഇഹി ത്രപകം യഥാ സ്വപ ശൗത്യാ
 ഗിവ് ശേഷണം വാ സ്വപശൗത്യാഗൈ ആത്മീയപരാക്രമവഹ്നൈ ഇംഗാലഭി
 വ ദൃഷ്ടശഃ അജീന്തിഃ ഭജിനര അഭജനീത്യന്തഃ

കുതിചിത്തദാരാത്സൃഷ്ടപത്തനാ ഭൂഭാതാദിഭിഃ

പ്രഭ്യാതനാതപത്രസ്താ യഥാലുക്താസ്സമാശ്രയന്॥ പു

കവിചിദിതി। കവിചിത് കവിൽ തദനുരണതസ്താൽഭയന ദരോസ്ത്രിയാം
 ഭയേ ശപദ ഇത്യമരഃ ഉത്സൃഷ്ടപത്തനാസ്സൃക്തനഗരഃ സന്തഃ ഭൂഭാതഃ പ
 വ്തസ്യദരിഗുഹാം പ്രാഭ്യാതനസ്യ സൃഷ്ടസ്യ പ്രാപ്താനോഭിനമണിരിത്യമരഃ
 ആതപാത് ത്രയാഃ ഭീതാഃ ഉലൂകാ യഥാ വായസാരാവിപക്ഷിണ ഇവ സമാ
 ശ്രയൻ ആശ്രിതവന്തഃ ഉപമാഃ

തസ്തിൻഭൂപാലശാർദ്ദാല ശാർദ്ദാലസമവിക്രാമി

പ്രാപ്തസ്വപദക്രമത്രസ്താ മുഗധുത്താ ഇവാപരമ॥ പു

തസ്തിനിതി। അപരശബ്ദഃ ശാർദ്ദാലസമവിക്രമേ വ്യാഖ്യാതവ്യപരാക്രമേ
 തസ്തിൻഭൂപാലശാർദ്ദാല രാജശ്രൈഷ്ട സ്വപദക്രമം സ്വപനനമാഗ്തം പ്രാപ്ത
 സതി ഭൂഗധുത്താ ഇവക്ഷുഭഭൂഗാ ഇവ ത്രയാഃ വിഭീതാഃ ഉപമാഃ

കലാശഖരദായാദവിഭിഷാം രണഭൂതാലഃ

ആസീച്ഛാണദായൈവ യമരാട് സമവത്സ്യപി॥ പു

കലാശഖരദിഃ യമരാട് യമഃ യമരാട്ടമഇത്യമരഃ സമവത്തി സമം
 യഥാഭവതിതഥാ സമം ത്രസമാനം യഥാതഥാ വത്തിതം ശീലമണ്ഡലി തഥാഭൂ
 ഹതാപിറാണദതലേ യുദ്ധഭൂമൗ കലശഖരദായാദവിഭിഷാം കലശഖരവ്യ
 ത്രശത്ഭൂനാം ദായാദൗ സുതബ്ധാസവാവിത്യമരഃ ശരണദായീരക്ഷണഭായൈ
 വ ഗുഹദായൈവ ശരണം ഗുഹരക്ഷിതത്രാരിത്യമരഃ ആസീത് ബഭൂവ മലയഭൂപ
 ശത്ഭൂനാം യുദ്ധഭൂമൗകൊപി രക്ഷകൊ നഭവൽ ചിഞ്ച സമവത്സ്യപി യ
 മദരക്ഷാഗുഹദായൈവബഭൂവേതി തഥാച സഭവ്ദിപവഃ ഭൂതാനപുരമവംവി
 ശന്നിതിഭാവഃ

ഭൂഷാജനി വിശേഷാ തദസിക്രന്താരിയൊഷിതാം

കുട്രാപത്രപതാ ഹരസ്തേ തിലകംദൃക്ഷ്യകങ്കണം॥ വുപ്പു

ഭൂഷേതി: തദസിക്രന്താരിയൊഷിതാം തൽഖംഗഭിനഗരുസ്മിണം ക
ട്രാം കടിപുളകൈ പത്രപതാ മകരികാവത്രസഹിതാ വീര്യേ ഹരസ്തേ കരേതി
ലകം ചിത്രകം രിലയുക്തജലഞ്ച ദൃക്ഷ്യ നെത്രേഷ കങ്കണം കടകു ജലകണ്ഡ
വിശേഷാ വിജാതീയാഭൂഷാ അലങ്കാരഃ അജനി അഭൂൽ വുപ്പു

തന്മണ്ഡലാഗ്രകൃത്താരിപുത്രാണാംഭവനം വനം

അശനം ഫലമൂലാദി ശയനഞ്ച ശിലാതലം॥ വുൻ

തന്മണ്ഡലേതി: തന്മണ്ഡലാഗ്രകൃത്താരിപുത്രാണാം മലയഭാഗജയാരനി
കൃത്തശതകുമാരാണാം വനമരണ്യം ഭവനം ഗ്രഹം ഫലമൂലാദി അശനം ആ
ഹാരഞ്ച ശിലാതലം പാഷാണപ്രദേശഃ ശയനം വർണ്ണശൃംഗവിചിത്രം വുൻ

ജിതൈവപം ക്ഷിതിതലമുപശേഷമേഷ

ക്ഷോണീന്ദ്രാനപി നിഖിലാൻ പദൈ തദീയൈ

സംസ്ഥാപ്യ സ്വപദമുപാസദൽ സസൈന്യ

സ്താകൈതം രഘുരിവ രതരാശിപുണ്ണം॥ ന്റം

ജിതൈവപി അമസ്തസമാപ്തിം സുഖയതി വൃത്താന്തരേണ ഏവമുക്തപ്ര
കാരണേഷുനൃപഃ ഭൂപതിഃ സസൈന്യ സ്തേനായുക്തസ്തേൻ അശേഷം സമസ്തം
ക്ഷിതിതലം ഭൂതലം ജിതാം നിഖിലാൻ സവാൻ ക്ഷോണീന്ദ്രാൻ നൃപാനപി ത
ദീയൈ തേഷാം സംഖ്യസിനി പദൈ സ്ഥാനൈ സംസ്ഥാപ്യ സ്ഥാപയിതാം പ
ദം വ്യവസിതത്രാണസ്ഥാനലക്ഷാം പ്രിവസ്തൃഷ്ഠിതമരഃ രതരാശിപുണ്ണം മ
ണിഗണസമൃദ്ധം സ്വപദം സ്വസ്ഥാനം രഘുഃ രഘുനാഥാദികീർത്തിമാൻ രജാ
സഃ സാകൈതമയോദ്ധ്യാപുരീമിവസദൽ പ്രാവ സകലമപി ഭൂതലജിതാം
ഭൂപതീൻ സവാൻപി തത്തൽപദൈ സ്ഥാപയിതാം സ്വരാജ്യം പ്രാവേരിഭാ
വഃ പ്രഹർഷണീവൃത്തമൈതൽ ഞ്ഞൈശ്വര്യസ്രീഭഗവതിഃ പ്രഹർഷണീയമിതില
ക്ഷണാൽ.

ഇതി വായുലക്ഷതിലക്ഷ്യ കവികലമുഖാമരണഃ വണ്ണനീയമാഹാര്യവരതോ

ഭദശികപദകശശയാശ്രയാവാപുനിഖിലസംപദ ശൃങ്കരസഞ്ചയമന്യസ്യ

കൃതൈ തടാതകാവരിണയൈ പ്രഹമസ്തപ്രകാശികേയം സമാപ്തം॥

നമഃപരശുരാമാനന്തനാരായണശേഷാദ്രീശഭഗവതേ

സ്തൽഗുരുഭ്യോ നമഃ ശ്രീമൽഗുരുചരണാഭ

വിനാഭാനമഃ॥

തടാതകാപരിണയം.

ചിതീയസ്തൂതഃ

തതഃ പൂരംപ്രാപ്യ പുരാരിവാദദായ
പ്രണാമാച്ഛന്ധുതവാപ്തം ।
പ്രഭുതഭൗട്ട്വഗദാതുരാനാം
നൃണാം സരാജാപ്യയമച്ഛമാഭൂത് ॥

൧

തതഃ പരിവർത്തിതം നിമിത്തം വിജയപ്രാപ്തനന്തരം പുനഃ
ഗുരോ പ്രാപ്തസാമ്യം പുരാരിവാദദായപ്രണാമാച്ഛന്ധുതവാപ്തം പുനഃ
പരമേശ്വരസ്വപാദയോഽശ്വരണയോദ്വയം യുഗലം തസ്യപ്രണാമാച്ഛ
പ്രാമാന്യം നതിപുഷ്പനാഭാഭം യുതഃ നിരസം വാപ്തം പുനഃജനനലക്ഷണം കിൻ
ബിഷം യസ്യസഃ തഥാ സായാ മലയാധിപജ്ഞിതീകർത്താ രാജാ ചന്ദ്രഃ നരപ
തിരവീത്യർത്ഥഃ രാജാ ശശാങ്കേ ക്ഷത്രിയൈര്യമരഃ പ്രഭുതഭൗട്ട്വഗദാതുര
ണാം പ്രഭുതം പ്രചുരം പ്രാജ്ഞിതൃമരഃ യന്മുക്തം ദാരിദ്ര്യം ഗദോവ്യാ
ധിശ്ച രോഗവ്യാധിഗദാമയാജ്യമരഃ താദൃഗ്മാതുരാനാം പാണ്ഡിതാനാം യ
ദാപ്രഭുതഭൗട്ട്വമവ ഗദ ഇതി രൂപകം തെന്നാതുരാനാമിതിവാ നൃണാ
ജനാനാ മച്ഛമാസ്മയുവദാസ്യശ്ച അച്ഛമാക്തം വദാസ്യയോരിതി സാഹചര്യം
ഗുരോ ഭാസ്കരാഭിഷേകിതി ന്വായൈന അഭൂദിതി ലുപ്തം ബഭൂവൈത്യർത്ഥഃ തഥാ
ചാഖിലനരപതികലമൗലിമാണിക്കുശാണകൊണകുഷണവിമലചരണനഖമ
ണിരപ്യയം രാജാ മദാസകൊവാപതിത ഏവ ത്രിപുരരിപുപദാരാധന
നിരസ്യകിൻബിഷഃ പ്രതിക്ഷണരീയമാനധനനിവഹസംരക്ഷിതാസഞ്ചയിര്യ
കദരിദൃഗ്മാഭിഭീനജനശ്ചാഭവദിതിഭാവഃ അതുരാജാപ്യച്ഛമാ ഭൂദിതിവിരോ
ധാഭാസോപകാരം അസ്തിത്വം ഉപൈത്രവജാപൃത്തം ക്വചിദിത്രവജാകത്ര
ചിൻ ഉപജാതിശ്ച ഉപൈത്രവജാജനജാസുതൊഗൈസ്സ്പാദിത്രവജാസുതജാസു
തൊഗൈഃ യത്രൈവൈദ്യഗദമിളിതചരണതപം തത്രോപജാതിരിതിലക്ഷ
ണാൽ.

൧

യഃ ശുരസൈനാവനിജാനികന്യാ
 വക്ത്രാംബുജാനനകരൊതിധീരഃ ।
 യവാ പദാക്രാന്തമഹീഭട്ടാസീത്
 പ്രതാപവാൻ ഭാനുവിവാസിതാശഃ ॥

൨

ഇതി: ശുരസൈനാവനിജാനികന്യാവക്ത്രാംബുജാനനകരഃ ശുരസൈന
 നാമായോവനിജാനിഃ അവനിജ്ജായാ യസ്യ സാവനിജാനിഃഭൂപതിരിത്യർത്ഥഃ
 തസ്യ കന്യാപുത്രി കാഞ്ചനമാലേതി യാവൽ തന്ത്രാഃ വക്ത്രം മുഖമെവാംബുജം
 സരസിജമിതി രൂപകം തന്ത്യാനന്ദം സന്തോഷം കരൊതീതി സതമാ അതി
 ധീരഃ അതിയൈശ്വര്യവാൻ യദപാ അതിഅധികാ ധിയാം സമിവന്നാം ധീനന്മാ
 മാത്രജ്ഞി സാരെ രാദാനെ രാതിദോതീതി വീരവചയാദികമിരിഭാവഃ അന്യ
 ത്രധീഃ പ്രജ്ഞാധീഃ പ്രജ്ഞാശൈശ്വര്യമുദാ താം ഭക്തെഭ്യോരാതി ദോതീതിധീരഃ
 പദാക്രാന്തമഹീഭട്ടൻ പലേന പാദൈനാന്യത്ര പലൈശ്വരഭൈരനുഭൂരിരിതി
 യാവൽ ആക്രാന്താ ആക്രമിതാ മഹീഭട്ടതൊ രാജാനൊന്യരൂപപുത്രാഃ യൈനസഃ
 തഥാ മഹീഭട്ടതാം മൂല്യസുഭത്തപാലമിതി സുകുമാരഃ പ്രതാപവാൻ പൌരജ്ഞവാൻ
 അന്യത്രാതപവാൻ പ്രതാപൌ പൌരജ്ഞാതപാവിത്യമരഃ യവാതഭണൈന്യ
 ത്ര ഉദയാനന്തരകാലിന ഇതിഭാവഃ യഃ മലയദ്ധാജഃ കന്താരാജസ്യേ ഇവ
 ഭാനുഹംസ ഇത്യമരഃ അസിതാശഃ അസിതാഃ ശ്യാമജാ അശ്വാസുരഗായന്യ ത
 മാ ഭൂതശ്യാസീദിതിലജ് അഭൂരിത്യർത്ഥഃ തഥാ ച സകലജഗൽപ്രകാശസ്യോംബുജ
 കടംബധംബരാനനകരസ്പ്രാശ്വിതശൈശ്വര്യപോഷകസ്യ നിഷ്പിന്നേശ്വമിതാ
 ത്വന്നതഭൂതൊഹരിദശ്വസ്പാസ്ത്വനശ്ശണ്ണഗണനാണാം രാജൈരിഭാവഃ രൂപകൊ
 പമയൊസ്സംസൃഷ്ടിഃ

൨

ക്ഷിതീശപരഃ ക്ഷമയാചവാചാ
 ശൌഞ്ഢ്യണഗാംഗൈയമധശ്ചകാര ।
 കഞ്ചംപ്രതാപേന തഥൈവലക്ഷ്യ
 ഭദ്രാശ്ചഭൈഷ്വര്യേണ സമീചകാര ॥

൩

ക്ഷിതീശപര ഇതി: യഃ ക്ഷിതീശപരഃ ക്ഷമാനാമ ഇതികന്താ ക്ഷമയാ
 തിതിക്ഷയാ ക്ഷിതിക്ഷാഞ്ഞ്യാഃ ക്ഷമൈശ്വര്യമരഃ ഗാംഭീരി ശൌധിഭാകംഭിനീ
 ത്വമരഃ അധശ്ചകാരേതി ലിക് തിരസ്കൃതവാഹിത്യർത്ഥഃ വാചവചനേന ഗൈ
 യാഗാനഞ്ചാധശ്ചകാരയഥാസൌന്ദര്യലക്ഷണം വിപഞ്ചാഗായന്ത്വം വിവിധ
 മവദാനമിത്യാരഭ്യ സാധുവചനേ തദീയൈശ്വര്യൈരപലചിതതന്ത്രീകളര
 വാമിതി വൽ ശൌഞ്ഢ്യണവിക്രമേണ ഗാംഗൈയമിത്യന്യൈകപലം ഗംഗയാ
 വിഷ്ണുപത്യാ അപത്യാ പൂമാൻ ഗാംഗൈയോഭീഷ്ടഃ സുബ്രഹ്മണ്യോവാ തം അ
 ധശ്ചകാര പ്രതാപേന കൊശദണ്ഡജതൈസാ പ്രതാപശ്ചപ്രഭാവശ്ച യത്തൈ
 ജഃ കൊശദണ്ഡജമിത്യമരഃ കം മാന്താണാം മാതൃതൈ വെധസി ബ്രഹ്മണ്യ
 പൂംസിക് ഇത്യമരഃ സമീചകാരേതിലിക് സമാനമകരേൽ തഥൈവ യഥാപ്ര

അപേന രവിസമഃ തഥൈവൈത്യന്തം ലക്ഷ്മീശ്ച സമ്പദാ സംപത്തിഃ ശ്രീശ്ച
 ലക്ഷ്മീശ്ചൈത്യമഃ ശ്രീയൈതിലാപനിഃ ജംജനാദിനം ജാനാമുത്യഞ്ജയേ ജന്യാ
 ജ്ഞാതമാത്രേ ജനാദിന ഇതി മമദിനീ। സമീചകാരൈത്യുവാപ്യനുഷംഗഃ ദുശോ
 ന്നൈത്രയോ ദൈവൈശ്ച ഭീഷ്മതയാ കഞ്ചമിത്യന്തൈകംപദം പരമം ച സമീച
 കാര തഥാ ച ക്ഷമയാ ക്ഷമാം വാചാഗാനം ശൌര്യേണ ഭീഷ്മേ ജിതവാനിതി
 ഭാവഃ കിഞ്ച പ്രതാപേന പ്രതാപിനം ലക്ഷ്മീശ്ച ലക്ഷ്മീവന്ദയെ ദുശാ പരമേണ സ
 മാനമകരാദഹോവാചാമഗ്രാചര തസ്യ ഭൂതജ്ഞൈതദിഭാവഃ അത്ര ഭൂരാഭീ
 നാമധഃ കരണായോഗേപി യോഗസ്യ കഥനാദതിശയോക്തിഭേദഃ പൂർവാ
 ദൈ ഉത്തരാദൈ തു ആത്മീകൈവമാഭേദഃ.

൩

സദാഗദോപ്യാത്തഗദോ ധിജന്യം

ജിതാരിരപ്യനപഥമാദൃതാരിഃ ।

സമാനധീരപ്യസമാനധീയ്

സ്തമ്രാഡഭൂൽ ഭൂമിഭൂതോ വിജിത്യ ॥

൪

സഭദതി । സദാ സർവ്വാ അഗദഃ അവിദ്യമാനാമയോപി അവിദ്യമാനഗ
 ദായുധോചീയ്യതഃ രോഗവ്യാധിഗദാമയോജ്യതഃ അധിജന്യം യുദ്ധേ ആ
 ത്തഗദഃ ആത്താംഗീകൃതാ ഗദാ യൈന സതഥാ ആശ്രിതാമയജ്യതഃ യഥാ വി
 രൊധഃ അവിദ്യമാനവ്യാധിരപി യുദ്ധാംഗീകൃതഗദായുജ്യതൃവിരൊധഃ ജിതാ
 രിഃ വിജിതരിരപി ഹിപോ വൈരിസപന്താരിത്യമഃ അനപഥം പ്രതിഭി
 നമാദൃതാരിഃ ആദിവാസപന്തജ്ഞി ആദരണയ്യതപക്തജ്ഞിചാത്മഃ അത്രാ
 ശ്രീതാരിരിതിവാഃ സമീചിനഃ വിജിതരിരപ്യതേപി സപാശ്രിതരിപുണ്യമാദ
 രണേ വിരൊധാഭാവാൽ ആദൃതാരിരിതിവാഞ്ച വിജിതരിരപ്യതേ കതൊ
 ജായൈതാശ്രിതശരണതൈന സവിയാ അരയായൈനസുതപഃ അതഃപുവാ
 ലംകൃതിബീജതപ്യ വ്യാക്തതപാൽ യുതപക്തായുജ്യതൃവിരൊധഃ സമാനധീഃ സ
 മാനാ സർവ്വ സദൃശീധീഃ പ്രജ്ഞാ യസ്യ സതഥാ യദോ സമാനസുഭ്യഃ ധീഃ സമി
 വഃ സുമതിരിതി യാവൽ മന്ത്രീധീസ്സമിവജ്യതഃ തഥാപി അനമാനധീഃ അ
 സദൃശപ്രജ്ഞഃ അസദൃശസമിവജ്യതിവിപരായഃ ഏ രണേ സമാനഃ ശ്രൗഷ്ടഃ
 ധീഃ സമിവഃ യസ്യേത്യുവിരൊധഃ യദോ അയോഃ ഹരിഹരയോഃ സമാനാ സ
 ദൃശീ ധീയ്ജ്ഞേത്യുതിവാ യദോ അസ്യ ബുദ്ധണഃ സമാനധീയ്ജ്ഞേതിവാതഃ പര
 മതിവിസുരണാലം അകാരോബുദ്ധമവിഷ്ണുപീശകമരോപജ്ഞണരണ ഇതി ഏ
 കാക്ഷരമാലായാം സമാനസൽസമൈകൈസ്സരിത്യമഃ യഃ മലയലാപജ്ഞതി ക
 ന്താ ഭൂമിഭൂതരാജ്ഞജ്ഞി ദിവിയാ വിജിത്യജിതപാസമ്രാട് രാജസ്യയയാജിസ
 വ്യാധീചരിശാസ്താചാഭൂതി ലുങ് ഖഭൂവൈത്യന്തഃ യൈനഷ്ടാ രാജസ്യയൈന
 മണ്ഡലസ്യശ്ചരയ യഃ ശാസ്ത്രീയശ്ചാജ്ഞയാ രജ്ഞഃ സസംഗ്രാഹിത്യമഃ അ
 വ്യാധിഗാത്രാംഗീകൃതപക്തായുഃ സദൃശേന മന്ത്രിണാ സാലം ഉദ്ധതാൻ യ്
 ങ്ഭൂതമോ രിപുനപിജിത്യരാജസ്യയമകരാദിതിഭാമഃ വിരൊധഭാണോലംകാ
 രഃ।

യശ്ചണ്ഡതായാഞ്ച തഥാധിപത്യേ
 ഭോഗീശപരോ ഭൂഭിഷണാധികൃതേ ।
 സർവ്വജ്ഞതായാ മരഗാധിനാഥോ
 ധൈര്യേ ച ധാത്രിഭരണേ ഗുണാഡ്യഃ ॥

൭

യജ്ഞി ഗുണാഡ്യഃ ഗുണൈർമ്മാകലീനതാദിനായകഗുണൈരാഡ്യഃ ന
 ഉനഹഃപരിശ്വരോഭിവാൽ ശ്രേഷ്ഠഃ യഃ മലയദ്ധാജഃ കന്താ ചണ്ഡതായാർ അ
 തികൊപനതപേ ചണ്ഡസ്സപത്നകോപനഇത്യമരഃ ഭോഗീപനഗഃ ഉരഗഃ പ
 നഗൊ ഭോഗീത്യമരഃ അഭൂദിതി ലുങ് ബഭൂവ തഥാധിപത്യേ അധിപതിതപേ
 ഈശ്വരഃ പരമേശ്വരഃ ഈശ്വരശ്ശർവ്വജ്ഞാന ഇത്യമരഃ യചോ യഃ ലക്ഷ്മണഃ
 സംപദജ്ഞരിയാവൽ ഈശ്വരഃ കബെരശ്ചാഭൂൽ ഈകാരൊണ്ണ ഭൈലക്ഷ്മണഃ
 ഇത്യേകാക്ഷരമാലായാം ധിഷണാധികൃതേ ധിഷണയാ ബുദ്ധ്യാ അധികഃ
 ശ്രേഷ്ഠഃ തസ്യഭാവസ്സുസ്തിൻ ബുദ്ധിർമ്മനീഷാധിഷണൈത്യമരഃ ഭോഗീശ്വരഇത്യേ
 ത്തൈകം പദം ഭോഗീശ്വരസ്സുപ്തരാജഃശൈലഇത്യർത്ഥഃ സർവ്വജ്ഞതായാം സ
 റ്വമഖിലം ജാനാതീതി സർവ്വജ്ഞഃ തതപേ ഉഃ പരമേശ്വരഃ ഉകാരഃ ക്ഷത്രി
 യേ നൈത്രേ ഹരമുഖേ ഹരേ ഹരാവിത്യേകാക്ഷരമാലായാം അഭൂൽ ധൈ
 റ്യേ ധീരതപേ ച അഗാധിനാഥഃ അഗാനാം പവ്യാനാം ശൈലവൃക്ഷേ
 നഗാവഗാവിത്യമരഃ അധിനാഥഃ അധിപതിഃ ഹിമവാനിത്യർത്ഥഃ ധൈ
 റ്യേണ ഹിമവാനിതി വാല്മീകിഃ ധാത്രിഭരണേയാത്യാ ഭൂവഃ വിപുലാ ഗഥാ
 രീയാത്രിത്യമരഃ ഭരണേ ധാരണേ ഉരഗാധിനാഥ ഇതി പദമൈകമത്ര ഉരഗാ
 ധിനാഥഃ പനഗപതിരനന്തഇത്യർത്ഥഃ തഥാചാതികൊപനതപേ കാർവ്വ്യോജഃ
 ആസ്ഥാനമാസ്ഥായാധിപതിതപേ പരമേശ്വരഃ കബെരശ്ച അതിബുദ്ധിതപേ
 സഹസ്രവദനഃ സർവ്വജ്ഞതായാം സർവ്വജ്ഞഃ ധീരതപേഹിമവാൻ ഭൂഭരണൈച
 നന്തോഭൂദിതിഭാവഃ അതൈകൈസ്യവബുദ്ധയാല്ലെഖാഭല്ലെഖാലക്ഷാർ ॥ ൭

യോസൗച സപ്തീഭരതാംഗപത്തി
 സംപത്തിസാഗ്രേ സ്വപുരേ നിതാന്തഃ
 സകൈതപ്യസക്തഃ സഭൂതസദാശാ
 ജൈതപ്യജസ്രം പരവിത്തഹാരി ॥

൬

യജ്ഞി। യോസൗ സ ഏഷജ്ഞി കന്താ സപ്തീഭരതാംഗപത്തിസംപ
 ത്തിസാഗ്രേ സ്വപുരഃ തുരംഗഃ ഹയസൈന്ധവസപുര ഇത്യമരഃ ഇദാ ഗ
 ജായ ഇഭഃസംബോധമഇത്യമരഃ ശതാംഗാ സുന്ദനായ ശതാംഗസ്സുന്ദനാ
 രഥ ഇത്യമരഃ പത്തയഃ പദാരയഃ പദാതിപത്തിപദഗാ ഇത്യമരഃ സംപ
 ത്തിഃ ശ്രീശ്ച സംപത്തിഃശ്രീശ്ചലക്ഷ്മീശ്ചൈത്യമരഃ ഏതാഭിഃ സാഗ്രേ നിബിഡേ
 സ്വപുരേ ആത്മനഗരേ നിതാന്തമധികം സകൈതപ്യസക്തിമാനവി അസ
 ക്തഃ സക്തിരഹിത ഇതിവിരോധഃ എ പരമേശ്വരേ സക്തിഃ ഭക്തിഃ തലിശി
 ക്ഷു ഇത്യവിരോധഃഅകാരൊണ്ണമവിഷ്ണുപീശകമരേ ഇത്യേകാക്ഷരമാലായാം

സമഭൂമിയിലുണ്ട് സംഖ്യഭവേത്യന്തഃ സദാ സച്ഛദാ ആശാഞ്ജതാ ആശായാ
അഭിമാഷസ്യ ദിശയ ജൈതാ ആശാഭിഗഭിമാഷയോരിതിസാരസ്വതഃ അ
ജസം പരവിത്തഹാരി സച്ഛദാന്യയനഹാരി ശത്രുവിത്തഹാരിതാചൈത്യവിരൊ
ധഃ അഭിയാതിപരാതിരിത്യമരഃ സമഭൂമിത്യുപാപുനഷംഗഃ തഥാചരഥഗജതു
രഗപദാതിയന്നനികരസമൃദ്ധം സ്വപുരൈതിസങ്കേതാപി പരമേശ്വരഭക്തിമാൻ
ദിക്ജൈതാ ശത്രുണാം വിത്തഹരണശീലശ്യാഭവദിതിഭാവഃ അത്രസ്വപുരൈ
സങ്കേതാപ്യസക്തഃ ജിതാഭിമാഷാപ്യന്യവിത്തഹാരിതി വിരൊധാഭാസോ
ഛങ്കാരഃ

൩

ചന്ദ്രാനപവായപ്രഭവോപി യൊസൗ
സൂര്യാശ്രയൊഭൂ ദിശി യന്ന ചിത്രം ।
ഭൂപോപി സൻ ഭൂരിനിധിപ്പിവാദീ
ദാസോ ബഭൂവേതി വിചിത്രമെതൽ ॥

൭

ചന്ദ്രേതി യൊസൗസോയമിതി കർത്താ ചന്ദ്രാനപവായപ്രഭവോപി
ചന്ദ്രസ്വൈന്ദ്രോരന്വായാൽ പ്രഭവതി ജായതേതി സ തഥാപി സൂര്യാശ്രയഃ
സൂര്യാ മാന്താണഃ ആശ്രയഃ ഭജനീയഃ യസ്യ സഃ സുരീണാം ധീമതാം ധീ
മഹന്സുരീഃ കൃതിരിത്യമരഃ ആശ്രയൊഭൂത് ആശ്രയണീയൊ ബഭൂവേതി
യൽ തൽ ചിത്രന്ന ആശുർജ്ജനേത്യന്തഃ ചന്ദ്രോപി പ്രതിമാസമാശ്രയതി ഭാ
സാനിധിം തൽകലീനസ്യ സൂര്യാശ്രയതൈ കിഞ്ചിത്രമിതിഭാവഃ ബുധവം
ശൈൽപനസ്യ ബുധാശ്രയതൈ കിഞ്ചിത്രമിതി ച ഭാവഃ അസൗ ഭൂപോപി
ഭൂപതിരപി ഭൂരിനിധിഃ ബഹുനികേഷപവാനപി വിവാദീ വ്യവഹാരവെദ്യപി
ദാസോ ഭൂത്യഃ വിദിതാത്മാമാഭൂത് യദപാ അസൗ ഭൂപോപി ഭൂപതിരപി വി
വാദീ വ്യവഹാരകഃ വിവാദോവ്യവഹാരഃസ്വാഭിത്യമരഃ ബഭൂവാഭൂമിതിയൽഭൂരി
നിധിഃ ഭൂരയൊ റിധയൊ നിക്ഷേപാനി യസ്യ സതഥാ സന്നപി ദാസോഭൂത്യഃ
വിദിതാത്മാവ ബഭൂവേതിയൽ ഏതദപിചിത്രം ആശുർജ്ജനേ ച ഭാവഃ
ഭൂപ ജ്ഞാതാത്മനീതിമെദിനീ തഥാച യുക്തായുക്തചിന്തനേന ഷഷ്ഠാനിരസ്യ
ശിഷ്ടാൻ പുഷ്പാദരം രക്ഷകഃ ഖലു ക്ഷിതീശ്വരഃ സോപി വിവാദീ വിവിച്യ
വക്തും ശീഖമസ്മാസ്മിതി വിവാദീ ബഭൂവേതി യച്ച ഭൂരിനിധിരപി ദാസോ
ബഭൂവേതിയച്ച തച്ചിത്രമിതിഭാവഃ

൭

യൊയജ്ഞനാനാമവനേന സമൃക്
തഥാഗമസ്യാധികമജ്ഞേച്ഛിദ്വാ
കളെബരസ്യ പ്രഭുഭൂപയണ
സ്തം സമം മന്ദരമാതതാന॥

൮

യൊയമിതി യൊയം പ്രഭുഃ നരാധിപജ്ഞത്യന്തഃ ജനാനാം പ്രജാനാംസ
മൃക്സാധു അവനേന പാലനേന മമ്മധുസ്മനോ മെയമൈ സമയൈപി സ്വാഭി

ഷമ മധുസൂദനഇതി മെദിനീ സ്തൂകംവൃക്കം യഥാതഥഃ സമം സമാനമാതതാ
 നെതി ലിട് വക്ത്രേ തഥാ ഗച്ഛ്യ കണ്ഠാ ഗളോമ ഗ്രീവായാമിത്യമരഃ അധിക
 മന് ജളിതാ അതിമനൊഹരതയാ ദരം ശംഖം ദരൊസ്ത്രിയാംഭയശ്ചഭ്രശം
 ഖ ഇത്യമരഃ സമമിത്യുരഷംഗഃ ആതതാന കളഞ്ചരസ്യ ഗാന്ത്രസ്യ അഥ കള
 ബരം ഗാന്ത്രം വപുരിത്യമരഃ ഉച്ഛ്രയേണ ഉന്നത്വാ മന്ദരമിതീത്യന്ത്രൈകംപദം
 മന്ദരം മന്ദരവച്ഛതം സമന്തുല്യമാതതാന। തഥാച മധുരിപുരിവ പ്രജാപാലകഃ
 ശംഖഇവാതിരമണീയരഖാരായ വിശിഷ്ടകണ്ഠഃ കളഞ്ചരൊന്നതിസമീകൃതമ
 ന്മാനാഖലശ്ചാഭവദിതിഭാവഃ ആത്മീ ഉപമാ।

മനൊഹരൊഭൂദേനിതാഗണാനാം

യൊയനന്തരമാനിവ മീനകൈതൂഃ ।

അദഭൂദാരിദ്യവതാഞ്ജനാനാം

ബഹുപ്രഭാംഗൈശ ഇവ പ്രശസ്തഃ ॥

൯

മനൊഹരഇതി। യൊയം സഷ്ടഷഃ വനിതാഗണാനാം സ്ത്രീജനാനാം തന്ത
 മാൻ മൂത്തിമാൻ മീനകൈതൂഃ മനേഇവ പ്രഭൃജ്ഞാമീനകൈതനഇത്യമരഃ മനൊ
 ഹരഃ ചിത്തഹാരി അഭൂൽ ലഭ് ബഭൂവ അഭൂദാരിദ്യവതാം അഭഭൂംബഹു അഭഭൂ
 ബഹുജമിത്യമരഃ ദാരിദ്യം നിഃസ്വതപമേഷാമസ്തിതി തലതാം ജനാനാം നരാ
 ണാം ബഹുപ്രഭഃ ബഹു ബഹുജം യഥാതഥാ പ്രകഞ്ചന ഉന്മനസ്സയാദഭാതിത്
 സ തഥാംഗൈശ അംഗദേശാധിപഃ കണ്ഠഇത്യത്ഥം സ ഇവ പ്രശസ്തഃ പ്രസിദ്ധ
 ശ്യാഭൂദിത്യുരഷംഗഃ തഥാച സീമന്തിനീനാമന്തകാന്തകലലാടനൈത്രംഗിശിഖ
 ഖപുഷ്പിതാവയവഃ കിലാനംഗഃ സ ഇദാനീം മൂത്തിമാനിവ ചിത്തഹരഃ കിഞ്ച
 തിദാരിദ്യപീഡിതജനാനാം ബഹുജമണിഭൂഷണാംബരവസുമഹാംബലതുരംഗ
 സ്തംബൈരമാദീനാം ദാതാ തപനജാത ഇവ പ്രസിദ്ധൊഭൂദിതിഭാവഃ ഉപമാ
 ലങ്കാരഃ।

൯

യസ്യാസ്യ ഗാമംഗദനിവ്ദിശേഷ

മാബിഭൂതൊവേശ്വ നയൊദിതാഭിഃ ।

കൊശിബഭൂവായതിഭിർനാനാം

വിശപം റിപൂണാം കുതുകൈന സംഭം ॥

൧൦

യസ്യേതി। അംഗദനിവ്ദിശേഷം അംഗദാഭ്യം കൈരമാഭ്യം കൈരമം
 ഗമന്തുല്യംഇത്യമരഃ। നിവ്ദിശേഷം സമാനം യഥാതഥാ ഗാം ഭൂമിം ഗൌർജാ
 കുംഭിനീത്യമരഃ ആബിഭൂതൊ വഹതഃ ഭൂജാഭ്യാമിതിശേഷഃ യസ്യയാദശസ്യാസ്യ
 മലയദ്ധാഷസ്യ വിശപം സമസ്യം വെശ്വകുമാണി വെശ്വേതി ജാത്യൈകവചനം
 നയൊദിതാഭിഃ നയൈന നീത്വാ ഉദിതാഭിരുത്പന്നാഭിഃ ധനായതിഭിഃ ധനാ
 നാം സമ്പദാം ആയതിഭിഃ ആഗമനൈഃ റിപൂണാം ശത്രുണാം കുതുകൈന ക
 തുഹ്വൈന സംഭം കൊശിബഭൂവ ധനനിക്ഷേപസ്ഥാനമഭൂൽ കുതുകവക്ഷി
 മുകുളീബഭൂവേത്യത്ഥം യഥാഹ്വാനന്തഭട്ടഃ ആബിഭൂതൊധരണിമംഗദനിവ്ദിശെ

നയനാനിതം സുന്ദരേശ്വരം മഹിഷാ സഹാനിനം അയ്യതവത്സരവർത്ത
 കാലമാരായതൊസ്യാപത്യാ നാസീദിതി ഭാവഃ സുരണമാത്രേണാതിമാത്രമാ
 തുലപാതകകുളഭക്തിരവസ്തു ശിതികണ്ഠസ്യായുതവത്സരവർത്തമനദിന മാ
 രാധനരൂപകാരണേ സത്യവി സന്താനപ്രതിബന്ധകതിർബ്ബിഷാപക്ഷയരൂപ
 കാത്യാനാൽപത്തേച്ഛിശൈഷാശിരഖങ്കാരഃ

൧൨

ആസാദ്യ സമൃഗ്ഗസതിം കദാചിത്
 കലാനിധിശ്ശോപതിലാളനീയഃ
 ശശീവ സരഭിസ്സമുപാസ്യമാനഃ
 സ രൊഹിണീം സ്വപം ഗൃഹിണീമഭാണിത് ॥ ൧൩

ആസംഗ്രഹിഃ കലാനിധിഃ കലാനാം ചതുഷ്ഠിക്ലബ്ധനാം അന്യത്ര ഷൊ
 ഡശഭാഗാനാം നിധിരാവാസഭൂമിഃ ഗോപരിലാളനീയഃ ഗോപൽഭിഃ ഭൂവ
 തിഭിഃ അന്യത്ര പതുപതിനെന്ത്യത്വം ലാളനീയഃ ലാള്യമാനഃ സന്ദിഃ സജ്ജ
 നൈ അന്യത്ര സന്തഃ ശ്രേഷ്ഠഃ ദേവാ നക്ഷത്രാണി ച തൈസ്സമുപാസ്യമാ
 നഃ സമൃക് ലിവാദിശം ഉപാസ്യമാനഃ സൈവ്യമാനഃ സഃ മലയഭാപജഇത്യത്വം
 കദാചിത് ഏകദാ സമൃഗ്ഗിതൃവ്യയം ശോഭമാനമിത്യത്വം വസതിം ഗൃഹം അ
 ന്യത്ര രാത്രിം വസതിരാത്രിവേശ്ണനാധിത്യമഃ ആസാദ്യ പ്രാപ്യ രൊഹി
 ണീം രൊഹിണീനാമ ഭക്ഷദഹിതാ ചന്ദ്രസ്യാതിപ്രിയാ കാചന യോഷിത്
 താം രാജാ ചതുസ്തവ രാജാ ഭൂഗാക്കേ ക്ഷത്രിയ ഇത്യമരഃ സ്വപം ആത്മീയാം
 ഗൃഹിണീം പത്നീമഭാണിത് ഉക്തവാൻ രാത്രൌ രൊഹിണീം ചന്ദ്ര ഇവ
 സ്വഗൃഹിണീം ഉക്തവാനിതിഭാവഃ ശ്ലിഷ്ടോപമാ

൧൩

അയൈ മയോച്ഛീപതയോ ജിതാസ്മു
 യൈ ജയതാം പ്രാപുരമത്ത്വപള്ളൈഃ ।
 തോന്യശേഷാബ്രഹ്മി സംഭൂതാനി
 യാന്യന്യരാജന്യസുഭൃഷ്ടാനി ॥ ൧൪

അയൈവി അയൈവി സംബോധനാത്മകമവ്യയം ഹൈ പതി യൈ ഉ
 വീപതയഃ ഭൂപതയഃ അമത്ത്വപള്ളൈഃ ഇന്ദ്രാപെന്ദ്രാപിണ്ഡന്ദരകണ്ഠേന്ദ്രാ
 പി അജയതാം ജെയും ശക്ത്യാ ജയ്യാം “ജയ്യാ യശ്ശക്യതൈ ജെയ്” മിത്യമരഃ
 തഥാ ന ഭവന്തീതി അജയ്യാഃ തേഷാം ഭാവോജയ്യാതാ താം പ്രാപുരവാപുഃ
 മയാകർത്വാ തൈ രാജാനഃ ജിതാ വിജിതാ യന്തി അന്വി തത്തൽജാതി
 ശ്രേഷ്ഠവസ്തുനി “രത്നം സ്വജാതി ശ്രേഷ്ഠം” വീത്യമരഃ യദോ ഖജാദിര
 അനീത്യത്വം അന്യരാജന്യസുഭൃഷ്ടാനി ഇതരനരപതിഭിഃ ഭുഖ്വനാപ്യപ്രാ
 പ്താണി അശേഷാണി സമസ്താനി തന്തീതി യേഷാം യത്തയൈന്ദ്രിത്യ
 സംബന്ധാൽ സംഭൂതാനി സംപാദിതാനീത്യത്വം ഇന്ദ്രാദിഭിരപ്യവിജിത
 നൃപതിപിപ്ലാൻ വിജിത്വാശേഷരത്നാന്യന്യന്ദ്രിതിഭാവഃ

൧൪

കൃത്സ്സാ മഹി മെ വശവത്തിനീ സാ
 യസ്സാ നദീനൊ വസനം ഓഭൂവ ।
 യാ രത്നഗർഭാ യദധി ശതായാം
 തപൊ ജനാ ഭൃഷ്ണരമാചരന്തി ॥

൧൫

കൃത്സ്സതി। യസ്സാ ഭവതുത്വമേ നദീനേ നദീനാം സരിതാം “നദീ സ
 രിദി” ത്വമരേ ഇനേ പതിഭ സരിതപതി രിതി യാവൽ വസനം അംശുകം “ഐ
 ലം വസനമംശുക” മിത്യമരേ ബഭൂവാഭൂത് യഥാഹ ഭഭൂഃ “യസ്സാഃ പൃഥ്വയാ
 വസനമുദധി” രിതി യാ ഭൂ രത്നഗർഭാ രത്നാനി മണയൊ ഗർഭേ അനുയുസ്സാഃ
 സാ തഥാ ജനാ നരാഃ യദധിശതായാം യസ്സാഃ ഭൂമേഃ അധിശതായാം പതി
 തപ വിഷയെ നിമിത്തേ വാ ഭൃഷ്ണരഃ ഭഭ്വൈനാപി ക്കുതുമശക്തം തപ ആച
 രന്തി കർത്തി കൃത്സ്സാ അഖിലാ സാ മഹീ ഭൂമിഃ മെ മമ വശവത്തിനീ സാധീ
 നാഭൂദിത്യമേ തഥാ ച നിഖിലാ വിപുലാപി മമധീനൈതിഭാവഃ। ൧൫

ദീപാസ്സമസ്സാ അപി നിജ്ജിതാസ്സേ
 യേഷാമുദനപാൻ പരിഖാ ഓഭൂവ ।
 കൃതാ മഖാസ്സേ ഭൂവി ഭൂരിസാദ്ധ്യോഃ
 പ്രിണാതി യൈരിന്ദ്രമുഖാമരൗഘഃ ॥

൧൬

ദീപാഇതി। ഉദനപാൻ ഉദധിഃ ഉദനപാനഭധിസ്സിസ്മരിതുമരേ യേഷാം
 ദീപാനാമിത്യമേ പരിഖാ ഖെയം ഖെയത്തു പരിഖൈ ത്വമരേ ബഭൂവ അ
 ഭവൽ മയൈതിശേഷഃ നിഖിലാസ്സമസ്സാസ്സേദീപാ അന്തരീപാണി ദീപൊ
 സ്ത്രീയാമന്തരീപമിത്യമരേ നിജ്ജിതാഃ വിജിതാഃ യൈഃ മഖൈരിത്യമേ ഇ
 ന്ദ്രമുഖാമരൗഘഃ ഇത്രോ മഖവാ മുഖൈ പുരോഭാഗൈ യേഷാഞ്ചൈ തഥാകശാ
 അമരാ ദേവാഃ തേഷാമൊഘഃ സമൃദ്ധഃ സ്തോമൊഘനികര ഇത്യമരേ പ്രിണാ
 തി പ്രീതൊ ഭവതി ഭൂവി ഭൂമൌ ഭൂരിസാദ്ധ്യോഃ ഭൂരിഭിഃ സുവണ്ണൈഃ സാദ്ധ്യോഃ സാ
 ധിതവ്യോ യദോ ഭൂരിണാ ബ്രഹ്മണാ സാധനീയാഃ യദോ ഭൂരിഃ വിഷ്ണുഃ സാദ്ധ്യ
 ആസാദിതവ്യൊ യൈരിതി വാ യജ്ഞാ വൈ വിഷ്ണുരീതി ശ്രുതൈ ഭൂരിന്ദ്രാവാ
 സുദൈവൈ ഹരൈപി പരമൈഷ്ഠിനി നപുംസകം സുവണ്ണേ ച പ്രാജ്ഞാസ്യാ ദോ
 ച്യഭിഗകമിതി മെദിനീ തെ മഖാഃ കൃതവൊപി സപുതന്ത്രഞ്ചഃ കൃതരി
 ത്വമരേ കൃതാഃ അനുഷ്ഠിതാഃ തഥാച ജാംബുനദഗിരിപരിസരജാതജംബുനഗ
 പ്രസിദ്ധാഭിധാനം ഇദമന്തരീപം പരം ന ജിതം കിന്തു ഇക്ഷവാകൃശേഷാംബു
 ധിപരിവേഷിതാനൃന്തരീപാണി സർവാണി ജിതാനി സർവ്വേ കൃതവൊപി കൃ
 താ ഇതിഭാവഃ ൧൬

മയാത്ര വെല്ലാ വിദിതാശ്ച വിദ്വാഃ
 യാഃ കീർത്തിസൗന്ദര്യോത്ഥനയ പ്രഭാത്രപഃ ।

കൃതാശ്ച ധർമ്മാ ഗുഹരിണാ വിടധന്വാ

യെ സ്വപ്നഭോഗാദികൃതൊ ജഗത്യാം || ൧൭

മനയതി അത്ര ഭ്രമോ യാ വിദ്വാഃ വേദവൈദാംഗാവിദ്വാഃ കീർത്തി
സൌഖ്യാത്മനയപ്രഭാത്യഃ യശസ്സവിത്പാദനവിനയപ്രഭാഭിന്യഃ മയോ കർത്വാ
വെദ്വാ വെദിതവ്യാഃ താ ഇത്യധ്വഹാരഃ വിദ്വാഇത്യർത്ഥഃ വിദിതാഃ ജ്ഞാതാഃ
ജഗത്യാം ഭ്രമോ ഗുഹിണാ ഗുഹസ്ഥാശ്രമവതാ ജ്ഞാനൈത്യർത്ഥഃ യെ ധർമ്മാഃ
ശ്രേയാംഗീ വിധേയാഃ കർത്തവ്യാഃ സ്വപ്നഭോഗാദികൃതഃ നാകസുഖാദികാരി
ണഃ തെ ച കൃതാഃ നിഖിലാ അപി വിദ്വാ വിദിതാഃ യെ ച ഗുഹസ്ഥനാനു
ജിതവ്യാഃ ഇഹപരസംധനാഃ ധർമ്മാസ്സുഖാചരിതാ ഇതിഭവഃ ൧൭

രീത്മാന്യനതാസ്വപി സേവിതാനി
യാന്യന്മസാം നാശകരാണി ധാത്രപ്താം |
ശ്രതാശ്ച ഗാധാ വിവിധാശ്ച ബലഭൂപാ
ഭർമ്മാത്മകാമാൻ ദദേതീഹ യാസ്താഃ || ൧൮

രീത്മാനീതി ധാത്വാ ഭ്രമോ വിപുലാ ഗുഹപരീ ധാത്രിത്യമരഃ അഹേ
സാം വാചാനാം അഹോ ദരിതദഷ്ട്യതംഇത്യർത്ഥഃ നാശകരാണി നാശമന്തം
കർവതിതി തപാ യാനി രീത്മാൻ ഗംഗാദിപുണ്യതീർത്ഥിനി “നിദാനാഗമ
യോസ്തിത്ഥമുജിഷ്ടഘോഷലഭാ” വിത്യർത്ഥഃ അനന്താനി അസംഖ്യാനി താനി
രീത്മാന്യപീത്യർത്ഥഃ സേവിതാനി അശ്രിതാനി മയേവിശേഷഃ ഇഹ ലൊ
കെ ബലഭൂപാ ഹരിഹരയോഃ “ബലഭൈരശ്ചാനന്തര ഇലവംഭൗ ച ഗഭഡ
ദ്ധാജ” ഇതിമേനീനി യാ ഗാധാഃ പരംജാപ്യവംബുനാനി യച് ത്വക്താമാൻ
സുകൃതസുവാഞ്ചരിതവിഷയാൻ ദദേതി വിതരന്തി വിവിധാ നാനാത്വപാഃ താ
ഗാധാശ്ചൈത്യർത്ഥഃ ശ്രതാഃ ആകണ്ഠിതാഃ മയോ രീത്ഥംനമവി കൃതം ഗുരവശ്ച
സേവിതാഃ ശൈവവൈഷ്ണവോ ഗാധാശ്ച ശ്രതാ ഇതിഭവഃ ൧൮

കിമത്ഥമുക്തൈരിതി ചൈദാഹ

തഥാപി സംപ്രത്യുനപത്യഭാവോൽ
പുത്തിൻ മെ മാന്യതമാനുഭാവൈ |
പുണ്ണാ റി മന്ത്വഃ പ്രജയൈത്രജസ്ര
മാസ്തായവാക്യം പ്രഥിതം പൃഥ്വിയാം || ൧൯

തഥാപിതി ഹെ മാന്യതമാനുഭാവൈ അതിമാനനീയഭാവൈ തഥാപി
എവമഖിലാഭീഷ്ടപുണ്ണതൈപീത്യർത്ഥഃ സംപ്രതീഭാസിം മെ മമനപത്യഭാവോൽ
നവിദ്യതൈ വത്വം യസ്യ സോനപത്യഃ തസ്യഭാവോൽ അപേത്രതയോ ഹെ
തൊരിത്യർത്ഥഃ പുത്തിഃ പുണ്ണതാ ന നംസ്കീത്യർത്ഥഃ കിയസ്തൽ പൃഥ്വിയാം ഭൂ
മൌ പ്രജായ പുത്രൈവൈ മന്ത്വഃ മന്ത്വഃ പുണ്ണഃ സാപുണ്ണഃ ഇതിഭവേ

ആത്മാവായാകും വെദവചനം വെദആത്മാവായ ഇത്യമരഃ അജസ്രം സർവാപ്രഥി
 തം പ്രസിദ്ധം പ്രജയാ ഹി മനുഷ്യഃ പൂണ്ണഃ ഇതിശ്രുതിവാക്യഗതസ്യ ഹിശബ്ദ
 ബന്ധവകാരാത്മാംഗീകാരാൽ പുത്രതതരെ വിശ്വാഹനാഭിഭി മർത്യസ്യ പൂണ്ണ
 താ നിരസ്യ സംപ്രതി മമാപ്യപുത്രത്വാൽ സംപദാഭിനാം സതപചി വരിപു
 ണ്ണതാ നാസ്തിതിഭാവഃ അത്മാന്തരന്യോസോലങ്കാരഃ

൧൯

പ്രായേണ ലോകേ വപു സപുതന്തുഃ

ഫലപ്രദസ്തന്തുതാമിതിധ്യാഃ ।

വദന്തി സന്തഃ ശ്രുതിവാക്യചിന്താ

സന്ദാനിതാന്തഃകരണാ മഹാന്തഃ ॥

൨൦

പ്രായേണേതി। ലോകേ ഭൂതലേ സപുതന്തുമഖഃ സപുതന്തുമഖഃ കൃതു
 രിത്യമരഃ പ്രായേണ ബാഹുദ്വൈനത്യവ്യയം തന്തുമതാം പുത്രവതാം തന്തുഃ
 സ്യാൽ സന്തതാ വിതി സാരേ ഫലപ്രദഃ സ്വർഗ്ഗാഭിഫലഭഃ ഇത്യേവം ശ്രുതിവാ
 ക്യചിന്താസന്ദാനിതാന്തഃകരണാഃ ശ്രുതിവാക്യാനാം വെദവചനാനാം ചിന്തയാ
 താൽപര്യപശ്ചാലോചനയാ സന്ദാനിതം ബലം ബലൈസന്ദാനിതമിത്യമരഃ അ
 ന്തഃകരണം മനോ യേഷാന്റെ തഥേകതാ മഹാന്തഃ സന്തഃ സജ്ജനാ വദ
 ന്തി അഭിഭവതി ഖലപിതി പ്രസിദ്ധൌ നാപുത്രസ്യ വലോകൈസ്സീതിശ്രുതഃ അ
 നവത്യനാനന്ദിതലാപരേപി സ്വർഗ്ഗാ നാസ്തിതി ഭാവഃ ജാതപുത്രഃ കൃണ്ണ
 കേശീതിശ്രുതിശ്ച

൨൦

ആദായ പാകം ധൂരി മാതുരജ

മാരൊപ്യ വത്സേതി തദാഹപയൻ യഃ ।

ആലിംഗ്യ തന്മൂലംനി സപ്രമൊദം

ജിഹ്വത്യാസാവേവ ഹി പുണ്യരാശിഃ ॥

൨൧

ആദായേതി। യഃ മാതുഃ ജനന്ത്വാ ധൂരി പുരൊഭാഗേ വത്സ തൊകെത്വാ
 ഹപയൻ ആഹ്വാനം കച്ഛൻ സൻ തം താദൃശഖഭിതകളാഖാപാഭിഭിഃ ക്രീഡന്ത
 മിത്യത്ഥം പാകമേകം പൊതഃ പാകോഽകഃ ഇത്യമരഃ ആദായ ഹൃദീത്വാ അ
 കം ഉത്സംഗം ഉത്സംഗവിനയോരജ്ജിത്യമരഃ ആരൊപ്യാധിരൊപ്യ സപ്ര
 മൊദം പ്രമൊദേന തൊഷേണ സഹിതം യഥാതഥാ പ്രമൊദാരോമോസജ്ജ
 ഭാജിത്യമരഃ ആലിംഗ്യ പരിചപ്യ തന്മൂലംനി തസ്യ ബാലസ്യ ശിരസി ജിഹ്വ
 തി ആഹ്വതി അസൗ പുമാനൈവത്യത്ഥം പുണ്യരാശിഃ കൃതപുണ്യപുംജഃ ഹീ
 തിപ്രസിദ്ധൌ മാതുഃ പുരൊരവിതലീലം ബാലമാഭായൈഃസംഗൈ സംസ്ഥാപ്യാ
 ലിംഗ്യ യൊ വാ തദത്തമാംഗം ജിഹ്വതി അസാവേവ കൃതസുകൃതരാശിഃ ക
 ലേതിഭാവഃ

൨൧

അംഗാനുഷംഗോത്ഭവശമ്ബന്നേനം

സ്വാംഗേഭിഷിഞ്ചേതമിദം സുധാം യഃ ।

സ്വാകെ സമാരൊപ്യ നതൊത്തമാംഗൈ

ഗണ്ഡസ്ഥലം ചുംബതി സൊരിധന്യഃ॥ ൨൨

അംഗൈതി യഃ സ്വാംഗൈ സ്വഭവൈ അംഗാഷംഗൈർഭവശ്ചൈ
അംഗാനാമവയവാനാം അനുഷംഗാൽ സംയോജനാൽ ഉഭവരീത്യുഭവം
യച്ഛ്വേദം സുഖം തൈ ശച്ഛാതസുഖാനീത്യുഭവഃ സുധമുഭവം അഭിഷിഞ്ചന്തം
വക്ടാരിവ സമിതം ഇമം പുത്രം സ്വാകൈ സ്വസ്ത്യാത്സംഗൈ സമാരൊപ്യ
സ്ഥാപയിത്വാ നതൊത്തമാംഗൈ വിനതമസ്കക്സ്സൻ ഉത്തമാംഗം ശിരജ്ജ്യ
മരഃ ഗണ്ഡസ്ഥലം കപോലതലം ചുംബതി സഃ പൂമംനിത്യത്വം അഭിധന്യഃ അ
ത്യന്തം കൃതാത്ഥം ഇത്യത്വം അവയവസ്സൾമാത്രൈ സുധാവക്ടവദോറ്റാദകാരി
ണമർക്കം യൊ വാ സ്വഗണ്ഡസ്ഥലൈ ചുംബതി സ ഏവാഭിധന്യ ഇതിഭാവഃ.

കിഞ്ചാനപത്ര്യാത്മസഹ്യമൈതൽ

സത്യാധിപത്ര്യാപി മോചലായാഃ ।

സ്വൈരത്ര്യാപി സത്യക് സകലേന്ദ്രിയാണാ

മദക്തപമത്ര്യാതമിവൈ ജന്തോഃ ॥ ൨൩

കിഞ്ചതി കിഞ്ച ഏതാവനൈത്യത്വം മോചലായാ ഭവഃ അചലാനന്ത
ത്വമരഃ ആധിപത്ര്യാ അധിപതിത്വേ സത്യാധി ഏതേനപത്ര്യാത്മചുത്രവത്പം
ജന്തോഃ ശരീരിണഃ ജന്തു ജന്തുശരീരിണഇത്യമരഃ സകലേന്ദ്രിയഃണാം വക്ട
പാദപാഞ്ചാഭിനിചിഖാക്ഷാണാം സത്യക് സാധ സ്വൈരത്ര്യാ ഭാവത്ര്യാ സത്യാധി
അത്യന്തമതികാഞ്ചാ നിവൃത്തിത്ര്യാ തൽ കാഷ്ഠാഭിനാപ്യഭിനാശീത്യത്വം അ
ദക്തപം ന വിദ്യൈത ഭഗൌ യസ്യ സഃ അദക്തസ്യ ഭാവൈദക്തപം ആസ്വമി
തി യാവൽ തഭിവാസഹ്യം ദണ്ഡമചിത്യത്വം രാജ്യാധിപത്ര്യാ സത്യാധി അചുത്ര
ത്വമത്ര്യാധിപാഭവൈ സത്യാധി അസ്വത്വമിവാസഹ്യമിതിഭാവഃ ഉചമാംഭവ

മമൈതദത്ര്യാത്മമുണം പിതൃണാ

മസഹ്യമൊഭാജദളായതാക്ഷി

അരുന്തുദാലാനമിവാതിവെലാ

ദന്താവളസ്ത്യാജധിതമജ്ജനസ്യ॥ ൨൪

മമമതി ഹൈ അംഭാജദളായതാക്ഷി സരസിജപലാശവിശാലഖൊച
നൈ മമ പിതൃണാം പിതൃഭവാനാം ഏതേനം സന്തതിത്വപമുണം ബ്രഹ്മച
യ്ജ്ഞ ജ്ഞിദ്വായ യജ്ഞൈ ദൈവഭ്യഃ പ്രജയാ പിതൃഭ്യഃ ഏഷ വാ അഹ്ണ
ഇതിശ്ലതൈ അത്യത്വമതിമാത്രം ഉജ്ജ്വലമജ്ജനസ്യ തൃക്തജലാവഗാഹസ്യ ദ
ന്താവളസ്യ ഗജസ്യ ദന്തീ ദന്താവലൊ ഹസ്വീത്യമരഃ അതിവെലമധികം യദോ
അതി അതികാഞ്ചാ വെലാ മര്യാദാ യസ്മിൻ തൽ അരുന്തുദാലാനമിവ അരുന്തു
ഭം മജ്ജസ്യക് യദാലാനം ബാധനസ്യംഭവൈ അരുന്തുഭവൈ മജ്ജസ്യഗീത്യമരഃ അ

സഹ്യം ദസ്സഹമിത്യർത്ഥം തൃക്തമജനസ്യ ഗജസ്യാജസ്രമാഹനസ്ഥിതിരിവമമാ
വി വിതൃണാജനമസഹ്യമിതിഭാവഃ ഉപമാ ൨൪

കിമത്ര വാചാമതിവിസ്തരേണ
ജനാനപത്യഃ പിതൃഭിഷ്ഠിനിവൃട്ടഃ
തപ്തൈർജ്ജ്വലാഭാപന്യജനൈർനികാമം
വസ്ത്യാധികസ്തസ്യയുതോപി സാലഃ॥

൨൫

കിമിതി അത്രാസ്തിൻ വിഷയേ വാചാമുകാഹീനാം വിസ്തരേണ വിസ്താരേ
ണ കിം നകിമവി പ്രയോജനമിത്യർത്ഥം നികാമം തപ്തൈർ തിലോഭക്ത്യാ
പൃഥാഭനേ ഭൂശം സന്താപയുക്തൈഃ പിതൃഭിഃ പിതൃഭൈവൈ അനപത്യാപു
ത്രോ ജനഃ മനുഷ്യഃ അഭാപന്യജനൈഃ പഥികൈഃ അഭാപനീനോഭാപഗോ
ഭാപന്യ ഇത്യമരഃ അധികസ്തസ്യയുതഃ ബഹുശുശാഖാവിസ്താരവാനപി സ്തസ്യ
സ്താൽഗൃപതേവംശൈ സംപരായസമൂഹയോഃ കായേ തപ്രകാശേയചേതി
മമദിനീ വസ്ത്രഃ അഫലഃ വസ്ത്യാഫലോവകേശീചൈത്യമരഃ സാലഃ പാദപമാ
ത്രേ സ്പാദിതിമമദിനീ വിനിവൃട്ടഃ നിശിതവൃട്ടഃ യഥാവാ മിഹിരകിരണസന്താ
പൊത്ഥപിദൃഭവയവൈരതിദസ്സഹക്ഷർസംക്ഷോഭിതൈഃ പാദൈഃ ഫ
ലശ്ചന്ത്യഃ തഃ നിവൃട്ടാ ഭവതി ഏവമതിമാത്രം പിതൃഭിരനപത്യഃ പുമാനപി
നിവൃട്ട ഇതി ഭാവഃ ഉപമാ ൨൫

അപുത്രതാസ്വസ്ഥഃ ഹൃദൈതി രാജ്ഞാ
സമീരിതാം സാധു ഗിരം നിശ്ചൃതഃ
രാജന്ത്വ ബ്രഹ്മഹൃദസുതേവ പാണ്ഡു
പാണ്ഡ്യാധിപം പ്രാക്തനവിൽ പുരസ്സി ॥

൨൬

അപുത്രതേതി ഇതി പൂർവ്വാക്തപ്രകാരേണ അപുത്രതാസ്വസ്ഥഃ
അപുത്രതയാ അനപത്യാതേന ഹെതുനാ അസംസ്ഥം ഹൽ ഹൃദയം യസ്യ
തേന രാജ്ഞാ നരപതിനാ സമീരിതാം സമൃഗ്ഗുക്താം ഗിരം വാചം സാധു
സമൃക് നിശ്ചൃതാ പുരസ്സി സചരിതാ പുരസ്സി സചരിത്രൈത്യമരഃ പ്രാ
ക്തനവിൽ പുരാതനേഹിമാസാഭിജ്ഞാ രാജ്ഞീ രാജയോഷിൽ പാണ്ഡ്യാധി
പം പാണ്ഡ്യരാജ മലയഭാപജമിത്യർത്ഥം പാണ്ഡു അംബാലികാസുരം ശൂരസുതാ
കുരീവാബ്രവീൽ ഉവാച അനപത്യാസ്യ പാണ്ഡേഃ പ്രലപിതമവധാർത്ഥ സാ
ന്തപയന്തീ കുരീവ മലയഭാപജം കഷ്ടനമാലാ ചൊക്തവതിത്യർത്ഥം ഉപ
മാ ൨൬

സുവാലമെലെ ഭവതോ വിലാപൈ
രലം കലാപാനപയശൈവരസ്യ
കൊ വാ വിശാലൈ വിപുലാതലൈസ്സി
നൈവം കലാപൊ വിലപത്യനല്പം ॥

൨൭

നൃപാലതി! ഹെ നൃപാലമൗലൈ നരപതിമസ്കാലങ്കരണ കലാപാ
നപയശൈരസ്യ കലാപഃ ചന്ദ്രഃ തസ്മാന്നപയഃ സന്താനഃ തസ്യ ശൈരസ്യ
ശിരോഭൂഷണസ്യ കലാപസംഹാരതൗ ഖണ്ഡൻ കാഞ്ചനാ ഭൂഷണത്രണയോഃ
ചന്ദ്രോ വിഭജ്യപ്യാകുലഭേദമേവീകിമേദിനീ ഭവതസ്യവ വിലാപൈഃ പരി
ഭവേനൈഃ വിലാപഃ പരിഭവനമിത്യമരഃ അലം പശ്ചാപ്തം ഇതഃപരം
വിലാപൊ നകണ്ഠവ്യ ഇതിഭാവഃ വിശാഖേ വിന്ധീണ്ണസ്തീൻ വിപുലാതലൈ
ഭൂതലൈ വിപുലാ നഥാപരീതമരഃ കൊ വാ കലാപഃ കശലഃ നകൊപീതൃത്വം
ഏവമീദൃശം അനല്പം ഖണ്ഡ യഥാതഥാ വിലപതി പരിശോചതി കൊ വാ
കലാപഃ പരിശോചതീത്യനേന ന കൊപി പരിശോചതീത്യേവം സ്ഥിതൈ
കലാപാനപയശൈരതപാൽ ഭവതൊ വിലാപപ്രസക്തിന്നാസ്മി അതൊലം
വിലാപൈരിതി ഭാവഃ

൨൭

തൽ പുംഗവാദ്യ പ്രതിപദ്യ ധൈര്യം
തപം മംഗലാവർഷികരം ധരിത്രപ്രാമി
വ്രതം മയാ സാധ്വമിതൊ വിധേഹി
ദിപിതീയയൈതാം ശ്രവസോശ്വ ഗാധാം ||

൨൮

തതിതി! ഹെ പുംഗവ സുന്ദരാകാര പുംഗവസ്സുന്ദരാകാര ഇതി മേദിനീ
അദ്യ ഇദാനീം ധൈര്യം ധീരതാം പ്രതിപദ്യ പ്രാപ്യ ധരിത്രഃ ഭൂമൗ മംഗളാ
വാപ്തികരം ശുഭസംപ്രാപ്തികാരി വ്രതം നിയമം ഇതഃപ്രഭവീത്യർത്ഥഃ ദപതീ
യയാ പത്നാ ദപതീയാ സഹധർമ്മിണീത്യമരഃ മയാ സാധ്വം വിധേഹി കഷ്ടപ
ഏതാം വക്ത്രമാണാം ഗാധാം കഥഞ്ച ശ്രവസോഃ ശ്രോത്രയോഃ ശ്രുതിഃ
സ്മി ശ്രവണം ശ്രവ ഇത്യമരഃ വിധേഹിതി തപമിവിചാരഃശഃ തഥാ
പുത്രതപരൂപവ്യസനം ഭൂതഃ സമുത്സാജ്ഞ സുകൃതീ സുകൃതമൈവാപ്തോതിതി
ധൈര്യമാസാദ്യ മയാ സഹ മംഗലാവർഷികരം നിയമമായത്വ ഇമാം
കഥാഞ്ച ശ്രവസീകൃതവതീതി ഭാവഃ

൨൮

വിശ്വാവസോരാസമഹം പ്രസൂതിഃ
സ്വപ്തായിരാജഃ പ്രതനാവതാരൈ
വിദ്യാവതിതൃപ്തഗുരോഃ പ്രസാദാൽ
സംജ്ഞാഭവൽ സാത്മതമോ തദാ മേ||

൨൯

വിശ്വാവസോരിതി പ്രതനാവതാരൈ പൂർവ്വജനീ പുരാണപ്രതനൈ
മരഃ സ്വപ്തായിരാജഃ സ്വപ്തായിനാം ദൈവഗായകാനാം രാട് രാജാ തസ്യ രാ
ജ്ഞി രാട് പാത്ഥിവ ഇത്യമരഃ വിശ്വാവസുനാദ്യോ ഗന്ധർവരാജസ്യേതൃത്വം
അഹം പ്രസൂതിഃ ഭവീതാ പ്രസൂതിഭവഭവേവി സ്താത്തനയൈ ഭവീതർത്ഥവീതി
മേദിനീ അസമഭൂതം തദാ തൽകാലേ മൈ മമ അപ്തഗുരോഃ അപ്തഃ പു
ത്രഃ അപ്തഃ പുത്രഇതിമേദിനീ അപ്തഃ കശലഃ സ ചാപസൗ ഗുരഃ ജനകസ്യ

സ്വേത്യത്ഥം അപ്തജി ഭാസ്കരംബായനം വാ പ്രസാദാൽ അനുഗ്രഹാൽ വി
ദ്വാതവിദ്വാതസ്താസ്തസീതി വിദ്വാതവീതി സാത്മതമാ യഥാത്ഥം സം
ജ്ഞാപ്തഭവൽ ബദ്രവ തഥാ ച പൂർവ്വസ്ഥിൻ ജന്മനി വിശ്വാവസോഃ പുത്രീ അഭ
വം തദാനീമഖിലഗായകകുലാഭ്യോപനൈകചതുരസ്യ വിതുരാനുഗ്രഹാൽ പ്രാ
പ്തപിദ്വാതാൽ വിദ്വാതവീതി യഥാത്ഥാഭിയാസീതി ഭാവഃ ൨൯

തദദാദഭ്യുൽ ഭാവകുലേ സ്ഥിതായാ

ഭക്തിഭവാന്യാം ൧൧ ശൈശവേവി ।

യാ ഭക്തിമുക്തോജ്ജനാനി ജഗത്യാം

സംപ്രാപ്തമൃതദ്രാവി മുക്ഷുഭിശ്ച ॥ ൩൦

തദേതി: ഭാവകുലേ ഭാവസ്യ പുത്രസ്യ ഭാവഃ പുത്രവിദഗ്ദ്ധയോഹിതി
മേദിനീ കുലേ ഗൃഹണപായ വാ സ്ഥിതായാ വാസ്തമാനായാ മേ മമ തദാ
തദാനീം ശൈശവേ ശിശുതപചി ശിശുതപം ശൈശവമിത്യമരഃ ഭവാന്യാം
ശിവായാം ശിവാ ഭവാനിത്യമരഃ ഭക്തിജ്ഞാനസങ്കീർണ്ണേ സംബദ്രവ ഭ
ക്തിമുക്തോരിഹപരതപ ഭോഗമൊക്ഷയോജ്ജനാനി ജനയിത്രീ യാ ഭവാ
നിഭക്തിഃ ജഗത്യാം ഭൂമൗ മുക്ഷുഭിഃ മൊക്ഷേച്ഛുഭിശ്ച അഗ്രാപീഢനീമ
വി സംപ്രാപ്തമൃത സമർത്ഥത സാ ഭക്തിഭിരൂനതഃ യഥാചാരിദസ്സ
ഹൃദയകലായഗദ്യപരിഭ്രമണവിനൈർമുക്തഭിഃ യാ ഭക്തിഃ പ്രാപ്തമൃത
താദൃശീ ചര്യയുദ്ധകുലംബിനീഭക്തിഃ സർവസർവകലഗുരോഃ വിശ്വാവ
സോഗ്രഹസ്ഥിതായാ മമ ശിശുതപ ഏവാതിസുഖഭാ ബദ്രവേതി ഭാവഃ ൩൦

ഹാലദപതിയാംശ്രീസരോജ്ജനലയഃ

ഹാലം തദാ വല്ലഭമവ ജാതം ।

തഥാ കലാപാദികലാവജാലം

മമക്ഷമാലാവലിരവ ഭന്തഃ ॥ ൩൧

ഹാലേതി: ഹേ ഭന്തഃ നാമ തദാ തദാനീം ഹാലദപതിയാംശ്രീസരോ
ജ്ജനലയഃ ഹാലഃശ്രീ ഹാലഃ പുംസി മഹാഭവേ ഇതിമേദിനീ തന്ത്ര ദിവിതയാ
പതി ദിപീയോസഹധമ്മിണീത്യമരഃ തന്ത്ര അംശ്രീസരോജൈ ഇവ തയോ
ബ്ധലിന്തിഃ യന്ത്യാസ്താ തഥാഭൂതായാ മമ മേ വല്ലഭം വല്ലഭം വല്ലഭം വല്ലഭമ
ശ്രീകാമിത്യമരഃ തദേവ ഹാലം വാസഃ ഹാലഃ പുംസീന്ദ്രാരത്ന ത്രിഷു കാർപ്പാസ
വാസസീതി മേദിനീ ജാതം സംഭൂതം അക്ഷമലാവലി ഭക്തക്ഷമാലികാവ
ല്ലിരവേ കലാപാദി കലാവജാലം കലാപഃ കണ്ഠീ ആലിഃ പ്രഥമഃ യേഷാം
തേ കലാപാ ഭൂഷണാനി തേഷാം ജാലം സമൃദ്ധം ജാതമിത്യനുഷംഗഃ കലാവ
സ്താഹതൗ ബഹുൽ കാഞ്ചാം ഭൂഷണതുണയോരിതി മേദിനീ ജാലം സമൃദ്ധമി
ത്യമരഃതഥാ ചാമശി ചരണീ ചരണാരവിന്ദവിനൈകരതാ മഹാലക്ഷ്മ

മാലിക്മവനീയ വല്ലഭകുലിതാംശുകാ കഞ്ചീകെയ്യരഹാർകടകാദിഭൂഷണാനി
ഭൂതൊ നിരസ്യാക്ഷമാലികാകുലിതാംകൃതിരൈവ ചിരതരമഭജമിതി ഭാവഃനമ

ഭസ്സാംഗരാഗൊതിതരാം പ്രിയൊഭൂത്
ഭദ്രാണലൈപാത്മ ഭക്തിമത്യാഃ
മുഷ്ടാത്തമാട്ടാദിവി കന്ദമൂലം
തത്രാജനിഷ്ടേഷ്വതരം നരേന്ദ്രഃ

൩൨

ഭണ്യതി| മൈനരൈരൂ ഭൂപതേ തത്ര ഭവാനീഭജനെ ഭക്തിമത്യാഃ ഭക്തിയു
തായാഃ മമ ഭദ്രാണലൈപാൽ ചന്ദനാണലൈപാൽ ഭദ്രശ്രീശ്ചന്ദനോസ്മിയാമിത്യു
രഃ ആർദ്ര സൃ ഭണ്യനൊ ദൈഹാണലൈപാനമൈവ ഭസ്സാംഗരാഗഃ ഭണ്യോദ്യുജനമിതി
യാവൽ അതിതരാമത്യാനം പ്രിയൊഭൂത് ഇഷ്ട ആസീത് തഥാ മുഷ്ടാൽ ഭക്ത്യാദി
പുണ്ണാഭൂത് അന്നാൽ അട്ടമന്ദഃ പുരാനയൊരിതി സാരസ്വതഃ കന്ദമൂലമവീഷ്ട
തരം അതിപ്രിയമജനീഷ്ട ബഭൂവ മുഷ്ടാനമാസീത് മൃദുകന്ദമൂലമിത്യനന്ദഭട്ടഃ അത്ര
കന്ദജാലമിതി വാ പാഃ തഥാ ചന്ദ്രാദിമിളിതാതിവരിമളചന്ദനപങ്കം വിഹാ
യ ഭണ്യോദ്യുജിതാവയവാ ചതുർവിധസരസമന്നമവി പരിത്യജ്യ കന്ദമൂലാദിഭിവി
രചിതാഹാരാ ചാഭവമ് വിഭാവഃ

൩൨

ഏഷാ സനാമാനി സദാവനൈശ്ച
യൊഷാ സമാഹൃത്യ തന്നോതി പുഷ്പാഃ
രൊഷാദിതീവാവിഭ്രന്നപുഷ്പം
വഞ്ഷപതിതൈഷപവി മെ തദാനീം

൩൩

ഏഷതി| ഏഷാ യൊഷാ യൊഷിൽ സ്മി യൊഷിഭേഖാ യൊഷൈത്യ
മരഃ സദാ സർവ്വാ വനൈശ്ചഃ കാനനം വനമിത്യമരഃ സനാമാനി പുഷ്പമിത്യു
രത്ര വകൃമാണതപാൽ തത്സമാനനാമാനി പുഷ്പാണീത്യത്ഥഃ സമാഹൃത്യാദാ
യ പുഷ്പം സപച്ഛാം പാവ്യത്യാ ഇതിശേഷഃ തന്നോതി കരോതീത്യേവം രൊ
ഷാൽ കൊപാദിവ വഞ്ഷഷ്ട സ്വദർശനയോഗ്യവത്സരേഷു അതീതൈഷപതികാ
നൈഷ്ട സത്സപചി തദാനീം തത്സമയേ മമ മമ പുഷ്പം കസുമം ആത്മവഞ്ച
സ്യാദേഷഃ പുഷ്പമാത്മവമിത്യമരഃ നാവിരഭൂത് ന ബഭൂവ ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ ദി
വ്യതപാദജാതസ്താത്മവസ്വ പുഷ്പാഹരണമൈതപനോൽപ്രേക്ഷണാൽ ത
ഥാചാതീതൈഷപചി വത്സരേഷു അന്തർപന്നയൊവനൈവ ചിരതരമണ്യാന്ത
രാദാഹൃത്യ പ്രസൂനാനി പ്രാപുഷയമംബാമിതിഭാവഃ

൩൩

വിത്രാഥ മളാവവിദാ നിയുക്താ
കദംബസത്രാന്തരമൈത്യ ഭക്ത്യാ |
ആരാധയന്തിശപരമാർത്ഥയാഹം
സാകം പുരസ്കാദിവസം സമാനതം ||

൩൪

വിത്രേതി അഗ്നാനന്തരം മൽഭാവവിഭാ മമ ഭാവോഭിപ്രായഃ സ്വഭാ
 വോവാ ഭാവസ്തോത്ഥാ സ്വഭാവോഭിപ്രായജ്ഞാതഃ തം വെത്തി ജാനാതീതി
 സതഥാ തൈ വിത്രാ ജനക്കൈ വിശ്വാവസ്തനാ നിത്യക്താ ആജ്ഞാപ്താഹം
 പുരസ്കാൽ പ്രഥമം ഭക്ത്യാ കദംബസത്രാന്തരം നീപാരണ്യമദ്ധ്യമെത്യ
 ആസാദ്യ ഹംഗപരം സോമസുന്ദരം ആയുധാ പാവത്യാ സാകം ആയുധാ
 ഭക്തായണീഗൌരീത്യമഃ ആരാധയന്തീ പൂജയന്തീ സതീ സമാന്തം വത്സരാ
 വസാനപയുഷം അവസമുവാസ പുരസ്കാഭിതിതത്സന്നിധാവിത്യർത്ഥഃ ജന
 കൊപി മമാഭിപ്രായവൈഭിപരിചര ചിരമിവിരാമണസോഭരീവരമിത്യാ
 ജ്ഞാപുവാൻ തതശ്ചാതിഭക്ത്യാ നീപാരണ്യമാസാദ്യ ഭാക്തായണീകമനമന
 ലലോചനം വത്സരപയുഷമാരാധയന്തീ തത്സന്നിധൌ സ്ഥിതൈതിഭാവഃ ൩൪

തതശ്ച തുഷ്ടപുരീശവാമോ
 ശ്യാമാ ത്രിവത്സാ സ്വയമൈവ ഭൂതപാ ।
 സംപ്രാത്ഥിതാ ഭാവിനി ജന്മനി തപൽ
 പുത്രീ ഭവാനിത്യവദത്തദോ മഃ ॥

൩൫

തതജ്ഞി: തതാനന്തരം ശ്യാമാ ശ്യാമളാംഗീ ച തുഷ്ടപുരീശവാമോ
 തുഷ്ടമിതി മധുരാനാമാന്തരം തൽപുരേശ്വരസ്വ സുന്ദരേശ്വരസ്വ വാമോ
 യൊഷി: വാമാമഹിമൈത്യമഃ മീനാക്ഷീതിയാവൽ തദാ തദാനീമിത്യർത്ഥഃ
 സ്വയം സൈവ ത്രിവത്സാ ത്രിവത്സരകാലീനാ കസ്താ സംവത്ശ്ശാരഭോ
 വത്സ ഇത്യമഃ ഭൂതപാവിദ്യ സമ്പ്രാത്ഥിതാ സമൃദ്ധി സ്ഥിതിത്ഥാനപ്രണാ
 മാഭിപൂർവ്വകമിത്യർത്ഥഃ പ്രാത്ഥിതാ തപമൈവ പുത്രീ ഭൂതാഭിതി മയാ യാചിതാ
 സതീ ഭാവിനി ഭവിഷ്യതി ജന്മനി ജന്ത്വാതപൽപുത്രീ തവസുതാ ഭവാനി
 ഭവിഷ്യാമീത്യേവം മാമവദൽ ഉക്തവതീത്യർത്ഥഃ തഥാച അഭിനവജലധര
 അചിരതാരതാരകരുണാമൃതപ്രവാഹ സമഗ്രീകൃതനതജനാഭീഷ്ടസ്യാഷ്ടമുത്തേസ്ത
 ഫവാസിനീ മീനനയനാതികമനീയത്രിവത്സരകാലീനകന്യാകാകുരി: പ്രാദർഭ്യ
 തദാനീമൈവ സ്ഥിതിത്ഥായ പ്രണാമസ്മൃതിപൂർവ്വമഭിയാചിതാ താദൃശകൊ
 മളാവയവവീക്ഷണാധിതുഷ്ടമനസാ മയാ മമ പുത്രീഭവതി സാ ചാനന്തരേ
 ജന്മനി തപൽപുത്രീ ഭവാനിത്യുക്തപാന്തര ധാഭിതിഭാവഃ ൩൫

കിഞ്ചാനസുയാത്രിസധമ്മിണി മഃ
 പ്രാഹേതിഹാസം ഭവതൊപി കിഞ്ചിൽ!
 അതൊചിരാന്നു ഭവിതാ പ്രസൂതി
 മൊക്ഷശ്രിയം ദാസ്യതി യാ പരസ്കാൽ ॥

൩൬

കിഞ്ചേതി: കിഞ്ച ഏതാവന അത്രിസധമ്മിണീ അത്രിന്ദാമ ബ്രഹ്മണഃ
 പുത്രേഷു മാനസൈഷപന്ത്യതമോ മൂനഃ തസ്യ സധമ്മിണീ ഭായ്യാ ദിതിയാ
 സഹധർമ്മിത്യമഃ അനന്യോ കർമ്മപ്രജാപതഃ പുത്രീ മാംപ്രതി ഭവതസ്യ

വാചി ഇതിഹാസം പുരാവൃത്തം ഇതിഹാസഃ പുരാവൃത്തചിത്രമഃ കിഞ്ചി
 ത് സംക്ഷേപെണാഥ ഉവാച അതഃ കാരണം നെ ആവയോരവിരാഭ
 വിളംബെന പ്രസൂതിഃ ഭൂമിതാ ഭൂമിതാ ഭൂമിഷ്യതി യാ ഭൂമിതൈത്യർത്ഥഃ
 പരസ്താൽ പശ്യാൽ ഭേദാന്തര ഇതി യാവൽ മൊക്ഷശ്രിയം മൊക്ഷസമ്പ
 ദം ദാസ്യതി വിതരിഷ്യതീത്യർത്ഥഃ തഥാച തവാചി വൃത്താന്തം അത്രിപത്നീ
 മാം പ്രാഥ തസ്താദാവയൊദ്ഭവിതാഭവിതാ തവ വല്ലഭായമൊക്ഷമചി ദാ
 സ്യതി ഭേദാന്തര അതൊ ധൈര്യമാസാദ്യ നിയമാചരണം കച്ഛിത്യ ക്തവരീ
 തിഭാവഃ

൩൬

ഇതീരയാ തത്തതയാ നിതാനതം
 തം ഭൂയമാനാന്തരമിന്ദിരാഭാ
 ആനന്ദയദ്രാവപരിതരജഃ
 കാദംബിനീ ശംഖരധാരയൈവ ||

൩൭

ഇതീതി. ഇതിരാഭാ ഇവിരായാ ലക്ഷ്യം ഇവിരാ ലോകമാതൈത്യമഃ ആ
 ഭാ ശോഭൈവാഭാ യസ്മാ സ്താ സൈതിയൊജ്ഞം അത്തതയാ നവിദ്യതെ തത്ത
 സ്സന്തചിച്ഛ്യ സോതത്തസ്സസ്യഭാവസുത്താ തയാനപത്യതൈന മൈഇനെ
 തിയാവൽ തത്തസ്സപ്രാസുതതാവിയി സാരസ്വതഃ നിതാന്തമത്യന്തം ഭൂയമാനാ
 ന്തരം ഭൂയമാനം ഖിന്നം അന്തരം ഹൃദയം യസ്യതം രജനമിത്യർത്ഥഃ ഇതി
 പൂർവാക്തപീത്വാ ഇരയാ വാചാ ഇരയാ സരസ്വതീ ഭൂജ്ജ്വാരിതി ഫലായുഷഃ കാ
 ദംബിനീ മൈശ്വലക്ഷ്മിഃ കാദംബിനീ മൈശ്വലൈത്യമഃ ദാവപരിതരംകം ദാ
 വനാരണ്യാഗ്നിനാ ദവദാവൌ വനാഗ്നീയൈത്യമഃ പരിതൊവ്യാപുഃ സചാ
 സൌരംകഃ ഭൂഗഃ കൃഷ്ണസാരതന്ത്രംകരംകരിത്യമഃ ശംഖരധാരയോ അവിചി
 ന്നാംബുവക്ഷണ ഇവാനന്ദയൽ സന്തോഷയാമാസൈത്യർത്ഥഃ യഥാചാ ചിന്തി
 തൊപനതവനവഹിപരീതം കരംഗം ജലധരപക്ഷ്മിരവിചിനവക്ഷണാന
 ന്ദയൽ തഥാപത്യതൈനവിനമാനസം മഹാരാജമിതിഹാസകഥനേനാനന്ദ
 യൽ ഇതിഭാവഃ

൩൮

ഇത്യചിഷീം സ്വപാം മഹിഷീം പ്രഥഷാൽ
 സ്വശൈമുഷീനിജ്ജിതരാമയൊഷാം |
 പുഷ്പൽപ്രതാപൊവദദൈവ രാജ്ഞീം
 പൂഷൈവ ദോഷാകരകീർത്തിഹാരി ||

൩൯

ഇതീതി. ദോഷാകരകീർത്തിഹാരി ദോഷാണാം ഭൂഷണാനാം പാ
 പാനാം ദോഷസ്സപ്രഭൂഷണെ പാപ ഇതി മഹിനീ ആകരഃ ഖനീഭൂതഃ
 ഖനിശ്രിയാമാകര ചൃത്യമഃ തേഷാം ഭൂഷാണാമിത്യർത്ഥഃ കീർത്തിം യശഃ ഹരരീ
 തി അന്യത്ര ദോഷാം രാത്രിം കരോരീതി ദോഷാകരശ്ചത്വഃ ദോഷാരത്രൌ
 ഭജൈചിതി മെമിനീ ത്വയ കീർത്തിം പ്രസന്നതാം കീർത്തിഃ പ്രസാമയശസോരീ

തൃമൂർ മന്ത്രം ശീലമണ്ഡിതി തഥാ പൂജ്യതപ്രതാപഃ പൂജ്യവേഷജ്ഞാനു
 പ്രകാശിതത്വ ഇത്യർത്ഥഃ പ്രതാപഃ പൗരജ്ഞാനപ്രാപ്തിഭയത്രാപ്യമഃ
 ഏഷഃരാജൈത്യർത്ഥഃ സ്വദൈവമുജിവിജ്ജിതരാമയോഷം ആത്മീയബുദ്ധിവി
 ജിതജ്ഞാനകീം ഇത്യുക്തപ്രകാരേണ ഉപമിഷീം ഉക്തവതിം സ്വാമ്മഹിഷീം
 പത്നീം കൃതാഭിഷെകാമഹിഷീത്യമരഃ രാജ്ഞീം രാജപ്രിയം അന്യത്ര സംജ്ഞാ
 ദൈവിമിത്യർത്ഥഃ രാജ്ഞീ രാജപ്രിയായാഞ്ച ഭാർയായാം ഭാസ്വരന്യവെതിമൈദിനീ
 പൂജാ സൂര്യേണ പ്രഥമ്യാൽ സന്തോഷാൽ അവദദേകത്വമൻ തഥാപ ദുഷ്ടാശയ
 യഗ്മൊനായകഃ പൂജ്യവേഷഃ പൂര്യപത്നീ മതിവിജിതജനകതനയാം ആ
 ത്മീയമഹിഷീം സംജ്ഞാദൈവീം ദൂമണിർവ പ്രഥമ്യാൽ അവദദിതിഭാവഃ
 ശ്രീഷ്ഠാപമാ.

പ്രിയെ! പൂരാവൃത്തമിദം തപദുകതം

സാക്ഷ്യം ഭവിഷ്യത്യചിരേണ നൂനം ।

യദദ്യ മദക്സിനദൃഷ്ടിബാഹൊപാ

ഭദ്രകൃഷ്ണം സ്മരണം ബ്രഹ്മ

നന്ദൻ

പ്രിയെതി. പ്രിയ ഇഷ്ട തുടർക്കും തപാടിവിതരിപ്പും പുരവൃത്തമെതി
തിഹാസം ഇതിഹാസം പുരവൃത്തമിത്രമരം അവിരണാവിളംബെന സാത്ഥം
യഥാർത്ഥം ഭവിഷ്യതി ഭവിതാ നൂനം നിത്യം യദൃച്ഛാഭിദാനീം മെ മമ ദ
ക്ഷിണഭൃഷ്ടിവാഹൊപാഃ ഭക്ഷിണയൊസ്സവ്യതരയൊഃ ദൃഷ്ടിവാഹൊപാണത്ര
ഭൂയൊഃ അഭൂതപൂർവ്വം പൂർവ്വം ഭൂതം ഉൽപന്നം ഭൂതപൂർവ്വം തഥാഭവതീത്യഭൂ
പൂർവ്വം സ്തരണം രംഷച്ചലനം ഖഭൂവാസീൽ യസ്താഭിദാനീം ഭക്ഷിണാക്ഷിഭൂ
യൊഃ സ്തദുപശകനമവൽ തസ്താത്പാദകതം സത്യമവ ഭവിഷ്യതിതിഭാവഃ

അതൊ സിതാഷ്ടമൃതാംശുവാൻ

പ്രതാനി ഫാലാസ്യാപരിപ്രിയാണി।

തപയാ ചരിഷ്യാമി സഹാതിമാത്രം

യാന്ത്രികരാജ്യാസ്കന്ധപ്രഭാതി॥

൯൦

അതേയ്ക്കി: അതേ കാരണാൻ അഭിമാനമധികം ഫാലാസ്വപതിപ്രിയം
മധുരാനാമപ്രിയം അസിതാഷ്ടമുതം ശുവാശ്വതാനി കണ്ണാഷ്ടമീഭവാ
ഭിനയമാൻ തപയാസന പരിഷ്കാരി അനുഷ്ഠാപ്യ ആർച്ചാ പൂജ: യാനി വ്രത
നീത്യം തനയപ്രദാനി പുത്രമലഭയാകാനീത്യാഹ് കഥയസി താനീതിസം
ബന്ധ: ദൈവസ്തു: അക്ഷുഭതപാത്തനയപ്രദാനി കണ്ണാഷ്ടമീഭവാമവാഭി
താനി പരിഷ്കാരിഭാവ: ൪൦

കിഞ്ചാശപമയെന ശതേന യക്ഷ്യ

കണ്ടായതാക്ഷിനപയവൃദ്ധയെന്ന്.

പഞ്ചാനനം പാതകകുഞ്ജരം

യം ജപ്തിമാഗമവിജ്ഞാപി ॥

१५

കിഞ്ചിതി കിഞ്ച ഏതാവനെയ്യുമ്പോൾ ഹൈ കഞ്ജായതാക്ഷി സരസിജ
 ഭജിപ്പാലൊലനെ അഹം അനപയവുദ്ധയെ വംശഭിദ്യുദ്ധയെ ശതനെ ശ
 തസംബ്രാകെന്നാശചമയനെ തുരഗമധനാഗ്നാ കൃതനെത്യന്തമഃ അവിശബ്ദസ്യ
 യൊജനാവസരൊത്ര അവിശബ്ദഃ അനക്തസമുച്ചയത്ഥംകഃ യദോ പാദപൂര
 ണാത്ഥംകഃ യകെച്ച യജിഷ്യേ ഇഹ ഭൂമൗ ആഗമചിത് വെദേജഃ ശാസ്ത്രവി
 ദ്വാ സഃ ആഗമൊ വെദശാസ്ത്രയൊരിവി സാരസ്വതഃ ജനഃ മനുജഃ യം തുരം
 ഗമധക്രമിത്യന്തമഃ പാതകകഞ്ജരാണാം പാതകാസ്മൈവ കഞ്ജരാ ഭന്തി
 നഃ തേഷാമിഹിതപകം പഞ്ചാനനം ഭൂഗന്ത്രം ഭൂഗന്ത്രഃ പഞ്ചാസ്യ ഇത്യ
 മരഃ ജല്ലവി ക്ഷയതി കിഞ്ച പ്രാക്തനഭരിതക്ഷയഭാരാ സന്താനവുദ്ധയെ
 ശതാശചമയനാപി യകെച്ച യമശചമധഃ ഭരിതചമുഭേരിഖൊതകം വദ
 ന്തി ജനാ ഇതിഭാവഃ സച്ഛം പാപ്തമാനം തരതി ബ്രഹ്മഹത്യാം യൊശച
 മമയനെ യജതഇതി ശ്രുതിഃ

൪൧

നാഷ്ടാഹസി പ്രാഗ്ജനിസഞ്ചിതെ സ്വാ
 ദിഷ്ടാപ്തിരിഷ്ടപ്രാ ദയിതെ ധ്രുവമൈ ।

ആചാർയ്യാചാപഹൃതെ മമതൈ

ഹാരത്രസ്യ വിദ്വാമൃതദായിനീവ ॥

൪൨

നഷ്ടേതി ഹൈ ദയിതെ പ്രിയെ മൈ പ്രാഗ്ജനിസഞ്ചിതെ പൂർവ്വജ
 ന്നനി സന്ധാദിതെ അഹംസിപാപൈ ഇഷ്ടപ്രാ യാഗനെ ഇഷ്ടിയാഗൈമുയൊ
 രിതുമരഃ നഷ്ടനാശമയേഷി സതി ഇഷ്ടാപ്തിഃ സന്താനലക്ഷണാഭിമത
 പ്രാപ്തിസ്സാഗ്തം ഭവിഷ്യതി ധ്രുവനിശ്ചയെ ആചാർയ്യാചാ ഗൃഹപദിഷ്ടവാ
 ക്തേന മമതൈഹമിത്യഭിമതെ അപഹൃതെ നിരവധി സതി ഹാരത്രസ്യ ശി
 ഷ്ടസ്യ ഹാരത്രാഗ്നൈവാസിനൗ ശിഷ്യ ഇത്യമരഃ അമൃതദായിനീ മൊക്ഷദാ
 ത്രീയദോ ശ്രേയഃപ്രദായിനീ വിദ്വൈവ ആചാർയ്യാൻ പൂരേഷാ വെദൈതി
 ശ്രുതൈ ഇത്യവചനചതുരീനിരസ്മാദിമാനസ്മാഗ്നൈവാസിനൗമൃതകാരിണീ വി
 ദ്വൈവാശചരാജാനതൊ നഷ്ട പുരാതനജനിചരിതെ സന്തതിരൂപേഷാ
 പ്തിസ്സപ്രാദസംശയമിരിഭാവഃ

൪൩

ഇത്ഥം നിഗദ്യാത്ഥപതി സ്സപദാരാ

നാസ്ഥാനമാസ്ഥായ സുതൊദയാത്ഥീ ।

തിതത്ഥാക്തരീത്യാദ്ധപരമശ്വമധാ

കരൂന്ധ ധിയായം ധിയമാതതാന ॥

൪൪

ഇത്ഥമിതി അത്ഥപതിഃ നരപതിഃ അയന്തലയശ്വജ ഇത്യന്തമഃ സ്വപ
 ദാരാൻ സ്വഹ്യാത്ഥനൊദാരാൻ ജായാമിത്യന്തമഃ ജായാമ പും ഭൂമിദാരാ ഇ
 ത്യമരഃ ഇത്ഥം ഏവനിഗദ്യ ഉക്തപാ സുതൊദയാത്ഥീ സുതഃയാ ഉദയമാ
 വിഭാവം അത്ഥിതുംശീലമസ്യേതി തഥാഭൂതസ്സൻ ധിയാ മന്ത്രിണാ സഹൈതി
 യൊജം മന്ത്രി ധീസ്സചിവ ഇത്യമരഃ ആസ്ഥാനം ആസ്ഥാനീ മചികാരമന്യ
 പമിതി യാവൽ ആസ്ഥാനീ ക്ലീബ ആസ്ഥാനമിത്യമരഃ ആസ്ഥായാധിഷ്ടാ

യാസാദ്യേതിവാ തീർത്ഥാടകരീത്യാ ആഗമൊക്തസമ്പ്രദായേന യഥോ
 ഗുരുക്കരീത്യേത്യർത്ഥം നിദാനാഗമയോസ്മീർത്ഥമുജ്ജ്വലൈ ഗുരവിത്യുതരഃ
 അശ്വമേധം അശ്വമേധാഭിധാനം അശ്വപരം യാഗം കർത്തും ധിയമ്മതിം ആ
 തതാനാകരൈൽ തഥാ ച കാഞ്ചനമാലാമൈവമഭിധായാനന്തരമൈവാശ്വപരാന
 ഷ്ടാനായ മന്ത്രിണാ സാർവ്വമാസ്ഥായാസ്ഥാനമാഗമൊക്തരീത്യാശ്വമേധവി
 ധാനായ നിശ്ചിതവാനിതിഭാവഃ

൪൩

ആജ്ഞാപ്യ യാജ്ഞീയതുരംഗഗുഹൈഷ്യ
 പ്രാജ്ഞസ്സരാജന്യകമാത്തചാപഃ
 ചക്രേഭുപരാണാനവതിം യഥാവ
 നവവാത്താരം മന്ത്രിണമുച്യധീശഃ ॥

൪ ൪

ആജ്ഞാപ്യതി പ്രാജ്ഞഃ പഞ്ചിതഃ ഉച്യധീശഃ ഭൂപതിഃ യാജ്ഞീയതു
 രംഗഗുഹൈഷ്യ യജ്ഞാർത്ഥം രക്ഷണായ സരാജന്യകം രാജന്യകൈന ക്ഷ
 ത്രിയന്ത്രപതിസംഖ്യാനാനിതം രാജന്യക്ഷന്ത്രപതിക്ഷത്രിയാണാം ഗണേ
 ക്രമാഭിത്യുതരഃ ആത്തചാപം സപീകതകൊടണ്ഡം മന്ത്രിണാ സ്മരിതിത്യർത്ഥം
 ആജ്ഞാപ്യനിഷ്ഠാശ്വപരാണാം അശ്വമേധകൃതാനാം നവവാത്താരം നവസം
 ഖ്യായാ ഉത്തരാമധികാഭിത്യർത്ഥം നവതിം ഏകൈനശതതമഭിത്യർത്ഥം യഥാ
 വൽ യഥാവിധി ചക്രേ കൃതവാൻ തഥാചാശ്വപരക്ഷണാർത്ഥം സ്മരിതാത്തവാ
 ണാസനം അനൈകാനീകക്ഷത്രിയപരിപുതം ആജ്ഞാപ്യ ഏകൈനശതതമാ
 ശ്വമേധാനാജ്ഞാരേതിഭാവഃ

൪൪

അഥാമുനാ മുക്തമനിർദ്ദൂഷം ഭ്രാഹ്മ
 ഗസ്യച്ഛിദൈഷ്യേ വൃതമസ്ത്രിനംഖ്വൈഃ
 അപശ്ചിമൊപ്യശ്വപരഭാഗഭാജാം
 വൃദ്ധശ്രവാസ്സാനുചരൈരഹരഭാജാ

൪൫

അഥേതി അഥാനന്തരം ഇഷ്ടൈഷ്യ ശതതമാശ്വമേധായേത്യർത്ഥം അമു
 നാ രാജ്ഞാ മുക്തം വിശുഷ്ടം അനിർദ്ദൂഷം അനാരാധം അസ്ത്രിസംഖ്വൈഃ അസ്ത്രി
 ണാം ശസ്ത്രചാണിനാം സംഖ്വൈഃ വൃതം പരിപുതം ഗന്ധവം അശ്വപരം വാജി
 വാഹാർഗ്ഗസ്യവൈത്യുതരഃ അശ്വപരഭാഗഭാജാം അശ്വപര യാഗൈ യൊഭാഗൈാം
 ശതം ഭജനീരീ തേഷാം വാസ്തവ്യാഭീനമഭിത്യർത്ഥം അപശ്ചിമഃ പൂർണ്ണരോ
 വി വൃദ്ധശ്രവാ ഇന്ദ്രവൃദ്ധശ്രവാശ്ശ്രവാസീരഇത്യുതരഃ സാനുചരസ്സാനുഗസ്സൻ ഭ്രാ
 ഹ്മ ശിശ്രും ഭ്രാജ്മംക്ഷുസപീത്യുതരഃ അഹരൽ ജഹാര ഹാ കഷ്ടം തഥാചൈ
 ശ്വാനീഷൊമീയാഭിമാഗവപാംശഭാജഃ പൂരന്ദരാഭയോ നിജ്ജരാഃ തേഷു ച
 പൂരഃ പൂരന്ദരാംശഭാജഃ സഹൃദാഹൃദയതസ്കരംഗമയപ്രത്യുഹായാശ്വമേധരൽ
 കീല തൽകഷ്ടമിതിഭാവഃ

൪൫

തതസ്സ ധീരേധിതധീരമാത്ര
 ശ്ലരുസ്സരദനപടൊപി മനം ।
 തുരംഗമലാഹ ഹരന്തമിത്രം
 നതിഹി ഭദ്രായ ഗുരൗ ജനസ്യ ॥

൪൬

തത ഇതി തതാനന്തരം ധീരേധിതധീഃ ധീരാഃ ധൈര്യശാലിനഃ
 തൈരേവംധിതാ ശ്ലാഘിതാ ധീഃ പ്രജ്ഞായസ്യ യദാ ധീരോദ്ധതധീരിതി
 വാ പാഠം തദാനീം ധീരാ ധൈര്യശാലിനീ ഉദ്ധതാ ഉദ്ദീക്താചധീഃ പ്രജ്ഞാ
 യസ്യസഃ അമാത്യസ്സവിവഃ സുമതിശിത്യന്തഃ ശ്ലരുസ്സരദനപടൊപി ശരണാ
 കൊപന ശരണാകൊപവജ്രയൈരിതിമേമിനീ സ്സരൻ ലന്തപടൊധരം
 യസ്യസ തമാഭൂതൊപി തുരംഗമശ്വം അഥാ പ്രതൃക്ഷമേവ ഹരന്തമപ
 ഹന്താരം ഇത്രം പുരന്ദരം മനഃ ശന്നൈഃ ആഹ ഉക്തവാൻ ഗുരൗ പുഷ്പ
 യദാ മഹത്തരേ ഗുരുചിതരിപുഷ്പേ ച ഗീഷ്ണതേ ച മഹത്തര ഇതി സാര
 സ്വരഃ ജനസ്യ മനുജസ്യ നതിഃ വിനയഃ ഭദ്രായ ക്ഷമയേവ ഹിതിപ്രസിദ്ധൌ
 തഥാ ച പ്രതൃക്ഷന്താശ്ചഹന്താരം ലഭക്ഷാണം സമീക്ഷാക്ഷീണധൈര്യം
 ക്രോധതരജാധരൊപി തിതിക്ഷാക്ഷഭിതചിത്തതാൽ ശന്നൈരക്തവാനി
 തിഭാവാ അത്ര ഗുരൗ നതിഃ ജനസ്യ ഭദ്രായ ഹിതിസാമാന്യേനാതിധീരസ്യ
 ക്രോധതരജാധരസ്യോപി സുമതേവിനയലക്ഷണവിശേഷവണ്ണനാൽ അത്ഥാ
 നരന്യാസഃ

൪൬

സ്വപരസ്സരപ്രീതികൃദിത്യജസ്രം
 സ്വപരല്ലസബ്ബാഹുതല പ്രസിദ്ധഃ
 സ്വയം വ്യാചാപ്യവമിഹാന്തരായം
 സ്വമുൽപ്രദേ കർമ്മണി ഹാ കരൊഷി ॥

൪൭

സ്വപരിതി ഹെ സ്വപരല്ലസബ്ബാഹുതല സ്വരണാ വളേണ സ്വരഃ പുമാൻ
 സുപഖണ്ഡേ ഭിദരെപ്യാലാപര ശരേ ജ്ഞിതമേമിനീ ഉല്ലസൽ ശോഭമാനം ബാ
 ഹുതലം കരതലം യസ്യ തസ്യ സംബദ്ധിഃ ഇഹഭൂമൌ സ്വപരത്യാഗഃ അജസ്രംസ
 വദാ സുരപ്രീതികൃൽ ഇത്രഹഷകരഃ ഇത്യേവം പ്രസിദ്ധം വ്യാതംസ്വയം പൃ
 ഷാപി ഇന്ദ്രൊപി സ്വയമേവ സ്വമുൽപ്രദേ സ്വസ്യാത്മനോമുദംതൊഷം പ്രക
 ഷ്ണേണ ദദാതി വിതരതീതി തഥാ കർമ്മണി അദ്ധാപരവിധാനേ ഏവം ഇഹേശം
 തുരഗഹരണരൂപമിതിയാവൽ അന്തരായം വിഷ്ണു വിഷ്ണോന്തരായഃ പ്രത്യുഹ
 ഇത്യുരഃ കരൊഷി കരുഷ്വ ഹാകഷ്ടം തഥാ ച അദ്ധാപരസ്യാവദിത്രാനന്ദകരഃ
 തസ്മിൻ ഇത്ര ഏവ തപഃപ്രത്യുഹം കരുഷ്വ കഷ്ടമിതിഭാവാഃ

൪൭

അജ്ഞാപി സൻ ആയു ന കൊപി ലൊകൈ
 യജ്ഞസ്യ വിഷ്ണു പ്രതനൊതി ന്തനം ।
 പ്രജ്ഞാവതാമഗ്രസരൊ ഭവാൻ കിം
 യജ്ഞീയമെന്നം ഹയമാഹരത ॥

൪൮

അങ്ങനെ ഇതിഹാസം ആയ പൂജ്യ ലോകെ ഭവനെ അങ്ങനെയുള്ള
 നമ്പി അങ്ങനെയുള്ളതാകട്ടെ വൈയെയാലിയാ ഇത്രയും അവി
 ശ്വൈവാത്മകം കൊവാ യജ്ഞസ്ത്ര യാഗസ്ത്ര വിഷ്ണു നതനോരീതി ന പൊ
 ന്നതെ പ്രകൃതതത്ത്വമകെ കൊവാ യാഗസ്ത്രാനന്തരം കരുതെ നാകാപി
 യുക്തം യഥാ പ്രതനോരീതിയാഗസ്ത്രാംഗീകാരേ മൂലസ്തനാപി യജ്ഞസ്ത്ര
 വിഷ്ണു ന പ്രതനോരീതി വാ ന്തനം നിശ്ചയെ പ്രജ്ഞാവാദാ പഞ്ചി
 താനാം അഗ്രസരഃ പുരസ്സരഃ ഭവാൻ തപം കിം കസ്താലൈതൊ യാജ്ഞീയം
 അദ്ധാരാഹ് അദ്ധം ഫയം ആഹാരത മന്താസി കിഞ്ച പ്രപഞ്ച പഞ്ചമജ
 കീഞ്ചിതാനാം കാഞ്ചനസഞ്ചയാശാപിശാചികാരാഗപരാഗനിജാഗന്ധാനാം
 മനുജാനാം കതൊവാ മന്മാനുഷാനാഗസരഃ യത്രാപൃതിമുച്യുവാഞ്ചയാ
 യമധാര ത്വഹിൻ മൂലമരിരവി പ്രത്യുഷം നകരതി ഘവനിശ്ചിത തപ
 ന്ത പഞ്ചിതാഗ്രസരഃ കഥമാവരസി സവാന്തരായം അത്ര കൊമൈശ്വരിയു
 കതാഹിതിഭാവഃ

൯൮

തദഭ്യപരോത്സൃഷ്ടതരംഗമൊയം
 ത്യാജ്യഃ ശ്രദ്ധാ സാദ്ധ്വീതസ്തപയാത്
 നതപദിശാ ധർമ്മവിദോ ധരണ്യം
 വ്യഭാപം കദാപ്യാദിതൈ മഹാനതഃ ||

൯൯

തദിതിഹാസം ആയ പൂജ്യ തത്ത്വമകെ ഇതഃ അസ്തിൻ വിഷയെ തപ
 യാ ശ്രദ്ധാ കൊവെന സാദ്ധ്വീത അയമധ്യപരോത്സൃഷ്ടതരംഗമഃ അദ്ധാരാശ്ച
 സപൃതന്ത്രവിധനായ ഉത്സൃഷ്ടേ വിസൃഷ്ടേ തരംഗമൊപഃ കർമ്മ ത്യാജ്യഃ
 വിസർജ്ജനീയഃ ധരണ്യം തപദിശഃ തദാ വിശാ പ്രകാര ഇതി വിശാ പ്ര
 കാശൊ യേഷാം തൈ തപസ്വരൂപാ ഇത്യർത്ഥഃ ധർമ്മവിദോ ധർമ്മജ്ഞാഃ മഹാ
 നതഃ ശ്രേഷ്ഠാഃ കദാപി കദാചിദപി വ്യഭാപം ഭണ്ണമം വ്യഭാപാ ഭരണാപാ
 ഇത്യർത്ഥഃ നാമദൈവേ നസപിശ്ചാസി പ്രഥമം കൊപദ്യവ്യവഹാരവിസർജ്ജ
 നീയഃ തപാദശാ മഹാനതഃ കദാചിദപി ഇതരോദ്ധാരപ്രത്യുഷാചരണത്രയം
 ഭണ്ണമം നാംഗീകൃതീതി ഭാവഃ അർത്ഥാനന്താസഃ

൯൯

ഇതീരിതൊ മന്ത്രിവരണ വക്ത്രീ
 താരതരഭാഗാദനോ തത്ര |
 നിവർത്തമാനോഹിരിവാഹിരോഹി
 സ്വയം സന്ധൈസ്തേ സമഭൂത് പുരസ്കാൽ ||

൧൦

ഇതീതി മന്ത്രിവരണ സമീപശ്രേഷ്ഠനാനെന സമരിതൈസ്തത്ത്വം
 ഇതി പൂർവ്വാന്തപ്രകാരണ താരതരഭാഗാനം താരഃ അത്യുച്യതേ തദിതരഃ
 മദിതഃ ധാപനഃ ധാപനീ യസ്മിൻ കർമ്മണി തത്ത്വമാ ഇതിതഃ ഉക്തഃ അ
 ഹിഹാ പുത്രമാനാചി അഹിർവ്യാസേന സപ്ത ഇതി മദിനീ അഹിഃ സപ്ത

ഇവ നിവർത്തമാനം അഹിമാപ്യഹിരിവെതി ഭാപനിഃ തത്ര സസൈന്യഃ സൈനാസഹിതഃ വജ്രീ വജ്രധരസ്തന് പരസ്യാൽ പൂർവ്വഭാഗേ സമഭൂതഃ ഖഭ്രവസ്മതിവാച്യശ്രവണാനന്തരം ഇന്ദ്രോപി സാനുഗഃ പ്രതിനിവർത്തമാനോ വജ്രവാണിസ്തന് പ്രാദുർഭൂതവതി ഭാവഃ ൫൦

അഥോപിവാൻ ഗീഷ്ണുതിതീർത്ഥനൈതാ
സവിസ്മയസ്തം സചിവം ശചീശഃ ।

കപാലഭൂട്ടാസ്ഥ ഇവാസുരൈരൂഃ

ശൈനൈമാപ്യാതശിരം ഹരൌ ച ॥

൫൧

അഥേതി। അഥാനന്തരം ഗീഷ്ണുതിതീർത്ഥനൈതാ ഗീഷ്ണുതിർത്ഥസ്ഥിതിഃ ഗീഷ്ണുതിർത്ഥസ്ഥിതിഃ ഇത്യമരഃ തീർത്ഥം ഗുരുഃ യേഷാന്നൈ ദൈവാ ഇത്യർത്ഥഃ നിദാനാഗമയോസ്തീർത്ഥമുഷ്ടിജ്ജ്വലൈ ഗുരവിത്യമരഃ തേഷാം നൈതാ പ്രഭൂരിന്ദ്രൈത്യർത്ഥഃ നായകോ നൈതാ പ്രഭൂരിത്യമരഃ ശചീശഃ ഇന്ദ്രഃ സവിസ്മയഃ സമതിവിനായവചനശ്രവണാദഗ്ഗോ വിമുക്തവ്യ ഇത്യാദിധീരോദ്ധതവചനശ്രവണാദോ വിസ്മയസഹിത്യസ്തന് ആഖ്യാതശിരം ഉക്തവാക്യം സചിവം മന്ത്രിണം തം സമതിമിത്യർത്ഥഃ ഹരൌ അശ്വനിമിത്തം അന്യത്ര കേശവനിമിത്തമിത്യർത്ഥഃ ഹരിഃ കേശവവാജിനൈരിതി നഖായഃ കപാലഭൂട്ടാസ്ഥഃ കപാലഭൂട്ടന്മാരെവേ ഭൂട്ടാസ്ഥോ ഭൂട്ടാപാലകോ യസ്യസഃ ഖാണാസുരഃ ശൈനൈഃ ശിനൈരപ്യം പുമാൻ ശൈനൈസ്സാത്യകീഃ തമിവാതിമാത്രം അധികം യഥാതഥാ സമന്തരം യഥാതഥാ ഉചിവാൻ ഉവാച പുരാ കിലാ നിരഖ്യാദോമേ ഖാണാഭീനാം സാത്യാകിമുഖയാഭവാന്യഞ്ച സമരമഭൂതത്ര ഖാണസ്സാത്യകിമിവാത്രാശ്വനിമിത്തമിന്ദ്രോപി സമരമുക്തവാതിതി ഭാവഃ ൫൧

തപയാ യദക്തം തദനന്ത്യാമാ രേ

തഥാപ്യമാത്യാദ്യ മദീർച്ചമാണാം ।

ഗിരം ശ്രുതിം തൈ നയ തഥ തത്പാ

തദാ സ്വയം വെത്സി സുധീർന്നര തപം ॥

൫൨

തപയേതി। രേ അമാത്യ മേ സചിവ അദ്യ ഇദാനീം തപയാ യദക്തം ഭിഹിതം തപോജ്വലൈഃ അനന്ത്യാമാ തഥൈവൈത്യർത്ഥഃ തഥാപി ഏവം യദ്യപി കീർ്ച്ചമാണാം മയാഃ ഉദ്യമാനാംഗിരം വാചം തൈ തവ ശ്രുതിം കണ്ഠം ശ്രുതിഃ ശ്രീശ്രവണംശ്രവണൈത്യമരഃ നയ പ്രാവച ദീക്ഷമ്കോ ധാതുഃ തഥ തദാ തത്പാ വരോധം വെത്സി ജ്ഞാസ്യസി തപം സുധീഃ സമതിന്നര കൈവിശലാ നന്ദിതി വിവർത്തം സന്ദർഭഃ കൈവിശലാ ഖഡ ഇത്യമരഃ തപയാ യദക്തം തപസത്യമേവ തഥാപ്യഥാ ചാപ്തി മദക്തിം ശൂഭാ തദനന്തരം അശ്വചരണജീഭാ വെത്സി തഥാത്ഥമിതിയാഃ ചാപ്ത ചവാതിതി ഭാവഃ ൫൨

അമാത്യ നന്മാത്മവതാം ജനാനാം

യശഃ പരം ജന്മഫലം ജഗത്യാം ।

തവൈഷ രാജാ മലയധിപജോ മെ

തദിജ്യയാ നാശയിതും പ്രവൃത്തഃ ॥

൫൩

അമാത്യേതി ഹെ അമാത്യ സചിവ ജഗത്യാം ഭൂമൗ ആത്മവതാം ബുദ്ധിമതാം ആത്മാ യത്തോ ധൃതിർബുദ്ധിർത്വമരഃ ജനാനാം മനുജാനാം യശഃ പരം കീർത്തിരൈവ ജന്മഫലം ജനനപ്രയോജനം നനപിതി വിതക്കേ മലയധിപഃ മലയധിപ ഇതി പ്രസിദ്ധഃ ഏഷ തവ രാജാ നൃപഃ മെ തൽ യശ ഇത്യർത്ഥഃ ഇജ്യയാ അധിപരണ ഇജ്യാദാണൈധിപരെ ഇതി മെദിനീ നാശയിതും ക്ഷപയിതും പ്രവൃത്തഃ ഉദ്യുക്തഃ യഥാ ച ശതകൃതുപം മദ്യശഃ ക്ഷപയിതും തവ നൃപതിഃ പ്രവൃത്തഃ ഇദമൈവാശപഹരണകാരണമിതി ഭാവഃ

൫൩

താദൃശം യശഃ കിമിതി ചെദാഹ.

ഹരൌ യഥാ വാ പുരുഷോത്തമത്വം

മഹേശ്വരത്വഞ്ച യഥാ പുരാതൌ ।

ശൈവമേവ മഞ്ജുപ്രഭവൈഹി മന്ത്രിൻ

ശതകൃതുത്വം സ്ഥിരമിത്യുജ്ജ്വലം ॥

൫൪

ഹരാവിതി ഹെ മന്ത്രിൻ അമാത്യ ഹരൌ വിഷ്ണു പുരുഷോത്തമത്വം പുരുഷശ്രേഷ്ഠത്വം യഥാ പുരാതൌ പരമേശ്വരരെ മഹേശ്വരത്വം സർവ്വ ശ്വരത്വഞ്ച യഥാ വാ തമൈവ മതി ശതകൃതുത്വം ശതാശ്വമധികാരിത്വം അജ്ഞം സർവ്വഭാ സ്ഥിരം നിശ്ചലമിത്യവൈഹി ജാനീഹി യഥാ വാ ഭൃഗുഹ തരസംസൃതിവനവിഹാരപരിശ്രമചരിവിനാത്തരൈഃ ക്ഷപിഭവി ശരണമല ഭമാനൈഃ കൈനാവി സുകൃതപരിപാകൈ സതപരമൈവ തൃക്തപുത്രകളത്ര ബാസവദ്രവിണാദിഭിഃ ഹദി ഭൃഗാത ഏവ നിഖിലമലമലീമസം മനോ വി മലീകൃത്യ പാപജാലമനിഖ ഇവ തുലാശിം ഭാരതോ നിരാകരതീതി ഹരിഃ തസ്മിൻ യഥാ വാ പുരുഷോത്തമത്വം സ്ഥിരം യഥാ വാമരേന്ദ്രാദിഭിരപ്യ വിരതം വന്ദ്യമാനചരണാരവിന്ദെ പുരാതൌ മഹേശ്വരത്വഞ്ച സ്ഥിരം തഥാ മതി ശതകൃതുത്വം സ്ഥിരമിതി ഭാവഃ

൫൪

അതോ മയാപ്താപഹൃതസ്സുഖായം

രസാഭൂതാനൈവ വിസൃജ്യതെ സഃ

കൃത്യാത്ര തെ ധീരതാപാദൈവം

കൈ വാപരാദ്യോതി കൃതീ മഹത്സു ॥

൫൫

അത ഇതി അതഃ കാരണാൽ മയാ ഏത തവ രസാഭൂതഃ ഭൂപയൈ

അയർപ്പാശം വാലിയാറൊപ്പംഗവർണ്ണമേ അപഹതം ഗൃഹീതേ സഃ
 അഗ്രേ ഇത്യർത്ഥേ ന വിസൃജ്യത ഏവ നമൊചിഷ്യത ഏവവത്യർത്ഥേ മൈ
 ധീരതരാനിധീര അത്രാശ്ചമൊചനവിഷയൈതേ തവ കൃത്യാ യത്തനാലം
 പശ്യാപ്യം മമസ്തം ശ്രേയശ്ച ഏവ ചാപ്രകാരണേ കൃതി മതിമാൻ കൃതീ
 കശല ഇത്യമരം കൊ വാപരാജ്ഞാരി അവരായം കരോതി ന കൊവിത്യ
 ത്ഥേ തവ രാജാ ശര കൃതൃതാം വാപരാതി ത്യാജൈവാപഹതം ഗസ്യുഃ
 സ ച ന മൊചിഷ്യതേ ധീരസ്യ പി ത്യാശ്ചനിവർത്തശ്രമൈനാലം കിഞ്ച
 കൊ വാപരാജ്ഞാതീത്യനൈവ മഹാഭക്തിമൊചി കൂതാ രാജൈതി സഗ
 മ്യമുക്തവാനിതി ഭാവഃ

൫൫

നിശ്ച സാഹോപനയം സ കൃഷ്ണി
 ഭൂഷ്മസ്യ ഖേടാധിപതൈവചസ്തൽ !
 പ്രഹസ്യ ഖോടാവനകൃൽ പടീയാൻ
 ജഗാദ യുദ്ധരജിം ദധാനഃ ||

൫൬

നിശ്ചയിതി കൃഷ്ണിധീമാൻ പ്രതികൂലിരിത്യമരം ഖോടാവനകൃൽ വീഥി
 തുരഗരക്ഷഃ ഖോടകൊ വിഹിതരം ഇത്യമരം പടീയാൻ അതിസമർത്ഥഃ
 സഃ സമർത്ഥഃ പ്രഹസ്യ ഖോടാധിപനഃ പ്രഹസ്യ ഭൂഷ്മരിത്യമരം ഖേടാധിപതൈഃ
 ബൈ ആകടേത മഹാവിരി ഖോടാ മൈവാഃ മൈവാധിപതൈവചസ്യ ഇ
 ത്രഹസ്യത്യർത്ഥേ സാഹോപനയം ആഹോപന ഗമ്യുണ നയേന നീത്യാച
 സഹിതം തപഃച നിശ്ച യുദ്ധം പ്രഹസ്യവിഹസ്യ യുദ്ധരജിം സമരോ
 ദൃമം മധഃസ്തൽ മഹാമൈവാച തഥാ ച പരമരോവനശ്രവണാൽ സംജാ
 തഹാസസ്തമരായ ഖോടാധിപനഃ ഖോടാധിപനീകൃതവാനിതി ഭാവഃ ൫൬
 ഇനാസീത്യാച ചരപ്രകൃഷ്ടാ യാശ്ച നൈ യുക്തതമയുക്തതാം
 ചാശ്വാനിമൊചനൈ സപ്യ ക്ഷമതപഞ്ച പ്രകടയന്നാഹ

അഹാരി ന നൈവ ധൂരി കൌശികൈന
 തപയാ മരീസ്സനാചനൈ യുക്തം !
 ഹ ദാപരൈസ്സാകുചീര രാജാ
 പ്രതാപവാനൈവ സദാജ്ജൈവ

൫൭

അഹാരിതി സാമചരണ അഹാര ദൈവൈസ്സ്യുക്തൈന അന്യത്രാം
 പശ്യാൽ പരമീത്യാപരാം സജാതീയാഃ പക്ഷിണഃ തൈസ്സ്യുക്തൈന അന്യത്രാം
 നഗാമിടീയുക്തൈനൈതി കൌശികൈന കശിക ഇതി നാമവതാ തപയാ അന്യ
 ത്രകൌശികൈന ഉപകപക്ഷിണാഹന്ത്യത്ര വ്യാജഗ്രാഹിണാ ച തപയാ മഹേ
 ത്രഗമിഗ്രഹ്യകൃത്യാജഗ്രാഹിണ കൌശിക ഇത്യമരം നൊസ്താകം ധൂരി അഗ്രോ
 ഗെ ഹരിരഥഃ കാകവ്യാഗ്രേ സ്തംഭി? ഉഭകൊ വാ ഹരിനാ കാകഭൈകയൊ
 മിതി സാരപന്തഃ ഹരിവ്യാഗ്രാഹിണാശ്ചകൈകയമാമിഷ്ഠിതീ മൈദിനീ

അഹരിതി യൽ ഗൃഹിത ഇതി യൽ യക്തമുപചയനം ശതകൃതോത്യാശപ
 മലീയതുരഗാഹരണം ഉലൂകസ്യ നിസർദ്ദൈവരിതപാൽ കാകഗ്രഹണഞ്ച സ
 പ്തഖലകസ്യ സൈദരപുരണായ സപ്തഗ്രഹണഞ്ച തസ്യ ച ഭക്ഷണാത്ഥം മ
 ണ്യകഗ്രഹണം ച യുക്തമിത്യർത്ഥം ഇമാശ്വാഭിമൊചനവിഷയേ അസ്താകം
 ദ്വാപരഃ സംശയോ ന നാസ്തിത്യർത്ഥം സന്ദേഹദ്വാപരവിത്യർത്ഥം കത
 ഇതിയെൽ അസ്താകമിത്യനുഷംഗഃ രാജാ നൃപഃ പ്രതാപവാൻ പ്രഭുഷ്ടപൗരൂഷ
 വാൻ ബലീയസോനുചരോ ബലവന്ത ഇതി ഭാവഃ സഭാ അർത്ഥമാ ഭാനശീല ഏവ
 കാകമൊചനവക്ഷ്യ അസ്താകം ഏഷഃ ഭൂപ ഇത്യർത്ഥം രാജാ ന ചന്ദ്രോ ന കി
 ന്നു പ്രതാപവാൻ ആതപവാൻ അർത്ഥം സൂര്യ ഏവ അർത്ഥമാർദ്ധമാനുയോരി
 ത്വഭ്യേത സാരസ്വതഃ പ്രതാപൗ പൗരൂഷാതപാവിത്യഭ്യേതാപ്യമർത്ഥം പ്രദ്യോ
 തനസ്ത്യാദ്യോതവതൊ കൌശികാനാം ലൊചനോദ്ഘീഷ്ണാഭാവാൽ കൊവാ സ
 ന്ദേഹ ഇതി ഭാവഃ സപ്തമണ്ഡുകവിമൊചനേവി രാജാ നൃപഃ പ്രതാപവാൻകി
 ണ്ച സർപ്പഭാ അർത്ഥമാ ഭാനശീല ഏവതി പരദുഃഖാസഹിഷ്ണുതപാൽ കിഞ്ചിത് ദ
 ത്വാ സപ്തമൊചനം കരിഷ്യതേയെതി ഭാവഃ കിഞ്ച ഹെ കൌശിക ഇനപ്ര
 ഭോ യദ്രസ്താൽകാരണാൽ നഃ അസ്താകം ധൂരി പുരോഭാഗേ അനുചരയുതേന
 തപയാ ഹരിഃ ആസ്താകീനസ്തരംഗമഃ അഹരി അപഹൃതഃ യത്തയോന്നിത്യസം
 ബന്ധാൽ തദിത്യദ്ധ്യാഹാർത്ഥം യുക്തമുപചയനമൈവേത്യർത്ഥം ദിവ്യതപാൽ അത്ര
 പെന്ന രൂപാന്തരേണ വാ അശ്വഹരണേ സംവേദ്യതാം ന ഘട്ടേത അതൊ
 സ്താകം പ്രത്യക്ഷതൊശ്വഹരണമുചിതമിതി ഭാവഃ അസ്താകമപിമാശ്വാഭിമൊച
 നേ ന ദ്വാപരസ്തംശയോ ന പ്രസൃക്ഷതഃ ക്രിയമാണതപാദൈവ സുകര ഇതിഭാ
 വഃ അഹം മഹേന്ദ്രഃ തത്രാപി സാനുചരഃ കുതൊവാശ്വാഭിമൊചനകഥേതി ചെൽ
 ഏഷ രാജാ മലയധിപഃ പ്രതാപവാൻ നിഖിലജൽ പ്രകാശഃ പരാക്രമയു
 തഃ അർത്ഥമൈവ അഷ്ഠ ഏവ തപം താവൽ കൌശിക ഉലൂകപക്ഷി അതസ്യദനു
 ചരാണാം നഃ കൌശികം ത്വാമുത്സാർത്ഥാശ്വാഭിമൊചനേ കൊവാ സംശയ ഇതി
 ഭാവഃ കിഞ്ച യദ്രസ്താൽ കൌശികൈനേന്ദ്രേണ തത്രാപി സാനുചരേണ സാനു
 ഗൈനാപി തപയാനഃ ധൂരി പുരഃ പ്രദേശേ ഹരിരശ്വഹരണാഹരി അപഹൃതഃ
 അസ്താകം അർത്ഥമാ അർത്ഥസ്യ പൂർണ്ണ നൃപസ്വേതി യാവൽ മാ ജയലക്ഷ്മീരവി
 നാഹരി അപഹൃതേതി ന യത്തയോന്നിത്യസംബന്ധാത്തദിത്യദ്ധ്യാഹാരഃ ത
 സ്താഭിമാശ്വാഭിമൊചനേ ദ്വാപരസ്തംശയോ നേത്യത്യാപ്താനുഷംഗഃ കതയെത്രാ
 ജാ പ്രതാപവാൻ മഹാപൗരൂഷശാലീത്യർത്ഥം നനു അപ്തവസ്തേ ധീ വിദ്യേ
 തേ യശോ ജയപരാജയാവിതി വചനാൽ കഥമദ്യൈവ ന ദ്വാപര ഇത്യുക്തമി
 തി ചെൽ ആഹ യുക്തം വിഹിതകർമ്മത്വമർത്ഥം സൽ ശ്രേഷ്ഠം ആ ഭവതി ചമു
 ഷ്ഠിതി ലക്ഷ്യത്ഥമാപഃ യസ്താഭിന്ദ്രേണാപി തപയാ പശ്യതൊഹരേണവാ
 ശ്വാപഹൃതഃ കിഞ്ചാസ്താകമപിപുഷ്ണീയനരപതിലക്ഷ്മീസു നാപഹൃതാ കിഞ്ച
 ലൊകേ വിഹിതം കർമ്മവ ശ്രേഷ്ഠം ഭവതി അതോവിഹിതകാരിണം തപാം
 വിജിത്യാശ്വാഭിമൊക്ഷണേ കൊവാ സന്ദേഹ ഇതിഭാവഃ അർത്ഥമൈവതി പാകേ
 സൂര്യ ഇവാധൃഷ്ടപ്രതാപോ നൃപ ഇതി ഭാവഃ

ഉക്തേന കിം വാ ബാഹുനൈനു സദ്യ്
 സ്തേ യദ്വയം ശസ്ത്രമിതൊ ഗുഹാണഃ ।
 ഇത്യർത്ഥപത്യാശ്രയസത്തമൊമു
 ബ്രൂവൻ ധ്യാസ്സാശ്രഗമാദദേ സഃ ॥

൫൮

ഉക്തനൈതി! ബാഹുനൈകൈനോക്തേന ഭാഷിതൈന കിം വാ ന കി
 ബ്ധിൻ പ്രയോജനമിത്യർത്ഥം ഉക്തം ഭാഷിതമിത്യർത്ഥം ഹൈ ഇതു പുരസ്കാരം തൈ
 തവായം സദ്യ്യാ നിശ്ചയോ യദി സദ്യ്യാഭാവനിമ്നോക്ഷ്യിഷ്യയാശ്യായസ്യ
 ഷ്ടിഷ്യതിത്യർത്ഥം ഇതഃ അത്രേത്യർത്ഥം സാമ്യവിഭക്തികസ്സസിദ്ധ് ശസ്ത്രമായുധം ഗു
 ഹാണ ഗുഹീഷ്യാ ശസ്ത്രമായുധലോഹയൈരിത്യർത്ഥം അർത്ഥപത്യാശ്രയസത്തമഃ
 അർത്ഥപതിൻരത്നാഥഃ അർത്ഥപതിഃ പുംലിംഗേ ധനാധിനാഥം ച നരനാഥ ഇ
 തി മെദിനീ സഃ ആശ്രയോ ഭജനീയോ യസ്യ സഃ സത്തമഃ ശ്രേഷ്ഠശ്ച യദപ
 അർത്ഥപത്യാശ്രയാണാം സത്തമ ഇതി വാ സഃ സുമതിഃ ഇത്യേവമമുചിതം ബ്രൂ
 വൻ സൻ സാശ്രുതം ബാണയുക്തം ധ്യാശ്യാപം ആദദേ ഗുഹീതവാൻ ഷ്ടവമി
 ത്രമഭിധായാഹവായ സന്നദ്ധഃ ചാപം ശൃതവാസിതിഭാവഃ

൫൮

ശക്തോപി ജഗ്രാഹ ശരാസനാഗ്രാ
 പ്രത്യഗവാരിപ്രദവാരശാഭി ।
 ശരണേ വൃത്രാസവിത്രുഷിതൈന
 പ്രഭുപംസനായാസ്യ സതഃ ക്രൂധാ ച ॥

൫൯

ശക്ത ഇതി! ശക്തഃ ഇന്ദ്രോപി ജിജ്ഞുഃപ്രവൃത്തിശ്ചൈവൈത്യർത്ഥം ക്രൂധാകൊപൈ
 ന തഃ ക്രൂധാവിത്യർത്ഥം അസ്യ സമതൈരിത്യർത്ഥം പ്രഭുപംസനായ വിനാശായ
 പ്രത്യഗവാരിപ്രദവാരശാഭി അഭിനവജലധരനികരശൈലമന്ദനം ശരസനാ
 ഗ്രം ധ്യാശ്രേഷ്ഠം വൃത്രാസവിത്രുഷിതൈന വൃത്രസ്യ വൃത്രാസസ്യ വൃത്രാണാം ശ
 ള്യാണാം വാ അന്യേണ ഭയിരേണ വിത്രുഷിതൈന ലിപ്തേന ശരണേ ബാണൈ
 ന ച സാധ്യം ജഗ്രാഹ ഗുഹീതവാൻ ഇന്ദ്രോപി യുദ്ധായ ഞ്ജനസനം ജഗ്രാഹൈ
 തിഭാവഃ

൫൯

അഥൈവൈപ്ലാത്തരഥാംഗശുഭ
 പ്രാസാശ്രഗാസപ്രഹരരാജശാശ്വ ।
 സൈന്യാ ബഭ്രുവുധ്വതഖഡ്ഗചർമ്മ
 ഖടവാംഗവാശ്ശരണോ രണായ ॥

൬൦

അഥൈതി! അഥാനന്തരം ഉഭയേ ദപിവിധാഃ സൈന്യാ അവി രണായാഹ
 വായ ശൃതായുധാ ബഭ്രുവുരിത്യന്വയഃ രഥാംഗശ്ചക്രം ആശ്രഗം ഖടവാ അസ്യ
 നൈ പ്രക്ഷിപ്തവൈ അനൈനവി ആശ്രഗാസം ധ്യാശ്രം പ്രഹരോ ബാണഃ ചർമ്മ
 ശരപിക്ഷിപ്തായുധവാരണായ മണ്ഡലാകാരം ഫലകമിത്യന്വായുധനാമാ
 ഹി

൬൦

അഥാ ബിശ്വജ്ഞമതിപ്രണതത്വാ
 സ്തപല്ലാകസന്തപ്തപുതാമ്മിഥമാഭൂത് |
 ഉത്ഥാനമിന്ദ്രാഹിതഭൂതചമപാ
 ജ്ജലന്ധരശാധിഭൂവാരിവൊഗ്രം ||

നവ

അഥാ ഇതി അഥാനന്തരം അഥാ അഥേത്യമര ബിശ്വജ്ഞമതിപ്ര
 ണതത്വാ ബിശ്വജ്ഞഃ ഇന്ദ്രഃ ബിശ്വജ്ഞഃ പാകശാസന ഇത്യമരഃ സുമതി
 യ പ്രണതതാരോ നായകോ യയൊസ്യയോഃ പ്രണതാ നായകേ സേനാ
 ഷ്ട്രകേഷ്ച ചെതി മെദിനീ സ്തപല്ലാകസന്തപ്തപുതാഃ സ്തപല്ലാകസഭാം ദൈവാ
 നാം മത്ത്യാനാം മനുജാനാം ചാപതൊസ്സനയോഃ ജലന്ധരശാധിഭൂവാഃ ജല
 ണധരോ നാമകശ്വനാസരഃ ഈശഃ പരമേശ്വരശ്ച അധിഭൂവോ നായകോ യ
 യൊസ്യയോഃ ഇന്ദ്രാഹിതഭൂതചമപാഃ ഇന്ദ്രാഹിതാ ദൈത്യാ ഭൂതാനി പ്രമുഗ
 ണാസ്യേഷാം ചമപാസ്സനയോരിവൊഗ്രം ഘോരം ഉത്ഥാനം യുദ്ധം ഉത്ഥാ
 നമുദ്യതേ തത്രേ യശ്ച ഇതി മെദിനീ മിഥഃ പരസ്പരമഭൂത് ബഭൂവ സുരപതി
 സുമതിസൈന്യയോ ജ്ജലന്ധരരാഭിധാനസുരരിചുപുരാരിസൈനയോരിവാരി
 ഘോരസ്സമസ്തമാവിരാസീഭിതി ഭാവഃ ഉപമാലങ്കാരഃ

നവ

കിഞ്ചൊദഭൂന്മാനവദാനവദിക്
 മ്ലയാഹതാഭ്യോഹവമാനകേഷഃ |
 ഭിന്ദൻ സ്തപന്നൈസ്സെപദ്ഗഗനം യഥാഭേ
 ഘനാഘനഃ ശുച്യവസാനകാലൈ ||

നവ

കിഞ്ചേതി കിഞ്ച അഭ്യോഹവമിത്യവ്യയം രണഇത്യർത്ഥഃ മാനവദാനവ
 ദിക് മ്ലയാഹതഃ മനുജദനുജരിചുഭാഭൃണ്ഡസന്താഡിതഃ ആനകേഷഃ പട
 ഹവാദ്യസംഘഃ സൈപഃ സ്തപകീയൈഃ സ്തപന്നൈഃ ശരൈഃ ഗഗനം ആകാശം
 ഭിന്ദൻ ഭഭൂയൻ സൻ ശുച്യവസാനകാലൈ ഗ്രീഷ്മാവസാനസമയവഷാസമയ ഇ
 തി യാവത് ഘനാഘനോ മേഘ ഇവ വഷ്കാഞ്ചോഘനാഘന ഇത്യമരഃ ഉദ
 ഭൂത്ബഭൂവ സൂനീതസദേശശബ്ദഃ പടഹാ അച്യുതാച്യുതൈതിഭാവഃ

നവ

രഥീ രഥസ്ഥന മൃഗം വിതനെ
 നിഷാദിനാ തീവ്രതരം നിഷാദീ |
 ആസ്താദിനാ സാദ്യപി സാവലേപം
 പത്തിശ്ച പത്ത്യാ സമമാത്തരൈഃ ||

നവ

രഥീതി രഥീ രഥികഃ രഥസ്ഥന സ്ത്രീന്ദനസ്ഥിതേന മൃഗം യുദ്ധം വിതനെ
 ചകാര നിഷാദീ ശബ്ദശ്രവഃ നിഷാദിനാ തീവ്രതരം അതിദൃസ്തഹായമാത്മാ
 മൃഗം വിതനെത്യരത്ഥഃ സാദീ അശ്വാശരൈഃ സാദിനാചി ആഃ ക്രമേണ

സാവലേപം സ്തവം, യഥാതഥം ഭൂമിത്യനുഷംഗഃ പത്തിത്വപദാതിത്വ ച
 ആ സമം ആത്തരൈഷം പ്രതകൊപം യഥാതഥം ഭൂമം വിതൈനേ ഗജസ്ഥേ
 ന ഗജസ്ഥഃ രപികൊ രപികൈ പദഗഃ പദഗൈന തൈരംഗികൈന കൈരം
 ഗികത്വ ഏവം ക്രമൈന യുദ്ധം ചകാരൈതി ഭാവഃ നൃന്ദ

ധനപി ച ധാനഷ്ടമിവൈതു ചക്രേ
 പ്രാസായുധഃ പ്രാസഭൂതം സമീകം
 നൈസ്രിംശികൊസ്ത്രായുധമാത്തഗച്ഛം
 ചക്രി മഥശ്ചക്രകരം പ്രവീരഃ॥

൭൮൪

ധനപിതി| ധനപി ധനഷ്ടാൻ ധനപി ധനഷ്ടാനിത്യമരഃ ധനഷ്ടം ധനപിനര
 ചൈവതു സമീപമെവ സമീകം യുദ്ധം സമീകം സാംപരായ്യികമിത്യമരഃ ചക്രേ
 കൃതവാൻ പ്രാസായുധഃ പ്രാസധരഃ പ്രാസഭൂതം പ്രാസായുധധരഞ്ചൈവൈതു സ
 മീകം ചക്രേതി സച്ഛത്രാനുഷംഗഃ നൈസ്രിംശികഃ ഖഡ്ഗീ അസ്ത്രായുധം അ
 സിഖധ്വംഗഃ ആയുധം യസ്യൈതി സഃ തഥാ ഖഡ്ഗീനഞ്ച പ്രവീരഃ ശൂരഃ ചക്രി
 ചക്രായുധധരഃ ചക്രകരം ചക്രംകരേ യസ്യൈതി തഞ്ചൈവൈതു ആത്തഗച്ഛം
 ഗൃതാവലേപം യഥാ തഥാ സമീകം ചക്രേ തഥാ ച ധനപിനാ ധനപി പ്രാസധ
 രൈന പ്രാസധരഃ ഖഡ്ഗീനാ ഖഡ്ഗീ ചക്രിണാ ചക്രിചൈവൈതു സമരഞ്ച
 കാരൈതിഭാവഃ നൃന്ദ

അമാസ്മനം വജ്ഞയതി|

താവദിഹായസ്സരണസ്സീക
 പ്രദേശമാഗതൂരിമം യമസ്യ |
 ത്രസ്സോ ലുലായാദിവ നിലകാന്തി
 ദ്വിവാകരാച്ഛാസ്സുചവാപ ശൈലം ॥

൭൮൫

താവദിതി| യാവദഭയേചി യുദ്ധം വിതൈനുസ്സാവദിത്യർത്ഥഃ വിഹായസ്സ
 രണൈരാകാശമാഗ്താൻ ഇമം സമീകപ്രദേശം യുദ്ധതലം ആഗതൂഃ ആഗമിഷ്യ
 തഃ കൃതജനാനയനായൈതി ഭാവഃ യമസ്യ ധർമ്മരാജസ്യ ലുലായാമഹിഷാൽ ലു
 ലായൈവ മഹിഷ ഇത്യമരഃ ത്രസ്സോ ഭീത ഇവ നീലകാന്തിഃ ശ്യാമപ്രഭഃ ദിവാക
 രാച്ഛാ ഭിനകരതരംഗഃ വാജിവാഹാർഗന്ധവർത്ത്യമരഃ അസ്മം ശൈലം അസ്മ
 മനാമലം അവാപ പ്രാവ സൂര്യോപ്സമവാപൈതി ഭാവഃ ഉൽപ്രേക്ഷാല
 കാരഃ നൃന്ദ

സസ്ത്വാ തതഃ പ്രാഭൂരഭൂത് സ്വഭാസാ
 ചിംഗീകൃതാംഭോധരസന്തതിത്വ |
 സീളീവ ഘസ്രക്ഷപയൊന്നിത്യോ
 ഷ്ഠിപ്തോ ദൃഢഭാഗ കരുവിനസംജ്ഞാഃ॥

൭൮൬

၈၅၈

၈၅၆

၈၅

no

89

രജാസുകാരെ ഭാഷിനീഭവെന്തിൻ

വ്രജത്വമാനക്തമാജിരംഗം ।

തദഭിഷ്ടയവാഗമദസുകാര

സ്തൂത്രാതിവേഗനെ യഥാത്ഥനാമാ ॥

നന്ദൻ

രജയതിഃ ഭാഷിനീഭവേ സെന്നാവിമദ്ദാൽപന്നേ അന്തിൻ രജാസുകാ
 രേ രജഃ ധൂളിരൈവാസുകാരസ്തിമിരഃ തന്തിൻ താജിരംഗം ആജിരൈവ രംഗം ന
 കനസ്ഥലം അനക്തം അനിരഥം യഥാ തഥാ വ്രജതി പ്രാപ്തേ സതി അധാന
 നരം തദാ തത്സമയേ ഈഷ്ട്യാ അസ്മയയാ ഇവ യഥാത്ഥനാമാ സാത്ഥാഭി
 ധാനഃ അസുകാരസ്മദഃ തതാജിരംഗഇത്യത്ഥഃ അതിവേഗനെ അതിശീഘ്രമാ
 ഗമൽ ആയയൗ യദോ തഭിഷ്ടയവാഗമദസുകാരസ്മദൈവ വേഗനെ സമം
 യഥാത്ഥഃ ഇഹിവാ പാഠഃ തദാനീം തന്തിൻ രജാസുകാരെ വിദ്യമാനയാ ഈ
 ഷ്ട്യാ തൽ യുദ്ധരംഗമേവ യഥാത്ഥഃ സത്യനാമാസുകാര വേഗനെ സമമാഗ
 മൽ ആവേവൈത്യത്ഥഃ സ്വസ്വ യഥാത്ഥാഭിധാനതപാൽ ഇതരാസുകാരാഗമനാ
 സഹിഷ്ണുരിവാതിശീഘ്രം അസുകാരാഗമമിതിഭാവാഃ

നന്ദൻ

തതഃ സ്വഗോഭിജ്ജഗമസ്തമസ്തൽ

സമസ്തമാജൗ ശമയാഞ്ചുകാരി

ബുന്ദാരകാനീകഭദാത്തലക്ഷ്മീ

വ്യാധുത്ഥാമാഭിരപാന്തതാരഃ ॥

ഓ

തത ഇതി । തതാനന്തരം ബുന്ദാരകാനീകഭൽ ബുന്ദാരകം ശ്രേഷ്ഠം അനീ
 കം സൈന്യം ബിഭത്സീതി യദോ ബുന്ദാരകൈസ്സരൈസ്സന്ധാനീകം ബിഭത്സീ
 തി വാ യദോ ബുന്ദാരകഃ അതിമനോജ്ഞാകൃതിഃ അനീകഭൽ സൈന്യപാലക
 യ അന്യത്ര ചന്ദ്രപക്ഷേ ബുന്ദാരകാണാം ദൈവാനാം അനീകം സൈന്യം അ
 മൃതാഭനെ ബിഭത്സീതി അന്യത്ര വിഷ്ണുപക്ഷേ ബുന്ദാരകാനീകം ദൈവസൈ
 ന്യഃഽഭവേത്രവേണ ബിഭത്സീതി തഥാ ബുന്ദാരകസ്സരേ പുംസി മനോജ്ഞ
 ശ്രേഷ്ഠയൊസ്ത്രിഷ്ടിതി മമിനീ അനീകം തു രണേ സൈന്യ ഇത്യുമരഃ ആ
 ത്തലക്ഷ്മീഃ ആത്മാ പ്രാപ്താ ലക്ഷ്മീസ്സവൽ അന്യത്രാത്മാ ധൃതാ ലക്ഷ്മീശ്ശോഭാ
 അന്യത്ര ആത്മാ ധൃതാ ലക്ഷ്മീഃ പദ്മാ യൈ സ തഥാ ലക്ഷ്മീസ്സവത്തിശോ
 ഭാധാരിത്യമഃ ഉപാന്തതാരഃ ഉപാന്തേ സമീപേ താരഃ കൂരഃ യസ്യ അന്യ
 ത്ര ഉപാന്തേ താരാണി നക്ഷത്രാണി യസ്യേതി അന്യത്ര ഉപാന്തേ താരഃ
 താരോ നമ കത്വേന കവിഃ ശ്രീരാമാവതാരേ സമീപസ്ഥിതഃ യസ്യേതി
 താരോ വാനരഭൈക്ഷിമദ്ധ്യനക്ഷത്രയൊന്ന് നാ വിശുദ്ധാശുരയോരിതി
 സാരാപതയ ശമലഃ സമിവഃ സമരിരിത്യത്ഥഃ ശമശ്ശാന്തിമന്ത്രിണോരിതി
 ഭൈസി വിധുത്ഥാ ചന്ദ്രഃ വിഷ്ണുഃ സ ഇവ വിധുവിഷ്ണൗ ചന്ദ്രമസീത്യുമരഃ അ
 ജ്ഞാഭിഃ പ്രകാശാഭിസ്സപഗോഭിഃ സ്വസ്വ ഗോഭിഷ്ഠാണൈ അന്യത്ര കിരണൈഃ

അന്യത്ര സൈധവൈദഗ്ദ്ധ്യവചനൈരിത്യത്വം സപദ്യേഷുപശുവാഗ്വജിങ്
 നൈതൃഷ്ണിത്യമഃ ആജ്ഞാ യുദ്ധഭൂമൌ അന്യത്ര കാമക്രാധാഭീനാം വിവേ
 കാഭീനാഞ്ച പരസ്വരക്ഷാഹസ്ഥലതപാൽ ഭക്തമനസിത്യത്വം യദാ പരിതാ
 പകാരിതപാൽ മനസ ഏവാജിതപം ആകാരസ്യ ഘടൈ ഭാവേ പരിതാപേ വി
 താമഹ ഇത്യേകാക്ഷരമാലായാം സമസ്തം അഖിലം തൽ പ്രസിദ്ധം തമഃ തി
 മിരം അന്യത്രാജ്ഞാനം ശമയാഞ്ചകാര ശാന്തമകരൊൽ തതസ്സപഞ്ചാണഗ
 ണൈരരവിപ്രകാശൈശ്ശമതിരതിശൂരഃ താരാധിപ ഇവ രാധാരമണ ഇവ ചര
 ണതലഗതന്തിമിരം ശമയാമാസേതി ഭാവഃ ശ്ലീഷ്ണാപമാ ൭൦

സൈന്യാ രജന്യാമുഭയേ വിതേന
 ജ്ജന്യം യദന്ത്യാവ്യമഥാവിശേഷഃ
 അസ്ഥപ്തതൈകേഷു നിദാനമന്യേ
 ഷപാതമശഭക്തതപമിതീഹ മന്യേ ||

൭൧

സൈന്യാ ഇതി അമാനന്തരം ഉഭയേ സൈന്യാഃ സുമതിരസൈനാഃ രജ
 ന്യാം രാത്രൌ അന്ത്യാവ്യം പരസ്വരം അവിശേഷം നിവ്വിശേഷം സമാനമിതി
 യാവൽ ജന്യം യുദ്ധം വിതേനശ്ചക്രരിതി യൽ ഇഹ രജന്യാം മിഥസ്സമാനയുദ്ധ
 കരണവിഷയേ ഏകേഷു ദ്വൈവഷ്ടിത്യത്വം അസ്ഥപ്തതാ സപാപരഹിതത്വം
 നിദാനം ഹൈതഃ അന്ത്യേഷു ഇതരേഷു സുമതിസൈന്യേഷ്ടിത്യത്വം ആതമ
 ശഭക്തത്വം സപസ്ഥാമിഭക്തത്വം നിദാനം കാരണമിതിമന്യേ ജാനാമി അ
 സ്ഥപ്തതൈകേഷു നിദാനമന്യേഷ്ടിത്യേ കരുതപം പ്രഥമത്ര മന്യേ ഇതി
 പാശ്ചാത്ത ഇത്യേ സപാമിനി ഇത്യേ ആയുഃ സപാമിത്യമഃ കരുതപം ഭക്തത്വം
 കരുതപാന്തരേ ഭക്ത ഇതി മെദിനീ പ്രവം നിശ്ചയം പരസ്വരമനാലക്ഷിതാ
 യുദ്ധപ്രക്ഷേപണാസകാരജന്യാം രജന്യാമുഭയേവി സമാനം യുദ്ധം ചക്രഃ അ
 ത്യാസ്ഥപ്തതാഭൂവാനാം സപാമിഭക്തമത്വം സുമതിസൈന്യേനഞ്ച രാത്രി
 രിത്യവിചിത്ര സുകരസ്സമരോഭൂരിതി ഭാവഃ ൭൧

മന്ത്വപ്രയുക്താസ്രനികൃത്തഗാത്രസ്രതാസ്രപുരാർ തന്ത്രപൊ
 ത്വതാസ്രപുരാർത്തനത്രപൊത്വം
 അമന്ത്വചക്രം പ്രബഭൌ സരാഷ്ട്രം
 സത്രം യഥാ പുഷ്പിതപണ്ണപുണ്ണം

൭൨

മന്ത്വതി മന്ത്വപ്രയുക്താസ്രനികൃത്തഗാത്രസ്രതാസ്രപുരാർ തന്ത്രപൊ
 ത്വം സുമതിവിശുദ്ധായുധനിദിനാംഗനിഗ്ളഭീയശ്ചൈവപ്രവാഹശ്ലീനവർമ്മാശുക്
 തന്ത്രം വർമ്മാശനമിത്യമഃ പൊതം വസ്യമിതി മെദിനീഅതഃപ്രവ സരാഷ്ട്രം
 സോപദ്രവം രാഷ്ട്രംഗാഭവവത്ത്നൈ ഉപദ്രവൈശ്ലീബ്ധപുംസൊരിതിമെദിനീ
 അമന്ത്വചക്രം മൈവസൈന്യം ചക്രഃസൈന്യരഥാംഗയൊരിത്യമഃ പുഷ്പിതപ

ണ്ണപ്പുണ്ണം കസുമിതപലാശസമഗ്രം പലാശൈ കിംശുകു പണ്ണുതുതമരഃ സത്രം
 യഥാ വനമിവ സത്രം ദേവോ ഭാവ ഇത്യമരഃ പ്രഞ്ചഭൌ രരാജ കസുമിതപലാശ
 നിബിഡിതമരണ്യമിവ സുമതിശരനിഭിന്നാംഗനിച്ഛിദ്യധിരധാരാദ്ര കവചാംശു
 കം ദേവസൈന്യം ബഭാവിതി ഭാവതു ഉപമാ ൭൨

വൃഷാ തദാലൊക്യ തഷാതിവെലം
 കഷായിതാക്ഷസ്സപുഷൽകജാലൈഃ |
 വിഷാദയാമാസ നിഷാദനാഥോ
 ദിഷോവനാത്തെ പുഷതാനിവൈഷഃ || ൭൩

വൃഷഭി ഏഷ വൃഷാ ഇന്ദ്രഃ വൃത്രഹാ വൃഷേത്യമരഃ തൽ സ്വബലപരാ
 ജയം സുമതികർമ്മവാ ആലൊക്യ ദൃഷ്ട്വാ അഷാ കൊപെനാതിവെലം ഭൂശം 'ക
 ഷായിതാക്ഷഃ കലുഷിതവിലൊചനസ്സൻ സ്വപുഷൽകജാലൈഃ സ്വപ്യാരമ
 നൊ ബാണസമൃദ്ധൈഃ പുഷൽകബാണവിശിഖേത്യമരഃ ജാലം സമുഹതാനാ
 യ ഇത്യമരഃ ദിഷഃശത്രുൻ നിഷാദനാഥോ വ്യധോധിപഃ വനത്തെ കാനന
 സമീപഭേദൈ പുഷതാൻ ഭൂഗവിശേഷാനിവ ഗൊക്ഷ്ണപുഷതൈണക്യേ
 ത്യമരഃ വിഷാദയാമാസ സവിഷാദവച്ചുകാരേത്യർത്ഥഃ ഇന്ദ്രോഽപ്യധികവിതഃ സു
 മതിമുഖരിപൂൻ ബാണഗണൈരണജാലം വ്യാധ ഇവ വിഷാദയഃമാസൈതി
 ഭാവഃ ഉപമാ ൭൩

പ്രത്യർത്ഥിനിസ്ത്രിംശശരാരികൃത്ത
 സമൃത്തിനിതൃശ്ശിരസ്രവന്ത്യാം |
 ചചാര പ്രൊപ്തകമണ്ഡലാന്ത
 ശ്ചിതിർലുരൈനാസ്തപനാന്നുപൈശഃ ൭൪

പ്രത്യർത്ഥിനി തൃപൈശഃ രാജസംഘഃ പ്രത്യർത്ഥിനാം ശത്രുണാം നിസ്ത്രിം
 ശാഃ ഖഡ്ഗാഃ ശരാ ബാണാ അരയശ്ചക്രാണി ച തൈഃ കൃത്തായാ ഭിന്നായാ
 സ്സമൃത്തൈർനിജഭേദാൽനിച്ഛിന്ത്യാംനിച്ഛിന്ത്യാം അധിരസ്രവന്ത്യാം രക്തനലാം
 സ്തപനാൽ സ്താനാൽ ധുതൈനാഃ ശാപസ്തപാവസ്സൻ കലുഷം വ്രജിനൈനൈഃ
 മിത്യമരഃ അപ്രാപ്തകമണ്ഡലാന്തശ്ചിഃ അപ്രാപ്തം ന പ്രാപ്തം കസ്യ സൂർയ്യ മ
 ണ്ടലം ഖിംബഃ തപ്രാന്തരന്തർഭാഗേ ഗതിർമനം യേന സ തമാഭൂതസ്സൻ
 ചൈ ആകാശൈ ചചാരാചരൽ തഥാച പ്രഥമം ബാണവിഭിജ്ഞാംഗാഃ തതഃ സ്വക
 ഷേഖരനിർദ്വർദ്ധിരസപിതിനിവൈതഃ തതോ നിരസ്യചിത്ഖിഷഃ സ്ത്രിയാമാ
 തപാൽ പരിഗ്രാഹ് യോഗ്യകൃതശ്ചരണചാഭിമുഖമാഹത ഇതി വചനാനുസാ
 രണേ സൂർയ്യമണ്ഡലാന്തരഗത്യനവാപ്താ ആകാശ ഏവ ചചാരൈതി ഭാവഃ ൭൪

യൊഷാസ്സരാണാമപി മാല്യദോഷാ
 ദോഷാകരാസ്ത്വം തമപീച്യവേഷം |

പുഷായനാലാഭേതാഭിലാഷം
വിഷെദിരക്ത്യവനരം സദോഷം ||

൭൫

യേഷാ ഇതി സുരാണാം ദൈവാനാം യേഷാഃ സ്ത്രീയഃ സ്ത്രീയോഷിഭയലൈ
ശ്ചമരഃ മാലുഭൊഷാ മാലുനി മാലാഃ മാലും മാലാ സ്രജ ഇത്യമരഃ ദൊഷാസു
ഭൂജാസു യാസാനാസുധഭൂതാസ്സത്യഃ ഭൊഷാ രാത്രൗ ഭജേവിചഇത്യമരഃ ദൊ
ഷാകരാസ്യം ഇന്ദുവദനം അവിച്യവേഷം സുന്ദരാകാരമവി പുഷായനാലാഭേ
താഭിലാഷം പുഷ്ഠഃ സുതൃസ്ത്രായനസ്സമണ്ഡലാന്തരമാഗ്നാബാഭൈഃ പ്രാപ്താ
ഹതൊ നിരസ്യഃ അഭിലാഷഃ സ്വപ്നാപരിരംഭണാഭിലക്ഷണഃ കാമോയസ്യ
തം പുംവാക്തം രാജസമൂഹമിത്യർത്ഥഃ സദോഷം ദൊഷൈഃ ദൃഷ്യഗണൈഃ സ
ഹിതം നരം മനുജമിവ ഈക്ഷ്യ അവലോക്യ വിഷെദഃ വിഷാദം പ്രാപ്താഃ തഥാ
ച രണതലഭിമുഖതപന ഹതവൃത്തിനികരവരണാത്ഥം അപ്ലരയോചിതൊ
ന്തരിക്ഷ്വ കര്യതമദാരമാല്യാ സ്സുന്ദരാകാരം നൃപസമൂഹം സദോഷം നരമി
വ വീക്ഷ്യ വിഷെദരിതി ഭാവഃ ഉൽപ്രേക്ഷാ

൭൫

പഞ്ജന്യരാജന്യധിയൌ തദാനീ
മന്ത്യാന്യമാതൈനതുരാത്തമന്യുഃ |
കാനിനജിഷ്ണു ഇവ ജന്യമുഗ്രം
യന്നാരദാദൃഷ്ട ചരം തപവന്യാഃ ||

൭൬

പഞ്ജന്യേതി പഞ്ജന്യരാജന്യധിയൌ പഞ്ജന്യഃ പൂരന്ദരഃ രാജന്യധീഃ നൃപ
തിസമിവഃ ച തൌ കാനീനജിഷ്ണു ഇവ കാനീനഃ കന്യകാപുത്രഃ കണ്ണുതു
ർത്ഥഃ കാനീനഃ കന്യകാജാതതനയവ്യാസകണ്ണയൊരിതി മേലിനീ ജിഷ്ണുരജ്ജനഃ
ച താവിവ തദാ തദാനീം ആത്തമന്യു ധൃതരൌഷേഃ സന്തൌ അന്യോന്യം
പരസ്പരം ഉഗ്രം ദുസ്സഹം ജന്യം യുദ്ധം ആതൈനതുഃ ചക്രതുഃ യജ്ഞന്യമിത്യ
ർത്ഥഃ അവന്യാം ഭൂമൌ നരദാദൃഷ്ടചരം കലഹപ്രിയൈണാവി നാരദമുനിനാ
അദൃഷ്ടചരം അദൃഷ്ടമൈവ തുഷാതൈ തദിതി പൂർവ്വൈണാംബസഃ തഥാ
ചാജ്ഞകണ്ണാവിവാതിഷ്ഠാരം നാരദമുനിനാപൃഥ്വജൈനൃഷാകൃതുരിതിഭാ
വാ

൭൬

തയൊഃ കലിം വീക്ഷ്യ കലിപ്രിയതപാത്
കർമ്മജ്ഞതപാദവി വല്ലകീഭൂത് |
പ്രസപാം പിതൃണാമവി സംഗതായാം
സ്ഥാതുന്തതൊ ഗന്തുമലന കല്യോഃ ||

൭൭

തയൊരിതി വല്ലകീഭൂത് വല്ലകീ വീണാ വീണാവല്ലകീത്യമരഃ താം ബീഭത്സീ
തി വല്ലകീഭൂത് നാരദമുനിരിത്യർത്ഥഃ കല്യോഃ കൂരയോ കലിസ്സപാത് കലഹൈ
രേ കലിരന്യയുക്താ ചൈതിവിശാഃ തായാസ്സമതീരയോ കലിം കലഹം

വീക്ഷ്യ ഭൂഷാ വിതൃണാം വിതൃഭവാനാം പ്രസാദം ജനന്ത്യം സയനുനസ
 സ്ത്യാമിതി യാവത് സായംസസ്ത്യാ വിതൃപ്രസൂരിത്യമരഃ സംഗതായാം
 സംപ്രാപ്തായാം സത്യാമവി കലിപ്രിയതപാൽ കലഹപ്രിയതപാൽ തതൊഭെ
 ശാദിത്യത്മഃ ഗന്തും കർഷ്കമതപാൽ കർമ്മാതപാൽ തത്രൈവ സമാതുഞ്ച അലം
 സമത്മഃ നാഭവദിത്യത്മഃ തഥാചാതിശൂരയോഃ കലഹവീക്ഷണകൗതുകീ
 നാരദഃ സസ്ത്യാനുഷ്ഠാനസമയേവി കലഹവീക്ഷണകൗതുകാൽ തത്രൈവ
 സ്ഥിതഃ സ്ത്യാം ആഹ്വായസമീപ്തഃ കർമ്മാനുഷ്ഠാനജാഗ്രതകൃതപാൽ തതൊ ഗമിഷ്യാ
 മിവാ ഇതി സംശയംവിഷ്ണുചൈതഃ ഉഭയമവി ന സമ്യക്കൃതവാനി
 ഭാവഃ

൭൭

ആഗേനയവായവ്യമുഖാസ്രജാതൈ
 മന്ത്യാനമന്ത്യാധിപതിജ്ജ്വലാന |
 താന്യദ്ര്യൻ വാരണപാപ്തതാദ്യൈ
 പ്രസാപനൈനൈഷ്ഠരഥിം തഥാസ്രൈഃ || ഐ

ആഗേനയതി അമന്ത്യാധിപതിഃ ദൈവനയേകഃ മന്ത്യാനന്ദജാൻ ആ
 ഗേനയവായവ്യമുഖാസ്രജാതൈഃ വൈശ്വാനരമാരുതപ്രമുഖാസ്രമൂഢൈഃ
 ജ്വലാന താപിതവാൻ ഏഷഃ താന്യാഗേനയാദ്യസ്രജാലാഭീത്യത്മഃ വാരണപാ
 പ്തതാഃശ്വൈരൈഃ തഥാ അദ്ര്യൻ അഭിഷ്ഠൻ സൻ ഹരിമിത്വം യമാനിലൈ
 ത്യാരഭ്യഹരിരിത്യമരഃ പ്രസാപനൈ മൊഹനാസ്രൈഃ ജ്വലാനൈത്യനുഷം
 ഗഃ പ്രമമാഗേനയാദ്യസ്രാണി പ്രയുക്തവാൻ അമന്ത്യാധിപതിഃ മന്ത്യാധിപ
 സമിവൊചി തഥാതാനി പ്രത്യസൈശ്വര്യമയൻ സൻ ഇതഃ മൊഹനാഃസ്രൈഃ
 ജ്വലാനൈഭി ഭാവഃ

൭൮

ഗുണ്ണോരമാത്യസ്യ പുരോ വലാരി
 ന്നജിണ്ണതാം കൈവലമാത്മനോദ്ധാ |
 പ്രസാപനാസ്രാതിശയൈന സംയ
 ത്വസപ്തതാമ്യഹമാത്യജസഃ || ഐ

ഗുണ്ണാരിതി | ഗുണ്ണാഃ ഗുഷ്ടാസ്ത ധീരന്യൈതി യാവത് ഗുഷ്ടഗുണ്ണരിത്യമ
 രഃ അമാത്യസ്യ സമിവസ്യ സമതൈരിത്യത്മഃ പുരഃ പുരോഭൈശൈ പ്രസാപനാ
 സ്രാതിശയൈന മൊഹനാസ്രബന്ധവിലക്ഷണാരമനഃ ജിണ്ണതാം കൈവലം
 ജൈതൃതപഃ പരന്യഥാ ഇത്രതപഃ പരന്നാത്യജൽ ന തത്യാജ കിന്തു സംയതി
 യുദ്ധഭൈര അഥാ സാക്ഷാൽ അസപ്തതാം സാപാഘാഭാവതപഃ ദൈവതമവി
 അത്യജൽ അഹമൈത്യൽഭുതൈ ചൈഭെ വാ തഥാച സമതിപ്രയുക്തമൊഹനഃ
 സ്രൈഃ പുരന്ദരഃ കരചണ്ണാഭിചഃലനൈപ്രവീണ്ഃ സപ്ത ജയശീലതപഃജ്വ

ഗവാം പ്രചാരാദ്യധിഹെതിതത്ത്വം

തം ഏതരിവാറ്റാദയദൈത്യ താവത് ||

പുറ

ഗുരൂതി താവത്തദാനീമെവായു ശീഘ്രം സുരാനന്ദകൃത ദൈവാനാമാനന്ദ
 കരഃ താമാകുഃ താരാനാമ ബ്രഹ്മസ്തിവതീ താരാ ബാലിഗീഷ്ണതിഭായ്തയോഃ
 നക്ഷത്രൈവതിമെദിനീതന്യാഃ കൃഃ കാമകഃ അന്യത്രതാരാണാനക്ഷത്രാണാം
 കമുജതി അഗ്രജന്മാഗ്രസരഃ അഗ്രജന്മാം ദിജാനാമഗ്രസരഃ പുരോഗാമീ അ
 ന്യത്ര ദിജായിവ ഇതി സൊമൊവൈബ്രാഹ്മണാനാം രാജ്ഞതിശ്രുതഃ ത
 മൊൻ പാപഹരഃ അന്യത്രാസകാരനാശകഃ തമഃ പാപാസകാരയൊരിതി
 മെദിനീ ഗുരൂബ്രഹ്മസ്തിഃ ഗീഷ്ണതിധിഷ്ണണാഗുരൂരിത്യമരഃ ഏതരിവ ചതുജവ
 ഏത്യ യധി യലൈ ഹെതിതപും മൊഹനാസ്രതെജസ്സന്തപും അന്യത്ര സൂർ
 തപതപുമിതി ഹെതിസ്സപ്രാദായുധജപാലാ സൂർയ്തെജസ്സയൊഷിതീതിമെദിനീ
 തമിതും സ്വസ്യ ഗവാം വാചാം അന്യത്രാമൃതശീതമൃതം മൂനാമിത്യർത്ഥഃ പ്രചാരാ
 ഭീത്യാ അന്യത്ര സഞ്ചാരാൽ ഇവാറ്റാദയൽ അതൊഷയൽ തഥാച സഹസ്രോ
 സ്യാംശുഭിഃ ഘസ്രൈ സന്തപും യം കഞ്ചന മനുജം ദിജരജസ്സപകിരണസം
 പക്കാദിവ സുമതിമൊഹനാസ്രസന്തപുതനമിതും ബ്രഹ്മസ്തിഃ സ്വവാക്യവാ
 തുജ്ജ്ഞാറ്റാദയൊമാസേതി ഭാവഃ

പുറ

അലം വലാരെ കലിനാ നിയത്യാ

ബലം ബലീയാനവിഃകൊ രണശിഃ |

ഫലന്തവാസ്യാ പൃചിരാത്തസ്സപ്രാൽ

കലന്തു സന്താനയുതം ക്രിയായാഃ ||

പുറ

അലമിതി വലാരെ ഇതു കലിനാ കലഹൈനാലം പശ്യും കലിസ്സപ്രാൽ
 കലഹൈതരഹതിവിശപഃ ബലീയാൻ ബലവാനവി കഃ കൊവാ നിയത്യാഃ ദൈ
 വസ്യേത്യർത്ഥഃ ഭാഗ്യം സ്രീ നിയതി വിധിരിത്യമരഃ ബലം ശക്തിം രണശി നീ
 വാരയതി നകൊചീത്യർത്ഥഃ തവ ഭൂതകൃതം രാജനീതിന്യായാൽ ക്രിയായാഃ അ
 ഭാപരപ്രപ്തമാശ്വഹരണമൊചനനിമിത്തകലിരൂപസ്യ കർമ്മണഃ ഫലംപ്രയൊ
 ജനം അചാരാൽ ശീഘ്രം ഭവേൽ തവാസ്യാവി കലം ഗുഹം വംശജ സന്താ
 നയുതം സന്താനാദിനാകല്പവൃക്ഷാദിനാസ്ത്ര സന്തത്വാച യുതം യുക്തം സ്വാൽ
 ഭവേൽ കലം ഗുഹൈവ സന്താന ഇതി വിശപഃ സന്താനഃ കല്പവൃക്ഷ ഇതി വം
 ശൊന്വവായഇതിചാമരഃ ഇന്ദ്രാപൃഹം ജിത ഇതി മാ വിശങ്കുപ ദൈവശ
 തിരലംഘനീയാ തവ കലഹൈനാലം രാജ്ഞാഭാപാരനഷ്ടാനന്തവ കലംസ
 ന്താനരമിതനഭവേൽ അശ്വഹരണൈ സന്തതിഫലാഭ്യേത്യാഭാപാരന്തരാ
 യൈന രാജ്ഞാവി വംശഃ സന്തതിഹൃന്യഃ കദാവി ന ഭൂയാദിതിഭാവഃ

പുറ

ഏവം തുരാസാഹമുദീയ് പശ്വാ

ദിമാനനായാത്ഥപതെരമാത്യാ |

പ്രാഗ്ഗാമ്യം സാമ്യം സമീപിതസ്സൻ

പ്രാഗ്ഗാമ്യം പാതമിവമാഹ ജീവഃ

൧൪

ഏവമിതി ജീവോ ബ്രഹ്മസ്സതി ജീവ ആംഗീകരണമേവ ഏവാദം പ്രകാരേണ തുരസാഹമിദം തുരസാഹമേവമാഹനമുതമേവ ഉദീയോക്താ അമാനന്തരം അത്ഥമതഃ നരപതഃ അമാത്യം സമീപം സമീപിതസ്സൻ അന്തരീയ സാന്ധ്യയിതാ പശ്ചാത്തേനരം പ്രാഗ്ഗാമ്യം ഹവിശ്വേദം പ്രാഗ്ഗാമ്യം പ്രാഗ്ഗാമ്യം പ്രാഗ്ഗാമിതോക്തമേവ ആസാദ്യ ഗതാ സമീപിതസ്സൻ ജീവസ്സൻ പാതമിവം ഭവതിപ്രാഗ്ഗാമ്യം സന്തോഷയൻ സൻ പ്രാമ ഉക്തവാൻ ഏവമിദം സമീപിതാശ്ചാസ്യാനന്തരം മലയാലംഭമേവ പ്രാമേതി ഭാവഃ

൧൫

ഹലോദയസ്സപ്രാദിരാൽ പ്രസൂതഃ

ഹലോദയാപ്തീശ്ച തവായുഷ്യാനെ

വലദിസപ്രേഷ മദാഭിയാതു

സ്വപ്നാകുലഭൂതവ യയം പ്രമുഖേ ||

൧൬

ഹലോദയത്തിൽ തവചിരാൽ ശീഘ്രം പ്രസൂതമായിട്ടു പ്രസൂതിയ്ക്കു വെച്ചിപ്പാത്തതായ ഭവിയ്ക്കുചിരിവിശാലം ഹലോദയോ ലാഭഃ ഹലോദയം പൂമാൻ ലാഭേ ത്രിവിശാലയെപ്പിശ്ചെതി മേദിനി സ്വാൽഭാവത് ആയുഷഃ ജീവനകാലസ്യാന്തേവസാനേ ഹലോദയാപ്തിഃ സ്വപ്നം കൈലാസസ്വ വാ പ്രാപ്തിഃ സ്വാഭിതൃഷ്ണംഗഃ ഏഷവലദിക് അഭിതോവലന്തഃ ഭവിഷ്യാ യസ്യ സഃ ഇന്ദ്രാചി യയമശ്വമധീയതരം യയമശ്വമധീയതരം പ്രമുഖേ ഗൃഹീതാ അഭൂതവദാ ഇഷ്ടാ സ്വപ്നാകം സ്വപ്നാഭിയാതു ഗച്ഛതു തവ സന്തതിലാഭഃ ശീഘ്രം ഭവിഷ്യതി ഇന്ദ്രാചി യയമാഹുത സ്വപ്നം ഗച്ഛതു കിമനേന കലിനേത്യുക്തവാദിതി ഭാവഃ

൧൭

കിഞ്ചാശ്ചൈവധാതമിഹാജ്ജിതേന

തപം പുത്രകാമേഷ്ടിമിതസ്സനം സ്വാൽ

അന്തേന സാത്മനാ സഹത്തപിജാംസാ

ഭവൽകൃതാനാം ഹലദോ കൃതാനാം ||

൧൮

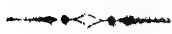
കിഞ്ചാചി കിഞ്ച ഇമാശ്ചൈവധാതം അശ്വമധീയതരം അജ്ജിതേന സാത്മനാ അന്തേന ധനേന ഗൃഹീതാം യാജകനാം ഗൃഹീതേന അജ്ജിതേന സാത്മനാ സഹത്തപിജാംസാ ഇതഃ പരമിതസ്സൻ പുത്രകാമേഷ്ടിം പുത്രകാമസ്വ വിവിതാ ഇഷ്ടിരത്ഥാദഃ പുത്രകാമേഷ്ടിഃ താം താം കലാഭാക് സാ പുത്രകാമേഷ്ടിമിതസ്സൻ ഭവൽകൃതാനാം യാജകനാം കൃതാനാം

മശാമധാനാം മഖഭാ മഖഭാതിനി സ്താൽ ഭവെൽ ഏകിരദ്യേവ യജ്ഞൈഃ
പുത്രകാമേഷ്വിം ക്ഷേ തപി ശതാശാമധാനാമപി സന്തവിമംഖഭദ്യേവപാൽ
സന്തവിരൂപമവാപിസ്താഭിവിഭാവഃ ൮൬

ഇതി നൃപമഭിധായ പ്രസ്ഥിതെ ഗീഷ്ണന്തൗ സ്വപഃ
സുരപതിമുഖലൈവൈരനപിതെ സപ്രമദാദേഃ |
നരപതിരപി ചൈരന്യൈരസ്സാമുതപിഗ്ഭിരാഞ്യൈഃ
പ്രകൃതിഗ്രഹപതിഷ്ടഃ പ്രാപ ഹൃഷ്ടഃ പുഷ്പാസപാഃ || ൮൭

ഇതിവി ഇതിപുഞ്ചാക്ഷപ്രകാരേണ ഗീഷ്ണന്തൗ ബൃഹസ്പന്തൗ ഗീഷ്ണവി
ഭിഷണ ഇത്യമരഃ നൃപം രാജാനമഭിധായോക്തവാ സുരപതിമുഖലൈവൈഃ പു
രന്ദരപുരസ്സരനിജ്ജൈരൈരനപിതെ യക്ഷൈഃ സ്വപഃ സ്വപ്തം പ്രതി പ്രസ്ഥിതെ ഗ
തെ സതി പ്രകൃതിഗ്രഹപതിഷ്ടഃ പ്രകൃതിഭിഃ പ്രധാനസമിവൈഃ ഗ്രഹപതിഭിഃ
മന്ത്രിഭിഃ ഇഷ്ടഃ അച്ഛിതഃ ഇഷ്ടമദ്യച്ഛിതെഹതഇത്യമരഃ ഹൃഷ്ടഃ ശുഭവചനശ്രവ
ണാമുദിതഃ നരപതിഃ മഖയശാപജോപി ആഞ്യൈഃ പുഞ്ചൈഃ ഗുതപിഗ്ഭിഷ്യാജ
കൈഃ ചൈരന്യൈഃ പുരവാസിഭിഷ്യാ സാലം സപ്രമദാദേഃ സമദാദേഃ യഥാ തഥാ
സ്വപാഃ പുഷ്പം നഗരീം പ്രാപ പ്രാപുവാൻ തഥാച ബൃഹസ്പതാവിത്ര ഭിധായ ഇ
ന്ദ്രാഭിഞ്ചനാരകഞ്ചന്യൈസ്സഹ സ്വപ്തം പ്രസ്ഥിതെ സതി മഖയശാപജോപി
നിഖിലപുരവാസിഭിഃ യാജ്ഞൈശ്ചാനപിതൊ നിജപുരമവാപൈതിഭാവഃ മേഘി
നീപുരജ്ഞായം നനമയയയന്തെയം മാഖിനീ ഭോഗിഖൊകൈരിതിലക്ഷ
ണാൽ ൮൮

ഇതി ശ്രീവാമുലകലതിലകന്യ കവികലകമുദബോസവന്യ വസ്ത്രനീയമാമാത്മ
വതൊ ഭൈശികചദകൾ ശയാശ്രയാവാപുനിഖിലസന്ദർശനേ
ഡുബ്രാജ്ഞശർമ്മണഃ കൃതൗ തടാകകാവരിണയെ
ഭിവിയിയസ്തപ്രകാശികെയം സമാപ്താ നമഃ
ചരശുരമാനന്തനാരായണ
ശൈഷാശ്രീശാലശർമ്മ
കുബ്ജാസ്തൽ
ശുഭദ്രോ നമഃ
ഭാഗം തത് സത്
ശുഭം ശുഭാൽ
മഹിനീയസ്തപഃ സമാപ്തഃ

തടാതകാപരിണയം.

ഓ തീയസ്സുതഃ

സുപതിപ്രമിത്യ ഗുരോർഗീരാ
നരപതിസ്തനയേഷ്ടിമദാദരാൽ ।
വിധിഗതിശ്ച വിധാതുജനം മതിം
സസുമതിസ്സുമതിപ്രവരോ ദധൗ ॥

൧

സുപതിയിൽ അഥ പരപ്രാപ്തനന്തരം വിധിഗതിഃ വിധാവർദ്ധരവിധാനെ
ഗതിഃ ജ്ഞാനം യസ്യേതി ഗതിസ്തീമാക്തദയോജ്ഞാനേയാത്മാഭ്യപായയോഃ
ഇതി മമദിനീ സുമതിപ്രവരഃ ശോഭനാ മതിഃ യേഷാന്നേഷാം പ്രവരഃ ശ്രോ
ഷഃ അയം നരപതിഃ മഖയശ്ചാജ്ഞ സുപതിപ്രമിത്യ സുപതിനാ ഇത്യേ
ണ പ്രമിത്യ നിഷ്കത്യ ഗുരോഃ ധീഷണസ്യ ധീഷണോ ധൂരരിത്യമരഃ
ഗീരാ വാചാ സസുമതിഃ സുമതിനാ സമിവന സമിതസ്സൻ തനയേഷ്ടിം
പുത്രകാമേഷ്ടിം ഇഷ്ടിയാഗൈശ്ച യോരിത്യമരഃ ആദരാദാദരേണ വിധാതും ക
ർതും മതിം ധീയം ദധൗ ധൃതവാൻ ചകാരൈത്യർത്ഥഃ അതഥ സമന്തോ
വിദവാൻ യജ്ഞൈതി സൂത്രാർത്ഥശ്ച പ്രകടിതഃ ത്രിതയേന വിശേഷണാനാം
കഥാച സുഖൈനൈവ മഖാനുജാനപതിഷ്ഠപ്രജ്ഞഃ 'സുപതിനാ സഹ ക
ലിരനഖകാരോ നരപതഃ പുനഃ കരസ്ഥ ഏവ ഹൃദിസ്ഥമനോരഥ' ഇത്യമര
ഗുരവചനസാരവദീ മഖയശ്ചാജ്ഞ സുമതിനാ സാകമാമത്വേ 'പുത്രകാമേഷ്ടി
വിധാനായാകർത്ത മതിമിതി ഭാവഃ അന്യീൻ സന്തേ പ്രതിനവശ്ലോകമെകൈ
കം പൂത്തം തത്രചാദിമം ദൃതവിജ്ഞിതം ദൃതവിജ്ഞിതമാഹ നഭോഭരവി
തിലക്ഷണാൽ

൧

മനുജവൈ തനയേഷ്ടിചികിഷ്യാ
ബ്രജതി വൈഗവതിതടമനപിതം ।
ശമധനൈരഭവൻ പ്രമദോൽകടാഃ
പ്രകൃതയഃ കൃതയശ്ചൈശ്വരൈഷ്ടലാം ॥

മനുജപ ഇതി അലമത്യന്തം കൃത്യജ്ഞശതൈവി അനുഷ്ഠിതശതകൃതാ
 വചിമാജവൈ നരവംശം തനയേഷ്ടവികീഷയാ തനയേഷ്ടാഃ പുത്രകാ
 മേഷ്ടാഃ ചികീഷയാ കർത്തുമിച്ഛയാ ശമധനൈഃ ശമൊനാമാന്തർന്നിയനിഗ്ര
 ഹഃ സ ഏവ ധനം സമ്പദ്യഷാം തൈർമ്മഹച്ഛിദിരിത്യന്തഃ അഗ്നിതം യ
 ക്തം വൈഗവതിതടം കൃതമാലാഗദീതിരം കൃതമാലാ വൈഗവതി, പ്രതീരഞ്ചത്
 ടം ത്രിഷപിതി ചാമരഃ വ്രജത് | ഗച്ഛതി സതി പ്രകൃതയഃ പ്രധാനസചിവഃ പ്രമ
 ഷൊൽകടാഃ പ്രമദൈന സന്തോഷണ ഉൽകടാ അധികാ, മേൽ പ്രീതിഃ പ്രമദോ
 ഹഷ് ഇത്യമരഃ അഭവൻ ബഭ്രുവുഃ തഥാചാരാഷ്ടിതശതമഖൊവി ചാഽസ്യ പതി
 സ്തനയസവവിധാനാശയാ മുനിജനനിഷെവിതം വൈഗവതീതിരം ഗമതീ
 തി പ്രകൃതയഃ പ്രാമാദമെദോന്തരംഗാ ബഭ്രുവുരിതിഭാവഃ . ൨

വ്രതിവരഃ കലശൈഖരനന്ദനഃ
 പതിരിവൊത്താകൊസലിനവൃതാം |
 സ്ഥപതിനിമ്ബിതമാപ സരിത്തട
 പ്രകൃതിഭിഃ കൃതിഭിശ്ച സമം സദഃ ||

൩

വ്രതിവരഇതി | വ്രതിനാം നിയമവരാം വരഃ ശ്രേഷ്ഠഃ വരൊ ജാതരി
 ശ്രേഷ്ഠഇതി സാരസ്വതഃ കലശൈഖരനന്ദനഃ മലയശാപജ ജന്മം ഉത്തര
 കൊസലിനീവൃതാം ഉത്തരദിഗ്ഗാത്ത് മാനകൈനലജനപദനാം പതിഃ പ്രഭുശ
 രമ ഇതി യാവൽ സ ഇവ പ്രകൃതിഭിഃ പ്രധാനസചിവൈഃ പ്രധാനാസ്യ പ്രകൃത
 യ ഇത്യമരഃ കൃതിഭിഃ കശലജനൈശ്ചസമം കൃതീകശല ഇത്യമരഃ സരിത്തട
 സരിതൊനദ്വാ വൈഗവത്യാ ഇത്യന്തഃ നദീസരിപിത്യമരഃ അസ്മത് സരജ്ഞാ
 ഇത്യന്തഃ തടൈതിരെ സ്ഥപത നിമ്ബിതം സ്ഥപതിനാ ഗിളിനാ രചിതം സ്ഥ
 പതിഃ കാശഭാഭവീത്യമരഃ സദസ്സഭാമാപ പ്രാപ്തവാൻ പൂർവ്വകാലാനപത്യഃ
 പുത്രകാമേഷ്ടവിധാനായ ഭഗവത്സ്തരജ്ജ്വതീരമാസസാഭയമവി തഥാ വൈഗ
 വതീചീരവിരചിതം സദസ്സമാസസാഭൈ ഭാവഃ ഉപമാധകാരഃ | ൩

ശതഗൃതിപ്രതിഭൈന സുതസ്ഥരോ
 വിരചിതൈ യഥാവദുപകൃത |
 നൃപതിനാ സരിതസ്സടാഗൃതം
 സുരാജനൈരജനൈരകപരായണൈഃ ||

൪

ശതഗൃതിതി | ശതഗൃതിപ്രതിഭൈനൈസമാനൈ ഭവേച്ഛതഗൃതിഃ ച
 നിശ്ചൈവ പരമേഷ്ടിനീവിമൈനീ നൃപതിനാ രജ്ഞാ യഥാവദുപാവിധി സു
 തസ്ഥരോഃ സുതായ പുത്രൈർവൈത്യേ സ്ഥരജ്വതീരമാസസാഭയമവി തഥാ വൈഗ
 വതീചീരവിരചിതം സദസ്സഭാമാപ പ്രാപ്തവാൻ പൂർവ്വകാലാനപത്യഃ
 പുത്രകാമേഷ്ടവിധാനായ ഭഗവത്സ്തരജ്ജ്വതീരമാസസാഭയമവി തഥാ വൈഗ
 വതീചീരവിരചിതം സദസ്സഭാമാപ പ്രാപ്തവാൻ പൂർവ്വകാലാനപത്യഃ
 പുത്രകാമേഷ്ടവിധാനായ ഭഗവത്സ്തരജ്ജ്വതീരമാസസാഭയമവി തഥാ വൈഗ
 വതീചീരവിരചിതം സദസ്സഭാമാപ പ്രാപ്തവാൻ പൂർവ്വകാലാനപത്യഃ . ൪

തടാതകാപരിണയെ

ഷ ഷ സ്തംഗ് :

അഥ തെ ഹരിദർശനോത്സുകാസ്തൽ
പഥസന്യാസ്തദശാ വിരിഞ്ചമുഖ്യാഃ ।

അമരാ അഭവന്നരാ ഇവാദ്യ

പ്ലിശിരാംശപീക്ഷണതൽപരാസ്സഭാതെ ॥

൧

അഥെതി: അഥെത്യാരംഭകാത്ഥമവ്യയം ഹരിദർശനോത്സുകാ: ഹരൈ: വിഷ്ണോ: ദർശനേ ആഖ്യാകനെ ഉത്സുകാസ്തത്രയാ: ദർശനാഖ്യാകനൈക്ഷണ മിത്യമര: വിരിഞ്ചമുഖ്യാ: വിരിഞ്ചാ ബ്രഹ്മാ മുഖ്യ: ശ്രേഷ്ഠാ യേഷാതെ മുഖ്യവർണ്ണവരേണാ ഇത്യമര: തെ അമരാ ദേവാസ്സഭാതെ സദോമഖ്യ അന്യത്ര ഭാനി നക്ഷത്രാണി നക്ഷത്രമുക്ഷം ഭമിത്യമര: തൈസ്സഹ വർത്ത ഇതി സഭമാകാശം തസ്യാതെ ഉദ്യപ്ലിശിരാംശപീക്ഷണതൽപരാ: ഉദ്യത: ഉദയമുച്യത: ശുക്ലപക്ഷാഭാവിതി യാവൽ ശിശിരാംശശാശ്വരൂപ ഇക്ഷണൈ ദർശനേ തൽപരാ ജാഗത്രകാ: നൃതനചന്ദ്രദിദക്ഷവ ഇത്യർത്ഥ: നരാ: മനുഷ്യാ ഇത്യപഥാ അത ഏവ തൽപഥസന്യാസ്തദശ: തസ്യ ഹരൈശ്ചന്ദ്രസ്യ ച പഥമാ സ്തൽപഥം തത്ര നൃത്യേ ദശൈ യൈസ്സമാഭൂതാ: സന്ത: അഭവൻ ബഭൂവു: തഥാ ച ഹരിദർശനതൽപരാ ബ്രഹ്മാദയോ ദേവാസ്സഭാതെ ആകാശേ നൃത നചന്ദ്രദിദക്ഷവോ നരാ ഇവ തന്മാഗ്ഗ് ദത്തചക്ഷുഷോ ബഭൂവുരിതി ഭാവ: വസന്തമാലികാവൃത്തം ലക്ഷണത്തുക്തമേവ.

൧

വിധുരാവിരഭൂപ്തിയാ സമെതൊ

മധുരാധീശസുതാപുർരാധരണ്ണാം ।

വിധുതാഖിലലോകതാപഭാരൊ

മധുകാലീയനിശീവ ചാരുരൂപഃ ॥

൨

വിധുരിതി: വിധുതാഖിലലോകതാപഭാര: വിധുതൊ നിരസ്യ: അഖിലലോ കാണം സമസൃജനാനാം താപഭാരസ്താപാനാമാദ്ധ്യാരമികാദീനാം ഭാരോതിശ

യൊ യെന്നാമ്പുത ഉണ്ണാതിശയ ഇതൃത്ഥം ചാരു രൂപം യസ്യേതി വിധുഃ വി
 ണ്ണഃ ചന്ദ്രശ്ച വിധുവ്വിഷ്ണുചന്ദ്രമസീത്യഭയതാമരഃ ശ്രീയാ ലക്ഷ്മീദൈവ്യാമ്പുത
 ശൈഭോ ഇന്ദിരാശൈഭയോഃ ശ്രീസ്തപ്രാദിതി സാരസ്വതഃ സമമതൊ യുക്ത
 സ്തൻ മധുരാധീശസുതാപുരൊധരണ്യോ മലയഭാപജപ്രീപുരൊധരിത്രാം മധു
 കാലീയനീശി മധുകാലൈ ചൈത്രമാസസമം യ ഭവാ മധുകാലീയാ താദൃശ്യാം
 നിശി രാത്യാമിവാവിരഭൂൽ ആവിഷ്വഭൂവ തഥാച ലക്ഷ്മീസമമതൊ വിണ്ണശ്ശോ
 ഭായുക്തശ്ചന്ദ്ര ഇവാവിരഭൂത്തടാതകാപുരൊദേശ ഇതി ഭാവഃ ചന്ദ്രോപ്യാ
 ഗച്ഛതിതി ഭാപനിഃ

അഥ വിഷ്ണു വണ്ണയതി പശുപഞ്ചകൈന
 ധരണീശ്വരണൗ നഭശ്ചനാഭി
 സ്തരണീന്ദു പരമീക്ഷണൈ ച യസ്യ
 ശ്രവണൈ ഹരിതൊസവസ്സമീരൊ
 ലപനം ഹവ്യവഹഃ സ്വഭൂത്തമാംഗം॥

ധരണീശിതി ധരണീഭൂമിഃ യസ്യ ചാണൗ പാദൌ നഭഃ ഖഞ്ച യ
 സ്യ നാഭിഃ തരണീന്ദു രവിചന്ദ്രൗ ച യസ്യ പരം പരൈ ഇതൃത്ഥം അവിഭ
 ക്കനീദ്വേശഃ പരൈ രവിരൈ ഈക്ഷണൈ നൈത്ര ഹരിതൊ ലിശഞ്ച ആ
 ശാശ്ച ഹരിതശ്ച താ ഇതൃമരഃ യസ്യശ്രവണൈ ശ്രോത്രൈ സമീരൊ വായുശ്ച
 യസ്യോസവഃ പ്രാണാഃ ഹവ്യവഹാഗ്നിശ്ച യസ്യ ലപനം മുഖം ആനനം ലപ
 നം മുഖമിത്യമരഃ സ്വപിത്യവ്യയം സ്വപ്തലോകശ്ച യസ്യ ഉത്തമാംഗം ശിരഃ
 തം ദേശം ഇത്യുത്തരത്രസംഖസഃ

അധരീകൃതകൃൽസ്തലോകകീർത്തിഃ
 ബാഹുധാ സ്മൗതി യശൊ യദീയമൈവ
 നിഗമസ്സുപരവാനിവാഥ വന്ദി
 തമഗാധീശസുതാ ദേശം ദൈവം॥

അധരീകൃതൈഃ അഥാവിഭാവാന്നന്തരം സ്വരവാൻ ഉദഃത്താഭിസ്വരയു
 ക്തഃ അമ്പുത ഗംഭീരനാഭവാൻ നിഗമൊ വൈദശ്ച അധരീകൃതകൃൽസ്തലോക
 കീർത്തിഃ അധരീകൃതാധഃകൃതാ കൃൽസ്തലോകാനാം സമസൃലോകപാലാനാം കീ
 ര്ത്തിയുശൊ യൈന തഥാഭൂതസ്തൻ വന്ദീ സ്തുതിപാഠക ഇവ യദീയം യസ്യ വി
 ണ്ണോരിദം യശഃ കീർത്തിമൈവ ബാഹുധാനൈകയാ സ്മൗതി വണ്ണയതി തദൈ
 വം വിഷ്ണു അഗാധീശസുതാ അഗാ ഭൂമിഃ തസ്യോഃ അധീശൊ രാജാ തസ്യ സു
 താ തടാതകൈത്യത്ഥം അഗാധീശൊ ഹിമവാൻ തസ്യ സുതാ പാപ്തീതി ശു
 ഖ്യാതഃ അഗൊ നാ ഭൂമശൈലയോഃ സ്രീയാ ഭൂമാമിതി മകഭഃ ദേശം
 പശ്യൽ തടാതകാ വിഷ്ണുനമേൽതി ഭാവഃ ഉപമാ

തപനീയവിഭൂഷണോജചലാംഗം
 മഹനീയം തിലകാസിതം പുമാംസം |
 പ്രതനഞ്ചപലാലതാഭിരാമം
 സവനമഞ്ചമിവാതിഹൃദ്യരൂപം ||

൫

തപനീയേതി. തപനീയവിഭൂഷണോജചലാംഗം തപനീയവിഭൂഷണൈഃ സ്വപ്നാഭരണൈഃ ഉജചലം ശോഭായമാനം അംഗം വപുഷ്ശൃതം മഹനീയം ശ്രേഷ്ഠം തിലകാസിതം തിലകസ്മാലവൃക്ഷ ഇവാസിതം ശ്രാമം തിലകോ നാ വൃക്ഷഭേദേ ന പുംസി സ്യാദപിശേഷക ഇതി നാനാത്വമേത മലായാം പ്രതനം പുമാംസം പുരാണപുരുഷമിതി യദവ് ചപലാലതാഭിരാമം വിദ്യുല്ലതാരിസുന്ദരം സവനം വന്നേ ജലേന സമിതം വന്നേ സഖിലകാനന ഇത്യമരഃ മഞ്ചമിവാതിഹൃദ്യരൂപം അതിമനോഹരസ്വരൂപം തമിതി പൂർവ്വേണ സംഖ്യസഃ ഉപമാ—

സനകാഭിഭിരപ്യനൈകവാചം
 യമമുഖ്യൈർമുനിനതം സുപണ്ണവാഹം |
 കനകാഭിശരാസനാജ്ഞയാ സ്വപം
 സമവാച്യായതനം സ്ഥിതം മുകുന്ദം ||

൬

സനകാഭിഭിരിതി. സനകാഭിഭിഃ സനകമുനിപ്രമുഖൈഃ അനൈകവാചം യമമുഖ്യൈഃ അസംഖ്യയമുനിവരൈരപി യപസ്യ താപസഃ പാരികാംക്ഷീ വാചായമോ മുനിരിത്യമരഃ വിനതം സ്തുതം സുപണ്ണവാഹം ഗന്ധധീരൂപം കനകാഭിശരാസനാജ്ഞയാ മേന്മകൊഭണ്ഡനിയോഗേന നിജമായതനം ഗൃഹം സമവാച്യ പ്രാപ്യ സ്ഥിതം മുകുന്ദം വിഷ്ണുദേശ്തി പൂർവ്വേണ സംഖ്യസഃ

രമയാ പരിശോഭിതൈകവാക്യം
 ക്ഷമയാ ചൊല്ലസിതാമ്പ്രഭാഗമേകം |
 സജലം ജലദം സുനിർമ്മലാഭ്രാം
 ചപലാഭ്രാമിവ ശോഭിതോഭയാനതം ||

൭

രമയേതി. രമയാ ലക്ഷ്മ്യോ പരിശോഭിതൈകവാക്യം ശോഭിതൈകവാക്യഭാഗം ക്ഷമയാ ഭൂത്വാ ച ഗൌരിളാ കംഭിനീ ക്ഷമൈത്യമരഃ ഉല്ലസിതാമ്പ്രഭാഗം ശോഭിതൈതരഭാഗം ഏകമർചിതീയം സജലം ജലേന സമിതമിതി ജലദവിശേഷണം സുനിർമ്മലാഭ്രാം സുതരാം വിമലാഭ്രാം ചപലാഭ്രാം സൌഭാമിനീഭ്രാം ചഞ്ചലാ ചപലൈത്യമരഃ ഭാസിതോഭയാനതം ഭാസിതാവുജലൈഃ ഉഭയാന്തേ യുഗപാശ്ചായസ്മൈ തം ജലദം മഞ്ചമീവ സ്ഥിതം മുകുന്ദദേശ്തി പൂർവ്വേണ സംഖ്യസഃ ഉപമാ—

൮

ശിരസാ പ്രണനാമ സാദരം സാ
 സരസാ സാരസലോചനം വരാംഗീ !
 തരസാ ഭഗിനീമിഹായ് മാന്തപം
 വരസാൽ കുച്ഛിതി സമൃഗത്മിനീവ ॥

വു

ശിരസേതി॥ സരസാ രസേന സ്നേഹേന യുക്താ ഗുണേ രാഗേ ഭവേ
 രസ ഇത്യമരഃ വരാംഗീ സുന്ദരീ സാ തടാതകാ കർത്രി ഇഹാസ്തിനിവിവാഹമ
 ണ്യവേ ആയ്തം ഹൈ 'ജ്യേഷ്ഠ' തപം ഭഗിനീം സാദരീം മാം തരസാ ശീശ്രോ
 സാദരം സഖഹമാനം യഥാ തഥാ വരസാഭിത്യവ്യയം വരാധീനാം കരു കരു
 ഷ്ട ഇതി സമൃദ്ധ്യാ അത്മനീ പ്രാത്ഥയന്തിവ സാരസലോചനം സരസിജനയ
 നം സാരസം സരസിജമമിത്യമരഃ മുകുന്ദം വിഷ്ണു ശിരസാ ശീഷ്ണ പ്ര
 ണനാമ നമശ്ചക്രേ തഥാച സുന്ദരീ തടാതകാ ഹൈ ആയ്തം തപം സാദരീം
 മാം തരസാ വരസാൽ കരുഷ്ഠപതി പ്രാത്ഥയാനൈവ നമശ്ചകാരേതി ഭാവഃ
 ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ

വു

ഇരയെന്ദിരയാച താമ്രമായ്താ
 മിരയാ ച പ്രസമീക്ഷ്യ സംവിനീതാം ।
 മമുദൈ സദസിരൂവന്ദ്രമാനാം
 ന മദൈ സ്യാദപിനയാശ്വതാ പ്രഭോഃ കിം ॥

൯

ഇരയേതി॥ അമാനന്തരം ആയ്തം പൂജ്യം ഇരൂവന്ദ്രമാനാം ഇരൂഇത്യ
 വലക്ഷണം ദിഗീശാനാമപി ഇന്ദ്രാദിബുന്ദരകവദിതാമപി സംവിനീതാം സ
 മൃഗപിനയസംവനാം താം തടാതകാമിത്യത്മഃ സദസി സഭായാം പ്രസമീ
 ക്ഷ്യാവഖൊക്ത ഇരയാ വാഞ്ചാ ഇന്ദിരയാ ലക്ഷ്മ്പാ ച ഇരയാ ഭൂമോ ച ഇ
 രാ സരസപതീഭൂമോരിതി ശബ്ദമഞ്ജയ്തം മമുദൈ മുദിതമിതി ഭാവേ ലിട് പ്ര
 ഭോഃ അധിപതഃ വിനയാശ്വതാ വിനയസമ്പന്നതാ മദൈ സന്തോഷായ
 ന സ്യാൽ കിം അപിതു തൊഷായ ഭവേദൈവേത്യത്മഃ തഥാച പാകാരിമുഖ
 ലോകപാലവന്ദ്രമാനാമപി സംവിനീതാമെന്നാമഖൊക്ത സരസപതീ ഹരിപ്രി
 യാ ധരാ ചാതുഷ്ഠന വരിഷ്ഠസ്യ വിനീതതാ തൊഷകാരിണീതി ഭാവഃ

൯

ഹരിണാവനിഭൃത്യതാ കൃതാശീ
 ശ്ലുതണാസൌ ഹിമവത്സതൈവ സാക്ഷാൽ ।
 ധരണാവസഥാൻ ഗുഹാണി നൈതം
 ഹരിണാക്ഷീ സമശാഭമാത്വവയ്തം ॥

൧൦

ഹരിണേതി॥ ഹരിണാക്ഷീ ഹരിണസ്യ ഭഗസ്യ അക്ഷിണീവ ലോച
 നൈ യത്യാസ്താ തഥാ ഗുരണാ വിത്രാ ഗുരസ്സപ്താൽ ഗീഷ്ണതൌ താതൈ പൂജ്യ

മഹതിയി ശബ്ദമെങ്കിലും സാക്ഷാൽ ഹിമവത്സതാ പാവ്തിവ ഹരിണാ
 വിഷ്ണുനാ കൃതാശീഃ രചിതഹിതാശംസനാ അസൗ അവനിഭൃത്യതാ രാജപു
 ത്രി യത്നോവസഥാൻ യത്നഃ സ്വർഗ്ഗലോകഃ ആവസഥാ ഗൃഹം യേഷാന്താൻ
 യത്നഃ സമ്മതെ നീരെ സ്വപ്നാലോക പരമേശ്വരീതി മെദിനീ ഗൃഹാണി ഭവ
 നാനി നെയും പ്രാപയിതും അമാത്രവർഷം സചിവവരം സുമതിമിത്യർത്ഥഃ
 സമശാഭാജനാപയഃമാസ തഥാ ച പാവ്തിവ പച്ഛതരാജനാചരിതാശീഃ
 ഭാമൊഭരണാസൗ നരപതിസുതാ സുമനസ്സുഭനാനി നെയും സുമതി
 മാജ്ഞാപയാമാസതി ഭാവഃ

൧൦

വലവൈരിമുഖാസ്സരാസ്സദാനം
 നിലയാനാപുരമാത്രദഹിതാഞ്ജനം ।
 അലമാചരിതാലപരാ മഹാന്തഃ

കലയാശ്യാശ്ച ദിവിവ രാജമാനാൻ ॥ ൧൧

വലവൈരിതി തദാനീം വലവൈരിമുഖഃ ശതമുഖപുരുഷാഞ്ജന സുരാ ഭെ
 വാഃ അമാത്രദഹിതാൻ സചിവനിട്ടിഷ്ഠാൻ അലമധികം രാജമാനാൻ ഭാസമാ
 നാൻ നിലയാൻ ഗൃഹാണി ആചരിതാലപരാഃ കൃതസാധുതന്മയഃ കലയാ വി
 ല്യാ അശ്യാ യുക്താഃ കലാ വ്യാപാരവിദ്യയൊടിതി ഹൈമവന്ദഃ ചകാരവ
 സരാരത്ര മഹാന്തഃ വരിഷ്ഠാ ജനാ ഇത്യർത്ഥഃ ിവി സ്വപ്നേ നിലയാനീത്യർത്ഥഃ
 ഗഃ ഗൃഹാണീവാചഃ പ്രാപഃ തഥാ ച ജ്ഞാതിഷ്ഠാമാഹിമവകത്താരഃ മഹാന്തഃ
 സ്വർഗ്ഗലോക ഭവനാനീവ രാജസചിവനിട്ടിഷ്ഠാവി സഭനാനി വാസവാഭ
 യോ ദിവിഷഭസ്സമവാപുരിതി ഭാവഃ

൧൧

അചലാധിപനന്ദനാ തദാനി
 മഖിലാഞ്ചപ്രസവിത്രപ്രപി സ്വപതാസൗ ।
 കമലാവിപുലേ ച സാധു മൈനേ

കമലാക്ഷപ്രണയാസ്സഭാ വിനിതാ ॥ ൧൨

അചലേതി തദാനീം തന്മിൻ സമയെ അചലാധിപനന്ദനാ അചലാധിപ
 സ്വ മലയോപഭൃതഃ നന്ദനാ പുത്രീ അചലാധിപഃ ഹിമവൻ തപ്ര നന്ദ
 നാ പാപ്തിവി ഇഷ്ടാർത്ഥഃ അസൗ തകാതകേത്യർത്ഥഃ സ്വതഃ സ്വയം അ
 ലിഖാഞ്ചപ്രസവിത്രീ അലിഖാഞ്ചനാനാം അനൈകകോടിബ്രഹ്മണ്യനാം പ്ര
 സവിത്രീ മാതാപി വിനിതാ വിനയവരീ സതീ കമലാക്ഷപ്രണയാസ്സഭാ കമ
 ലാക്ഷസ്വ ഹിരാക്ഷഃ പ്രണയാസ്സഭാ സ്തോത്രപത്രകൃത കമലാവിപുലേ ഭക്തീ
 ഭൂമി ച കമലാശ്രിതരിപ്രിയം ഹിപുലാ ഗന്ധപരീ ധാത്രിനി ചാമരേ സാധു സമൃദ്ധി
 മൈനേ ബഹുമാനീതവരീത്യർത്ഥഃ തഥാ ച തകാതകാ സ്വയമനുഭവകേലിബ്ര
 ഹ്മണ്യനായികാവി ലക്തീഭൂമി അവി ബഹുമാനീതവരീതി ഭാവഃ

൧൨

ചതുരാനനവിഷ്ണുരൂപോദ്യോ
 വിദരാഭാമുഖി വിഷ്ണുരൂപോദ്യോ ॥
 ശരണാഗതലോകകുപ്പവല്ലീ
 തരണാഞ്ജപ്രതിമാമുക്തിതാ സാ ॥

൧൩

ചതുരാനനെതി: വിദരാഭാമുഖി ജ്ഞാനസമ്പന്നാഭാമുഖി വിദരോ വ്യാസപുത്രേ
 സ്വാൽ ജ്ഞാനാഖ്യ വെദവിത്തമ ഇതി ശബ്ദാഞ്ജനേ വിഷ്ണുരൂപോദ്യോ
 ലോകേശ്വരാഭാമുഖി ചതുരാനനവിഷ്ണുരൂപോദ്യോ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുഭാമുഖി ശര
 ണാഗതലോകകുപ്പവല്ലീ ശരണം രക്ഷിതീ ഇത്യാഗതാനാം ലോകാനാം ജ
 നാനാം ലോകസു ഭവനെ ജന ഇത്യമർ കല്പവല്ലീ കല്പകചതെവാഭിഷ്ടഭാമുഖീ
 പ്രത്മ: തരണാഞ്ജപ്രതിമാമുക്തിതാ യതണോ യഥാ ചാസാവല്ലേന്ദുരൂ അഞ്ജനേ
 ചൈവാരൂപസ്തോമ ഇത്യ മർ തസ്യ പ്രവിമം സമനമളികം ലോകം യസ്മാ
 സ്താ ലോകമളികമിത്യമർ സാ തൂത്തകെത്യത്ഥം അമുക്തിതാ പൂജിതാഭിമുഖീ
 ശൈലീ യഥാ ചാരുദ്രകന്യാവപുശ്രീതജനാനാഭിഷ്ഠമരതജിമാമുജയ
 യാമിനി ഭാവ:

൧൩

അജിതാദിഗന്ധമാനധാവദൈതം
 ശപരാക്ഷീ ശരണായ മന്ത്രിനീതൈ
 പ്രജതാനാഗതിനി സംവിധേയാ
 സുജനസ്യ പ്രിയമിച്ഛതാ ജനൈ ॥

൧൪

അജിതാദിഗന്ധ: അമാനന്തരം ശപരാക്ഷീ ശപരേ മീനെ ഇവാക്ഷി
 നീ ലോചന യാത്രാസ്താ തൂത്തകെത്യത്ഥം ശരണായ ഗുഹായ ശരണം ഗുഹ
 രക്ഷി ത്രാതിത്യമർ മന്ത്രിനീതൈ സചിവനെ നീതൈ ഏതൈ ബ്രഹ്മവിഷ്ണു
 ഇത്യത്ഥം അജിതാനന്തപ്രവിഷ്ടസമനസ്താങ്കണപത്മമിത്യത്ഥം അനധാവൽ
 അഗമമുതിസ്ത പ്രിയമിച്ഛമിച്ഛതാഭിഷ്ഠതാ ജനൈ സുജനസ്യ യോഗ്യസ്യ യ
 മോ സുജനസ്യ സപ്ത ജനസ്യ ധന്യജനസ്യേത്യത്ഥം ബന്ധുസപ്തപജനാ
 സ്തമാ ഇത്യമർ അന്തഗതിരാഗമനം സംവിധേയാ കത്തവ്യാ നി യഥാ ച ബ
 സുജനൈ പ്രജതീഷ്ടജനൈ തദാഗമനസ്യ കത്തവ്യതയാൽ സമന്തിനീതാവ
 ചൈതൈ ഭാരതീനിരാപതിസഹോജിരപത്മമനാധാവമധ്യധിപസുതൈ
 കിവാല:

൧൪

സചിവാദാനാഗതാവുപൈത്യ വാസം
 യചിരം ബിദവരാവചി പ്രഭൃ തൈ
 രചിരം ചരവിദരതജാലൈ
 രചിതാനാത്യാജതാം സപ്രധാമശങ്കാം ॥

൧൫

സചിവേതി: ബിദവരോ ജ്ഞാനിനാം ശ്രേഷ്ഠാവചി ജ്ഞാതാതു വിദ
 രോ ബിദവൈത്യമർ പ്രഭൃ നാലൈ നായകോ നേതാ പ്രമിത്യമർ നൈസ്ത്ര

രമിഷ് ആ ഇത്രയും സാധാരണയായ മന്ത്രിമാരെ സഭയെ കയറി
 രത്നജയെ പരമരാഗമണിയിലേക്കും കല്പിതം അത എവ രചിതം മനോ
 ഹരം വാസം ഗൃഹം വാസം ഉടൻ ചേരുന്നതായതുമായ ഉപേത പ്രാപ്ത
 സ്വഗാമശങ്കാം സ്വയംരാജമനോഭാമശങ്കാം ഗൃഹം കിമിതി സന്ദേശം
 ഗൃഹമേത തപിത് പ്രമാണാ യാചാതിത്യമരഃ അധിരാൽ ശിശ്രുമേവ നാത്യജതാം
 നൊത്സസഞ്ജതഃ കിന്തു ചിരാമേവ സ്വഗൃഹശങ്കാമത്യജതാമിത്യന്തഃ തഥാ
 ച ജ്ഞാനിനാവചി ചതുരാനസനാതനമുനീ പരമരാഗരചിതമുദേവനിതമാ
 വിശ്വാസ്യന്തരം കിമിതി ശങ്കാമചിരമേവൈ നാത്യജതാമിതി ചാവാഃ ശ്രീ

ഹരിവാജിമുചേഷപവേഷ്യ വാസാൻ
 ഹരിതാം കാരുഷ്യ ഹർഷവത്സുരച്ഛാൻ ।
 പരിഹീണമുദേക ഏവ കാരുഃ
 പരിപൂർണ്ണഃ കലയാപ്യഭൂദിചിത്രം ॥

൧൭൭

ഹരിവാജിതി ഹരിവാജിരിത്യ മൂലം പുരോഭാഗേ യേഷാമനുഷ്ടം യാ
 മിവാജിസ്തമസ്താമേവ കൃഷ്ണവർമ്മനി ഭാസ്കര ഇതി ശബ്ദമഞ്ജരാം ഹരിതാം
 നിശാം ആശായ ഹരിതത്വ താ ഇത്യമരഃ കാരുഷ്യ നായകേഷു ഇത്രാദിദിഗീ
 ശേഷപിതി യാവൽ കാരുഷ്യിണി നാലേവ തപഃ പുത്രോജ്ജവിചേതി
 ശബ്ദമഞ്ജരാം രച്ഛാൻ രച്ഛാൻ വാസാൻ ഗൃഹാൻ അഭവേഷ്യാലോക്യ ഹർഷം
 ത്വ പ്രീതിമത്സ്യ സത്യ ഏകഃ കാരുഷ്യീശപകരൈക ഏവ മല ഷ്വവ വാ ക
 ലയാ വിദ്യയാ യഥാ പൂർവ്വധനേന വാ കലാ സ്വാമുഖരൈവുഞ്ചം ശിഷ്യാഭാ
 വിതി മേദിനീ പരിപൂർണ്ണഃ സമ്പൂർണ്ണാചി പരിഹീണമുൽ പരിക്ഷീണമോഭേ
 അത്രൽ വല്ലഭ നിഖിലദിക്കാരുഷ്യ മോദവത്സ്യ ഏകസ്യ കാശൈർമോദോദാ
 ഇതി വിചിത്രം ആശായം തഥാ ച സിതകഞ്ചരാദികാരമോദം രോചമാ
 നാസ്താജ്ഞാവസാസ്തവേഷ്യ മോദമാപുഃ നിശപകരൈക ഏവ ശിഷ്ടികല്പ
 വാദകേഷാചി വീക്ഷ്യാനല്പം ഭവനരാമണീയകം ഉൽപ്പന്നാദീനമോദം ബല്ല്വ
 വേതി ചാവാഃ

൧൭൮

ജനതാപി നിരീക്ഷ്യ നിജജ്ഞാപ്താൻ
 വനജാഷ്ടപ്രഭൃതീപാപാത്തവസ്തു പ്രാൻ
 വൃവരാവിവ സാന്നഗാൻ സദാരാൻ
 ശുവചത്യുത്തവത്സ്യഭൂത്തദാനീം ॥

൧൭൯

ജനതേതി തദാനീം ജനതാ ജനസമൂഹഃ ഗ്രാമതാ ജനതാ യുദ്ധാ പാ
 ശ്വാ ഗജ്യുതൃമരഃ നൃപരാൻ നരപതീനിവ സാന്നഗാൻ അനഗാമിജനൈസ്തു
 താൻ സദാരാൻ ഭാരൈസ്തുതാൻ ഉപാജനവസ്തു പ്രാൻ ഉപാജനാനി പ്രാപ്താനി വ
 സ്തു പ്രാനി സദാനി യൈസ്താൻ നിശാന്തവസ്തു പ്രാന്നവേനാശാരമഹിരമിത്യു
 ടഃ വനജാഷ്ടപ്രഭൃതിൻ പുണ്ഡരീകാക്ഷപ്രമുഖാൻ തദാനീജ്ഞാൻ മോദാൻ

നിരീക്ഷാവലൊക്ത ചിരം അത്യുത്തമവരീ അത്യന്തമാശ്ചര്യവതി അഭൂൽ ചെട്ട
വ തഥാചാഗതാൻ ദ്രവരീനിവ സാരഗാൻ സഭാരാൻ അരവിന്ദനയനാഭിഭെ
വാനവലൊക്താൽഭുതമിത്യാമന്യത ജനതൈതി ഭാവഃ ൧൭

ഗിരയാപ്യഗ്ന രത്നസാനുമാപ്താ
ധരണീഭൂതപസ്പാതപചമ്ലായവഃ
പുരമായയുരായതെക്ഷണായാ
സ്തവഃ സ്വാഗ്രാമീവക്ഷിതും നുകായാഃ || ൧൮

ഗിരയഇതി । അമാനന്തരം രത്നസാനുമാപ്താ മെരുപുളതയഃ ഗിരയഃ പ
വ്യാതാ അപി ധരണീഭൂതപസ്പാതപചമ്ലായാ ധരണീഭൂതപത്രവം ഭൂഭൂതപത്രവം യ
ൽസുഹൃതം സഖിതം തസ്യ ചപ്യയാ വിചാരണയൈവ ഭൂഭൂതമിധരേ നൃപ
ചമ്ലാ സംഖ്യാ വിചാരണതിചാമഃ ആയതെക്ഷണായാ ആയതെ ഇക്ഷ
ണേ നയനേ യസ്യാസ്സഭാതകായാ ഇത്യർത്ഥഃ പുരണഗാമായയുഃ പ്രാപുഃ ത
രവോ വൃക്ഷാഃ നുകായാഃ നന്നാ ചായ ഇവ ദൈഹാ യേഷാനഥാഭൂതാസ്സ
ന്തഃ സ്വാഗ്രാം സ്വേഷാം അഗ്രം ശ്രേഷ്ഠം വൃക്ഷവരിഷ്ഠതാൽ കല്പകവൃക്ഷ
മിത്യർത്ഥഃ ഇക്ഷിതമവലൊക്തമിവ യശ്ചിത്യാഷംഗഃ തഥാ ച മെച്ഛാഃ
യോചി പദ്യസ്തവ്യാത്യാച്ഛാ വർത്തിനാനൊകമാശ്ച വിവാഹമഹമവലൊ
ക്ഷിതമയേവേതി ഭാവഃ ൧൯

പയസാനിധയസ്സമാഗമംസ്താം
സഹസാ ശൈവലിനീസമനപിതാശഃ
വാവേഷവതാപി ശംഭുനാഥാം
വരഗംഗാമിവ വീക്ഷിതും സദഭിമാഃ || ൨൦

പയസാമിതി । പയസാനിധയസ്സമാഗമംസ്താം ശൈവലിനീസമനപിതാഃ
ശൈവലിനീഭിഃ നദീഭിഃ സമനപിതാഃ സഹിതാഃ തരംഗിണീ. ശൈവലിനീ ത
ടിനീ ഗ്രാഭിനീ ശുനീത്യമരഃ വാവേഷവതാ വരോചിതവേഷയുക്തേന
വി ശംഭുനാ പരമേശ്വരേണ ഉപാധം ഗൃതം വരഗംഗാം ശ്രേഷ്ഠഗംഗാം ഭൂ
സ്താംക ചപ്തം ഗംഗായാ ഉൽഭവ്യാതം ധ്വജാതേ വീക്ഷിതമവലൊക്തമിവ
സഹസാ വൈകുണ്ഠ സദഭിമാ ദൈവസഹിതാസ്താം മഹാപുരീമിത്യർത്ഥഃ സമ
ഗമൻ സമാഗമൻ തഥാ ച വാരിയയോചി തരംഗിണീടിസ്താംക വരവേ
ഷഭാജാ പരമേശ്വരേണ ഗൃതം ഗംഗാം ആവലൊക്തമിവ സമീകൃതമൈസ്സ
ന്തഃ മധുരാമാഗമ്നനിതി ഭാവഃ ൨൧

ക്ഷിതിഭൂത്തനയാനിദദേശതസ്താം
ക്ഷിതിഭൂതഭൂതഹസാഗാൻ സമിതഭിഃ ।

സഫിതാൻ സുമതിന്നിനായ മൂത്താ

നപിഫിതാസ്യാവസഥാനി കാമധേനപാ ||

൨൦

ക്ഷിതിഭൂമിതി|| ക്ഷിതിഭൂതനയാ രാജസുതാ തടാതകൈത്യത്ഥം തസ്യാ നിദേശതഃ ആജ്ഞയാ സുമതിസ്സുമതിനാമാ സമിവ ഇത്യർത്ഥഃ മൂത്താൻ മൂത്തി മതഃ സരിൽഭിന്നീഭിഃ യുക്താൻ ക്ഷിതിഭൂൽഭൂതേന്ദ്രസാഗരാൻ ക്ഷിതിഭൂതഃ പ വ്യാതഃ ഭൂതാമാ വൃക്ഷാസ്സാഗരാസ്സമുദ്രാശ്ച യാൻ കാമധേനപാ വിഫിതാനി സം പാദിതാനി ആവസഥാനി ഹൃദാണി സ്ഥാനാവസഥവാസ്യചെയ്യമരഃ ഹിനാ യാനയൽ ഭവികർമ്മകൊധായുഃ ദഹ്യാച്ഛ് പച്ഛ് ദണ്ഡ് അധി പ്രജ്ഞിമി ബ്രൂ ണ് ശാസ്ജി മഥ് മൂഷാം കർമ്മയുക്ത സ്പ്രാദേകഥിതം തഥാസ്യാനീഹമുഷ്പഥാമി ത്വയൈതഃ തഥാച ദൈവീനിയൊഗാൽപ്രീ പവ്യാതപാദപാദാവാതാൻ ഭവനാ നിഭൂതൈരനീനയദിതി ഭാവഃ

൨൦

അഥ ചന്ദ്രകരാഞ്ചിതാന്തരാളാ

മലതാരൌഘകരംബിതാ സമന്താത് |

വസതിഃ പരമഞ്ചിമെഖലാഭ

ത്തനയായാ ന ബഭൂവ സാഹപയാവി ||

൨൧

അഥൈതി| അഥാനന്തരം അഞ്ചിമെഖലാഭുത്തനയായാഃ അഞ്ചിമെഖലാ ഭൂൽ രാജാ പവ്തഃ തസ്യ തനയാ തടാതകൈത്യത്ഥം തസ്യാഃ വസതിഃ പരം വെശ്വ കെവലം വസധീരാത്രിവെശ്വനോരിത്യമരഃ കാമധികം സമന്താൽ സ വ്യാത ചന്ദ്രകരാഞ്ചിതാന്തരാളാ ചന്ദ്രാണാം സ്വപ്നാണാം ചന്ദ്രഃ 'കപ്ത'രകാംവി പ്രസൃധാംശുസ്വപ്നവാരിഷ്ഠിതി മെദിനി കരഃ രശ്മയഃ ഭാഗഃ കരോ മരീചിഃ സ്മൃത്യമരഃ തൈരഞ്ചിതമലംകൃതമന്തരാളമദ്യന്തരം യസ്പാസ്താ തഥാ അമലതാ രൌഘകരംബിതാ അമലാനാന്നിർദ്ധാനാന്താരാണാം ശുക്തിമൌക്തികാനാം ഭാഷണ സഞ്ചയന കരംബിതാ മിശ്രിതാ ച ന ബഭൂവ നാഭൂൽ ചിതു സാ ഹപയാ സമാനാഹപയാവി വസതിശബ്ദസ്യ സമാനാഭിധാനാ വസതിരേവ വ സതിരവി രാത്രിരചീത്യർത്ഥഃ ചന്ദ്രകരാഞ്ചിതാന്തരാളാ ചന്ദ്രസ്തന്ദ്രാഃ കരൈ രംശുഭിഃ അഞ്ചിതാന്തരാളാ അലംകൃതാഭ്യന്തരാ ച ചന്ദ്രശ്ശിനി കപ്തര ഇത്യമ രഃ അമലതാരൌഘകരംബിതാ അമലാനാം വിലസിതാം താരാണന്നക്ഷത്രാ ണാം ഭാഷണ കരംബിതാ മിശ്രിതാ ച യാതൊ വാനരഭിരുക്താവിശുദ്ധ്യോഃ ശുദ്ധമൌക്തികെ നാ നക്ഷത്രൈക്ഷിമശ്ലൈ ച ന നാ രൂപ്യ നപുംസകമിതി മെദിനീ ബഭൂവാഭൂൽ തഥാച വിവാഹസ്യാവസഥാത് മെദിനീനാഥതനയാഭ വനം സ്വപ്നമുക്താപ്രവാളനിബിഘാദ്യന്തരമഭൂൽ രാത്രിരവി വിമാംശുരഭസ്മി മണ്ഡിതാന്തരാ നിർദ്ധനക്ഷത്രസമുദയസമനപിതാ ചാഭൂദിതി ഭാവഃ

൨൧

ഉത രാജവിരാജാനന്തരത്

പുരരാജാനപവിശ്രാന്തിജ്ഞാനൈഃ |

പരിശോഭിതമൃദീഷ്യ സൽഭിഃ

സമഭൂഭൂമചി ക്ഷണാന്തമൈവ ॥

൨൨

ഉതേതി॥ രാജവിരാജമാനം രാജഭിഃ നൃപവിഭിഃ അനൂത രജ്ഞാ ചന്ദ്ര
 ണ മൂർദ്ധ്വഭിഷിക്ത ചന്ദ്ര ച രാജേതി പരികീർത്തത ഇതി ശബ്ദമഞ്ജുരാം വി
 രാജമാനം ശോഭിതം ആജ്ഞാപവിത്രകീർത്തിജാതൈഃ ആജ്ഞാന സപദാവത
 ഷ്വവ പവിത്രാണാം കീർത്തിനാം യശസാഞ്ജാതസ്സമൃദ്ധോ യേഷാന്നൈഃ അ
 നൃത്രാജാനെ സപദ്യുപവിത്രയാ പരിശുദ്ധയാ കീർത്യാ ജാതൈരത്പന്നൈഃ
 സപദാവസ്സപദ്യുവിഷ്വ സ്വാഭാജാനം പ്രകീർത്തിതമിതി ഫലഃശ്രേയഃ സൽഭിഃ സ
 ജ്ജ്ഞാനൈരനൂത നക്ഷത്രൈഃ സന്നക്ഷത്രൈ പ വിദ്യമിതി നാനാത്മരത്നമാലികാ
 യാം പരിശോഭിതം ലഗുമാനം ഏതൽപരമദ്വീകൃത വിഖ്യാത ക്ഷണാൽ വെ
 ഗൈനാഭമാകാശമചി തഥൈവ യഥാ പുരം തഥൈവ സമഭൂഭൂത അഭൂൽ കിം
 തഥാച നഗരണിഃഘകൈശ്വവാനരിക്ഷമചി ക്ഷിപ്രതൽപ്രതീകാശമഭൂഭൂതി ഭാ
 വഃ ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ

൨൩

രജനാവചരഃ പരന്ന തന്യോ

മഹസപ്തതയാതിമാന്യഭാവം ।

മനുജായ തഥാ വൃന്ദൈകലഭ്യോദിവി

നിദ്ധ്യാനബലാജ്ജവാദീഷാം ॥

൨൪

രജനാവിതി॥ തന്യോ രജനൌ രാത്ര്യാം അസപ്തതയാ ന വിവൃതൈ സപ
 ഹ്നാ വിഭാ യേഷാന്തൈസപ്താസ്സേഷാം ഭാവസ്തന്താ തയാ ഫൈതനാ അമ
 രാ ദൈവാഃ പരം ദൈവാഃ കൈവലം അവിമാന്യഭാവം അവിപ്ലവതന്നോഽഭഃ ന
 പ്രാപ്തഃ കീതു വൃന്ദൈകലഭ്യോൽ വൃന്ദൈന സൂര്യതൈനൈകൈന ലഭ്യോൽ പ്രാ
 പ്താൽ ശ്രേയസി സൂര്യതം വൃന്ദമിത്യമഭഃ അമീഷാമിത്രാദിവൈനാമിത്യത്ഥഃ
 നിദ്ധ്യാനബലാൽ ദർശനമലാൽ ജവാൽ ശീഘ്രം ആഗതയൈവൈതൃദ്ധ്യാനമ്തം
 അസപ്തതയാ വിനിമിതതയാ ഫൈതനാ മനുജാ നരാശ്ച തഥാ ദൈവാ ഇവൈത്യ
 ത്ഥഃ അവിമാന്യഭാവമഹരവാപ്തഃ തഥാചാസപ്തതയാ ദൈവാ മാനവാ അവി
 മാന്യാ ഖഭൂവുശിതി ഭാവഃ സപദ്യുക്തസാം സർവ്വതസ്സിദ്ധാസ്സപ്തതാമത്ത്യാനാന്ത
 സൂര്യതജനലഭ്യോൽ തത്സന്ദർശാൽ സംഗതാസപ്തതാ കിം തസ്തോൽ കിമൈത
 മാന്യാ ഖഭൂവുശിത്യുൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ

൨൫

തരണാമൃദയാദ്രിസാനാദേശം

കിരണൈഃ കർപ്പതി രൊചമാനമീശഃ ।

വരണോചിതവേഷവാൻ മൃഗാക്ഷോ

സ്തരണാവവിഭ്രേൽ തതഃ പുരസ്വ ॥

൨൬

തരണാവിതി॥ തതാനന്തരം തരണൌ സൂര്യൺ ഉദയാദ്രിസാനാദേശം ഉ
 ദയപന്തകകകദേശം കിരണൈഃ കരൈര രൊചമാനം ലഗുമാനം കർപ്പതി

രചയതി സതി ഈശഃ പരമേശ്വരഃ ഭൂഗാക്യഃ കരംഗലാചനഃ യാസ്കാത
 കായാ ഇത്യർത്ഥഃ വരണാചിതവേഷവാൻ വരണസ്യ വിവാഹസ്യ ഉചിതോ
 യോഗ്യോ വേഷാലങ്കാരോ യന്ത്യാസ്മിഥി താദൃശസ്തൻ ആകല്പവേഷോ
 നൈപശ്ചിത്യമരഃ പുരസ്സ നഗരസ്യ സരണൗ മാതൃ സരണിഃ പശുതിരി
 ത്യമരഃ ആവിരഭൂത് ആവിർഭൂഭവ തഥാ ഉഭയസാനാം ഭാരമതി ഭാരാഭിഭാസയ
 തി ഭൂതേശ്വരിതൊഭനാകൃതിഃ ഭൂപസുതാചാണിചീഡനാത്ഥം മധുരാനഗരസ
 രണ്യാമാഹിരഭിമി ഭാവഃ ൨൪

വചസാമപഥി സ്ഥിതൊപി ദൈവോ
 മനസാമപ്യതിദർശീയരൂപഃ |
 സുദൃശശ്ശയസംഗ്രഹാത്മമസ്ത്യാ
 ന ദശാം പഥ്യഭവന്യുണാന്ന ചിത്രം || ൨൫

വചസാമിതി ദൈവഃ പരമേശ്വരഃ വചസാം വാചാം മനസാമപി അപ
 ഫഥി അപഥെ സ്ഥിതൊപി വാങ്മനസാമപ്യഗൊചരോപീതി യാവത് യതോ
 വാചോ റ്റിവത്തന്തെ അപ്രാപ്യ മനസാ സഹേതി ശ്രുതഃ 'ധിരാധിയാമപ്യ
 പഥി സ്ഥിതാ യേ' ഇതി ക്ലൃപ്തവിചാസേ സുദൃശഃ സുലോചനായാഃ ശയസംഗ്രഹാ
 ത്ഥം പാണിഗ്രഹണവിചിതം പഞ്ചശാഖശ്ചയഃ പാണിരിത്യമരഃ അതിദർശീ
 യരൂപഃ അധി അത്യന്തം ദർശീയം ദൃഷ്ട്വായം രൂപം ആകൃതിഃ യസ്യ തഥാ ഭൂ
 തസ്തൻ നൃണാം മനുജാനാം ദശാനന്തരാനാം പഥി മാതൃ നാഭവദിതി ന കി
 ന്നു നൈത്രഗൊചരോ ബഭൂവേത്യർത്ഥഃ ചിത്രമർത്ഥം തഥാച വാങ്മനസാമപ്യ
 ഗൊചരസ്യ രൂപസ്ത്യാസ്യ സുദർശികരഗ്രഹാത്ഥം രമണീയരൂപഗ്രഹണം മാന
 വനയനഗൊചരതപഞ്ചാശ്ചിതി ഭാവഃ ൨൫

പരിതപ്യസുവണ്ണവണ്ണമകുന്ദാം
 തരിരാസെചനകം വപുദ്വധാനഃ |
 സശരീര ഇവാഞ്ചൈ ജനാനാം
 അപരിക്ഷീണതരാത്മനാം വൃഷേയഘഃ || ൨൬

പരിതപ്യതിഃ പരിതപ്യസുവണ്ണവണ്ണം പരിതപ്യസുവണ്ണസ്യ ഭൂതകാ
 ഷണ്യസ്യ വണ്ണ ഇവ വണ്ണോ യസ്യ തത് അക്ഷണാനയനാനാം ആസെച
 നകം അനവരതാവലോകനേപ്യതുച്ഛിപ്രഭം തദാസെചനകം തൃപേന്ദാസ്യ പൃ
 ത്തോ യസ്യ ദർശനാഭിത്യമരഃ വപുച്ഛിഗ്രഹം ദശാനന്തരീഃ മൊക്ഷദാതാ ഹിവഃ
 തരിന്ദാ മൊക്ഷദാതരീതി സാരേ ഹരിപിതി വാ പാഠഃ ഹരിവ്വിശ്ലേഷ ക
 പൌ ചന്ദ്രേ യമേ ശംഭുഃ സുരേശ്വര ഇതി ശബ്ദമഞ്ജുരാം അപരിക്ഷീ
 ണതരാത്മനാം അപരിക്ഷീണതരഃ പരിപൂണ്ണഃ ആത്മാ ബുദ്ധിച്ഛേഷാഞ്ചൈ
 ഷാഞ്ചനാനാം സശരീരോ മൂർത്തിമാൻ വൃഷേയഘസ്സകൃതപഞ്ചയ ഇവാഞ്ച
 ഷൈ രാജ തഥാച ഭൂതശാതകവിഭം സർവ്വാവലോകനീയമംഗമാഭയാനോ

ഭഗവാൻ ജ്ഞാനിജനാനാം സുകൃതസഞ്ചയൊ മൂർത്തിമാനീവ രാരാജൈതി
ഭാവഃ റവു

വൃഷമുച്ഛിതശൃംഗശൊഭമാനം
വൃഷകുട്രീശ്വമധിഷ്ഠിതൊ രരാജ |
ശ്രീതമംസകഭാസമാനപാദം

ബത കൈലാസമിവാവദാതമുച്ചൈഃ || റവു

വൃഷമിതി! ഉച്ഛിതശൃംഗശൊഭമാനം ഉച്ഛിതാഭാമുനതാഭാമം ശൃംഗാ
ഭാമം വിഷാണാഭാമന്യത്ര ശിഖരാഭാമം ശൃംഗം വിഷാണൈ സാണൈ പ്രാശ
ന്യൈ ചെതി ശബ്ദാണിവ ശൊഭമാനം ലസമാനം വൃഷകുട്രീശം സുകൃതസന്ദ
ർശീയം ഉഭയത്ര സാധാരണമെതൽ ശ്രീതമംസകഭാസമാനപാദം ശ്രീതാ
ഭാമം ധൃതാഭാമം മംസകാഭാമം പാദകഭാമം ഭാസമാനഞ്ചരണം യസ്യ ത
മന്യത്ര ശ്രീതൈരാശ്രിതൈഃ മംസകൈഃ യതിഭിഃ മംസൈരിതി വാ മം
സൈ യത്യാമൃഗഭക്തരിതി ഹലായുധഃ ഭാസമാനഃ പാദഃ പദീസരവർത്ത
യസ്യ തം പാദഃ പയുസ്സവർത്താ ഇത്യമരഃ അവാദതം സിതം അത ഏവ
കൈലാസമിവ സ്ഥിതാ വൃഷം വൃഷഭമധിഷ്ഠിതഃ ആരൂഢസ്തന്നശ്ചൈരത്യന്തം
രരാജ രൈജ ബതാശ്ചൈവ ബതൈരി ചൈവ ചിത്രൈ ചെതി സാരേ തഥാഷ
കൈലാസമിവ ധവളമഹൊക്ഷമധിഷ്ഠാ വിരൂപാക്ഷോ ബഭാവിതി ഭാവഃ റവു

ശുശുഭേ ശുചിമൌക്തികസ്രഗാഢ്യം
പശുപന്യാപരി ശുഭമാതപത്രം |

അമൃതാംശുരിവൊഡുസംപരീതഃ

സ്വസുതാപ്രീതിചികിഷ്ഞ്ചോപയാതഃ || റവു

ശുശുഭേ ഇതി! പശുൻ ആബ്രഹ്മസംബപയുന്മജ്ജൻ പാതി രക്ഷതീതി
പശുപഃ തസ്യ ബ്രഹ്മാഭാ സ്ഥാവരാന്താശ്ച പശവഃ പദീഷ്ഠിതാ ഇതി ഭദ്ര
ഭാഷ്യേ ഉപരി ഉല്പാദാഗേ ശുചിമൌക്തികസ്രഗാഢ്യം വിമലമൌക്തികമാ
ലാശാലി ശുഭം സിതം ആതപത്രം ആസമന്താത്ത്വതീയാതപഃ തന്യാത്രാ
യതേ രക്ഷതീയാതപത്രം ചമത്രം കർതൃ സ്വസുതാപ്രീതിചികിഷ്ഞ്ചോ സ്വ
സ്വ ബന്ധോസ്തതായഃ പുത്രാഃ പ്രീതിചികിഷ്ഞ്ചോ മൊദസ്യ കണ്ഠമിച്ഛയാ ഉപ
യാത ആഗതഃ ഉഡുസംപരീതഃ നക്ഷത്രപരിവൃതഃ അമൃതാംശുശുഭേ ഇവ
ശുശുഭേ രരാജ തഥാചാമലമൌക്തികമാലികാശാലിസിതാതപത്രം ശിശിശ
ന്യാപരി നക്ഷത്രസംപരീതഃ ക്ഷപാകരഃ ബന്ധുസമ്മേധിചികിഷ്ഞ്ചാഗത ഇവ
രാരാജൈതി ഭാവഃ റവു

സ്വജനാഗ്രകരാവധൂതനാലവ്യജന

ദംഭപവിരാജമാനപാശ്വഃ |

കനകാദ്രിവിവാമരസ്രവണീവന

പൂരഭയശോഭിതൊതിഗൌരഃ || റവു

സ്വജനേതി സ്വജനാനുഭവകംപദം സ്വജനയോഃ പ്രമദയോരിത്യ
 ത്വം അഗ്രകരാഭ്യം ഹസ്തകരാഗ്രാഭ്യം അവധൂതയോഷ്ണിതയോഃ ബാലവൃജന
 യോഷ്ണാമരയോഃ ദാംഭ്രേണ വിരാജമാനൗ പാശ്ചാത് പാശ്ചാദഗൗ യ
 സ്യ സ തഥാ അതിഗൌരവഃ അതിചിതവണ്ണഃ ചീതൊ ഗൌര ഇത്യമരഃ സ
 ഇത്യബ്രാഹ്മാതും അമരസ്രവന്ദീവനപൂരഭവശോഭിതഃ അമരസ്രവന്താ ഗം
 ഗായാ വനസ്യ ജലസ്യ വനേ സലിലകാനന ഇത്യമരഃ പൂരഭവയേന പ്രവാഹ
 യുഗളേന ശോഭിതഃ പ്രകാശമാനഃ കനകാഭിഃ മേഘഭിരവ ശുഭ്രഭിരവ ഇതി പൃ
 സ്തേണ സംബന്ധഃ തഥാപ പ്രമദഗണഹസ്താഗ്രസംവീചിതചാരയുഗളല
 സമാനപാശ്ചഃ കാശ്ചചീശതാംഗോരചീതൊ നിജ്ജരതരംഗിണീനീരപൂര
 ഭവരാജമാനസ്സരാലയാലല ഇവ വിലലാസേതി ഭാവഃ ൨൯

സമഭൂത സമയെ ജടാകലാപഃ

പ്രമേധശ്ച വരോചിതം കിരീടം ।

സുമനസ്സിനീസുധാമയുഖൌ

സമഭൂതാന്തദലംകൃതി മണീച ॥

൩൦

സമഭൂതിഃ പ്രമേധശ്ച നന്ദാദിഗണനായക്യ ഭഗവത ഇത്യത്വം
 ജടാകലാപഃ കപട്ടസംഹതിഃ വരോചിതം ജാമാതൃഭവതം യോഗ്യം കിരീടം
 മുകുടം സമഭൂത ബഭ്രവ സുമനസ്സിനീസുധാമയുഖൌ സുമനസ്സിനീ ദൈവനദീ
 സുധാമയുഖൌജതകിരണശ്ചത്ര ഇത്യത്വം തൌ തലംകുരീ തസ്യ കിരീടസ്യാല
 ങ്കാരഭൂതേ മണീ രതേ ച രത്നം മണീഭൂതയോരിത്യമരഃ സമഭൂതം സംബഭ്രവ
 ത്വഃ തഥാപ വിവാഹസമയെ ഭഗവതൊ ജടാകലാപഃ കിരീടമഭൂത ജടാവ
 ത്തിഗംഗാമുഗാങ്കാവചി കിരീടാലങ്കാരഭൂതരതൈ ച ബഭ്രവതുരിതി ഭാവഃ ൩൦

കവിതസ്യ പുരാ യദേക്ഷി സാക്ഷാ

ദവി മാരം ത്രിതയം പുരാമധാക്ഷിത് ।

കവിലസ്യ വിശേഷകം തദാസി

ദവി ലാലാടികമീശ്വരസ്യ ചിത്രം ॥

൩൧

കവിതസ്യേതി പുരാ പൂർവ്വം കവിതസ്യ അഷ്ടസ്യ രംഗശ്വരസ്യ ഭഗവ
 തൊ ലാലാടികം ലലാടവിദ്യമാനം യദേക്ഷി നയനം സാക്ഷാൽ പ്രത്യക്ഷം മാ
 രം മന്ദമം പുരാത്രീപുരനഗരാനാം ത്രിതയം അധാക്ഷിദേഹേ തനയ
 നമിത്യത്വം കവിലസ്യാലംകൃതസ്യ ജ്വലശ്വരസ്യ തുരംഗം കവിലാ മനീഭെ
 ദൈസ്യാൽ കധാരൈ ച പ്രസാധിത ഇതി ശാശ്വതം വിശേഷകം വിലകമവി ചി
 ത്രകാണി വിശേഷകമിത്യമരഃ ആസീത് ബഭ്രവ വിത്രാശ്ചാതും യദാ ചിത്രശി
 തി വിശേഷകവിശേഷണം തഥാപ പൂർവ്വം ഉദ്വീര്യരഥനാ അഷ്ടസ്യ യ
 ല്ലലാടനേതം ദളപകമേല്പ്തം ത്രിപുരമവി നിഷ് പുരലാരാരായാമാസ ഭണ്ഡ
 ഡാൽ ഇദാനീമലംകൃതസ്യ തന്നേതുമേവ ചിത്രകരേണ കവിതയൊ ൩൧

താമസനതപമലംകൃത്യ വരഭതപന യാത്രായാം ചിത്രകതപഞ്ച നൈതസ്യ ചിത്രമി
തി ഭാവഃ ന ൧

ഭൂസിതാനുഭവേഷു ഭദ്രപങ്കാഃ

ഇഭചമ്മാഭവദസ്യ പട്ടവാസഃ ।

ഗുണിനൊക്ഷഗുണാ മഹാഘമാരാഃ

ഫണിനസ്സുപണ്ണവിഭൂഷണാനി ചാസന്ത് ॥

ന ൨

ഭൂസിതാനിതി। ഗുണിനഃ ഷഷ്ഠപല്യാഭിഗുണവതഃ അസ്യ ഭഗവത ഇത്യർത്ഥഃ
ഭൂസിതാനി ഭണ്ഡാനി ച ഭദ്രപങ്കായുദനപങ്കാ അഭൂവൻ ആസൻ ഇഭചമ് ഗജ
രൂപമ് ച പട്ടവാസഃ ഭക്തലമഭവൽ ശുഭ്രവംസ ഇതിവാ പാഠഃ അക്ഷഗുണാ ഭദ്ര
ക്ഷമാലികായ മഹാഘമാരാഃ മഹാൻ അധികഃ അഘഃ മൂല്യം യേഷാം തേ താ
ദശാ ഹാരാ മുകതവദ്യുഷു ആസൻ ഫണിനസ്സുപ്തായ സ്വപണ്ണവിഭൂഷണാനി ക
നകാലങ്കരണാനി ചാസന്ത് ഖഭൂവുഃ തഥാചാതിസുന്ദരസ്യാസ്യ ഭണ്ഡ ചന്ദനം ഗജ
ചമ് ശുക്ലവസ്ത്രം അദാക്ഷമാലികാഃ പരാജ്യഹാരാഃ സുപ്താ സ്വപണ്ണവിഭൂഷണാ
നി ചാസന്തിതി ഭാവഃ ന ൨

വരവേഷവതൊസ്യ വണ്ണനായാ

മുരഗൈരൊ ന കദാചന പ്രവീണഃ ।

അപിനൈകമുഖൊ ന ഹൃശ്രുതഃ കിം

പുനരസ്യൈകവയൊല്ലബദ്ധയൊ വാ ॥

ന ൩

വരവേഷവതഇതി। ഖശ്രുതഃ ഖശ്രുതം ശാസ്ത്രം യസ്യ സ തഥാ ശ്രു
തം ശാസ്ത്രാവിധൂതയോരിത്യമരഃ നൈകമുഖൊ നൈകവന്ദനഃ മുരഗൈരൊഹി
വരഃ അനന്തോപീതൃത്വം വരവേഷവതൊ വരസ്യ ജാമാതൃഃ വേഷൊസ്യാ
സ്തീതി യഥാ വരഃ ശ്രേഷ്ഠഃ വേഷൊ ആകല്പൊ യസ്യ തഥാസ്യ ഭഗവതഃ വ
ണ്ണനായാം വണ്ണനെ കദാചന കദാപീത്യർത്ഥഃ പ്രവീണോ ന നിപുണോ ന അ
സമർത്ഥ ഇത്യർത്ഥഃ അഗ്രാസ്തിൻ കലൗ അല്പബദ്ധയഃ മന്ദപ്രജ്ഞാഃ അന്യേ ഇത
രേകവയഃ പ്രവീണാഃ കിം തഥാചാലങ്കരണാലംകൃതാവയവസ്യാസ്യ സൗന്ദര്യ
വണ്ണനെ അനന്തോപി നാലം കിം പുനഃ കലൗ മലീമസമാനസാ വിഭാംസ
ഇതി ഭാവഃ ന ൩

പ്രമമാസ്സമതാഡയേഷു കൈചിത്

പടവസ്സാദരമാനകാംസ്തദാനീം ।

ഇതരേ രാപനവീനഭാരതീഭിഃ

തമിം ഇഷ്ടവുരഗ്രതൊഭിരൂപാഃ

ന ൪

പ്രമമാ ഇതി। തദാനീം പടവഃ സമർത്ഥാഃ കൈചിത് പ്രമമാഃ പാഷ്ടാഃ ആ
നകാൻ പടമവാദ്യൻ ആനകഃ പടമൊ ഡക്ക ഇത്യമരഃ സമതാഡയൻ അ
ഭിജ്ഞാനഃ അഭിരൂപാഃ ബദ്ധാഃ അഭിരൂപൊ ബദ്ധേ യൊഗ്യേ സുന്ദരേ ഇതി സ

രൂപതഃ ഇതരേ അന്യേ പ്രഥമം ഇത്യർത്ഥഃ തമിമം തമൈനം പരമേശ്വരം
 അഗ്രതഃ പുരതഃ അനവീനഭാരതീഭിഃ അനവീനാഃ പുരാതനാഃ ഭാരതൃത്വാ വാചഃ
 വേദവാച ഇത്യർത്ഥഃ താഭിസ്താദരം സഞ്ചിതമാനം തുഷ്ടവൃന്ദസ്യവൻ തഥാച
 ക്രൈമിൽപാഷ്ടഭാഃ പടഹാനതാഡയൻ ഇതരേ പുരതോ വേദവാഗ്ഭീരമുച
 സ്തവംശ്ചൈതി ഭാവഃ നര

ഗണവർഷ്കരാഹതാനകാനാം
 രഥമാകണ്ഠ്യ പുരാ പുരം പ്രവിഷ്ടഃ !
 മുദുദേ സനരൈസ്സരൈർമുദുദൈ
 രിവ താരാസരണൗ പയോധരാണാം ॥ ന ൫

ഗണവർഷ്കരി: അഹാനന്തരം പയോധരാണാം മൊഹാനാമിവ ഗണവർഷ്ക
 രാഹതാനകാനാം പ്രഥമമസൃസന്താഡിതപടഹാനാം രഥം ശബ്ദമാകണ്ഠ്യ
 താരാസരണൗ ചൊല്ലാറ്റി മയ്യരൈർപ്പിടിവിവ പുരാ പുരം പുരം പ്രവി
 ഷ്ടൈസ്സനരൈർമുദുദൈവൈഃ സുരൈർദ്ദൈവൈഃ മുദുദേ മുദിയം ഭാവൈ
 ലിട് യഥാഞ്ചരതല അഞ്ചുദനാദമാകണ്ഠ്യ ബന്ധിസഞ്ചയൊ മൊദവാൻ ഭ
 വെൽ തമൈവ പ്രഥമമസൃസന്താഡിതാനകനാമുചകണ്ഠ്യ മധുരാവത്ഭിര
 ഹിലൈർമുദിതമിതി ഭാവഃ ന ൫

അഭിജഗ്മാപ്യതാരവിന്ദ
 പ്രഭവാദ്യോ ജഭവഃ പരം ന ഹ്യാഷ്ടാഃ !
 റുവരാസ്സനരാശ്ച തം സവേഗം
 യദസൗ കൃത്സുജഗൽഗുരഗ്നിരീശഃ ॥ ന ൬

അഭിജഗ്മാപി: അഹാനന്തരം അപ്യതാരവിന്ദപ്രഭവാദ്യോ വിഷ്ണുബ്രഹ്മമുഖാ
 ജഭവഃ പരം ദൈവഃ ക്രൈവലം പ്രഭവാസ്വപ്നാഇത്യമരഃ ഹ്യാഷ്ടാസ്സ
 നാഃ തം പരമേശ്വരം സവേഗം സതപരം യഥാ തഥാ നാഭിജഗ്മാഃ കിന്തു റുവ
 രാ രാജാനശ്ച സതപരഃ നരൈർമുദുദൈവൈഃ പുരവാസിഭിരന്യൈർവി യാ
 വൽ സഹിതാസ്സനാഃ തം ഭഗവന്തമഭിജഗ്മാഃ അഭിമുഖതപന ജഗ്മാഃ യദൃസ്താദ
 സൗ ഗിരീശഃ പരമേശ്വരഃ കൃത്സുജഗൽഗുരഃ കൃത്സ്നാനാം സമസ്താനാം ജഗ
 താം ഭവാനാം ഗുരഃ പൂജ്യഃ യദോ നിഖിലജഗതമപി ഗുരഃ പിതാ ഗുരഃ
 പിതരി പൂജ്യേ ചെമ്പ്രമഃ ജഗതഃ പിതരൗ വന്ദേ പ്രപഞ്ചമാതാവിതരാവി
 തി പ്രയാഗാൽ തഥാച നിഖിലജഗൽഗുരതപാലരസ്യ സർവ്വപ്രഭ്ജഗ്മാപി
 ശമിതി ഭാവഃ ന ൬

സുമതിശ്ച തടാതകാനുജാ
 പ്രകൃതീനാം പ്രഥമോഭിഗത്യ തം ദ്രാക്ഷ് !
 പ്രണതിം ഗുരണാ വിധായ സാധുഃ
 സമിതിം സാദ്ധുപനയദിനീതവഷ്ടാ ॥ ന ൭

സുമതിരിതി പ്രകൃതിനാം സചിവാാനാം പ്രഥമോ മുഖ്യഃ പ്രകൃതിമുഖ്യ
 കാരണേ സ്വഭാവജന്തമാത്മാഭിമന്ദോമാഭൂതമാത്മാപിതി വൈജയന്തീ
 സുമതിശ്ച തടാരകാനമത്വാ തടാരകായാനിയോഗേന ദ്രാക്ഷ ശീഘ്രം ഗുരു
 ണാ ആചാഞ്ചേണ സാദ്ധ്യം അഭിഗമ്യാഭിമുഖ്യേണ പ്രാപ്യ വിനീതവേഷാ വി
 നീതഗാത്രസ്തൻ പ്രണതിം പ്രണാമം വിധായ തം പരമേശ്വരമിത്യർത്ഥഃ
 സാധ്യമിത്യനേന പുരപ്രദിക്ഷണപൂർവ്വകമിത്യവഗമ്യതേ സമിതിം സഭാം
 സഭാസമിതിസംസദ ഇത്യമരഃ അന്യനനിനായ ഭദികർമ്മകായസ്സാതുഃ തഥാപ
 സചിവൊത്തമോയം സ്മൃതിസ്മൃതാതകാജ്ഞയാ ഭൂതമഭിഗമ്യ ഗുരുണാ സഹ
 പ്രണാമം വിധായ പുരപ്രദിക്ഷണപൂർവ്വകം സഭാമനീനയഭമിതി ഭാവഃ ൩൭

അവതിൽ വൃഷാദപൃഷാകപായീ
 ധവദോഷം വൃഷഭലാപജോ ഗൃഹീതപാ |
 സ്വയയാ ഇവ ഷോഷമേഷ ശൃണപ
 നവതസ്ഥ പരിതുഷ്ടതാം ജനാനാം || ൩൮

അവതീർച്ചേതി: വൃഷഭലാപജഃ പരമേശ്വരഃ വൃഷാദപൃഷഭാവേതിത്യാ
 ദ്വതരണം കൃതപാ സ്വയയാ മിത്രമിവ സ്തിശ്ശോ വയസ്സസ്സവയാ ഇത്യമരഃ
 വൃഷാകപായീധവദോഷം വൃഷാകപായ്യാ ലക്ഷ്യം ധവസ്വ പത്യഃ വൃഷാകപ
 യീ ശ്രീഗൗഢ്യാഃ ധവഃ പ്രിയഃ പതിഃഞ്ഞതി ചാമരഃ ദോഷം ഭുജം ഗൃഹീതപാ
 പരിതുഷ്ടതാം ഭഗവദ്ദർശനസംഗതിരസ്സാകം ജാതം കിലേതി പരിതസ്സുഷ്ടതാം
 ഹൃഷ്ടതാം ജനാനാം ഷോഷം കൊലാഹലലാപനിം ശൃണപൻ സൻ അവത
 സ്ഥേ തസ്ഥോ തഥാപ വൃഷഭാവേതിത്വ സഖൈ വിശ്ലേഷാ പാണിം ഗൃഹീ
 തപാ ജനകൊലാഹലമാകണ്ഠ്യനവതസ്ഥേ സ്ഥാണരിതി ഭാവഃ ൩൮

അഥ മംഗളതുൽവാദ്യഘോഷൈഃ
 പ്രഥയന്തീ ദിശിദിശ്യദോവിവാഹം |
 ഉദഭൂത്സസുപച്ഛണം ഗണാനാം
 മുദഭൂമിപ്പചസാം നൃണാഞ്ച തുല്യം || ൩൯

അഥമതി: അഥാനന്തരം മംഗളതുൽവാദ്യഘോഷൈഃ കല്യാണതുൽ
 വാദ്യവിനയൈഃ അഭോവിവാഹം അനയോദ്വിവാഹം ദിശിദിശി സർവ്വദി
 ക്ഷപിത്യർത്ഥഃ പ്രഥയന്തീ പ്രസിദ്ധയന്തീ വചസാം വാചാമളമിരവിഷയോ മുക്
 പ്രീതിഃ മുക് പ്രീതിഃ പ്രമദോ ഫലം ഇത്യമരഃ സസുപച്ഛണം സഭേവാനാം
 നൃണാം മഹാശ്വരണഞ്ച ഗണാനാം പ്രഥമാനാഞ്ച തുല്യം സമാനം യഥാ തഥാ
 ഉദഭൂൽ സംഖ്യഭൂവ തഥാപ സ്മരതടാരകാപരിണയം സർവ്വദിക്ഷു തുല്യനാഭ
 പുരസ്സരം വിജ്ഞാപയന്തോ നഗരവാസിനഃ പ്രഥമാഞ്ച തുല്യമേവ മൊദമാ
 പുരിതി ഭാവഃ ൩൯

ഗുഹമാഗതമീശപരന്തദാനീം

സഹസാഭ്യേത്യ സമച്ഛ്വരന്തജാതൈഃ |

പരിണീയ മമാത്മജാം മഹാത്മൻ

പരിപാഹിത്യവുണാനന്മഹീശപതീ || ൪൦

ഗുഹമാഗതമിതി തദാനീം മഹീശപതീ രാജപതീ കാഞ്ചനമാലൈത്യ
ത്വം ഗുഹം ഭവനമാഗതം രംശപരം സുന്ദരം സഹസാ ഭൂതമഭ്യേത്യാഭിഗമ്യ
രന്തജാതൈഃ രന്തസഞ്ചയൈഃ സമച്ഛ്വരന്തജാതൈഃ മഹാത്മൻ മമാത്മ
ജാം പുത്രീം പരിണീയ ഉദാഹൃത പരിപാഹി പാലയ ജ്യോതിശ്ചൈവ വര
യാമാസ തഥാ ച കാഞ്ചനമാലാ ഭവനമാഗതം തമഭിഗമ്യ രന്താഭിഭിജ്ഞാവാ
സംപൂജ്യ മത്സ്യമാദൃഗാഹൃത പാലയൈത്യഭ്യർത്ഥയാമാസേതി ഭാവഃ ൪൦

യുവതീമുപനീയ താമസിസ്തൈ

മഹതിം മണ്ഡനമണ്ഡപസ്ഥലികാം |

സമമിന്ദിരയാ ഗിരാപി താവൽ

സമലഞ്ചക്രൂരിമാം കലാപജാലൈഃ || ൪൧

യുവതീമിതി താവത്തദാനീമസിക്വന്യാന്തഃപുരചാരിണഃ പ്രൌഢാം
ഗനാഃ അസിക്വീ സ്പാദവൃദ്ധാ യാ പ്രൌഷ്ഠാന്തഃപുരചാരിണീത്യുതമഃ താമി
മാം യുവതീനാദൃശീമെന്നാം തദാതകാം മഹതിം വിസ്തൃതാം മണ്ഡനമണ്ഡപ
സ്ഥലികാം അലങ്കാരമണ്ഡപഭദ്രശുപനീയ നീതാം ഇന്ദിരയാ ലക്ഷ്മയാ ഗിരാ
സരസ്വതയാ ച സമം കലാപജാലൈഃ ഭൂഷണഗണൈഃ കലാപൊ ഭൂഷണ
ബന്ധം ഇത്യുതമഃ സമലഞ്ചക്രൂഃ സമഗ്രലഞ്ചക്രൂഃ താവത്തകാതകമെന്നാം അലങ്കാ
രമണ്ഡപസ്ഥലീനീതാന്തഃപുരചാരിണൈഃ ഗനാഃ ലക്ഷ്മീസരസ്വതീഭ്യോം സാ
കം അലഞ്ചക്രൂലങ്കാരജാലൈരിതി ഭാവഃ ൪൧

അചലൈന്ദ്രതന്ത്രഭവസ്തദാനീം

കചഭാരം വ്യഭജത്സകുതാലിഃ |

ലിപിമന്തകവൈരിവല്ലഭാതപ

കിമു സീമന്തനിഭേന ഞൊല്ലുകാമാ || ൪൨

അചലൈന്ദ്രതി തദാനീമാലിഃ വയസ്യാ അഭിസ്സഖീ വയസ്സൈത്യുതമഃ
അസിക്വീനാമചി വയസ്യാതപന്നവിരുദ്ധ്യതെ സകുതാ കുകുതനെ കേശ
വിഭാഗസംഗനവിശേഷണൈത്യർത്ഥം കെളിപ്പുഷ്പമിവ ദന്തകുതമിത്യന്തരഭട്ടഃ
ദന്തകുതസ്ഥിതാ സതീ അചലൈന്ദ്രതന്ത്രഭവഃ ഭൂപതിസുതായാഃ പാപ്യുതാ
ഇതി ച ധാപ്തയതെ കചഭാരഞ്ചികരഭരം അന്തകവൈരിവല്ലഭാതപ കാലകാ
ലനായികാതപ ലിപിം ലേഖാം സീമന്തനിഭേന കേശമദ്ധ്യസംവിഭാഗവ്യാ
ജ്ഞെ ഞൊല്ലുകാമാ ദിഗ്ദക്ഷുദ്യഭജൽ കിമു വിഭക്തവതീ നിമിത്യത്വം യഥാ ച
കാചിദന്തകുതനെ തദാതകായായികരഭാരം സമഗ്രവ്യഭജതിതി ഭാവഃ ൪൨

മൃഗനാഭിവിശേഷകളെക്കൊണ്ടെ
മദിരാക്ഷി വദനാഞ്ജലകുളിണവ !
അധിശീഷ്മലംകൃതാശ്വ ഹാരാഃ

ഘനക്ലൃപ്താ ഇവ താരകാ അമൃഷ്ടാഃ ॥

൪൩

മൃഗേരി! മദിരാക്ഷി തടാകകൃത്യം വദനാഞ്ജലകുളിണ വദനം മുഖമെവാഞ്ജ ഇതി രൂപകം അഞ്ജയന്ത്രം അഞ്ജാ ജൈവാതുക ഇത്യമരഃ തസ്യ ലക്ഷണാ വിഹ്വേന ഇവ സ്ഥിതൈ മൃഗനാഭിവിശേഷകളെ കസ്തൂരിവ കൃതതിലകൈക്കൊണ്ടെ ശുശ്രൂഷേ അമൃഷ്ടാസ്തടാകതായാ ഇത്യർത്ഥം അധിശീഷ്മലംകൃതാശ്വ ശീഷ്മലംകൃതാശ്വ അലംകൃതാഃ ഹാരാ മുക്താവലയഃ ച ഘനക്ലൃപ്താ ഘനമെഖല ക്ലൃപ്താഃ രവിതാഃ താരകാഃ നക്ഷത്രാണിവ രജിരൈ ഇതി ക്രിയാ യൊജ്യാ ബദരിത്യർത്ഥം തഥാച തടാകകാ മുഖമന്ത്രകളെക്കൊണ്ടെവ കസ്തൂരിതിലകൈക്കൊണ്ടെ ഹാരാലംകൃതാസ്തടാകതായാ നക്ഷത്രശാഭിതാ മെഖലാ ഇവ രജിരിതി ഭാവഃ ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ—

൪൩

പ്രകൃതൈരവിരതതാലപത്രൈ
ശുശ്രൂഭാതൈ നിതരാസ്യതൈ ശ്രവോദ്ഭാഃ ।
വിനിവേദയിതും സമാഗതൈഹനാം
രജനിനാമിവ ദൈവതൈ ഗ്രഹാന്തിം ॥

൪൪

പ്രകൃതൈരിതി പ്രകൃതഃ രാജയോഷിതഃ പ്രകൃതിസ്യ പ്രധാനൈ സ്പാൽ സവിവൈ രാജയോഷിതീതി ശബ്ദാഞ്ജലൈ ശ്രവോദ്ഭാഃ കണ്ഠാദ്ഭാഃ ധൃതൈ വിധൃതൈ രതതാലപത്രൈ മണിഖചിതതാലകൈ ഗ്രഹാന്തിം ഗ്രഹമണ്ണാപരൈ ഗണൈ ഉപരാഗൈ ഗ്രഹ ഇത്യമരഃ കൃതാം ആന്തിം പീഡാം വിനിവേദയിതും വിജ്ഞാപയിതും സമാഗതൈ പ്രാപ്തൈ അഹ്നാദിവസാനാം രജനീനാം രാത്രിണാഞ്ച ദൈവതൈ ദൈവൗ രവിചന്ദ്രാവിവൃത്യർത്ഥം നിതരാസ്യതൈ ശുശ്രൂഭാതൈ രജതൈ ഇത്യർത്ഥം ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ—തഥാച രതതാലകാദ്ഭാമലഞ്ചക്രീതി ഭാവഃ

൪൪

പുഥു മൌക്തികമാഞ്ചൈ സുകീർത്തി
രധിനാസാഗ്രമോപ്പിതം കൃശാംഗ്രാഃ ।
ലപനാംബുജഹന്തരമുഖൈ
സ്തിതഹഃസീജനിതഃസ്തേതുലൃഗശാഭം ॥

൪൫

പുഥുപിതി! അഹ്നന്തരം സുകീർത്തി ഗൊഭനാ കീർത്തിത്വസ്പാസ്താ തഥാ കൃശാംഗ്രാഃ സുഷുപ്താ ഇത്യർത്ഥം അധിനാസാഗ്രം നാസികാഗ്രൈ അപ്പിതം വിന്യസ്യം പുഥു പുഥു മൌക്തികം ലപനാംബുജഹന്തരമുഖൈകം പദം ലപനം മുഖമെവാഞ്ചൈ പഞ്ചം തസ്മാന്നന്തരമുഖൈ ലെലന്ത്വാഃ സ്തിതഹഃ

സ്വാഃ സ്തിതമൈവ ഹംസീ വരടാ തയാ ജനിതം പ്രസൂതഞ്ച തൽ അണ്ഡം തെ
 ന തുല്യം സദശീ ശൊഭാ യസ്യ തത്തഥാ ആഞ്ചഞ്ചൈ രരാജ പൃഥുചൈകത്വിക
 ശൊഭിനാസാരണം മൂലാരവിന്ദവിഹസിതഹംസ്യാണ്ഡമിവാശൊഭതേതി ഭാ
 വഃ അഭൂതപൂർവ്വോപമാ രൂപകസങ്കലിതാച-—

൪൫

പ്രസഭീക്ഷ്യ നിസർഗ്ഗമെചകെന്യാ
 സ്സദശഃ സാധു ഭൂശൌ തദാഭിരേകാ |
 നിപുണാപ്യതിസന്ദിഹാനചൈതാ
 സ്സമഭൂദഞ്ജനലേഖിനീശയൈവ ||

൪൬

പ്രസഭീക്ഷ്യതി തദാ ഏകാ ആഭിസ്സഖീ നിപുണാ കശലാപി അന്യാ
 സ്സദശസ്തുകാതകയാ ഇതിയാവൽ നിസർഗ്ഗമെചകെ സ്വതഃ ഏവ മെചകെ കൃ
 ണ്ണൈ കാളശ്യാമളമെചകാ ഇത്യമരഃ ഭൂശൌ നൈത്ര സാധു സമൃക് പ്രസഭീ
 ക്യാലൊക്ത്വാതിസംഭിഹാനചൈതാഃ അത്യന്തം സന്ദിശമനാസ്സതീ അംജന
 ലേഖിനീശയാ അംജനസ്യ ലേഖിനീ അംജനലേഖിനീ മഷീലേഖവത്തികഃ
 ശയൈ ഭൂജൈ യന്ത്യാസ്താ തഥൈവ സമഭൂൽ സംബഭൂവതഥാച സ്വതഃ ഏവ
 ശ്യാമളൈ ലോചനൈ സമീക്ഷ്യാംജനാങ്കിതം കിമിതി ശങ്കിതവിത്താ കാചിൽ
 കരതലവിധൃതമഷീലേഖവത്തികൈവാഭൂദിതി ഭാവഃ

൪൬

കചശില്പവിധായിനീ തദാസ്ത്യാഃ
 കചതാതസ്യ ബഭൂവ രൊഷപാത്രം |
 പ്രകൃതാവസരക്ഷപാസഹതപം
 പ്രകൃതം വൃദ്ധപുരോധസാം ഹി ലോകൈ ||

൪൭

കചൈതി തദാ അസ്ത്യാഃ കചശില്പവിധായിനീ കചയൊസ്തനയൊഃ ശില്പം
 വിശേഷാലംകൃതിം വിധാതും കർതും ശീലമസ്ത്യാ ഇതി സാ തഥാ സ്തനാലങ്കാര
 കാരിണീ കാചിദിത്യർത്ഥഃ കചതാതസ്യ കചസ്യ താതൊ ജനകഃ ബുദ്ധസ്തവിഃ
 തസ്യ രൊഷപാത്രം കൊപഭാജനം യോഗ്യഭാജനയൊഃ പാത്രമിത്യമരഃ ബ
 ഭൂവാഭൂൽ ലോകൈ ജഗതി പ്രകൃതാവസരക്ഷപാസഹതപം പ്രകൃതേഷു പ്രസ്തു
 തേഷു കൃത്യേഷിത്യർത്ഥഃ അവസരക്ഷപസ്യ കാലവിളംബനന്യാസഹതപേസ
 ഹനതപം വൃദ്ധപുരോധസാം സ്ഥവിരാചാര്യാണാം പ്രകൃതം ഹി സ്വഭാവോ
 ഹിത്യർത്ഥഃ പ്രകൃതം പ്രസ്തുതൈ സർഗ്ഗേ ഇതി കേശവഃ തഥാചാതിബുദ്ധതൊ
 സ്തനയൊശ്ശന്നൈരൈവാലങ്കാരസ്യ കർത്തവ്യതയാ കചാലങ്കാരകർത്രി ബുദ്ധസ്ത
 തൈ കൊപഭാജനമഭൂൽ ആഗതൊ മുഹൂർത്തഃ കിമിതി വിളംബസ ഇതി പ്രകൃതൈ
 ഷു പുരോധസാം വാണീ സാധാരണൈവൈതി ഭാവഃ

൪൭

കടിലഗദ്ഭൂലഹരഃ കാഞ്ചയാ
 വസിതാംഗ്വർ വിചലൈ തദാ വ്യഭാതാം |

നവനീലപയൊധരോപസക്ത

പരമൈരാവതവിദ്യതാവിവാഹ്ലേ ॥

൪൮

കുടിലഗതി! തദാസിതാംഗ്രാശ്ശാമജാംഗ്രാശ്ശാമജാ വിമലൈ കുടിലഗദ്യൈ
ഹൈമകാഞ്ചി ക്യാം ലഗം ബദ്ധമിത്യത്ഥം ദൃക്തം ക്ഷേമഞ്ച ഹൈമകാഞ്ചി
സ്വപ്നമെഖലാ ച തേ നവനീലപയൊധരോപസക്തേ നൂതനനീലമെഖല
ബലോപസക്തേ അഹേ വിമലൈ ഐരാവതവിദ്യതേ ഐരാവതഃ ശുഭ്രമേ
ഖലഃ വിദ്യതേ തദിത് തേ ഇവ പരമധികം വൃദ്ധതാം രജത സ്മാപ കടിതടാ
വബലദ്യുതം ഹൈമകാഞ്ചി ച കാളമെഖലാപരി ഐരാവതവിദ്യതാവിവാ
ശാഭതാമിതി ഭാവഃ

൪൮

ചരണം മണിരൂപരാധ്യമസ്യാ

അരുണാബ്ജപ്രതിമം നിരീക്ഷ്യ ചെടി!

രസജായതലൊചനാപി ലാക്ഷാ

രസശൊണീകൃതമനഃസ്തേനം ॥

൪൯

ചരണമിതി! ചെടി ദാസി അസ്യാസുകാതകായാ ഇത്യത്ഥം അരുണാബ്ജപ്ര
തിമം ശൊണപങ്കജസമാനം മണിരൂപരാധ്യം രത്നഖചിതേന മംജീരണൈ
വ്യം യുതം മംജീരൈ രൂപരൊസ്മിയാമിത്യമരഃ ചരണം പാദനിരീക്ഷ്യ രസ
ജായതലൊചനാ രസജലൈ ജായത ഇതി രസജം ജലജം തദേവായതേ ലൊ
ചനേ നൈത്ര യസ്യാസ്മാ ഭൂതാപി രസോ രാഗൈ ജലൈ തൈല ഇതി കേശ
വഃ ലാക്ഷാരസശൊണീകൃതം ലാക്ഷാരസേന ജതുമിളിതൈലവനഭവ്യേണ
ശൊണീകൃതം അശൊണം ശൊണം സമ്പദ്യമാനം കൃതം ശൊണീകൃതം അ
രുണീതം അനഃപമംസ്തേനൈ നേന നിശ്ചയഃ തഥാചാരണസരോജനികാരം
മണിമംജീരഞ്ജിതം ചരണമവലൊക്ത്യ കമലനയനാപി ചേടീപൂർവ്വമവ
ലാക്ഷാരസപാടലിതമൈവേതി മൈനേ സ്വതഃ ഏവ ചരണൌ പാടലൌ പുനര
പൃഥ്വഞ്ചകാര ലക്ഷാരസൈനേതി ഭാവഃ

൪൯

ദിഗുണീകൃതരാമണീയകാന്താ

ന്തരുണിം സ്വപ്നവിഭ്രഷണൈർവ്വരസ്യ!

ധരണീധാധനപനസ്സദേശം

രമണീ വിശ്വവൃജോ നിനായ താവൽ ॥

൫൦

ദിഗുണീതി! താവത്തദാനീമൈവ വിശ്വവൃജോ ബ്രഹ്മണഃ വിശ്വവൃഗപി
ധിരിത്യമരഃ രമണീ സരസ്വതീത്യത്ഥം സ്വപ്നവിഭ്രഷണൈഃ കനകവിഭ്രഷ
ണൈഃ ദിഗുണീകൃതരാമണീയകാം ദിഗുണീകൃതം ദിഗുണീതം രാമണീയ
കം സൌന്ദര്യം യസ്യാസ്മാ തരുണിം യവതീം തടാതകാമിത്യത്ഥം ധരണീധ
രധനപനഃ മൈജകാദണ്ഡസ്യ വരസ്യ ജാമാതൃഃ സദേശം സമീപം സദേശാഭാ

ശുശ്രൂഷയെത്തുടർന്നു നിന്നായനയൽ ദലികൾക്കൊ ധാരാളം തമാശാതിസന്ദർഭം
കുറയെന്നും സരസ്വതീം വരസ്സ സമീപനിന്നായെതി ഭാവം ൫൧

അധികങ്ങളാലാണു മൗലം
വിധിവിശ്ലേഷാധി പാണ്ഡ്യരാജപുത്രാ |
വരണ സുരഭിസുഗാവിതനെ

ശരണ തത്ര സമാവലിശ്ച ദൈവൈഃ || ൫൨

അധികങ്ങളിതിൽ അമാനന്തരം പാണ്ഡ്യരാജപുത്രാ തകരുകയെത്തുടർന്നു വിധി
വിശ്ലേഷാഃ ബ്രഹ്മവിശ്ലേഷാഃ ധർമ്മ പൂരതഃ വരണ ഭർതൃവരണസമയെ അഞ്ചു
മൗലവെശ്വരശാസ്ത്രാധികങ്ങളും കണ്ടു സുരഭിസുരഭി ചംപകമാലികാ സുരഭി
സ്സല്ലകീ മാതൃഭിന്ദുരാ ഗോഷ്ട യോഷിതി ചമ്പകെ ച വസന്ത ചെതി മെരിനി
ആവിതനെ പ്രക്ഷിപ്താ യത്ര ശരണ തസ്തിൻ ഗുഹേ ശരണം ഗുഹാക്ഷി
തോർ തുടരഃ ദൈവൈരമരൈസ്സമാവലിഃ കസമാവലിശ്ചാവിതനെ ഇതി പു
ഷ്പിയാഷാഃ അനന്തരമനന്താധിപതന്മയായനപക്ഷാസനയോഃ പുര
തത്ത്വം ചംപകമാലികാ നീലകണ്ഠസ്ത കണ്ടു സമർപ്പിയ തദാനീമൈവ മൊലാൽ ദൈ
വൈഃ കസമാവലിശ്ച തത്ത്വം വിതതി ഭാവം ൫൩

സമാധായ യൗവനം സമന്താ
ത്രിജഗണതരി കന്യയാ വൃതതസ്തിൻ |
സുഗാധികലേന ഗീയമാനം
വരഗാനം കില ജൈതമാത്തലൊം ||

൫൪

സമാധായതെതി, ത്രിജഗണതരി ത്രിജാഗണായകസ്തിൻ വരമേശ്വര
ഇത്യർത്ഥഃ കന്യയാ കന്യകയാ വൃത ഭർതൃതപന വൃത സതി സമന്താദിഷ്ട
ക യൗവനം യുവതിസമുദയഃ കന്താ സുഗാധികലേന സുഗാധിനാം ഗന്ധ
വ്യാണാം കലേന സമുദയന ഗീയമാനം വരഗാനം ശ്രേയം ഗീതം ജൈത
മാത്തലൊം കില ശബ്ദ ഇവാത്മകം സമീകൃതാഗ്രഹ ഇവ സമാധായത സമു
ക്ത അഗായതെത്യർത്ഥഃ ഉൽപ്രകാശ തമാച ത്രിജഗണായക ശങ്കര രാ
ജകന്യയാ വൃത സതി സമുദതാ യുവതിസംഘാതം ത്രിജഗണായകഗീയ
മാനഗാനവിജിഗീഷയെവാഗായതെതി ഭാവം ൫൫

നന്ദതുപ്തവാമയോഷിതൊലോ
വിപ്രതവ്യജകസംപ്രദായദൈവഃ |
അമൃതാശവധൂവിധീയമാനം
സുദേശാ ലാസ്യമിവാതിശൈതുകാമാഃ ||

൫൬

നന്ദതൂർതി, സുദേശഃ ശോഭന ദേശം യാസാന്താഃ വരവാമയോഷിതഃ
ഉഷ്ണതവാശ്വിന ഇത്യർത്ഥഃ താലാ പ്രത്യക്ഷതപന അമൃതാശവധൂവിധീയ

യമാനം അമൃതാശാനാദൈവാനാം വധുഭിശ്ചിഭിഃ വിധീയമാനം ക്രിയമാണാം
 ലാസ്യനന്തനം ലാസ്യം നൃത്തഞ്ച നന്തനമിത്യമരഃ അതിശൈത്യകാമാ അതി
 ശയിതുമതികൂമിതുമാഗ്രഹവത്യ ഇവ വിവൃതവൃഞ്ചകസംപ്രദായഭേദഃ വിവൃ
 താഃ പ്രകാശിതാഃ വൃഞ്ചകാനാമഭിനയാനാം വൃഞ്ചകാഭിനയൌ സമാവിത്യ
 മരഃ സംപ്രദായസ്യ രീത്യാഃ ഭേദാ വിശേഷാ യാഭിസ്സുധാഭൂതസ്സത്യം നൃത്തഃ
 നന്തനഞ്ചക്രഃ തദാനീം ദൈവനാരിവിധീയമാനം നന്തനമവിശതകാമാ
 ഇവ വാരയൊഷിതൊപി വിവിധാഭിനയവിശേഷാൻ പ്രകാശ്യ നന്തന
 ഞക്രൂരിതി ഭാവഃ ഉൽപ്രകാശാ

൫൩

തരുണസ്സ തയാ സമം തരുണ്യാ
 ശരണാനന്തമ്ണിവെദികാമവിക്ഷൽ !

ധിഷണോപി തദാ തദന്തികന്ത്രാ

ഗ്രമണസ്യാഭിമുഖം ശിരസ്സുകാവ്യഃ ॥

൫൪

തരുണ ഇതി: തരുണോ യുവാ പരമേശ്വര ഇത്യർത്ഥഃ തരുണ്യാ യുവാ
 ത്യാ തയാ തടാതകയാ സമം ശരണാനന്തമ്ണിവെദികാം ഗൃഹമദ്ധ്യരത്നഖചി
 താലംകൃതഭൂമിം വെദിഃ പരിഷ്കൃതാ ഭൂമിരിത്യമരഃ അവിക്ഷൽ പ്രവിവേശ ധി
 ഷണോപി ബ്രഹ്മസ്തരിരപി സകാവ്യഃ കാവ്യേന ശുഭ്രേണ സഫീതസ്സൻ
 തദാ തസ്തിൻ സമയേ ശിരസ്സരൂപത്യാ രമണസ്യ ബ്രഹ്മണ ഇത്യർത്ഥഃ അഭി
 മുഖം യഥാ തഥാ ഭാക് ശീഘ്രം തദന്തികം തസ്യ പരമേശ്വരസ്യ സമീപം
 അവിക്ഷൽ പ്രവിഷ്ട ഇത്യർത്ഥഃ തഥാപ സുന്ദരേശ്വരൊപി തയാ സുന്ദര്യാ
 സമം ഭവനമദ്ധ്യവർത്തിരത്നഖചിവെദികാം പ്രാവിക്ഷൽ തദാനീമൈവ
 ഭൂതം ബ്രഹ്മസ്തരിരപി ശുഭ്രസഫീതസ്സൻ ഭാരതീരമണാഭിമുഖേ വെദികായാ
 മുപവിവേശേതി ഭാവഃ

൫൫

വിധൂരാശ്രു തദാ രമാസമൈതൊ

മധുപക്കം ഗൃഹമാഗതായ തസ്മൈ ।

അഭിശദപിധിവദപരായ ലോകൈ

യദിളെശാഃ പരമാത്മനൊംശഭാജഃ ॥

൫൫

വിധൂരിതി: തദാ തദാനീം വിധൂവൃഷ്ണഃ വിധുഃ ശ്രീവത്സലഭജന ഇത്യ
 മരഃ രമാസമൈതഃ ലക്ഷ്മീസഫീതസ്സൻ ഗൃഹം ഭവനം ആഗതായ പ്രാപ്തായ
 തസ്മൈ വരായ ഭഗവത ഇത്യർത്ഥഃ ആശ്രു ശീഘ്രം മധുപക്കം സമർപ്പണം
 വിധിവൽ യഥാവൽ അഭിശദതവാൻ കരതായമാചചാര പുജാം ശിരശാ
 യെയ്യത ആഹ യദ്യസ്താൽ ലോകൈ ലോകേ ഇളെശാഃ ഭൂപതയഃ പരം
 കൈവലം ആരത്നം സ്വസ്ത്യ അംഗഭാജഃ അംഗം കലാം ഭജനീത്വംശഭാജഃ
 നാവിഷ്ണുഃ പൂവിവീചരിരിതി സ്മൃതഃ രസ്താൽ വിഷ്ണുരൈവാചചാര സപ
 ത്യാമിത്യർത്ഥഃ തഥാപ വിഷ്ണുരൈവ മലയലാപജനാചരിതസ്യ പുജനസ്താശ്ച
 കൃതയാചരിതവാരിതി ഭാവഃ

൫൬

അനന്താ ബഹു സഞ്ചിനൊതു ധർമ്മം

സ്കന്തയാംശ്വേത്യനലശ്വകാൽകൃതൈഃ സൈപഃ ।

നിഗദൻ സ്വസുതാമദാദിവാസൈ

ഭഗവാൻ വിഷ്ണുരിവ സ്വഹൈതിഹസൈഃ ॥ ൫൬

അനന്തേതി ഭഗവാൻ ഉപപത്തിഞ്ച വിപത്തിഞ്ച ഭൂതാനാമാഗതിഃ ഗതിഃ । വെത്തി വിദ്വാമവിവിദ്യഞ്ച ഷണ്ണാം ഭഗ ഇതീരണാ യദോ ഐശ്വര്യസമഗ്രസ്യ വീർയ്യ യശസഃ ശ്രിയഃ ജ്ഞാനവൈരാഗ്യയൊശ്വൈവ ഷണ്ണാം ഭഗ ഇതീരണാ । തദോൻ ഭഗവാൻ വിഷ്ണുരിവാസലോ വഹിഷ്യാനയാ തകാതകയാ ധർമ്മാൻ സുകൃതാനി തനയാൻ പുത്രാംശ്വ ബഹു യഥാ തഥാ സഞ്ചിനൊതു സംപാദയതു ഭവാനിതി സൈപഃ ചകാൽകൃതൈഃ ചകാൽകാരശ്വൈഃ നിഗദൻ ബ്രുവാണ ഇവ സ്വസുതാം സ്വസ്താഭ്യർത്ഥനതപാൽ ആത്മനഃ പുത്രീം അസ്മൈ ഈശ്വരായേത്യർത്ഥം സ്വഹൈതിഹസൈഃ സ്വസ്യ ഹൈതയഃ ശിഖാ ഏവ അച്ഛിഹ്നേഹിജിവാസ്ത്രിയാമിത്യമരഃ ഹസ്യാഃ കരാഃ തൈഃ അദാൽ ദദാവിത്യൽപ്രേക്ഷാ തഥാ ച വിഷ്ണുരിവാസലോപി സ്വകണ്യാഭ്യർത്ഥനതപാൽ സ്വസുതാമസ്മൈ ധർമ്മാൻ പുത്രാംശ്വ സംപാദയേതി ബ്രുവാണ ഇവ പ്രഭക്ഷിണശിഖാശ്വചക്രാൽകാരശ്വൈഃ കർച്ചാണഃ പ്രജജാല ഹോമസമയ ഇതി ഭാവഃ ൫൬

മലയദ്ധാപജവല്ലഭാപ്രമുഖൈ

ജലജാക്ഷേ ദിശതി സ്വകീയകന്യാം ।

കമലേവ ന കൈവലം കരാഭ്രാം

കമലാസാരമമഞ്ചദീക്ഷണാഭ്രാം ॥ ൫൭

മലയദ്ധാപജൈതി ജലജാക്ഷേ വിഷ്ണു സ്വകീയകന്യാം ആത്മീയകന്യാകാം സ്വകീയൊ ബാധയവേ ജ്ഞാതാവാരീയൈ ദ്രവ്യസങ്കല ഇതി ശബ്ദാർത്ഥവൈ അമുഖൈ സുന്ദരശ്വരായ ദിശതി വിതരതി സതി മലയദ്ധാപജവല്ലഭാ കാഞ്ചനമാലാപി കമലാ ലക്ഷ്മീരിവ കരാഭ്രാം ബാഹുഭ്രാം പരം കൈവലം കമലാസാരം കമലാനാം ജലാനാം ആസാരം ധാരാം കമലജലമിത്യമരഃ നാമുഞ്ചൽ കിന്തു ഇക്ഷണാഭ്രാം ലോചനാഭ്രാമപി കമലാസാരം ബാഹുവഷ്ഠിത്യമരഃ അമുഞ്ചൽ മുമൊച തഥാ ച ഗോവിന്ദേ സുന്ദരശ്വരായാത്മനന്ദിനീം സന്ദിശതീന്ദിരൈവ നരപതിവല്ലഭാ ദൊഷാമംബധാരാം ലോചനാഭ്രാമാനന്ദബാഹുബാഹുമൊചൈതി ഭാവഃ ൫൭

പരിശുദ്ധ കരം മഹീശപുത്രാഃ

പരിചക്രാമ സമന്തയാഗ്നിമീശഃ ।

സദസി ദിവിജദൈവബുദ്ധപുണ്യ

യദസോവഗ്നിരശേഷദൈവതാത്മാ ॥

പരിഗൃഹ്യാതി അമാനന്തരമീശസ്സന്ദരശ്ചര ഇത്യർത്ഥഃ മഹീശപുത്രാഃ
രാജപുത്രാഃ കരം പരിഗൃഹ്യാ പാണിഗ്രഹണഃ കൃത്യം തയാ സമം ദിജഭജ
വഞ്ചനപുണ്യേ ബ്രാഹ്മണഗീർവാണഗണസംപൂർണ്ണ സദസി സഭായാം അഗ്നിഃ
പരിചക്രാമ പ്രദക്ഷിണീചകാര സദസി ഭൂദൈവേഷു ദൈവേഷു സത്യ താനപി
ഹായാഗ്നിഃ കയഃ പരിചക്രാമേതി ചൈദാഹ യദ്യുസ്താദസാവഗ്നിഃ അഗൈഷ
ദൈവതാത്മാ സർവ്വദൈവസ്വരൂപഃ അഗ്നിസ്സർവ്വം ദൈവതം ഇതി ശ്രുതഃ ബ്രാഹ്മ
ണോ വൈ സർവ്വം ദൈവതം ഇതി ശ്രുതമേവ ദൈവബ്രാഹ്മണയൊരൈക്യത്വം
സർവ്വദൈവതസ്വരൂപസ്വാഭാഃ പ്രദക്ഷിണെന്ന സർവ്വേഷാം പ്രദക്ഷിണം മ
വേദിത്യവയാഗ്നിഃ പ്രദക്ഷിണീചകാരേതി ഭാവഃ ൫൮

സ്നാനയോഃ കഠിനതപസമ്പദാസൌ
വനജാക്ഷീ കൃതനിജ്ജയേവ ദപ്താൽ ।
നിദശ്യ പ്രിയപാണിനാ ഗൃഹാതം
പദമശ്ശാഗ്രതലൈ സമന്ദമാസം ॥

൫൯

സ്നാനയോരിതി വനജാക്ഷീ വനജൈ കമലഭജൈ ഇവാക്ഷിണീ ലോച
നേ യത്യാസ്താ തഥാ അസൌ തടാതകാ ഇത്യർത്ഥഃ സ്നാനയോഃ കചയോഃ കഠി
നതപസമ്പദാ കാരിത്യാതിശയേന സംപ്രാപ്താഭിത്യജ്യാഹാർത്ഥം ദപ്താൽ ഗർവാൽ
കൃതനിജ്ജയം കൃതജയേവ പതിപാണിനാ ഭർത്താമണ്യേന ഗൃഹീതഃ ധൃതഃ പദം
അശ്ശാഗ്രതലൈ ശിഖായാ ഉപരിഭാഗേ സമന്ദമാസം മന്ദമാസസഫിതം യഥാ
തഥാ നിദശ്യ നിക്ഷിപ്യവതീത്യർത്ഥഃ തഥാചാതിഷ്ടേമമശ്ശാനമിത്യനെന്നാ
ശ്വാഭാരാണമകാരയത്താമീശ ഇതി ഭാവഃ ൬൦

ഇനപാണിഗൃഹീതയാ വിസൃഷ്ടാ
ജനപാലാത്മജയാനലത്ര ലാജാഃ ।
കുരികംപിതയാഥ വെണതത്യാ
പരിപെതുവ്വനസീമനീവ മുക്താഃ ॥

൬൦

ഇനേതി ഇനപാണിഗൃഹീതയാ ഇനഃ പതിഃ ഇനഃ സൃഷ്ടേ പ്രഭഞ്ചേ ഇ
ത്യമരഃ തത്ത്വ പാണിനാ മണ്യേന പഞ്ചശാഖശ്ചയഃ പാണിരിത്യമരഃ ഗൃഹീ
തയാ ജനപാലാത്മജയാ ജനപാലഃ രാജാ തത്ത്വാത്മജയാ പുത്രോ തടാതകയെ
ത്യർത്ഥഃ വിസൃഷ്ടാ തു താഃ ലാജാഃ ലാജാഃ പുംഭൂതിചക്ഷതാ ഇത്യമരഃ അത്രാ
ണഞ്ച വിവാഹവരണം വനസീമനീ വനപ്രദേശൈ കുരികംപിതയാ കുരിണാ
ഗജേന കുപിതയാ ചലിതയാ വെണതത്യാ വെണപശ്ലൈ വിസൃഷ്ടാ ഇ
ത്യത്രാപുരാഷാംഗഃ മുക്താ മൌക്തികാനീവ പൈതൃഃ പതയംബഭൂവഃ ഉപമാ
കഥാച ലാജഹോമം കൃതവാൻ ഭഗവാന്വിതിഭാവഃ ഗജൈരജീമൂതവരാഹശഃ
ചമത്സ്രാഹിതുകൃത്യർവൈവെണജാഹി മുക്താഹലാഹി പ്രപിതാനി ലോകൈ തൈ
ശ്ചാഹ്വ കൃത്യർവൈവൈവ ഭൂതിഃ ൬൧

൬൧

മധുരപുരവാസിനാന്തദാനിം
 നപരാപ്രിതിരഭ്യുന്നുണാം പരം സാ |
 സസുരാസുരരക്ഷസാന്ത്രയാണാം
 പ്രതരാമപ്രചിരെണ വിഷ്ണുപാനാം ||

മധുരതി: തദാനീം വിവാഹസമയെ മധുരപുരവാസിനാം മധുരാനഗര
 ബിവാസിനാം നുണാം പരം മനുജാനാം കൈവലം പരാ അധികാ സാനിഷ്ടച
 നീയാ പ്രീതിസ്സന്തൊഷോ നാഭൂൽ കിന്തു സസുരാസുരരക്ഷസാം നിജ്ജരദാന
 വാശരയുതാനാം ത്രയാണാം വിഷ്ണുപാനാമപി അചിരെണ ശീഘ്രമവ പ്രീ
 തിസ്സന്തൊഷഃ പ്രതരാമത്യന്തം അഭൂൽ ഖഭൂവ തഥാച കൈതലൊക്തവാസിനാം
 പ്രാണിനാമപ്യഭഭോമൊഭ ഇതി ഭാവഃ

നൃ.൧

നൃപസുനഗിരീശയൊമ്മതത്പാ
 നപയാമൊത്സവമീദൃശം പ്രപശ്യൻ |
 പ്രപുലൊഭ സഹസ്രനെത്രമെതു
 ന്തലുനീന്താമൃഷിവല്ലഭാം പുനശ്ച ||

നൃ.൨

നൃപസുനഗിരി: മതത്പാനിന്ദു: നൃപസുനഗിരീശയൊസ്സകാതകാസുന്ദര
 യൊരിത്യർത്ഥഃ ഈദൃശം ഏവം ഭൂതം ഉപയാമൊത്സവം വിവാഹമഹം പ്രപ
 ശ്യൻ വിഖൊകയൻ സൻ സഹസ്രനെത്രമെതും സഹസ്രം നെത്രാണി സഹ
 സ്രനെത്രാണി തേഷാം മെതുനിമിത്താം തലുനീം യവതീം തലുനഃ പവനെ
 യുനി യവത്യാന്തലുനീ മതേതി മെദിനി താമൃഷിവല്ലഭാം ഋഷിഭാഷ്യാമഹല്യാമി
 തി യാവൽ പുനഃ ഭൂയശ്ച പ്രപുലൊഭ ചകമെ പുരായം സുരപതിഃ സുന്ദരീജ
 നാതുല്യാമഹല്യാമവഖൊക്ത മംക്ഷു സംക്ഷുഭിതഹൃദയൊംഗീകൃതഗൗരതാംഗഃ
 പ്രാരഭത ഭോഗായ തദാനീമാഗതേന ഗൗരതമേന ശപ്തൊ ഖഭൂവ സഹസ്ര
 ലൊചന ഇതി ഭാരതീയാ കഥാത്രാസസന്ധയാ തഥാചാമല്യാഗമനെന്നാഗ
 തെന്നാക്ഷീണം ദേശഗതേന വീക്ഷമാണൊവി ധരണീശരതയാപാണിഗ്രഹ
 ണം പുനരപി വീക്ഷണസഹസ്രമാപ്തുകാമസുൽസംവാദനകല്യാമഹല്യാമകാ
 മയതേതി ഭാവഃ

നൃ.൨

പരിണീയ ഹരൊചലൈരൂപുത്രീം
 തരുണീം സാദ്ധ്യമുതാംശ്രവാസരെ താം |
 സ ശുഭംയുഗ്ണാനപിതെ മുഹൂർത്ത
 പശുപൊപ്യാപ മുദം പരാമിവാന്യുഃ ||

നൃ.൩

പരിണീയേതി: ഹരഃ പരമേശ്വരഃ അമൃതാംശ്രവാസരെ ഇന്ദുവാസരെ
 ശുഭംയുഗ്ണാനപിതെ ശുഭാനപിതെ ശുഭണൈശ്വര്യതാരാദിശുഭണൈശ്വര്യാനപി
 തെ മുഹൂർത്ത അചലൈരൂപുത്രീം ഭൂപതിസുതാം ഹൈമവതീമിതിവാസ്യഖൊ

തമഃ താന്തരണീം യുവതീം സാധു വിധിവൽ പരിണീയ ഉഭയാശ്വ പശുവഃ
 നിഖ്ലചരാചരവാലുകൊടി അന്യഃ ഇതരഃ പ്രാകൃതഗോപ ഇവ പരാം ഉത്ത
 മാം പ്രീതിം ആവ പ്രാപ്തവാൻ തഥാച സകലചരാചരപ്രവഞ്ചവാലുകൊടി
 ഭൂപാലതനയാമുഭയാശ്വ നീപാടവീനായകൊന്നു ഇവ പരാം പ്രീതിമാപെതി
 ഭാവഃ നൃമ

പ്രദഭാവപി ഗാ ഐഹൃതൃതേത്യ
 സ്സ തദാ കാമഭൂഘാ മഹീസുരൈഃ ।
 ഭൂവിണാനി വിഭൂഷണാന്നൃണൈകാ
 ന്വരണാന്നുച്യയമംബരാണി സമൃക് ॥ നൃര്

പ്രദഭാവിതി: തദാ വിവാഹാവസരേ സന്ധായം പരമേശ്വര ഇത്യർത്ഥഃ ഷ
 ഹൃതൃതേത്യഃ വെദശാസ്ത്രവിദ്ഭ്യഃ മഹീസുരൈഃ ബ്രാഹ്മണൈഃ കാമഭൂഘാഃ
 വാഞ്ചരിതക്ഷീരഭോമിനീഃ ഗാഃ പശുൻ ഭൂവിണാനി ധനാനി ച ഭൂഷണാനി
 അലങ്കാരാഞ്ച അരണാനി വീതാന്നുംബരാണി വസ്ത്രാണുപി പ്രദൈ ശ്വേ ദദാ
 തിസു തഥാച ബ്രാഹ്മണൈഃ കാമഭോഗീശ്വീഃ ഗാഃ ധനാന്നുലങ്കാരാഞ്ച വീതാ
 ബരാണുപി വിവാഹേ ദൈവേ മഹേശ്വര ഇതി ഭാവഃ നൃര്

അമൃതയാതപയാമവാസരൈസ്സീ
 നമുദനാംശുകവിത്തലസ്തപ്രഭാവാൽ ।
 നിഖിലേഷു ജനേഷു നാഭ്ര
 ദഖിലേശൗ കില ദമ്പതീ ഇമൗ തൌ ॥ നൃമ

അമൃതയാരിതി: അമൃതയാസുതാതകാസുന്ദരശ്വരായാരിത്യർത്ഥഃ അസ്തിന്ന
 പയാമവാസരേ വിവാഹദിവസേ നിഖിലേഷു സമനേഷു സമസ്തനിഖിലാഖി
 ലാനിത്യമരഃ ആഗതേഷ്ഠിത്യർത്ഥഃ ജനേഷു ലോകേഷു കൊടി കശ്വന പുരു
 ഷോപി അനാംശുകവിത്തലസ്തപ്രഭാവാൽ അനം അംശുകാനി വസ്ത്രാണി വിത്താ
 നി ധനാനി ചൈതേഷാം ലസ്തപ്രഭാവാൽ പ്രാപ്തപ്രഭാവാൽ അലാഭാഭിത്യർത്ഥഃ ചെ
 ലം വസനമംശുകിത്യമരഃ അമൃത് ന വിദ്യതേ മൃത് സന്തരേഷോ ഇസ്യ മൃത് പ്രീ
 തിരിത്യമരഃ സ തഥാവിധഃ നാഭ്രത് ന ബഭൂവ സപ്തപി ലബ്ധാനവസ്ത്രധനാ ബ
 ഭൂവുരിത്യർത്ഥഃ കഥമിതി ചെദാഹ താവിമൗ ദമ്പതീ താളശാവൈതൌ ഭായ്വാ
 പതീ തടാതകാസുന്ദരശ്വരായിതി യാവൽ അഖിലേശൗ കില അഖിലാസ്സകൊ
 ടിനായകൗ നന്ദ തഥാച തടാതകാസുന്ദരശ്വരായിവാഹദിവസേ ആഗതാഃ ബ്രാ
 ഹ്മണായേഃ സപ്തപി ലബ്ധാനവസ്ത്രധനാ ബഭൂവുരഭാവ്യം കിമശേഷലോക
 നാഹയോവിവാഹ ഇതി ഭാവഃ നൃമ

അനമാന്യ സുരാൻ പൂർവ്വരാദീൻ
 മനുജൈസ്താനപി സുന്ദരൈരഥ ലാസ്യാം ।

തന്നതേ സു പതംജലിപ്രിയായാം

വിനതഃ കിന്ന തന്നാതി ഭക്തമുഖൈഃ || നന്ന

അനമതഃ സുപതംജലിപ്രിയായാം പതംജലിപ്രിയായാം പതംജലിനാമേവ ഭക്തസ്തേ പ്രിയായാം ഇഷ്ടസമത്വനനി
കിത്തം ലാഗ്നനന്തനന്താതേ സ്താകരാൽ ഭക്തമുഖൈഃ ഭക്താത്തമൈഃ വി
നതസ്തേനേവ ഇതൃഷ്ടം കിം കിംവാ ന തന്നാതി സദാ കരാതേവ
തൃതം അനന്തം വലാപുരോഗമാൻ അമരാൻ നരാധിപാംശ്ച യഥാമി
തം ബഹുമതേന തദാനീം പതംജലിനാമ മുനിർനീലീകൃ വിരൂപാക്ഷസ്വ
വിവാഹമഹാത്മവാതനന്തേവ ലാഗ്നദിക്ഷസ്തമേനമസ്മൈൽ ഭക്ത
മനോരഥപുരണായാം നന്തേ സുതേ ഇതി ഭാവഃ നന്ന

അഥലാഗ്നയോച്ചലാൽ കപട്ടാച്
ഹൃദയസാൽ ഗളിതേന ഗാംഗകേന |

ശ്രുശാന്തിരഭ്യുൽ പരം ന തസ്യ

ഭൂശാന്തിശ്ച മുനേ സ്ഥലാന്തരൈഃ || നന്ന

അഥമതിഃ അഥാനന്തരം ലാഗ്നയോച്ചലാൽ താത്പര്യവൈഗമ്യതാൽ
അതേ ഏവ ഹൃദയസാൽ ഗളിതേന സാൽ കപട്ടാൽ ജടായാഃ ഗളിതേന
പതിതേന ഗാംഗകേന ഗാംഗേന ഗാംഗാസംബന്ധിനാ കേന ജലേന കം
ശിരോബന്ധനാരിത്രമഃ തസ്യ സുതേനേവ ശ്രുശാന്തിഃ പരം ക്ലേശാ
ന്തിഃ കൈവലനാൽ കിന്തു സ്ഥലാന്തരൈഃ സ്ഥലാന്തരേ ഇതരസ്ഥലേ
ചിദംബരസ്ഥലേ ഇഷ്ടാ യസ്യ തസ്യ ചിദംബരസ്ഥലേ നന്തേനേവ ഷ്ടകാമ
സ്തേനേവ മുനേ പതംജലിമുനേ ഭൂശാന്തിഃ മധുര വാ ചിദംബരം വാ
വരീയ ഇതി ശങ്കായാശ്ശാന്തിശ്ചാഭ്യുൽ ബഹുവ തഥാ ച താത്പര്യവൈഗമ്യതാൽ
താതേ ഏവ ഗളിതേന സാൽ ജടായാൽ പതിതേന ഭാഗീരഥീപാഥസാ
പ്രമഥനാഥസ്യ നന്തേന ക്ലേശാന്തിശ്ചാഭ്യുൽ ചിദംബരസ്തേനേവ പാരി
കാംക്ഷിണശ്ച വരമിദമേവേതി നിശ്ചയാൽ സംശയനിവൃത്തിശ്ച ജാതേതി
ഭാവഃ നന്ന

കളയേതസരോജിനിതരംഗാ
നിലസംമുഷ്ടനിദാഹ്ണിനുജാലം |

തരിമേഷ കൃതാജലിസ്തവൈസ്തം

പരിതൃഷ്ടാവ കുരാരയം ഹി സദ്യഃ || നന്ന

കളയേതേതിഃ ഏഷ പതംജലിരിത്യർത്ഥഃ കളയേതേത്യേകം പലം ക
ളയേതമയാനി സുവർണ്ണമയാനി സരോജാണി പതംജലി അസ്താം സന്തീതി
കളയേതസരോജിനീ സുവർണ്ണപത്മിനീ കളയേതം ത്രയമേതേതേതിത്യ

മരഃ തത്യാസുരംഗാണാം വീചീനാം ഭംഗസുരംഗൊ വീചിസ്രീതുമരഃ അനീ
 ലേന വായുനാ സംതൃഷ്ടാനാം ശൊധിതാനാം നിദാഹവിന്ദുനാം സൈദ
 വിന്ദുനാം ജാലം സമൃദ്ധം യസ്യ തഥാ തരിഃ മൊക്ഷദാതാരമീശപരമി
 തൃത്വം തരിസ്രിയാം ഭവെദ്രൊണ്യാം പുംസി സ്യാന്മൊക്ഷദാതരീതി സാരസപ
 തഃ കൃതാംജലിഃ രചിതാംജലിബന്ധസ്സൻ സുവൈസ്സൊത്രൈഃ സുവസ്സൊത്രം
 സുതിന്തിരിതുമരഃ പരിതൃഷ്ടാവായുസ്മാഷീൽ ഏഷ അയം പുനസ്യവഃ ക
 രൊഭക്തസ്യ കരുതാപാതരേ ഭക്ത ഇതി മെദിനീ സർഗ്ഗസ്തപഭാവൊ ഹീതി
 പ്രസിദ്ധൌ സർഗ്ഗപഭാവനിമൊക്ഷനിശ്ചയാദ്ധ്യായസൃഷ്ടിഷ്ടിതുമരഃ ത
 മാച സുവസ്തപതമാകരതരംഗാനിലസംസ്തംഭൊ നിരസ്യസൈദകണജാലം
 മൊക്ഷദാതാരം മഹൊക്ഷവാഹനം പതംജലിഃ പുനരപി കൃതാംജലി
 രസ്മാഷീൽ ഭക്താനാം സ്തപഭാവഃ കില ഭഗവതി മുക്തിദാതരി പുരൊവത്തി
 നി റുത്യതി സുവകരണമിതി ഭാവഃ നൃപ

ജഗതാമധിഭൂരപി ത്രയാണാം
 ജഗതീഭൂത്തനയാകരഗ്രഹെന്ദ്രിൻ !
 യദസാവിതി നത്തനൈന ചക്ര
 മുദമൈതസ്യ കിലാത്മശീലമൈതത് ॥

നൃൻ

ജഗതാമിതി। ത്രയാണാജഗതാത്രിലൊകാനാമിത്യർത്ഥഃ അധിഭൂനായ
 കൊപി അധിഭൂനായകൊ നൈതേത്യമരഃ അസൌ സുന്ദരശാപര ഇത്യർത്ഥഃ
 അന്ദ്രിൻ ജഗതീഭൂത്തനയാകരഗ്രഹേ രാജനന്ദനാവിവാഹേ ഭവാനീപാണി
 ഗ്രഹണേ ഏതസ്യ പതഞ്ജലിമുനഃ ചിദംബരനത്തനദിദൈക്ഷാരിത്യർത്ഥഃ മു
 ദം പ്രീതിം നത്തനൈന താഡ്യവൈനാപി ചക്ര ചകാരേതി യൽ തനത്തനൈ
 നാപി മുനിസന്തോഷകരണമിത്യർത്ഥഃ ആത്മശീലം കില ആത്മാണാം സ്തപഭാവഃ
 കില ലൊകേ വിവാഹാദിഭൂഭസമയേ യെന്ന കൈന പ്രകാരണേ മഹൽപ്രീതി
 കരണം ആത്മാണാം സ്തപഭാവൊ നന്ദ തസ്താത്സ്വയം സഖ്യശ്ചപരൊപി മു
 നിപ്രീണനം നത്തനൈനാപി ചകാരേതി ഭാവഃ നൃൻ

വ്യാപ്രപാദമുഖതാപസൈസ്കദന ലാസ്യദർശനമുദൽകടൈ
 സ്സാലംമൈത്ര റൂപമന്ദിരം സപദി സുന്ദരം രജതസംസദഃ ।
 പ്രീണയന്തമമരാനരാനപി യഥൊചിതഞ്ച നിജപാഷ്ഠാൻ
 പാണ്ഡ്യരാജമഹീഷീ തമാത്മയദിമാമവ തപവനീമിതി ॥ ഞാ

വ്യാപ്രപാദൈവി। തദന നത്തനാനന്തരം ലാസ്യദർശനമുദൽകടൈ ലാസ്യ
 ദർശനമുദാ നത്തനാവലൊകനസന്തോഷേണ ഉൽകടൈമ്നൈതഃ ഉൽകട
 സ്പധികെ മത്ത ഇതി ശബ്ദാസ്തവേ വ്യാപ്രപാദമുഖതാപസൈഃ വ്യാപ്രപാ
 ദൊ നാമകത്വിൽ ഭക്തഃ തൽപ്രമുഖതപസവിദിസ്സാലം രജതസംസദഃ രജത
 സഭായാ ഇതി പഞ്ചമീ സപദി ശീഘ്രം സുന്ദരം രമണീയം റൂപമന്ദിരം രാ

ജഗദാം ഏതു ഗതാ അമരൻ ദൈവാൻ നരൻ മനുജാനവി യഥോചിതം
 യഥാർഹം പ്രീണയനം സന്തോഷയനം താ പരമേശ്വരം പാണ്ഡ്യരാജമ
 ഹിഷീ കാഞ്ചനമാലാ ഇമാം അവനീം ഭൂമിം തപമവ രക്ഷേതി ആത്മയൽ
 പ്രാത്ഥനാമാസ തഥാച നന്തനാനന്തരം വ്യാഘ്രപാദപ്രഭുവഭക്തജനൈസ്സാ
 ലം രാജസഭനമേത്യ മണിപീഠമലങ്കൃപ്പൻ ശീവ്യാണാനിജഗണാൻ മനുഷ്യാം
 ശ്വ ഹഷ്ടയൻ സ്ഥിതൊ മഹാദൈവഃ തം കാഞ്ചനമാലാചലാമിമാം പാലയൈ
 തി പ്രാത്ഥനാമാസൈത്യത്ഥം

൭൦

കൃതപാദൈരപാഞ്ച്യരാജം സുരാഞ്യ
 മണൈത്യസ്സാലം പുണ്യരീകാക്ഷമുഖ്യഃ |
 സ്വപംസ്വപം സ്ഥാനം പ്രാപുരീശോവി ദൈവ്യാ
 യുക്തസ്സുസ്വപം സുന്ദരസ്സന്യാചതീത് ||

൭൧

കൃതപതി! അഥാനന്തരം പുണ്യരീകാക്ഷമുഖ്യഃ വിഷ്ണുഭുവാഃ തൈ സുരാ
 ദൈവാഃ മണൈത്യഃ മധുരാചൂരവത്തിമനുജൈസ്സാലം ഇമം സുന്ദരശ്വരമി
 തൃത്ഥം പാണ്ഡ്യരാജം പാണ്ഡ്യദേശസ്യ രാജാനം കൃതപാപിചിച്ഛേത്യത്ഥം സ്വപം
 സ്വപം സ്ഥാനം നിജമാവസഥം പ്രാപുഃ അവാപുഃ ഈശഃ രംശപരൊവി
 ദൈവ്യാ തടാതകയാ ഇത്യത്ഥം യുക്തൊനപിതസ്സൻ സുന്ദരാഖ്യസ്സുന്ദരപാണ്ഡ്യ
 ഇത്യാഖ്യാ യസ്യ തമാഭൂതസുസ്വപം മധുരായാം നൃവാതീത് ഉവാസ തഥാ
 ച പക്ഷാക്ഷപ്രഭുവാസ്സനിജ്ജരാസ്സുന്ദരം മധുരയാ രാജനമഭിഷിച്ഛ സ്വ
 കീയമാവസഥമാപുഃ രംശപരൊവി രാജപുത്രം സമം സുന്ദരപാണ്ഡ്യനാ
 മാവസൽ മധുരായാമിതി ഭാവഃ

൭൨

ഇതി ശ്രീവായുലക്ഷ്മിപത്നീ കവികലകുളബാസവസ്യ വർണ്ണനീയമാഹാരാദ്യ
 വതൊ ദേശികപദകശശയോത്രയാവാച്ഛിവിലസന്ദഭൂജര

സുബ്രാഹ്മണ്യശർമ്മഃ കൃതൗ തടാതകാചരിണയൈ

ഷഷ്ഠസ്തോത്രപ്രകാശിതകയംസമാപ്തം |

നമഃ പരശുരാമാനന്ദനാരാ

യണശൈഷാഭീശ്വര

ശർമഭ്രാഹ്മണ്

ശ്രീഭക്താ നമഃ

ഓം തത് സത്.

ശുഭം ഭൂയാത്

ഷഷ്ഠസ്തോത്രസമാപ്തം

തടാതകാപരിണയെ

സ പ മ സ്ത ഗ്ഗ :

അഥവാസ്വരാജസുതയാ സൗന്ദരയാ

രഥനാഗവാജീവദഗാനപിതെ പുരേ ।

നിവസനരേന്ദ്ര ഇവ തത്ര മെദിനി

മവതി സു സർവ്വജഗരീശപരോപ്യസൗ ॥

ഹ

അഥേതി അഥ വിവാഹാനന്തരം അസൗ സുന്ദര രഥനാഗവാജീവദഗാനപിതെ സ്വരാനജതരഗപദാതിദിസ്തംഭതെ തത്ര പുര ഇത്യർത്ഥഃ തയാ വാസ്വരാജസുതയാ സമനിവസൻ വാസം ക്രവ്തൻ സൻ സർവ്വജഗരീശപരോപി സകലവിചുലാപാലകാപി നരേന്ദ്രഃ നരപതിഃ ഇവ മെദിനിം ഭൂവം അവതിസു പാലയാമാസ ഭക്തവശ്രുതയാ മഹാരാജവദമധിസ്തായ കഥിരിമരക്ഷദിതിഭാവഃ അത്ര ഉപമാനഭൂതസ്യ സുന്ദരസ്യ ഉപമൈതപകടനാൽ പ്രതീവമലങ്കാരഃ അന്ധിൻ പ്രായേണ മംജഭാഷിണീവൃത്തം സജസാ ജഗൗ ഭവതി മംജഭാഷിണീതി ലക്ഷണാൽ

ഹ

വിപുലാഭൂതീവ വിബുധാഭിസംവൃതെ

നിഖിലാത്മജാതമിളിതെ പുരോത്തമെ ।

കപിലോ വസൻ സ കമലൈക്ഷണോ യഥാ

കമലാനപിതേനാദിനമദ്യതുതുഷൽ ॥

വ

വിപുലാഭൂതീതി വിപുലാഭൂതി കൈലാസഇവ വിബുധാഭിസംവൃതെ ദൈവപണ്ഡിതാ വിദപഞ്ചന്ദന ച സംവൃതെ നിഖിലാത്മജാതമിളിതെ സർവ്വസംഖ്യം നിവായന സർവ്വപദാത്മസഞ്ചയേന ചാനപിത ഇത്യർത്ഥഃ യഥാ നിഖിലാത്മേഭ്യഃ സർവ്വപദാത്മസഞ്ചയേ അഭീപ്സുനാം സർവ്വാത്മഭാനായ ജാതാ ഉൽപന്നായ തഥാവിധാ ഭഗവൽഭക്താ ഇത്യർത്ഥഃ തൈരാവൃതെ യഥാ ധർമ്മഭയോപി മൂർത്തിമനോ ധൂർജാകരാജന്തയാ തത്ര സന്ധീതി പുരോത്തമൈ നഗരവരേ അന്ധിനം നിവസൻ കമലയാ വരാഹ്യാ അന്യത്ര ലക്ഷ്യം ചാനപിതഃ കമലാശ്രീവരസ്ത്രിയൊരിതി മെദിനീ സ കപിലഃ സുന്ദരഃ കമലൈക്ഷണോ യഥാ വിഷ്ണുരിവാദ്യഇതുഷൽ അതിസന്ധുതൊഷ വിഷ്ണുപരതപ വിപുലാഭൂൽ വൈങ്കാഠീ ഉപമാലംഭുതിഃ

വ

ഹരിമുഖ്യദേവസമിതൗ പരൗ പുരാ
 ഹരിണൈഷണാ ന വിജയാനപിതാഭവത് |
 ഗിരിശൈ നരൈശ്ച ഇവ സാദരസന്ധരാം
 പരിപാലയത്യാചി ഭൃശന്തകാതകാ ||

൩

ഹരിരിതി| ഹരിണൈഷണാ ഭൃശീലോചനൈര്യത്നം തകാതകാ പുരാപൂർവ്വം ഹരി
 മുഖ്യദേവസമിതൗ ഇന്ദ്രമുഖ്യദേവയുദ്ധൈ പരൗ വിജയാനപിതാ വിജയയാ അ
 നപിതാവിജയനാനപിതൈതിവാ നാഭവത് ന ബഭ്രവ ഗിരിശൈവരമേശപരൈ
 ശൈ ഇവ രാജനീവ ധരാം സാദരം ആദരസഹിതം പരിപാലയതി രക്ഷതി
 സത്യാചി ഭൃശം വിജയാനപിതാ വിജയന വിജയാപ്രസഖ്യാ ചാനപിതാഭ
 വത് ബഭ്രവേതി വിജയേതി കാമിൻ സഖീ ബഭ്രവ തന്ത്യാ ഇതി ഭാവഃ ||

അമരാ നരാ ഇവ തദാ ധരേശ്വര
 നിതരാമുചേത്യ പരിഭ്രജിരൈനപരം |
 അമരൈവ സാവി മധുരാഭവത് പുരി
 സസുരൈശ്ചാഹുപരിപാലിതാ പരാ ||

൪

അമരൈരി| തദാ പാലനസമയേ അമരഃ ദൈവഃ നരാ ഇവാനപരം പ്ര
 കീദിനമുചേത്യ സമൈത്യധരേശ്വരം ധരയാ ധരസ്യാ ഗിരൈശ്ച രംശ്വരം നി
 തരാം പരിഭ്രജിരൈ അസൈവന ഇശ്ചാഹുപരിപാലിതാ സുന്ദരകരസംരക്ഷി
 താ അന്യത്ര ഇശ്ചാപ്ര വിരാഡ് രൂപസ്ത ബാഹുരിതഃ തൈ പരിപാലിതാ 'അ
 യം സമുദ്രോ ജംഭം ഭുജേത' ഇതി ഭാഗവതൈ സസുരാ ഏകത്രാഗതൈരന്യത്ര
 വാത്സമാനൈരമരൈര്യതാ സാ മധുരാപുഷ്പി പരാ അന്ത്യാ അമരാ അമരാവ
 തീവാഭവത് ബഭ്രവ ശ്ലിഷ്ടാൽപ്രേക്ഷയം ||

ബലിദാ ന തന്ത്യാ വിപുലൈശ്വരഃ പരൗ
 കലിതൊപചാരമഖിലാഃ പ്രശാസിതഃ |
 വലഭിനൃചാശ്ച സുതരാം സ്വരാലയാ
 മലയദ്ധ്വജൈനസുകൃതാളിവിസ്ഥിതാഃ ||

൫

ബലിദാഇതി| പ്രശാസിതഃ പാലകസ്ത തന്ത്യാ സുന്ദരസ്ത അഖിലാസ്തൈ
 വിപുലൈശ്വരാ രാജാനഃ പരൗ അത്യന്തം കലിതൊപചാരം കൃതസംബഹമാ
 നം യഥാ തഥാ ബലിദാഃ കരപ്രദാഃ നാഭവന്നിതി ശൈഷഃ കിഞ്ച മലയദ്ധ്വജ
 നസുകൃതാളിവിസ്ഥിതാഃ മലയദ്ധ്വജൈനസ്ത മലയദ്ധ്വജനാഥസ്ത സുകൃതാപ്താ
 പുണ്യസഞ്ചയൈ ന വിസ്ഥിതാഃ വിസ്തരം പ്രാപ്താഃ വലഭിനൃചാഃ ഇന്ദ്രപ്രമുഖാഃ
 സ്വരാലയാഃ സ്വർഗ്ഗവിവാസിനോ ദൈവാ അവി സുതരാം ബലിദാഃ പുജാകാ
 രിണഃ അഭവത് യഥാ തദ്വൈതൈവ ജിതാനാം ദൈവാനാം കരപ്രദാനമവി

പ്രത്യേകം തന്ത്രധികാര പാലനരൂപമപ്രമാണേ കരദാനമപി ഉചിതമവ
തഥാ ച സഞ്ചിവി കരപ്രദാ ബഭൂവുരിതി ഭാവഃ

൫

സതി പാണ്ഡ്യരാജപദഭാജി ശങ്കര
കൃതിഭിജ്ജഗന്നിബിഡമാഞ്ചഭൗ നരൈഃ ।
സ്വപരിവാമരൈവ്വിജയിഭിന്നിരാമയൈഃ
പരിഹർഷിഭിശ്ച കിമഭാവ്യമീദൃശഃ ॥

൬

സതീതി। ശങ്കര പാണ്ഡ്യരാജപദഭാജി പാണ്ഡ്യരാജസ്ഥാനസ്ഥിതേ സ
തി ജഗൽ ഭവനം കൃതിഭിഃ വിഭാജിഭിഃ വിജയിഭിഃ നിരാമയൈരവ്യാധിഭിഃ പ
രി ഹർഷിഭിസ്സതുഷ്ടൈശ്ച നരൈഃ മനുജൈഃ അമരൈഃ സ്വപരിവ സ്വപ്ന ഇവ
നിബിഡം നിരന്തരം സൽ ആഞ്ചഭൗ രൈജ റംഭുശ്ച ഏതാഭുശ്ച മഹാമ
ഹിമവതി ഹിമാംശുശ്ചൈവര വിഷയേ കിം കിം വാ അഭാവ്യം ന സംഭൂതം
സമ്യക്സൗഭാഗ്യമപി സമ്പത്ത്യത ഇതി ഭാവഃ

൬

വസുധാ ബഭൂവ ബഹുസന്ധശാലിനി
ശതധാരപാണിരപി കാലവഷ്ട്യഭൂൽ ।
ബഹുധാഭവാശ്ച തരവഃ പ്രസൂതിനൊ
ഗിരിയാഗ്നി പാണ്ഡ്യവൃപന്തൗ യഥാ കൃതഃ ॥

൭

വസുധേതി। ഗിരിയാഗ്നി കൈകാസാലയെ സുന്ദര പാണ്ഡ്യവൃപന്തൗ
സതി കൃത യഥാ കൃതയുഗ ഇവ വസുധാ ഭൂമിഃ ബഹുസന്ധശാലിനീ ബഹുജ
ധാന്യാദിസമ്പന്നാബഭൂവ ശതധാരപാണിരിത്രാപി കാലവഷ്ടി തത്ത്വസമ
യവഷ്ടി അഭൂൽ ബഹുധാ അനൈകവിധാസുരവഃ വൃക്ഷാഃ പ്രസൂതിനഃ പുഷ്പവ
ന്തഃ അഭവന്

൭

വിപുലലശ്വരേ സതി കലാപശൈഖരേ
കുടിളലാ ന കശ്ചിദപലാന്തരേപി ന ।
നിഖിലലാ ബഭൂവ സരിതാമലഞ്ചയഃ
കമലാകചശ്ച സുമനസ്സപലംകൃതഃ ॥

൮

വിപുലലതി। കലാപശൈഖരേ ചന്ദ്രശൈഖരേ വിപുലലശ്വരേ ഭൂപന്തൗ
സതി അചലാന്തരേ ഭൂതലേ കശ്ചിദപി കശ്ചന പദാന്തർമാപി കുടിളലഃ കചഃ
വാൻ വക്രസ്വഭാവശ്ച നേതി ന അസ്പ്രവേത്യർത്ഥം നദീനാം സരിതാം റി
ഖിലഃ സമന്യഃ ചയഃ സമൃദ്ധശ്ച കുടിളലഃ സുമനസ്സപലംകൃതഃ പുഷ്പാലംകൃതഃ
കമലാകചഃ വരശ്ശീകശ്ച കുടിളലാ ബഭൂവൈത്യർത്ഥം

൮

അജസാരമൌ മനുജവൈ മമീതലൈ
രജസാ ന കൊപി ന സുനാപിതൊ ജനഃ ।

വികചാധികം സമനസാഞ്ചയോനിശം
സ കചാപി വാ സമഭവച്ച യോഷിതാം ||

അജസാരമാവിതി|| അജസാരമേഷ പരമേശ്വര മോജവേ വൃദ്ധതേ
സതി മഹീതലൈ കൊവി കശിദവി കശിത്പദാത്മോവീത്യത്മം രജസാ
രജോഹുണൈ സമനപിതഃ നാഭവദിതി ന അധികം വികചഃ വികാസവാൻ
സമനസാം പുഷ്പാണാഞ്ചയഞ്ച രജസാ പരാഗൈണ സമനപിതോഭവൽ കിഞ്ച
സ പ്രസിദ്ധോ യോഷിതാം കചഞ്ച അനിശം രജസാ സമനപിതോ യുക്തഃ
സമഭവൽ ബഭൂവു—

൯

വസുധാതലൈ ന സഗഭാ നാരാഃ കപചിത്
ബഹുധാഭവൻ പ്രഹരണാലയാളയഃ |
ന തദാ കരാരഹുദയാഃ പരശ്ശതം
പ്രമദാ റുണാന കരിണാമഭൂന്മദഃ ||

൧൦

വസുധാതലൈതി| തദാ തസ്തിൻകാലൈ ഭൂപാലനസമയേ ഇത്യത്മം വസു
ധാതലൈ ഭൂതലൈ നരാ മോജാ കപചിത് കത്രാവി| സഗഭാഃ ഗഭയാ ആയുധവി
ശേഷണ സഹിതാഃ ഗഭോ രോഗഃ തൈ സഹ വർത്തന്ത ഇതി സഗഭാഃ രോ
ഗിണഞ്ചൈത്യത്മം ഗഭഃ കൃഷ്ണാഞ്ചൈ രോഗൈ ഗഭാ പ്രഹരണാന്തര ഇതി ഹൈമഃ
നാഭവൻ ന ബഭൂവു| പ്രഹരണാലയാളയഃ പ്രഹരണാനാം ആയുധാനാം ആ
ലയാ നിവേശസ്ഥാനാനി തേഷാമാളയഃ പശ്ചാത്യഃ വീത്യാളിരാവലിഃ പശ്ചി
രിത്യമഃ ബഹുധാ അനൈകപ്രകാരാ സഗഭാ അഭവൻ ഭവന്റിസു പ്രമദാഃ പ്രകൃ
ഷ്ടഗര്വാഃ യുവതയഞ്ച കരാരഹുദയാ കരിനചിത്താ നാസൻ റുണാമ്മോജാ
നാംമദോഗര്വാ നാഭൂൽ പരശ്ശതം അധികം കരിണാം ഗജാനാം മദോ ദാ
നാംബ മദോരൈതസി കസ്തൂർച്ചാം ഗവേ ഹക്ഷഭാനയോരിതി മെദിനീ ബഭൂ
വാഭൂൽ

൧൦

ന തദാ സുധീഷു നിഖിലേഷു വിഭൂതഃ
പ്രമദാസു കൈവലഭൂട്ടിളാതലൈ |
ന തമോ നരേഷു രജനിഗണേഷപമോ
ഗുണമോദമാനജനസംഘസങ്കലൈ ||

൧൧

നേതി| ഗുണമോദമാനജനസംഘസങ്കലൈ സൗശീലാഭിജ്ഞൈ ക്കൊ
മോനാനാം അന്ത്യാന്ത്യം സന്തുഷ്ടതാം ജനാനാം സംഘൈന ഗണൈ സങ്ക
ലൈ വ്യാപ്തേ ഇളാതലൈ ഭൂതലൈ നിഖിലേഷു സമസ്പൃഷ്ട സുധീഷു സുമധ്യസ്ത
വിഭൂതഃ ഭ്രാന്തിഃ നാഭൂൽ പ്രമദാസു കൈവലം മാനിനീക്ഷപവ വിഭൂതഃ വിഖാസഃ
അഭൂൽ നരേഷു ജനേഷു തമഃ അഘം നാഭൂൽ തമഃ തിമിരം രജനീഗണേഷു
രാത്രിസഞ്ചായേഷു അഭൂൽ

൧൧

സുധിയാ നുപേണ മലയദ്ധ്യപഞ്ചന തൽ
 സുതയാ ച സമൃഗ്ഗമാനീതൊപി സൻ !
 സുമതിൻ തസ്യ സമിതൗ മഹീയസ
 സ്സപതിപ്രധാനമധികാരമാതനോൽ ||

൧൨

സുധിയെതി: സുമതി: സുമതിനാമ സവിവ: സുധിയാ ശൊഭനാ ധീർത്തി: യസ്യ തേന മലയദ്ധ്യപഞ്ചന നുപേണ രജ്ഞാ തസുതയാ സുധിയേത്യുതാ പി സംബന്ധ: സമൃക് അനുമാനീതൊ ബഹുമാനീത: സൻ അപി മഹീയസ: മഹാത്മനസ്യസ്യ സുന്ദരസ്യ സമിതൗ സഭായാം അധികാരം പ്രക്രിയാം സപമ തിപ്രധാനം സപബുധിരെവ പ്രധാനം മുഖ്യം യസ്മിൻ തം താദൃശനാതനോൽ ന ചകാര സുന്ദരമാനുത്യുവാധികാരബകാരേതി ഭാവ: ||

൧൩

സുമതിഞ്ചഭാര സചിവൈസ്സഭേതരെ
 സ്സമോജ്ഞയാസ്യ ധരണീധരം പരാം !
 അഖിലൈസ്സഹസ്രചന്ദനോ ദിശാഗഞ്ജ
 സ്സകലൈശപരസ്യ ഭൂജഗൈശചരൗ യഥാ ||

൧൪

സുമതിരിതി: തദാ സുന്ദരസ്യ അധികാരസ്ഥേ ഇത്യുത്: സുമതി: സു മതിനാമമന്ത്രീ സകലൈശപരസ്യ അസ്യ സുന്ദരസ്യജ്ഞയാ മഹീയശൈന പരാം ശ്രേഷ്ഠാം ധരണീധരം ഭൂഭാരം ഇതരൈരനുസ്മൃചിവൈസ്സഭാം ബഭാര തദേ ഭൂജഗാനാമീശചരൗ നാഥ: സഹസ്രവരൺ: ശരണ്യ: അഖിലൈ: ദിശാ ഗഞ്ജൈസ്സഭാം യഥാ യഥേത്യുനപയ: സകലൈശപര: സമസ്മാനസ്യ യദോ കലാനാഥശ്ചതു: സകലാനാഥസ്യ ഇതി സുന്ദരവിശേഷണം ||

൧൫

സ കദാചിദേഷ സുതയാവനിഭൂതഃ
 പ്രഭാവനം സമനസാ രിരംസയാ !
 സമോവിവേശ രമയൈവ കേശവ
 സ്സമരാശിശൊഭിസുരശാവിസംവൃതം ||

൧൬

സ ഇതി: സ ഏഷ: സുന്ദര: കദാചിദേകോ സമനസാ സമാനമനസാ ഷവനീഭൂത: രാജ്ഞസ്സതയാ പുത്രോ സമം രിരംസയാ രജ്ജുവിച്ഛതാ സമരാശി ശൊഭിസുരശാവിസംവൃതം കസുമചയോജ്ജ്വലവൈരതസംവൃതം പ്രമദാവനം ഉദ്യാനവിശേഷം രമയാ സമം ലക്ഷ്യം സാകം കേശവ ഇവാവിവേശ പ്രാവിക്ഷൽ ഉപമാലങ്കാര: ||

൧൭

കൃതമാലയാഞ്ചിഗതയാ പരിച്ഛത
 സുതവാചയാപി സരിയാ സമന്തതഃ !

ഫലസ്മനവത്രഭരനമുവാദവൈ

പുലഭദദനോപവനവിഭൂതന്ധൽ ॥

൧൫

കൃതമാലയതി: യുതപാപയാ യുതം നിരസ്യം പാപം കിലിഖിഷം യയാ
അണ്ണിഗതയാ സമുദ്രം പ്രാപ്തയാ കൃതമാലയാ കൃതമാലായുതാ സരിതാ നല്ലാ
വി സമന്തത: പരിഷ് കൃതം ശൊഭിതം ഫലസ്മനവത്രഭരനമുവാദവൈ: ഫല
സമുദജാനാം ഭരണാതിശയേന നന്ത്രൈ: നന്ത്രൈ: പാദവൈ: വൃക്കൈ:
വലഭദദനോപവനവിഭൂതം വലഭദദനസ്യ ഇന്ദ്രസ്യ ഉപവനം ഉല്പാനം നന്
നം തസ്യ വിഭൂതം ശൊഭാം ഭയൽ വനം സുരാൻ സമനീനയഭിതി ഉത്തരശ്ശോ
കനാനപയഃ

൧൫

കമലാകരൈസ്സകമലാൽകരൈശ്ശം

വിമലാംബുഭിശ്ച സജലാലയാളിഭി: ।

കമനീയമേഷ സമനീനയഭനം

നവനിപശൊഭി കമനീസഖാൻ സുരാൻ ॥

൧൬

കമലാകരൈരിതി: ഏഷ സുന്ദര: കമനീസഖാൻ സുരാൻ സകമലാൽ
കരൈ: കമലാനാം പത്മാനാം ഉൽകരണ സമുഹേന സഫിതൈ: വിമലാം
ബുഭി: നിമ്ബലതായൈ: സജലാലയാളിഭി: ജലമാലയോ ആവാസോ യെ
ഷാതെ മകരാദയോ ജലജന്തവ: യെ ഷാമാല്യാ പശ്ചിമ സഫിതൈ: യഭാ
ജലാലയൈശ്ചാളിഭി: ഭൂംഗൈശ്ച അളിപദമുപലക്ഷണമന്യേഷാഞ്ചക്രാഭിനാ
മിതി ധ്യേയം കമലാകരൈ: പത്മാകരൈ: ഭൂശം കമനീയം രചിരം നവനീ
പശൊഭി ബാലനീപപാദവൈ: ശൊഭാവഭനം കമനീസഖാൻ കമന്ത്യ: രമ
ണ്യ: സഖായ: മിത്രാണി യേഷാന്താൻ സുരാൻ ദൈവാൻ സമനീനയൽ പ്രാപ
യാമാസ ഭദ്രികമ്കൈയസാതു:

൧൬

സകലാനിതാന്തമബലാസമനപിതാൻ

സ വലാരിസൌരിസലിലാധിപാദികാൻ ।

ഹരിതാം പതിൻ സപദി താനവെക്ഷ്യ തൽ

പ്രഭുതാനുരൂപമഭിതാമ സൽക്രിയാം ॥

൧൭

സകലാനിതി: സ സുന്ദര: സകലാൻ അബലാസമനപിതാൻ വലാരി
സൌരിസലിലാധിപാദികാൻ ഇന്ദ്രയമവരണപ്രമുഖാൻ താൻ ഹരിതാം പ
തിൻ ദിക്പതിനവെക്ഷ്യ സപദി ശീഘ്രം തൽപ്രഭുതാനുരൂപം തസ്യ തസ്യ പ്ര
ഭുതസ്പ്രാസുതം യഥാ തഥാ സൽക്രിയാം പൂജാം നിതാന്തം അഭിത ഭൂശം ച
കാര

൧൭

മുദിതാസ്സരാസ്സമഭിവാദ്യ സഭൂതാ

മുദിതാഭിലാഷമമൃതാഹ്ലാശൈവരഃ ।

പ്രമദാഭിരാത്തകതുകാഭിരനപിതാഃ

പ്രമദാവനം സസുഖമാവസംസ്കദാ ||

൧൮

മുദിതാ ഇതി। യദാ ഉദിതാഭിലാഷം ഉക്തസ്വാഭിലാഷിതം അതഃതാമ്രശരവരം ചന്ദ്രാവയംസം തം സംഭ്രമാൽ സതപരം സതപരം ഉദിതാഭിലാഷം ഉക്തസ്വാഭിലാഷിതം യഥാ തഥൈതി അഭിവാദനവിശേഷണം വാ ഗിരൊഥവാ ക്രെയസി കൈന തൃപ്യത ഇതി കൃഷ്ണാകൈഃ സുഖിനാമപി ദൈവാനാം സരസ്വശാലഭരണൈസ്സുധാഭിലാഷഃ അഭിവാദ്യ മുദിതാഃ തുഷ്ടാഃ സുരാഃ ആത്തകതുകാഭിഃ സ്വീകൃതകൌതുകാഭിഃ പ്രമദാഭിസ്സുരണീഭിരനപിതാസ്സന്തഃ പ്രമദാവനം ഉദ്യാനം സസുഖം യഥാ തഥാ ആവസൻ ഉഷ്ടഃ

൧൯

അതനുസ്തഭീയഹൃദയം വിദനപി

പ്രതരാന ഹൃഷ്ടഹൃദിമം സകാമ്നഃ |

പ്രയയൌ പുരാത്തചലൈനനന്ദി

ശയസംഗ്രഹാത്മമിവ ചിന്തയൻ ഭയം ||

൨൦

അതനുരിതി। അതഃ ന വിദ്യതേ തഃ ശരീരം യസ്യ സഃ അയം അനംഗഃ തഭീയഹൃൽ തത്സംബന്ധിഹൃൽ ഹൃദയം വിദൻ തരുണീരിരംസാകുലം ജാനൻ അപി പ്രതരാം അത്യന്തം ന ഹൃഷ്ടഹൃൽ അതുഷ്ടചിത്തസ്സൻ ഇമമാക്രീഡം പ്രയയൌ പ്രാപ പുരാ പുവം അചലൈനനന്ദിനീശയസംഗ്രഹാത്മം പാവതീപാണിഗ്രഹണനിമിത്തം സമുദ്യമേ ഉദ്യാജനസമയേ ആത്മം സ്വപനാംഗീകൃതം ഭയം സാധാപസം സഞ്ചിന്തയൻ സ്തരനീവൈത്യക്പ്രേക്ഷാ

൨൧

തദനുപുനാഥമകടാജ്ഞയാമാരാൻ

മദനോദ്യയസ സവധൂടികാഞ്ചരൈഃ |

സ്വകൃതസ്യ കൈത്ര ഭൂവി കമ്നഃ ഫലം

സുകൃത്സ്വപ്രവൃത്തിരപി നാസ്തൈ ക്രമാൽ ||

൨൨

തദനപിതി। സ മദനോ മാദഃ ഉപുനാഥമകടാജ്ഞയാ ചന്ദ്രമൌലിനീ യോഗൈന സവധൂടികാൻ സന്ദ്രീകാൻ സുരാൻ ശരൈരത്യക്ത് വീഡയതിസ്മ അത്ര ഭൂവി സ്വകൃതസ്യ സ്വപനാചരിതസ്യ കമ്നഃ കൃത്യസ്യ ഫലം പ്രയൊജനം ഇസ്പ്രവൃത്തിഃ ഇസ്പ്രാ സുത്രാ വൃത്തിഃ വ്യാപാരൈ യസ്യ തഥാ വിധോ പി കഃ സുകൃതീ കഃ പുണ്യവാൻ നാശ്നതൈ ന പ്രാപ്തോതി

൨൩

യദേസൗ വിഹായ വപുരാശ്രഗാഞ്ചരൈ

ഹൃദയൈ മുഖമച മകരധാജസ്കദാ |

പതിരന്തരൈവ ജഗതാമഭൂത് ക്ഷണാ

ദിതിരക്ത ഏവ ഓരരിരച്യതൊവ്രണം ||

൨൪

യദിതി തദാ അസൗ മകരദ്ധാജഃ യദൃസ്താൽ വപുഃ ശരീരം വിഹായ
ആശുഗാൻ വിശിഖാൻ ഹൃദയേ ചിത്തേ ശന്നൈഃ മുഹൂർദ്ധം അതോ ഹൈതൊഃ
ജഗതാം പതിഃ എഷ സുന്ദരഃ ബഹിഃ അബ്രഹ്മണാപി ക്ഷണാൽ അന്തരേവാ
തിരക്തഃ അധികരധിരവാൻ അതിരാഗവാംശു അഭൂൽ ബഭ്രുവ ൨൧

സുമനസ്സമൃദ്ധവദനൗകമാവൃതെ
സുമനോദിരാത്തദയിത്തൈസ്സുമനപിതെ ।
സമമേഷ പാണ്ഡ്യസുതയാ മനോഹരൈ
തദിയേഷ രത്നുമനീശം സ്ഥലേ ഹരഃ ॥ ൨൨

സുമന ഇതി തൽ തസ്താൽ ഏഷ ഹരഃ സുന്ദരഃ പാണ്ഡ്യസുതയാ മീ
നലോചനയാ സമം അനിശം സുമനസ്സമൃദ്ധവദനൗകമാവൃതേ പുഷ്പസഞ്ച
യവർഷിഃ പൂക്കൈശ്ചരാവൃതേ വ്യാപ്തേ ആന്തദയീതൈഃ സപീകൃതദാസൈഃ
സുമനോദിദ്വൈവഃ സമനപിതേ അത ഏവ മനോഹരൈ സ്ഥലേ ഉദ്യാന
പ്രദേശേ രത്നം ക്രീഡിതും ഇയേഷ ഐച്ഛൽ ൨൨

തദനക്ഷപേശമകടാശയം വിദൻ
യദസൗ ബിദ്ദേ ഹൃദയന്ദിവൌകസാം ।
വിശിഖൈഃസുരസ്സദചിതം കിലാവനൗ
വശിനോപി കസ്യ കരുണാ കൃതാഗസി ॥ ൨൩

തദനപിതി അസൗ സ്തരഃ ക്ഷപേശമകടാശയം നിശാനാഥശൈഖ
രാഭിപ്രായം വിദൻ സൻ ദിവൌകസാം ഹൃദയം വിശിഖൈഃഖിദ്യൈരേതി യൽ
തദചിതം യുക്തം കില അവനൗ വശിനോ ജിതേന്ദ്രിയസ്താപി കസ്യ ജന
സ്യ കൃതാഗസി കൃതാപരാധേ ജനേ കരുണാ ദയാ ജായത ഇതി ശേഷഃ ൨൩

ഹൃദയന്തദീയമവഗമ്യ സംഭ്രമാ
ഭുതവസ്സമീയരഥ തന്നിഷെവിതും ।
ഫലപുഷ്പജാലസമിതാ നരാ യഥാ
ബലരിപ്തശീലമഹിതം നൃപൊത്തമം ॥ ൨൪

ഹൃദയമിതി അമാനന്തരം ഭുതവോവസന്താദയഃ തദീയം തത്സംബ
ന്ധി ഹൃദയം മനഃ അവഗമ്യ ജ്ഞാതാ സംഭ്രമാൽ തപരയാ തന്നിഷെവി
തും സൈവിതും ബലരിപ്തം ശീലമഹിതം ബലൈന ശക്ത്യാ രിഖപ്തമന ധനേ
ന ച ശീലൈന വാത്സല്യാലീനാ ച മഹിതം ശ്ലാഘ്യം നൃപൊത്തമം നരം മനു
ജായഥാ തഥാ സമീയഃ സമായയുഃ ഫലപുഷ്പജാലസമിതാ ഇതി ദ്വൈതാരവി
സമവിശേഷണം ൨൪

അമരൻ പ്രഹരമുഖലാസവാംസ്തതഃ
 സമസായകന്യ സകലാൻ സഖാ ജവാൽ |
 വിശിഖാൻ പ്രഭാതമിവ സാദരം മധു
 ദ്ദശിഖാധിരൂഡകസുമാളിരായയൗ ||

൨൫

അമരനിതി: തതാനന്തരം സമസായകന്യ മന്മസ്യ സഖാ സ്മൃതൽ
 മധുധസന്തഃ അഞ്ചാസഖാൻ സസ്രീകാൻ സകലാനമരൻ പ്രഹരമുഖ
 തും ജവാൽ വെഗന വിശിഖാൻ ബാണാൻ പ്രഭാതമിവ ദ്ദശിഖാഭിഃ വൃക്ഷാ
 ഗ്രൈഃ അധിരൂഡകസുമാളിഃ ധൃതചുഷ്ണസഞ്ചയസ്സൻ സാദരം ആദരസഫിതം
 യഥാ തഥാ ആയയൗ ആഗമൽ ഉൽപ്രേക്ഷാ

൨൫

സുരഭിപ്രസുനസുരഭിപ്രഭഞ്ജനൊ
 മധുരാബഭൗ സ മധുരഃ വികാരവൈഃ |
 അപി കെസരദ്രസമകെസരസ്സര
 ന്മദൃപാംസുജാലപരിപാംസുലാംബരഃ ||

൨൬

സുരഭീതി: സുരഭിപ്രസുനൈഃ സുഗന്ധിച്ചഞ്ജൈഃ സുരഭിഃ പരിമളവാൻ പ്ര
 ഭഞ്ജനൊ വായുച്ഛൃംഭുഃ വികാനാമാരവൈഃ നാദൈഃ മധുരഃ മനോഹരഃ സമ
 ധുഃ കെസരദ്രണാം ചാവേയവൃക്ഷാണാം സുമാനാം പുഷ്പാണാം കെസരൈ
 ക്കണ്ഠികാസ സ്സരതാം ലസതാം മൃദനാം കൈമളാനാം പാംസുനാം ധൂളീനാം
 ജാലേന സമൃദ്ധൈന പരിപാംസുലാം സമന്താൽ മലിനം അഞ്ചരം നഭോ യ
 സ്യ സ തഥാ ഭൂതാപി ആഞ്ചഭൗ രരാജ ഗുണാധിക്യാദിതി ഭാവഃ

൨൬

വസുധേശ്വരായ സസുധാശനായ തം
 കസുമൊപഹാരവസുകം സമാഗതം |
 മധുമാശശംസുരചിരേണ ദൾകാഃ
 മധുരൈർമുഖാഭിരിവ കൂജിതൈഃ വികാഃ ||

൨൭

വസുധേതി: വികാഃ കൊകിലാഃ സമാഗതം പ്രാപ്തം കസുമൊപഹാര
 വസുകം കസുമൊപഹാരഃ ധനം യസ്യ തം മധുഃ വസന്തം സസുധാശനായ
 സദേവായ വസുധേശ്വരായ പാണ്ഡ്യഭൂപതയെ സുന്ദരായേത്യർത്ഥഃ അമിരെ
 ണ ശീത്രം മധുരൈർമനോഹരൈഃ വഞ്ചാഭിച്ഛേദനൈഃ ദൾകാഃ ഭാസ്വിതാ
 ഇവ കൂജിതൈഃ കണ്ണാലപനിഭിഃ ആശശംസുഃ ഊഷഃ

൨൭

സുരയോഷിദിഃക്രിയുഗപല്ലവാഹതൈഃ
 പരമെയിവാൻ പ്രമദമാശ്വശോകകഃ |
 സുഷുവൈ കൃതജ്ഞ ഇവ പല്ലവാന്യദ
 ശ്രവസാം കലാപകലനൊചിതാസ്ത്വഹമാ ||

൨൮

സുരയോഷിദിതി സുരയോഷിതാം ദൈവസ്രീണാം പല്ലവേനൈവ അം
പ്രിയഗുണ ചരണയുഗമൈന യാ ആഹതിഃ താഡനം തസ്താൽ പരമധികം
പ്രമദം തൊഷം ഏയിവാൻ പ്രാപ്യഃ അശോകകഃ അശോകവൃക്ഷഃ കൃതജ്ഞഃ
കൃതമുപകാരം ജാനാതീതി കൃതജ്ഞഃ ഉപകാരവിദിവ ആശു ശീഘ്രം അഭഗ്രുവ
സാം ആസാം യോഷിതാം ശ്രോത്രാണാം കലാപകലനോവിതാനി അലങ്കാ
രവിധാനയോഗ്യാനി പല്ലവാനി സുഷുവൈ പ്രാസുത അഹോ സ്ഥാവരസ്യം
ഹി കൃതജ്ഞതത്യാശ്ചയ്തം ൨൮

പ്രമദാധരാഭമുദ്യോഹപല്ലവൈഃ

പ്രമദാവനാന്തമഥ ചൂതതല്ലജൈഃ ।

നിബിഡം രരാജ നിതരാമ്മനോഭവഃ

ശിഖിരം പ്രകൃപ്തമിവ ലോഹിതാംബരൈഃ ॥ ൨൯

പ്രമദൈതി അമാനന്തരം പ്രമദാനാം സ്രീണാം അധരസ്യമൈവാഭാ
യേഷാന്താനി ഉദ്യോനി കൊമളാനി അച്ഛാനി വിമലാനി പല്ലവാനി യേഷാ
നൈഃ ചൂതതല്ലജൈരീശൈഷസന്ധകാരൈ നിബിഡം നിരന്തരം പ്രമദാവ
നമുല്യാനം ലോഹിതാംബരൈഃ ശോണവസൈഃ പ്രകൃപ്തം രവിതം മനോ
ഭവഃ മന്മഥസ്യ ശിഖിരം സൈനാനിവേശപ്രദേശമിവ നിതരാം രരാജ ൨൯

സന്ധകാരസുനരജസാം ചയോംബരൈ

സന്ധസാ രരാജ മലയാനിലോഭ്യതഃ ।

രചയംസ്തദഭാഗവധൃഷ്ടന്തരൈ

പ്രചലന്തൊജബലരണസംശയം ॥ ൩൦

സന്ധകാരൈതി സന്ധസാ ശീഘ്രം മലയാനിലോഭ്യതഃ മലയവാതൈന ഉ
ച്ഛലിതഃ സന്ധകാരസുനരജസാം ആശ്രുകസുമധുജീനാം ചയഃ സമൃദ്ധഃ അഭാഗ
വധുനാം വിരഹിണീനാം ഹൃദന്തരൈ മനസി പ്രചലന്തൊജബലരണസംശ
യം പ്രചലതാം സഞ്ചരതാം മനോജസ്യ മന്മഥസ്യ ബലാനാം സൈന്യാനാം
യൈ രണവഃ ധൂളയഃ താഡസം സംശയം സംഭവോ രചയൻ ക്വൻ അം
ബരൈ രരാജ ൩൦

വിരഹജപരാന്തികൃശഗാത്രവല്ലികാ

സ്തരഭിന്നിതാന്തമുദനാൻമൃഗീഭൃശഃ ।

കിമു ജാതിഹീനഹൃദയൈ കൃപാലവ

സ്തമുദന്തി വാരിനിധിമൈഖലാന്തരൈ ॥ ൩൧

വിരഹൈധി സുരഭിഃ വസന്തഃ കന്തു വിരഹജപരണ വിധോഗസന്താ
പന യാ ആന്തിഃ പീഡാ തയാ കൂശാ താഃ ഗാത്രവല്ലീ അംഗവല്ലീ യാസാന്താ
മൃഗീഭൃശഃ സുന്ദരീഃ നിതാന്തം അഭിനോഭ് അതാപമ്പൽ വാരിനിധിമൈഖലാന്ത

രെ ഭൂമദ്ധ്യ ജാതിമീനാളയെ ജാതെ: ബ്രാഹ്മണതാദിജാത്യോ: ഹീന: യ
 ലോ ഹീനാ ജാതി: യസ്യ സഃ ഉഭയഥാ പതിത ഇത്യർത്ഥം അന്യത്ര ജാത്യോ പൃ
 ണ്ണേണ ഹീനസ്യ ഹൃദയേ മനസി കൃപാലവ: ഭയാലേഗ: സമുദയേതി ഉത്പത്ത്യ
 തെ കിമു ജാതിഹീനസ്യ ഭയാലവോ നൊദൈത്യവ അതോ ജാതിസമഹീനഃ
 സുരഭി: സുന്ദരീജനതാപകൊഭവദിതി ഭാവഃ

൩൧

പ്രസരൽപ്രവാളരുചിരഞ്ജിതാംബരാ
 വിസരാ വിരജ്ജ്വലദശാകശാഖിനാം ।
 വിധുനന്ദനസ്യ രതയെ വിനിർമ്മിതാ
 മധുനൈവ രത്നനിഖയാ വനാന്തരെ ।

൩൨

പ്രസരൽപ്രവാളരൂപം പ്രസരതാം പ്രാദർഭവതാം പ്രവാളാനാം പല്ലവാ
 നാം രചു കാന്ത്യാ രഞ്ജിതം ശൊണിതം അംബരം ആകാശം യേഷാഞ്ചൈ
 അശാകശാഖിനാം വിസരാ: സമുദാ: വിധുനന്ദനസ്യാനംഗസ്യ രതയെ സ്യ
 രതരൂപിണയൈ മധുനാ വസന്തേന വനാന്തരെ അരണ്യമദ്ധ്യേ രചിതാ: രത്ന
 നിഖയാ: മണിഭവനാനീവ ഉൽ അധികം രജ്ജ്വ:

൩൩

കുസുമാകരസ്യ ദൃഗഗോചരാവൃതോ
 സസുരാൻ പ്രഹർത്തുമിവ സസ്തൃ ഫനരാൻ ।
 ശുചിരാസസാദേ രചയംശ്ച മല്ലികാ
 രുചിരാതിസൗരഭവതീരന്താരതം ॥

൩൩

കുസുമാകരസ്യതി: കുസുമാകരസ്യ തനാജ്ഞാ ജ്ഞാതഃ വസന്തസ്യതി യാ
 വൽ ദൃഗഗോചരാൻ നൈത്രാവിഷയാൻ സസുരാൻ ദൈവൈസ്സഹിതാൻ നരാൻ
 മനുജാൻ പ്രഹർത്തുമിവ രുചിരാ: രമണിയാ: അതിസൗരഭവതീ: പരിമളയുതാ:
 മല്ലികാ: അനാരതം സദാ രചയൻ ശുചിശ്രീഷ്ണുർത്ഥ: ആസസാദേ പ്രാപ്ത
 വാൻ

൩൩

മധുഞ്ചാധിതാതിമുദുമാധവീഗുള
 നമുപാനമത്തഹൃദയൈന സാദരം ।
 മധുലിസ്സുണൈന പരിതോ വനാന്തരെ
 മധുരസ്വപരണ സമഗായ്പ്രനക്ഷരം ॥

൩൪

മദ്ധ്യതി: പരിതഃ സർവ്വതഃ വനാന്തരെ വനമദ്ധ്യേ സാദരം യഥാ തഥാ
 മധുനാ വസന്തേന ചൈധിതാ വികാശിതാ അഭിമുദുപീ അത്യന്തം മൃദുമാ മാ
 ധവീ മല്ലികാവിശേഷഃ തസ്മാ ഗുളതോ നിർമ്മുക്തഃ മധുനഃ മകരന്ദസ്യ പാ
 നൈന മത്തം മദിതം ഹൃദയം യസ്യ തൈന മധുരസ്വപരണ മധുനാനാഗൈന മധു
 ലിക്ഗണൈന ഭംഗാവദ്യം അനക്ഷരാ നവിദ്യതേ അക്ഷരാണി വർണ്ണാ: യ
 സ്തിൽ കർമ്മണി തസ്മാ തഥാ സമഗായി ഗീതം ഭാവൈ ലുപ്തം

൩൪

ശുചിരപ്യയം ന ഇഹ ജീവന്യേഷധാ
രചിരം വസന്തമപസാരയൽ കില |

ഇതി രാഷഭാജ ഇവ കൊകിലാ വനെ

ഗതിമസ്യ നാധികമേവാഷയൻ അതൈഃ || ൩൫

ശുചിരിതി: അയമുത: ശുചിന്നിമ്ലൊപി ശുചിരിതി പ്രസിദ്ധോപീതി
ചാത്മ: ന: ജീവന്യേഷധം ജീവാതും രചിരം വസന്തം വസന്തത്തുമപസാ
രയൽ കില നിസ്സാരയാമാസ ഹി ഇതി അന്നേന മൈതൂനാ രാഷഭാജഃ ശു
ധവന്ത: വനെ കൊകിലാ: അസ്യ ഗ്രീഷ്മത്താ: ഗതിമാഗമനം അതൈ: ക്ഷി
തൈ: അധികം അത്യന്തനാശോഷൻ നാവദൻ

൩൫

രചിഭിന്നിദാഘകിരണസ്യ ഭാസപതൊ

രചിതാതിതാവചനവത്തിതും തദാ |

ദിവസം സ്വകീയസമയേവി ശ്വേരി

ധ്രുവമക്ഷമൈവ കിമുതാപസപ്ത || ൩൬

രചിഭിരിതി: തദാ ഗ്രീഷ്മസമയേ ശ്വേരി രാത്രി: ദിദാഘകിരണസ്യ ഉ
ഷ്ണാംശൊ: ഭാസപത: സൂത്രസ്യ രചിഭി: കാന്തിഭി: രചിതാതിതാവം കൃതാധി
ക്ഷപരം ദിവസം ദിനം സ്വകീയസമയേ രാത്രികാഘ്രേവി അനുവത്തിതും അനു
സന്തും അക്ഷമാ അശക്തൈവാപസപ്ത ഗതാ കിമുത രാത്രികാഘ്രാസപതാ
ദിതി ഭാവ:

൩൬

അജയമ്നീപിഷകസുമാവലിസുഭാ

നിജമദ്ഭവന സുരസുഭവാമപി |

തനുവീര്യം സരഭസം മഹീതലേ

തന്തൈ കിമത്ര ന തപസ്വിതിക്രൂണം || ൩൭

അജയദിതി: തദാ ശിരീഷകസുമാവലി: നിജമദ്ഭവന ആത്മീയമുദതയാ
സുരസുഭവാം ദൈവസ്രീണം തനുവീര്യം അംഗലതാം സരഭസം സതപരം അ
ജയൽ ജിഗായ അത്ര മഹീതലേ ഭൂമൗ തപസ്വിതി: തപോവിജ്ഞാ ഗ്രീഷ്മസ
മയസ്വിതിശ്ച നൃണം കിന്ന തന്തൈ സർവ്വം കരോന്യേവ തപസാ സർവ്വം സാ
ദ്ധ്യമൈവേതി ഭാവ:

൩൭

കരഭപ്രവാളകലിതാന്തരീയകാ

വരഭദ്രപങ്കപരിചമ്നിതാംഗകാഃ |

ജലകെളികാർകണ്ഡരിഭരാ വിദു

ജ്ജലകെളിജ്ജ്ഞാ ന മരമുഷ്ണാം ശുദ്ധൈഃ || ൩൮

കരഭപ്രവാളമി। കരഭകീസലയൈഃ കലിതം കൃതമന്തരീയം വസ്ത്രം യാ
 സാന്താഃ വരണേ ശ്രേണേന ഭദ്രപങ്കന പരിചർച്ചിതം അനുലിപ്തം അംഗം
 യാസാം താഃ ജലകെളികയാ ജലക്രീഡയാ ഹെതുനാ ആശ്രിതഃ കബരിഭാരഃ യാ
 സാന്താഃ ജലജലക്ഷണാഃ ജലജല പങ്കജൈ ഇവ ഇരക്ഷണേ യാസാന്താഃ സുന്ദ
 ര്യ ഇതി യാവൽക്കുചഃ ശ്രീഷ്ടസ്യ ഉഷ്ണാമുഷ്ണാനാം ഭരം അരിശയന്നാവ
 ഭഃ നാവിഭൻ ശൈശ്വോപചാരാദിതി ഭാവഃ

൩൮

അഹിമാംശുഭിപ്ലകിരണാശുഭൈശ്ശം
 മിഹികാമൃഗാ വിദിതാ ഭയാതരാഃ ।
 വിടപാളിസാന്ദ്രതതസഞ്ചയാവൃതാ
 മടവിം ക്രമേണ പരിഭ്രജിരെ തദാ ॥

൩

അഹിമാംശുരിതി। തദാ മിഹികാമൃഗാഃ തുഹിനഹരിണാഃ അഹിമാംശുഃ
 സുഷ്ടഃ സ ഏവ ഭിപ്ലഃ വ്യാധഃ യസ്യ കിരണൈരവശാശുഭൈഃ ബാണൈരപിഭജി
 താഃ ഭിന്നാഃ അതഃപ്രവ ഭയാതരാഃ സാദ്ധ്യസപീഡിതാസ്തന്തഃ ക്രമേണ പത്യാ
 യതഃ വിടപാളിസാന്ദ്രതതസഞ്ചയാവൃതാം ശാഖാവലിനിരന്തരതരണികരവ്യാ
 പ്താം അഭവിമരണ്യം പരിഭ്രജിരെ പ്രാപുഃ രൂപകാലങ്കാരഃ

൩൯

ഘനഘോഷവാദ്യനിനദാപിതസ്തടി
 ദ്ഘനദീപികാളിപരിശോഭിതാംബരഃ ।
 കലയാംബഭൂവ സമയഃ പയോമുചാം
 കലയൻ കലാപിനികരം കളാരവം ॥

൪൦

ഘനേതി। ഘനാനാം മെഘാനാം ഘോഷശൃംഗ ഏവ വാദ്യനിനദഃ വാ
 ദ്യാലപനിഃ തൈനാപിതഃ തടിതഃ വിദ്യത ഏവ ഘനാ നിരന്തരാ ഭീപികാളി
 പ്രദീപാവലയഃ താഭിഃ പരിശോഭിതം പരിതഃ പ്രകാശിതം അംബരമാകാശം
 യസ്യ സഃ പയോമുചാം മെഘാനാം സമയഃ വഷാകാല ഇത്യർത്ഥഃ കലാപിനീ
 കരം മദ്ധ്യസഞ്ചയം കളാരവം മംജുനാഭവന്തം കലയൻ രചയൻ സന് കല
 യാംബഭൂവ സംബഭൂവേത്യർത്ഥഃ

൪൧

അതിവാരിപാനഭവജാഡ്യശാന്തയെ
 പ്രതിസംവിധാനമചിരാദിധിത്വവഃ ।
 മുദിരാഃ പിധാനമിഷതൊ ദിനെശിതു
 മൂദിതാ മയുഖനികരം പപശ്ചുവം ॥

൪൨

അതീതി। മുദിരാ മെഘാഃ അതിവാരിപാനഭവജാഡ്യശാന്തയെ അധികജ
 ലപാനസംഭൃതമംഗ്യാവിമുത്തയെ അമിരൻ ശീരളം പ്രതിസംവിധാനം പ്രതി
 ക്രിയാ വിധിത്വമി ചിഷ്ടവസ്ത്രവിധനസൗകന്ത്യേ മുദിതസ്മേഷ്ഠാസ്തന്തഃ

ഭിന്നശിരഃ സുതൃന്യ വിധാനമിഷതഃ അന്തർദ്വിവ്യാജൈന മയുഖനികരം രശ്മി
പുഞ്ജം പചുഃ മാന്ദ്യനിവൃത്തികരമുഷ്ണാപചാരമിതിഭവഃ ശ്രവമിത്യുൽപ്രേക്ഷാ

നവവാരിവാഹനിവഹൊൽഭവൈജ്ജവാ
ദിവകുന്ദിതൈവതമസൈസ്ഥലൈഖിലൈഃ ।
ദിവസപ്തവാസ ശിഖിനിവ ഭാസ്വരൊ
നവലൊക്യമാനകിരണഃ കരുശ്വന ॥

൪൨

നവമതിഃ നവവാരിവാഹനിവഹൊൽഭവൈഃ നൂതനജലധരനികരസംഭൃ
തൈഃ അവാതമസൈരന്യകാരൈഃ ജവാൽ അഖിലൈ സ്ഥലൈ റിഖിലൈ പ്രഭ
ലൈ അവകണ്ഠിതൈ തിരൊഹിതൈ സതി ഭാസ്വരൊ രവിഃ കരുശ്വന കത്രാപി
അനവലൊക്യമാനകിരണഃ അഭ്യശ്യാമാനമയുഖസ്സൽ ദിവസൈ ഭിന്നൈ ശിഖി
നി വഹൊഃ ഉവാസ

൪൨

പ്രമദോവനം പ്രവിരളൈഃ പയൊമുചഃ
പ്രമദാജനസ്വ സുഗമം വിതൈനീരൈഃ ।
പുഷ്കരൈർഹിമാംബുഭിരിവൊത്തമൈജ്ജനാ
വൃഷമുച്യദൈവനീചയാനപിതം പുരഃ ॥

൪൩

പ്രമദൈതിഃ പയൊമുചൊ മൈഘാഃ പുരൊഹൈ വൃഷമുച്യദൈവനീചയാ
നപിതം ഇന്ദ്രമുഖശീട്ടാണഗണാവൃതം പ്രമദാവനമുച്യാനം പ്രവിരളൈഃ വിച്ഛി
ന്നൈഃ പുഷ്കരൈഃ ജലകുന്ദൈഃ ജനാഃ ഉത്തമൈരയൽകൃഷ്ടൈഃ ഹിമാംബുഭിഃ
സുരഭിഭൂഹിമജലൈരിവ പ്രമദാജനസ്വ സ്രീജനസ്വ സുഗമം സുഖസഞ്ചാരയൊ
ഗ്യം വിതൈനീരൈ ചക്രഃ

൪൩

ഹരിതാലകാന്തി വനപലപലാന്തരൈ
പരിതാലമത്ര സലിലം നവം ബഭൌ ।
പരിപീയ മുക്തമിവ മേഘപശ്ലിഭി
ഹരിദശപരശ്ശിനികരം പിപാസുഭിഃ ॥

൪൪

ഹരിതൈതിഃ അത്ര വനൈ വനപലപലാന്തരൈ അരണ്യപലപലമണ്ഡൈ ന
വം നൂതനം ഹരിതാലകാന്തി ഹരിതാലശാഭം സലിലം പിപാസുഭിഃ പാതുമി
ച്ഛാവാന്തിഃ അത്ഥാൽ കിരണാനാമൈവ കർമ്മത്വം മേഘപശ്ലിഭിഃ പയൊഭാവ
ഭിഭിഃ പരിപീയ പീതാ മുക്തം ഹരിദശപരശ്ശിനികരം ആഭിത്യകിരണസമു
ഹ ഇവാലം ബഭൌ വിരൈജ ഉൽപ്രേക്ഷാ

൪൪

പ്രമദാവനൈഭിനവകൈകാകാവലി
പ്രമദാഭിലീനശിഖരാ ബഭൌതരാം ।

പ്രിയയാരിഭൂനമനസാ പ്രചൊദിതാ
പ്രിയപത്രികൈവ ജതുഭൂണാനപിതാ ॥

൪൭

പ്രമദമതി ! പ്രമദവനെ ഭൂമരാഭീനശിഖരാ ഭംഗണാനപിതാഗ്രഭാഗാ
അഭിനവകൈതകാവലിഃ നവകൈതകീകസുമദമുപജ്ഞിഃ അരിഭൂനമനസാ അ
തിസന്ധ്യചിത്തയാ പ്രിയയാ ഇഷ്ടനായക്യാ പ്രൊചൊദിതാ പ്രേഷിതാ ജതു
ഭൂണാനപിതാ ജതുഭൂതയാ യുക്താ പ്രിയപത്രികാ പ്രിയായൊചിതാ പത്രികാ
ഇവ ഖൈതരാം അത്യന്തം വിരരാജ

൪൮

ഗിരിമല്ലികാസുനസാമഗാവലിഃ
പരിതൊ രരാജ വിപിനൊധികം സ്തൂടാ ।
ഭൂരപാസ്യവാരീധരസങ്കടാൽ ഭിയാ
ധരണീം ഗതാ കിമുത താരകാവലിഃ ॥

൪൯

ഗിരിരിതി ! അഥാനന്ദം വിപിനെ ഉഗ്രനെ അധികം സ്തൂടാ വികസി
താ ഗിരിമല്ലികാസുനസാമാവലിഃ കടജകസുമനാം ശ്രേണിഃ താരകാവലിഃ
നക്ഷത്രപജ്ഞിഃ വാരീധരസങ്കടാൽ മെഘാനാണൈരന്തർജാൽ ഭിയാ ഭയേന
ഹേതുനാ ഭൂഃ ആകാശം അപാസ്യ തൃക്തപാ ധരണീം ഭൂവം ഗതാ പ്രാപ്താ കി
മുത കിമിതി പരിതസ്സരിതൊ രരാജ ! ഉൽപ്രേക്ഷാധങ്കാരഃ ।

൫൦

കുസുമാശ്ശഗൈന ബഹുമാനിതാഭൂതാഃ
കുസുമാകരാഭി ജലദാഗമൊവദഃ ।
ഈതി ലോകവാദചരമസ്യ ജാതിജ്ഞാ
മഹിമാ ജഹാര കില സൊഖിലൊത്തരഃ ॥

൫൧

കുസുമമതി ! അസ്യ വംശംതൊ ജാതിജ്ഞാ ജാതിഭിഃ ജാതികസുമൈഃ ഉ
ത്പന്നഃ ജാത്യാ ച ഉത്പന്ന ഇത്യർത്ഥഃ ബ്രാഹ്മണത്വാദിനാ ച മഹിമാ പ്ര
ഭാവഃ കുസുമാശ്ശഗൈന കുസുമാസായകൈന മന്ദമെന്ന ബഹുമാനിതാൽ ബ
ഹുമാതാൽ കുസുമാകരാൽ വസന്ത ഇതി പ്രസിദ്ധാൽ പ്രതൊഃ ജലദാമഗഃ വ
ംശഗമഃ അഗമഃ അപചൃഷ്ടഃ ഇതി ലോകവാദചരം അത്യന്തജനവാമമന്ദരൽ
ജഹാര കിംതത്ത്വിജമിതിമെദേന സഃ ജാതിജ്ഞാ പ്രഭാവഃ ഇത്യർത്ഥഃ അഖി
ലൊത്തരഃ സഖ്യംതൊ കില ജാതിമാഹാരമൃതമവ വരമിതി ഭാവഃ ।

൫൨

വികചാരവിദഗ്ദ്ധനാ ശരഭനെ
ലിംഗമരിചാരകചകുമാഗമൽ ।
ഗതവീരവാരിധരപാഞ്ചസരാണൈരാ
ശ്രിതാരസൈകൈവ വരവാതകാമിനീ ॥

൫൩

പിഷ്ടം ഏക ഏവ പരായണമാശ്രയം യേഷാംതൈഃ സുരജ്ഞൈഃ ദൈവസമു
ഭൈഃ സദിതോ വൈഗവത്യാസ്സന്തരീരം ആവൃതം 'വ്യാപ്തമിത്യർത്ഥഃ തഥാ
ഖണ്ഡലനിഭഭായമഖണ്ഡമണ്ഡലാധിപതിവ്വിധിവദന്തരത തനയസംവാപകൃമം
തത്ക്ഷണമിവ ശാസ്തൃപാണിചരണാശ്രയൈഗ്നിവാണഗർഭൈഃ മനുജപതി
തപചുസ്ത താദൃശാഭിധാഷകതാമാലക്യ കൌതുകാനദീതടമാവൃതമിതി ഭാവഃ

ദ്രിജകുലന്ന ച കൈവലമാതനൊ

ദിഹ വദാസ്വതയാ കദളീകുലം |

അലപപണ്ണമജാതമനൊരുജ

സ്സമനുജാനനുജാധിപരീനപി ||

൭

ദ്രിജകുലമിതി | സ മലയലാപജന്മ്യർത്ഥഃ ഇഹ പുത്രകാമേഷ്ഠ്യം വദാസ്വത
യാ ഭാനശൌണ്ഡതപന ദ്രിജകുലം കൈവലം ബ്രഹ്മണനിവഹം പരം അപ
ണ്ണമപഗതഭൂണമധമണ്ണതാം യസ്സാത്തഥാഭൂതം നാതനൊന്നചകാര കിന്തു കദ
ളീകുലം രംഭാകാബധമപി കരഭഃ കദളീത്യമരഃ അലമതു നമപണ്ണം അവിദ്വമാ
നാനി പണ്ണാനി ഭൂതാനി യസ്യൈതിതഥാഭൂതം ഭൂതം പണ്ണം പ്ലഭഃ പുമാനിത്യമരഃ
ആതനൊച്ചകാര സജ്ജ്യാശംഗഃ വദാസ്വതയാ ചാരുവാലിതപന ഹൈതൂനാ
വദാസ്വതാ ഭാനശൌണ്ഡൈസ്സാച്ചാരുവാലിനി വാച്യവലിതി മെലിനീ മനുജാന
ലാപരദഗ്നാത്ഥമാഗതാൻ മനുഷ്യാൻ കൈവലം അജാതമനൊരുജഃ അജാതാ
നത്പന്നാ മനൊരുജഃ മനുസ്യാപോ യേഷാമന്തഥാഭൂതാനാതനൊൽ കിന്തു മനുജാ
ധിപതീന്നരപതീനപി അജാതമനൊരുജഃ അന്തർപന്നമനുസ്സംപന്നാതനൊച്ച
കാര തഥാ ചാ ഇത്യാഹുത്യ ഭാനശൌണ്ഡാഭ്യോൽ പ്രതിഗൃഹ്യ വസുസഞ്ചയഭൂണ
മചാകൃത്യ സുഖിനോ ബഭ്രുവുർഖിനോ ദ്രിജാതയഃ, അനവരതമനഃനേയ
ഖണ്ഡാഖണ്ഡമാഹുത്യ മുഷിതതപാൽ കദളീകാബധാശ്ചാസൻ അവിദ്വമാനഭൂതഃ
കിഞ്ച മൊചാഫലസാദൃശാ സാചാരമീരിതയാ ഗിരസ്സന്ധ്യത്ര വാസസന്താ
പം പരിത്യജ്യ സത്യജ്ഞാ മനുജാഃ, മനുജപതയഃ പുരാണന വിചിതാ അപി ത
ഭാനീന്തനമനുസ്സന്താപാദികം ദൂരതൊ നിരസ്യാദൃതാഭവി അരിഗരീയസാ വാ
സാ മുദിതാ ഇതി ഭാവഃ |

൮

സുതസംവാത്സവശ്ശ്വന്നസംഭൂതാ

ഓപനന്തൊ ദിഗന്തരതൊധികഃ |

സമുദയൈന റ്റുണാം ലസിതന്തഭാ

വിഹരതാ ഹരതാശ്ര സരിത്തരഃ ||

൯

സുതതി | തദാ തദാനീം സുതസംവാത്സവശ്ശ്വന്നസംഭൂതാൽ സുതസവഃ
പുത്രകാമേഷ്ഠിരൈവാത്സവഃ ഉദ്ധവഃ മഹ ഉത്സവ ഉദ്ധവ ഇത്യമരഃ തസ്യ ലം
ഭാവമവാകുന്ന യസ്സംഭൂതാമൃപാരിശയസുസ്സാദിത്യർത്ഥഃ ദിഗന്തരഃ ആശാ

വകാശൻ അധികം ഖണ്ഡം അത്ര വെഗവീതിരെ ഉപനതെ പ്രാപ്തന വി
 ഹരതാ ക്രീഡതാ സമീപനരഃ വെഗവതീരംഃ രംഹസ്യരസീ തു രയ ഇതുമരഃ
 ഹരതാവഹരതാ നൃണാം മൗജാനാം സമുദായേന സമൂഹേന സമുദയസ്സമുദ
 യ ഇത്യുചരഃ ലസിതം ശോഭിതമിതി ഭാവൈകതഃ തഥാച തനയസവവിഭക്ത
 നാചരയാ പദശാന്തരാഭാഗതൈ വെഗവതീരംഹോപഹരതാ ക്രീഡതാ മര
 ജവക്തൃണ ചക്ഷുസിതമിതിഭാവഃ ॥

മധുപയൊദധിചന്ദനസ്പ്തിഷാം
 കനകവിദ്വജമൗക്തികവാസസാം ।
 പ്രകൃതയോത്ര യഥാഹ്വിസജ്ജനൈ
 നൃപതയഃ പതയഃ പ്രഭുണാ കൃതാഃ ॥

മധവിതി അത്രാസ്തിൻ തനയസവജ്ജനൈ യഥാഹ്വിസജ്ജനൈ മധുപ
 യൊദധിചന്ദനസ്പ്തിഷാം മധു ക്ഷൗരം പയഃ ക്ഷീരം ദധി പയസ്സം ചന്ദ
 നം ഭദ്രപയഃ സ്പ്തിരാജ്ഞാ ഏതേഷാം യഥാഹ്വിസജ്ജനൈ യഥായോഗ്യഭാ
 നൈ പ്രകൃതയഃ പ്രധാനസവിവാഃ പതയോ നായകാഃ കൃതാഃ കനകവിദ്വജം മൗ
 ക്തികവാസസാം കനകാഹ്നി താപവീര്യേണി വിദ്വജാഃ പ്രവർദ്ധ്വനി മൗക്തികാ
 ഹിമുക്താഃ വാസാംഹി അശുക്താഹ്നി പൈതേഷാം യഥാഹ്വിസജ്ജനൈ യഥാ
 രൂപമാലക്ഷ്യ വിനിയോഗൈ നൃപതയോ നരപതയഃ പതയോദ്ധ്യക്ഷാഃ കൃ
 താഃ കല്പിതാഃ യഥാരൂപമാലക്ഷ്യ ഭാണൈ മദ്ധ്യപാദിനാം പ്രധാനാഃ കനകാഭിഭാ
 നൈ നരപതയോദ്ധ്യക്ഷാഃ കൃതാഃ കൃത്യജ്ഞൈ രാജ്ഞൈഃ ഭാവഃ ॥

ശ്രുതിവിദാനികരണ സഹത്തപിജാം
 പതിഭാരജനാഗ്രസരോ നൃണാം ।
 സുതസവം വിധിവൽ ഗുരുശാസനാ
 ദത്തതാതന്താതപരാക്രമഃ ॥

ശ്രുതിവിദാമിതി അതന്താതപരാക്രമഃ ന വിദ്യതേ തന്തരഗമസ്തൃത്യ
 തന്തഃ മന്ദഃ തൃപ്തതാതഃ പിതാ വിഷ്ണുസ്തൃപരാക്രമ ഇവ പരാക്രമോ ബലം
 തസ്ത്യേതി കാമണ്യ വാസുദൈവംശോ ഭഗവഃ പ്രാഗുദമസ്ത നാ ചഭഹോപപത്ത
 യൈ ശൃണുമാവ പ്രാപ്തപദ്യതൈ ശ്രീഭാഗവതേ ഉദാരജനാഗ്രസരഃ ഉദാര
 ജനാനാദാതുജനാനാമഗ്രസരഃ പുരോഗമീ ഉദാരോ ഭദ്രോ മഹാമഹോർ തമരഃ
 നൃണാം മൗജാനാം പതിഃ പ്രഭുഃ കന്താ ശ്രുതിവിദാം വേദവിദാം ശ്രുതിസ്തീവേ
 ദജ്ജ്വതമരഃ ജ്വതപിജാം യാജകാനാം ജ്വതപിജോ യാജകാജ്ജ്വതമരഃ നികരണ ഗ
 ണൈന സഹ ഗുരുശാസനാൽ ആചാര്യനിയാഗാൽ സുതസവം പുത്രകാമേഷ്ടിം
 വിധിവദ്യഥാവദന്തന്താകരേൽ തഥാച വേദവൈദാംഗപാരഗൈര്യജ്ഞൈഃ
 സഹ ഗുരുവിദയാഗ്രാധ്യഥാവദാചചാര തനയസവമവനിപതിതിഭാവഃ ॥

വിധിവദാചരിതേന സാഭൂത
 സ്കന്ദേന സുനമയൈന മഹച്ഛയഃ ।
 പ്രചുരജീവനഭൈന യഥാശ്രമം
 മുദുദിരെ മുദിരൈന കലാപിനഃ ॥

൯

വിധിവദിനി തദനപനന്തരം മഹച്ഛയോ മനയഃ സാഭൂത ഇതി തൃതീയാ
 ത്തമഃ ഷഷ്ഠീ ഭൂപതിനെത്യർത്ഥഃ അശ്രമമനായാസം യഥാ തഥാ വിധിവദ്യഥാവ
 ചാചരിതേന കൃതൈനാസ്ത്ര സാഭൂതഃ ഭൂതഃ ആ സമന്തോച്ചരിതേന സഞ്ചര
 തൈത്യർത്ഥഃ സുനമയൈന പുത്രകമേഷ്ടാ പ്രചുരജീവനഭൈന പ്രചുരമധികം ജീ
 വനം അംബുഭദ്രാതീതി തൈന ജീവനം ഭവനം വനമിത്യമരഃ അന്യത്രാതിശയൈ
 ന ജീവികാദാചരിതൈവഗന്തവ്യം മുദിരൈന മൈഖ്വൈ ഫലനജീമൂതമുദിര ഇത്യ
 മരഃ കലാപിനൊ മധുരായഥാ യഥാ യഥാശബ്ദ ഇവാത്മകഃ മുദുദിരെ മൊദമഭജന്തി
 ത്യർത്ഥഃ യഥാവാംബുഭദ്രഭവസന്ദർശനൈന ഖയ്വിണഃ പ്രമാദ്യന്തി തഥാ മഹച്ഛ
 യോ ഹച്ഛമാപുരാതനൈന സുതസവൈനൈതി ഭാവഃ ഇധിപ്രാഥമികം നവ
 ക്കം വിചുതം

വൈതാനാദഥ ഭൂഭജാസ്യ ജഗതാം മാതാപി വൈശ്വാനര
 ജ്ജാതാഭൂ ജ്ജഹുവാണയാജകഹതാൽ കാന്താ ത്രിവഷാംബികാ ।
 പാതാച്ഛാദനഭാസുരാസിതജചിഷ്ണീതാച്ഛിഷ്ണിസുനാ
 മുത്താ പാഷ്ഠനന്ദനൈവ കരുവിപ്രാതാതിഹച്ഛപ്രഭാ ॥

വൈതാനാദിതി അഥാനന്തരം ഇച്ഛിസമാച്ഛാവിത്യർത്ഥഃ ജഗതാം ലൊ
 കാനാം മാതാ ജനന്തുചി അംബികാ പാപ്പരീ കർതൃ ചണ്ഡികാംബികൈത്യമ
 രഃ കാന്താ മനോഹരാ പാതാച്ഛാദനഭാസുരാ പാതാംബരശോഭിതാ അസിത
 ജചിഷ്ണാമജ്ജകാന്തിഃ ത്രിസുനീ ത്രയസ്സനാഃ കവാ അന്യാസ്തനീതി തഥാ ത്രി
 വഷാം ത്രയസ്സരകാലീനകന്യകാ മുത്താ മുത്തിമതീ സതീ അന്യ ഭൂഭജാ നൃ
 പസ്യ വൈതാനാഭോധരസംബന്ധിനഃ സ്തീതാച്ഛിഷ്ണീതം പ്രസിദ്ധം പ്ര
 കാശമിതി യാവൽ അച്ഛിഷ്ണീവാ യസ്യ തന്മൂൽ ജാഹുവാണയാജകഹതാൽ ജാഹു
 വാണോദ്ധാച്ഛ്യാസൗ യാജകൈ ള്ലതപി ക്ക തൈന നൃതാൽ അന്യത്ര യാ
 ജയുവ യാജകഃ സ്വാമൈകഃ പാഞ്ചാലപുത്രകമേഷ്ടാ യാജനാനമ ക
 ശ്ചിന്ദുനിരദ്ധാച്ഛ്വിമി ഭാരതകഥാ, ജാഹുവാണോപിചാദ്ധാച്ഛ്യാവിതി മെദിനീ
 വൈശ്വാനരാഭൗഃ പാഷ്ഠനന്ദനാ പാഞ്ചാലീവ യഥാഹ മനവൈദമെദിനീ
 പതിഃ 'ബാലികൈ തപമനീ ഭാരനന്ദനാ ശീതഭാരകലസംഭവദിഷ്ടാ' മി
 തി ജാതാ ഉൽപ്പന്നാ സതീ കരുവിപ്രാതാതിഹച്ഛപ്രഭാ കരുഷ ഭക്തൈ വീ
 ഞ്ഞാതഃ പ്രസിദ്ധാ മലയദ്ധാജ ഇതി യാവൽ അന്യത്ര കരുവംശജാതൈഷ്വ
 വിപ്രാതാഃ പാഞ്ചാല തൈഷാമിത്യർത്ഥഃ കൗതൂഹലംഭര ഭക്ത ഇതി മെദിനീ

അതി അധികം ഹർഷപ്രദാ സന്തോഷദായിനി അഭൂത് വെളുവ തഥാ ച ജഗദ്ജന
 നൃവി പാശ്ചാതീ മലയദ്ധാജസ്യ ഭക്തകലദ്ധാജസ്യ മനോരമപൂരണാത്ഥം അ
 ധാപാരംഗം കൊമളാകൃതിഃ ത്രിസുനീ ത്രിവത്സരകാലീനകന്യാ പ്രാദർഭ്യ ദ്രോപ
 ഛിവ ദ്രുപദരാജസ്യ തൊഷകാരിണുഭൂരിതിഭാവഃ ഉപമാലങ്കാരഃ സൂത്രാശൈവ
 മ്ഭസജാസുതസ്സഹുവശ്ശാഭ്വവിക്രീഡിതമിതി ലക്ഷണാൽ ശാഭ്വവിക്രീഡിതം
 വൃത്തം

൧൦

വെണീനിജ്ജിതചിത്രഭാനതനയാവെണീ ലലന്തിസ്സരൽ
 ഭൂണീഭൂതവിധൂപമാളികലസമ്ലാണീഭവച്ചിത്രകാ |
 വാണിശാനജസായകാസനാരുചിശ്രേണി.വിലാസരൂപാ
 വാണിതന്ത്രകലോപദേശകലനാക്ഷീണീഭവൽഭൂപ്രഭാ || ൧൧

വെണീതി അമാഷ്ടമിച്ഛസ്തയതി തടാതകാം വെണീനിജ്ജിതചിത്രഭാ
 നതനയാവെണീ വെണ്ണാ കൈശ്രേണ നിജ്ജിതാ വിജിതാ ചിത്രഭാനതനയാ
 യഃ കാളിന്ദ്രാഃ വെണീ പ്രവാഹോ യയാ സാ തഥാ കൈശ്രപ്രവാഹയോ ദെ
 ണീത്യഭയേത മമേനി ലലന്തിത്വാരഭ്യ ഏകം പദം ലലന്തി ലലന്തികാ സാ ച വാ
 ലാലങ്കാരപട്ടികാ ലലന്തിസ്യാലലന്തികൈത മരഃ തയാ സ്സരൽ പ്രകാശമാനം ഭൂ
 ണീഭൂതൈർകസ്സംപദ്യമാനോ യോ വിധൂശ്വരഃ തസ്യ ഉപമാ സാദൃശ്യംയസ്യ
 തത്ത്ഥാഭൂതഞ്ച യദളികം ലലാടം ലലാടരളികമിത്യമരഃ തസ്മിൻ ലസൽപ്രകാശി
 ശൊണീഭവൽ ശൈഃ സംപദ്യമാനഞ്ചിത്രകം യസ്മാസ്സാ തഥാ ചിത്രകാണിവി
 ശേഷകമിത്യമരഃ വാണീശൈശ്വാരഭ്യ യാവദന്തരാൽമെകം പദം വാണാസ്സര
 സ്വത്വഃ ശംശഃ പരിശുദ്ധാ തസ്മാന്നജാനംഗഃ ബുദ്ധഞ്ച പരമപുരുഷനാഭീ
 കന്ദരാൽപന്നതൈന പുത്രതാ ജാതാ കില മന്മഥസ്യ ച വാസുദൈവാംശതൈന
 പ്രപുത്രാവതാരണ ച സ്വയംഭൂകുന്ദിതം ആയാതമിത്യവഗതമ്യം തസ്യ
 സായ കാസനന്ധരഃ തസ്യ രൂചിശ്രേണ്യഃ കാന്ത്യാവലോ വിചാസസ്യ ലീലായഃ
 രൂപാ ലഞ്ജൈവ വാണിതന്ത്രം വാക്ശാസ്ത്രം തന്ത്രം ശാസ്ത്രജ്ഞി സഃശര തദൈവ
 കലാ വിദ്വാ തസ്മാ ഉപദേശകലനായാം ഉപദേശരചനായാം അക്ഷീണീഭവ
 നീ സമത്ഥാ ഭവന്തി ഭൂവഃ പ്രഭാ ശൊഭാ യസ്മാസ്സാ തഥാ ഇയമാമൈത്യ
 അതത്ര സംഖ്യസഃ തഥാചാതിനീലകഞ്ചരവിജിതയമുനാപ്രവാഹാ ലലാടപട്ട
 വിലസ ദർശനസുഗമനിഭിരതകവ്വിതശൊണവിശേഷകാ പഞ്ചശരശരസന്
 ദൃതിശ്രേണീവിചാസസ്യ ലജ്ജാവാകരണവിദ്യോപതേശകരണപട്ടതരഭൂതാഭി
 കാചേതി ഭാവഃ

൧൧

നാളികപ്പദമേജ്ജായതദയാനൊളീകൃതാപാംഗദ
 കെളീലാളിതയാജകാവളിരിയം കാളീ യഥാ പഞ്ചമീ |
 വാളികൊട്ടവലംണിമൈശ്വതികലസത്താളീഭൂതാപൃശ്വതിഃ
 കാളീയാഹിദഭാനദായിസചഹന്നാളീകഹർളിട്ടുതിഃ || ൧൨

൧൨

നാളികേതി: പഞ്ചമീ പാണ്ഡാലീ യഥാ യഥാശബ്ദ ഇവാത്മകഃ പഞ്ചമീ,
 പാണ്ഡവാനാഞ്ച പത്നാം സ്രീപഞ്ചാനാം പുരണ്ണ ത്രിഷപിതി മെദിനീ കാളീ
 ശ്യാമളാ നാളീകുസാരവിന്ദസ്യ പ്ലഭാനി ഭോനിവ മംജുളയന്മാ മനോഹര
 യന്മാ ആയതയൊഃ ഭീഷ്മയൊഃ ദേയയാ കരണയാ ആരോളിതെ പഞ്ചലൈ
 അപാംഗൈ നെത്രാന്തെ യയൊസുയൊഃ ദുശോന്നെത്രയൊഃ കെളീഭിഃ ലീലാ
 ഭിഃ ലാളിതാ തൊഷിതാ യാജകാനാമൃതപിജാമാവളിഃ പണ്ഡിത്യയേതി സാ ത
 മഥാ കണ്ണാഗ്രാലംകൃതിവിശേഷയൊഃ കൊളൊഃ അഗ്രയൊരവലംബിഭില്പംബമാ
 ണ്ണൈമ്മൗക്കികൈഷ്ടകന്മാഭിഃ ലസന്തൗ രൊചമാണെ താളീഭോളാം താളീപ
 ത്രാഭ്രാമാവ്യെ രുചിരേ ശ്രുതീ ശ്രോത്രേ യസ്പാസ്താ തഥാ ഏതദപിശേഷണ
 ദപയമപി സാധാരണമുദയത്ര കാളീയാഹിമദാത്തദായിസഖനാനാളീകമെളിപ്പു
 തിഃ കാളീയൊന്നാമ കാളീന്ദീവ്രവേന്തീ കശ്ചന കാളവ്യാളഃ തസ്യ മഭോ ഭപ്തഃ
 മഭോ മരതസി ഭപ്തഃചൈതുമരഃ തസ്പാന്തം നാശം ഭാതം ശീലമസ്യേതി അന്ത
 ദായീ ക്ഷണഃ തസ്യ സഖാ മിത്രം പരമേശ്വരഇത്യന്തഃ സഖായം യസ്പാഹവസ്യ
 രിതി പ്രാഞ്ചഃ അസ്യത്ര ക്ഷണസഖഃ പാത്മ ഇത്യന്തഃ തസ്യഹൃദ്യദേമൈവ നാളീ
 കം പത്മം തസ്യ ഹെളിദ്യതിസ്സത്യകാന്തിരിവ സ്ഥിതാ ഹെളിരാലിംഗനെ രവാ
 വിത്യമരഃ സെയമാഹേത്യന്തരേണാനപയഃ സോമകനന്ദിനീവ ശ്യാമളവണ്ണാ
 സരസിജപലാരരുചിരഭീഷകാഭണ്യപഞ്ചലാപാംഗനയനലീലാതൊഷിതയാജ
 കപണ്ഡിഃ മൗക്തികാലംകൃതവാളീകതാളീപത്രവിശിഷ്ടശ്രുതിഃ കാളീയഭജംഗ
 ഗച്ഛന്ദിച്ഛാപകചിത്രചിത്തനളിനഹസൈകാന്തിരിതിചൈതി ഭാവഃ

൧൨

പ്രാകൊശാപ്തതിലപ്രസൂനസുഷമാസങ്കോചഭാഗക്ഷമാ
 ലോകൊദ്രൈകമനോജ്ഞമൗക്തികമണിശ്രീകൊല്ലസന്നാസികാ
 പാകൊത്സെകഭിദശ്ശുനിമ്മിതചലതകങ്കൊജപലതഗണ്ഡഭൂ
 സ്തോകൊത്ഫല്ലവളക്ഷങ്കന്ദരദനശ്രീകൊമളാ ശ്യാമളാ॥

൧൩

വ്യാകൊശേതി വ്യാകൊശേത്യാരഭ്യ യാവത്പൂർവാർദ്ധമകം പദം വ്യാ
 കൊശസ്യ വിക്ഷസ്യാച്ഛസ്യ വിമലസ്യ ച തിലപ്രസൂനസ്യ തിലകസുമ്യ സുഷ
 മായാശ്ലോഭായാസ്തോങ്കോചഭാഗേ മുക്തതാവിതരണേ ക്ഷമഃ പട്ടതരഃ ആലോ
 കൈദ്രൈഃ പ്രകാശാതിശയൊ യസ്പാഃ ആലോകൌ ദർശനാദ്യതാവിത്യാമ
 രഃ മനോജ്ഞാത് രുചിരശ്ച യൊ മൗക്തികമണിഃ മുക്താരതാം തസ്യ ശ്രീശ്ലോ
 കാ യസ്പാസ്താ സപാത്മം കഃ ഉല്ലാസനീ അതിപ്രകാശമാനാ ച നാസികാ ഹൈ
 ണാ യസ്പാസ്താ തഥാ പാകൊത്സെകഭിദശ്ശുനിമ്മിതചലതകങ്കൊജപലതഗണ്ഡ
 ഭൂഃ പാകസ്യ പാകാസുരസ്യ ഉത്സേക ഉദ്രൈഃ തം ഭിന്നതീതി ഭിന്ത ഇത്ര ഇ
 തി യാവത് തസ്പാശൂനാ ശീലയാ ഇന്ദ്രനീലമണിനെത്യന്തഃ നിമ്മിതഃ കൃതഃ ച
 ലത പഞ്ചലശ്ച യഃ കങ്കൊ ഭപ്തഃ ക്ഷഃ ക്ഷൗ തിലൈ വഹന്തൗ ശുക്ലാഗൈപ
 ഭപ്തഃ ഘട ഇതി മെദിനീ സ ഇവ ഉജ്ജ്വലനീ പ്രകാശമാനാ ഗണ്ഡഭൂഃ ക
 ചൊലഭാഗൊ യസ്പാസ്താ തഥാ സ്തോകൊത്ഫല്ലവളക്ഷങ്കന്ദരദനശ്രീഃ സ്തോക

മീഷൽ ഉൽപലാനി സ്താനി വളക്ഷാണി ധവളാനി ച കന്ദാനി കന്ദകമളാ
 റ്റിവ രണാനി ദന്താഃ വേഷാഃ ശ്രീശ്ലോഭാ യസ്പാസ്താ കൊമളാ മൃദാംഗീ മ
 നൊഹരാ വാ ഗ്രാമളാഭയമൊമൈത്യത്തരണൈരപയഃ തഥാ ച ഫല്ലവിമല
 തിലകസ്മശ്വരസംഭൊലകാഞ്ചലമുക്തശൈലിതനാസികാ ഉരൂനീലരചിതഭ
 ള്പ്തണവിലസൽകവോലദശോ കിഞ്ചിദിനീദ്രകന്ദകമളസമുദഗന്തശോഭാവതീ
 തി ഭാവഃ ൧൩

പ്രത്യഗ്രാഗ്രിമവിദമൊപമരദാവൃത്താഡ്യവക്ത്രാംബുജാ
 കാത്യായന്വമലാഞ്ജമംജുഗളപ്രത്യുച്ഛിതസ്രക് ശുഭാ ।
 വാത്യാശാഗ്രസരാഭീംഭുജയുക് സത്യങ്കരീഭൂതസ
 ദോന്ത്യശ്ലക്ഷ്ണപയൊധരശ്രിതയഭാക് പത്യാ നിയുക്താ തദാ ॥

പ്രത്യഗ്രേതി॥ പ്രത്യഗ്രാഗ്രിമവിദമൊപമരദാവൃത്താഡ്യവക്ത്രാംബുജാ- പ്ര
 ത്യഗ്രം നവം പ്രത്യഗ്രാഭിനവോ നവ ഇത്യമരഃ അഗ്രിമം ശ്രേഷ്ഠം യദപിദമേ
 പ്രവാളം തന്വ ഉപമാ സാദൃശ്യം യസ്പാസ്തയാ രദാവൃത്താ രദാവരണൈരപ
 രണ ഇതി യാവൽ ആപ്യം സുന്ദരം വക്ത്രാംബുജം അംബുജം പത്മമിവ വ
 ക്ത്രം യസ്പാസ്താ തഥാ അമലാഞ്ജമംജുഗളപ്രത്യുച്ഛിതസ്രക് അമലാഞ്ജോ വിമ
 ലശംഖ ഇവ അഞ്ജോ ശംഖശാങ്കാവിതുമരഃ മംജുളെ അചിരെ ഗളെ ഗ്രീവാ
 യാം പ്രത്യുച്ഛിതാ കലിതാ സ്രക് മാലാ യസ്പാസ്താ ശുഭാ മംഗള കാരിണീ വാത്യാ
 ശാഗ്രസരാഭീംഭുജയുക് വാത്യാം വാതസംഘാതം അശ്ലന്തി ഭക്ഷയനീതി
 വാത്യാശാഃ സപ്താഃ തേഷാമഗ്രസരഃ പുരോഗാമീ ശേഷഃ വാസുകിവാ തദാഭാ
 ള്യാം തൽസന്നിഭാഭ്യാം ലീംഘാഭ്യാം ആയതാഭ്യാം ഭജാഭ്യാം ബാഹാഭ്യാം യഞ്ജത
 ഇതി യുക് യുക്തൈത്യർത്ഥഃ സഖീ ശ്രേഷ്ഠാ അങ്കരീഭൂതസദോന്ത്യശ്ലക്ഷ്ണപ
 യൊധരശ്രിതയഭാക് അങ്കരീഭൂതാനാം കിഞ്ചിദിനതഃനാമിതി യാവൽ സതാം ഉ
 ത്തമലക്ഷണാനാം വാഞ്ത്യന വർത്തുളതൈന ശ്ലക്ഷ്ണാനാം മനൊഹരാണാം
 പയൊധരാണാം സൂനാനാം ശ്രിതയം ഭജതീതി ഭാക് തദാ തദാനീം പത്യാ
 ഭർതാ പരമേശ്വരണ ഇത്യർത്ഥഃ നിയുക്താ പ്രേരിതാ ഇയമാമൈത്യത്തര
 ണൈരപയഃ തഥാച നവപ്രവാളോപമാധരശോഭമാനാ ശംഖ ഇവ രെഖാശ്രിത
 യമംജുതരകണ്ഠെ പ്രക്ഷിപ്തമാലികാ വാതാശനാധിപനീഭായതബാഹായുഗളാ
 കിഞ്ചിദുച്ഛിതവർത്തുളരചിരകവയയഭാക് ഭർതാ സ്വരാജ്ഞഃ പുത്രീ ഭവേതി
 പ്രേരിതാ സാക്ഷാൽ കാത്യായനീതി ഭാവഃ ൧൪

വല്ലികൊ ദൃതനീലവണ്ണരചിരവ്യാഖ്യാപ കാത്യാധികം
 ലൊമാഘാ ലളിതാ വലിത്രയമഹാസൊപാനമാത്രവശയാ ।
 പൃഷ്ഠാനൊകരപല്ലവാഭ്ജാരാന്തന്നാഭികൂലൊത്ഥയാ
 പാലാശാംബരഭാസാനവിപുലശ്രോണീവിയന്മധ്യമാ ॥ ൧൫

വർദ്ധിക്കുകയും വർദ്ധിക്കാൻ ഉത്തമമായ ബഹിന്നിതാ നീലവർണ്ണാ മുഹൂർത്താ
 അധിരാ ഭഗ്നീയാ ച യാ വ്യാജീ ഭജഗീ തയൈവ കാശ്യാ ശ്രാമജയാ വലിതയമ
 ഹാസോപാനം വലിനാം ത്രയമൈവ മഹാസോപാനം നിശ്ശ്രേണികമാത്രസ
 യാ ആലീഡയൈതി വാ പാഠഃ തദാനീമാശ്രിതയൈത്യർത്ഥഃ ദൃക്ഷാണൊകഹവല്ല
 വാഭജാരാന്തർനാഭിപ്രലോത്ഥയാ ദൃക്ഷാണൊകഹവ്യ നൃഗ്രോധസ്യ പല്ലവാഭം
 കിസലയാകാരം യദേദരം ജാരം തന്മൂലം അന്തർനാഭഃ നാഭിഭേദശാന്തരസ്യ കൂ
 ളാത്തടാൽ ഉത്ഥയാ ഉൽപന്നയാ ലോമാജ്യാ രൊമരാജ്യാ അധികമത്യന്തം ല
 ജിതാ മനോജ്ഞാ പാലാശാംബരഭാസമാനവിപുലശ്രോണീഃ പാലാശാംബര
 ണ പീതാംബരേണ ഭാസമാനാ വിരാജന്തീ വിപുലാ വിസ്താരവതീ ച പാലാ
 ശാ ഹരിതൊ ഹരിൽ ഇത്യമരഃ വിയന്മദ്ധ്യമാ വിയദാകാശമിവാവിദ്യമാ
 നം മദ്ധ്യമവലഗം യസ്പാസ്താ മദ്ധ്യമഞ്ചാവലഗമിത്യമരഃ ഇയമാഹൈത്യന്തയഃ
 തഥാചൊദരമപി രൊമരാജീവസിതശ്ചതമഭോകാരം ക്ഷിതമപി പീതാം
 ബരഭാസമാനം മദ്ധ്യഭേദശാപി ആകാശമിവ നയനാഗോചര ഇതി ഭാവഃ ൫

ഹെമാകല്പിതമെഖലാ കഭളികാഭമാതിജിത്സകമികാ
 ശ്രാമാദർശനോജ്ഞജാനയുഗളൊദ്ധാമാ മനോഹാരിണീഃ
 കാമാപീച്യനിഷംഗമംജുതരായാമാച്ഛജംഘാധികം
 ക്ഷ്മാഡംബരജിൽപദാഗ്രരൂപിരാ രാമാഭണാബ്ജാഘ്രികാ ॥

ഹെമമതിഃ ഹെമാകല്പിതമെഖലാ ഹെമാ കനകൈന ആകല്പിതാ രവിതാ
 മെഖലാ കാഞ്ചീ യസ്പാസ്താ സ്രീകൃട്ടം മെഖലാ കാഞ്ചീത്വമരഃ കഭളികാഭമാ
 തിജിത്സകമികാ കഭളാ ഏവ കഭളികായാ രംഭായാഃ കഭളി രംഭേത്യമരഃ
 ഭൂമനമാധിക്യമതി അത്യന്തം ജയതീതി ജിൽ സകമി ഉത്ര യസ്പാസ്താ സ
 കമി ക്ലീബൈ പുരന്തരരിത്യമരഃ ശ്രാമാ ശ്രാമജവർണ്ണാ ആദർശമനോജ്ഞാ
 നയുഗളൊദ്ധാമാ ആദർശം ഭൂപ്തേണ ഇവ മനോജ്ഞയോഃ രവിരയോഃ ജാ
 നൈയുഗളസ്യ ഭിതയസ്യ ഉൽ അധികം ധാമ കാന്തിയുസ്പാസ്താ ഭൂപ്തേണ മുഷ
 രാദർശാധിതി ഗുഹഗൈരതപിച് പ്രഭാവാ ധാമസ്യമേതി ചാമരഃ മനോഹാരി
 ണീ ചിത്തഹാരിണീ കാമാപീച്യനിഷംഗമംജുതരായാമാച്ഛജംഘാ കാമസ്യ
 മന്മഥസ്പാപീച്യൈ സുന്ദരൗ നിഷംഗൌ തുണിരാവിവ തുണൈവസംഗത
 ണീരനിഷംഗാ ഇത്യമരഃ മംജുതരൈതിമനോജ്ഞ ആയാമെ ഭീഷ്മ അ
 ജ്ഞ വിമലൈ ച ജംഘൈ ഗുൽഫൈ യസ്പാസ്താ അധികമത്യന്തം ക്ഷ്മാഡംബ
 രജിൽപദാഗ്രരൂപിരാ ക്ഷ്മസ്യ കമാഘൃഷ്ടസ്യ ആഡംബരം രവിം ഗവ്ധം വാ
 ആഡംബരോ രവിഗവ്ധയാഗിതി സാരേ ജയത ഇതി ജിതീ പദാഗ്രേ പാദാ
 ഗ്രേ താലാഃ രവിരാ മനോജ്ഞാ രാമാഭണാബ്ജാഘ്രികാ രാമേ സുന്ദര
 അഭാണ അഭണവർണ്ണ അബ്ജ പദ്മൈ ഇവ അംഘ്രി പാദൌ യസ്പാസ്താ
 ഇയമാഹൈത്യന്തരൈണാനപയഃ തഥാ ച കാഞ്ചന കാഞ്ചീഭൂഷണാ കഭളികാ
 ണ്യാധിക്യജയിത്രൈരകാഞ്ചാ ഭൂപ്തേണരവിരാജാനയുഗളാതികാന്തിമതി പഞ്ച

ബാണത്തുണീരമംജുഭീഷജംഘാ കമരപ്പുഷ്പഗർവ്വനിച്ഛാപകവദസുന്ദരാ സുന്ദരാ
ജ്ഞപദ് മചരണാചെയിഭാവഃ ൧൩

ഗൊപാലൈരഭിവന്ദിതാംബ്രിയുഗളാഗൊപാണീമുഖ്യൈസ്സതാം
പാപാരാതിവിനാശിനീ വിനമതാമാപാദയന്തി മുദം ।
നീപാരണ്യപതിപ്രിയാസ്യ മഖിനൊ ഭൂപാലചൂഡാമണെ
സ്താപാപായവിധൗ സുധാകരത്വചിഃ ശാപായുധാഭിഷ്ടതാ ॥ ൧൭

ഗൊപാലേതി ഗൊപാണീമുഖ്യഃ ഗൌർവ്ജം പാണൗ യസ്യ സ
ഗൊപാണീരിന്ദ്ര മുഖ്യഃ പ്രഥമഃ യേഷാംതൈഃ ഗൊപാലൈഃ ഭിക്ഷുപാലൈഃ
അഭിവന്ദിതാംബ്രിയുഗളാ പ്രണതപാദയുഗാ സതാം സജ്ജനാനാം പാപാരാ
തിവിനാശിനീ പാപാഃ പാപകാരിണഃ അരാതയശ്ശൂത്രവശ്ച കാമക്രൊധാഭയ
ഇതി യാവൽ താൻ വിനാശയതീതി തഥാ വിനമതാം പ്രണമതാം മുദം
തൊഷം ആപാദയന്തി സന്ധാദയന്തി നീപാരണ്യപതിപ്രിയാ കടംബാടവീ
നാഥപ്രിയാ ഭൂപാലചൂഡാമണഃ ഭൂപാലമൗലിരത്നസ്യ മഖിനഃ മഖം കപ്ത
തഃ അസ്യ മലയദ്ധാജസ്യേത്യർത്ഥഃ താപാപായവിധൗ താപസ്സന്താപ ഏവ
താപ ഉഷ്ണം തന്ത്യാപായവിധൗ സുധാകരത്വചിഃ ചന്ദ്രകാന്തിഃ ശാപായുധാഭിഷ്ട
താ ശാപായുധൈർബ്രഹ്മണൈരഭിഷ്ടതാമയമാമൈത്യന്തരത്ര സംബന്ധഃ
സ്വപശ്ശുഷ്പശുവാഗ്രപാജുഭിന്ദനൈരപൂണിഭൂജലൈ ലക്ഷ്യഭജൈ പൂർവ്വാസ്ത്രിയാം പൂ
സി ഗൌഹിത്യമരഃ തഥാച സുരപതിമുഖഭിക്ഷുപാലവന്ദിതപാദയുഗാ പ്രണതജ
നാനാം കാമാഭിഷ്ഠപാശ്ചമൈവാഹ്യാനന്ദവിധായിനീ സാക്ഷാദീനാക്ഷേവ
ക്ഷോണീപതഃ സന്താനവിരഹസന്താപാപായശീതകിരണത്വചിഃ ചിരതര
മസ്താൻ പരിപാലയേതി സ്മതാചെയി ഭാവഃ ൧൭

ഭീമമൊദവിധായിനീയമനിശം പ്രേമാർദ്ദചിത്താ തത
ശ്ചാമാ കാഞ്ചനമാലികാം പ്രണയിനിം സൊമാനപവായപ്രഭോഃ ।
വാമാക്ഷീവ സമെത്യ സൊമകസുതാ താമാഹ ജന്യന്തരെ
യന്മാമാത്മ സുതാ ഭവേതി സദയം തന്മാതരാസന്തഥാ ॥ ൧൮

ഭീമേതി ഭീമമൊദവിധായിനീ അനിശം ഭീമസ്യ ഭവന്ത്യാന്യത്ര ഭീമസ്യ
നസ്യാമൊദം ഹഷം വിധാ തും ശീലമസ്യാ ഇതി തഥാ പ്രേമാർദ്ദചിത്താ പ്രേ
മ്ണാസ്തൈമനാർദ്ദം ചിത്തംയന്ത്യാസ്താ വാമാക്ഷീ വാമേ സുന്ദരെ അക്ഷിണീ
ലൊചനേ യന്ത്യാസ്താ വാമൌ വല്ഗു പ്രതീപാവിത്യമരഃ ഇയമംഘികൈത്യർത്ഥഃ
ശ്രാമാ ശ്രാമളാകൃതിസ്തതീ സൊമാനപവായപ്രഭോഃ ചന്ദ്രവംശനാഥസ്യ മലയ
ദ്ധാജസ്യേത്യർത്ഥഃ പ്രണയിനിം പതീം കാഞ്ചനമാലികാം കാഞ്ചനമാലാമിതി
യാവൽ സമെത്യ സൊമകസുതൈവ പാഷ്ഠപുത്രീവ ഹൈ മാതഃ തപം ജന്യന്തരെ
പുഷ്പജന്മനി യശ്ചസ്താൻ കാരുണാൻ സുതാ പുത്രീ ഭവേതി മാമാത്മ ഉക്തവതീ

തത്തസ്ഥാൽ അഹം തഥാ താദൃശീ തദ് വ്യഗ്രീ ആസം അഭവം ഇതി സഭയം സ
കരണം യഥാ തഥാഹ ഉവാചൈത്യത്ഥം തഥാ ച കാഞ്ചനമാലാമംഗത്ര പൂർവ്വജ
ന്മാനഭീയമുദേതമനുസ്സാരിവതീതി ഭാവഃ ഇതി ദ്വിതീയനവകംവിപു
തം

൧൮

സ്കനാങ്കരത്രയാനപിതാം വിഖൊക്യ താം നൃണാം പ്രഭഞ്ച
മനാഗമാകുലേന്ദ്രിയേശരീരിണി സരസ്വതി ।

അനന്തതൊഭവന്മഹീപതെ തവാദ്യ ഭൂതയെ

സ്കനസ്വയീ തടാതകാഖ്യയൊദഭൂച്ഛിവാ സ്വയം ॥

൧൯

സ്കനാങ്കരേതി അമാനന്തരം സ്കനാങ്കരത്രയാനപിതം സ്കന അങ്കരാ ഇ
വ സ്കനാങ്കരാ ഇത്യപമിതസമാസഃ യേഷാം ത്രയേണാനപിതാം യുക്താം
താം പുത്രികാമിത്യത്ഥം വിഖൊക്യ ഏഷാ നൃണാം മനുജാനാം പ്രഭാവധിവെ
മലയലാപജഇത്യത്ഥം മനാക് കിഞ്ചിത് ആകുലേന്ദ്രിയെ അസ്വസ്ഥയൈസി സ
തി ഹെ മഹീപതേ ഭൂപതേ തവ ഭൂതയെ ഐശ്വര്യായ ശിവാ പാർവതീ സ്വ
യമൈവ തടാതകാഖ്യയാ തടാതകൈതി നാമ്നാ അല്ലെഭംഗീം സ്കനസ്വയീ പുത്രീ
ഉദഭൂത് ബഭൂവ ഇതി. അനന്തതഃ ഗഗനാൽ സാവ്വിഭക്തികസ്യസി അനന്തം
സുരവർമ്മ ഖമിത്യമരഃ അശരീരിണി അപോരൂക്ഷയാ സരസ്വതീ വാണീ ശീ
വാക് വാണീ സരസ്വതീത്യമരഃ അഭവദഭൂത് കസ്യോഷ്ഠിപ്രേഭൂതപൂർവ്വസ്വ സ്കന
ത്രയസ്ത്വാവലോകനാൽ കിമിദം വിജാതീയമിത്യാകുലഹൃദയേ രാജനി മാ വിശ
ങ്കസ്വ സ്വയമൈവ ശവാണീ പുത്രീ സമഭൂദിത്യാകാശവാണീ സമജായതൈ
ഭാവഃ പഞ്ചചാമരവൃത്തമിദം ലാപ്യശൃണുനിരന്തരോ യദാ സ പഞ്ചചാമരമിതി
ലക്ഷണംൽ

൧൯

സ്കനാങ്കരസ്മൃതീയ ഏഷ കാമനാവലോകനെ
തിരൊഭവിഷ്യതി സ്നേഹം തപഃഗ്രജന്മദിസ്സേവം ।

തന്മുദവസ്കനാഷ്ടപ ജാതകർമ്മ നാമകർമ്മ ച

ദ്വിതീയയാനയാ യഥാവദിത്യമന്ത്രനിസ്വപനം ॥

൨൦

സ്കനാങ്കരേതി. തൃതീയ ഏഷസ്കനാങ്കരഃ തൃതീയസ്കനമിത്യത്ഥം കാമനാവ
ലോകനെ ഭക്തദർശനം തിരൊഭവിഷ്യതി അനുഭവാനമേഷ്യതി സ്നേഹമിതി നി
ശ്ചയേ തപഃ അനയാ ദ്വിതീയയാ ഭായ്യയാ സമം ദ്വിതീയോ സഹധർമ്മിണീത്യ
മരഃ അഗ്രജന്മദിഃ ബ്രാഹ്മണൈഃ തന്മുദവഃ പുത്രാഃ ജാതകർമ്മ ജനനസംസ്കരണം
നാമകർമ്മ നാമകരണം ച യഥാവൽ യഥാവിധി കരഷ്ട കാരയസ്വ ഇത്യമന്ത്ര
നിസ്വപനം കളുസ്വപനം യഥാ തഥാ അനന്തതഃ സരസ്വതീ അഭവദിതി പൂർവ്വ
ണാനപയഃ തൃതീയസ്കനസ്ത്വാപ്യന്തർഭൂ ഭൂമിതാ പതിഭർശനേ സഭാഞ്ചോ ദ്വിജാ
തിഭിഃ ജാതകർമ്മ നാമകർമ്മ ച യഥാവിധി വിതാഞ്ചപതി ഗഗനാലോചനമഭൂദി
തി ഭാവഃ

൨൦

നിശ്ചയ താഃ ശിരം നരശ്ചൈവൈതത്ത്വത്തുഷത്തരാം
നിശ്ചയ കന്യകാഞ്ച താത ലാജയൈത്യുമാചിഷീം |
കുശലശയസ്ഥിതാമശേഷലോകമാതരം ശിവാ
മിവാദിരാധനനരതത്വാസഭൂമിമാലയഃ || ൨൨

നിശ്ചയതി നരശ്ചൈവ മൗജയതിഃ താഃ ശിരം വാചനിശ്ചയാമാനന്തരം ഹൈ താത പിതൃ ലാജയ വൈഷയൈത്യുചിഷീമുക്തവരീം കന്യകാം ബാലികാഞ്ച നിശ്ചയ ദൃഷ്ട്വാ കുശലശയസ്ഥിതാം അരവിന്ദസംസ്ഥിതാം അശേഷലോകമാതരം നിഖിലജനജനനീം ശിവാം പാർവതീം അനന്തരത്വാസഭൂമി നിഖിലരത്നനിവാസസ്ഥാനമിത്യുഭയത്രാപി വിശേഷണം ഹിമാലയഃ തുഷാരോ വാസപ്രദേശഃ അഭിരാട് പർവതരാജഃ ഹിമവാനിയുഗ്മഃ സ ഇവ അഭൂ തുഷത്തരാം അതിശയൈന നനന്ദ പുരാ കില ജലജസംസ്ഥിതാം പാർവതീം പർവതരാജോ വിഖ്യാതഃ ഐഷ ഇതി ബ്രഹ്മാണസപുരാണൈ കലാചിരിമവാൻ സാക്ഷാദീശപരീം പദ്മസംസ്ഥിതാം അപശ്വദിശി രൂപവലയധാജസ്യുതാതകാമവലോക്യാനവിതവനിവി ഭാവഃ ഉപമാ || ൨൩

അഥാധിരോപ്യ ഭൂപതെസ്സതാം സ്വപ്നമുദാദരം
നിവാതപത്മനിശ്ചലൈന ചക്ഷുഷാ തദാനനം |
പ്രപശ്യതസ്തസ്മൈ മമൈ ന മൊദസഞ്ചയൊധികം
പഞ്ചാനിയെശിവാംഭസാംരയോ ഹിമാംശുദർശനാൽ || ൨൪

അഥൈതി അഥാനന്തരം സുതാം പുത്രീം സ്വപ്നം നിജമുദാദരം ആദരാൽ സാദരമധിരോപ്യൈവ നിവാതപദ്മനിശ്ചലൈന നിവാതൈ ശാന്തവാതൈഷ്വനി വിദ്യമാനം പദ്മമിവ നിശ്ചലനാമഞ്ചലൈന ചക്ഷുഷാ നയനൈനൈതാദ്യായിതി യാവൽ നിവാതപത്മസ്ഥിമിതൈന ചക്ഷുഷൈരി രാഗ്യവംശൈ തദാനനം യസ്മാ മൂഢം പ്രപശ്യതൈവലോകയതൊ ഭൂപതൈ ക്ഷിതീശപര്യ്യുക്തസ്മൈ ശരീരൈ സ്ത്രീയാം മൂർത്തിസ്തസ്മൈ സ്മരതുമഃ മൊദസഞ്ചയസ്തൈതാഷ നിവയഃ ഹിമാംശുദർശനാദിദർശനാൽ പഞ്ചാനിയെസ്സമുദ്രസ്രോംഭസാം പയസാം രഞ്ജോ വൈന ഇവ ന മമൈ ന പശ്യാപ്യുജ്യതുമഃ പുത്രീമുഖമവലോക്യാധാത്രിപതിഃ കുദയോസവവിഖ്യാതകണ്ഠനിധിരിവാന്ദവ്യഭിമുഖജതൈരി ഭാവഃ ഉപമാ || ൨൫

മഹീയസാ ദിവൈകസാം പുരോധസാ തപസിനാ
വൃഷാജ്ഞയാ യഥാശ്രുതം കൃതൈ തു ജാതകമർണി |
ധാരാഭൃതസ്സതാ ബഭൗതരാം യഥാകരോതഭവാ
മണിഃ പ്രപൃത്തസംസ്കൃതാ വരാ മഹാഘോഷാത്രികാ || ൨൬
മഹീയസവിഃ വൃഷാജ്ഞയാ വൃഷാഃ ഇത്യസ്യ മുക്തയാ മുഷൈത്യുമഃ

ആജ്ഞയാ ശാസനന മഹീയസാ മഹതാ തപസ്വിനാ തപോവതാ മിവൈ
 ക്സാഃ ദൈവാനാം പുരൊധസാ പുരൊഹിതൈ ഖ്യാതസ്തതിനൈതി യാവൽ യ
 ധാശ്രുതം യഥാശാസ്ത്രം ജാതകർമ്മണി ജാതകർമ്മസംസ്കാരേ കൃതേ രചിയൈ സ
 തി ധരാതൃതസ്സതാ ധൃതിവിനാമസ്യ പുത്രീ തടാതകൈവൃതം ആകരൊരുവാ
 ആകരാൽ ഖനൈരുരുവഃ ഉൽ പന്തിത്യുസ്സാ സ്താ ഖനിസ്ത്രിയാമാകരഃസ്യാഭിത്യമരഃ
 പ്രപുത്തസംസ്ക്രിയാ ഉത്തേജനലക്ഷണസംസ്കാരയുക്താ മഹാഃപാത്രികാ മ
 ഹതഃ സഹസ്രായുതാഭിസംഖ്യാവതഃ അഹ്സ്യ മൂല്യസ്യ പാത്രികാ പാത്രൈവ പാ
 ത്രികായോഗ്യവൃതം അന്യത്രമഹതഃ അഹ്സ്യ പുഷ്യായഃ പാത്രികാമൂല്യേ പൂ
 ജാവിധാവാഹ്വയമരഃ വരാ ശ്രേഷ്ഠാ മണിഃ രത്നമിവ ഖദഭൂതരാം അത്രിശ
 യൈന രരാജ ക്ഷത്രിയാണാം ജാതകർമ്മ ബ്രഹ്മമുഖമിരി സ്ഥിതൈവി ബ്രാഹ്മേ മു
 ഷ്ടുഞ്ജൻ കീച തസ്യ ദൈവീ കമാരകല്പം സൃഷ്ടവേ കമാരഃ അതഃ പിതാ ബ്രഹ്മ
 ണ്ണൈവ നാസ്താ തമഗ്രജനാനമജഞ്ചകാരേതി കാളിദാസകവിപ്രയോഗാത്
 നാമകരണേ വിരൊധാഭാവാത് ജാതകർമ്മ നാമകർമ്മ ച കർഷ്വപത്യശരീരിവ
 ചന്യാവിരൊധ ഇത്യവഗതവ്യം തഥാച പുരന്ദരവിയൊഗേന ദൈവഗുണോ
 ജാതകർമ്മണി രചിയൈ സതി ശാണകർമ്മണവിമലപ്രകാശാതിമൂല്യം മണിരിവ
 രരാജ ഉപമാ

൨൩

സുതാദേവൈന തുഷ്ട്യന്താ മഹീപതേന്നികൈതനൈ
 ന കൈവലം സുഖശ്രവോ ബഭ്രുവ ദുഃഖദിസപനഃ ।
 സമം പ്രമോദനന്തനൈന വാരയൊഷിതാം തദാ
 സുപവ്ശ്ണാം സുതാവപി പ്രഭൃതഭാഗ്യശാലിനാം ॥ ൨൪

സുതാദേവൈനൈതി തദാ തസ്തിൽക്കാലേ സുതാദേവൈന സുതായാഃ
 പുത്രാഃ ഉദയൈനോൽപത്യാ തുഷ്ട്യതഃ മഹീപതഃ ഭൂപതഃ നികൈതനൈ
 കൈവലം സമ്നീ പരം വെശ്ശ സമ്നീ നികൈതനമിത്യമരഃ സുഖശ്രവഃ സുഖ
 ജനകശ്രവഃ ശ്രവണം യസ്യസഃ ദുഃഖദിസപനോ ദുഃഖദിനാഭഃ ന ബഭ്രുവ കി
 നു പ്രഭൃതഭാഗ്യശാലിനാം അധികമാമാശ്വവതാം സുപവ്ശ്ണാം ദൈവനാം
 സുതാവപി പരവ്യാമഹി അന്തരിക്ഷ ഇതിയാവൽ വാരയൊഷിതാം ദൈവ
 വെശ്ശാനാം പ്രമോദനന്തനൈന സന്തോഷനടനൈന സാമം ദുഃഖദിസപ
 നോ ദുഃഖദിഖോഷോ ബഭ്രുവാഭൂൽ തനയൊൽപത്തിഫലേഷ്ണ രാജമന്ദിരെ
 ദുഃഖദേവാനുസ്തന്തരിക്ഷേ പൃച്ഛസാം നന്തനൈന സമം ദുഃഖദിഖോഷോ
 ഭൂദിതിഭാവഃ

൨൪

അഥാഖ്യയൊപദിഷ്ടയാശരീരിണാ ഹരണ താം
 തടാതകാം വിധായ പാണ്ഡ്യപാനപയാജ്ഞിചന്ദ്രമാഃ ।
 സ കാഞ്ചനസ്രജാനപിതാനയാ ദിഗീർ.യയംധികം
 നനന്ദ മനയാ നിരീശ്വരോ യഥാ സ്തതാമുദാം ॥ ൨൫

അമേതി! അമാനന്തരം പാണ്ഡുവാനപയാജ്ഞിചന്ദ്രമാഃ പാണ്ഡുപാണ്ഡു
പാണ്ഡുധിപാനാം അനപയഃ കലം തദേവാജ്ഞിഃ സമുദ്രഃ തസ്യ ചന്ദ്രമാഃ ഇ
ന്ദുരിവാഭിമുഖികര ഇതി യാവൽ സഃ മലയദ്ധാജഃ ശരീരമന്യാസീതി ശരീ
രീ തഥാ ന ഭവതീത്യശരീരീ തൈന തിരൊഹിതാവയവൈനൈതി യാവൽ ഹ
രണ പരമേശ്വരണ ഉപദിഷ്ടയാ ഉക്തയാ ആജ്ഞാ യാ താം സുതാം പുത്രീ
മിത്രത്വമഃ തകാതകാം തകായകാഭിധാനാം വിധായ കൃതപാ ഗിരീശപരോ ഗ
രീണാം പവന്താനാം ഈശപരോ രാജാ ഹിമവാസിതി യാവൽ മൈനയാ
മൈനകയാ അനപിതസ്തന്നിത്യത്വമഃ ഉമാം പാവമീമിവ ജന്യയാ പത്നയാ
അനയാ കാഞ്ചനസ്രജാ കാഞ്ചനമാലയാ നനന്ദാർദ്രിതവാനിത്യത്വമഃ യഥാ
വാ ഹിമാചലഃ ഉമാം മൈനകയാ സാൽം പാർത്ഥീനാമവരീം കൃതപാനദിത
വാൻ തഥായമപി കാഞ്ചനമാലയാനപിതൊ നരപതിഃ സുതാം തകാതകാഭിധാ
നാം വിധായ നനന്ദൈതിഭാവഃ ഉപമാ

൨൫

പിതൃഃ പ്രയത്നതസ്തകാതകൈയമനപഹം ശുഭൈ
സ്സമഗ്രസമ്പദൈഃഗകൈരവാപ വൃദ്ധിമുജ്ജ്വലാ |
നിശാധിഭൈവതൈവ ശുക്ലപക്ഷകൈ വിവസ്വതഃ
കുമാദിനപ്രവേശതസ്തഃ പ്രണാശിനീ ശിവം ॥ ൨൬

പിതൃരിതി: സമഗ്രസംപദസ്സംപൂർണ്ണധനസ്യ പിതൃജ്ഞനകസ്യ പ്രയത്നഃ
ലാളനപൊഷണാഭിപ്രയാസൈന ശുഭൈർഭവൈഃ അംഗകൈരവയവൈഃ ഉ
ജ്ജ്വലാ പ്രകാശമാനാ ഇതം തകാതകാശുക്ലപക്ഷകൈസിതവക്ഷൈ വിവസ്വതഃ
സ്യുർസ്യ അനുപ്രവേശതഃ ഖിംബപ്രതിഫലനാൽ തമഃപ്രണാശിനീ അന്ധകാ
രവിധാപസിനീ അന്യത്ര പാപപ്രണാശിനീത്യത്വമഃ തമഃ പാപാന്ധകാരയൊ
രിതി സാരസ്വതഃ നിശാധിഭൈവതാ ചന്ദ്രജവ പുംസി വാ ദൈവതാസിയാമിത്യ
മരഃ അനപഹം പ്രതിഭിനം ക്രമാൽ പത്നായൈവ വൃദ്ധിമുജ്ജ്വലം അവാപ പ്രാപ്ത
വതീ യഥാവാ ശുക്ലപക്ഷപ്രതിപദമാരഭ്യാധസമിത്യ തരണിമണ്ഡലസ്യ പ്ര
കാശാതിശയൈന ക്രമാൽ പ്രതിഖിംബതഃ വൃദ്ധിമെഷ്യതി തുഷാരഭീതിതിസ്ത
ഥേയമപികുമാഭ്യുദ്ധിമവിന്ദതൈരി ഭാവഃ ഉപമാ

൨൬

അമന്യതാവനീശപരോതിധന്വമാത്മനസ്തദാ
തയാനപവായമൈനയാ സ സീതയൈവ മൈഥിലഃ |
ധനാധിപൊപമൊ യഥൊമയാ ഹിമാചലൊ
ധിഭൂവിദിദിനീവൃതാന്തന്ദുഭവൈവ സച്ചരിത്രയാ ॥ ൨൭

അമന്യതൈതി: ധനാധിപൊപമഃ കഞ്ചരസദൃശഃ രാജരഞ്ജയനാധിപ
ഇത്യമരഃ അവനീശ പരോഭൂപതിഃ തയൈതയാ താദൃശ്യാനയാ തകാതകൈത്യ
ത്വമഃ അത്മനഃ സ്വസ്ത്യാനപവായം വംശം അതിധന്വം കൃതാത്മം അമന്യത മൈ

തന്ന ചൈവിലോ ജനകഃ സീതയാ ജാനകോ ആത്മനൊന്നവായമിവ ഹിമാച
 ലോ ഹിമവൽ ഉമയാ പാവത്വാ ആത്മനൊന്നവായമിവ ച വിഭക്തീവൃതാം
 വിഭക്തജനപഭാനാം അധിഭ്യഃ നായകഃ ഭീഷ്മകുന്തി യാവൽ സച്ചരിത്രയാ സൽ
 ശ്രേഷ്ഠശ്ച റിത്രമുപാപ്യാനാം യസ്പാസ്താ തയാ തനുഭവാ പുത്രോ അമിത്വോ ഇത്യു
 ത്ഥഃ ആത്മനൊന്നവായം കലമിവൈത്യപമാഭഭഭഃ ഇതിത്രവീരനവകം വി
 ബുതം

൨൭

കദാചിദിരൈകയാ ഹൃമമുവൈത്യ സഖ്യാ സമം
 വിധാതുമനസാ രഥഃ കരജൈകളീശപാപ്തപി ।
 നിരീക്ത്യ നികടസ്ഥയോഃ പ്രതികൃതീവിഷണ്ണാന്തരം
 ബഭ്രവ മണികുസ്യയോഃ കഥമിമാഃ പ്രവിഷ്ടാ ഇതി॥ ൨൮

കദാചിദിതി॥ അഥ ശിശുക്രിഡാം വണ്ണയതി കദാചിത് ഏകദാ ഇയന്തകാ
 തകാ ഈശ്വരീ സർവ്വജ്ഞാവി കരജൈകളീം കരജൈഃ കരജകുന്തിഭൈഃ കര
 ജായ കരജകാ ഇത്യുതരഃ കെളിം ക്രീഡാം രഥഃ രഥസി വിധാതുമനസാ വി
 ധാതും കളുതം മനശ്ചിത്തം യസ്പാസ്തഥാഭൂതയാ ഏകയാ അഭിതീയയാ സഖ്യാ
 വയസ്യയാസമം ആളിസ്സഖീ വയസ്യേത്യുതരഃ ഹൃമമന്തർമമുവൈത്യ പ്രാപ്യ
 നികടസ്ഥയോസ്സമീപസ്ഥയോഃ മണികുസ്യയോരിതി സപ്തമീ തോഭിരന്തോഃ
 പ്രതികൃതീഃ പ്രതിച്ഛായാഃ പ്രതിച്ഛായാ പ്രതികൃതിരിത്യുതരഃ നിരീക്ത്യ ഭൂഷ്പാ
 ഇമാഃ ഏതാഃ കഥം കതഃ പ്രവിഷ്ടാഃ ഇതി വിഷണ്ണാന്തരം വിഷാഭയുക്താചിത്തം
 ബഭ്രവാഭൂൽ കരജൈകളീവിധാതുമനസാ സഖ്യാ സമം ഹൃമമുവൈത്യ തോഭയഭി
 ത്തിപ്രതിഫലിതപ്രതികൃതീരീക്ത്യ സർവ്വജ്ഞാവി ലോകഭൂഷ്പാ കഥമേതാഃ
 പ്രവിഷ്ടാ ഇതി വിഷാഭവത്യഭിതീഭാവഃ പൃഥ്വീവൃതമിദം ജസൈഃസത്യ
 ലാവസ്യ ഗുഹയതിത്വ പൃഥ്വീഭൂതീതി ലക്ഷണാൽ

൨൮

രണൽകനകരൂപരാ രയവശാൽ സ്തോഭാഷണാ
 കരണരിവ ദൈവഭിച്ഛപുരരണ്യസ്തോഭഃ
 അനീനയദിയം മുഹൂർത്തവശിശുതപലീലാവിധൗ
 സഖീജനസമനപിതാ ചലനിമാനമൈക്കണ്യണാ॥ ൨൯

൨൯

രണദിവി॥ രയവശാൽ വേഷിതഗമനാധീനതപാൽ രണൽകനകരൂപരാ
 ശിംജൽകാണ്യനമഞ്ജിരാ സ്തോഭാഷണാ സ്തോഭം വിശദം ആഭാഷണം വചനായ
 സ്തോ ഇതി സാ തഥാ ഏകൈക്ഷണാ എന്നസ്യ ഭഗവ്യ ഈക്ഷണൈ നയനൈഃ
 വ ഈക്ഷണൈ യസ്പാസ്താ ഇയന്തകാതൈത്യുതഥഃ സഖീജനസമനപിതാ രാളി
 ജനമിളിതാ സതീ നവശിശുതപലീലാവിധൗ അഭിനവചാലുക്രിഡാവിധാനൈ
 അരണ്യസീമനി വിചിന്തവി കരൈഃ കരിണീവ കരൈശ്ചിത്രാം ഭൂമീ നൈഃ
 ഇത്യുതരഃ അലയധികം മുഹൂർത്തം പുനഃ പുനഃ ദൈവഭിഃ മുളിഭിഃ വചശ്ശലീരം കഥി
 നിമാനം മാലിന്യമനീനയൽ പ്രാപയാമാസ മലിനമുക്തായാത്വ തഥാചാതിവ

ഗുണഞ്ചരേ പ്രതിപദവിത്യാസരിംജാനകനകമംജീരാ പരസ്വരാഹപാനബ്രിയ
 ഭാഷണാലുവസരേഷ അതിവിശദവചനാ വയസ്രാഭിരനപിതാ ശൈശവകെളി
 വിധാനെ പൃഥ്വിരജോഭിഃ കരിണീവാരണ്യഭവി മുഹൂർജ്ജുഃ വപുർജ്ജ്വലനതാമന
 യതേതി ഭാവഃ ഉചമാ ൨൯

വലാൽപ്പലമെചകാം വലയിതാജിസന്ദൊഹകാം
 ചലാഗ്രകരവല്ലികാം കലയ മാതരാന്ദൊളികാം ।
 വിലാപചിതി മാതുകാം കലയതീം വിഖൊക്യ സചികാം
 വിലാണ്ടുദമഥാധികാം കലയതി സു താം പുത്രികാം॥ ൩൦

വലാരിതി അഥാനന്തരം വിലാട് രഞ്ജനാരഞ്ജാൽ വിരാട് രാജെത്യന്തർ വ
 ലാൽപ്പലമെചകാം വലാൽപ്പലൊ വാസവാശ്വാ തപഃനമകാം ശ്രാമജാം വ
 ലയിതാജിസന്ദൊഹകാം വലയിതഃ പരിവൃന്തഃ ആജീനാം സഖീനാം സന്ദൊഹ
 സ്സമൂഹ ഏവ സന്ദൊഹകഃ യസ്രാസ്മാം ഹെ മാതരഞ്ച ആന്ദൊളികാം ഡൊ
 ലാം കലയ കവിതി വിലാപം പരിഭവനം കലയതീം ചലാഗ്രകരവല്ലികാം
 വലാവിവ ചലൌ ചഞ്ചലൌ അഗ്രകരൌ കരാഗ്രൌ യസ്രാസ്മാം സചികാം നി
 ജാം താം പുത്രികാം സുതാം വിഖൊക്യ ദൃഷ്ട്വാ അധികാമപരിമിതാഃ ദദേ പ്രീ
 തിം കലയതിസ്താക്കരാൽ മാതരപ്രതി ആന്ദൊളികാം കരഞ്ചപതി വിലപ
 ന്തീം തദാനീന്ദ്രേന്ദ്രസാധനാനി പ്രയച്ഛാമിതി ലൊഭനേപി മാസ്മ തദിതി ക
 രതലം ചാലയന്തീം സുതാം വിഖൊക്യന്നന്ദകരരാലിതി ഭാവഃ ൩൦

പിതഃ പുഥുകസൽകൃതിഃ പ്രതിദിനം വിധേയോ മയേ
 ശ്യാഹം മനസി ചിന്തയെ തവ കൃപാ തഥൈവാസ്തീ ചെൽ ।
 പ്രയച്ഛതു ഭവാനപസൃന്ദിനവാനി വദസാംസി ചെ
 ത്രുഭീതു പുരതഃ സ്ഥിതാമഭിനനന്ദ മാതാ സുതാം ॥ ൩൧

പിതരീതി ഹെ പിതർജനക പ്രതിദിനം ദിനെ ദിനെ മയോ പുഥുക
 സൽകൃതിഃ പുഥുകാനാം ബാലികാനാം സൽകൃതിഃ സൽകാരം വിധേയോ കന്ത
 വ്യാ ഇത്യേവം അഹം മനസി ചിന്തെ ചിന്തയെ വിചാറയെ തവ കൃപാ
 ഭയോ ച തഥൈവ പുഥുകസൽകൃതിഃ കന്തവ്യൈത്യൈത്യന്തഃ അസ്തി വൃത്ത
 തെ ചെൽ ഭവാൻ ത്വം വസുനി ധനാനി അഭിനവാനി ആതനാനീ വാസാം
 സി വശ്യാണി ച പ്രയച്ഛതു ദൈവി ഇത്യേവമഭിഷ്യാക്തപാ പുരതഃ സ്ഥി
 താം പുരൊദേശേ നിഷ്ണാം സുതാം കന്യകാം മാതാ ജനനീ കഞ്ചനമാ
 ലേഖി യാവൽ അഭിനനന്ദ തുതൊഷ പിതരം പ്രതി ബാലികാരാധനാത്മ
 തിവിനയൈന വസാദീനി യാചിതപാ നിഷ്ണാം സുതാം വിഖൊക്യ കഞ്ച
 നമാലാ യച ശൈശവമുക്തിജ്ഞാ തപമിതി ശ്ലോകയഥാസേതി ഭാവഃ ൩൧

അശേഷജഗതാം പ്രസൂരവി സുതാത്വമസ്യേഷീ
 ശിരീഷമുദൂകാകൃതിൻ ച തുതൊഷ നെയം ഭൂശം ।
 യദേഷ മലയലാപജഃ കൃതവൃഷേഷു സർവ്വേഷപവി
 പ്രകൃഷ്ടമഹിമാഭവൽ ഭൂമുരിവേശഭക്തേഷിഹ ॥ ൩൨

അശേഷതി! യദ്യസ്മാൽ ഇഹ ഭൂമൗ ഏഷ മലയലാപജഃ സർവ്വേഷു നി
 വിവേഷു കൃതവൃഷേഷു രവിതസുകൃതേഷു ഇശ്വരഭക്തേഷു ശിവഭക്തേഷു സുകൃ
 തം വൃഷ ഇത്യമരഃ ഭൂമുരിവ ഭൂമുനാമ കത്വനമുനിഃ സ ഇവ പ്രകൃഷ്ടമഹിമാ
 ഉൽകൃഷ്ടമാഹാത്മ്യവാനഭൂൽ അതഃ കാർണ്ണാൽ ശിരീഷമുദൂകാകൃതിഃ ശിരീഷ
 കസുമകൊമളാകാരാ ഇയന്തകാരകൃത്യത്വം അശേഷജഗതാം നിവിലജനാ
 നാം പ്രസൂർഭാതാവി പ്രസൂർഭാതൃമരഃ അസ്യ മലയലാപജസ്യേത്യത്വം സ
 താത്വം പുത്രീത്വമയേഷീ പ്രാപ്തവതീ സതീ ഭൂമമൃതം ന ച തുതൊഷ
 തി ന ദ്വേഷ നഞ്ജേ പ്രകൃതാത്വം സുചയത ഇതി അതൊ മൊദമാപന്നൈ
 വ്യത്യത്വം യസ്മാൽ സുകൃതിഷു ശിവഭക്തേഷപതിമാഹാത്മ്യവാൻ ഭൂമുരിവ
 മലയലാപജഃ തസ്മാല്ലൊകമാതാപുത്ര്യ പുത്രീത്വമയേഷീ തൊഷമാവേതി
 ഭാവഃ ൩൨

നനന്ദതുരവേഷ്യ താശ്ശിശുതയാ ദഹിത്രാ കൃതാ
 ന കൈവലമിയം പ്രസൂർജനയിതാ ച ലീലാ രമഃ ।
 അശേഷജനതാജിരേഷപവസുമേഷു ചെടീജനൈ
 സ്സമം കനകപല്ലിനീതടതല ച ലെഖാവളിഃ ॥ ൩൩

നനന്ദതുരിതി! ദഹിത്രാ പുത്രാ ശിശുതയാ ഞാഞ്ചൈന ശിശുത്വം ശൈ
 ശവം ബാല്യമിത്യമരഃ രമഃ രമാസ്യസ്ഥലേ ഗൃഹാഭാവിതി യാവൽ കൃതാ ര
 ചിതാ ലീലാഃ ക്രീഡാഃ ക്രീഡാ ലീലാ ച കർത്തുമിത്യമരഃ അവേഷ്യ ദൃഷ്ട്വാ
 പ്രസൂർജനയിതാ ച കൈവലം മാതാപിതരൗ പരം ചെടീജനൈദ്രാസീജ
 നൈസ്സമം നനന്ദതഃ ന സന്തുഷ്ടൗ കിന്തു അഭിരേഷു അഭിജ്ഞേഷു അവസഥ
 ഷു ഗൃഹേഷു കനകപല്ലിനീതടതല സുവർണ്ണപല്ലാകരതീരഭൈഃ ച ദഹി
 ത്രാ ശിശുതയാ കൃതാ ലീലാ ഇത്യനുഷംഗഃ അശേഷജനതാ നിവിലജനസം
 ഹതിഃ ഖലഖാവലിദ്വൈപല്ലീശ്വ ഖലഖാ അഭിതിനന്ദനാ ഇത്യമരഃ അവ
 ഷ്യ നനന്ദതുരിത്യത്വം നിശാന്താഭിഷു സർവ്വത്ര ദഹിത്രാ രചിതാ ലീലാ വി
 ലൊക്യ ബാലികാചാലനലാളനാത്മമാഭിഷ്ടചെടീരജ്ഞൈസ്സമം മാതാപിത
 രൗ നിവിലജനസ്രിദശാവലിശ്വ സന്തുഷ്ടാ ഇതി ഭാവഃ ൩൩

ഇമാം സഹ വയസ്യയാ പയസി കെളിമാതനപതീ
 മമാഭിവ ഹിമാലയൊ വിജയയാ വിശാലേഷ്ണാം ।
 വിഖൊക്യ മുദമെയിവാൻവരിവൃഷ്ടകല്പദ്രു
 പ്രസന്നതതിമല്ലരസ്സമുദയൈന പാണ്ഡ്യാധിപഃ ॥ ൩൪

പുരു

തടാതകാപരിണയം.

ഇമാമിതി! പാണ്ഡ്യധിവഃ പാണ്ഡ്യഭഗവതീപതിർവയലാപജഃ വിജയ
 യാ വിജയാനാമാഗജാസഖീ കാചിത് തയാ സഹ യഥാഹ വിശാഖഭരതഃ കഥ
 യതു വിജയാന പ്രമാണ മിത്യാഭി വിജയഃ സ്വാജ്ജയെ പാഞ്ചമ സ്ത്രീയാം തീ
 രപ്രസരൈ സുതാ ഉമാസബ്രാമുമായാഞ്ചൈതി മേദിനീ പയസി ഗംഗാജലൈ കെ
 ഭിം ആതനപതീം രചയാനാം ക്രീഡനീമിത്യർത്ഥഃ ഉമാം പാദിതിം ഹിമാല
 യൊ ഹിമവാനിവ ഹിമാലയോദിരാജ ഇത്യമരഃ പയസീത്യാഷംഗഃ കൃതമാലാ
 ജലൈ കനകപല്ലാകരതീരൈ വാ വയസ്യയാ സബ്രാ സഹ ആഭിസ്സഖീവയസ്യേ
 ത്യമരഃ കെഭിം ക്രീഡാം ആതനപതീം രചയാനാം വിശാഖൈർന്നാം വിശാഖ
 ലോചനാം ഉപരി ഊർദ്ധ്വഭാഗൈ അപ്സരസ്സമുദയൈന അപ്സരസ്ത്രീഗണൈന പൃഷ്ഠ
 ക്ഷപ്തദൃമപ്രസൂനാനാം ക്ഷപ്തരതകസുമാനാം തതിസ്സംഗതിർസ്യസ്മാം ഇമാം ത
 ടാതകാം വിശ്വാക്വ ദൃഷ്ട്വാ ദുരം പ്രീതിം മുൽ പ്രിതിരിത്യമരഃ ഏയിവാൻ പ്രാ
 പ്തവാണിത്യർത്ഥഃ തഥാ ചാമരധനീനീരപൂരൈ വിജയയാ സഹ ക്രീഡനീം പാ
 വതീം പവതരാഡിവ സഹ വയസ്യയാ വൈഗവതീജലൈ ലൈലനീമതിവി
 ശാലലോചനാമുപച്ഛ്വരസ്സമുദയപൃഷ്ഠക്ഷപ്തദൃമസുമാനനിം തടാതകാമാലോ
 ക്യ മലയലാപജന്യോഷമാപെതി ഭാവഃ ഉപമാ

൩൪

സുതാമൃതദീധിതിപ്രവരവംശമുക്താമണി
 സ്സുതഃ കവലയസ്ഥിതിപ്രഘടിതാസിതാഭാന്തരഃ ।
 രമാമിവ ധിയാനപിതാം ധന്വന്യൈന വിദ്വാപൂജൈ
 നിനായ മഹതാ സമം ഗുരുസമീപമേതാം സുധീഃ ॥൩൫

സുതാമിതി! തതഃ അനന്തരം അമൃതദീധിതിപ്രവരവംശമുക്താമണിഃ
 അമൃതമഞ്ജു ധീധിതയഃ ഹിരണ യസ്യ സഃ അമൃതദീധിധിത്യന്തഃ തസ്യ പ്ര
 വരോ വരിഷ്ഠോ വംശോനപയ ഏവ വംശോ വെണസ്യസ്യ മുക്താമണിഞ്ച
 ക്ഷതികരതാം സുധീശ്ശോഭനാ ധീർജ്വര്യതി സ തഥാ സുതഃ പത്മിവിഃ പത്മി
 വൈ തനയൈ സുത ഇത്യമരഃ കവലയസ്ഥിതിപ്രഘടിതാസിതാഭാം കവലയൈ
 ഇന്ദീവരൈ സ്ഥിത്വാ നിത്യവാസൈന പ്രഘടിതാ സംക്രമിതാ അനീതാഭാ ശ്വാ
 മളഭചഃ യസ്മാസ്മാം രമാം ലക്ഷ്മീമിവ ധിയാ മേധയാ അനപിതാം യുക്താം
 സുതാം പുത്രീം വിദ്വാപൂജൈ ചതുഷ്ഠഷ്ടികലാവാപൂജൈ മഹതാ അധിഷ്ഠൈന
 ധനവയൈന വസുനീചയൈന സമം ഗുരോഃ ബ്രഹ്മസുതസ്സമീപമുപാസാം നി
 നായ പ്രേഷയാമാസേത്യർത്ഥഃ ലപിക്തംകോ ധന്വഃ അമൃതകിരണഗൊരമു
 ക്താമണിയം നരപതിഃ പുത്രീം വിദ്വാപൂജൈ ഗീർണ്ണസിസഭീപം പ്രേഷയാ
 മാസേതി ഭാവഃ

൩൫

അഹൊഭിരസിതൈക്ഷണാ കിതിപയൈഃ പ്രസാദാൽഗുരോ
 രവിന്ദത തടാതകാവിലകലാസു നിണ്ണാതതാം ।
 സുരസുരാനുസ്മതാ തദൈ ക്ലൃപ്തചൂഡാ യഥാ
 ചരാചരജഗദിദധൗ പ്രകൃതിരീശപരസ്യക്ഷണാൽ ॥ ൩൬

അമ്മൊഭിരിതി തദനപനന്തരം അസിതെക്ഷണാ നീലലോചനാ തടാ
 ത്കാ കതിപയൈരമ്മൊഭിഃ കൈശിദിനൈഃ ഗുരൊധിഷണസ്യ പ്രസാദാദ
 നഗ്രഹാൽ അഖിലകലാസു നിഖിലവിദ്യാസു നിഷ്ണാതതാം ശിക്ഷിതത്വം വി
 ജ്ഞനിഷ്ണാതശിക്ഷിതാ ഇത്യമരഃ സുരാസുരനമസ്തേ ച ദൈവദനുജവന്ദിതാ പ്രകൃ
 തിഷ്ടായാശക്തിരീശപരസ്യ ബ്രഹ്മണഃ ഈക്ഷണാൽ ഈക്ഷണശബ്ദൈന കടാ
 കേഷാ ലക്ഷ്യതെ തൈന ചരാചരജഗദപിയൗ ജംഗമസ്ഥംവരന്തമക്ഷഗത്വപ്തീ
 ക്കർമ്മണി നിഷ്ണാതതാം നിപുണതാം യഥാ തഥാവിന്ദാപേ ക്ലൃപ്തചൂഡൈര്യഭയേന
 വിശേഷണം ഏകത്ര കൃതചേഷ്ടൈര്യന്ത്രത്ര ധൃതശിഖിവിജ്ഞമതിചസ ഐക്ഷ
 തെയോഭിശ്ശുതയൊനുസന്ധയോഃ ചരാചരപ്രപഞ്ചനിർമ്മാണകർമ്മണി ബ്രഹ്മണഃ
 കടാക്ഷമാത്രേണ പ്രവീണതാമാപന്നാ പ്രകൃതിഃ തഥായമപി ഗുപ്തനഗ്രഹ
 മാത്രേണാഖിലകലാകശഖതാം ആപൈതി ഭാവഃ ഉപമാ

൩൬

ഇതി തൃതീയനവകം വിവൃതം

തദനു നിജതന്ത്രജാം പ്രാജ്യവിദ്യോപപന്നാം

മനുജപതിരവേഷ്യ പ്രശ്രയപ്രഹമമൃത്തിം ।

തനുമപി വയസാ സ്വപാം ഭൂയസാ സാധുജിണ്ണാ

മമനുജ ജാസാ താം സ്വപന രാജ്യേന യൊക്താം ॥ ൩൭

തദനപിതി തദനു വിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം മനുജപതിൻരവതിഃ പ്രാജ്യവി
 ദ്യാപപന്നാം പ്രകൃതവിദ്യാസംപന്നാം പ്രഭുതം പ്രചാരം പ്രാജ്യമിത്യമരഃ പ്രശ്ര
 യപ്രഹമമൃത്തിം വിനയവിനീതഗാത്രം നിജതന്ത്രജാമാന്തതനയാം ഭൂയസാധി
 കൈന വയസാ കാലൈന ജരസാ വാല്യൈന ച ജിണ്ണാം ജർജരിതാം സ്വപന്നീ
 ജാന്തരം ശരീരമപി സാധു സമ്മുഗവേഷ്യ നിരീകൃത്യസ്വപന രാജ്യേന ആധി
 പത്യേന താം യൊക്തും യൊജയിതും അമനുജ മൈനൈ അനൈകകാലാതിയാ
 താൽ ജരയാച അശക്താം ആത്മതന്ത്രമവേഷ്യ നിഖിലവിദ്യാസമ്പന്നാമപി വി
 നയഗുണവതീം ആത്മപുത്രീം ആധിരാജ്യേന യൊക്തും ചൈനഹിഭാവഃ ൩൭

അഥസുമതിമുഖൈസ്സൈവൈരേത്യ ഗൊഷ്ഠീമുദാഭരൊ

ഗൃഹപതിഭിരാനൈകൈഃ പൌരവൃദ്ധൈശ്ച സാഭാം ।

തനുഭവമഭിഷേകതും ഭൂഭദല്ലാനമൌഷ്യോ

മപി വിനയഗുണാഡ്യാം മന്ത്രയാമാസ രാജ്യേ ॥ ൩൮

അഥൈതി അഥാനന്തരമുദാഭരൊ മഹാൻ ഭൂഭൽ രാജാ സുമതിമുഖൈസ്സൈവൈ
 പ്രഭൃതിഭിഃ സ്വൈരാത്മീയൈഃ ഗൃഹപതിഭിഃ മന്ത്രിഭിഃ ഭവേൽ ഗൃഹപതിഃ പും
 സി ഗൃഹൈസ്ഥപിച മന്ത്രിണീതി മെദിനീ അനൈകൈർബഹുഭിഃ പൌരവൃദ്ധൈഃ
 പുരവാസിഷ്ഠ വൃദ്ധജനൈശ്ച സാഭാം ഗൊഷ്ഠീം സഭാമെത്യപ്രാപ്യ സമുച്ചാ
 പരിഷൽ ഗൊഷ്ഠീത്വമരഃ അല്ലാനമൌഷ്യോം അക്ലാന്തമൌഷ്യോം അനപഗത
 ബാല്യാമിതി യാവൽ യദപാ അല്ലാനമല്ലാനം മൌഷ്യം സൌന്ദര്യം സ്ത്രീ യസ്യ

മാത്രതാമചിത്രത്വം മുഷഃസുന്ദരമൂഢയൊരിത്രമരഃ വിനയഗുണാശ്ചാ വിനയന ഗുണൈഃ പ്രജാരജകാഭിഷിഷ്ഠാശ്ചാ ഞ്ഞാ തരഭവം പുത്രീം രാജ്യ രാജാധിപത്രെഭിഷെകതും അഭിഷെചയിതും മന്ത്രയാമാസ ആഖൊചയാമാസത്രത്വം സഭാഗാഗത്ര പുത്രീമഭിഷെകതും മന്ത്രിഭിദ്വിചാരന്മാമാസെയി ഭാവഃ മാലിനീവൃത്തം നനമയയയുതെയം മാലിനീഭോഗിലൊക്കെരിതി ലക്ഷണാൽ

നവ

അവഗതനൃപഭാവസ്തത്രസഭാസ്തസ്മാ

മനയ ഇവ നനന്ദജ്ഞാതതപാഃ പ്രകാമം ।

പ്രമദഭരഭവശ്ചാഭൂന്നുണാം ബഹിന്നാനാം

കളകള ഇവ മൊലദ്ധപാനഹൃഷ്ടാശ്ചാശ്ചാനാം ॥

നൻ

അവഗതേതി തത്ര സഭായാം സമസ്മാസ്സയെട്ടു സഭാസ്തസ്മാസഭഃ സഭാസ്താമാജികാശ്ച തെ ഇത്രമരഃ ജ്ഞാതതപാഃ വിദിതപരമാർത്ഥാഃ മനയ ഇവ ഗൌതമാഭിമുനീശ്വരാ ഇവ അവഗതനൃപഭാവഃ അവഗതൊജ്ഞാതൊ നൃപസ്യ രാജ്ഞാഭാവൊഭിപ്രായൊയൈയസ്മു തമാഭൂതാസ്തന്തഃ പ്രകാമമത്യന്തനനന്ദഃ ആനന്ദിതവന്തഃ അഗതൃണാം പൌരജനാനാം പ്രമദഭരഭവഃ പ്രമോദാതിശയജനാ കളകളഃ കൊലാഹലശ്ച കൊലാഹലഃ കളകള ഇത്രമരഃ മൊലദ്ധപാനഹൃഷ്ടാശ്ചാശ്ചാനാം പയൊദനാദസന്തുഷ്ടചൈതസാം ബഹിന്നാനാം മയൂരാണാമിവ മയൂരൈബഹിന്നൈബഹിത്രമരഃ അഭൂൽ ബഭൂവ സഭാസഭഃ പാത്ഥിവസ്രാഭിപ്രായം വിദിതപാ നനന്ദഃ അനന്തരമെവാംഭോധരഗംഭീരദ്ധപാനമുദിതചൈതസാം മയൂരാണാമിവ നഗരവാസിജനാനാം കൊലാഹലൊഭിതിഭാവഃ

നൻ

നരപതിരനുശ്യാ നാഗരാണാഞ്ജനാനാ

മഥ ജനപദഭാജാമഭ്യുഷിഞ്ചസ്വപകന്ത്യാം ।

സധിഷണഭൂവിപ്രസ്താം ശുഭംയൌ മുഹൂർത്തൌ

ചയ ഇവ ലളിതാംബാമാധിരാജ്യമരാണാം ॥

൪൦

നരപതിരിതി അമാനന്തരം നരപതിഃ മലയദ്ധപജഃ നാഗരാണാം നഗരവാസിനാം ജനപദഭാജാം രാജ്യവത്തിനാഞ്ച ജനാനാം മനുജാനാം അനുമത്യാ നിയോഗന താം സ്വപകന്ത്യാം ആത്മനഃ പുത്രീം ശുഭംയൌ ശുഭാനപിതെ ശുഭംയസ്മു ശുഭാനപിത ഇത്രമരഃ മുഹൂർത്തൌ സമയേ സധിഷണഭൂവിപ്രഃ ധിഷണോ ബുദ്ധസ്തതിഃ ഭൂമഃ ശുക്രഃ വിപ്രാഃ ഇതരെ ബ്രാഹ്മണാശ്ച ഏതൈസ്സഹിതസ്തൻ അമരാണാദന്ദവാനാഞ്ച യൊ ഗണഃ ലളിതാംബാം ലളിതാദൈവീമിവധിരാജ്യേ അധിപതിതൈപ്രഭൃഷിഞ്ചഭൃഷെചയദിത്രത്വം നിഖിലജനാനമത്യാ പുത്രീഞ്ചന്ദ്രതാരാഭിയുക്തേ മുഹൂർത്തൌ ബുദ്ധസ്തതിപ്രമുഖവിപ്രഃ ചാനന്ദിതഃ ലളിതാദൈവീം ദൈവവർഗ്ഗ ഇവാധിരാജ്യഭൃഷെചയദിതിഭാവഃ ചൈവ

൪൧

അഥ നൃപപദഭോജാധിഷ്ഠിതം ഭദ്രവീം
 ന്തപഭിനവഘ്നഭോസാ ഹാടകാഗ്രപ്രക്ലൃപ്തം ।
 വിടപനിബിഡജംബുവൃക്ഷശോഭീവ ശൃംഗം
 വികടവിമലസാനൊരാഞ്ചഭൗ രത്നസാനൊഃ ॥ ൧

അഥേതി: അഥ രാജാഭിഷേകാനന്തരം നൃപപദഭോജാ നൃപസ്യ രാജന്തഃ പദം സ്ഥാനം ഭജതീതി ഭാക് തയാ പദം വ്യവസിതത്വാനസ്ഥാനലക്ഷണം പ്രിവന്യുഷപിതുമരഃ അഭിനവഘ്നഭോസാ അഭിനവഘ്നസ്യ നൃതനജലധര സ്പ്രാഭൈവാഭാ യസ്സഗ്രാസ്താ തയാ അനയേതിശേഷഃ അധിഷ്ഠിതം ആരൂഢം ഹാടകാഗ്രപ്രക്ലൃപ്തം ഹാടകാഗ്രേണ അഗ്രം പുടപാകതഃ ശ്രേഷ്ഠം യൽ ഹാടകാ കനകം തൈ പ്രക്ലൃപ്തം രചിതം ഭദ്രവീം നിഹാസനം ഭദ്രോസനം സിംഹാസനം തദിത്യമരഃ വികടവിമലസാനൊഃ വികടഃ വിശാലഃ വിമലഃ പ്രകാശമാനഃ കനകമയത്വാൽ സാനഃ പ്രസ്ഥാ യസ്യ തഥാഭൂതസ്യ രത്ന സാനൊഞ്ചൈരൊഃ രത്നസാന്തസ്സരാലയ ഇത്യമരഃ വിടപനിബിഡജംബുവൃക്ഷ ശോഭി വിടപൈശ്ശാഖാവിസ്താരൈഃ നിബിഡസ്താത്രോ യൊ ജംബുവൃക്ഷ സ്തേന ശോഭിതം ശീലമണ്യേതി ശൃംഗം ശിഖരമിവായഞ്ചഭൗ രരാജ തഥാ ചാഭിനവജലധരമെവചയാ തടാതകയധിഷ്ഠിതം പുടപാക ശോധിതപുരട രചിതം സിംഹാസനം ജംബുനഗവിരാജിതൊജാംബുനദഗിരിരിവഃ ഖഭാ വീതി ഭാവഃ ഉപമാ ൪൧

അഥമഗമമമുഷ്യാഃ പൂവ്വമീശസ്യ ദക്തപം
 സദസി നിഖിലദ്വേശ്യതപഞ്ച യാമീതി മതപാ ।
 പൂഥുലവിപുലമുക്താഡ്യാതവത്രാവദൈശാ
 ദിവ ഭഗണപരിതൊഭൂദിധുസ്സാവദുചൈഃ ॥ ൪൨

അഥമിതി: അഥ പൂവ്വം പുരാ അമുഷ്യാഃ ഹംശസ്യ ഭത്തഃ ദക്തപം നൈതത്വമഗമം പ്രാവ ഇദാനീമസ്മാസ്സഭയോം നിഖിലദ്വേശ്യതപഞ്ചലജന ദൃഷ്ടിവിഷയതപഞ്ച യാമി പ്രാപ്തോമീത്യേവം മതപാ വിചഞ്ചൈവ വിധുശ്ചതുഃ വിധുസ്സധാംശൂരിത്യമരഃ ഭഗണപരിതൊ ഭാനാനക്ഷത്രാണാം ഗുണശ്ചയഃ തൈ പരിതഃ പരിവൃതസ്തൻ നക്ഷത്രമുക്താംഭനാരമിത്യമരഃ പൂഥുലവിപുല മുക്താഡ്യാതവത്രാവദൈശാൽ പൂഥുലാഭിസുലാഭിഃ വിമലാഭിന്നിർമലാഭിശ്ച മുക്താഭിഞ്ചൈകതികൈരാഡ്യാം ശ്രേഷ്ഠം ആതപതം ഛത്രം തസ്പ്രാവദൈശാൽ വ്യാജാൽ വ്യാജോപദൈശോ ലക്ഷ്യോദ്യുതിത്യമരഃ ഉചൈഃ ഉപരി അഭൂൽ ബഭൂവ താവച്ഛ ബ്ബസുൽകാലവാചീ യദോ വാക്യാലങ്കാരഃ പുരാഹില പുരാറെ ന്നേത്രഭൂതത്വാൽ ദക്തപമവാപ്തം ഇദാനീമസ്യ ഛത്രതപദശായാം ദൃശ്യതപഞ്ച മയൈയ്ക്നെതി മതപവതവത്രവ്യാജാൽ ദിജരാജസ്ത്വബഭൂവൊചൈരിത്യ നൈന ഛത്രമസ്മാധൃതവന്തഇതി ഭാവഃ അപരഹൃതൽപ്രേക്ഷാസങ്കരഃ ൪൨

മനുജപതനുജാസീദേശയൊഷിച്ഛയാഗ്ര
 പ്രചലിതരചിരാജച്ചാമരദപംദപരച്ചാ।
 ഗുഹപതിതനയൈവ വ്യാമഗംഗാപ്രവാഹ
 ദപയവിരചിതശൊഭാ ഭാരതീ ഭാസ്വദാസ്യാ ॥ ൪൩

മനുജപതി വേശയൊഷിച്ഛയാഗ്രപ്രചലിതരചിരാജച്ചാമരദപരച്ചാ
 വേശയൊഷിതൊച്ചാരസുന്ദര്യോഃ വാരസ്ത്രീ ഗണികാവേശ്യതുമരഃ ശയാ
 ഗ്രാഭ്യാം കരാഗ്രാഭ്യാം പഞ്ചശാഖശ്ശയഃപാണിരിത്യമരഃ പ്രചലിതയോഃ വിജി
 തയോഃ ചാമരയൊശ്ചാമരവാലസംബയോഃ ദപദനേന രത്നാ മനോജ്ഞാ മനുജ
 പതനുജാ നരപതിപുത്രീ തടാതകേതി യാവൽ വ്യാമഗംഗാപ്രവാഹദപയ
 വിരചിതശൊഭാ വ്യാമഗംഗായാ മന്ദാകിന്യാഃ പ്രവാഹയോഃ പൂരഞ്യോഃ ദപ
 യേന വിരചിതാ കൃതാ ശൊഭാ കാന്തിയുത്സാസ്സാ ഗുഹപതിതനയാ ഗുഹപ
 തേഃ സൂര്യസ്യ തനയാ കാളിദീവേത്യത്ഥഃ വിഭാവസുഗ്രഹപതിരിത്യമരഃ ഭാര
 തീഭാസ്വദാസ്യാ ഭാരത്യാ സരസ്വത്യാ ഭാസ്വത് ശൊഭി ആസ്യം വക്ത്രം യസ്യ
 സ്താ അന്യത്ര ഭാരത്യാ നദീത്രപയാ സരസ്വത്യാ ഭാസ്വതീ വിരാജന്തി ആസ്യാ
 സ്ഥിതിയുത്സാസ്സാ ആസ്യം മുഖൈവ തന്മുഖ്യേ തത്ഭവൈവ സ്ത്രീയാം സ്ഥിതാ വി
 തിസാരേ ഗംഗായമനയൊമ്ബലേ സരസ്വതൃപുനലിമൈഷീ പ്രവാഹതീതി
 കാശീഖണ്ഡേ ആസീത് ഖഭൂവ തഥാച പാശ്ചാഭാഗയൊമ്ബുശ്ശയൊഷിതേ
 നാസമവീജയതാമിതിഭാവഃ കിഞ്ചാതിയവളചാമരയുഗമസ്യ ഭാഗീരഥീപ്രവാ
 ഹൈതിശ്യാമജാംഗ്യഃ കാളിദീനീളാഞ്ചപമൃസ്യ ഗമ്യമാനതാൽ ഉപമാദൈഃ

രചിരമകടമുക്താഹരകൈയൂരകാഞ്ചീ
 ചരണകടകതാളീപത്ര മുഖൈഃ കലാപൈഃ ।
 സദസി കലിതബാല്യാ മപ്തലം ഭൂഷിതാന്താ
 മജ്ജദിവ തദാ ശ്രീശ്രീച്ഛലാൽപ്രശ്നയാസ്യാം ॥ ൪൪

രചിരൈഃ കലിതബാല്യാമപി അപഗതശൈശവാമിത്യത്ഥഃ തഥാവി
 പ്രശ്നയാസ്യാം വിനയവരിഷ്ഠാം രചിരം മനോഹരം മകടം കിരീടം മുക്താഹര
 രൊ മൌക്തികസ്ത്രക് കരികളഭവൽപ്രയോഗഃ കൈയൂരേ അംഗദൈ കൈയൂരമം
 ഗദം തുല്യ ഇത്യമരഃ കഞ്ചീ മെഖലാ ചരണകടകഃ പാദകടകഃ ഫംസകഃ പാ
 ദകടകഇത്യമരഃ താളീപത്രൈ താളീദളൈ ച ഏതാനി മല്ലാണി യേഷാംതൈഃ
 കലാപൈഃഭൂഷണൈഃ കലാപൊഭൂഷണൈ ഖഞ്ചൈത്യമരഃ ഭൂഷിതാമലംകൃതാം
 താം തടാതകാമിത്യത്ഥഃ തദാ തന്മൂലം സമയേ സദസി സഭായാം ശ്രീഃലക്ഷ്മീഃ
 ശ്രീച്ഛലാൽ ശൊഭാവാജ്ഞാൽ അഭജദിവാസൈവതൈവ ശൊഭാഞ്ചപി പ്രയുജ്യ
 തൈ ലക്ഷ്മീശ്രീകാന്തിവിഭ്രമാ ഇഹി ഹലായുധഃ ധിഗുതൈനപാകുഃനൈവി പ്ര
 ശ്നയസമ്പന്നാം മകടാദിഭൂഷണൈ ഭൂഷിതാം താം രാജലക്ഷ്മീഭജദിതി ഭാവഃ
 അപരരതിപുഷ്പാൽപ്രകാശഃ

അഥ ശതഗ്രവിപതീ പ്രാപ്തരാജ്യശ്രീയാ താ
 മഹാദിനമുപതസ്സൈവ സമൃഗതശ്ചാഭിരാജ്യാം
 നരദിഭിരധിതകാലൈ ക്ലൃപ്തസാന്നിദ്ധ്യസാരാ
 വിമലമതിഷു വന്ദിഷ്ഠപവ വാചാലകേഷു ॥ ൪൫

അഥമതി അഥാനന്തരം ശതഗ്രവിപതീ ശതഗ്രതഃ ബ്രഹ്മണഃ പതീ ഭാ
 ുതാ സരസ്വതീതി യാവൽ ഭവെച്ഛതസ്തതിഃ പുനഃ ശതമുപദമഞ്ജിനീതി
 മെദിനി പ്രാപ്തരാജ്യശ്രീയാ അവാപ്തരാജ്യലക്ഷ്മീമാത്യാം പുഷ്പാമുമാലിതി വാത്സ
 ുതാ പുഷ്പാമയോരിതി സാരസ്വതഃ തുന്ധകാതകാം ഉമിതകാലൈ സ്തോതവ്യ
 സമയൈ വാചാലകേഷു ജല്ലാകേഷു സ്തോജല്ലാകസ്യ വാചാജ്ജതുരഃ വന്ദിഷു
 സ്തൂതിചാലകേഷു വഹിനോ വിമലപ്രജാഃ പ്രസാദസഭേശാങ്കായ ഇതി ലക്ഷ
 ണാൽ ക്ലൃപ്തസാന്നിദ്ധ്യസാരാ രചിതസാമീപ്യാതിശയൈവ അന്വിതം പ്രതിഭി
 നം അത്യാഭിഃ പ്രാത്ഥനീയാഭിഃ യഥാ അത്ഥയുക്താഭിഃ നരദിഃ സ്തൂതിഭിഃ
 സ്തൂതിനാമിതി തമഃ സമൃക് സാധു ഉപതഃ സമസൈവത ലക്ഷ്മീസൈവാനന്തരം
 സരസ്വതൃവി വന്ദിഭുഖൈ സ്തോത്രം കൃതപാസൈവതൈ ഭാവഃ ഇതിപഞ്ചമം
 നവകം വിവൃതം ൪൫

ദ്രഷ്ടവാനസാഖഥ മലയഭൂപജഃ പരം താം
 സമ്പ്രാപ്തക്ഷിതിപതിലക്ഷണാം സഭാത്മഃ
 ആസ്ഥാനേ ന ഭൂമമവിന്ദത പ്രമോദം
 പ്രായണാമിലജനതാ ച ചാരുശീലാം ॥ ൪൬

ദ്രഷ്ടവതി അഥാനന്തരം ആസ്ഥാനേ ആസ്ഥാനമണ്ഡപേ ആസ്ഥാനീ
 ക്ഷീബമാസ്ഥാനമിത്യമരഃ സംപ്രാപ്തക്ഷിതിപതിലക്ഷണാം സംപ്രാപ്തമവാ
 പ്തം ക്ഷിതിപതൈ മഹിപതൈ ലക്ഷണം മരൂചാമരാഭിചിന്തം യയാ തം
 ചിന്താ ലക്ഷ്യ ച ലക്ഷണമിത്യമരഃ താന്തകാതകമിത്യത്ഥഃ ദ്രഷ്ടാ വിഖ്യാപ്യ
 മലയഭൂപജഃ പരം സഭാത്മസ്തൻ പ്രമോദം തൊഷം നന്വിന്ദത ന പ്രാപ കി
 ന്തു ചാരുശീലാം ചാരു നിഖിലജനമനോഹരം ശീലം സ്വഭാവോ യസ്യ സ്മരം
 ദ്രഷ്ടാ അഖിലജനതാ ച സമസുജനവർഗ്ഗശ്ച പ്രമോദം തൊഷം ഭൂമമവിന്ദതാ
 ലഭത അധികാരമണ്ഡപേ മരൂചാമരാഭിരാജലക്ഷണലക്ഷിതം സുതമവ
 ലൊക്യ മലയഭൂപജഃ കഞ്ചനമാലാ ചാഖിലജനസംഹരിശ്ച പ്രമോദമലഭത
 തിഭാവഃ പ്രമക്ഷിണീവൃത്തം ദ്വൈ ജ്യാഗന്ധിദശയതിഃ പ്രമക്ഷിണീയമിതി
 ലക്ഷണാൽ ൪൬

സുത്രാമാപ്തമുപവനീന്ദ്രാതമപുത്രാം
 ബ്രഹ്മാപ്തീധുരമചിരാൽ സ്വധാമ നൈതഃ
 സത്രാഗാസ്ത്വപസദനാ പുരോഹിതൈനാ
 ഭാവ്യം കീല കൃതസുത്രാഗ്രസ്യ പുനഃ ॥ ൪൭

സുത്രമെവി ആത്മപുത്രാം നിജതനയായാം തൃന്യൈവീധരം നിവിതളു
ഭാരം അമുഖവാനിതം രാജാനം സ്വധാമ സ്വപുരം ശുഭസൈനതപിക് പ്രഭവാ
ധാമാനീത്യമരഃ ദൈവഖാകമിതി യാവൽ അധിരാൽ വെഗൈന നെയും പ്രാവ
യിതും സുത്രമാ ഇത്രോപി പുരൊഹിതൈന സത്രാ ഗുരണാ സാകം സാകം ന
ത്രാ സമിത്യമരഃ നൃപസദനം രാജഭവനം അഗാൽ പ്രാവ കിമിഭമപുരം ഉ
തിഭാതി പുരന്ദരാമനം ഭൂപാനയനാത്മമിതി ചൈഭേന കൃതസുകൃതരജസ്യ ര
മിതപുണ്യസഞ്ചയസ്യ പുംസഃ പുരഷസ്യ അഭാവ്യമസംഭവിഷ്യൽ കിം കിം വാ
കിതു സർവ്വം സംഭവിഷ്യത്യേവതി ഭാവഃ അത്മാന്തർന്യോസഃ ൪൭

ഹാലാസ്യശ്വശ്വരമനിശം ഭജന്നപീത്രാ
ഇതസ്സപാവിശദപരായ വഷ്ടു സമ്രാട്
ഭാവ്യബ്ധപ്രാപ്തവനസസ്സപവല്ലഭായാ
ഭൂതസ്സപ്രാൽ സഹ സുതയാ ശിവസ്സപിതീവ ॥ ൪൮

ഹാലാസ്യപിതീ സമ്രാട് യൈനേഷും രാജസ്യയൈന മണ്ഡലസ്യശ്വശ്വര
യഃ ശാസ്ത്രി യത്വഃജ്ഞയാ രഃജ്ഞഃ സ സമ്രാഡിത ക്ഷേ ക്ഷേണാ മലയശ്വപജ ഇ
ത്യത്വം അനിശം സർവാ ഹാലാസ്യശ്വശ്വരം സുന്ദരൈശ്വരം ഭജൻ സൈവമു
നൊഹി ഇത്രാഹുതഃ ഇത്രോപി പുരന്ദരൈനാഹുതസ്സംപ്രാപ്ത ഇതസ്സൻ വ
ഷ്ടു ഭേദം ശരീരം വഷ്ടു വിഗ്രഹമിത്യമരഃ അപരായ തൃകാപാ ഭാവ്യബ്ധപ്രാ
പ്തവനമനസഃഭാവിനി കാലാന്തരേ ഭവിഷ്യതി അബ്ധപ്രാപ്തവൈ സമുദ്രസ്താനൈ
മനഃ മിത്തര യത്വാസ്യസ്യോ സ്വവല്ലഭായോ സ്വപ്രിയായോ ക്ഷണമലയാ
ഇതി യാവൽ ക്ഷണമലയാനിമിത്തമിത്യത്വം ശിവസ്യ പരമേശ്വര ഏവ
സുതയാ സഹ പുത്രാ സഹ ഭൂതഃ ഭഗനീയസ്സപ്രാൽ ഭവേൽ ഉതീവ ഏവം മ
തൈവ സ്വഃ സ്വപ്തം സ്വരവ്യയം സ്വപ്തനാകൈതമരഃ അവിശൽ വിവേശ
പ്രാപൈത്യത്വം കൈലാസമാവനാനാം പുനർനീവൃത്യഭാവോൽ സുന്ദരൈശ്വര
മനിശം ഭജന്നപി കൈലാസമഗതപാ കാലാന്തരഭാവിസ്വവല്ലഭോസമുദ്രസ്താ
നസമയൈ സ്വപ്ര ചാഗതവൃതപാൽ ക്ഷിഞ്ച സ്വസുരയാ സഹ സുന്ദരൈശ്വര
ഏവ ഭൂതസ്സാദിതി മതൈവ സ്വപ്തമവാപൈതി ഭാവഃ രാജസ്യ യമഖരലസ്യ
സ്വപ്തവാസസ്യ കാലാന്തരഭാവി ക്ഷണമലയാസമുദ്രാധുവനേ ആഗത വൃതൈ
നൊൽപ്രകുഷ്ണാൽ ഉൽപ്രകുഷ്ണാലങ്കാരഃ ൪൮

സ്വപ്താതൈ പിതരി യഥാശ്രുതം കമാരീ
ശൈശ്വരാബ്ധാവതന്ത സാദാരം ജനസ്വാ
ആചാഞ്ചൈശ്വരവഗതവൈദേശഃസ്രുതതൈവ
രാദിഷ്ടാ ഗ്രഹപതിഭിന്നീവപകൃത്യം ॥ ൪൯

സ്വപിതീ ശൈശ്വരാബ്ധൗ പരാക്രമാങ്കേയേ പിതരി ജനകൈ സ്വഃ സ്വ
പ്തഃ യാതൈ ഗതൈ സതി കമാരീ പുത്രീ തടാരകൈത്യത്വം അവഗതവൈദേശഃ

സുതതൈഃ വിദിതനിഗമാഗമസുക്ഷൈഃ ആചാരൈശ്ചുരുഭിഃ ഗുഹപതിഭിർ
 ശ്രീഭീഷ്മഭവേൽ ഗുഹപതിഃ പുംസി ഗുഹസ്ഥപിപമന്ത്രിണീതി മേലിനീ ജന
 ന്യാ മാത്രാച ആഭിഷ്ടാജ്ഞാപ്താ നിവാപകൃതം ഋദ്ധ്വപദേഹികം കർമ്മ യഥാശ്ര
 തം യഥാശാസ്ത്രം സാദരം ആദരസഹിതം യഥാതഥാ അതന്തരാകരോൽ വിത
 ുപുരത യഥാശ്രതമാചാർച്ചമന്ത്രിമാതൃനിയോഗപുരസ്സരം പാരലൌകികം
 കർമ്മാകരോദിതി ഭാവഃ

൪൯

യാനിത്യം ഭജതി സചാമരാഗ്രപാണി
 ദ്വാഞ്ചാപീദശഗുണയാ സമം രമാഭാഃ ।
 സ്ഥാനേ തസ്യ പതനയാപി പിപ്രകർമ്മ
 ബ്രഹ്മാപ്യാൻ ധരണീസുരൻ സതൊ വിതെന്നെ ॥ ൫൦

യാമിതി രമാ ലക്ഷ്മീഃ സചാമരാഗ്രപാണിഃ സചാമരാഗ്രഃ ചാമരശ്രോ
 ങ്ഗസമിതഃ പാണിഃ കരോ യസ്സ പ്രാസ്ഥാഭൂതാസതീ ജാളശഗുണയാ ജാളശഃ
 ചാമാധാരണരൂപഃ ഗുണശ്ലീലം യസ്സ പ്രാസ്ഥാഭൂതയാ വഞ്ചോ സരസ്വതാവി
 സമം യാം ഗൌരീം നിത്യം സർവാ ഭജതി സേവതേ സാ താളശീ ദൈവീ നൃപത
 നയാപി രാജപുരീതപന ഭൂതാപി വിശ്വകർമ്മണി പിതൃനിവാപകൃത്യേ സതഃ
 കൊവിദാൻ സൻ സുധീഃ കൊവിദോ ബുധ ഇത്യമരഃ ധരണീസുരൻ ബ്രാ
 ഹ്മണാൻ അബ്രാഹ്മാൻ അബ്രഹ്മണാജ്ഞതവിത്തേനാപ്യാനപരിഷ്കാൻ വി
 തെന്നെ ചകാരേതി യൽ തൽകർമ്മ സ്ഥാനേ യുക്തമിത്യർത്ഥഃ രമാസരസ്വതീ
 ഭ്രാമപി സർവാ സംസേവിതായാസ്സഭാതകായാഃ കേ.വിദാനാലക്ഷ്യ ധനാ
 ധ്യകരണത്വം യുക്തമിതി ഭാവഃ

൫൦

വിത്രാസൌ പ്രണിഹിതരാജ്യധൃപ്പിരെജെ
 ഗൊത്രാധീശപരതനയാഥ ശൈശവേപി ।
 നേത്രാഹ്നാമുപഹിതദീധിതിദിനാനന്തേ
 സാ പ്രാവൃച്ഛനലശിവൈ താവദുദ്യൈഃ ॥ ൫൧

൫൧

വിത്രേതി അമാനന്തരം വിത്രാ ജനകൈ ശൈശവേ ശിശുത്വാവസ്ഥായാ
 മേവ പ്രണിഹിതരാജ്യഃ സപന്ഥിൻ വിന്യാസരാജ്യഭാരാ ഗൊത്രാധീശപരതന
 യാ ഗൊത്രായാഃ ഭവഃ അധീശപരോ നായകഃ മലയദ്ധാജ ഇതി യാവൽ തസ്യ
 തനയാ പുത്രീ സാ താളശീ അസൌ തകാതകേത്യർത്ഥഃ താവത്താവദേവ പ്രാവൃ
 ണ്ണി വഷ്ടകാലേ ടിനാന്തേ സന്ധ്യാകാലേ അഹ്നാം ടിനാനാം നേത്രാ നായകൈ
 നാക്കണ ഇതിയാവൽ ഉപഹിതദീധിതിഃ നിഹിതകാതിഃ അഗ്നിം വാവാദി
 തൃസ്തായം പ്രവിശതീതി ശ്രുതേഃ അനലശിഖാഗ്നിജപാലൈവ ഉദ്യൈരത്യന്തം
 വിരെജെ രരാജ ശിശുത്വ ഏവാപുരാജ്യലക്ഷ്മീഃ ക്ഷിതിപതിതനയാ ജഗച്ചക്ഷു
 ഷാ ടിനാന്തേ റിക്ഷിച്ഛകാസിദ്വിഹിശിവൈവാധികം രരാജേഹി ഭാവഃ ഉപ
 മാ

൫൧

എന്നാക്ഷ്യാമധിഗതപാണ്ഡ്യരാജലക്ഷ്മിപ്രാ
 ക്ഷോണ്ണാസീനവവിധധാന്യരാശിപുണ്ണാ
 പഞ്ജനന്യാപൃഥ്വദിതീവ കാലവഷീ
 നീരോഗാ നിഖിലജനാശ്ച താവദാസൻ ॥ ൫൨

എന്നാക്ഷ്യാമിതി. എന്നസ്യ ഭഗന്യാക്ഷിണീ ലൊചനേ ഇവാക്ഷിണീ യ
 സ്പാസ്യസ്പാം തടാതകായാമിതിയാവൽ അധിഗതപാണ്ഡ്യരാജലക്ഷ്മിപ്രാം പ്രാപ്ത
 രാജ്യസമ്പത്യാം സത്യാം താവദൈവ ക്ഷോണീ ഭൂമിഃ നവവിധധാന്യരാശിപുണ്ണാ
 നവപ്രകാരധാന്യനിവയസത്യുണ്ണാ ആസീത് ഖഭൂവ പഞ്ജന്യ ഇന്ദ്രോപി പ
 ഞ്ജന്യഃ പൂർവ്വദീക്ഷപരിഹൃതമഃ അരീവാത്രന്തം കാലവഷീ തന്തത്സമയേ
 ഷ്ടികരഃ അഭവൽ ആസീത് നിഖിലജനാസ്സമസ്മദനാജഃശ്ച നീരോഗാ രോഗഹ
 ന്യാ ആസൻ ഖഭൂവഃ തടാതകായാം പ്രാപ്തരാജ്യലക്ഷ്മിപ്രാം സത്യാം ഭൂമിൻ
 വവിധധാന്യപുണ്ണാ ഖഭൂവ ഇന്ദ്രോപി കാലവൃഷ്ടികരസ്സഖഭൂവ സർവ്വ ജനാ
 ശ്ച രോഗരഹിതാ ഖഭൂവരീതി ഭാവഃ ൫൨

സാന്ദ്രാസീത് കതിപയവാസരേഷു യാതേ
 ഷപവ്തഭിദ്വിനയവിദശ്ച മന്ദരാസ്യാഃ |
 ഹസ്തശ്ശൈലഭിതദൈദൈശ്ച ദന്തിശാലാ
 സന്ദാഹൈവ്വസതിരലം തന്തോ ധനാനാം ൫൩

സാന്ദ്രാമിതി. കതിപയവാസരേഷു ക്ഷേഷചിദിവസേഷു യാതേഷു ഗ
 ണ്ടുത്സ സന്ധു വിനയവിഃ വിനീതിജ്ഞാഃ അസ്പാസ്മകാതകായാ ഇത്യന്തഃ
 മന്ദരാ വാജിശാലാ വാജിശാലാ തു മന്ദരൈത്യമഃ അവന്തിരൈശ്ച വാജിവാ
 ഹാർഗന്ധവന്ത്യമഃ സാന്ദ്രാ നിരന്തരാ ആസീത് ഖഭൂവ ഉചിതഃ ഉൽപന്നഃ
 മദോ ഭാനം യേഷാന്നൈഃ മദോ ഭാനമിത്യമഃ ഹസ്തശ്ശൈലഃ ഗജശ്ശൈലഃ
 ദന്തിശാലാ ഗജശാലാ സാന്ദ്രാ ആസീതിത്യനുഷംഗഃ ധനാനാം സംപദാം സ
 ന്ദാഹൈസ്സഞ്ചയൈശ്ച വസതിഃ വെശ്ശ സാന്ദ്രാസീതിതി ചാനുഷംഗഃ കന്ധിം
 ശ്ചിതകാലൈതിക്രാന്തേ വിനയൈനൈവാജിവാൻ വശീകൃത്യ വിചുലാ പാ
 ലയന്ത്യാ ഭൂപാലതനയായാ മന്ദരാ വാജിഭിഃ കരതകനിരക്തമുദിതമുദാനാഞ്ച
 ഭിരിഭൈദന്തിശാലാ ച വസതിവ്സുസഞ്ചയൈശ്ച മെദരഃഭൂമിതി ഭാവഃ ൫൩

രാജന്യാഃ കതിപന താനിശ്ച താതാൽ
 കന്യാമധ്യധിഗതമദിന'ശചിഹ്വാം
 സന്ദ്രാശ്ചിലനഃലവാഹനാഃ പ്രണേമു
 ജ്ഞാനാഡ്യാസ്സവിനയമെത്ര സോപഹാരാഃ ॥ ൫൪

രാജന്യാ ഇതി. ജ്ഞാനാഡ്യാഃ ജ്ഞാനിനഃ കതിപന രാജന്യാഃ ക്ഷേപിത്
 ക്ഷത്രിയാ രാജാന ഇതി യാവൽ കന്യാകാമചി താതാൽ ജനകാൽ താതസ്തു

ജനകഃ പിതൃമഃ അധിഗതമഭിനീശചിഹ്നാം അധിഗതാനി പ്രാച്യാനി
 മഭിനീശ്യ ഭൂപതഃ ചിഹ്നാനി മരൂചാമരാലക്ഷണാനി യയാ താം
 തടാതകാമിത്യർത്ഥഃ നിശ്ചയ ശുഭപാ സന്യസ്താഖിലബലവാഹനാ സ്വപുര
 ഏവ വിന്യസ്തനിചിമസൈന്യവാഹനാസ്സന്തഃ സവിനയം സപ്രശുഭം യഥാ
 തഥാ ഏത്യാഗത്യ സൌഖമാരാഃ ഉപഹാരൈരപദാഭിർയുക്താസ്സന്തഃ ഉപഹാ
 രസ്സമൊപദേത്യമരഃ പ്രണേമഃ പ്രണാമം ചക്രഃ കൈചിത് ജ്ഞാനസമ്പന്നാ
 മഭിനീനാഥാഃ കന്യകാതൈപച്യതിമാഹാത്മ്യവരീതൈപന്നൈവ ജനകാൽ പ്രാ
 പ്തരാജലക്ഷണയം ക്ഷോണീനാഥകന്യകൈവി നിശ്ചിത്യ രഥരാജതുരഗപ
 ദാതിസൈന്യം നിജപുര ഏവാസമാപ്യ ചരണചാരമൈവാഗത്യ പുരതൊ നി
 ക്ഷിപ്ത്വാപഹാരാൽ പ്രണേമരൈതാമിവി ഭാര്യഃ

൫൪

ഇവി ഷഷ്ഠിനാമകം വിവൃതം.

അന്യേ റാ മാന്യമഹിമാനമപീനകന്യാം
 മാനൊന്നതാ നൃപതയൊ ബഹുദൈവിര താം ।
 ദാനൊദ്ധതാ വനതലൈജ്ഞതയാ കരീന്ദ്രാഃ
 പഞ്ചാസ്യവത്കതരീഭിവ കന്ദരസ്ഥാം ॥

൫൫

അന്യ ഇവി. മാനൊന്നതാഃ മാനേന ചിത്തസമന്യത്വാ മാനശിത്തസ
 മുന്നതിരിത്യമരഃ ഉന്നതാഃ ഉച്ഛിതാഃ അന്യേ നൃപതയൊ രാജാനഃ മാന്യമ
 ഹിമാനം മാന്യഃ പുഞ്ജാമഹിമാ മാഹാത്മ്യം യത്യാസ്യാം തഥാദ്രതാമവി ഇ
 നകന്യാം രാജപുത്രീം ഇനഃ സുഖേ പ്രദാവിത്യമരഃ അജ്ഞതയാ ഭൂമ്യതയാ
 ഫെളുനാ വനതലൈരണ്യദൈര മാനൊദ്ധതാ മലോൽകടാഃ കരീന്ദ്രാ ഗംഭ
 രാഃ കന്ദരസ്ഥാം ദർശിച്ഛമാനാം ദർശി തു കന്ദരാരാസ്രീത്യമരഃ പഞ്ചാസ്യ
 വത്കതരീം മൃഗൈരബ്രാഹ്മികാമിവ മൃഗൈരൂഃ പഞ്ചാസ്യ ഇത്യമരഃ റാ ബഹു
 മെനിരേ ലക്ഷണാമന്യരൈത്യർത്ഥഃ സഖ്യോച്ഛിപതിഗദ്യപദ്യൈരഭേദമഭോ
 ജിനളിനമവാപിദിരച്യവിനരീയമഹിമാനമെന്നാം മീനാദി ലോചനാമഹി ന
 ന്ത ഭരതാഹ്താനിതാന്തചി താവിരഹിതാന്തഃകരണാഃ കരീണഃ കന്ദരാദി
 നീം കൈരുകിശോഭിച്ഛ ന മാനയോമാസൈവി ഭാര്യഃ ഉപചാ വന്യനാതില
 കാവൃത്തം ഉക്താ വസന്തതിലകാ തജ്ജാജഗൗര ഇവിലക്ഷണാൽ.

൫൬

കന്യാപി ജന്യഭൂവി ജേതുമിതം സ്വപതാ
 ഞ്ഞൈഭിമാനമലിനാവാനീന്ദ്രപുത്രീ ।
 കൈകിന്യരണ്യഭൂവി തീക്ഷ്ണവിഷ്ണാൽബണാഗ്രാ
 കതനപീവ ദ്വിപുതരപനാഗശൃംഗനാഥാൻ ॥

൫൭

കന്യേവി. അവനീന്ദ്രപുത്രീ ഭൂപതിതയാ ഇതം കന്യാപി ജന്യഭൂവി
 ജേതുമിതം അഭിമാനമലിനാൻ ഗർഭമലിനാൻ ശത്രുഭിന്നേ ഇത്യമരഃ സ

പത്താൻ ശത്രുൻ അരണ്യഭൂമി കാണുന്നതവെ തിക്ഷ്ണവിഷാൽബണാൻ ഭ
 സ്സഹവിഷാധികൻ ലീലതരവനഗയ്യഥനാമാൻ അരിഭീഷപനഗവരിൻ
 തനപി കൃശാംഗ്രൂപി കെകിനീ മധുരീവ ദ്രാക് ശീഘ്രം ജേതും മെന്നെ അമന്യ
 ത യഥാ വാരണ്യഭൂമി വിഷാധികൻ ഭജംഗപ്രവരൻ സൂക്ഷ്മവിഷഗ്രഹവത്സ
 വി കെകിനീ ജേതും ശക്തനാതി തഥൈമവി ഗച്ഛിതാൻ സപത്താൻ ജേ
 തും മെന്നെഹി ഭവഃ ഉപമാ

ഒരു

ജന്മേച്ഛയാഥ മലയദ്ധ്വജകന്യകായാം
 സൈന്യേന സാൽമചിലേന വിനിർത്തായാം ।
 വിന്നാംഗകംപ്രണാഹ്വലാഃ കതിചിന്നരേന്ദ്രാ
 വന്യാരയപ്രചലിതാ ഇവ ബാലാലാസാഃ ॥ ഒരു

ജന്മേവി അമാനന്തരം മലയദ്ധ്വജകന്യകായാം തടാതകായാമി
 തൃത്വം അചിലേന നിഖിലേന സൈന്യേനാനീകേന സാൽമം ജന്മേച്ഛയാ
 ആയായനേച്ഛയാ വിനിർത്തായാന്നിർത്തൃത്വം സത്വം കതിചിന്നരേന്ദ്രാഃ
 കെകിന്നാപതയഃ വന്യാരയപ്രചലിതാഃ വന്യാ വാരിപ്രവരഃ വന്യാ വ
 നാനാം വാരാഞ്ച സമൃദ്ധം കപൃതം ബുദ്ധൈരിതി സാരേ തന്യ രയേണ
 വൈഗേന പ്രചലിതാഃ കമ്പിതാഃ ബാലാലാസാഃ ശസ്ത്രാണീവ ശസ്ത്രം ബാലത്ര
 ണം ഘോര ഇത്യമരഃ വിന്നാംഗകംപ്രണാഹ്വലാഃ വിന്നാം പ്രാപ്തം ലബ്ധം പ്രാ
 പ്തം വിന്നിത്യമരഃ അംഗന്യ യൽ കന്യാ ചലനം തേന ബഹുലാ ബഹുലാഃ
 ചലനം കമ്പനം കമ്പിത്യമരഃ അഭവന്നിതി ശേഷഃ തഥാ ച തടാതകായാ
 നിർമ്മനനൈവ ജപപ്രവാഹചലിതാനി ബാലത്രണാനീവ പൃഥിവീപതയഃ
 പ്രകംപിതാ ഇഹി ഭാവഃ ഘോരശബ്ദൈനൈവ ബാലത്രണൈവ സിലൈ പൂ
 നഃ ചിമം ബാലശബ്ദാപാദാനമിതി ചൈൽ കരികളഭപ്രയോഗവൽ നൃപ
 തികകളപ്രയോഗവച്ച ജ്ഞേയം ഉപമാ

ഒരു

ചൊളസ്കദീയശയചരണതുണനിഡ
 നിർത്തൂരാരഗനിവീതമദാനിലാപി ।
 ബാലശ്ചാല കലിരംഗതലൈ യഥാ വാ
 വാത്യാസ്വദപ്രചലദഞ്ചലവാൻ സനാമ ॥ ഒരു

ചൊള ഇതി ബാലൊമുഖ് ബാലൊ നാ കന്തലൈശ്വസ്യ കരിണയാപി
 ബാലയൌനാരികൈളെ ഹരിദായാം മല്ലികാഭിപ്രവി സ്രിയം വാല്യലിംഗോക്
 കെ മൂഖ് ഇതി മമിനീ ചൊളയൊളഭുപതിഃ കലിരംഗതലൈ യദ്ധരമോ
 തദീയശയചരണതുണനിഡനിർത്തൂരാരഗനിവീതമദാനിലഃ തദീയസ്കദാത
 കായാസ്സംബന്ധി ശയഃ പാണിരൈവ ചരണശ്ചരണമുക്തഃ ശ്വസ്യ തുണം തുണീ
 മമൈവ നിഡഃ കലായഃ കലായോനീഡമസ്രിയഭിത്യമരഃ തസ്തന്നിർത്തൂൻ നി

ശ്ലാഘ്യൻ ശരഃ ബാണ ഏകവാരഗഃ പന്നഗഃ തന്ന നിചീതഃ വീതഃ മരോ
 ഗച്ഛ ഏവാനിലൊ വായുശ്ശൃംഗ തഥാഭൂതോപി വാത്യാസ്യഭൃപ്രചലഞ്ചലവൻ
 വാത്യായാ വാതസംഹത്യാസ്സുഭദന വെഗേന രയസ്സപഃ ഇത്യുമരഃ പ്രചലച്ച
 ബലം അഞ്ചമമുത്യാസ്സീതി സ തഥാ സനാമാ ചൊള ഇത്യുക്തതപാൽ തസ്യ
 സമാനനാമൈവ ചൊള ഇവ കാല്പാസപക ഇവൈത്യത്വം ചൊളഃ കാല്പാസവാ
 സസീചി മെദിനീ ചചാല ചകഞ്ച ചൊളഭൂപതിരേതേഭ്യംണനിഭിന്നഗത്രഃ
 ഗദാ പരിത്യജ വാതവൈഗവൃക്ഷിതഃ പക ഇവ ചചാലൈതി ഭാവഃ രൂപ
 കൊപമയൊസ്സങ്കരഃ

ഭൂവ

അംഗാനവാഗ്വിഷയഭംഗവതോ വിതെന്നെ
 വൃംഗാനിയം സ്വരഭിരാജിതലെ ച വംഗാൻ ।
 ഭംഗാഞ്ചിതൈരവനിഭൂത്തനയാ കലിംഗാ
 ഞ്ഞാഞ്ചിതൈരവനിഭൂത്തനയാ നഷ്ടശൃംഗാൻ ॥ ൫൯

അംഗാനിതി: ഇയം അവനിഭൂത്തനയാ രാജപുത്രീ ആജിതലെ രണഭൂമി ശാ
 ഞ്ഞാത്മിതൈ ശാങ്ക്രാൽ കാമുകാൽ ഉത്ഥിതൈശ്ചൈതരിത്യത്വം ശാങ്ക്രാ കാമു
 കമാത്രേപി വിജ്ഞാപി ശരാസന ഇതി മെദിനി ശിതൈസ്സീക്ഷ്ണൈസ്സപര
 ഭിഷ്യാണൈഃ സ്വരഃ പുമാൻ യുദ്ധഖണ്ഡ ഭിദ്യൈവ്യയാദര ശര ഇതി മെദി
 നീ അംഗാനംഗഭേശാധിപാൻ അവാഗ്വിഷയഭംഗവതഃ വാചാമകരീനാം
 വിഷയോ ഗൊചരഃ ന ഭവതീത്യവാഗ്വിഷയഃ സ ചാസൗ ഭംഗഃ പരാജയഃ
 തദപതഃ വിതെന്നെ ചകാരൈരി സപ്തശൃംഗാഷംഗഃ രണേ ഭംഗഃ പരാജയ ഇ
 ത്യുമരഃ വംഗാൻ വംഗഭേശാധിപാരിത്യത്വം വൃംഗാൻ ഹീനാവയവാഞ്ച
 വിതെന്നെ വൃംഗോ ഭക്തൈ ച ഹീനാംഗ ഇതി മെദിനീ ഭംഗാൻ ഷിഭ്ഗാൻ ക
 ലിംഗാൻ കലിംഗഭേശാധിപാൻ ഭംഗോ യുദ്ധാക്ഷിപ്തയോരിതി മെദിനീ നഷ്ട
 ശൃംഗാൻ നഷ്ടപുരുതപാൻ ഗതോക്തക്ഷാപിതെന്നെ ശൃംഗം പുരുതൈ ശിഖ
 രൈ ചിഹ്നേ ശ്രീ ധാഞ്ചയന്ത്രൈ വിഷാണോക്തക്ഷയോത്ഥാഗേതി മെദിനീ ത
 ഥാച കൊഭണ്ഡച്ചതൈ കാഭണ്ഡഃ അംഗവംഗകലിംഗാധിപാൻ വിജിതവ
 ത്വീതി ഭാവഃ

൫൯

ഇത്ഥം സമസ്തമവനീതലാശു ജിതപാ
 പുത്ഥപീവസത്തക്ഷലൈരനഗ്നച്ചാനാ ।
 താരശവംശശുചിശുക്തിമണിഃ പുരീം സ്വാ
 ചച്ഛാപ യൌവനാദുശാമിവ ലോഭനീയാം ॥ ൬൦

തഥാപിവിപാശാശുവംശശുചിശുക്തിമണിഃ താരശവംശശുചിശുക്തിമണിഃ
 കലമൈ വംശൈ വൈഷഃ തസ്യ ശുചിവിമലഃ ശുക്തിമണിഃ മൈകതികര
 ജ്ജ്വലിതി യൊജ്ഞം ഇത്ഥംകാപ്രകാരേണ സമസ്തനിവിചമവനീതലം

ജിതാ വിജിതൃ പൃഥ്വിരൂസന്തമകളെഃ പ്രചരിവല്ലഭിനികരൈരാനുഗൃഹീ
 നാനുഗതാ സതീ സ്വാം ലൊഭനീയാം സ്വഹണീയാം യൌവനഭഗാം താരുണ്യ
 വസ്ഥാം ഇവ സ്വാം പൂരിം നഗരീമപ്യാവ പ്രാവ ഉക്തവ്രകാരണ തൃക്താ
 യാസം വിജിതൃ ഭവനതലം നരചതിശൈഖരൈരാനുഗൃഹീതാ നിജനഗരീഃ
 പ്രാവ തച്ഛൃവമൈവ താരുണ്യമാവൈകതൈതി ഭാവാഃ ഉപമാ ൩൪

സീമാ ഭഗോഃ ശ്രുതിയുഗം സുതനൊരമൃഷ്ടാ
 ബാഹൈപാഞ്ചഭൂവ നിതരാമപി ജാനയുഗം ।

ഏകശൃന്ധ പാഷ്ഠീയഗുഹനവയൌവനോത്ഥാ
 നെയായ കാപി സുഷമാ വദതാമിയത്താം ॥ ൩൫

സീമതിഃ സുതനോഃ ശൊഭനാ തനുഷ്ഠസ്യതി തഥാ അമൃഷ്ടാസുതാകാ
 യാ ഇതിയാവത് ശ്രുതിയുഗം ശ്രവണയുഗമുഃ ശ്രുതിഃ സ്ത്രീ ശ്രവണം ശ്രവ ഇ
 തൃമഃ ഭഗോസ്തനയോഃ ഭക്തി ഭക്തിരിത്യമഃ സീമാ അവധിസ്ഥാനം ബഭൂവാ
 ഭൂത് ജാനയുഗം ജാനയുഗമപി നിതരാമപി കം ബാഹൈപാഞ്ചയോസ്സീമാ ബ
 ഭൂവ പാഷ്ഠീയഗുഹം ഗുഹായൊഭഗമപി കൈശൃന്ധ കൈശസഞ്ചയസ്യ സീമാ
 ബഭൂവാഭൂതിശാഷംഗഃ നവയൌവനോത്ഥാ അഭിനവതാരുണ്യജനിതാ കാപ്യ
 നിവ്ചനീയാ സുഷമാ ശൊഭാ സുഷമാ പരമാ ശൊഭൈത്യമഃ വദതാം വാചി
 നാമിയത്താം ഇയദിതി പ്രമാണാവിഷയതാം ന ഇതായ നപ്രാവ തഥാമ ക
 ണ്ണാന്തായതലോചനാ ആജാനലംബി ബാഹുഃ പാഷ്ഠീപഞ്ചനാലംബികൈശഭ
 രാ ചെതി താരുണ്യവൈശിഷ്ട്യാൽ ഇദ്ദശീ താദ്ദശീതി വാചിനാമപി വാചാം
 വിഷയതാം നാഗമദ്യോസ്സുരൈശ്ചൈരിതി ഭാവാഃ ൩൫

കാമം നരൈരത്രനയാ കമനീയരൂപാ
 നാനാകലാസു വിപുണാ നവയൌവനാമപി ।
 ആസീദന്താവിനായൈവ തടാതകൈയം

പ്രായേണ ഗൊത്രജനേഷാം പ്രകൃതിഃ കിലൈലാഃ ॥ ൩൬

കാമമിതി॥ ഇയം തടാതകാ നരൈരത്രനയാ നരൈരൂസ്യ മലയദ്ധാപജനവ
 സ്യ തനയാ പുത്രപി കമനീയരൂപാ കമനീയം രൂപം സൌന്ദര്യമസ്മാസ്മാ
 പി നാനാകലാസു വിവിചയിദ്വാസ്യ കാമം നിതരാം വിപുണാ ഭക്ഷാപി നവ
 യൌവനാ അഭിനവതാരുണ്യവത്സ്യപി അഭനവിനയാ സത്യജ്ഞവിനയഗുണാ
 സീത് ബഭൂവ ഗൊത്രജനേഷാം ഗൊദ്ഭിന്ധാം തായത ഇതി ഗൊത്രാ രാജാനഃ
 തജ്ജാഷാം തജ്ജാതാനാം സത്കലജാനഞ്ച ഏഷാ പ്രായേണ ബാഹുഃ പ്ര
 പ്രകൃതിഃ സ്വഭാവഃ ക്വിപ ഉത്തരോത്തരം മദാവധാനാം നരൈരത്രനയാതപാ
 ലിനാം സതപചി വിനയചരീ സമജായത ദ്രവവിസൃതാ സത്കലജാതാതപാ
 ലിതി ഭാവാഃ അത്ഥാഹ്വാനോസോഽപ്താം ൩൬

വാണീമിവൊപ ചിതതന്ത്രമയാം തദാനീം
 ക്ഷണീമിവാഗസി യുതാം ക്ഷമയാ മഹത്യാ ।
 ഏണീദൃശം സമവലൊക്യ സമം സവിത്രീ
 ശ്രേണീഭിരാവ സുഹൃദാമമിതം പ്രമാദം ॥ നന്ദ

വാണീമിതി। വാണീം സരസ്വതീർവ ഉപചിതതന്ത്രമയാം ഉപചിതനാം
 സാക്ഷ്യജ്ഞാനേന വർദ്ധിയാനാം തന്ത്രജ്ഞാം ശാസ്ത്രാണാഞ്ചയായസ്യാസ്സാം
 തന്ത്രം കസ്തഞ്ചമത്യേ സ്ത്വായസി. ധ്യാനൈവൈഷയോത്തമേ പ്രധാനേ തന്ത്രവാ
 യേ ച ശാസ്ത്രോപാധി പരിച്ഛേദ ഇതിമേദിനീ ആഗാപി അപരാധേ മന്ദ്രേ സ
 ത്വപീതി ശേഷഃ ക്ഷണീം ദൃമിമിവ മഹത്യാധികയാ ക്ഷമയാ രിതിക്ഷയാ
 യുതാം യുക്താം ഏണീദൃശം മൃഗീപലാചനാം തടാതകാമിതി യാവൽ സവിത്രീ
 ജനനീ കാഞ്ചനമാലേഖി യാവൽ സമവലൊക്യ ദൃഷ്ട്വാ സുഹൃദാം ബന്ധുനാം
 ശ്രേണീഭിഃ പണ്ഡിതഭിഃ സമമിതം അധികം പ്രമാദം തൊഷം ആവ പ്രാവ
 സരസ്വതീമിവ വിദിതനിഖിലാഗമാം ക്ഷമാമിവ ക്ഷമാവരീം തടാതകാമവ
 ലൊക്യ സുഹൃതസ്സമം പ്രമാദമാപന്നാ കാഞ്ചനമാലേഖി ഭാവഃ നന്ദ

ഇതി സപ്തമം നവകം വിവൃതം

സുമതിമുഖാസ്സ ചിവാസ്സാം
 സമിതിമുഖപത്യാപി തൊഷിതായസ്സാം ।
 ആസൻ പ്രീതാസ്തസ്സാം
 മേതാമലൊക്യ പാലിതവ്യസ്സാം ॥ നന്ദ

സുമതിമുഖാ ഇതി. സുമതിമുഖാസ്സമതിമുരസ്സരാസ്സചിവാ മന്ത്രിണഃ സമി
 തീം യുദ്ധമുഖപത്യാ തൊഷിതായസ്സാം തൊഷിതാ മുദിതാഃ ആയസ്സാം ക
 പിതജനാഃ യയാ താമിതി വിരൊധഃ സമിതിം സഭഃമുഖപത്യാ തൊഷിതാ മു
 ദിതാ ആയസ്സാം സ്ഥാനവലൊകനക്ലേശിതജനാഃ യയേത്രവിരൊധഃ സമി
 തിർയ്യാസഭയോദിതി സാരസ്വതഃ ആയസ്യസ്തേജിതേക്ഷിപേ, ക്ലേശിതേ
 കപിതേ ഹത ഇതി മേദിനീ ശസ്ത്രം സർവ്വപ്രഖ്യാതാം പാലിതവ്യസ്സാം
 രക്ഷിതവ്യാകുലിതജനാം വ്യസ്മത്ത വ്യാകുലേ വ്യാപ്ത ഇതി മേദിനീ താമേതാം
 ആലൊക്യ വീക്യ പ്രീതാസ്തസ്സാം ആസൻ ബഹുവഃ സുമതിമുഖാസ്സഭാമഭ്യേതാം
 നദിതാഖിചജനാമേതാമാലക്ഷ്യ പ്രിയന്തേതി ഭാവേ. ആർച്ചാപുത്തമേതൽ യ
 ഥാഹ കാളിദാസഃ “യസ്യാഃ പാദേ പ്രഥമേ ദ്വാദശമാത്രാസ്സഥാ തൃതീയേപി
 അഷ്ടാദശ ദ്വിതീയേ ചതുർത്ഥകേ പഞ്ചദശ സാശ്വേ”തി ശ്രുതബോധേ. നന്ദ

ആശാവേശവധൂടി
 വിശദപടീഭൂതകീർത്തിനിധയായാഃ ।

സദശവരാദർശനത

സ്തദശസ്തസ്മാഃ പ്രസൃട്ടശം ഖിന്നാ ||

൬൫

ആശൈതി പ്രസൃച്ഛതാ അഞ്ചാ സവിത്രീ ജനനീ പ്രസൃച്ഛതൈതി ഹ
 ലായുധഃ ആശാ ദിശ ഏവ വൈശവയുച്ഛഃ വാരയോഷിതസ്താസാം വിശദോ
 വിമലഃ പടീഭൂതഃ പടസ്സവല്ലമാനഃ കീർത്തിനാം യശസാം നിചയസ്സഞ്ചയൊ
 യസ്യാസ്താ സുദശഃ ഹല്ലെന്ദീവരദളൈ ഇവ ശോഭനൈ ദശൈ യസ്യാസ്താ തഥാ
 തസ്യാസ്താതകായാ ഇത്യർത്ഥഃ സദശവരാദർശനതഃ സദശസ്യ അനുരൂപസ്യ
 വരസ്യ ജാമാതൃഃ അനുവചോക്തനാൽ അനുപലബ്ധൈരിതി യാവൽ വരോ ജാമാ
 തരി ശ്രേഷ്ഠ ഇതി സാരഭൂതമധികം ഖിന്നാ ലോഭം പ്രാപ്തവതീ ആശാന്തര
 വ്യാപ്തയശസോതിസുന്ദർയാസ്താതകായാ അനുരൂപവത്പ്രതിരീക്ഷണാഭാവാൽ
 കാഞ്ചനമാലാ വിഷാദമാപനൈതിഭാവഃ

൬൫

ഭരവദൽ കാഞ്ചനമാലാ

സചിവമമാനീയ ഗെഹമിതി ലോലാ !

പ്രായഃ പ്രഭജനതായാഃ

പ്രകൃതിന്നന കൃത്സകർമ്മനിവ്യാപ്താ ||

൬൬

അവദദിതി അമാനന്തരം ലോലാ പുത്രാഃ സദശവരാദർശനാഭാവാൽ തരളസപ
 ഭാവോ കാഞ്ചനമാലാ സചിവം മന്ത്രിണം ഗെഹം ഗൃഹമാനീയ പ്രാപ്യത്വേ ഹൈ
 സമതൈ പ്രായഃ പ്രായേണ പ്രഭജനതായാഃ പൃഥിവീപതിവർഗ്ഗസ്യ പ്രകൃതിഃ മ
 ത്രീ പ്രകൃതിഗ്ഗണസാമ്യേസ്യാഭമാത്യാദിസ്ഥഭാവയൊരിതി മൈദിനീ കൃത്സകർമ്മ
 ന വ്യാപ്താ കൃത്സാനാം സമസ്താനാം കർമ്മണാം കൃത്യാനാം നിവ്യാപ്താ ധര
 ധരഃ ഇവ്യവമവദൽ ഉക്തവതീത്യർത്ഥഃ നന്നിതി ലലപതേ സമതിമാജ്ഞ
 സചിവഃ ലല പ്രാലാനാം നിഖിലകർമ്മൈശ്വരൈഃ തസ്യാഭാവമിതി ഭാവഃ

സമതൈ മമ ന കിമവനീ

ധരമുപധായ സ്വരാവിശൽ കമിതാ !

തനയാമപ്യനലൈതമാ

ന്തപയി ജരദാ മാഞ്ച സാധു വിശ്വപണ്യ ||

൬൭

സമതൈ ഇതി ഹൈ സമതൈ ജരഃ പൃഥാ മമ കമിതാ ഭർത്താ മലയദ്ധാജ ഇതി
 യാവൽ വിശ്വപണ്യ ജാതവിശ്വാസൈ തപയി അവനീധരം ഭൂഭാരം അനലൊ
 ത്താമഗ്നിസംഭൂതാം തനയാം പുത്രീമവി മാഞ്ച ഉപധായ സന്നിധായ സ്വഃ
 സ്വപ്തം നാവിശൽ കിം അവിതു പ്രാവിക്ഷഭൈവേത്യർത്ഥഃ സാധു വിശ്വാസയൊ
 ഗ്ഗൈ തപയി ഭൂഭാരം പുത്രീം മാഞ്ച നിക്ഷിപ്യ സ്വപ്തമവാപ മലയദ്ധാജഃ ത
 സ്യാത്ഥമൈവാസ്യാഃ ചരിണയനാത്ഥം യതം കൃഷ്ണപത്മത്തരണാപ
 യഃ

൬൭

തപം മമ വിശ്വസായാ
 സ്സസുതായാ ദൈവയുഃ പ്രമാണം ഹി !
 സർവ്വേഷ്വപി കർമ്മസു ത
 ത്തനയോഭാഹാരാത്മമദ്വൈതപ്രഭുപ ॥

നവ്യ

തപമിതി ഹി യസ്മാൽ സസുതായാഃ പുത്രീസഹിതായാ വിശ്വസായാ
 വിധവായാഃ വിശ്വസാ ജാതവിശ്വാസേ വിശ്വസാ വിധവാസ്ത്രീയാമിതി മെ
 ദിനീ മമ സർവ്വേഷ്വപിലേഷു കർമ്മസു കൃത്യേഷ്വപി ദൈവയുഃ ധാർമ്മികഃ ദൈവ
 ഘോഷാലിംഗസ്തു ധാർമ്മികെ ഖൊക്യാത്രിക ഇതി മെദിനീ തപം ഭവാൻ പ്ര
 മാണം കന്താ തത്ത്വസ്ഥാഭിത്യത്ത് അദ്വൈതാനീം തനയോഭാഹാരാത്മം പുത്രീ
 പരിണയനനിമിത്തം ഉദ്യുഷ്ക്ഷപ ച ഉദ്യോഗം കരുഷ്യേതത്ത്വത്ത് തപമേവ സ
 മസ്യകൃത്യകന്താ തസ്മാൽ പുത്രീപാണിഗ്രഹണനിമിത്തം കൊ വാ യോഗ്യ ഇ
 തിവിചാർച്ച കർത്തവ്യേപി പ്രയത്നസപതി ഭാവഃ

നവ്യ

രാജൈന്ത്യത്യാജ്ഞപ്രപഞ്ചം
 പ്രാജ്ഞാ വ്യജ്ഞാപയൽ പുരാണജ്ഞഃ !
 രാജ്ഞാ പ്രാചാ പ്രാപ്തം
 സർവ്വജ്ഞാദീശ്വരാദേവം തസ്യൈ ॥

നന്ദൻ

രാജൈന്ത്യതി രാജ്ഞാ രാജയോഷിതാ ഇത്യുക്തപ്രകാരേണ ആജ്ഞപ്രപഞ്ചം
 നിയുക്തഃ പ്രാജ്ഞഃ പണ്ഡിതഃ പുരാണജ്ഞഃ പ്രാകൃതനോഭന്തവേദീ അയം സമ
 തിരിത്യത്ത് പ്രാചാ പൂർവ്വീകേണ രാജ്ഞാ കലശൈഖരൈരണൈത്യവഗതവ്യം സ
 വ്യാജ്ഞാൽ കരതലാമലകവൽ അഖിലജ്ഞാൽ ഈശ്വരാൽ പരമേശ്വരാൽ പ്രാപ്ത
 മവാപ്തം വരം അഭീഷ്ടം മമ പുഷ്പ ഇത്യഭിപ്രായഗർഭമിതി യാവൽ തസ്യൈ
 രാജൈന്ത്യ വ്യജ്ഞാപയൽ വിജ്ഞാപയാമാസേത്യത്ത് പ്രഥമസംഗ്രഹ കലശൈഖ
 രസ്യ തപസാ തൊഷിതൊ വൃഷാങ്കഃ തസ്മൈ സുതസ്മൈ ഭവിതാ പുഷ്പ ഇത്യു
 ക്തവാൻ താദേശവാക്യസ്യ താത്പര്യഭിപ്രായമപ്രമേയപ്രജ്ഞഃ പ്രോക്തവാൻ
 മൂലാഭിഷിക്തവല്ലഭായാ ഇതി ഭാവഃ

നന്ദൻ

സാവി പ്രാകൃതനവൈത്രീ
 താം സാവിത്രീമിവാന്വശാൽ പുത്രീം !
 ഗൊത്രജിഗീഷാവാജാ
 നാഗ്നിതുമിവ സത്വവന്തമീശം ദ്രാക് ॥

ഓ

സാവിതി പ്രാകൃതനവൈത്രീ പൂർവ്വതനവൃത്താന്താഭിജ്ഞാ സാ കാഞ്ചനമാ
 ലാപിത്യത്ത് ഗൊത്രജിഗീഷാവാജാൽ ഗാവൊ ലിശഃ ത്രായന്തേ ഏഭിരിതി
 ഹൊത്രാഃ ദിക്പതയഃ സ്വഗ്നേഷ്വപശുവാഗ്വജിഗീത്യമരഃ തേഷാം ജൈ
 തുമിച്ഛാ ജിഗീഷാ തസ്മാ വ്യാജാൽ കപടാൽ സാവിത്രീം സാവിത്രിഭിധാനാം

കന്യകാമിവ താം പുത്രീം സ്വതന്ത്രയാന്തടാതകാം സത്യവന്തം സത്യവാന്മാർ
 ക്ഷണ രാജകുമാരഃ തമിവ ദ്രാക്ഷുഃ ഇശം സ്വപതിം പരമേശ്വരം ഇശഃ
 പതിമഹേശയോരിതി സാരേ മാഗ്നീതുമനൈഷ്ടമനശാൽ ശശാസ തഥാ
 ച സത്യവന്തമനൈഷ്ടം സാവിത്രിമിവ സ്വപതിമനൈഷ്ടം തടാതകാം ലിഷ്
 പാലജയവ്യാജാൽ പ്രേഷയാമാസേതി ഭാവഃ ൭൦

സാത്യാപ്യാത്യാധിഭവം

ഹാരിദാരണ്യധിഷ്ഠിതമാനച്ഛ്വേദം ।

പ്രസാദം ഹരിതൈഃ ജൈതം

പ്രഹിതാ വിജയാപ്തയേ ശ്രവം ദൈവധാ ॥ ൭൧

സേതി. ആത്മാ പൂജാ സാ തടാതകാപി യഥാ സാ സ്വപത്യാ പാ
 വ്യാശഭതാപി പ്രസാദാ മാത്രം ജനയിതീ പ്രസൂതാതൈതുമരഃ ഹരിതഃ ലിഷ്
 പതിനിത്യത്വം ജൈതം പ്രഹിതാ നിരൂക്താ സതീ ദധിയാ വിജയാപ്തയേ
 വിജയായ ശ്രദ്ധയഃ വിജയാനാമാഗജാസഖീ കാചിൽ തയൊദ്വയൊരാപ്ത
 യേ പ്രാപ്തയേ ഹാരിദാരണ്യധിഷ്ഠിതം ഹാരിദാരണ്യം കരോവനം മധുരേ
 തി യാവൽ ധിഷ്ഠിതം സ്ഥാനം യസ്യേതി ഹാരിദാരണ്യനാഥമിതി വാ പാഠഃ
 ഹാലാസ്യപതിം ആത്യാധിഭവം പാപതീരമണ്ഠം ആനച്ഛ്വേദം പൂജയാമാസ ശ്രവ
 മിത്യുൽപ്രേക്ഷാ. ൭൧

താമാത്രവശതാംഗം

൧൧ ശ്രുതകൊദണ്ഡസായകനിഷംഗം ।

ജഗദ്യഃ കമനിയാംഗം

൧൨ ജാഗ്രസ്സംവിക്രമം ചഞ്ചലാപാംഗം ॥ ൭൨

താമിതി. അഥാനന്തരം ആത്മവശതാംഗം അധിത്രവശമാം ശതാംഗ
 സ്തോത്രം ൧൧ ഇത്യമരഃ ശ്രുതകൊദണ്ഡസായകനിഷംഗം ശ്രീകീർത്തിയാപ
 വ്യാണതുണീരാം കമനിയാംഗം മനോഹരവായവം ചഞ്ചലാപാംഗാന്തര
 ഭൂതൈരാനന്തരം അപാംഗം നൈതയൊരന്തര ഇത്യമരഃ താന്തടാതകാമിത്യത്വം
 മൗജാസ്സംവിക്രമം ദൃഷ്ട്വാ ജഗദ്യഃ മൊദമഭജനീത്യത്വം ലിഷ് പാലവിജയായ
 രഥമാത്മ്യ പ്രസ്ഥിതാം കരഗൃതയാപഞ്ചാണതുണീരാമതിമനോഹരവായവ
 നരഭൂതൈരാനന്തടാതകാമാലക്യ മുചിതാ ജനാ ഇരി ഭാവഃ ൭൨

ഇത്യുഷ്മനവകം വിവൃതം.

തതാ മാത്രരാജ്ഞാം വഹന്തീ സ്വമുദ്യോ

നരൈരാനന്തരം ചാരുമാലാമിവൈഷാ ।

പ്രഹാരൈരൈന്ദ്രാനിജൈതം പ്രതസ്ഥ

വരൂഥിത്യവതാ ശരസാഗ്രാപാണിഃ ॥ ൭൩

തൽ ഇതി തതാനന്തരം മാതുജ്ജനന്താ ആജ്ഞാനിയോഗം ചാരുമാ
 ലാം മനോഹരവ്രജമിവ സ്വപൂർണ്ണാ നിജമനുഭവേ വഹന്തീ ധാരയന്തീ വരൂപി
 ത്വപേതാ സൈന്യസംയുതാ ശരാസാഗ്രപാണിഃ ചാപാഗ്രം പാഠണ്യേ യന്ത്യാ
 സ്താ തഥാ ഏഷാ നരേന്ദ്രാത്മജാ ഭൂപതിപുത്രീ പ്രഹാരേ യഥൈ യഥാഹ
 യോഃ പ്രഹാര ഇതി സാരസ്വതഃ അമരേന്ദ്രാൻ ദൈവക്രൗഢ്യാൻ ജേതും പ്രത
 സ്ഥേ പ്രസ്ഥിതാ മാതുജ്ജനമാദരണ മാലാമിവ മനുക്തേ ധാരയന്തീ ഗജേന്ദ്ര
 ഗാമിസൈന്യവരിവതാ ധനുഷ്ഠവരപാണിരേഷാ സംയതി ത്രിദശപരീൻ
 ജേതും പ്രതസ്ഥ ഇതി ഭാവഃ ഭജംഗപ്രയാതം ദൃന്തം ഭജംഗപ്രയാതം പരം
 ദ്രേശ്വതുഭീരികി ലക്ഷണാൽ ഉന്മ

ഗജാ വൈഗവത്യാപഗാക്രമനാനാ
 ഗമൊൽഘൃഷ്ടസുന്യേഷഗന്ധൈനാ ഹൃഷ്ടാഃ ।
 കടൊദപാന്തദാനാംബുപൂരൈരനൈകാഃ
 കൃതജ്ഞാ ഇവാതൈനരസ്യാ വയസ്യാഃ ।

൭൯

ഗജാ ഇതി ഗജാഃ കുംഭാ വൈഗവത്യാപഗാക്രമനാനാഗമൊൽഘൃഷ്ട
 സുന്യേഷഗന്ധൈന വൈഗവത്യാപഗായാ വൈഗവതീന്ദ്രാഃ ക്രമയൊന്ധീരയോ
 ഷ്ടിമൃഗാനാനാം നാനാവിധാനാമഗമനാം വൃക്ഷഃണാം ഭൂ ഭൂമാഗമാ ഇത്യമരഃ
 ഉൽഘൃഷ്ടാനാം വിക്ഷാണാം സുനാനാം കസുമാനാം സുനം പുഷ്പേ ഫലൈവി
 ചൈത്യമരഃ മാഘസ്യ സമുഹസ്യ ഗന്ധൈന സൗരഭദ്വയാ റഷ്ടാ ഹഷ്ടിതാസ്തനഃ
 കൃതജ്ഞാ ഉപകാരവിദ ഇവ കടൊദപാന്തദാനാംബുപൂരൈഃ കടാഭ്യം ഗണ്ഡ
 ഭ്യാം ഗജഗണ്ഡകുടി കടാവിത്യമരഃ ഉപാന്താനാനിഗ്നതാനാം മദാംബുനാം മദ
 ജലാനാം പൂരൈഃ പ്രവാഹൈഃ അന്ത്യാ വൈഗവത്യാ ഇതി യാവൽ വയസ്യാ
 സ്തവീഃ ആജീസ്തവീ വയസ്യൈത്യമരഃ നദീരികി യാവൽ ആറതന്യശ്ചൈഃ വേഗ
 വതീകൃത്യ തീരജാതതന്മസുപരിമമസ്യ ഗന്ധനിഷ്പതനജലപ്രവാഹൈര
 സ്യാ ബാഹിസ്തവീഃ കൃതൊപകാരജ്ഞാ ഇവ ഗജായശ്ചീരികി ഭാവഃ ഭജംഗ
 ക്ഷാപങ്കാരഃ ഉന്മ

ഇമേ സിന്ധവസ്സപ്ത നൊ ജന്മേ
 സ്തദക്തപം വഹന്ത്യാപ്യയതി പ്രസാസ്യാഃ ।
 രമഭാഭിഃ ഖുരൊൽപാടിചൈതസ്സൈവ പാസ്താം
 സ്തദാ ശൊഷമാനൈതുകാമാ ഇവാസൻ ॥

൮൦

ഇമേ ഇതി സപ്ത സപ്തസംഖ്യാകാ ഇമേ സിന്ധവസ്സപ്താ ഉദനപാഞ്ചലീ
 സ്തീസ്മരിത്യമരഃ നൊസ്താകം ജന്മഭൂമേഃ സിന്ധുഭൈശ്ച ആപ്യയാദിധാനന
 സദക്തപം സമാനതാം വഹന്തി ബിഭ്രതി ഇതികൃധാ കൊപൈനാസ്താപ്യൈസ്സ
 സ്വചാഃ സിന്ധുഭൈശ്ചാതാസ്തരംഗമാ ഇത്യത്ഥഃ ഖുരൊൽപാടിചൈതഃ ഖുരൈശ്ച
 മൈരൽപാടിചൈതവിഭീരൈഃ പാസ്താം പാസ്താം പാസ്താം പാസ്താം പാസ്താം

ശൊഷണമാനേതുകാമാ ആനേതുമിച്ഛവ ഇവ ആസൻ അഭവൻ സിന്ധുഭരേ
ജാതാസ്തരംഗമാഃ ചുരവിന്ദാസവിഭക്തിയുക്തിഭിസ്സപ്തസിന്ധുനപി ശൊഷമാനേ
തുകാമാ ഇവ ബഭ്രുവുരിതി ഭാവഃ ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ ൭൫

ജംബന്യഗ്രഹസ്യാഭിധാനേന സാമ്യ
ന്ന സൊഡം ന തുംഗതപമസ്താഭിരേതത് 1
ന സഹ്യന്തമേതീവ തസ്യാസ്തദാസ
ന്നദഗ്രാഃ പരം കേതവസ്സപ്രദനസ്ഥാഃ ॥ ൭൬

ജംബന്യേതി അസ്താഭിഃ ജംബന്യഗ്രഹസ്യാന്യഗ്രഹസ്യാ അന്ത്യം ജംബന്യം ചരമ
മിത്യമരഃ അഭിധാനേന നാമ്നാ സാമ്യം സമാനതപം നസൊഡംന, നക്ഷാത്തം
ന്ന, കിന്തു ക്ഷാത്തമൈവേത്യർത്ഥഃ ഏതത്തുംഗതപമനതതപം തഥാ യഥാ നാമസാ
മ്യം സൊഡം തഥൈത്യർത്ഥഃ ന സഹ്യം സൊഡുന്നശക്ത്വം ഇതീവ ഏവം മതൈ
വ സ്വദനസ്ഥാ രഥസ്ഥാഃ കേതവഃ ഭാപജാഃ പരമധികം ഉദഗ്രാഃ ഉന്നതാ ആ
സൻ ബഭ്രുവുഃ ചരമഗ്രഹസ്യാ കേതാരഭിധാനേന സാമ്യമസ്താഭിഃ ക്ഷാത്തമൈവ
കിന്തു തുംഗതപമപി തഥാ സഹ്യനേതി കേതവോധികമച്ഛിതാ ഇതി ഭാവഃ
അതിശയൊക്ത്യുൽപ്രേക്ഷയൊസ്സങ്കരഃ ൭൬

ഭടാ രിഷ്ടവൈടായുധാഃ കേചിദന്യേ
തദാരിഷ്ടപത്രാസിശാസ്ത്രാഗ്രദോഷഃ 1
പരേ പട്ടസപ്രാസഖടപാംഗഹസ്താ
സ്തദേ വൈഗവത്യാ വിരേജഃ പടിഷ്ഠാഃ ॥ ൭൭

ഭടാ ഇതി തദാ പ്രയാണകാലേ വൈഗവത്യാഃ കൃതമാലായാസ്തദേ തീരെ പടി
ഷ്ഠാഃ ദക്ഷാഃ കേചിത് ഭടാ യോധാഃ രിഷ്ടവൈടായുധാഃ രിഷ്ടാഃ ഖഡ്ഗാഃ രി
ഷ്ടം ക്ഷേമംശുഭാഭാവേ പുംസി ഖഡ്ഗൈ ച ഫേനില ഇതി മേദിനീ വൈടായു
ദ്ധായാനി യേഷാന്നേത തഥാഭൂതാഃ വൈടഃ കഫേ ഗ്രാമഭരഭരേ ചർമ്മസ്ത്രവതീ
തിമേദിനീ പരേ അന്യേഭടാഇത്യർത്ഥഃ പട്ടസപ്രാസഖടപാംഗഹസ്താഃ പട്ടസൊ
ഖാമാദണ്ഡഃ പ്രാസഖടപാംഗാവായുധഭരഭരേ ച ഹസ്തേഷു ബാഹുഷു യേഷാ
ന്നഥാഭൂതാ വിരേജഃ അന്യേ ഇതരേ ഭടാഃ അരിഷ്ടപത്രാസിശാസ്ത്രാഗ്രദോഷഃ
അരിഷ്ടാനാം ക്ഷാതാനാം അരിഷ്ടാഃ ഫേനിലേ നിംബൈ ലതൂനൈ കാകകങ്കയോ
രിതി മേദിനീ പത്രാണി പക്ഷാ യേഷാന്നഥാ പത്രം വാഹനപക്ഷയോരിതി
ഫലായുധഃ അസയഃ അസ്യന്തേ ക്ഷിപ്യന്തേ ഇത്യസയഃ ശരാഃ ഖഡ്ഗാൻ ച
ശാസ്ത്രാപായേ ശാസ്ത്രസ്സപ്രാച്ഛാപമാത്രൈവീതി മേദിനീ അഗ്രദോഷഃ ഭൂജാ
ഗ്രേഷു യേഷാന്നഥാഭൂതാ വിരേജഃ ഭൂജബാഹു പ്രവേഷോ ദൊരിത്യമരഃ കേ
ചിത് ഭടാഃ ഖഡ്ഗചർമ്മധാരിണഃ പരേ തു ശരാസനബാഹവഃ അന്യേ പട്ടസ
പ്രാസാദിപ്രഹരണാശുസ്ത്രപ്രവേഷാ വിരേജരിതി ഭാവഃ ൭൭

പുതാ പാണ്ഡ്യഭൂതന്തന്തജാപപന്നാ
 ക്രമണാഥ രാഷ്ട്രാഞ്ചനൈകാന്യതീത്യ !
 ഗിരീശം സുരാണാം ശരണ്യം സതീവാ
 ഗമദപണ്ണിനീയാഭിമാനം മഹാന്തം ॥

ഔ

പുതെതി! അമാനന്തരം പാണ്ഡ്യഭൂതന്തന്തജാ പാണ്ഡ്യരാജപുത്രീ പുതാ
 സൈന്യനാന്യത്ര ജ്ഞാനൈതൃതം പുതനാ ജ്ഞാനസൈന്യയൊരിതി സാ
 രെ ഉപപന്നാ യുക്താ സതീ ക്രമണ പത്നായതഃ അനൈകാനി ബഹുനി
 രാഷ്ട്രാണി രാജ്യാനി അന്യത്ര രാഗാഭിനാമപദവകരതപാൽ രാഗാഭ്യപദവാ
 ണീത്യതം രാഷ്ട്രം സ്വാഭുപപത്തനെ ഉപദവേ ക്ലീബപുസൊരിതി മെദിനീ
 അതീത്യാതികൃത്യ അന്യത്രാപാസ്യേതി യാവൽ സുരാണാം ദൈവാനാം ശരണ്യ
 മാവാസം അന്യത്ര രക്ഷിതാരം ശരണം ഗ്രഹരക്ഷിത്രൊരിത്യമരഃ വണ്ണനീ
 യാഭിമാനം വണ്ണനീയൊധികയേന വാച്യോഭിമാനോത്ഥാഭിദല്പായസ്യതം
 അന്യത്ര വണ്ണനീയഃ ശ്ലാഘനീയോഭിമാനോ ജ്ഞാനഃ യസ്യേതി അഭിമാനോ
 ത്ഥാഭിദല്പ ജ്ഞാനെ പ്രണയഹിംസയൊരിതി മെദിനീ ഗിരീശം മഹാമൈരം
 അന്യത്ര പരമേശ്വരം സതീ പാവുതീവ യദാ പതിവ്രതാ യാകാചിദ്യേഷ
 ഭിതി വാഗമൽ പ്രാപസതീ സാദ്ധ്യമയൊരിതി മെദിനീ ക്രമണാനീകസം
 വൃതാനൈകരാജ്യാന്യതികൃത്യ വിബുധാലയം കനകമയതപാദുപ്പിതം നിശ്ച
 യൊജനാനതതപാൽ മഹാന്തം മൈരം രാഗാഭ്യപദവാണി നിരസ്യ ജ്ഞാന
 സമ്പന്നാ മഹാന്തം ശ്രേഷ്ഠം നിജരക്ഷിതാരം മഹാക്ഷോഭനാനം ഭാക്ഷായ
 ണീവാഗമഭിതി ഭാവഃ കിഞ്ച പതിവ്രതാനാമപി രജതയരാധരപ്രാപിരംഗീകൃ
 താ കിച്ഛ തസ്യാൽ കാചന യൊഷിത് പതിവ്രതൈവൈതുകമിത്യവഗതവ്യം
 ഉപമാനന്തരഃ

ഔ

മഹാന്ത്യത്ര ദാനാനി കർച്ചന്ത്യനൈകാൻ
 ജനാസ്സപ്തതന്തന്തദാരാശ്ച സന്തഃ ।
 യദന്താധിവാസൈസ്സപ്തവശ്ശാന്തപാപാ
 സ്തപാംസ്യപൃഥം തന്ത്രവിൽകല്പിതാനി ॥

ഐ

മഹാന്തീതി! അത്ര ഭൂമൗ ജനാ മനുജാഃ യദന്താധിവാസൈസ്സപ്തവഃ യസ്യ
 മെദാരന്തെ ഉപതി അധിവാസമിച്ഛവസ്സന്തഃ മഹാന്തി ശ്രേഷ്ഠേണി ഷോഡ
 ശമഹാഭാനാനിതി യാവൽ അനൈകാൻ ബഹുൻ ഉദാരൻ മഹതസ്സപുതന്തൻ
 മഖാശ്ച തന്ത്രവിൽകല്പിതാനി തന്ത്രം ശാസ്ത്രം വിദന്തീതി തന്ത്രവിദഃ തന്ത്രം
 കലംബകൃത്യസ്വാൽ സിദ്ധാസൈവൈഷയൊത്തമെ പ്രധാനെ തന്ത്രവായെ
 ച ശാസ്ത്രഭേദേ പരിച്ഛേദേ ശ്രുതിശാഖാന്തര ഇതി മെദിനീ തൈഃ കല്പിതാ
 നി പ്രൊക്താനി തപാംസി നിയമാന്യപൃഥം അധികം കർച്ചന്തി കർച്ചതേ തം
 ഗിരീശമിതി പൂർവ്വേണ സംബന്ധഃ ശാന്തപാപാ നിരസ്യ കല്പിതാസ്സപ്തവഃ

ജ്ഞാനിന ഇതി ജനവിശേഷണം തഥാ ച മെരുതംഗനിവാസകാമാഃ സർവ്വ
തത്തുന്മഹാഭാനാനി തപാംസി കർത്തി സന്ത ഇതി ഭാവഃ

൭൯

മഹാവിരഭുസൈനികാസ്സത്ര ഗൊത്രേ
മഹാവിരഹ്ണാ വിചൈതന്യസൗഖ്യം |
പ്രസൂഭിഃ പരീതാഗമെ മാലതീനാം
പ്രസൂഭിഃ പ്രസൂനാനപിതാഭിശ്ച രമ്യേ ||

൮൦

മഹാവീരരതി: തത്ര ഗൊത്രേ പദ്യതെ അഗ്രിഗൊത്രശിശിഗ്രാവേത്യമരഃ
മഹാവിരഭുസൈനികാഃ മഹാവിരഭുവഃ മഹാവിരാൽ മഖാനലാൽ ഭവതീതി
ഭൂഃ തത്ത്വാസ്സകാതകായാ ഇത്യർത്ഥഃ സൈനികാസ്സൈന്യഃ മഹാവിരഹ്ണാപ്താഃ
അതിശൂരസൈനാപതിനാ സംരക്ഷിതാസ്സന്തഃ മഹാവിരസ്സു ഗതന്യേ തൂരെ
സിംഹൈ മഖാനല ഇതി മെദിനീ സൗഖ്യം സുഖസഹിതം യഥാ തഥാ
വിചൈതന്യസൗഖ്യം പ്രസൂഭിഃകുളഭിഃ രമ്യേ മനോഹരൈ പ്രസൂനാനപിതാഭിഃ
പുഷ്പയുക്താഭിഃ മാലതീനാം ജാതീനാം സുമനാ മാലതീ ജാതിരിത്യമരഃ പ്രസൂ
ഭിഃ വീരഭൂഃ പ്രസൂരഗാജനസ്തേവ ക്ഷേമീവീരയോഃസ്രിയാമിതി മെദിനീ
പരീതാഗമെ പരീതാഃ വ്യാപ്താഃ അഗമാ വൃക്ഷാ യസ്തിനിതി മെരുവിശേഷ
ണം തഥാ ച ക്ഷേമീകാഞ്ചമണ്ഡിതൈ കസുമിതമാലതീലതാലിംഗിതൈ തരഭി
രതിനിബിഡൈ തത്ര ജാതത്രപഗൊത്രേ ഗൊത്രജാസൈനികാഃ സുഖമാചര
ണിതി ഭാവഃ

൮൦

സുധാസന്നിഭം ഗാംഗമംഭഃ പിബന്തോ
ന യോധാസ്മരന്തി സ്ത വേഗാപഗെയം |
തൃഷാ സാർവ്വമേഷാം ശ്രമഃ ശാന്തിമാഗാ
ദ്യോ തത്ര ശക്രസ്യ പൊഷം വിഷാദഃ ||

൮൧

സുധൈതി: തത്ര മെരൗ യോധാ ഭടാഃ ഭടാ യോധാസ്സ യോദ്ധാര
ഇത്യമരഃ സുധാസന്നിഭം അമൃതമുഖ്യം ഗാംഗം ഗംഗാസംഖ്യസി അംഭോ
ജലം പിബന്തസ്സന്തഃ വേഗാപഗെയം വേഗാ വൈഗവതീ സാചാപതാ ന
ഭി തത്ത്വാസ്സംഖ്യസി അംഭഃ പയഃ ന സ്മരന്തി സ്ത വിസ്മൃതവന്തഃ യേഷാം
യോധാനാം ശ്രമഃ ക്ലമഃ തൃഷാ പിചാസയാ സാർവ്വം ശാന്തിമുപരതിമാഗാൽ
പ്രാപ ശക്രസ്തേന്ദ്രസ്യ വിഷാദോ മൃദോ വേഷാ നഭോപേന സാർവ്വം പൊഷം
പുഷ്ടിമാഗാൽ പ്രാപ അമൃതമാമൃതമാംഗിണീരമാസാഗ്ര വൈഗവതീ
ജലം വിസ്മൃതവന്തോ ഭടാ ഏതേഷാം ഗാംഗാപഞ്ചചാനാൽ മൃക് ക്ലമശ്ചാഭജ്
തൊപരതിമെരുതംഗമനൈവൈവാഖണ്ഡധസ്യ കിമശ്രുതർവ്വമിതി വിഷാദോ
രേഷവ്യ പുഷ്ടിമാവതി ഭാവഃ

൮൧

പ്രസ്ഥമാദഗ്രാഗമാഗ്രപ്രവികചസുമനോവ്രാതനിർദ്ദോഷാഭിഃ
 ഭുസ്ഥാല്ലാസൈകതാനൈരമിതപരിമളൈസ്സാഗ്രപച്ഛന്തഭാഗൈ
 തസ്ഥൗ പുത്ഥപീന്ദുപ്രതി പ്രമദഭരകരതത്രകാന്തസപരാദ്രൗ
 തീതൈർമമിതൈഃ പുതാ ച പ്രഹരണഖരയാസൗ ച സത്രാ
 സ്വധാത്വം ॥ ൨൨

പ്രസ്ഥതി: അസൗ പുത്ഥപീന്ദുപ്രതി ഭൂപതികന്യകാ അമിതപരിമളൈഃ
 അമിതൊപരിമിതഃ പരിമളോ ഗന്ധോ യേഷാം തൈഃ പരിമളോ ഗന്ധേ
 ജനമനോഹരഇത്യമരഃ അത ഏവ ഭുസ്ഥാല്ലാസൈകതാനൈഃ ഭുസ്ഥാനാം
 ഭുഖിതാനാമപി ഭുസ്ഥഃ സ്വാദ്ഭ്യന്തേ മൂഖ്വേ ഭുഖയുക്തജ്ഞാ ത്രിഷ്ടിതി മെ
 ദിനീ ഉല്ലാസസ്യ സന്തോഷണസ്യ ഏകതാനൈരൈകായനൈഃ ഏകതാനോ
 നന്യവൃത്തിരൈകാഗ്രൈകായനാവചീത്യമരഃ പ്രസ്ഥമാദഗ്രാഗമാഗ്രപ്രവികചസ്യ
 മനോവ്രാതനിർദ്ദോഷാഭിഃ പ്രസ്ഥഷ്ട സാരഷ്ട സ്നഃ പ്രസ്ഥസ്താനരസ്രിയാമി
 ത്യമരഃ വിദ്യമാനോനാമുദഗ്രാണാമുന്നതാനാമഗമാനാം വൃക്ഷഃണാം ദ്രുമഗമാ
 ഇത്യമരഃ അഗ്രേഷു ശിഖാസ്യ പ്രവികചൈഃ ഫുല്ലൈഃ സുമനോവ്രാതൈഃ ക
 സുമുഷായൈഃ നിർമ്മലൈഃ നിർമ്മലൈരജാഭിഃ പരാഗൈസ്സാഗ്രപച്ഛന്തഭാ
 ഗൈനിബിധിതപരിസരഭേദൈഃ പ്രമദഭരകര തൊഷാതിശയകാരിണി തത്ര
 കാന്തസപരാദ്രൗ തസ്തിൻ ചാമീകരധരായരേ തീതൈർമസ്തചിവൈഃ തീർത്ഥം ശാ
 സ്ത്രാശ്ചാരക്ഷത്രോപായനാരീരജസ്തച । അവതാരക്ഷിജ്ജ്ഞാബുപാത്രോപാ
 ഷ്യായമന്ത്രിഷ്ടിതി മെദിനീ മിത്രൈസ്സഖിഭിഃ പ്രഹരണഖരയാ പ്രഹരണൈ
 രായുധൈഃ ഖരയാ കഠിനയാ പുതാ സേനയാ ച സ്വധാത്വം സൈപാപമാത്രാ
 ച സത്രാ സമം ഉപമാതൃഭവോ ധാത്രിതി സാരസപതഃ സാകം സത്രാ സമം
 സഹൈത്യമരഃ തസ്ഥൗ സ്ഥിതാഭൂത് തഥാചാരിപീമളമിളിതൈഃ ഭുഖിജ
 നാനാമപ്യാനന്ദനൈകായതനൈഃ കടകജാതസമുന്നതതത്ശിഖരസമുവിഷത്
 പുഷ്പസഞ്ചയനിഷ്ഠാത്പരാഗൈരജ്ജരപരിസരഭേദൈഃ അത ഏവ തൊഷാതി
 ശയകാരിണി തസ്തിൻ സുരാലയേ നരപതിയനുജാ സഖീഭിശ്ച സേനയാ
 സൈപാപമാത്രാ ച സാഭം തസമാവിത്യുന്നൈനാതിരമണീയേ കനകാചലൈ
 സഖിവാദിഭിരന്വേദിതാവസരിതി ഭാവഃ ശ്രദ്ധാപുഷ്പമൈതത് ശ്രദ്ധൈസ്താ
 നാം ത്രയാണാം ത്രിമുനിയതിയുതാസ്രശ്ശരാ കീർത്തിതയമിതി ലക്ഷണാത്.

ഇതി ശ്രീവാല്മീകീയമഹാഭാരതേ കവിക്കലകമുദബോധവസ്തു വസ്തുനീയമാഹാരേ
 വതോ ദേശികപദകൾഗൗരവയാത്രയാവാപുനിവിലസന്വദ്യുതരസ്യശ്ചാമ
 ബുശർമ്മണഃ കൃതൗ തടാതകാപരിണയേ തൃതീയസ്കന്ദപ്രകാശികായം
 സമാപ്തം നമഃ പരശുരാമാനന്തനാരായണശൈലീശ്വരശർമ്മൈ സ്ത
 ഗുരുഭ്യോ നമഃ

കാം തത് സത്

ഇതഃ പ്രയാഗ്

തൃതീയസ്കന്ദസമാപ്തഃ

തടാതകാപരിണയം.

ചതുർത്ഥസ്കന്ദഃ

അഥാ മഹാവിരകരം സുരേശ്വരം
രണേ മഹാവിരഭവാ തടാതകാ ।
മതിം മഹാവിരജനാവൃതാകരോ
ദിജൈതുമോജസപിജയോഹി ശസ്ത്രതേ ॥ ൧

അഥാ ഇതി അഥാ ഇതു് ചാരംഭാത്മകമവ്യയം മംഗളാനന്തരാരംഭപ്ര
ശ്ലോകാത് സ്ത്രൈഷ്ടപഥോ അഥൈത്യമരഃ മഹാവിരഭവാ മഹാവിരോദ്ധപരാഗ്നിഃ
മഹാവിരസ്യ ഗന്ധധൗ ജൂരെ സിംഹേ മഖാനലൈ വജ്രൈ ശ്വൈതരൂരംശൈ
ചൈതിമേദിനീ തസ്തോതഭവോ യസ്പാസ്താ മഹാവിരജനാവൃതാ മഹാവിര അ
തിശൂരാ യെ ജനാസ്സമതിമുഖാസ്സചിവാ ഇതി യാവൽ നൈരാവൃതാനപിതാ
തടാതകാ കർത്രി മഹാവിരകരം മഹാവിരോ വജ്രം കരോപാണൗ യസ്യ
തം സുരേശ്വരം ഇന്ദ്രം രണേ യുദ്ധേ വിജൈതം മതിം ബലിമകരോൽ ചകാ
ര ഓജസപിജയഃ ഓജസപിനോ ബലിനോ ജയഃ വിജയഃ ഓജോഭീഷ്യൗ
ബലൈചൈതരഃ ശസ്ത്രതേ ശ്ലാഘ്യതരോ ഹീതി പ്രസിലൗ തഥാച പരാക്രമി
സമാക്രമണസ്യ പ്രാശസ്ത്യുതരത്യാദാരംഭേ ഏവ ദംഭോളിധരസ്യ ജംഭവൈ
രിണസംഭനായ ഡംഭോപകംഭിനീശതനയാ മതിമതന്തരതേതി ഭാവഃ സർഗ്ഗ
സ്ഥിനപംശസം വൃത്തം ജതൗതുവംശസ്ഥമുദീരിതം ജരാവിതിലക്ഷണാൽ അ
ലങ്കാരശ്ചാത്മാന്തരന്യാസഃ

അധിജ്ഞകൊദണ്ഡമനീകരക്ഷണേ
വിജ്ഞ സാ മന്ത്രിണമാവിശദ്രഥം ।
അജയ്യമപ്യക്തദഃപിതാ പുരാ
ജയദ്ര്യയത്രാണവിയൗ യമാദിമം ॥ ൨

അധിജ്ഞേതി സാ തടാതകൈത്യത്മഃ അധിജ്ഞകൊദണ്ഡം അധിരോവിതാ
ജ്ഞാ മോഹിണീ യസ്മിൻ തദധിജ്ഞം മോഹി ജ്ഞാ ശിഞ്ചിനീ ഗുണജന്മമരഃ താദൃഷ്

കൊടംസം ധാത്വസ്യ തം മന്ത്രിണം സമിവം സുമതിമിത്യത്മഃ അനീകരക്ഷ
 ണേ സൈന്യപാലനെ നിയുജ്യ പ്രേരയിതപാ രഥം സുന്ദനം അവിശൽ പ്രാ
 വിക്വൽ ആരോരമെത്യത്മഃ കീളശായം സമിവജ്ജതിചൈദാഹ അഭഃ ചിതെ
 ത്രേകം പദം അമുഷ്ടാഃ പിതാ ജനകഃ മലയദ്ധാജഇതി യാവൽ പുരാ പൂർവ്വ
 ശാമമേധവിധാനസമേജ്ജതിയാവൽ യയുത്രാണവിയൌ യയോരശാമമേധീയഹ
 യസ്യ ത്രാണവിധിഃ പാലനവിധാനം തസ്തിൻ യയുരശാശാമമേധീയഇത്യമരഃ
 ആർഭമം മുഖ്യം യംസുമതിമിത്യത്മഃ നിയുജ്യേത്യുത്രാപുനഷംഗഃ അജയം ജെ
 തുമശക്രമപി ജയോയശ്ശക്രമേ ജെതുമിത്യമരഃ അർക്കമിത്രം അർക്കാർക്കപണ്ണ
 സ്തദികേ രവൌ താമ്രേ ദിവസ്തതാവിതിമേദിനീ അജയൽ ജിതവാൻ യമിതി
 പൂർവ്വേണ സംഖ്യസഃ പുരാ കില മലയദ്ധാജോ യമേവാശാമമേധീയഹയപാല
 നായാദിത്യ സുമതിമജിതമപി ശതകൃതം ജിതവാൻ തദാനീം സൈന്യാവ
 നായ നിയുജ്യ സ്വയമാരോരഹ ശതാംഗമംഗജാവനീപതേരിതി ഭാവഃ ൨

തദാ മഹാവിരസദൃക്ഷവിക്രമാ

സ്കദാശയജ്ഞാ ജഹൃഷ്ടശ്ചമൃതപരാഃ ।

മഹേന്ദ്രമപ്യാഖനികം യയോഃ പുനഃ

പ്രഹർത്തുകാമോ ഇവ ശസ്ത്രപാണയഃ ॥

൩

തദേതി മഹാവിരസദൃക്ഷവിക്രമാഃ മഹാവീരേണ സിംഹേന സദൃക്ഷ
 സ്തമാനഃ സദൃക്ഷസ്തദസ്തദഗിത്യമരഃ വിക്രമോ ബലം യേഷാന്നെ തഥാ ചക്ര
 ചരാഃ ചമപാം ചരന്തീതി ചക്രചരാഃ സൈനാസമവേതജനാജ്ജത്യത്മഃ തമാശയ
 ജ്ഞാസുഗ്രാസുടാതകയാആശയമദിപ്രായം ജനന്തീതി തഥാഭൂതാസ്സന്തഃ ജഹ
 ഷ്വന്നന്ദഃ തത്ര ഹേതുജൽപ്രേക്ഷ്യതെ യയോരശാമമേധീയാപസ്യ യയുര
 ശാശാമമേധീയഇത്യമരഃ ആഖനികം അപഹന്താരം ഭവേദാഖനികശ്ചോര
 ഇതിമേദിനീ മഹേന്ദ്രമപി പൂത്രഹന്താരമപി തം പുനഃ പ്രഹർത്തുകാമ ഇവ പ്ര
 ഹർത്തും താഡയിതും കാമൊദിലാഷോയേഷാന്നമാഭൂതാ ഇവേത്യുൽപ്രേക്ഷാ
 ശസ്ത്രം പാണൌ യേഷാം തഥാഭൂതാ ഇതി യൊധവിശേഷണം തഥാച പൂർവ്വ
 മേവാദ്ധാപരഗസവ്ചാരകസ്യ പാകരിപൊസ്സന്താഡനെ പുനരപി സകാമാ
 ഇവ ധൃതായുധാഃ പദാതയഃ സ്വാശയന്നരൂപമാലക്ഷ്യാദിനിവേശമുഷ്ടാഃ പ്ര
 മോദമാസന്തിതി ഭാവഃ ൩

പ്രസൂതബ്ബന്ദാരകബ്ബന്ദചൊദിതാ

ബഭൌ തരാം സ്യന്ദനപശ്ചിരദ്ധുപനി ।

തദാനുകൂലാനിലലോലകൈരുനാ

വലംബിഹാലൈരിവ കാലയന്ത്രിൻ ॥

൪

പ്രസൂതേതി തദാ പ്രസൂതബ്ബന്ദാരകബ്ബന്ദചൊദിതാ പ്രസൂതാസ്താരമയഃ
 പ്രസൂതം കസുമേ ക്ലീബ്ബേ ത്വിഷ്ട സജാതസുതയൊരിതിമേദിനീ യേഷാം

ബുന്ദാരകാ ക്രൈഷ്ണഃ ബുന്ദാരകൗ രൂപിമുഖാവിതൃമരഃ തേഷാം ബുന്ദരേണ സ
 മൂഢേന ചൊദിതാ പ്രേരിതാ സുന്ദനപണ്ഡിതഃ ശതാംഗാവലിഃ അദ്ധ്വാനി
 മാക്തേ അനുകൂലാനിലഖോലകൈതനാവലംബിമാഖൈഃ അനുകൂലേന സ്വഗത്യ
 നഗതെന്നാനിലേന വായുനാ ചൊലാനി ചഞ്ചലാനി ചലം ചൊലം ചലചല
 മിതൃമരഃ കൈതനേഷു കൈതൃഷു അവലംബീനി അവലംബിതാനി ഫാലാനി പ
 ടാഃ തൈഃ ഫാലഃ പുംസി മഹാഭൈവേ ത്രിഷു കാപ്ലാസവാസസീതി മേദിനീ
 തൈരരിൻ ശത്രുൻ കാലയനീ അപസാരയനീവ ബഭൌ തരാം അവിശയേ
 ന ബഭൌ രരാജ തഥാച സാരഥിസഞ്ചാദിതാ ശതാംഗരാജിരനുകൂലവാത
 സഞ്ചലിതകൈതനാംശുകൈരാജിതയാൽ സപതാനപിദ്രാവയനീവ ബഭാവിതി
 ഭാവഃ ഉൽപ്രകാശാ

൪

കടാന്തരൊദപാന്തമദാംബുവിപ്രേഷാം
 ഘടാ വിരളൈ കരിണാം ധരാഭൃതഃ ।
 തപടാന്തരൈ തസ്യ തദാ ശുചിച്ചിതാ
 വടന്ത്രനന്തേംബുമുചാമിവാവലിഃ ॥

൫

കടാന്തരേതി। കടാന്തരൊദപാന്തമദാംബുവിപ്രേഷാം കടയൊട്ടുണ്ഡയൊഃ
 ഗണ്ഡഃ കടത്തുതമഃ അന്തരാവശ്യാദുദപാന്താനാന്നിതൃതാനാം മദാംബുനാം
 മദജലാനാം വിപ്രേഷഃ വിന്ദവഃ യേഷാന്തേഷാം പുഷ്ണിവിന്ദുപുഷ്ണൈ
 പമാംസൗ വ് വിപ്രേഷഃ സ്രിയ ഇത്യമരഃ കരിണാം ഗജാനാം ഘടാ സമൂഹഃ
 ഘടാ സ്താൽ കരിഞ്ചന്ദ്രപീതൃണൈ ഘടാശബ്ദസ്യ കരിഞ്ചന്ദ്രാത്മകതപവി
 കരികളഭാദിപ്രയോഗവൽ ബുന്ദമാത്രാത്മതപവഗന്തവ്യം തസ്യ പ്രസിദ്ധ
 സ്യ ധരാഭൃതഃ പച്ഛതസ്യ സുമെരാരീതി യാവൽ രടാന്തരൈ രടന്ത്ര കാ
 നന്നസ്താന്തരൈ മലേഭ്യ രടഭടാ നിക്ഷഞ്ജ കാന്താര ഇതി മേദിനീ ശുചിച്ചിതൗ
 ശുചൈരാഷാഡമാസസ്യച്ഛതൗ ഗമനകാലേ വഷ്കാല ഇതി യാവൽ ശുചി
 സ്തപയം ആഷാഡ ഇത്യമരഃ അനംഭരംബരൈ അനന്തം സുരവർമ്മ ഖമിതൃമരഃ
 അടന്തി സഞ്ചരനീ അംബുമുചാം മേഘാനാമാവലിഃ പണ്ഡിതീവ വിരളൈ
 ശുശ്രൂഷേ യഥാ വഷ്കാസ്വപ്നേരതലംബുഭാവവിരക്തി വില്പസതി തഥാ ഗണ്ഡ
 നിതൃതമുദജലവിന്ദുനാം മദാവളാനാമാളിരാലീഡഗഗനസ്യ കനകഗിരൈ കാ
 ന്താരൈ രരാജേതി ഭാവഃ

൫

പ്രയാഗവൈശ്വാനരഭൂപലാളിതാ
 പ്രയാഗപണ്ഡിതഃ പ്രജാഭൗ ധാതാകണൈ ।
 പ്രയാഗയോഗ്യം സ്വചിവെക്ഷിതം പുരാ
 പ്രയാഗനീതം കന്തുകിന്ദ്രതിതപരം ॥

൬

പ്രയാഗേതി। പ്രയാഗവൈശ്വാനരഭൂപലാളിതാ പ്രയാഗവൈശ്വാന
 രൈ മദ്ധ്യഗിഃ പ്രയാഗസ്ഥിതമുദൈസ്താഭ്യഞ്ജൈ ശതമഖൈ ഹയ ഇതി മേദി

നീ തന്മാൽ ഭവതിതി ഭൂതയാ ഉപലാളിതാ സന്തോഷിതാ പ്രയാഗവല്ലിഃ
പ്രയാഗാനാമശാസനം പള്ളിരാവലിഃ ധരാജ്ഞേ ധരന്യ പവന്തസ്തംജ്ഞേ
അജിതര ശ്രാദ്ധാർദ്ധരവപ്തയാ ഇതമരഃ പരമ പവന്തസ്തംജ്ഞിതാ പവന്തസ്തം

പ്രയാഗയോഗ്യം പ്രയാഗസ്ത്രയമേധാപര
സം ബന്ധുസ്വപ്നാജനാ ഇത്യമരഃരക്ഷിതമവ
തുകവരീ അതഃപ്രവാതിതപരാതിവൈഗവരീ പ്ര
യാഖണ്ഡലനീതമശമയൈസൈസ്വവം ഭുഷ്മിവാ
ജവാ രരാജൈഭി ഭാവഃ ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ ന്ന

രംഗതരംഗപത്തയൊ
സംഗദ്ദിഗിംഗവീക്ഷണാൽ ।
പാംഗസുരാംഗയൈഭവൻ
രംഗവിഹംഗസതപരാഃ ॥

സാരംഗതരംഗപത്തയഃ ശതാംഗാ രഥാഃ സാരം
ഗരിണൈ ചാതകൈപി മതംഗജ ഇതിമെദിനീ തു
തയശ്ച നൃപാംഗജംസംഗദ്ദിഗിംഗവീക്ഷണാൽ
തന്ത്യാ അസംഗമനിർദ്ദൂരം ദശൈസ്തൈര്യയൊഃ
ത ഇതി മെദിനീ വീക്ഷണമവലോകനം തന്ത്യാ
സുരാംഗയൈ ദിശാഃ കാശ്ഠാ ഏവാംഗനാ യൊ
രാഃ അപാംഗസ്തപംഗമീനെ സ്താൽ നൈത്രാണൈ
ലകാ ഇവാലങ്കാരഭൂതാഃ യൈ സുരാസ്സരനാഥാഃ
തഷാഃ യഃ നിയമനം യൊ നാ വായൈ നിയ
ഷപാലജയ ഇത്യർത്ഥഃ പതംഗപാനംഗവിഹംഗ
ഃ അനംഗം മനഃ അനംഗൈ മദനൈ നംഗമാകാ
വിഹംഗൈ വായുബാണൈ വിഹംഗൈ വായുവി
പരാ വൈഗവന്തൈഭവൻ ബഭ്രുവുഃ തഥാച രഥ
നിസൃതാസ്തതാവലോകനൈനാനവലംബൈപൃംബ
ശമാനദിഷ്പാലനിയമനായ ഗരുഡമാനസഗന്ധ
നൈ ബഭ്രുവുരിതി ഭാവഃ

മ സാധനൈ സാ
വിയത്സപരാസദർ
വിസാഗരം സതീ
സുചാത്മകം യഥാ ॥

തരം സാ തടാതകൈത്യർത്ഥഃ ചതുർദ്വിയൈ രഥാ
പ്രകാരഃ യസ്യ തൈ സാധനൈ സൈസ്തൈ

ണൈത്രേണ നീതം അപാഹൃതം
സ്ത്രയോഗ്യമരം സ്വം സ്വപ്നാ
ലോകിതമിവ കതുകിനീ കൈ
ബഭ്രു രരാജ അശ്വാപരിവർ
കൈകൈതുകവതി അതഃപ്രവാതി

ശതാംഗസാ
നൃപാംഗജാ
ദിശാംഗനാ
പതംഗപാ

ശതാംഗൈതി ശതാംഗ
ഗാ ഗജാഃ സാരംഗഃ പൂംസി വ
രംഗാസ്സരനാഃ പത്തയഃ പദ
നൃപാംഗജാ തടാതകൈത്യർത്ഥഃ
ഇംഗമത്തുതം ഇംഗഃ സ്വാദത്തു
ലോതൊ ദിശാംഗനാപാംഗ
ഷിതഃ താസാമപാംഗാസ്സില
തിലകൈപിചൈതി മെദിനീ തി
തേഷാമംഗാനി രാജ്യാദീനി
മന ഇതിമെദിനീ തന്ത്രിൻ ദി
സതപരാഃ പതംഗപൊ ഗരുഡ
ശമനസൊരപീതി മെദിനീ വ
ശിഖാവിതൃമരഃ ത ഇവ സത
ഗജതുരഗപദാതയൊ നരപ
രതലൈ ദിങ് മങ്കിളാതിലകായ
വഹഞ്ചാണാ ഇവാതിവൈഗ

ചതുർദ്വിയൈനാപൃഥ
സമനപിതാതീത്യ
സുദിസ്തം സംസ്വ
തപസിനീ ബ്രഹ്മ

ചതുർദ്വിയൈനൈതി അഥാന
ദിഭഭൈന ചതസ്ത്രൊ വിധാഃ

സമനപിതാ യുക്താ സതീ വിയൽ അംബരപഥമതീത്യാതിക്രമ്യ സ്വഃ സ്വപ്നം
 ചതുർദ്വിയന സാധനന സാധനാനി ച നിത്യാനിത്യവസ്തുവിവേകഃ ഇഹാമൃ
 ത്ര ച ഫലഭഭോഗവിരാഗഃ ശമാഭിഷക്തം മുകുഷാചേതി തെന്ന സമനപിതാ
 തപസ്വിനീ തപഃ കുർവ്വണാ സതീ പതിത്രതാ സുദൃശ്യം ശരഭഭൈരവൈ
 ദർശാഭിഭരിപി ദൃശ്യം ദർശനോപി തന്തുമശക്തം സംസ്തരിസാഗരം സംസ്ത
 തിസ്സംസാരഃ സാഗരജവാപാരതപാദിസാമ്യം തം അതീത്യാതിക്രമ്യ സുഖാ
 ത്തംകം സുഖമാനന്ദ ഏവാത്മാ സ്വരൂപം യസ്യതൽ “ആനന്ദം ബ്രഹ്മൈതി”
 ശ്രുതഃ ബ്രഹ്മ സമീദാനന്ദലക്ഷണം യഥാശബ്ദം ഇവാത്മകഃ ബ്രഹ്മൈവൈത്യ
 ത്തം സമാസദൽ ആസസാദ യഥാ വാ സാധനചതുഷ്ടയസമ്പന്നാ തപസ്വി
 നീ സതീ സാഗരമിവാചാരം സംസാരമുല്പാഘ്യ ബ്രഹ്മസ്വരൂപമാപ്നോതി ത
 മെയമപി രഥഗജതുരഗപദാതിസൈന്യസമനപിതാ ഗഗനപഥമതിക്രമ്യ
 ത്രിവിഷ്ണുപമാസസാരഭേതി ഭാവഃ ഉപമാ

സുരാസുരപ്രാതനമസ്തുതസ്യ യ
 മൂതകൃതൊല്പാമ സമഗ്രസമ്പദഃ ।
 നികേതനം സർവ്വസുപവൃണാമിദം
 ഖനിർമ്മണീനാമനണീയസാമപി ॥

൯

സുരാസുരരിതി അഥ ത്രിവിഷ്ണുപം സ്കന്ധമി സുരാസുരപ്രാതനമസ്തുതസ്യ
 സുരാണാം ദൈവാനാം അസുരാണാം ദൈത്യാനാം ച പ്രാതെന്ന സമുഹേന
 നമസ്തുതസ്യ വന്ദിതസ്യ സമഗ്രസമ്പദഃ സമഗ്രാ പൂർണ്ണാ സമ്പൽ ശ്രീകൃഷ്ണ
 ശതകൃതോരിന്ദ്രസ്യ യഥാമ ഗുഹം കന്തു സർവ്വസുപവൃണാം നിഖിലഭൈവാ
 നാമപി നികേതനം ഗുഹഭൂതം അനണീയസാമതിശ്രേഷ്ഠനാം മണീനാം
 ചിന്താമണ്ഡാദിരത്നാനാം ഖനിഃ ആകരഞ്ച വാസഭൂമിരിതി യാവൽ ഖനി സ്ത്രീ
 യാമാകരസ്സുപാദിത്യമഃ തഥാമ ആസദഭിതി പുഷ്പവൃണാപയഃ യദിന്ദ്രസ്യ
 നിഖിലനിഖിയാനാമപി നികേതനം ചിന്താമണ്ഡാദിരത്നാനാമപി ആകരസ്തൽ
 സമാസദഭിതി ഭാവഃ

൯

മഹീത്ഥമതപചി ന തെന്നരാത്മനാ
 മധാ മഹീദൈവവരൗ ന യൈധികം ।
 വദാന്യഭാവൈന ദധീചിഭാസ്തരീ
 വൃതിദോ യത്ര വനസ്യ കല്പകാഃ ॥

൧൦

മഹീതി യത്ര സ്വപ്നേ യെ കല്പാദിവൃക്ഷാഃ ആത്മനാം സപക്ഷാം മഹീ
 ത്ഥമതപ ഭൂതമതപ സത്യപി മഹീദൈവവരൗ മഹീദൈവാനാം ഭൂസുരാണാം
 ഭൂപതീനാഞ്ച ദൈവോ മൈവൈ സുരേ രജ്ഞി നാഥെ സ്വാദിന്ദ്രിയൈപിചൈതി
 മേദിനീ വരൗ ശ്രേഷ്ഠൗ ദധീചിഭാസ്തരീ ദധീചിനാമ കഞ്ചനമുഖിഃ ഭാസ്തരീഃ
 ഭാസ്തരസ്യാപത്യം പുമാൻ കണ്ഠ ഇത്യത്ഥഃ യൌ വദാന്യഭാവൈന ദാതുതൈന

അധഃ അധഃപ്രാദശേ തിരസ്കാരവിഷയേ നതോ ന ചക്രൈവൈത്യത്വം യ
 ഇത്യുജ്യാഹുതം തേ കല്പകാഃ മന്ദാരാദിവൃക്ഷാഃ വനസ്യ നന്ദനസ്യ വൃതിദ്രുമാഃ
 വൃതികരാ ദ്രുമാ വൃതിദ്രുമാ ഗുഹ്യവൃക്ഷാ ആവരണകരവൃക്ഷാ വാ വൃതിരാവര
 ണേ ഗുഹ്യാവിത്യമരഃ തദാസദഭിതി പൂർവ്വേണാനപായഃ തഥാ ച വൃത്രാസുരവിത്രാ
 സിതസുത്രാമാദിസുത്രാശ്ചൈവ സ്വപകീയമവി പ്രാണനമഗണയൻ ഭധീചിദ്വീ
 ണാദണ്ഡം ഭത്തവാൻ ചണ്ഡഭാണനന്ദനോവി വിദിതതത്വ ഏവാഖണ്ഡലായ
 ഖണ്ഡയൻ കവചകണ്ഡലേ വിതയാര തദധഃകാരിണോ മന്ദാരാദിതരവൊ
 യത്ര ഗുഹ്യവൃക്ഷാഃ കൃതാ ഇതി ഭാവഃ ൧൦

പ്രഹത്യതിസ്വപച്ഛസുഗന്ധശീതളാ

ഘനാധികസ്വാദുജലാ സരിദപരാ ।

തമാലജംബീലരസാലമാതുലാ

ദ്വീനകകുലൊത്ഥിതസാലശാഭിതാ ॥

൧൧

വന്മതിതി യത്ര യന്മിൻ സ്വപദ്യ അതിസ്വച്ഛം സുനിമ്ലം സുഗന്ധി പ
 രീമളയുതം ശീതളം ശീതം അഘനം ലഘു അധികസ്വാദു അതിമധുരഞ്ച ജലം
 യസ്സ ഗ്വാസ്സാ സരിദപരാ നഭീശ്ചൈവ ഗംഗൈത്യത്വം വന്മതി പ്രവന്മതി തമാ
 ലേതി ഗംഗാവിശേഷണം തമാലാഃ തിലകവൃക്ഷാഃ തമാലസ്മിലക ഇത്യമരഃ
 ജംബീലൊ നാരംഗവൃക്ഷഃ ജംബജംബീരജംഭളാ ഇത്യമരഃ രസാലസ്സഹകാര
 തഃ രസാലസ്സഹകാര ഇത്യമരഃ മാതുലോ മാതുളംഗകഃ മാതുലോ മദന ഇത്യ
 മരഃ ഏതേ ആദയോ മുഖ്യാ അനൈകാ ബന്മവഃ കൂലൊത്ഥിതാസ്മീരൊൽപന്നാ
 ശ്ച സാലാ വൃക്ഷാഃ കജസ്സാല ഇത്യമരഃ തൈശ്ശോഭിതാ ഉജ്ജ്വലൈത്യത്വം തദാ
 സദഭിതി പൂർവ്വേണാനപായഃ തഥാ ചാതിവിമലപരിമളമിളിതലാഘമധുരനീരാ
 കൂലൊത്ഥിതതമാലാദിസാലവിലസിതാ മന്ദാകിനീ ച പ്രവന്മതിതി ഭാവഃ ൧൨

അധീതവൈദാ വിദധത്യനൈകശാ

ദ്ധപരാനദാരാൻ യദവാപ്തയേ ദിജാഃ ।

ന ദസ്സഹാ ക്ഷുന്നച തുട്ട ന വ്യഥാ

ന യത്ര ഭിന്നാവി ച തക്കദാചന

൧൩

അധീതൈതി അധീതവൈദാ അധീതാഃ അഭ്യന്താഃ വൈദാ നിഗമാ യൈ
 ന്നേ ദിജാഃ ബ്രാഹ്മണാഃ യദവാപ്തയേ യസ്യ സ്വപ്തസ്ത്വാവാപ്തയേ പ്രാപ്തയേ
 ഉദാരൻ ശ്ചൈവ അദ്ധപരൻ യാഗാൻ അനൈകശാ ബഹുധാ വിദധാതി ക
 ള്വന്തി യത്ര സ്വപ്തൈത്യത്വം ദസ്സഹാ ദുഃഖൈനാപ്യസഹയാ ക്ഷുൽ ക്ഷുൽബാധാ ന
 നാസ്തി തുട് പിപാസാ ച ന വ്യഥാ വ്യസനം ന ഭീഃ ഭയഞ്ചന കദാചന കദാ
 ചിദവി ഭക്ത രോഗശ്ച ന നാസ്തി തമിതി പൂർവ്വേണാനപായഃ ക്ഷുൽബാധാദിര
 ഹിതത്വാദൈവ യദവാപ്തയേ ദിജാ മഹാനാചരന്തിതി ഭാവഃ ൧൪

ഗതാഗതാഭ്യാമലമാതനൊതി ഗൌ
 സ്സദാഞ്ചിതാഭ്യാമപി യത്ര കാമധുക ,
 സ്വതിം സുതപ്രസ്സവസമ്പദോപ്താം
 സ്വപീവരാഗീനഭരാൽ സകൌതുകം ||

൧൩

ഗതാഗതാഭ്യാമിതി യത്ര സ്വപദ്യ കാമധുക കാമധൗരിതി പ്രസിദ്ധാ
 ഗൌ പശുരവി സ്വപീവരാപിനഭരാൽ സ്വസ്യാത്മീയസ്യ പീവരസ്യ ബുദ്ധത
 ആപിനസ്യ ഉയസസാ ഭരാൽ ഭാരാലോതൊഃ സദാ സവദാ അഞ്ചിതാഭ്യാം മ
 നൊഹരാഭ്യാം അലസാഭ്യാമിതി യാവൽ ഗതാഗതാഭ്യാം ഗമനാഗമനാഭ്യാം സു
 തപ്രസ്സവസമ്പദോപ്താം സുതയാ സൊധയസൊ ഗളന്ത്വാ പ്രസ്സവസമ്പദാ പ്ര
 സ്സവസ്യ പയഃപ്രവാഹസ്യ പ്രസ്സവഃ സ്വാൽ പയസ്സതാവിത്വമരഃ സമ്പദാ സമ
 ധ്യാ ആറ്റിതാമര്ദ്ദം സ്വതിം സ്വപ്തസരണിം പദവീ സ്വതിരിത്യമരഃ സകൌ
 കം സകുതൂഹലം യഥാ തഥാ അലംനാതനൊതീതി ന കിന്തു അലഞ്ചകാരെ
 വെയ്യത്മഃ കാമധൗരവി സൊധയസൊതിഗൌരവാൽ മന്ദാഭ്യാം ഗമനാഗമ
 നാഭ്യാം സൊധൊനിറ്റുൽപയഃപ്രവാഹെണാമര്ദ്ദം സ്വപ്തസരണിമലഞ്ചകാ
 രെതി ഭാവഃ

൧൩

ഉപെയുഷീം ക്ലുപമസേവതാംബികാം
 കനീയസിമപ്യമരൗകസാം നദീ |
 കശൈവ്വിധായാസനമപ്യാമാദരാ
 ദമൊഭയൈഃ പാദ്യമഖൈഃ പനാശിനി ||

൧൪

ഉപെയുഷീമിതി അമാനന്തരം അമരൗകസാം അമരാ അമരവതീ
 കൗകാ ധിഷ്ഠ്യം യേഷാഞ്ചൈഷാം ദേവാനാമിത്യത്മഃ അമരസ്രീദേശപ്യസ്ഥി
 സംഹാരെ കലിശൈ ഭൂമേ സ്വപ ഗുഡുചുരമാവത്ത്വാസ്ഥുണാ ഭൂട്ടാ ജരായുഷ
 ഇത്യമരഃ നദീ ഗംഗേതി യാവൽ ക്ലുപന്തീരം ക്ലുപന്തീരം തടം കച്ഛമിതി ഹ
 ലായുധഃ ഉപെയുഷീം പ്രാപ്താം അംബികാം തടാതകാമിതി യാവൽ അംബി
 കാ നൃപകന്യാമാഇതി ശബ്ദാസ്തവേ കനീയസീം അല്ലാമാജാമതിയവതീമ
 വി കനീയാനന്യൂനി സ്വാഭാത്വ ല്ലാജയൊസ്രിഷ്ടപി മെദിനി ഉഭയൈഃ
 ദപിവിധൈഃ കശൈഃ ദൈർഘ്യമഖൈഃ നാ ദൈർഘ്യം ജലമിതി മെദിനീ
 ആനനം പാദ്യം പാദപ്രക്ഷാളനോപയോഗം ജലഞ്ച ആദരാൽ സാദരം
 അപ്തം പുഷാം വിധായ കൃതപാസൈവതാഭജത അഖൈഃ പനാശിനീ പാപസ
 ബ്ധനാശിനീതി ഗംഗാവിശേഷണം തഥാപാഖൈഃ പനാശിനീ ശ്രീദശ
 തടിന്ദ്രവി യുവതീരൂപേണാഗതാമംബാമുപേത്യ യഥാവിധി പുഷാം വിധായാ
 സൈവതേതി ഭാവഃ അത്രാല്ലാമഖൈഃ പനാശിനീതി അനുജമസൈവതേത്യനെ
 ന വിശ്വാഭാസാലകാരഃ

൧൪

സ്തോരവിനാഗ്രപുടാന്തരസ്യ ച
 നമുച്ഛ്യാസാഗ്രതമെന്ന സാദരം ।
 വിയത്തടിസ്തുമ്മിനിഭന സെവിതാ
 തടാതകാപശ്യാദമാമരവതിം ॥

൧൫

സ്തോരവിനാഗ്രപുടാന്തരസ്യവന്ദ്യച്ഛ്യാസാഗ്രതമെന്ന സ്തോരാനാ വികസിതാനാ അരവിനാനാം പദ്മനാം അഗ്രം സമുഹഃ അഗ്രം പുര സ്തോഭപരി പരിമാണെ പലസ്ത ച ആലംബനെ സമുഹെ ചെവി മെലിനീ തസ്ത പുടാന്തരാൽ പുടാകാരാന്തരാഗാൽ സ്തവതഃ പ്രവഹതഃ മധുനോ മകരന്ദസ്യ മടയാ സമുഹേന മടാതു പശ്ചിമോജയ്യാരിവി മകുടഃ സംഗ്രതമെന്ന അതി നിബിഡേന വിയത്തടിസ്തുമ്മിനിഭന വിയത്തടിസ്താ ഗംഗായാ ഉച്ഛിനിഭന തരംഗവാരതെന നിഭസ്യ കപിതൊ വ്യാജെ പുല്ലിംഗസ്യ സമീരണ ഇതി മെലി നി സാദരം ആദരസഹിതം യഥാ യഥാ സെവിതാ സെവ്യമാനാ സതീ അമരാ വതിമിത്രപുലീമപശ്യാദേവ തഥാ ച ഉന്മീലഭംബജജാതമദ്ധ്യനിഃസൃതമകരന്ദ പുഷ്പരേണുഗന്ധിനാമരതരംഗിണീതരംഗശീതൊ വാരതെന സെവിതാ തടാ തകാസുരപതിപുരമാലൊകയാമാസേതിഭാവഃ

൧൫

മഹാപ്രമാണിക്വനികായു ജനനാ
 മഖി പ്രദരാഹൈർമ്മഹസാമനാരതം ।
 ദിശശ്ചരദ്ദീപദശാന്തമനോദാം
 മഹേഷസാം യാ വസതിർദ്വൈഡൗജസഃ ॥

൧൬

മഹാപ്രമാണിക്വനികായു ജനനാ മഖി പ്രദരാഹൈർമ്മഹസാമനാരതം സർവ്വദാ മഹേഷസാം യാ വസതിർദ്വൈഡൗജസഃ ചാകരസേന ഇത്യമ രഃ യാ വസതിഃ വെല്ല വസതീരാത്രിവെല്ലനൊരിത്യമരഃ മഹാപ്രമാണിക്വ നി കായുജനനാം മഹാനന്ദോ മൂലം യേഷാം മൂലേ പുജാവിധൗരവ്ദ്വ ഇത്യ മരഃ തൈഭ്യഃ മാണിക്വനികായൈഭ്യഃ മാണിക്വഖചിതനിലയൈഭ്യഃ നികന്ത്യനി ലയാലയാ ഇത്യമരഃ ജന ഉൽപത്തിഃ യേഷാന്തേഷാം മഹസാന്തേഷാം പ്രദരാഹൈർമ്മഹേഷാന്തേഷാം സർവ്വദാ മഹേഷസാം മഹൽ ജാജോലീപ്തി യ്ജേഷാന്തേഷാംനാമവി തമൊന്മാദാഞ്ചന്യസ്തവഹീനാം ചന്ദ്രാസ്ത്യാക്ഷസ്യ മൊദ ഇത്യമരഃ അഹദ്ദീപദശാം അഹി ലീചസ്യ പ്രലീപസ്യ ദശാം അവ സ്ഥാം ദിശതി വിതരതി യഥാഹ ഭക്താഃ “മാണിക്വമനീരഹ്വരം” മിഥി യഥാ ച നിഖിലാ നിഖയാ അവി ത്രൈലൊക്യലീപസ്ത്വാപി ഭാസപതഃ ദിനമന്ത്രപ്ര കാശകുന്താൽ നിശാനാഥസ്ത്വാപി തത്രൈവൈദ്വീപകതപഃ വഹോഹിനി പ്ര കാശഭാവാച്ച സർവ്വഭൊക്ത്വാതമാനൈർമ്മിമിശ്ശഭന ഇതി ഭാവഃ അതി ശയൊക്കുരിരലങ്കാരഃ

൧൬

സുനിലതാഗ്രാച്ഛ്യാശിലാശ്ശസഞ്ചയൈ
 ദുഷ്പ്രവാളപ്രസവശ്രീയം കൂടാൽ ।

ഉപേയയൊ യദപരണസ്യ സാലതാ

നന്തുചിതൈവാതിതരാം മഹായസഃ ||

൧൭

സുനീലേതി। സുനീലതാമ്രാശ്ലിഖാംശുസഞ്ചയൈഃ സുഷു നീലഃ ശ്യാമജ
 വണ്ണഃ താമ്രഃ ചീതപണ്ണഃ അച്ഛാഃ ശുഭ്രവണ്ണഃ തഥാവിധായ തശ്ശിലാസ്മാ
 സാം മരതകമാണിക്യവജ്രമണീനാം അംശവഃ കിരണാസ്മേഷാം നഞ്ചയൈ
 സ്സമൃദ്ധൈഃ ഭജപ്രവാളപ്രസവശ്രിയം ഭജാനി പത്രാണി പ്രവാളാണി പല്ലവന്തി
 പ്രസവാദി പുഷ്പാണി തേഷാം ശ്രിയം ശൊഭാം ക്രമാൽ പശ്യായേണ ഉപേ
 യഃ പ്രാപ്യതഃ മഹീയസോരിമഹതഃ യദപരണസ്യ യസ്മാ അമരാവത്യാ വ
 രണസ്യ സാലസ്യ പ്രാകാരോ വരണസ്താല ഇത്യമരഃ സാലതാ പ്രാകാരതപഃ വൃ
 ക്ഷതപഞ്ച വൃക്ഷോ മഹീരഹസ്താല ഇത്യമരഃ അതിതരാം അതിശയേന ഉചി
 തൈവ നന്ദ യുക്തൈവ കില മരതകമാണിക്യവജ്രഖചിതസ്യ യസംബന്ധ ഭജ
 കീസലയകസുമശൊഭാമാവഹതൊണ്ണൈകമസ്യ സാമ്യതപസഃഭവേന സഃല ഇ
 തി നാമസ്തേജീവിനതാ നന്യന്നേതി ഭാവഃ

൧൭

കരൊതി യദോസപരായണോ ജന

സ്തപാംസി ഖൊരാണി വസുസരാതലൈ

വൃഷ്ണ യദുപാരകവാടികായഗ

പ്രവാടനായാലമലൈകികൊ മഹാൻ ||

൧൮

കരൊതീതി। ജനോ മനുജഃ യദോസപരായണഃ യസ്മാമരാരവത്യാം വാ
 സഃ സ്ഥിതിരൈവ പരമയനമാശ്രയൈ യസ്യ തഥാഭൃതസ്തൻ വസുസരാതലൈ
 ഭൂതലൈ ഖൊരാണി ഭൂമയാണി തപാംസി നിയിമാനി കരൊതി കരുതൈ മഹാ
 നാത്തമൊത്തമഫലകത്വാൽ ശ്രൗഷ്ടഃ അലൈകികൊ വൈഭൊക്തോ വൃഷ്ണ യാ
 ഗാദിയച്ഛഃ യദുപാരകവാടികായഗപ്രവാടനായ യസ്മാ നഗത്വോ ദോരെ വിചൃമാ
 നസ്യ കവാടികയൈഃ കവാടയൊഷ്ടഗസ്യ യഗമുസ്യ പ്രവാടനായ വിഷ്ടനാ
 യാലാ സമഞ്ചാ ഭവതീതി യൊജ്യം 'സപശ്ചുപാരകവാടവാടനപടധ്വം' ഇതി
 ഭർതൃഹരിഃ തഥാച നിഗമൊക്തയാഗാദിയച്ഛഃ ഏവ യത്കവാടവിഷ്ടനപട
 വഃ യത്ര നിവാസായാസപൂർവ്കം തവഃ കരുതൈ മനുജ ഇതി ഭാവഃ

൧൮

പയൊഹൃതിന്നിഷ്ടപാലികാനന

ദിജാധിപാലൊകഗളജ്ജലാമ്മിഭിഃ।

വിധൂപലാവാലതലൈഷു സങ്കലൈ

ഷപന്തൈകമാസൈകഫലാ ന യത്ര വാ ||

൧൯

പയൊഹൃതിരിതി। യത്രാമരാവത്യാം റിഷ്ടപാലികാനാം ഉദ്ഭൂതവാ
 ലിനീനാം ആനനാനി മൂലാബ്ധൈ ദിജാധിപാ ബഹവോ ഹിമാംശവസ്മേഷാ
 മാലൊക്തൈ പ്രകാശൈന ദർശനേ വാ ആലൊബ്ധൈ ദർശനോല്പാതവിതുമരഃ

ഗുഹ്യതാം സുവതാം ജലാനാമുജിഭിസുരംഗൈഃ സങ്കലേഷ്യ യുക്തേഷു വിശുദ്ധവാ
 വാലതലേഷു വിശുദ്ധലൈവ്യന്ത്രകാന്തശിലാഭിരാമവിതാലവാലതലൈഷു പയൊ
 ഹൃതിജ്ജലാഹരണം അന്യൈകമാസൈകഫലാ അന്യൈകമാനാം വൃക്ഷണ്ണം
 ആനുകണ്ഠേജനമൈവ ഫലം പ്രയോജനം യത്പ്രാസ്താ തഥാ നൈവൈത ത്വം
 വൈത്യവധാരണാത്മകം തഥാ ച ചന്ദ്രകാന്തമണിരമിതാലവാലതലതയാ ര
 മണീയവനപാലികാനന്ദദുഃഖരസവർണിശ്ചൈവഹൃദ്യജലതയാ ച തൽക
 രൊത്തംഭിതസംഭൃതകംഭാംഭാംഭാം ഭൂമാസൈചനഫലകരാ നാഭൃദൈവതിഭാവഃ

സുരാസ്സധാപാ അവി യദിലാസിനി

മുഖാരവിന്ദാസവപാനലൊലുപാഃ ।

ഭവന്തി തച്ഛിലവിശേഷവണ്ണാ

വിയൌ കവഃ കന്യ വചഃ പ്രഗല്ഭതേ ॥ ൨൦

സുരാ ഇതി. സുരാ ദൈവാസ്സധാപാ അമൃതപാ അവി യത്പ്രാമരമാവത്പ്രാഃ
 വിദ്യമാനാനാം വിലാസിനിനാം സുന്ദരീണാം മുഖാനമൈവാരവിന്ദാനാം പ
 ല്ലാനാം ആസവസ്യ മധുനഃ പാനേ ലൊലുപാസ്സസ്ത ഹാ ഭവന്തി തച്ഛിലവിശ
 ഷവണ്ണാവിയൌ തത്പ്രാ അമരമാവത്പ്രാ ശ്ലീലം സൗന്ദര്യം തത്പ്ര വിശേഷ
 ഉഷ്കഷ്ടസ്യ വണ്ണാവിയൌ സൂതിവിധാനേ കന്യ കവഃ കന്യപണ്ഡിതസ്യ
 വചഃ വാക് പ്രഗല്ഭതേ നിപുണാ ഭവന്തി ന കത്യാപീത്യത്വം യത്ര സുന്ദരീ
 ണാം അമൃതദമിമധുരം അധരാമൃതമാസപാദയന്തി സുധാശനാഃ തത്പ്രാ വണ്ണ
 നായാം പണ്ഡിതസ്യ കന്യ വാ വാണീ പ്രാപിണേതി ഭാവഃ ൨൦

നിരീക്ഷ്യ താമീക്ഷണശ്മദായിനീം

സതക്ഷകാലൃക്ഷകലാതികൌശലാം ।

അവിക്ഷദാരക്ഷകസംവൃതാമിയം

മുദം ക്ഷണം പക്ഷചരാന്തവായുഭൂഃ ॥ ൨൧

നിരീക്ഷ്യതി. പക്ഷചരാന്തവായുഭൂഃ പക്ഷചരസ്വ ചന്ദ്രസ്വ അഥ പ
 ക്ഷചരത്വേ ഇതി മൈനീ അന്തവായാദാംശാൽ വംശോന്തവായ ഇത്യമ
 രഃ ഭവതീതിഭൂഃ ഇയന്തദാതകേത്യത്വം സതക്ഷകാലൃക്ഷകലാതികൌശലാം
 തക്ഷകാനാം വർഷിനാമധിപസ്യ വിശപകർമ്മ ഇഹി യാവൽ കലായാ വി
 ദ്വായാ വിദ്വാചാതുഷ്ടയഃ കലേതി ഹൈമവന്ത്ര അതികൌശലേന നൈ
 പുണ്യേന സമിതാം ആരക്ഷകസംവൃതാം രക്ഷകജനാവൃതാം ഇക്ഷണശ
 മ്ദായിനീം ഇക്ഷണയൊന്യനയൊശ്ശമ് സഖം ഭാതും ശീലമന്യോ ഇതി
 തമാഭൂതാന്താമരമാവതീമിത്യത്വം വിഖൊക്യ ഭൃഷ്ടാ ക്ഷണമല്ലകാലം മുദം
 യോഷമവിക്ഷൽ പ്രാപ വിദ്വാമവിക്ഷൽ ഗുഹ്യാരിതി വൽ നയനാനന്ദകാരി
 ണീമപ്യമരമാവതീമഖൊക്യ യദി കലഹോ ഭവേദഹിമന്ത്രാ സരഹൈനാമൈവ
 വിധപംസയിഷ്ടാമീതി ശങ്കയാ ക്ഷിഞ്ചൽകലമാപ്തയാഷമൈഷേതി ഭാവഃ ൨൧

നരാഃ സ്വരാസാദ്യ സുപദ്യുണാം പുരം
 നിശിക്ഷമാണാ മണിതൊരണൊജപലാം
 ന തെരുശ്ചതുതരംഗിണീപതിം
 വിരീണ്ണവിരീണ്ണവിഹായസൊപ്യമൊ ॥

൨൨

നരാ ഇതി: നരാസ്സനാസമവതരന്മാരോ: സ്വ: സ്വഗ്ഗമാസാദ്യ മണിതൊ
 രണൊജപലാം മണിഖചിതൈസ്സാരണൈശ്ചരിദ്വാരൈരജപലാം ഒരാ
 ിതാം സുപദ്യുണാം ദൈവാനാം പുരമിതിരഹമാണം ദപിഖീനാ നഗരീം നി
 രീക്ഷമാണാസ്സമീക്ഷമാണാസ്സന്ത: വിരീണ്ണവിരീണ്ണവിഹായസ: വിരീണ്ണ
 വിഹംഭിതം വിരീണ്ണം വിസ്മയം വിഹായം ആകാശം യൈസ്സയാഭൂതാവി
 ആശ്ചതുതരംഗിണീപതിം ആശ്ചതുതമവ തരംഗിണീപരീസ്തഭൂത: തം
 ന തെരു: ന ലംഭയാമാസുരഹൊ ആശ്ചതു: വിഹംഭിതവിഹംഭഗന്തരലാ
 അവി മണിഖചിതതൊരണശാഭിതാം നിജ്ജരപുരിയവലോദ്യഭൂതരം
 ഗിണീനാഥപാരം ന പ്രാപുരിദൈവാശ്ചതുതിരി ഭാവ: ൨൨

ന മന്തവതിത്രിയദശിന: പരം
 തദാഭവൻ സിന്ധുരസൈന്ധവാ അവി:
 നിതാന്തമാശ്ചാശ്രയണം തനീയസാം
 തന്നൊതി പുസാമവി സമ്പദം നനു ॥

൨൩

നേതി: തദാ തദാ: മന്തവതി മന്തവതി: പരം കൈവലം മന്ത: പുസ്തക
 രാഭവി മാഷ്ട്രാപി പ്രജാപതാവിതി മെദിനി അതിത്ര യദശിന: അരീത്രി
 യമപ്രത്യക്ഷം ദശിന: ദൃഷ്ടം ശീലവന്താ നാഭവൻ നഖഭൂവ: കിന്തു സിന്ധു
 സൈന്ധവാ: സിന്ധുരാ ഗജാ: മഹാമഗ്നപുഷ്പസ്തസിന്ധുരസ്തമജ: കപിരിതി
 വൈജയന്തീ സൈന്ധവാസ്തരഗാ അവി ഹയകൈ സമ്പദ്യ പുഷ്പമന്ത: അ
 തീത്രിയദശിന: അപ്രത്യക്ഷാമരാവതീദൃഷ്ടാർ അഭവൻ ആശ്ചാശ്രയണം ആ
 ശ്ചാനാം പുഷ്പാനാം ആശ്ചായാ: പാപ്താശ്ചൈതി ഇലൈ: ആശ്ചാശ്രയണം
 സ്രിയാം പുഷ്പൈതെനിസാരസ്വതൈ ആശ്രയണമാശ്രയ: കന്താ തനീയസാമ
 ല്ലാനാമചിശബ്ദസ്താദന്തം പുസാം ജനാനാം നിതന്തമചി: നമ്പദം
 ശ്രിയന്തനൊതി കന്തൈ നനീതി വിയക്കൈ തന്നൊത്രൈവൈത്യന്തം തഥാ ചാ
 പ്രത്യക്ഷസ്യ സഹസ്രാക്ഷപത്തനസ്യ തത്രതുലിവ്യവസ്തനോ വവലൊക്ത
 മന്തവതി: പരം പ്രവിണാ ന കിന്തു ശിരിജാസമാശ്രയതൈന വാഭിനോ ഗജാ
 ശ്ച നൈപുണ്യമാപുരിതി ഭാവ: അത്മാന്തസ്താസ: ൨൩

തത്ത്വനാസീരമുചതു നിജ്ജരാ
 നിപദയാമാസുരാനവിക്രമം ॥

അനീകിനീം ശൈവലിനീസമീപഗാം
കനീയസീന്താനുപകന്യകാമപി ॥

൨൪

തത ഇതി। തതാനന്തരം നിഷ്ജരാ ദേവഃ അമാനവിക്രമം ന വിദ്യതേ
മീനം പ്രമാണം യസ്യ സോമാനഃ അതുല ഇതി യാവൽ വിക്രമോ ബലം യ
സ്യ തം ശൂനാസീരമിത്രമുപേത്യ ഉപാഗമ്യ ശൈവലിനീസമീപഗാം ശൈവ
ലിന്യാ മന്ദാകീനീനാസ്സമീപം ഗച്ഛതീതി തഥാഭൂതം അനീകിനീം സൈനാം
കനീയസീമതിയുവതിം അനുജാമിതി ഗുഹ്യാത്മം കനീയാനതിയുനി സ്വാഭത്യ
പ്രാജ്ഞയൊസ്മിഷ്ടിതി മമദിനീ താം നൃപകന്യകാം നൃപസ്യ മലയദ്ധാജസ്യ
കന്യകാം കമാരീമപി നിവേദയാമാസുഃ വിജ്ഞാപയാമാസുഃ സുരപതിമുപഗ
മ്യ നിഷ്ജരാ സ്സപന്നീതീരവത്തിനീം സൈനാം രമണീയരൂപാം യുവതിം രാജ
സുതാഞ്ച വൃജിജ്ഞപന്നിതി ഭാവഃ

൨൪

അധിഷ്ഠിതാമന്ദതലഃ പുലൊമജാ
തിലൊത്തമാഭ്യാം സഹ ലെഖരാഡപി।
നിശ്ചയാ സാടൊപമുപാഗതാമദ
ശ്ചമം തടിന്ദ്രാസ്തടമാകലൊഭവൽ ॥

൨൫

അധീതി। പുലൊമജാതിലൊത്തമാഭ്യാം പുലൊമജാ പൌലൊമീ തിലൊ
ത്തമാസ്സരസ്സപന്യതമാ താഭ്യാം സഹധിഷ്ഠിതാമന്ദതലഃ അധിഷ്ഠിതമധിരൊവി
തം ആമന്ദസ്യ പത്ങ്കദേദസ്യ തലമുപരിഭാഗൊ യെന്ന സഃ ആമന്ദൊ വാസ്യ
ദൈവ സ്വാൽ ഖട്വാഭേദൈവീതി മമദിനീ ലെഖരാട് ദേവാനാം രാജാവി സാ
ടൊപം സഗമം യഥാ തഥാ തടിന്ദ്രാമന്ദാകീന്ദ്രാസ്തടം തീരമുപാഗതാം പ്രാ
പ്താം അഭ്യൂതം അമൃഷ്ടാസ്സൈനാനിശ്ചാക്രപ്രാകലസ്സംഭ്രാന്തൊഭവൽ ബഭ്രുവ
ഇന്ദ്രാബ്യാഭിസന്ദരീഭിസ്സഹ പത്ങ്കനിവിഷ്ടസ്യ ത്രിവിഷ്ടവേഷരസ്യ നദീസ
മീപമാഗതാ രണായ സൈനേഭി ശ്രവണൈ സമഭ്യമഭ്യഭിതി ഭാവഃ

൨൫

സ വൈജയന്താഗ്രമഥാധിരഹ്യ താം
വരൂമിനീം വീക്ഷ്യ ജയന്തദേശികഃ ।
സഹസ്രതാമപ്യനിമെഷതാനിജാം
സഹസ്രകൃതപഃ പ്രശശംസ ചക്ഷുഷാം ॥

൨൬

സ ഇതി। അമാനന്തരം ജയന്തദേശികഃ ജയന്തസ്യ ജനകഃ സ ഇന്ദ്രഃ
വൈജയന്താഗ്രം വൈജയന്തസ്യ പ്രാസാദസ്യാഗ്രം കൊടിം പ്രാസാദൊ വൈ
ജയന്ത ഇത്യമരഃ അധിരഹ്യാരഹ്യ താന്തടാതകാം വരൂമിനീം സൈനാമപി
വീക്ഷ്യ ഭൃഷ്ടാ നിജാമാതമീയാം ചക്ഷുഷാണൈത്രാണാം സഹസ്രസംഖ്യാകതാം
അനിമെഷതാനിമീലനശ്ചൂതപഞ്ച സഹസ്രകൃതസ്സഹസ്രശ ഇതി യാവൽ
പ്രശശംസ ശ്ലാഘിതവാൻ പ്രാസാദാജ്ഞാ യഥാതകാം സൈനാഞ്ചാവലൊക്യ

യായൽ സൗന്ദര്യനിരന്തരവലൊകനൊപയോഗിതെപന സ്വനയനാനാം
സഹസ്രതാം നിമേഷത്തുന്യതാഞ്ച പ്രശംസൈതി ഭാവഃ ൨൩

സ സാധു ജാനന്നപി താമോനാഷീ
മുവെയുഷീം യൊദ്ധുഃനീകസംവൃതാം ।
സ്വധാമ മെന്നെ ന തഥാ വൃഷാപ്യസൗ
യദേഷ സഗ്ഗ് കില മാനശാലിനാം ॥ ൨൪

സ ഇതി സോസൗ വൃഷാ താദൃശായമിന്ദ്രോപി അനീകസംവൃതാം
സൈന്യൈഃ പരിവൃതാം അത ഏവ യൊദ്ധ്യം യുദ്ധം കർത്തും സ്വധാമ സ്വ
ഗൃഹമുവെയുഷീം പ്രാപ്താനാം തടാതുകാം അമാനാഷീം മന്ത്രിതരാം ദേവീ
മിതി യാവൽ സാധു നിതരാം ജാനൻ വിദന്നപി തഥാ ജ്ഞാനാനുരൂപമിത്യു
ത്ഥം ന മെന്നെ ബഹുമാനം ന ചകാരേതി യൽ ഏഷ ബഹുമതിവിധാനാഭാവ
ഇത്യുത്ഥം മാനശാലിനാം അഭിമാനവതാം സഗ്ഗ് സ്വഭാവഃ കിലൈത്യേതിഹ്യേ
കിഞ്ച സ പ്രസിദ്ധഃ അസൗ വൃഷാ ഇന്ദ്രോപി അനീകസംവൃതാമുവെയുഷീം
പ്രാപ്താനാമമാനാഷീം ജാനന്നപി യൊദ്ധ്യം യുദ്ധം കർത്തും മെന്നെ സ്വധാമ
സ്വസ്വ ദൈഹമപി ഗൃഹഗേഹപ്രഭാവോ ധാമാനീത്യമഃ തഥാ ഇയം യഥാ
സൈന്യപരിവൃതാ തഥാ സൈന്യപരിവൃതം മെന്നെ തസ്മാസ്ത്രീതപാദിതി
ഭാവഃ ഏഷ മാനശാലിനാം സഗ്ഗ് കിലൈതി അഞ്ച ജാനൻ ജ്ഞാതാ സഃ
പ്രസിദ്ധഃ അസൗ വൃഷാ ഇന്ദ്രഃ അനീകസംവൃതാനാമമാനാഷീം മെന്നെ ജ്ഞാത
വാൻ യൽ യസ്താൽകാരണാൽ താം ദേവീം മെന്നെ തൽ തസ്താൽ യൊദ്ധ്യുന്ന
മെന്നെ കിന്തു സ്വധാമ സ്വഗൃഹം സാധു സമീപീനം കൃതാത്ഥം മെന്നെ ഏഷ
സഗ്ഗ് യുദ്ധാഭിലാഷനിയയഃ മാനശാലിനാം കില ന ജ്ഞാനിനാമിതി ഭാവഃ
ഇന്ദ്രോപീയം ദേവീ സംപ്രാപ്തേതി ജാനന്നപി യുദ്ധോദ്യോഗമവലൊക്യ
ബഹുമതിനചകാര കലഹാത്ഥമാരംഭേ കാ വാത്രബഹുമതിരിത്യയമേവ മഃ
നിനാം സ്വഭാവഃ കിലൈതി പ്രഥമഃ ജ്ഞാതാപ്യജ്ഞാതൈവ യൊദ്ധ്യം മെന്നെ
തത്രാപി സസൈന്യതപമപി നൈച്ഛൽ ഏഷ പരിഭ്രമരൂപായം സ്വഭാവഃ
മാനിനാമപി ഭവതി കിലൈതി ദ്വിതീയഃ ജ്ഞാതായമിത്സ്മാമാഗതെയം ദേ
വീ ന മാനാഷീതി യസ്താമെന്നെ തസ്താത്തഥാ യൊദ്ധ്യുന്നമെന്നെ കിന്തു സ്വഗൃ
ഹമപി ഭദ്രമന്ത്രത ഏഷ യുദ്ധോദ്യോഗരൂപനിയയഃ മാന്വിനാം കില ന
ജ്ഞാനിനാമിതി തൃതീയായമാശയഃ ൨൫

ന യാവദദൈരാവണമഗ്രവാരണം
സ്വപരാട് സമാരുഹ്യ രണാഭിഷേണനം ।
ചകാര രൊഷേണ തമൈത്യ കർമ്മൊ
വദന്തദാഥമുണ്ണിരഗ്രണീസ്സതാം ॥ ൨൬

നേതി॥ രൊഷെണ കൊപേന (ഭീഷണോ ഭയങ്കരഃ) സ്വരാധിപഃ ഐ
 രാവണം ഐരാവതനാമാനം അഗ്രവാരണം അഗ്രം വരിഷം വാരണം കം
 ജരം സമാഭ്യന്തു രണാഭിഷെണനം യുദ്ധായാഭിമുഖതേന ഗമനം യൽ സേന
 യാഭിഗമനമരൗ തദഭിഷെണനമിത്യമരഃ യാവന ചകാര തദാ താവദിത്യത്ഥഃ
 സതാം സുധിയാം സൽ സുധീരിത്യമരഃ അഗ്രണീഃ പുരസ്സരഃ അഥവ്വണീഃ ദേശി
 കൊ ബുദ്ധ്യതിരിതി യാവൽ അഥവ്വണിനാഥവ്വജ്ഞാബ്രാഹ്മണേ ച പുരോധ
 സീതി മെലിനീ തമിത്രമെത്യ പ്രാപ്യാവദഭക്തവാൻ കമ്മംജുഭി ബുദ്ധസ്ഥിവി
 ശേഷണം യാവദ്യുദ്ധായ ഗജമാഭ്യ നാഭിനിക്തശ്ശക്തഃ താവൽ ഗുരന്യമെത്യോ
 ബ്രവീദിതി ഭാവഃ

൨൮

രണോദ്യമെന്നാലമെന്ന തെയുനാ

കൃണോതി കിം കമ്മ വിശാരദോഹലം ।

അണീയസീ നെയമുമാ മഹീയസീ

വുണീഷപ ദാസ്യം യദി ഭദ്രമിച്ഛസി ॥

൨൯

രണേതി॥ അധുനേദാനീം തേ തവ അന്നേന രണോദ്യമേന യുദ്ധോ
 ദ്വ്യാഗേന അലം പശ്ചാപ്തം അലം ഭൂഷണപശ്ചാപ്താവിത്യമരഃ വിശാരദോ നി
 പുണ്ഃ അഹലം നിഷ്ഠയോജനം കമ്മ കൃത്യം കൃണോതി കിം 'പ്രയോജനമനുഭി
 ഗ്നു ന മന്ദോപി പ്രവർത്ത' ഇതി വചനാനുകരണൈവൈത്യത്ഥഃ ഇയം രാ
 ജസുതാ അണീയസീ അല്പതരാന കിന്തു മഹീയസീ ഏഷാ ഉമാ പാവ്തതീ
 യാപ ഭദ്രം മംഗളമിച്ഛസി അഭിലഷസി യദി ദാസ്യദാസതപം വുണീഷപ യാ
 ചസപ കിമനഞ്ചേന സമരാധംബരണ കൊവി നിഷ്ഠലം കമ്മ ന കരുതേ ഇ
 മമല്ലാ ന കിന്തു പാവ്തൈവ മംഗളമഭിലഷസി യദി പാദയോരഭിവാദ്യം ഭാ
 ണ്യാ ഭവേയമംബ യവേ'തി വരയൈത്യുക്തവാൻ ഗുരഭിതി ഭാവഃ

൩൦

പുരാശമധീയകലാവദഃപിതു

സ്തപയാ മദൃക്താമരനാഥ ഭാരതീ ।

ന വിസ്മതാ സാബ്രതമപ്തലം യദി

ശ്രയാംബികാമാശ്രിതവത്സലാം ജവാൽ ।

൩൧

പുരേതി॥ ഹേ അമരനാഥ പുരാ പൂർവ്വമദഃപിതരമുഷ്ടാഃ പിതൃർജയലാപ
 ജന്യൈത്യത്ഥഃ അശ്വമധീയകലൗ അശ്വമധ്യേതരഗാത്രമകലഹേ കലിസ്സപ്രാൽ
 കലഹ ഇതി മെലിനീ മദൃക്താ മയാ ഈശിതാ ഭാരതീ വാണീ തപയാ സാബ്ര
 തമിദാനിമചി ന വിസ്മതാ സ്മതാ യദീത്യത്ഥഃ അലമത്യുന്മാശ്രിതവത്സലാം ആ
 ശ്രിതജനേഷു വത്സലാം സ്നേഹയുക്താമംബികാദൈവീം ജവാൽ ശ്രയാശ്രയ
 സ്വ പൂർവ്വമശ്വമധോവഹരണജനിതേ കലഹേ മലിഹിതരാ 'അലം വലാരേ ക
 ലിനാ നിയത്യാ ബലം ബലീയാനവീ' ത്വാദി ന വിസ്മതാ ചൈൽ ശ്രിതജനവത്സ
 ലാദന്ദവീമാശ്രയൈത്യുക്തവാദിതി ഭാവഃ

൩൨

സ ചാരുവാചാ ശതമനുരപ്യഭൂ
 ദൈവതമനുന തു ചിത്രമാതു യൽ
 വിചിത്രമുത്സാരിതകുഞ്ചരൊപി സൻ
 ബഭ്രുവ മൌലീകൃതകുഞ്ചരീപദഃ ॥

൩൧

സ ഇതി! സ ഇന്ദ്രശ്ചതമന്യുഃ ശതം മനുവൊ രൊഷാ യജ്ഞാശ്ച യസ്യ സ തഥാവി മന്യുഃ കൊപേ ച യജ്ഞേ ചൈതി സാരസപതഃ ചാരുവാചാ ചാരോ ബുഹുസ്സതെഷ്ടാ ചാപ്താ മനോജ്ഞയാ വാചാ ഗിരാ ചാരുബുഹുസ്സതൌ പും സി ശൊഭനൈപ്യഭിയയവദിതി മെദിനീ ആതു ശീഘ്രം അപൈതമന്യുഃ അ പൈതഃ മന്യുഃ കൊപൊ യസ്താന്തമാത്രേ അഭൂൽ ബഭ്രുവേതി യൽ തദിത്യുച്യാ ഹാത്യാ ചിത്രമതുതന്ന കിന്തു ഉത്സാരിതകുഞ്ചരഃ ഉത്സാരിതാ വിഭ്രാവിതാഃ കുഞ്ചരാ രാക്ഷസാ യെന്ന തഥാഭൂതൊപി കുഞ്ചരഃ കീകസാരമജ ഇത്യമരഃ മൌ ലീകൃതകുഞ്ചരീപദഃ മൌലീകൃതേ ശിരൊഭൂഷണതൈന ധാരിതേ കുഞ്ചുരാ രാ ക്ഷസ്യഃ പദേ യെന്നേതി വിരൊധഃ കുഞ്ചുരാ ഉചായഃ പദേ പാദൌ യെ ന തഥാഭൂതൊ ബഭ്രുവേതി യൽ കുഞ്ചുര്യുചായാം നാ രക്ഷഃപാപയൊഭ്ഷ ജാന്തര ഇതി മെദിനീ തൽ വിചിത്രമാശ്ചുചിത്യത്വം അതികൊപനസ്യാപി ശൊഭനവചനശ്രവണാൽ അക്രൊധതപസംഭവേന ശുഭവചനഗൌരവേണ വാ ശാന്തകൊപതപസംഭവാദഭയമാൽഭയനൈതി കിന്തു വിഭ്രാവിതരാക്ഷസ സ്വ രാക്ഷസീപാദയോഃ സ്വപമുല്ല്പി ഭൂഷണതൈന ധാരണമേവ വിചിത്രമിതി തഥാച ശുഭവചനമവധാത്വ പാപ്തൃതഃ പാദയോഃ പ്രണനാമൈതി ഭാവഃ ൩൧

സഗാഢദൌ കാമദൃഘാമഭീഷ്ടദാ
 നഗാനനഘാശ്ച മണീന്ദുഗീദഗൌ ।
 സ്രജഞ്ച ചിന്താമണിനിമ്ബിതാന്തദാ
 സ്വപ്രത്യപമസ്യാസ്സമനുസ്മരണിവ ॥

൩൨

സ ഇതി! സ ഇന്ദ്രഃ തദാ തദാനീം ഭൂഗീദഗൌ തടാതകായാ ഇത്യത്വം കാമദൃഘാമഭീഷ്ടദോഗ്ധ്രീം ഗാം ധനാം കാമധനാമിത്യത്വം അഭീഷ്ടദാൻ വാഞ്ചപിതാത്ഥദാതുൻ അഗാൻ കല്പകാഭീനിതി യാവൽ അനഘാൻ ന വില്പ തൌഷ്മജ്യപ്തം യേഷാന്നൈനഘാഃ താന്മണീൻ രത്നാനി ചിന്താമണിനിമ്ബി താം ചിന്താമണിരത്തന രചിതാം സ്രജം മാലാഞ്ചാസ്യാസ്സടാതകായാഃ സ്വപ്ര ത്വം തഥാച ഹരിവംശേ അനിരുദ്ധസ്യതൌ 'തൊഷയിഷ്യാമി താദൈവീം സപ്തലൊകനമസ്തതാം, മഹേന്ദ്രവിഷ്ണുഭഗിനീനമാജ്ഞാത്മഹിതായ വൈ' ഇതി സമാസ്സരൻ സമൃക് സ്മരണിവ ദദൌ ദത്തവാൻ തഥാച കാമധനാകല്പകാഭീൻ ഭഗിനീതപസ്താതവിച ദത്തവാൻ ലൊകേ സ്വപ്രഹമാഗതായാം ഭഗിന്യാം താസ്വൈ ധനപാദിമണിനലങ്കാരാശ്ച വിതരണീതി പ്രസിദ്ധഃ ഉക്തപ്ര ക്ഷാ

സ വാതരൂക്ഷസ്യ ന വാവദുകതാം
യദാനുമനേ വചസാമധീശപരഃ ।

തദാ തദ്യുതപലാലലാഘവം

ദിവേഷസാമപതരാം കിലാവലിഃ ॥ ന ന

സഇതി വചസം വാചാം അധീശപരഃ പരീഃ സ ബുദ്ധസ്സതിശിത്യത്വം
വാതരൂക്ഷസ്യ ശക്യമാനഃ വാതരൂക്ഷസ്യ വാഹുലോക്തകയോക്തകാഭ്യക്തം ഇ
തി മേദിനീ വാവദുകതാം വാക്യതാം ജ്യാഹ്വേഷവതപരിത്യുത്വം വാവദുകസ്യ
വക്തരീത്യമരഃ യദാ നാനാമനേ നാനാജ്ഞാത തദാ ദിവേഷസാമനേവാനാ
മാവലിഃ പശ്ചിമീ തദ്യുതപലാലലാഘവം തദ്യുതസ്യ വാതരൂക്ഷഃ പരാഭ്യു
തേ തതേ വാതരൂക്ഷേണ ചണ്ഡമാഭതേന ഉദ്യുതാനാം കംചിതാനാം പ
ലാലാനാം ശാഖിതണാനാം ലാഘവം ലാഘുതാം ആപതരാം അധീശനേന പ്രാ
പ കിലവൈതൃതിഹ്വേ യദാ ബുദ്ധസ്സതിസ്സരപരിചാപഹ്വേഷനാനാപമരത
തൽക്ഷണമേവ ദൈവപശ്ചിമഃ യദാ യദാഹ്വീയമാനാ ചണ്ഡമാഭതേന ബലൽപ
ലാലമിവ വിദൃതാ ദിശിദിശീതി ഭാവഃ

ന ന

അമന്ത്വവർഷാപ്പിതവിത്തസംഗതി
നിവന്ത്യ മന്ത്വേന്ദ്രസുതാ വരൂമിനിം ।
നിവന്തമാനാഗിജിഗീഷയാഗമ

നൂഹ്വന്തമാത്രേണ തദീയപത്തനം ॥ ന.൪

അമന്ത്വവി। അമന്ത്വവർഷാപ്പിതവിത്തസംഗതിഃ അമന്ത്വാനന്തോ
നാം വർഷേണ ഏതേന ഇതേന ഇതിയാവത് അർപ്പിതാനാം ഭജനാനാം ഭൂ
വിണാഗം സംഗതിസ്സമുദയോ ഏന്ദ്രാസ്താ മന്ത്വേന്ദ്രസുതാ നരേന്ദ്രപുത്രീ വരൂ
മിനിം സേനാം നിവന്ത്യ സ്വയമപഗ്നിജിഗീഷയാ അഗ്നൈർവഹ്വേഷജിഗീഷ
യാജൈതുമിച്ഛയാ നിവന്തമാനാ നിവൃത്താസതീ നൂഹ്വന്തമാത്രേണ മിനാധിക
യൈവ ദൈവ ഇ നാസ്ത്രൈർജ്ജ്വന്തൈസ്സീതി യദവഃ തദീയപത്തനം തസ്മാ
ഗ്നൈദം തദീയം പത്തനം പുരം പത്തനം പുക്കഭേദനമിത്യമരഃ അഗമത് പ്രാ
പ തഥാ ച സുരപരിഭത്തം വിത്തജാതമംഗീകൃത്യ തതോ നിവൃത്താഗിജയായ
തദീയം പുരമാപേതി ഭാവഃ

ന.൪

നിശ്ച്യ ചമപാ സമമാഗതാമിദാ
മജിന്ദസിമാനമുചൈത്യവത്യ ച ।
സമേത്യ സുക്ഷ്മാപി നനാമ കൈവദാ
സ്വപനാമ കപ്തന്നിവ സാത്മമാദരാൽ ॥

ന ൫

നിശ്ചൈതി। സുക്ഷ്മാഗിരപി സുക്ഷ്മഃ സ്വാൽ കൈതവഃ യാദാഞ്ച പു
സൃണൗ ത്രിഷു ചാപ്തക ഇതി മേദിനീ ചമപാ സേനയാ നമേളിദസിമാനം

ബഹിദ്പാരദേശം പ്രഘോഷപ്രഘോഷാഭിനോ ബഹിദ്പാരപ്രകാശകൈത്യമരഃ
ആഗതാം പ്രാപ്താമിമാം രാജപുത്രീം നിശ്ശൃ ആതപാ സമേത്യ സമീപമാഗത്യ
ഉമാ പാവ്തീത്യവേത്യ ജ്ഞാതപാ ച കൈവലം ഭൂതം ആദരാൽ ആദരേണ സ്വ
നാമ സ്വസ്വ നാമ അല്ലാതമകസ്യക്ഷ്യത്രവാഭിധാനം സാതം സപ്രയോജനം
കവ്നീവേത്യ ത്വപ്രേക്ഷാ നനാമ പ്രണാമമകരോൽ അഗ്നിരപ്യാഗതാമെന്നാമു
മെതി ജ്ഞാതപാ സുകേഷ്ണാഹമംബ ഹെ രക്ഷേതി സ്വപ്ലാതമകതാം പ്രകടയ
ന്നിവ സാദരം പ്രാണസീദിതി ഭാവഃ ഉത്പ്രേക്ഷാ

൩൫

യദഗ്രഹീദഗ്രസരാദിവൈകസാ

മുദഗ്രമാർച്ചാഗ്രമസൗ ച വാസസാം ।

സമഗ്രസമ്പത്തിരപി പ്രസാദ്യ സാ

തദഗ്രധർമ്മാ ഹി സുതാവലൈശ്ശം ॥

൩൬

യദിതി ആർച്ചാ പുഷ്പാ അസൗ തടാതകാ സമഗ്രസമ്പത്തിഃ സമ്പുഷ്ണസ
മ്പദവി ലിവൈകസാം ദൈവാനാമഗ്രസരാൽ പ്രഥമാദഗ്നൈരിത്യർത്ഥഃ 'അഗ്നിര
ഗ്രേ പ്രഥമോ ദൈവതാനാ' മിതി ആതഃ ഉദഗ്രമുൽകൃഷ്ടം വാസസാം വസ്ത്രാ
ണാം അഗ്രം സമൂഹം അഗ്രം പുരസ്കാദപരി പരിമാണേ പലസ്വ ച ആലംബ
നേ സമൂഹേ ചെടി മെലിനീ അഗ്രഹീൽ സ്വീകൃതവതീതി യൽ തത്സ്വീകാര
ഇത്യർത്ഥഃ സുതാവലഃ സുതാനാം പുത്രാണാം പുത്രീണാഞ്ച ആവലൈഃ
പഷ്ട്കൃതാഃ അഗ്രധർമ്മാ ഹി അഗ്രഃ പ്രധാനഃ ധർമ്മാ ന്വായഃ ഖലപിത്യർത്ഥഃ ധർമ്മാഃ
പുണ്യമന്ത്വായാ ഇത്യമരസാ പുണ്യനാപുണ്യവസ്ത്രാണി പ്രസാദാഗ്രഹീൽ
സ്വസ്യാഗ്നിസംഭൂതപാൽ പിതൃസ്സ കാശാഭാജനാനാം സമഗ്രസമ്പതപി
വസ്ത്രാദിഗുണസ്വ ന്വായത്വാദിവേത്യുത്പ്രേക്ഷാത്മാന്തരന്ത്വാസയൊസ്സ
കരഃ

൩൬

തതസ്സ്വപമാസാദ്യ വലതദിരാലയം

ബലൈവ്യതാം വീക്ഷ്യ നൃപാലകന്യകാം ।

ഭൂധാതിവേലം കലുഷീഭവഭൂദഃ

പരേതരാജഃ വലു കാലതൊചിതാ ॥

൩൭

തത ഇതി തതാനന്തരം സ്വന്നിജം ആലയം നിലയം ആസാദ്യ
പ്രാപ്യ വലക്ഷീഃ പരിതൊ നിരല്യ ഭൂമക്ഷീഃ ബലൈസ്സൈന്യൈഃ വൃതാം യ
ക്താം നൃപാലകന്യകാം രാജപുത്രീന്തടാതകാമിതി യാവൽ വീക്ഷ്യാലൊക്യ
ഭൂധാ കൊപന ത്വക്വൈ സ്രിയാമിത്യമരഃ അതിവേലം ഭൂതം കലുഷീഭവ
ഭൂദഃ കലുഷം ക്ഷുഷ്ണം സമ്പദ്യ ത ഇതി കലുഷീഭവത് ഹൽ മനോ യസ്യ
പരേതരാജഃ യമസ്യ സമവർ്തീ പരേതരാധിത്യമരഃ കാലതാ ലളയോര
ഭേദാൽ കാളതാ ക്ഷുഷ്ണവർ്ണതാ കാലതപഞ്ച ഉചിതാ യക്താ ഖലപിത്യർത്ഥഃ
പുരംനിരന്ധക്ഷീസ്സൈന്യൈസ്സമംഗതാമിമാമാലൊക്യ ക്ഷുഷ്ണമനസഃ കീനാശ
സ്യ ക്ഷുഷ്ണവർ്ണതാജഃയദൈതി ഭാവഃ

൩൮

നവാംബുദാദ്യൈ തയാപലാളിതൈ
 തലൈ ധരിത്രാ ഇവ സൈന്യകൈതനോൽ |
 സ സീരജാലൈരിവ സായകൈസ്സുപകൈഃ
 കലാം സ്വകീനാശതയാനുശീലിതാം ||

൩൮

നഖേതി। സ ശമന ഇത്യർത്ഥഃ നവാംബുദാദ്യോ നവാനാശതയാനാമം
 ബുദാനാം മെഖാനാം ആദ്യോ പക്ഷ്കോ ഇവ തയാ ദേവ്യോ ഉപലാളിതൈ
 സന്തോഷിതൈ അന്യത്ര വാഹിതത്വപര്യോധിതി ഭാവഃ ധരിത്രാഃ തലൈ ഭൂതല
 ഇവൈത്യർത്ഥഃ സൈന്യകൈ ബലൈ ബലം സൈന്യമിത്യർത്ഥഃ സീരജാലൈഃ
 ലാംഗലഗണൈരിവ സ്വകൈർന്നിജൈസ്സായകൈശ്ചാണൈഃ സായകഃ പ്ര
 ഹരഃ കാന്ധ ഇത്യർത്ഥഃ സ്വകീനാശതയാ സ്വസ്വ കീനാശതാ കഷ്കതാ യമ
 താ ച തയാ കീനാശഃ കഷ്കൈ യമ ഇത്യർത്ഥഃ അനുശീലിതാം അഭ്യസാം ക
 ലാം ഭേദനചാതുര്യം വിദ്രാചാതുര്യയോഃ കലതി ഹമമലന്ദ്രഃ അതനോച്ച
 കാര കീനാശാഭിധാനവതൈന ധർമ്മരാജാഭിനവജലധാരാവദ്യൈ കാദ്യോ
 തോഷിതൈ ഭൂതല ഇവ ബലൈ ലാംഗലഗണൈരിവ ബാണജാലൈസ്സുപകീ
 നാശതാചാതുര്യമദ്യുസ്തഞ്ചിരൈ പ്രകാശിതവാനിത്യനൈന കഷ്ക ഇവ ഭൂ
 വിഭാരണൈ പ്രയാസമെവാശ്രുഗജാലകൈഃ നികൃത്തപാദോണിശിരോംസോ
 മമമ്ണശ്ചകാര സൈനികാനിതി ഭാവഃ

൩൮

കടാക്ഷനിഷ്ഠനികൃപാപ്യസൗ സദാ
 തടാതകാഭൂദതികൊപനാ തദാ |
 നടീവ സംക്രാന്തരസാന്തരാ സദീ
 ത്വപാഗതാ സംസ്തഗതഗ്രായഷ്ടികാ ||

൩൯

കടാക്ഷേതി। അസൗ തടാതകാ സദാ സർവ്വദാ കടാക്ഷനിഷ്ഠനികൃപാ
 കടാക്ഷയോന്മത്താന്തയോന്നിഷ്ഠനിവീ സ്രവന്തീ കൃപന്മകവാ യസ്യസ്സോ
 തഥാപി തദാ സൈന്യകദനസമയ ഇത്യർത്ഥഃ അതികൊപനാതികൊപവ
 ത്വഭൂൽ ബഭൂവ സദാ ഭയോവത്വാഃ സ്വപദി കൊപനാത്പം കഥമിത്യുത ആഹ
 സംക്രാന്തരസാന്തരാ സംക്രാന്തോ രസാന്തരോന്മത്തസോ യയാ താദൃശീ നടീ
 വ നന്തകീവൈത്യപമാ സമിത്യുപാഗതാ സമിതിം യുദ്ധം സഭാമുപാഗതാ
 പ്രാപ്താ സംഖ്യൈ സഭായാം സമിതിരിത്യഭയത്വാമർത്ഥഃ സംസ്തഗതഗ്രായഷ്ടികാ
 അലക്സ്യത്രപ്രശസ്തശരീരാ വിശേഷണഭേദം ഭേദയോരപി സംധാരണം സർവ്വ
 ദാ കരുണാവരുണാലയാപി സ്വപജനദൈന്യമാലക്ഷ്യ തൽക്ഷണമേവ യഥാ
 രംഗമണ്ഡപംഗീകൃതകൃതംഗാരരസാ സ്വദിവി തദിതരമവലംബതൈ രസംലാ
 സികാ തദഭേദതികൊപനാ ബഭൂവേതി ഭാവഃ

൩൯

അതീവ രൊഷാതിശയസ്തദഭൂ
 ചദാമവേഷ്ണാഥ മധാങ്കണൈംബികാം |

യോദിദിസ്സംയമിനിനിവാസിഭി

നിസുംഭമുഖ്യൈർമുഖമെസുരരെരിവ ||

൪൦

അതിവെതി: അമാനന്തരം മൃഗാജ്ഞ രണാജിരെ അതീവ രൊഷാ
തിശയസ്സരദ്രേച്ഛദാം അതീവരൊഷാതിശയേന കൊപാതിരെക്കണ സ്ത
രൻ സഞ്ചയൻ രദച്ഛദോധരോ യസ്യാസ്സാം അഞ്ചികാദേവീമവൈക്ഷ്യ ഭൃഷ്ടാ
നിസുംഭമുഖ്യൈ: നിസുംഭോ മുഖ്യ: യേഷാന്നൈ: അസുരരേ: ദൈത്യൈരിവ
സംയമിനിനിവാസിഭി: സംയമിത്വാമന്തകുപ്താം വാസശീലൈർത്ഥാഭിഭി
മ്ബരാജപ്രഭൃതിഭി: മുഖമെ മൊഹിതം ഭാവേ ചിട് “യശോഭാനദിനീം സാ
ക്ഷാദീക്ഷ്യ രൊഷാവിവൈക്ഷണാം | നിസുംഭമുഖ്യാ മുഹൂർത്തേനവാ” ഇതി
ദേവീഭാഗവതേ തഥാ ച ക്രോധാതിശയകമ്പമാനാധരപുകാമവൈക്ഷ്യ നിസും
ഭാദയോ നിചിമ്പവൈരിണ ഇവാഞ്ചികാം യമാദയോ മുഹൂർത്തി ഭാവേഭം

സചിത്രശ്ലാഘാ യമരാധ്യവൈത്യ താം

ന ചിത്രമംശ്രോ: പ്രണനാമ യത്തദാ |

ജഗത്രയൊൽപത്തിവിപത്തിസംസ്ഥിതി

പ്രവത്തകാ യച്ഛരണാ അജാ അവി ||

൪൧

സചിത്രേതി: യമരാട് യമ: സചിത്രശ്ലാഘ: ചിത്രശ്ലാഘന സഹിത
സ്തൻ താന്തകാതകാമിത്യർത്ഥ: ഉപൈത്യസമീപമാഗത്യ അംശ്രോശ്ചരണയൊ:
പ്രണനാമ നമയ്ക്കെ ഇതി യൽ തൽ ചിത്രമത്തേന യച്ഛസ്താൽ ജഗത്ര
യാണാമുൽപത്തിജ്ഞ സൃഷ്ടിരിതി യാവൽ വിപത്തിസ്സംഹാര: സംസ്ഥിതി
രക്ഷാ താ: പ്രവത്തയന്തി കർവ്വന്തിതി തഥാഭൂതാ: അജാ: ബ്രഹ്മശക്തൈ:
അവി യച്ഛരണാ: യൌ ദേവീപാദാവിതി യഥാ യാ ദൈവ്യവ ശരണമാശ്ര
യോ യേഷാന്തഥാഭൂതാ: ശരണം ഗ്രഹരക്ഷിത്രോരിത്യർത്ഥ: അജാ ബ്രഹ്മ
ശക്തൈ: ഇതി സാരസ്വത: സൃഷ്ട്വാഭിപ്രവത്തകാ ബ്രഹ്മാദേയേപി യാ
മേവ യാവൈവ വാ ചാശ്രിതാ: തസ്യാശ്ചരണയായ്തമ: പ്രണനാമൈത്യർത്ഥ
തം കിമത്രേതി ഭാവ: ൪൧

സ്തകാഗസോപ്യസ്വ തടാതകാപദാം

പടാസനാമന്ദകാദികാന്തദാ |

സ്തകം പ്രജഗ്രാഹ വടച്ഛദോദേരി

നടേശഭക്താൽകടതാസുതരിവ ||

൪൨

സ്തകേതി: തദാ അഭിവാദനസമയേ വടച്ഛദോദേരി വടച്ഛദോ: വടപത്ര
ഭിവ ഉദരം ജരം യസ്യാസ്സാ അസൌ തടാതകാ സ്തകാഗസ: സ്തകം ആത്മ
നാ സാമ ക്ഷമകരണാൽ വ്യക്തം ആഗ: അപരാധോ യസ്വ തഥാ അസ്വ യമ
സ്വ പടാസനാമന്ദകാദികാം പദാ: വശ്രാണി ആസനാവി: സിംഹാസനാവി:

ആമന്ദോഃ ഖട്വാഭഭേദോഃ ആമന്ദോ വാസുഭഭവേ സ്യാത് ഖട്വാഭഭഭവേതി മേ
 ദിനീ ക്കാസ്തൂണാദിരവിതാസുരണാം ഏതേ ആമന്ദോ യസ്ത്വാസ്താമുപദാമുപമാ
 രം ഉപമാരസ്യമൊപഭേദമരഃ നഭശ്ശാസ്ത്ര പരമേശ്വരസ്യ ഭക്തേഷു ഉൽക
 ടഃ അധികഃ ശ്രേഷ്ഠ ഇത്യർത്ഥഃ തസ്യ ഭാവസ്തത്വാത്യാസ്തൃതിഃ സ്മരണം തസ്താദി
 ന പ്രജഗ്രാഹ സീദ്ധകാരസ്തേ കണിശ്ശയേ അപരാധവിധായീനൊപ്യസ്യ ചന്ദ്ര
 മൃഡഭക്തവർത്തുതാഭവേ പടാഭ്യുപഹാരമംഗീചകാരേതി ഭാവഃ ഉൽപ്രേ
 ക്ഷാ

൪൨

പുതാ വൃതാം കഞ്ചുരചക്രവർതുപി
 പ്രഹാരലിപ്തോപനതാമമാംബികാം |
 പ്രസാദയാമാസ തുരീയദികപതി
 ഭൂപും കരൈരാശരഭൂതബാസവാത് ||

൪൩

പുതേതി തുരീയദികപതിഃ ഐന്ദ്രാദികുമണേ തുരീയദിശഃ പരിന്ദാ
 മഃ കഞ്ചുരചക്രവർത്തി രാക്ഷസസാമുഭഭേദമോ നിരൂപ്തതിസ്തോപി പ്രഹാരലി
 പ്തോപനതാം പ്രഹാരായ യുദ്ധായ ലിപ്താ വാഞ്ചരാ തയാ ഉപനതാം പ്രാപ്താ
 മത ഏവ പുതാ സൈനയാ വൃതാം യുതാം ആവൃതാമിതി വാ പദജ്ഞേദഃ അംബി
 കാന്ദേവീമിമാം ആശരഭൂതബാസവാത് ആശരാൽ അഗ്നഃ രാക്ഷസാമു
 ഭവതീതി ഭൂഃ തസ്യ ഭാവസ്തത്വം ആശരസ്യ പുരാൻ വൈശ്വാനരേ ച രജ
 നീചര ഇതി മേദിനീ തദ്ഭൂതം യൽ ബാസവം ബന്ധുത്വം തസ്താദിവെത്യുൽ
 പ്രേക്ഷാ കരൈർബുവിഭ്രവ്യഃ ബലിഹസ്താംശവഃ കരാ ഇത്യർത്ഥഃ പ്രസാദ
 യാമാസ പ്രസന്നമകരോൽ ധ്രുവമിത്യുൽപ്രേക്ഷാബീജം സ്വപ്ന രാക്ഷസ
 ത്വാത് ദ്രവ്യാശ്വാശരഭൂതബന്ധുതാമാലക്ഷ്യവ കരാൻ ഭക്താ പ്രസന്നബുക്താ
 രേതി ഭാവഃ ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ

൪൪

ജലാധികൃൽപത്തനവത്തിനാനതതോ
 ബലീയസാം കാമ്യകുബാണശാലിനാം
 വിഖൊമദാസതപഃവൽയഭ്രണ
 ശരൈര്യദേഷാപ്യലഭതേ ഹി തത് ||

൪൫

ജലാധികൃദിഹി തതാനന്തരം ബലീയസാം ബലവതാം കാമ്യകുബാണ
 ശാലിനാം കാമ്യകുബാണഭിച്ഛാണൈശ്ശരൈശ്ച ശാലിനാം ശൊഭിനാം ജ
 ലാധികൃൽപത്തനവത്തിനാം ജലാധികൃതോ വരണസ്യ പരമനെ നശരേ പ
 ത്തനം പുക്കഭേദനമിത്യർത്ഥഃ വത്തിനും സമാനം ശീലമേഷാന്നൈഷാം വര
 ണഭക്താനാമിതി യാവൽ വിഖൊമദാസത്വം വരണഭാസതാം രണേ യ
 ഹൈ ഏഷാപി ശത്രുഭാ ദ്രവ്യപി ശരൈർബുഭാണൈരവൽയപി യൽ തപി
 ഹൊമദാസതപഃവൽയമിത്യർത്ഥഃ തത്തുതം ആശ്ചര്യം ഹീതി വിതത്ക പ്രസി

കലൗ വാ വിഖ്യാമസ്തു പ്രതീപെ സ്താൽ ഭജംഗേ വരണേ ശൂനീതി മെദിനീ
 പ്രതീപൊ ദാസശബ്ദഃ സാദ ഇതി ഭവതി നസ്യ ഭാവസ്വതപം സന്നതാമിത്യു
 ത്തം സാദസ്സന്നേ ച തരോവ ഇതി സാരേ തമഃച സ്വത ഏവ വരണദാസ
 തപമാപന്നാനാം ഇയമപി രണേ ശരൈർവ്വരണദാസതപമെവാവധ്യയദിതി
 യത്തരൈരവശ്യാമിതി ഭാവഃ പരമാത്മതസ്തു വാരണാനാം സന്നതാ ജാതേ
 ബ്രവഗതവ്യം ൪൪

തതഃ പ്രചൈതഃപ്രതിപാദിതാനൃസൗ
 വസ്യന്തുപാദായ മുദാ സദാഗതഃ ;
 പുരം സരംഹസ്തരമാവുണൊദുണൊ
 ത്സുകാംബികാ സാകമനീകസഞ്ചയൈഃ ॥ ൪൫

തത ഇതി തതോംബികാ ദൈവീ പ്രചൈതഃപ്രതിപാദിതാനി പ്രചൈത
 സാ വരണേന പ്രചൈതാ വരണ ഇത്യമരഃ പ്രതിപാദിതാനി ഭത്താനി വസ്യ
 നി ധനാനി ധനം വസ്യിത്യമരഃ മുദാ തൊഷണ ഉപാദായ സ്വീകൃത്യ ര
 ണൊത്സുകാ യുദ്ധോത്സാഹവതീ സതീ അനീകസഞ്ചയൈസ്സന്നാനിചയൈ
 സ്സാകം സദാഗതത്വായൈഃ മാതരിശ്വാ സദാഗതിരിത്യമരഃ പുരം പത്തനം
 സരംഹസ്തരമതിവെഗം യഥാ തഥാ ആവുണൊൽ വാരയാമാസ വരണഭത്തം
 ദ്രാണജാതമംഗീകൃത്യാനീകനിചയൈസ്സമാശുഗസ്യ നഗരം സംഗരൊത്സാ
 ഹാനിവാരയാമാസേതി ഭാവഃ ൪൫

അഥാശുഗസ്സന്യതി തദ്ധനുശ്ചതൈ
 സ്സനാമഭിസ്സംശിതകൊടിഭിർഭം .
 നിരസ്തസാരൊ ഭജഗൈരിവായതൈ
 സ്സമീരണതപം സഹസാ സമാചരൽ ॥ ൪൬

അഥേതി അഥാനന്തരമാശുഗോ വായുഃ ആശുഗോ വായുവിശിഖാവിത്യ
 മരഃ സംയതി യുദ്ധേ തദ്ധനുശ്ചതൈസ്സന്യാ ദൈവ്യാ ധനുഷത്വാപാൽ ച്യു
 തൈന്നിഗ്നതൈഃ സംശിതകൊടിഭിഃ സുതീക്ഷ്ണാഗ്രൈഃ ഭജഗൈസ്സമേച്ഛ
 തിവായതൈഃ ദീപ്തൈസ്സനാമഭിസ്സമാനമാശുഗരൂപനാമാഭിധാനം യേഷാ
 നൈച്ഛാഭണേരിതി യാവാൽ സഹസാ ശീഘ്രം നിരസ്തസാരഃ നിരസ്തോപ
 സാരിതസ്താരൊ ബലം യസ്താൽ തഥാഭൂതസ്തൻ സാരൊ ബലേ സ്ഥിരാംകശ
 ത്വമരഃ സമീരണതപം പചികതപം ഉച്ചൈച്ഛിന്നാഭവതപഞ്ച സമീരണഃ
 സ്താൽ പവനെ പചികെ ചൈതി മെദിനീ ഭൂമമത്യന്തം സമാചരൽ ആചരിത
 വാൻ തഥാ ച സമീരണോപി തച്ഛരാസനവിച്ഛതൈസ്സതീക്ഷ്ണാഗ്രൈഃ
 പന്നഗൈരിവാതൈരാശുഗൈര്യൈഃ ഛഞ്ചലൈഃ ഭവൻ പചികതാം തർജ്ജ്വാ
 നപാതമസഹമാന ഇവ ഉച്ചൈച്ഛിന്നാഭവിഷ്ടതപഞ്ച സമൃഗാചരിതവാ
 നിത ഭാവഃ ൪൬

തതസ്ത യുജ്ഞാനഗിരാഭിവാദ്യ താം
 പ്രഭുജ്ഞനൊശിശ്രുയദാത്മനഃ പദം ।
 പരം ജനാനാമനിശം മഹീയസാ
 മിയം ജയാമൊദവിധായിനീ നനു ॥

൪൭

തത ഇതി തതാനന്തരം പ്രഭുജ്ഞനൊ വായുഃ യുജ്ഞാനഗിരാ യുജ്ഞാന
 സ്വ സാരമെക്കീരാ വാചാ യുജ്ഞാനസ്സാരമേഽ വിപ്ര ഇതി മെദിനീ താമഭിവാദ്യ
 നമസ്കൃതാത്മനഃ സ്വപ്സ്യ പദം സ്ഥാനം പത്തനമിതി യാവൽ അശിശ്രുയൽ
 ആശ്രിതവാൻ ഇയമിതി യുജ്ഞാനഗീഃ പരാഭ്യുതെ ബ്രാഹ്മണവാഗിയുതഃ മ
 ഹീയസാം മഹതാം ജനാനാം അനിശം സർവദാ പരമധികം ജയാമൊദവിധാ
 യിനീ നനു ജയം വിജയം ആമൊദം തൊഷഞ്ച ആമൊദോ ഗന്ധഹർഷയോ
 രിത്യമരഃ വിധായിനീ വിധായും കർത്തും ശീലമസ്യാഇതി തഥാ നനപിതി പ്രശ്നേ
 'ബ്രാഹ്മണോ വൈ സർവ്വാ ദേവതാ' ഇതി ശ്രുതഃ യുജ്ഞാനവചനസ്യ ജയാ
 മൊദവിധായിതപാൽ അയമപി യുജ്ഞാനഗിരമാകണ്ഠ്യ താമഭിവാദ്യസ്വപദമോ
 ശ്രിതവാനിതി ഭാവഃ

൪൭

നരേശനദിന്ദ്രഥ കിന്നരേശപരം
 വിജേതുമാജ്ഞേ സഞ്ചലാ ബലൊൽകടാ ।
 പുരീം ഗിരീശാങ്കഗതാമഗാദസാ
 വമുഷ്യ ഹൃഷ്യജ്ജനസംവൃതാന്തരാം ॥

൪൮

നരേശേതി അഥ ബലൊൽകടാ ബലാധികാ അസൗ നരേശനദിനീ
 തഭാതകാ കിന്നരേശപരം കഞ്ചരം കിന്നരേശോ വൈശ്രവണ ഇത്യമരഃ
 ആജ്ഞേ യശ്ച വിജേതും ജേതും സഞ്ചലാ ബലൈസ്സൈസ്സൈസ്സഹിതാ
 സതീ ഗിരീശാങ്കഗതാം ഗിരീശസ്യ പശ്ചത്തരാജ്യാങ്കമുത്സംഗം ഗതാം പ്രാ
 പ്താം ഹൃഷ്യജ്ജനസംവൃതാന്തരാം ഹൃഷ്ട ഭൂഃ ഹർഷിതൈർജ്ജനൈസ്സംവൃതമനപി
 തം അന്തരം മദ്ധ്യമേശോ യസ്പാസ്താം അമുഷ്യ കഞ്ചരസ്യ പുരീം നഗരീം
 അജ്ജകാഭിയാനാമഗാൽ പ്രാപ പ്രഭുജ്ഞനാനന്തരം കിന്നരേശപരം ജേതും
 ഹൈന്ദവസമനപിതാ തഭീയാമജ്ജകാപുരിമാസസാദൈതി ഭാവഃ

൪൮

തതസ്തമഭ്യേത്യ സമർപ്ത ചൊപദാം
 സമം സമഭ്യർച്ച സനാഭിഭിജ്ജവാൽ ।
 സഹസ്രകൃതപഃ പ്രണതസ്യ പാദയൊ
 വ്വിനീതതാസ്യാഭിമതാ മൃഗീഭുഗഃ ॥

൪൯

തത ഇതി തതാനന്തരം സനാഭിഭിസ്സഹൈര്യുക്തം സപിണ്ഡാസ്യ
 സനാഭേ ഇത്യർച്ചഃ സമഭ്യേത്യ സമൃഗഭിമതാഗത്യ ഉപദമപഹാരം സമർപ്ത

ജവാൽ സമഭൃച്ഛ ഭക്തിപുരസ്സരമച്ഛിതാം പദയോശ്വരണയോസ്സര
 സൃതപഃ അഹൈകമിത്യർത്ഥഃ പ്രണതസ്താനതസ്താസ്യ കഞ്ചരസ്യ വിനീത
 താ ധ്വിനയവത്താ ഭൂധീദൃശഃ ഹരിണാക്ഷ്യാസുകാതകായാ ഇതി യാവൽ അ
 ഭിമതാ സമ്മതാഭൂതിരി ശേഷഃ അത്ര കൃതിയാവിഭക്തിച്ഛാ തൽക്ഷണമെവാ
 ഭിമുഖമാഗത്യ സ്വവശ്ശ്വസ്തമുപഹാരമച്ഛിതാം സഹസ്രശശ്വരണയോഃ
 പ്രണതസ്യ വൈശ്രവണസ്യ വിനയവതപദാമംപൊഷ്യാനുഭവമോഹനാ ബഭ്രു
 വേതി ഭാവഃ

൪൯

അഥാചലാധീശസുതാ സമാസഭി
 ദ്രുദ്രത്ര കൈലാസമഗ്ന വിസ്മയഃ ।
 യതാക്ഷജാലൈരവി പാരികാംക്ഷിഭി
 ന്നീരൈക്ഷി നൊ യസ്മദഭ്യുതമുചരാഃ ॥

൫൦

അഥേതി । അഥാനന്തരമലാധീശസുതാ അചലായാ ഭവഃ അധീശൊ നാ
 മഃ തപ്യ സുതാ അന്യത്രാചലാനാം പദ്യതാനാമധീശൊ ഹിമവൽ തസ്യ സുതാ
 പാദ്യതിതി അചലഃ പദ്യതെ ദ്രുദ്യഭിരി കൈലാഃ കൈലാസം കൈലാസമിതി
 പ്രസിലാ അഗം പദ്യം സമാസഭൽ പ്രാപേതി യൽ അത്ര കൈലാസപ്രാ
 പ്തോ വിസ്മയൊത്തരുന്ന നാസ്തി യഃ കൈലാസഃ യതാക്ഷജാലൈഃ യതന്നീ
 ഗ്രഹീതമക്ഷാണാം ജാലം സമുഹൊ വൈസ്സമാഭൂതൈരവി പാരികാംക്ഷിഭി
 സ്തപസ്യഭിഭി തപസധീ താപസഃ പാരികാംക്ഷിത്യമരഃ നൊ നീരൈക്ഷി അ
 ഭ്യുതം കൈലാസം അഭ്യുതമുചരാഃ അഭ്യുച്ഛാസുകാതകായാ ഇതി യാവൽ
 ചമുഖരാസ്സൈനികാഃ സൈനാസമവൈതജനാ ഇത്യർത്ഥഃ സമാസഭണിതി വച
 നാനുഗുണ്യമംഗീകരണീയം അത്ര വിസ്മയോഭവതീതി നിയതൈന്ത്രിയാണാമവി
 തപസധീനാമദൃശ്വാ കൈലാസമാപുരഭ്യുതമുചരാ ഇത്യഭൈരവാത്തുതം കിന്തു തു
 ഹിനാചലസുതായാസ്സതമുപരി ശിരിശൈന സഹ വിഹരന്ത്യാഃ പ്രാപ്തോ കിം
 വാത്തുതമിതി ഭാവഃ

൫൦

പദം സദാഹുതുമുദാരസമ്പദം
 വിദൃശ്യ ശശപദപിപദാന്തമാപദം ।
 മുദാനിദാനഞ്ച വിശാരദാസ്രുചി
 വിദൃശ്യ സമൃഗ്ഗപിദുര വദന്തുലം ॥

൫൧

പദമിതി । തൃതീയഃ തൃതീഃ വേദം ധിദന്തി ജാനന്തിതി തഥാ സാംഗൊ
 പദം ശശപദപിപദം യാവാൽ സമൃഗ്ഗ ഭഗം അപരൊക്ഷാതപനേതി യാവൽ
 പദപാദം ജാലം താലം അതഃ തു വിദൃശ്യ വിദൃശ്യമരഃ വിശാരദാ നിവൃണാഃ
 യഃ അഭ്യുച്ഛാസം സമാസവദം ഉദാരസമ്പദം ഉദാരാണാം മഹത്തം മഹതി
 നാം വാ സമ്പദാമൈശ്വര്യം പദം സ്ഥാനഞ്ചാഹ്വേ വദന്തി തഥാ ശശപദ
 വിപദാമാപദാപദാനോശ്രയഞ്ച വിദൃഃ അചരന്ത്യം മുദാ സദാഹുതാണാം

നിദാനം കാരണഞ്ച വദന്തി ശംസന്തി തമിഥി പൂർവ്വേണ സംഖ്യസഃ യഥാ
 വിശാരദാഃ കർക്കശതർക്കശാസ്ത്രപ്രവീണാഃ യം റിചദാം ഭുഖാനാമപരം അ
 നാശ്രയം വദന്തി ത്രയീവിഭഃ വെദവിഭഃ വെദവിഭാമൈവ മീമാംസായാമധികാ
 രാൽ തത്ര റിചുണ ഇത്യവഗതന്ത്രം യം ഉദാരസമ്പദാം റിചിഷ്ടജ്ഞാനമൈവ
 സമ്പദഃ താസാം പരമാശ്രയം ആഹുഃ സമൃഗ്ധിഭരാ ഇത്യുനൈ വെദേന്ത
 ജ്ഞാ ഇഥി യം മുദാന്നിദാനഞ്ച വദന്തി അപ്രയപദാനാം പൂർവ്വൽ യഥായഥ
 മനപയഃ തഥാച കൈലാസമാപന്നാനാം പനഗപരിഭ്രഷണനിരീക്ഷണസ്യ
 ഖിതാനാം കതൊ വാ ജായൈരൽ ഭുഖേനി കപം വാ ന വ്വേപലിശ്രമേന
 തപാനാം സനകസനന്ദനാഭിയോഗിവയ്യാണാം ലർണെ അജ്ഞാനസ്യ വാസ
 ഭൂമയഃ കഥമിവ നിരന്തരരൂപതാംശമുഡസാക്ഷാൽകാരാണാഭീയാദാനന്ദമേവ

ഇളാഭൂതതാ യസ്യ തലേ ഭൂകുലവൽ
 സുനിമ്ലലേ ലെഖകശീലവാഃ സ്ഥിതാഃ ।
 അലൈഃകിങ്ക ഫാലചരിത്രമാദരാൽ
 സമാലപന്ത്യാദൃതവല്ലങ്കിലതാഃ ॥

൫൨

ഇളാഭൂതഇതി । യസ്യ ഇളാഭൂതഃ പച്ഛന്ത്യ കൈലാസസ്യേത്യർത്ഥഃ ഇളാ
 ഭൂൽ പവ്വത രാജ്ഞിതി സാരപതഃ ഭൂകുലവൽ കൈലാമലിവ സുനിമ്ലലേ സ്ഥിത
 രാം വിമലേ കൈലാമരൂകുലമിത്യർത്ഥഃ തലേ അയൊഭാസൈ സ്ഥിതാഃ ലെഖകശീ
 ലവാഃ ദൈവഗായകാഃ ലെഖാ കാലിയിനന്ദനാ ഇത്യർത്ഥഃ ഗായകാസ്യ കശീലവാ
 ഇതി ചാമരഃ ആദൃതവല്ലങ്കിലതാഃ ആദൃതാ ആദരണേ ധൃതാ വല്ലഭ്യാ വിപ
 ബ്ധ്യഃ പതാ ഇവ യൈസ്യ തഥാഭൂതാസ്സന്തഃ അലൈഃകിങ്കം വെദേന്തപ്രസിദ്ധാ
 ഭൃമിത്യർത്ഥഃ ഫാലചരിത്രം ഫാലസ്യ മഹാഭൈവസ്യ ഫഃലഃ പുംസി മഹാഭൈവ
 ഇതി മെദിനി ചരിത്രമപദാനം സമാലപന്തി സമൃഗ്ധലപന്തി ഗായന്തി തമിതി
 പൂർവ്വേണ സംഖ്യസഃ യസ്യ തലേ ഭൂകുലവൽവിവിമലേ സ്ഥിതാസ്സന്തഃ ദൈ
 വഗായകാഃ പരിഗൃഹ്യ വീണാമെന്നാങ്കുഡചരിതം ഗായന്തീതി ഭാവഃ ൫൨

സമെത്യ ബർഹിമുഖസഞ്ചായെസ്സമം
 ചതുർമുഖശ്ശക്രാവൈയ്യാദരാൽ ।
 പ്രപഞ്ചിതസ്വപ്നീമുഖക്രാമോ ഹര
 ത്രിസസ്യമാനമുഖൊന്മാസവതഃ ॥

൫൩

സമെത്യേതി । ചതുർമുഖാ ബ്രഹ്മാ ശക്രാവൈവിശ്വരൂപരഃശങ്കൈ ബർഹി
 മുഖസഞ്ചായൈ ദൈവഗായന്തേ സമം യം കൈലാസമിത്യർത്ഥഃ ആദരാത്സ
 മെത്യ പ്രാപ്യ ത്രിസസ്യം ത്രിസൃഷ്ട സസ്പാസ്യ പ്രപഞ്ചിതസ്വപ്നീമുഖക്രാമഃ പ്ര
 പഞ്ചിതഃ പ്രകടിതഃ സ്വപ്നീമുഖാനാം വദിനാം ക്രമഃ സംപ്രദായോ യൈവ
 തഥാഭൂതസ്തൻ ഭവേൽ സ്വപ്നീമുഖോ ലെഖൈ ബ്രഹ്മണൈ വദിനീ ത്രിഷപിതി

മെടിനീ നമുഖഃ അവനയവനസ്സൻ ഹരം പരമേശ്വരമനുസേവയത ഭജതി
 തമിതി പൂവ്വ്ണാനപഃ തഥാചൈന്ദ്രാഭിഞ്ജന്ദാരകസന്ദോഹൈസ്സമരവിദ
 സംഭവോപി ത്രിസന്ധ്യമംഗീകൃതസ്തുതിപാഠകാധികാരോ മെതുകോദണ്ഡമാ
 നതാനനോഭജതീതി ഭാവഃ

൫൩

സനൽകുമാരപ്രമുഖാശ്ര യോഗിനൊ
 യദഗ്രസീമന്യനിശം സമാസതെ ।
 സ്മരാമിനിദ്ധ്യാനനിരസ്തുകീലിഷാ
 സ്സമം മുനീന്ദ്രേട്ടുനാരദാദിഭിഃ ॥

൫൪

സനൽകുമാര ഇതി। സനൽകുമാരപ്രമുഖഃ സനൽകുമാരോ നാമ ബ്രഹ്മണഃ
 മാനസേഷു സുരേഷുപന്യതമോ യോഗീ സ പ്രമുഖോ മുഖ്യോ യേഷാഞ്ജ
 യോഗിനാ യോഗാഭ്യാസരതാശ്ച ഭൂനാരദാദിഭിഃ ഭൂനാരദപ്രമുഖൈഃ (ശ്ലോ
 കം) യൽഭക്തോ ഭൂരിദിരാപതിരസൗ ശാപന്യ ലക്ഷ്യം ഭൂം കൃത്വാ സ്വാം
 ദയിതാം മൃതാം സുമാഭിജ്ജീവീചകാരാസുഭി”രിതി വചനാൽ ഭക്തേഷു മുഖ്യ
 തമോ ഭൂഃ തന്മുഖൈർമുഖീന്ദ്രേ മുനിവരൈസ്സമം അനീശം സർവ്വം സ്മരാമി
 നിദ്ധ്യാനനിരസ്തുകീൽവിഷാഃ സ്മരാമഃ കാമരിപൊഃ നിദ്ധ്യാനൈനാവലോക
 നൈ നിർണ്ണനതു നിദ്ധ്യാനം ദശ്നാലോകൈനൈക്ഷണമിത്യമഃ നിരസ്തം
 തൃക്തം കിൽവിഷം യൈസ്സമാഭൂതാസ്സന്തഃ പാപം കിൽവിഷകൽമഷമി
 ത്യമഃ യദഗ്രസീമനിയസ്യ കൈലാസസ്യാഗ്രതലേ സമാസതെ നിവസന്തി
 തമിതി പൂവ്വ്ണാനപഃ സനൽകുമാരാഭിയോഗിവർത്താ അപി നാരദാഭിമുനി
 വരപരിവൃതാഃ സതതമംഗജരിചുസന്ദർശനനിരസ്തുകൽമഷാസ്സന്തോ യത്ര നിവ
 സന്തീതി ഭാവഃ

൫൫

യഥാചലാംഗോ ബഹുസാലഭൂതപദോ
 പൂദഗ്രശൃംഗോ വിബുധാളിസൈവിതഃ ।
 വിശാലരാജൽകടകോ വിഭാതി യഃ
 പ്രവാളമുക്താപടലോച്ഛമാനസഃ ॥

൫൬

യഥേതി। ബഹുസാലഭൂതപദഃ ബഹുൻ അനേകാൻ സാലാൻ പാദവാൻ
 പ്രാകാരംശ്ച ബിഭത്സീതി ഭൂത പദം പശുന്തഗിരിഃ സ്ഥാനഞ്ച യസ്യേതി സ ത
 മോ ഉദഗ്രശൃംഗഃ ഉദഗ്രാണി ഉന്നതാനി ഉൽകൃഷ്ടഞ്ച ശൃംഗാണി ശിവരാണി
 പ്രഭൃതഞ്ച യസ്യ സ തഥാ ശൃംഗം പ്രഭൃതേപ ശിവര ഇതി മെടിനീ വിശാല
 രാജൽകടകഃ വിശാലം വിസ്തൃതം രാജൽ ശോഭമാനം കടകം നിതംബഭൂ
 സാരാം വലയഞ്ച യസ്യേതി സ തഥാ കടകം വലയെ സാരൈ രാജധാനീ
 നിതംബയോരിതി വൈജയന്തീ വിബുധാളിസൈവിതഃ വിബുധാനാദൈവാ
 നാമാവദ്യോ വിഭജ്ഞഃവദ്യോ സൈവിതഃ ആശ്രിതഃ പ്രവാളമുക്താപടലഃ

വിദുമമൌക്തികാനാം പടലം സമൃദ്ധം യസ്മിൻ യസ്യ വാ സ തഥാജ്ഞാന
 സോജ്ഞം മാനസം മാനസാഖ്യം സരഃ മനശ്ച യസ്മിൻ യസ്യ ചൈതി “യത്ര
 വൈ മാനസം സരഃ” ഇതി ഹരിവംശേ യഃ കൈലാസഃ അചലാംഗോ രാജ
 വർഷഃ യഥാ ശബ്ദ ഇവാത്മകഃ വിഭാതി രാജതേ അചലാംഗോ ഭവൈച്ഛേല
 ശ്രേഷ്ഠരാജസ്യവർത്തയാരിതി ഫലമഖഗ്രഃ യഥാവാനൈകപ്രാകാരവരിപുതറി
 കൈതനഃ ഉൽകൃഷ്ടപുരുതവിശിഷ്ടഃ ലസദ്വിശാലവലയഃ വിദുഷാമാവദ്യുധാന
 സൈവിതഃ വിദുമമൌക്തികാഭിമണിഭിരലംകൃതഃ വിമലഹൃദയോ രാജവർഷോ
 വിഭാതി തഥാത്മമപി വിഭാതീതി ഭാവഃ

൫൫

ഇനോ ഗണാനാമഥ സൈനയാനപിതാം
 മണൊത്സുകാം പ്രേക്ഷ്യ തടാതകാം ജവാൽ ।
 അരണ്യസീന്ധീവ മൃഗൈരുകന്യകാം
 സമാരുണൽ സൈപസ്സഹ പുണ്യരീകപഃ ॥ ൫൬

ഇന ഇതി: അമാനന്തരം ഗണാനാം പ്രഥമാനാമിനഃ പ്രഭഃ നവീത്യത്മഃ
 കസനയാനപിതാം യുക്താം മണൊത്സുകാം യുദ്ധായോദ്യുക്താം തടാതകാം
 പ്രേക്ഷ്യാലൊക്യ ജവാൽപ്രം സൈപസ്സഹസൈനയാനരണ്യസീന്ധി വിവി
 നദ്വി പുണ്യരീകപോ ധ്യാപ്തവരഃ പുണ്യരീകഃ പഞ്ചനഖ ഇത്യമരഃ മൃഗൈ
 കന്യകാം കൈസരിശിശുകാമിവ സമാരുണൽ നിവാരിതവാൻ സിംഹോ മൃഗ
 ഞ ഇത്യമരഃ യുദ്ധായോഗതാമൈനാമവലൊക്യ നദീശ്വരഃ സ്വഗണയുക്തോ
 വിവിനസീന്ധി വ്യാപ്താധിപോ മൃഗാധിപകന്യാമിവ നിവാർയമാസൈതി
 ഭാവഃ ഉപമാ

൫൬

തതസ്തയോഭൂതമനുഷ്യസൈനയോ
 രഭ്രതപുച്ഛസ്സമഭ്രന്ഥിമഥാ രണഃ ।
 വിപഞ്ചികാപാണിമുനിമുദഞ്ചിരാ
 ദ്രുദീക്ഷണാദാപ പരാഞ്ചലച്ഛിരഃ ॥ ൫൭

തത ഇതി: തതാനന്തരം ഭൂതമനുഷ്യസൈനയോഃ ഭൂതാനാം പ്രഥമാനാം
 മനുഷ്യാണാഞ്ച സൈനയോരഭ്രതപുച്ഛഃ പൂർവ്വമിതോ ന സംഭാതഃ രണഃ ക
 ലഹഃ അസ്ത്രിയാം സമരാനീകരണാ ഇത്യമരഃ മിഥഃ പരസ്സരം സമഭൂതം സംബ
 ഭൂവ യദീക്ഷണാൽ യസ്യ രണസ്ത്വാവലൊകനാൽ വിപഞ്ചികാപാണിമുനിഃ
 വിപഞ്ചീ വീരോണവ വിപഞ്ചികാ പാണൌ യസ്യ സ മുനിഃ നാരദ ഇത്യത്മഃ
 ചലച്ഛിരാഞ്ചലതമൌലിസ്തൻ പരാമനിവ്ചനീയാം മുദന്തോഷം ചിരാൽ ഭീ
 ങ്കാലം ആവ പ്രാപ താദൃശോ വിഗ്രഹസ്സമഭ്രന്ഥിതി സംബന്ധഃ കലഹപ്രിയ
 സ്യ മുനൈരതിതൊഷകരഃ കലഹസ്സംബഭൂവ സൈന്യയോരഭ്രതയോരിതി ഭാ
 വഃ

൫൭

ന നന്ദികേശാഭിമുഖം നൃണാഞ്ചമുഃ
 ക്ഷമാ ക്ഷണം സ്ഥാതുമിയം സ്വയം രണേ ।
 ജിതാമരാവ്യഭിഭാപടീയസീ
 കഥന്ന വാത്യാ ദൃകലാന്തകാരിണി ॥

൫൧

നെതി! നൃണാം മനുജാനാമിയഞ്ചമുസ്സേനാ സ്വയം ജിതാമരാപി നി
 ജ്ജിതാമരാവത്വവി യദാ നിജ്ജിതഭവോപി രണേ യശ്ച നന്ദികേശാ
 ഭിമുഖം നന്ദികേശാഭിമുഖമെന്ന ക്ഷണം ക്ഷണകാലമപി സ്ഥാതും
 വർത്തിതും ക്ഷമാ ശക്താ ന നാഭവൽ വാത്യാ വാതസംഹതിഃ ദൃകലാന്തകാ
 രിണ്യവി വൃക്ഷഗണൊന്മുഖനകരണശീലാപി കഥന്ന കഥം വാ അഭിഭാപ
 ടീയസീ അദ്ദേഃ പവന്ത്യ ഭിഭായാം ഭേദേണ പടീയസീ സമത്വം അസമ
 തൈവൈത്യത്വം മനുജചതുരിയം വിജിതനിജ്ജരാപി പൂരതൊ നന്ദീശ്വര
 സ്യാല്ലമപി സ്ഥാതുന പ്രാഭവൽ പാടിതവിടാചികലാപി വാതസംഹതിഃ ക
 ഛം വാ പരതാപാടേണ കടകവതാമിതി ഭാവഃ

൫൧

ധരാധിനാഥപ്രഭവാപ്യസാവഭൂ
 ത്താരം പ്രചണ്ഡാ പ്രമഥാധിവെ തദാ ।
 ശിലാദന്ത്യേന പ്രഭവസ്സഹന്തി കിം
 ദയാലവസ്സന്ധതി ദാസവൈശസം ॥

൫൨

ധരേതി! തദാ തദാനീം ധരാധിനാഥപ്രഭവാ ധരായാ ദ്രമഃ പവന്തനാ
 ണ്ച അധിനാഥഃ രാജാന്യത്ര ഹിമവാൻ തസ്യാൽ പ്രഭവതീതി യഥാ തടാതകാ
 പി പാവത്വപീത്യത്വം പ്രമഥാധിവെ പ്രമഥനായകേ ശിലാദന്ത്യേന ശിലാ
 ഭൊ നാമ കഷ്ടന മുഹിരത്വംനാമാ പഞ്ചനദീപരിമളഭൂത തസ്യ സുരേന്ദ്രീ
 തസ്തിൻ പ്രചണ്ഡാതികൊപനാ ചണ്ഡസ്വപത്നന്തകൊപന ഇത്യമരഃ അഭൂതതര
 മതിശയന ബഭൂവ പ്രഭവഃ നാഥാഃ ദയാലവഃ കഷ്ടനികാ അപി സംധതി
 യശ്ച ദാസവൈശസം ദാസാനാം പ്രാപ്തം വൈശസം വ്യസനം സഹന്തി
 കിം ന സഹന്ത്യൈവൈത്യത്വം കരുണാവതീ തടാതകാപി സ്വപൈസന്തു പരാജ
 യമാലക്ഷ്യതികൊപവതീ ബഭൂവ അതികരുണാശാലിനോപി സംഗരെ ദാ
 സവ്യസനം കഥം വാ സഹന്തിതി ഭാവഃ

൫൨

തതസ്സ ഗൊത്രപ്രഭവാസ്രസംഹതി
 പ്രകൃത്തഗാത്രഃ പ്രമഥാധിക്യന്യയെ ।
 നിവൃത്യ സത്യാനുചരൈരഭോത്തിപി
 യുദീശമാപ പ്രകൃതിഹ്നുണീയസാം ॥

൬൦

തത ഇതി! തതൊ മൂഢയ യശ്ച ഗൊത്രപ്രഭവാസ്രസംഹതിപ്രകൃത്ത

ഗാത്രം ഗൌരീമിസ്രായതൈ രക്ഷ്യതൈനൈതി ഗൊത്രോ രാജാ തസ്യാൽ പ്രഭ
 വൊ ജന്മയസ്മാസ്താ തകാതകാ തസ്മാ അസ്രസംഹതിദിരായുഗഭണ്ണഃ പ്ര
 കൃത്തം ഭിന്നം ഗാത്രം ശരീരം യസ്യ സ തഥാ പ്രഥമാധിഭുൽ ഗണാധികാലീ ന
 ദീത്യർത്ഥഃ ഉദാത്തിഭിഃ ഉൽ ആത്തിയ്യുഷാഭണ്ണഃ ആത്തിഭിഃ വീഡാധാരാജ്ഞാ
 ഞ്ചാരിത്യമരഃ അനുചരൈരനുഗാമിഭിസ്സതാം സാകം സാകം സതാം സമം സ
 ഹൈത്യമരഃ ഈശം പരമേശ്വരമാപ പ്രാവ ഇതി യൽ സൈത്യബ്രാഹ്മാണാ അ
 ണീയസാമല്ലാനാം പ്രകൃതിസ്സപഭാവഃ ഹീതി പ്രസിദ്ധൌ അനന്തരമനന്താധിപ
 തന്മജാസ്രഗണനിഭിന്നതാനന്ദീ സഹാനുഭവൈരതിവിധീയൈരാപ്തവാൻ ച
 ബ്രഹ്മവ്യസനിധിം അല്ലാനാം പ്രകൃതിഃ പരോജിതാനാനാശ്രയണമിതി
 ഭാവഃ

നൃപ

സ പാഷ്ഠഭേദഃ പ്രണിപത്യ ശങ്കരം

സുപവ്വമുഖ്യൈവ്യതമാന്തരക്ഷകം ।

നയാനതാസ്ത്വായഭൂപാരയ

നവ രൂപൈഃപാഭിഭൂതം പ്രവർത്തിതം ॥

നൃപ

സ ഇതി പാഷ്ഠഭേദഃ പ്രഥമാധിവഃ സ നദീത്യർത്ഥഃ സുപവ്വമുഖ്യൈനി
 ഷ്ഠഭവൈരവ്യതം യുക്തം ആന്തരക്ഷകം ഭിന്നപാലകം ശങ്കരമീശ്വരം പ്രണി
 പത്യാഭിവാദ്യ രൂപൈഃപാഭിഭൂതം രൂപാ ലജ്ജാ സൈവൈരഃ പ്രവാഹഃ ഭാ
 വൊ ബുദ്ധോഭസാം രയ ഇത്യമരഃ യസ്യ അഭിഭൂതം അഭിഭൂതയാ പ്രവ
 ത്തിതം സ്ഥാതുമ്പാരയൻ അശക്ത ഇവ നയാനതാസ്ത്വഃ നയാഭിനയാഭാ
 തമവനതമാസ്യം യൈന തഥാഭൂൽ ബഭൂവ ഭഗവന്തമഭിവാദ്യ വിനയാവനതമു
 ഖസ്യ നദിനൊ ലജ്ജയാ ചിമവനതവദനതമിത്യുൽപ്രേക്ഷാ

നൃപ

അഥാനുയോജാനമനീകസംഭവാം

കഥാമയം ജപ്തതി തം സുസരൂപം ।

പരാഭവാത്സംയതി മാനിനീഭവാൽ

പരം കിമാഭീനാവതാരോ മാനിനാം ॥

നൃപ

അഥേതി അഥാനന്തരമയനദീ അനീകസംഭവാം രണസംഭൂതാം കഥാ
 ബഹുതമായുജ്ജാനം പുച്ഛന്തന്തമീശ്വരം സരൂപം സലജ്ജം യഥാ തഥാ ജ
 പ്തതി സു അവദൽ അത്ര ലൊകേ മാനിനാം മാനശാലിനാം സംയതി രണൈ
 മാനിനീഭവാൽ മാനിന്യാ യൊഷിതൊ ഭവതീതി തസ്യാൽ പരാഭവാൽ അവ
 മാനാൽ പരമധികം ആഭിനവതാ ക്ലേശതപം കിം ന ചിതീത്യർത്ഥഃ ആഭിന
 വാസ്യവൗ ക്ലേശ ഇത്യമരഃ യുദ്ധേ മാനിനാം ബലവൽപരാഭവാവി ക്ലേശ
 കരഃ കിമു വക്തവ്യം മാനിനീഭവാൽ പരാഭവാൽ പിം വാസ്യേ പ്രസന്നമിതി ത
 സ്സാഭയം സലജ്ജമയൈസ്ത രണവൃത്താനമവസ്തയദിവി ഭാവഃ

നൃപ

വ്യഥാം വിദന്നപ്യവിദന്നിവാധുനാ
 തപമീശ മാം പൂജ്ഞസി ഭോ രണോത്ഥിതാം ।
 തഥാപി സർവ്വജ്ഞ ന മെന്തി സംശയോ
 വിസൃജ്യ ലജ്ജാം കഥയാമി താമരം ॥

നൃന്ദ

വ്യഥാമിതി। ഭോ ഇശ ഹെ പരമേശ്വര തപം ഭവാൻ രണോത്ഥിതാം
 യുദ്ധസംഭൂതാം വ്യഥാം വിദന്നപി ജാനന്നപി അവിദന്നജാനന്നിവ മാം പൂജ്ഞ
 സി അധുനാ പ്രശ്നം കരുഷെ ഹെ സർവ്വജ്ഞ തഥാപി ഏവം പൂജ്ഞാപൂർവ്വം ല
 ജ്ജാം സ്വയംകഥനവീഴാം വിസൃജ്യ തൃക്തപാ താം മദനഭൂതാം വ്യഥാം കഥ
 യാമി വദാമി മെ മമ സംശയോ നാസ്തി ന സന്ദേഹ ഇത്യർത്ഥേ സർവ്വജ്ഞതൈ
 ന നിഖിലവെദി തപം അജ്ഞ ഇവ പൂജ്ഞസി തഥാപൂർവ്വം സ്വയമേവ സ്വാവ
 മാനകഥനലജ്ജാം പരിത്യജ്യ കഥയാമിതി ഭാവാഃ

നൃന്ദ

സുവണ്ണകുന്ദാഭകുചരൂയാനപിതാ
 ബുപണ്ണദുകാപി നരേന്ദ്രകന്യകാ ।
 സുപദ്മനാഗാന്ന പരം പൂതാ പൂതാ
 സഗർവ്വസ്മാഞ്ച നിയന്തുമാഗതാ ॥

നൃന്ദ

സുവണ്ണതി। സുവണ്ണാനാം കനകനിർമ്മിതാനാം കുന്ദാനാം കുചശാന്നാമാ
 ദേവഭാ യേഷാമന്തേഷാം കുചാനന്തരയണാനപിതാ യുക്താ അബുപണ്ണദുകേ
 അബുപണ്ണ താമരദളെ ഇവ ദശശ നെത്രെ യസ്പാസ്താ കാപി നരേന്ദ്ര
 കന്യകാ കാചന രാജപുത്രി പൂതാ സൈന്യോ പൂതാ സതീ സുപദ്മനാഗാൻ സു
 പദ്മസു ദൈവേഷു നാഗാഃ ശ്രേഷ്ഠാഃ സിംഹശാർവ്വനാഗാലാഃ ചുംസി ശ്രേഷ്ഠാ
 ത്ഥഗോചരാ ഇത്യർത്ഥേ താൻ പരം കൈവലനിയന്തം ശാസിച്ചുമാഗതാ പ്രാപ്താ
 ന കിന്തു അസ്മാഞ്ച സഗർവ്വം സദൃച്ഛം യഥാ തഥാ നിയന്തുമിത്യനുഷംഗഃ ആ
 ഗതാ പ്രാപ്താ നരേന്ദ്രനാഗവദയോക്തരവികസല്പ്ലവ്വക്തവാക് അർത്ഥാന്തര
 പ്രതിതിഃ തഥാച കനകകുചശാന്നാമാനകുചരൂയസ്മനപിതാ പത്മപലാശവിശദ
 ലലോചനാ കാപി ഭൂപതനയാ ലീലയൈവ വിജ്ജ്ഞവരാണിർമ്മിച്ചാസ്താന
 വി ജൈതുമാഗതതതി ഭാവാഃ

നൃന്ദ

ശിരീഷമൃദപീ വപുഷാ പരം രുഷാ
 ന മാനുഷീയം രണഭൂമിമെയുഷീ ।
 വൃഷാകപായീവ സുശൈമുഷീ യതൊ
 വിഷിദതി കപാപി ന ഭാഷതെ മൃദി ॥

നൃന്ദ

ശിരീഷേതി। ഇതം ദൈവീ വപുഷാ ശരീരേണ പരം കൈവലം ശിരീഷ
 മൃദപീ ശിരീഷകസുമിഖ മൃദലാ കിന്തു രുഷാ രണഭൂമിം യുദ്ധരംഗമെയുഷീ

കാ ചെൽ ന മാനുഷീ ദൈവ്യവൈതൃതം യതൊ യസ്താൽ ക്വാപി കത്രാപി ന
 വിഷീദതി ള്ള യഥാ തഥാ ഭാഷയതെ വക്തി അതഃ വൃഷാകപായീ ഗൌരീവ യു
 ഷാകപായീ ശ്രീഗൌര്യോരിത്രമരഃ സുശൈമുഷീ ശൊഭനാ ശൈമുഷീ മതിഷ്ഠ
 സ്യാസ്താ മഹാബലമിതിത്യർത്ഥഃ തഥാച ശിരീഷകസുമവദതി ള്ളഭലകളഞ്ചരാ
 പീയം രണതലമുവൈഷീ ചെൽ കപിന്നൈവാതിസങ്കടേപി ന വിഷീദത്യു
 തൃണം ള്ള ഭാഷയതെ ചെതി ഭാവഃ ഉപമാ

൬൫

ഗിരാം പ്രപഞ്ചേന കിമത്ര പഞ്ചതാ
 ന ഷട്സു പഞ്ചാനന തെ കൃപാബലാൽ |
 അജായതാസ്താസു ധരേശകന്യയാ
 ദ്വിതീയയാ തെ സമിതൌ സ്ഥിതിഃ ക്ഷമാ ||

൬൬

ഗിരമിതി: ഫല പഞ്ചാനന പരമേശ്വരാത്രാസ്തിൻ വിഷയഗിരാം വാ
 ചാം പ്രപഞ്ചേന വിസ്തരണ കിം ന കിമപീത്യർത്ഥഃ തെ കൃപാബലാൽ കരു
 ണായാ ബലാൽ നാസ്താകം ബലാദിതി ഭാവഃ ഷട്സു ഷട്സംഖ്യാകൈഷു “ച
 ണൈശ്ചപരോ മഹാകാളോ ഭൂംഗീ ഭൂഗിരിദിസ്തഥാ നവകൈശ്ച നന്ദശ്ച ഷ
 ട്വൈതെ പ്രഥമാധിപാ” ഇത്യസ്താസു പഞ്ചതാ പഞ്ചസംഖ്യാ മരണഞ്ച സ്വാൽ
 പഞ്ചതാ കാലധർമ്മ ഇത്യമരഃ നാജായത നാഭൂൽ അദ്വിതീയയാസമാനയാ ധ
 രേശകന്യയാ രാജകന്യകയാ സഹ സമിതൌ യുദ്ധേ തവ സ്ഥിതിഃ ക്ഷമാ യു
 ക്താ ഇതഃ പരം ത്വാമൃതെ തയാ സഹ യുദ്ധഭൂമൌ സ്ഥിതിൻ കസ്യാപി ക്ഷ
 മേതി ഭാവഃ കിഞ്ച ഫല പഞ്ചാനന ഗിരാം വയം പരാജിതാ ഇതി വചനാ
 നാം പ്രപഞ്ചേന കിം അസ്താകം കിഞ്ചിദപി നൈത്യർത്ഥഃ അത്ര യുദ്ധേ തെ ത
 വ കൃപാബലാൽ പഞ്ചതാ മൃതിഃ ഷട്സു അസ്താസു നാജായത തവ കൃപയാ മൃ
 തിനാഭൂൽ കില ദ്വിതീയയാ പത്യാ ദ്വിതീയാ സഹധർമ്മിണീത്യമരഃ ധരേശക
 ന്യയാ പാർവ്വത്യാ അഹായ്യാധരപർവ്വതാ ഇത്യമരഃ തയാ സഹ തെ തവ സമി
 തൌ സഭായാം സംഖ്യേ സഭായാം സമിതിരിത്യമരഃ സ്ഥിതിഃ ക്ഷമാ യുക്താ
 ന തു ക്ലമഫല ഇതിഭാവഃ

൬൬

നിശ്ച്യ നന്ദീരിതമീശ്വരോ വച
 സ്തമന്ദഹാസം തമുവാച ഹർഷയൻ |
 കൃശൊദരീയം ന പരന്നരേശജാ
 ഗിരീശകന്യൈവ ന ഗീർ്ഷാ തവ ||

൬൭

നിശ്ചയേതി: ഈശ്വരഃ പരമേശ്വരഃ നന്ദീരിതം നന്ദിനാ ഹൃദിതം ഉ
 ക്തം വചഃ നിശ്ച്യ ശുഭതാ സമന്ദഹാസം മന്ദസ്തിതസഹിതം യഥാ തഥാ മന്ദ
 ഹാസബീജത്തു ഭീതസ്വ മൂലാൽ സ്തരതി തതമൈവേതി തന്നന്ദിനം പ്രഹർഷ
 യൻ സന്തോഷയൻ ഉവാച ഉക്തവാൻ കൃശൊദരീ ഭൂശുഭരം യസ്യാസ്താ സുന്ദ

രീതി യാവൽ ഇയം നരേന്ദ്രനദിനീ കിന്തു ഗിരീശകന്യൈവ പാപ്തൈ
വ തവ ഗീഃ വാഷ്ഠ്യാന അസത്യാ പാപ്തൈവൈത്യത്വം ഇയം ന രാജ
പുത്രീ കിന്തു പാപ്തൈവൈത്യക്തവാനിതി ഭാവഃ നൃ

ഉദീയ്ത തന്നദിനമിത്ഥമിദിരാ
പതീന്ദ്രമുഖൈരമരൈവൃതഃ പുരഃ |
സമാവിരാസീത്സുഭാസ്സ സുന്ദരഃ
പ്രിയൊഽഹ്വപീച്യഃ പ്രതരാം മൃഗീഭൂശാം || നൃ

ഉദീയ്തതി. സ പരമേശ്വരഃ ഇത്ഥമുക്തപ്രകാരേണ തന്നദിനമുദീയ്താ
ക്തപാ ഇദിരാപതീന്ദ്രമുഖൈവിഷ്ണുപുരോഗമൈരമരൈവൈവൃതൈ യ
ക്തസ്സന് സുഭാസ്സഃ സുലോചനായാസുഭാതകായാ ഇതി യാവൽ പുരഃ പുരോഭാ
ഗൈ സുന്ദരസ്സന്ദരാകാരോ ഭൂതൈവൃതഃ സമാവിരാസീൽ ആവിഷ്ണുഭൂവ അപീ
ച്യസ്സന്ദരപുഷ്പഃ മൃഗീഭൂശാം മൃഗാ ഭൂശാവിവ ഭൂശൗ ലോചനേ യാസാന്തർ
സാം സ്രീണാമിത്യത്വം പ്രിയൊ ഹ്വൈഹിതി പ്രസിദ്ധൗ “പ്രിയഃ സ്രീണാമ
പീച്യ” ഇതിശ്ലോകഃ നദിനം പ്രത്യുക്തപാ വിഷ്ണുഭാഭിഭവൈവൃതസുഭാതകായാഃ
പുരസ്സന്ദരാകാര ഏവാവിരാസീഭിതി ഭാവഃ നൃ

സ പഞ്ചവക്ത്രാപി യദൈകവക്ത്രതാം
സമാദദേ ചഞ്ചലഭഗ്ഗിലൊകനെ |
സദാജിതൊപ്യത്ര ജിതൊഭവഭൂപാ
പുരാ ജിതൈനാത്മഭവാനാത്മനാപ്യഹമാ || നൃ

സ ഇതി. സ പരമേശ്വരഃ പഞ്ചവക്ത്രഃ പഞ്ചമുഖോപി ചഞ്ചലഭഗ്ഗിലൊ
കനെ ചഞ്ചലാക്ഷ്യാ ലംഗണ ഏകവക്ത്രതാമൈകമുഖതാം സമാദദേ സപീകൃത
വാൻ ഇതി യൽ തത്ത്വസ്താൽ സദാ സർവ്വാ അജിതൊവി കൈശ്ചിച്ഛജിതൊ
വി അത്ര ചഞ്ചലലോചനാവിപ്ലാവകനവിഷയേ പുരാ പൂർവ്വാത്മനാ സ്വപൻ
ജിതൈ പരാജിതൈനാപി ആത്മഭവോ മന്മഥൈന ജിതഃ നിജ്ജിതഃ അഭവൽ
ഖഭൂവ അഹോ ആത്മയ്തം ഭൂവനിശ്ചയൈ പഞ്ചവക്ത്രാപി തടാതകാവിമോ
ഹനാത്മമതരമണീയം രൂപമാശ്രിത്യ പുരതഃ സ്ഥിതഃ തദാലോകനെ സ്വയമ
ജിതസ്യുത്രാപി നിജ്ജിതകാമസ്യുത്ഥാപി കന്ദർപ്പസ്തമഭൂഭിതിഭാവഃനൃ

പ്രസാധിതഃ ഷോഡശവത്സരാകൃതി
സ്സദാശ്രയശ്ചാപഭൂദീശപരോ യദാ |
മൃഗീഭൂശാശിശ്രയദക്ഷിവത്തനീം
തദാ തിരൊഭൂദിപിതഃ സ്തനാജരഃ || ൭൫

പ്രസാധിത ഇതി സദാശ്രയഃ സതമാശ്രയഃശരണമീശ്വരഃ പരമേശ്വരഃ
 യദാ യസ്മിൻ കാലേ പ്രസാധിതഃ അഖംകൃതഃ പ്രസാധിതൊഖംകൃതശ്ചൈത്യമരഃ
 ഷൊഡശവത്സരാകൃതിഃ ഷട് ച ഭഗ ച ഷൊഡശ വത്സരാസ്സംവത്സരഃ യ
 സ്യ തഥാ ച ഷൊഡശവത്സരകാലീനസ്യാകൃതിരിവാകാരതഃ യസ്യ സ തഥാ ഭൂ
 തൈത്യത്ഥഃ ചാപതൽ ധനുർഋസ്തൻ ഭൃശീഭരഃ ഭൃഗ്വാ ഭൃശശഃ ലോചനേ ഇവലോ
 ചനേ യസ്പ്രാസ്പ്രാ അക്ഷിവന്തനീ അക്ഷ" ണൈർദ്ദശാവന്തനീം പദവീം വ
 ത്തന്തൈകപചീത്യമരഃ അശിശ്രയഭാശ്രിതവാൻ തദാ തസ്മിൻ കാലേ വികൃതഃ ശൃ
 തീയതൈന വികൃതിമാപനഃ സ്മനഃശരഃ അശര ഇവ ചിഞ്ചിനിതൃതഃ സ്മനഃ
 ക്ഷപഃ തിരൊഭൂൽ തിരൊബുദ്രവ തഥാ ച ഭഗവദ്ഗർഭനസമയേ തൃതീയഃ സ്മനസ്തി
 രൊഭൂൽ യഥാമാശരീരിണീതി ഭാവഃ ൭൦

കിമതദിത്യാകുലശമുഷീം ക്ഷണം
 ക്ഷിതിശകന്ത്വാം സുമതിസ്സമാജിഭിഃ ।
 പ്രസാദയാമാസ ഗഥാ സ്വതൊഭൂവാ
 പുരൈവ താന്താം പ്രതതിം യഥാംബുഭിഃ ॥ ൭൧

കിമതദിതി ഏതൽ തൃതീയസ്തനതിരൊധാനമിത്യത്ഥഃ ഹിം കൈന ഹൈ
 ജ്ജൈനീ ക്ഷണമല്പകാലം ആളിഭിസ്സഖീഭിസ്സഹ ആളിസ്സഖീ വയസ്യൈത്യമരഃ
 ആകുലശമുഷീം ആകുലാ സംഭ്രാന്താ ശമുഷീ മരിയ്കന്യാസ്സാം ക്ഷിതിശക
 ന്ത്വാം രാജപുത്രിം സുമതിഃ മന്ത്രി പുരൈവാസ്ത്വാ ജനസമയേ ഏവേഹി യാവാ
 ത് സ്വതൊഭൂവാ സ്വയംഭൂവാ ഗഥാ വാചാ സ്വതൊ ഭൂവാ സ്വസ്താൽ ഭവതീതി
 തയാ ഗഥാ ജലധാരയാ സ്വഗ്ളേഷപളവാഗപജ്വലൈർനൈരഘുണീഭൂജലൈ പ
 ക്ഷുദ്രജ്വഗ്ലാശ്രിയാം പുംസി ശൌരിത്യമരഃ താന്താമാതപലോനാം പ്രതതിം ല
 താം അംബുഭാ യഥാ മെഖ ഇവ പ്രസാദയാമാസാനന്ദയാമസ കിമതദിത്യാ
 കലസപാന്തായാസഭാതകായാം സുമതിഃ രധിതി തജ്ജനനകാലീനമനന്തവച
 സ്സഖിതമുദന്തം റിവെദ്വാംബുസ്സാന്താം ലതാമിവാന്ദരയഥാസേഹി ഭാവഃ ൭൨

വിസൃജ്യ സജ്വാ സശരം ശരാസനം
 പ്രമുച്യ ച ജ്വാം സ്വപദാഹ്ലളിനൈവൈ ।
 അഥൊജ്ജവാജ്ജപ്രതിമം സ്വമാനനം
 സലജ്ജമിജ്വാ നമയന്ത്യതിഷ്ഠത ॥ ൭൩

വിസൃജ്യതി അഥാനന്തരമിജ്വാ പുച്ഛാ തടാതകൈരി യവേൽ സജ്വാ സ
 മൊച്ഛീകം സശരം ബാണസഹിതം ശരാസനഞ്ചാപം വിസൃജ്യ തൃക്തവാ സ്വ
 പദാഹ്ലളിനൈവൈ സ്വസ്ത്വാശ്വരണാഹ്ലളിനഖരൈർജ്വാ ഭൂമിം ക്ഷൊണീ
 ജ്വാ കാശ്വപീത്യമരഃ പ്രമുച്യ വിവിഖ്യാ ഊർജ്ജവാലംപ്രതിമം ഊർജ്ജസ്വ കാത്ത്
 കികന്യ ബാഹുബൈർജ്ജ കാത്ത്കികേദിത്യമരഃ വർജ്ജസ്വ ചന്ദ്രസ്വ പ്രതിമം
 സമാനം സ്വം നിജം ത്താനം മൂവാ സലജ്ജം സഗ്ലീളം യഥാ യഥാ നമയന്തി

വിനയസീ സതീ അതിജ്ഞ തന്മേ സചിദാചനമാകണ്ഠ പരിയേമൈ
തി നിശ്ചിത്യ ചാപാദികം വിസൃജ്യായോദ്ധി ഭൂമിമംഗുലിനഖരൈവിഭിദ്യ സ
ഗ്രീഭം തസ്മാവിതി ഭാവാഃ ൧൨

വിഖൊക്യ ലാവണ്യസുധാഞ്ഠാവന്ദിതാം
ധാരത്രകന്യാത്താമിനാംശുശൈലഭഃ
സ്മരാരിരപ്രാഹ സസംഭ്രമസ്തദാ
നൃണാം പുനഃ കിം വരവണ്ണിനീക്ഷണേ ॥ ൭൨

വിഖൊക്യവി തദാ തദാനീം തുഹിനാംശുശൈലരഞ്ജനമുഖഃ ലാവാ
ണ്യസുധാഞ്ഠാവന്ദിതാം ലാവണ്യം സൗന്ദര്യമേവ സുധാഞ്ഠവഃ ക്ഷീരസമുദ്രഃ
തന്യെദിതാം ലക്ഷ്മീമിവ ശോഭമാനാം ധാരത്രകന്യാം പ്രേരിതനയം പദ്
തരാജസുതാഞ്ച ധരാ ഭൂമിം മഹിശ്വേ നെതിസാരസപതഃ വിഖൊക്യ ഭൃഷ്ടാ സ്മ
രാരിഃ മന്മഥപുരവി സസംഭ്രമസ്തദേസ്സൽ സംഭ്രമസ്തേലാസൈവി സ്താൽ സ
വൈഗാഭരണാരവിഹി മഹിനി നൃന്മൊധാച നൃണാം പുനഃ മനുജാനാതു വര
വണ്ണിനീക്ഷണേ വരവണ്ണിനാസ്ത്രിയഃ ഇക്ഷണേ വിഖൊകന ഉത്തമാ വ
രവണ്ണിനീതമഃ കിം കിം വാ വക്തവ്യമിത്യർത്ഥഃ കാമപുരവി രാമാവിഖൊ
കന സാദരഃ പ്രാഹ ഏവം സ്വീകത ഭക്തിനിരസ്യഭക്താനാം പുസാം കിമു വ
ക്തവ്യമന്യേഷാം യൊഷാവഖൊകന ഇതി ഭാവാഃ ൭൩

അയേ ചലാധീശപരപുത്രപ്രാഹപെയാ
കരഗ്രഹാസക്തധിയാ സഹാഗതഃ ।
തഥാസ്തി നൂനം സമയോപി തേ ദിധാ
ജയാപ്തയേ യോഗ്യതമായമുത്തമ ॥ ൭൪

അയേ ഇതി അയേ അചലാധീശപരപുത്രി മൈ പ്രേലാലപുത്രി പദ്തരാ
ജപുത്രിവി ച കരഗ്രഹാസക്തധിയാ കരസ്ത്ര ഖഖൈ ഖഖിഹസ്താംശവഃ കര
ഇത്യമഃ ഗ്രഹേ ആദാനേ ആസക്താ ആഗ്രഹവതീ ധീമന്തസ്ത്വസ്തോ തഥാ
അസ്ത്ര കരഗ്രഹേ പാണിഗ്രഹണേ ആസക്തധിയേതി തഥാഭൂതയാ സഹാ
ഗതഃ മധുരാപുരാദാഗതഃ അഹം തഥാ കരഗ്രഹാസക്തധീഃ ഖഖ്യാദാനാഗ്രഹ
വാൻ പാണിഗ്രഹണാഗ്രഹവാംധാസ്തി നൂനം അത്ര സംശയോ നെത്യർത്ഥഃ
മൈ ഉത്തമ ഗ്രഹാജ്ഞ തവ മഹിം പ്രേലാലാ ജയാപ്തയേ ജയസ്ത്ര വിജയസ്ത്ര
ത്ര ജനാത്യാ ജയാധിയാത്യാസ്തവ സഖ്യേവ ജയാ ജയന്തീ തിഥിഭിൻ പദ്യോമാ
തൽസഖീഷു ച അഗ്നിഭവാന നാ ജയന്തേ വി ജയേ ച യുധിഷ്ഠിര ഇതി മേദി
നി അയം സമയഃ കാലോ യോഗ്യതമഃ അതിസമീചീനഃ തഥാ മധുരാത്യാ കരാ
ദാനേജ്ഞാ നിർത്താ തഥാ തഥാ തദാനീമൈവഹേമവി കരാഭനൈവ്വരൈ
പായാ സഹാഗതകാസ്തി മാം ജിത്വാ തവ വിജയപ്രാപ്തേയ യോഗ്യതേയം സ
മയേ ഇതി പാണിഗ്രഹണാശയോ മൃദംഗിതാ നൃന്മമമചി തദാശയൈവ

തപശാ സഹൈവാഗതഃസ്തി വിജയാനാമ സഖീ തൈ വസത്യത്ര വാണിഗ്രഹ
ണമംഗളം നിർവ്വന്ത്യ സഖീമെന്നാമാപ്തുമയമൈവ സമയോ യോഗ്യതമ ഇ
തി സാവഹിതമുക്തവാദാശ്ചിവിദാമഗ്രസരോ ഹര ഇതി ഭാവഃ ൭൪

ബ്രവന്തമിതഥം പുരതഃ സ്ഥിതം പുരാ
മരാതിമത്ത്വം പൃഥിവീഭൂതമജാ ।
കൃതാവഹിതമാകഥയച്ച സരൂപം
സമീഹിതസ്വാത്മസമത്മന്നൊദ്യതം ॥ ൭൫

ബ്രവന്തമിതി: പൃഥിവീഭൂതമജാ രൂപതിതനയാ പർവ്വതരാജതനയാ ചൈ
ത്യത്ഥഃ ഇതമുക്തപ്രകാരേണ ബ്രവന്തം വാദിനം പുരതഃ അഗ്രേ സ്ഥിതം
വർത്തമാനം അത്ഥം പ്രാർത്ഥിതം യോഗ്യം സമീഹിതസ്വാത്മസമത്മന്നൊദ്യ
തം സമീഹിത്യ വാഞ്ചരിത്യ സവാത്മസ്യ സ്വപ്രയോജനസ്യ വാണിഗ്രഹ
ണരൂപസ്തേതി യാവൽ സമത്മന്നേ സബ്രൂപണേ ഉദ്യതമുദ്യക്തം പുരാമരാ
തിം ത്രിപുരരിപും കൃതാവഹിതമാ കൃതാകാരഹൃഷ്ണരീ അവഹിതമാകാരഹ
പൂരിത്യമരഃ സരൂപം സഖജ്ജം യഥാ യഥാകഥയദ്യഥാപ തൽക്ഷണമൈവ
വാണിവിധനൊദ്യതമഖക്ഷ്യ സ്വയമൈവ ഭൂതഃ പ്രത്യുക്തോ സവ്രീഭൂതവാ
ചൈതി ഭാവഃ ൭൫

മമൊദ്യതായാസ്സതതം ജയാപ്തയൈ
ജയോഭയാപ്തീശ്ച ഭവേദപി കപചിൽ
അനുദ്യമസ്യാപി ദിവാന്റിശം വിഭൊ
ഭൂപം ജയാപ്തീഭവതൊധുനാഹരതഃ ॥ ൭൬

മമേതി: സതതം സർവദാ ജയാപ്തയൈ വിജയപ്രാപ്തയൈ ഉദ്യതായാഃ
ഉദ്യക്തായാഃ മമ കപചിൽ കദാചിൽ ജയോഭയാപ്തീഃ ജയയൊഃ വിജയപാ
ർത്ഥിസഖ്യൊഃ ഉഭയസ്യ ഭവേത്യാപ്തീഃ പ്രാപ്തീഃ ജയോ ജയനീ തിഥിഭൂതപ
ത്ത്വോമാ തൽസഖീഷ്ട ച അഗ്നിമൈവ നാ ജയന്തേ വിജയൈ ചൈതി മെദി
നീ ഭവേദപി ഭവീഷ്യതി ദിവാന്റിശമഹന്റിശം അനുദ്യമസ്യാനുഭവോഗിനൊ
പ്താഹതഃ ജയപ്രാപ്തിയൊഗ്യസ്യ വിഭൊന്റാഥസ്യ ഭവേത്സ്യവ ജയാപ്തീഃ ജയാ
യാഃ പാർവ്വതാ അപ്തീഃ പ്രാപ്തീഃ ഭവേൽ അധുനാ ഭവീഷ്യം ത്രയൈത്യർത്ഥഃ
ജയാപ്തീഃ പൂജ്യതാന്നാഥ തപാച്ചാരാദ്യമൈവപി ഭവീഷ്യത്യൈവ തൈ മമ ഇ
ജയാപ്തയൈഹന്റിശമുദ്യതായാഃ കപചിൽ ഭവേദിത്യന്തേന മഹതാമാദ്യമ
തൈപി സർവം സംചദ്യത ഇതി ഭാവഃ ൭൬

ജരാത്രരാപ്യുപഹമാളതദിജ
പ്രവൃദ്ധവാചായമയോഗിസഞ്ചയാ ।

ദിദക്ഷതേ മാം വിജയാനപിതാം സദാ
ജനന്യനന്ത്യാത്മഭവാ മമാദരാൽ ||

൭൭

ജരേരി: ജരാതരാ ജരയാ വാല്യക്യനാതരാ വീധിതാവി അനപഹം
പ്രതിഭിനം ആദതാ: ആദരേണാമിതാ: ദിദാ: ബ്രാഹ്മണാ: പ്രവൃദ്ധാ വി
ദാ:സ: വൃദ്ധപ്രവൃദ്ധൗ മധാവിത്യമര: വാചായമാ മനയ: വാചായമൊ
മുനിരിത്യമര: യോഗിനശ്ച തേഷാം സഞ്ചയസ്സമൃദ്ധ്വാ യയാ സാ തഥാനന്ത്യാ
ത്മഭവാ ന വിദ്യതേ അന്യം ഇതരാ ആത്മഭവാ പുത്രീ യസ്യാസ്സാ മമ ജനനീ
മാതാ സദാ സർവ്വാ ആദരാൽ സ്നേഹേന മാം വിജയാനപിതാം വിജയയാ സ
ഖ്യാ വിജയേന ചാനപിതാ ദിദക്ഷതേ ദൃഷ്ടമിച്ഛതി ജനന്ത്യാ വാല്യക്യന മ
ദേകപുത്രീത്വാ ച തത്രൈവാഗത്യ പാണിം ഗൃഹ്ണീഷ്വതി ഭാവ: ൭൭

കലാപചൂഡാമണിരദ്രശിനദാ
ചലാധിരാജപ്രഭവോക്തിചാതുരീം |
നിശ്ചൃതാം സ്മരമുഖാംബുജാബ്രവിൽ
ഭ്രശം പുന: ശ്രോതുമിവാത്തകൗതുക: ||

൭൮

കലാപതി: കലാപചൂഡാമണി: കലാപത്വന്ത: ചൂഡാമണിശ്ചിരരാരത്നം
യസ്യ സ: പരമേശ്വര: ഹരദശീമതാദശീം അചലാധിരാജപ്രഭവോക്തി
ചാതുരീം ഭവതിതനയാവചനസാമന്ത്വം നിശ്ചൃതാം ഭ്രശമധികം സ്മര
മുഖാംബുജ: സ്തിതയുതവദനാരവിന്ദസ്സൻ പുനഭൂയോപി ശ്രോതും വച ഇത്യ
ത്ഥാല്ലഭ്യതേ ആത്തകൗതുക: ഗൃതകൗതുക: ഇവാബ്രവിൽ ഉവാച തഭീയവ
ചനചാതുര്യമാകണ്ഠ പുനരപി യചചശ്രവണേ സംജാതകൗതുക: ഇവ ഉ
വാചേതി ഭാവ: ൭൮

ഇതാഷ്ടമേന്ദ്രവാഹമഞ്ജവാസരെ
സമാഷ്ടമോ ദിക്ഷപതിഭിസ്സനിജ്ജരൈ: |
പുരം ഭോത്യാ ധൂരി മാതൃരേത്യ തേ
കരം ഗൃഹീഷ്യാമി സമിത്യവസ്ഥിത: ||

൭൯

ഇത ഇതി: ഇത അസ്താദിനാൽ അഷ്ടമെ അഷ്ടമതേപന് സംബ്രാതേ
അഹനി ലിനേ തത്ത്വാപ്തഞ്ജവാസരെ ഇന്ദ്രവാസരെ അഞ്ചൈ ശംഖശങ്കാവി
ത്രമര: സനിജ്ജരൈ: സാമരൈ: ദിക്ഷപതിഭി: ദിക്ഷപാലൈസ്സഹാഷ്ടമ:
അഷ്ടമദിക്ഷപതിഹം തേ തവ പുരം പത്തനം ഏതാംഗത്യ ഭവത്യാസുവ മാ
തൃജനന്ത്യാ ധൂരി പുരൊഭാഗേ അവസ്ഥിത: സ്ഥിതസ്സൻ സമിതി യശ്ച ഭവ
ത്യാ ഇതി പഞ്ചഗുണതേപനാനഷംഗ: തപസ്കാശാൽ കരം ഖലിം ഭവ്യം
ഗൃഹീഷ്യാമി കരം പാണിം ഗൃഹീഷ്യാമി ഗൃഹീതംസ്തിത്യർത്ഥ: യഥാ ലിഖൈത
ദിക്ഷപതിഭിസ്സഹാഷ്ടമോഹമമത്യ കരഗ്രഹണം കർത്തവ്യീകൃതവാനിതി ഭാ

വഃ ദിഷ്പതിയുതൊഹം തപജനനീസമക്ഷമേവ തപാപാണിം ഗ്രഹിഷ്യാ
മീത്യുക്തവാംഽയേതിഭാവഃ

൭൯

ഇത്ഥന്നിഗദ്യ ഗിരിശ്ശാഥ കൃതാവഹിത്വഃ
പൃഥ്വിഭൂതസ്തനുഭവം സ്വപദം പ്രതസ്ഥഃ ।
രീതേന്മന സാലംഭിയമപ്യുചലാൽ കൃതാത്മാ
സാതേന്മന ഹൃഷ്ടമനസാഞ്ച നൃണാം യഥാത്മാൽ ॥

ഇത്ഥമിതി! അഥാനന്തരം ഗിരിശഃ പരമേശ്വരഃ കൃതാവഹിത്വഃ രവി
താകാരഗോപനസ്തൽ അവഹിത്മാകാരഹപൂരിത്വമരഃ പൃഥ്വിഭൂതഃ ഭൂവതഃ
ഹിമവതത്വ തനുഭവം പൃഥ്വിമിത്ഥമുക്തപ്രകാരേണ നിഗദ്യ ഉക്താ സ്വപദം
നിജാവാസം പ്രതി പ്രതസ്ഥ പ്രസ്ഥിതവാൻ അഥ തദപാദ്യശ്രവണാനന്ത
രം ഇയന്തകാതകാപി കൃതാത്മാ കൃതാഗമനപ്രയോജനാ സരീ അത്ഥസ്ത്വാദി
ഷയ മൊക്ഷ ശബ്ദാർത്ഥ ച പ്രയോജന ഇരി വൈജയന്തീ രീരേഹന മ
ശ്ലിണ ച രീതം ശാസ്ത്രാദ്ധാരക്ഷത്രോപായനാരീരജസ്ത ച അവതാരക്തി
ജ്ഞാഞ്ച പാരോപാഖ്യാനമന്വിഷ്ടിതി മേദിനീ ഹൃഷ്ടമനസാഞ്ചപിത്താ
നാം നൃണാം മനുഷ്യാണാം സാതേന്മന സമൂഹേന ച സംഘസാതേന്മ തു ജ
ന്തുഭിരിത്യമരഃ സാലം സമം യഥാത്മാൽ പ്രയോഭിഷ്ടപി ചലനരഹിതാൽ
അചലാൽ കൈലാസപർവതാൽ സ്വപദം സ്വസ്ഥാനം പ്രതി പ്രതസ്ഥ ഭഗ
വാനപ്യവദീയ്തു ജഗാമ ഇയമപി മന്ത്രിണാ മനുഷ്യാണാം സമൂഹേന സമം
ഭഗവദപചനമാകണ്ഠ വിഹിതാഗമനപ്രയോജനാ സ്വപദം പ്രതി പ്രതസ്ഥ
ഇതി ഭാവഃ വസന്തിലകം വൃത്തം ഉക്തം വസന്തിലകം തദജാജഗേഗ
ഇതി ലക്ഷണാൽ

പു

ഇതി ശ്രീ വായുലക്ഷമതിലകസ്യ ശങ്കരാഭ്യുപമണ്യസ്യ കൃതോ
തകാതകാപരിണയെ പ്രകാശിതാഖ്യാനം
പ്രാഖ്യാനം ചതുർത്ഥസ്തവം

തടാതകാപരിണയം.

പഞ്ചമസ്കന്ദഃ

തദേവേഷുചശൈഖരാനമത്വാ
സുതന്ത്രന്താം സ്വപുരം പ്രതി പ്രയാന്തിം ।
അനുജഗതൂരിന്ദിരശജിഷ്ണു
ദനുജാരി ഭഗിനീത്വചിന്തയൈവ ॥

തദപിതി। തദാ രജതാചലാനി വർത്തനാനന്തരമിത്യർത്ഥഃ ദനുജാരി
അസുരരിപു ഇന്ദിരശജിഷ്ണു ഇന്ദിരശൈഖരമാചരിഃ ജിഷ്ണുവിശുദ്ധ ഉഡുപശൈ
ഖരാനമത്വാ ഉഡുപശൈഖരസ്യ ചക്രമുഡുസ്മാനമത്വാ നിയാഗേന അമാനു
മതിരൂനൈഷ്ടപുണ്ണിമാനുജായോരചീതി മേലിനീ നഗരം സ്വപുരം പ്രതി പ്ര
യാന്തിം ഗച്ഛന്തിം സുതന്ത്രം ശോഭനാംഗിം താന്തടാതകാമിതി യാവൽ ഭഗി
നീത്വചിന്തയൈവ സ്വസ്വതപഞ്ചശ്ചൈവ “മഹേന്ദ്രവിഷ്ണുഭഗിനീ” മിതി ഹരി
വംശേ അനുജഗതൂരപഗച്ഛതാം തഥാ ച ഋവാമഹ്യാപാണ്യപത്തനമുത്തമാ
മാഗച്ഛതമിമാമിതി അഖണ്ഡം ഖണ്ഡപരജ്വലിയാഗമംഗീഭൂത്യ പുണ്ഡരീക
നയനാഖണ്ഡഖണ്ഡ ഭഗിനീത്വാനുസന്ധാനാഭിവാന്ദഗച്ഛതാമിതി ഭാവഃ ഭഗ
വദാജ്ഞയാ കൃത്യാനുഗമനസ്യ ഭഗിനീത്വസ്മതേഹിത്യൽപ്രേക്ഷണാൽ ഉക്ത
പ്രേക്ഷാഖണ്ഡാരഃ അസ്തിൻ സത്യ വസന്തമാലികാവൃത്തം സസജാവിഷമേ ഗുരോ
സമേ ചെൽ സഭോയയ വസന്തമാലികാ സേതി ലക്ഷണാൽ

മലയദ്ധാജകന്യകാ ന താവൽ
പരമപ്രിയത സൈനികൈന സാകം ।
അലമദ്ധാപരഭൂരിരഞ്ജനാ
സഹ ഗന്ധർവ്വകുലൈശ്ച സിദ്ധസംഖൈഃ ॥

മലയദ്ധാജൈവി। താവൽ തൽസമയത്തുതർഥഃ മലയദ്ധാജകന്യകാ മ
ലയദ്ധാജസ്യ പുത്രീ പരം സൈനികൈന സൈനാസമവേതജനൈന സാകം
നാപ്രിയത നാനുഷ്ഠൽ അഞ്ജനാ അഞ്ജാൽ പല്ലാൽ ജന്മ സംഭവോ യസ്യ
സ ബ്രഹ്മാ ച അദ്ധാപരഭൂരിഃ അദ്ധാപരാൻ കൃത്യൻ ഹവീഷ്മിതി യാവൽ ഭുജന്തി

ഇതി കൃത്യമേവാദൈവമൈശ്വര്യമുപാസനയായകവമൈശ്വര്യ സിദ്ധി
 സംഭവേഃ സിദ്ധാനാം ദൈവയൊനിവിശേഷാണാം സംഭവേഃ സമൂഹൈഃ
 സഹ ചാലമത്യന്തമപ്രിയത പ്രീതിമാപെയത്വമഃ തഥാ ച വിംഗളാംബരപു
 രന്ദരാനുഗമനസമയേ ന കൈവലം സന്തൈസ്ത്വായാസ്സകാതകായാഃ കിന്തു നി
 ഖിലനിഖിലവസിഷ്ടസംഘസ്യ ഗന്ധർവ്വകുലസ്യ ച ജലജസംഭവസ്ത്വാപി പ്രീതി
 ഭൂമിഭൂമി ഭാവഃ ൨

തനയാ മലയദ്ധാപജസ്യ നാനാ
 കരുണാപ്രാസരണീധരാനനൈകാൻ ।
 തരണീശതഭാസുരാശ്ച മാമൈ
 പ്രതരാം വീക്ഷ്യ തരംഗിണിനാനദ ॥ ൩

തനയേതി മലയദ്ധാപജസ്യ തനയാ കുമാരീ മാമൈശ്വര്യപനി നാനാകരു
 ണാപ്രാസരണീധരാനനൈകാൻ കരുണാപ്രാസരണീധരാനനൈകാൻ സംയുതാൻ കരുണ
 സുരസ വൃക്ഷേ കൃപായാം കരുണാ മതേതി മമേദനി അനൈകാൻ ഖണ്ഡൻ
 ധരണീധരൻ പദ്മാൻ തരണീശതഭാസുരാഃ തരണീനാം നൈകാനാം ശ
 തേന ശതമിത്യാപരിമിതഗണനാപരം ഖണ്ഡഭിസ്മരിഭിഃ ഭാസുരാ ലസമാനാ
 സ്തരംഗിണീന്ദ്രീയാ വീക്ഷ്യാവലോക്യ പ്രതരാമധികം നനന്ദാതുഷ്ഠത തഥാച
 പഥി ഗച്ഛന്തി നാനാനൈകകഥയ്യഹസംയുതാൻ പദ്മാൻ അനൈകനൈകാ
 സഞ്ചാരമണിയാഃ തരംഗിണീശ്ചാവലോക്യാപ്രിയതേതി ഭാവഃ ൩

പുതനാപി മരുതപതാനായതാ
 പ്രഭുണാ ചാദ്ധാപനി സാ ത്രിവിക്രമേണ ।
 നിതരാമുദഭൂത്തരസപിനിയം
 സമതാമാപ്തമിവാനയോരഭീകാ ॥ ൪

പുതനേതി അദ്ധാപനി പഥി പ്രഭുണാ നാമേന ലയോരവി സാധാര
 ണം വിശേഷണമേതൽ മരുതപതാ ഇത്രേണ ത്രിവിക്രമേണ ത്രയോ വിക്രമാഃ
 ക്രമണാദി യസ്യ തേന വിഷ്ണുനാ ചാനയാതാനുഗതാ അയ ഏവാഭീകാ
 നിഭയോ സേയം പുതനാ സേനാപി അനയോരിന്ദ്രവിഷ്ണുപാസ്തമതാം സാമ്യ
 മാപ്തം പ്രാപ്തമിവ നിതരാമത്യന്തം തരസപിനീ വൈഗവരീ ഉഭയേ ബ
 ഭൂവ തഥാ ച നിരലംബാംബരപഥാ സഞ്ചരണാതിവൈഗവരതോ മഖവതഃ
 ത്രിവിക്രമാക്രാന്തനിഖിലവിഷ്ണുപാസ്ത വിഷ്ണുരക്തവസശ്ച സാമ്യകാമനയേവ
 സേനായാ അപ്രതിവൈഗവതീ ഗതിരഭൂമിഭൂമി ഭാവഃ ഉൽപ്രേക്ഷാലങ്കാരഃ ൪

അഥ പാണ്ഡ്യമഹിശവംശമുക്താ
 മധുഹാഖണ്ഡലസാദരാനായതാ ।

ബലകാബധയുതാപ്യസൗ ക്ഷണാൽ സ്വപുരമാമിബധത യന്ന തദിചിത്രം ॥

൫

അഥേതി॥ അഥാനന്തരം പാണ്ഡ്യമഹീശവംശമുക്താ പാണ്ഡ്യമഹീശ്യ പാണ്ഡ്യഭൃപ്യ വംശ ഏവ വംശഃ വെംഗാസ്ത്യ മൂക്താ ചൈകതികമണിരി തൃതം മധുവാബധസാദരാനയാതാ മധു മധുനാമാസുരം ഹസീതി മധുവാ വിഷ്ടഃ ആഖണ്ഡലഃ പുരന്ദര താഭ്രാം സാദരം ആദരസഹിതം യഥാതഥാന യാതാ അസൗ തടാതകാ ബലകാബധയുതാ ബലാനാം സൈന്യാനാം കാബധ ന സമൂഹേന യുതാ യുക്താപി ക്ഷണാൽ ക്ഷണകാലേന നിജം പുരം നഗര മാമിബധതാപേതി യൽ തൽ അതിവേഗാനഗരപ്രാപ്തിരിത്യർത്ഥം വിചിത്ര മതൃതന്ന തഥാ ച സ്വത ഏവ പാണ്ഡ്യവംശമുക്തായാഃ കിന്തു വിംഗളാം ബരപുരന്ദരാനഗതായാശ്ച സാൽം നിഖിലസൈന്യേന പുരപ്രാപ്തൗ കിം വാതൃതമിതി ഭാവഃ

൫

മുരവൃത്രരിപു വിരാട് പുരസ്യാ
പൃപശല്യാന്തമമാന്ജഗതൃസ്താം ।
പരികല്പിതസൗവിദല്പഭാവോ
വിവ സമ്മോദഭരസ്സരല്പദണ്ഡാം ॥

൬

മുരേതി॥ അഥാനന്തരം മുരവൃത്രരിപു മുരരിപുവിഷ്ടഃ വൃത്രരിപുരിത്രഃ തൗ സമ്മോദഭരസ്സരല്പദണ്ഡാം സമ്മോദേന ഹച്ഛ്യ പ്രമോദാമോദസമ്മോ ദാ ഇത്യമരഃ ഭരണാതിശയേന അതിശയോ ഭര ഇത്യമരഃ സ്സരൽ വികസൽ ഏൽ ഏഭയമൈവാഞ്ചം യസ്പാസ്യാം തടാതകാമിത്യർത്ഥം വിരാട് പുരസ്യാ മധു രാപുരസ്യാ വിരാട് പുരമിതി സാമ തസ്യ ഉപശല്യാന്തം സമീപപത്ത്വം പരി കല്പിതസൗവിദല്പഭാവോ പരികല്പിതഃ രചിതസ്സൗവിദല്പയോഭാവയേഷ്ഠാ യാഭ്രാന്തമാഭ്രതാവിവ അന്ജഗതൃരനഗഗച്ഛതാം തഥാ ച ആത്മാനഗമനാതി മുദിതഃ ഹൃദയാന്തടാതകാം മധുരാപുരപരിസരപത്ത്വമനഗഗച്ഛതാം കഞ്ചകി നാവിവ പഞ്ചായുധജയന്തജനകാവിതി ഭാവഃ

൬

വിനിവൃത്യ ജനാദ്ദനാമരൈന്ത്ര
ശ്രിതപാഷ്ഠി ധരണീഭൃതസ്തന്ദ്രജാ ।
ഇതരാന്ധരണൗകസോപി സച്ചക്ര
ധരണാനാപ പുരം പരിഷ്കൃതം സാ ॥

൭

വിനിവൃത്യേതി॥ ധരണീഭൃതഃ പാത്ഥിവസ്യ തന്ദ്രജാ പുത്രീ സാ തടാത കൈത്യർത്ഥം ശ്രിതപാഷ്ഠി ആശ്രിതപാശ്ചഭൈശ്വ ജനാദ്ദനാമരൈന്ത്ര വിഷ്ണുജി ങ്ക്ഷാ ഇതരാനന്ത്യാൻ ധരണാൻ സജ്ജതാൻ ധരണസ്തജ്ജതേ നീരെ സ്വപ്നോ കൈ പരമേഷ്ഠിനീതി മൈദിനീ ധരണൗകസഃ ധരണഃ സ്വപ്നപോക ഓകഃ ആ

ശ്രീമാൻ യേശുനാഥൻ ദൈവാനന്ദി കാകസ്സുമാത്രയെങ്കിലും ഇത്രമേൽ സമൃദ്ധം സാധുവാകുവാൻ കഴിയില്ലെന്നു വരികിൽ കൃത്യമേകം പുരസ്കാരം പ്രദാനം ചെയ്തുകൊടുത്തുവെന്നു സമസ്തജനങ്ങളും അറിയാം. അതിനാൽ പ്രാർത്ഥനാപരമായി ഭാവം

൭

ഹരിദീശജ്ഞാനപിതാവി ജന്മാഃ

പുരതൊവന്ദത രാജകന്യാ സാ ।

ജനാനിതദനതാനാമുദാ യൽ

പരിതൊഷായ ഹി കൈവലം തദസ്യാഃ ॥

൮

ഹരിദീശൈതി സ രാജകന്യാ നൃപതിനന്ദാ ഹരിദീശജ്ഞാനപിതാ ഹരിദീശാനന്ദം ലിഖിതാനന്ദം ജ്ഞാന വിജ്ഞാന അനന്ദിതാ യുക്താപി പുരതഃ പ്രഥമം ജന്മാഃ മാതൃവയസ്യാഃ ജന്മാ മാതൃവയസ്യായാമിതി മെദിനീ അ വന്ദത തദാ അനന്ദതം മുദാ തൊഷണ ഉന്നതാം ശ്രേഷ്ഠാം ജനനീം മാ തരഞ്ചാവന്ദത പ്രണനാമൈതി യൽ തൽ പുരതൊ മാതൃവയസ്യാനാന്തദാ മാതൃവയസ്വ വന്ദനമിത്യർത്ഥഃ അസ്യാ മാതൃഃ കൈവലമധികം പരിതൊഷായ ഹ ഷായ ഹീതി പ്രസിദ്ധാ ജനനീമൊജനായൈവ തത്സഖീഃ പുരസ്കാൽ പ്ര ണനാമൈതി ഭാവഃ

൯

പ്രണതാം പ്രിയതാപപിപ്ലവാഭ്യാം

ദൂതമത്മാപ്യ സുതാമിയം കരാഭ്യാം ।

അധിരാപ്യ നിജാംകമുത്തമാംഗൈ

മുഹൂരാഹ്വായ ദൂതം തുതൊഷ മാതാ ॥

൧൦

പ്രണതൈതി ഇയം മാതാ ജനനീ പ്രണതാം നമസ്കാരം സുതാം പുത്രീം പ്രിയതാപപിപ്ലവാഭ്യാം പ്രിയതയാ സ്നേഹേണ പരിപ്ലവാഭ്യാം ചഞ്ചലാഭ്യാം പ്രൈമാ നാ പ്രിയതാ ഹാദിമിത്യർത്ഥഃ കരാഭ്യാം ബാഹുഭ്യാം ദൂതം ശീഘ്രം നി ജാജം ആരോഗ്യമാംഗം അധിരാപ്യ മുഹൂരസമുൽ ഉത്തമാംഗൈ ശിരസി ആഹ്വായ ദൂതം അധികം തുതൊഷ അതുഷ്ടൻ തഥാ ച പ്രണമനീമിമാം ആദായാജമാരൊഹ്യ മുക്തി മുഹൂരാഹ്വായ തുതൊഷ കാഞ്ചനമാലൈതി ഭാ വഃ

൧൧

അഥ കാഞ്ചനാമാലയാനയുക്താ

കഥയത്രാദരപൂർവ്വകം സ്വമാത്രാ ।

പ്രഥമാഭിജ്ഞാനഭൂമിതഞ്ചരിത്രം

കഥയാമാസ തദാതകാ സമസ്താ ॥

൧൨

അഥൈതി അനന്ദതാം തദാതകാ സ്വമാത്രാ ആനന്ദനാ ജനന്താ കാ ണ്യാനന്ദയോ പ്രണയജ്ഞാനഭൂമിതം പ്രാണയജ്ഞാനീ യുദ്ധാഭ്യാം ഉത്ഥിത

മുൽവന്നു ചരിത്രം കഥയ വദെതി ആരേപുവ്വകം സാദരം യഥാ തഥാ അ
റായുക്താ പൂജാ സതീ സമസ്മമഖിലം കഥയാമാസാകഥയൽ തഥാ ച പൂജാ
ഏഷ്ടയാ ജനന്താ ജന്യവൃത്താന്തകഥയലിതി ഭാവഃ ൧൦

കുരദാഃ ക്കഭാമധീശ്വരാ മെ

പരദാവാവലിദാവസന്നിഭായെ !

വലദാനവവയ്യാശാത്രവാദ്യോ

ധനദാനന്താഃ പ്രഥനെ ജനന്യഭൂവൻ ॥ ൧൧

കുരദാ ഇതി: ഹെ! ജനനി മാതഃ യെ ക്കഭാമം ലിശാമധീശ്വരാഃ നായ
കാഃ പരദാവാവലിദാവസന്നിഭാഃ പരാഃ ശത്രുവഃ അഭിയാതിഃ പരാരാതി
രിത്യമരഃ ത ഏവ ദാവാവലയഃ താസാം ദാവസന്നിഭാഃ അരണ്യാഗ്നിസഭ
ശാഃ ദേവദാവൌ വനാരണ്യവഹ്നിത്യമരഃ വലദാനവവയ്യാശാത്രവാദ്യോഃ വല
ഇഹി യൊ ദാനവവയ്യാഃ ദാജമുവ്യാഃ തസ്യ ശാത്രവശ്ശത്രിരത്ര ഇതി യാവൽ സ
ആദ്യഃ പ്രഥമൊ യേഷാം തെ ധനദാനന്താഃ കവേവരൊ അന്തെ അവസാനെ
യേഷാം തെ ഇത്യുല്പാഹായ്യാഃ യത്തയൊന്നിത്യസംബന്ധാൽ പ്രഥനെ
യുദ്ധെ മമ കുരദാഃ കുരം ബലിം ദദാതീതി ബലിദാതാര ഇതി യാവൽ ബലി
ഹസ്താംശവഃ കുരാ ഇത്യമരഃ അഭൂവന്നഭൂവൻ തഥാ ച രിപ്പവനചാവകപ്ര
തീകാശഃ പാകശാസനാഭിക്ഷിന്നരശപരവയ്യാന്താഃ ലിക്ഷപതയഃ സമരേ മമ
കുരദാസ്സംവൃത്താ ഇതി ഭാവഃ ൧൨

അവി ചാഷ്ടമ ഏവ ലിക്ഷപതിനാം

പ്രഭുരഷ്ടാപദഗൊത്രസായകാസഃ !

സ്വയമഷ്ടമവാസരേ മമേത

സ്സുചിതാവഷ്ടതരഃ കുരം ഗൃഹീതാ ॥ ൧൩

അവിചെയി! അവിചെയതാവന്ന അഷ്ടതരഃ അഷ്ടൌ തനവഃ പ്പടി
വൃപ്യെജ്ഞാവാസ്താകാശയജമാനചന്ദ്രസ്യയ്യാത്രവാ ഇതി യസ്യ സഃ അഷ്ടാ
പദഗൊത്രസായകാസഃ അഷ്ടാപദഗൊത്രഃ കനകചലഃ സായകാ ബാണാ
അസ്ത്രന്തെ ക്ഷിപ്രന്തെ അനൈനേതി സായകാസന്ധനയ്യാസ തഥാ ലിക്ഷ
പതിനാം ലിക്ഷപാലാനാം പ്രഭുഃ നാഥഃ അഷ്ടമഃ അഷ്ടമതപന പരിഗണിതഃ
സ ഏവേതഃ അസ്താദിനാഭിത്യത്ഥഃ അഷ്ടമവാസരേ അഷ്ടമലിനെ സമിതൌ
യുദ്ധെ സഭായാമിതി വാസ്യവോത്ഥഃ സംഖ്യാ സഭായാം സമിതിരിത്യമരഃ
മമ കുരം ബലിം പാണിഞ്ച ഗൃഹീതാ ഗൃഹീഷ്യാതി ലുട് തഥാ ച ലിക്ഷപതി
ഷ്ടാഷ്ടമ ഏവ അഷ്ടമലിനെ സ്വയമൈവാഗത്യ മൽക്കരഗ്രഹം കരിഷ്യാതീതി
സാഭിപ്രായമാഹേതി ഭാവഃ ൧൪

ഹേഹുനാ കിമിഹൊദിതൈന മാത

വിധുനാഹം ശതമന്യനാ ച മാഹാത് ॥

തുഹിനാംശുകലാധരാനമത്വാ

സ്വപജനാഭ്യാമിവ കന്യകാനയാതാ ॥

൧൩

ബഹുനൈവി ഇഹാസ്തിൻ കരഗ്രഹണഇത്യർത്ഥഃ ബഹുനാനൈകൈ ഉ
ഭിതൈ ഉക്തൈ ഉക്തം ഭാഷിതമുഭിതമിത്യർത്ഥഃ കിം ന കിമവീത്യർത്ഥഃ
തുഹിനാംശുകലാധരാനമത്വാ ചന്ദ്രമൗലിനിയോഗൈ അഹം മാഗ്ദ്യലാപനി
വിയുനാ വിഷ്ണുനാ വിധുശ്രീവത്സലാഞ്ചന ഇത്യമരഃ ശതമന്യുനാ ഇന്ദ്രേണ
ച സ്വപജനാഭ്യാം ബന്ധുജനാഭ്യാം കന്യകാ കന്യകൈവാനയാതാ അനുഗതാ
അഭവമിതിശേഷഃ തഥാ ച ചന്ദ്രപുസ്കനിയോഗൈനാലാപനി വിധുശതാലാപ
നൗ യാത്രോന്മുഖീം സ്വപജനൗ കന്യകാമിവാനുഗതൗ കിം കരഗ്രഹപ്രകട
നൈനൈവി ഭാവഃ

൧൩

ഇതി സാദരമുക്തവാചി തന്ത്യാം

ഗതിസമ്പന്നജനാച്ഛിതാവി രാജ്ഞീ ।

പതിമസ്മദാശ്രിതൈര്രലോകം

സ്മൃതിരേഷാ പ്രകൃതിഹി മാനിനീനാം ॥

൧൪

ഇതിതി॥ ഇത്യുക്തപ്രകാരേണ തന്ത്യാം തടാതകായാമിത്യർത്ഥഃ ഉക്ത
വാചി ഉക്താ വാക് വചനം യഥാ തഥാഭൂതായാം സത്യാം രാജ്ഞീ കാഞ്ചനമാ
ലാ ഗതിസമ്പന്നാ ജ്ഞാനവിശിഷ്ടാഃ ഗതിഃസ്ത്രീ മാഗ്ദ്യശയൈജ്ഞാനൈ ഇതി
മെദിനീ തൈജ്ജ്ഞൈജ്ഞൈജ്ഞൈച്ചിതാ പൂജിതാവി സാദരാ അശ്രിതൈര്ര
ലോകം അശ്രിതഃ പ്രാപുഃ ഇന്ദ്രസ്യ ലോകോ ഭവനം യൈന തം പതിം ഭ
ന്താരം അസ്മദഭിസന്ധയൽ ഏഷാ അഭ്യുദയകാലേ ലോകാന്തരഗതപതിവി
ഷയസ്മൃതിരിത്യർത്ഥഃ മാനിനീനാം സ്ത്രീണാം പ്രകൃതിസ്ഥഭാവോ ഹിതി പ്ര
സിദ്ധൗ പ്രകൃതിമുഖകാരണേ സ്വഭാവേ ഇതി വൈജയന്തീ തഥാ ച കാ
ഞ്ചനമാലാ സുതാവിവാഹൊത്സവമാകണ്ഠ്യ സ്വന്നായകലോകമദ്യൈഷ്ടാ
വൈതം ഗതഃ പിതൈതന്ത്യാ ഇതി രമണീയമരിരവി പ്രാകൃതതരണീ
ജനസാധാരണം സ്വരമണസ്മരണമവാപൈതി ഭാവഃ

൧൪

ജനതാപി നിശച്യ ജന്മമസ്യാ

നമുചിദപിച്ഛപ്രമുഖൈരിന്നൈദ്ദിശാനാം ।

അപി ഭാവിനമഞ്ജസോപയാമൊ

ഭവമാശ്ചതുപയൊനിയൗ മമജ്ജ ॥

൧൫

ജനതൈവി॥ ജനതാ ജനസമൂഹമൊപി നമുചിദപിച്ഛപ്രമുഖൈഃ നമുചി
നാക്ലാസ്യസ്വ ലിച്ഛ ശത്രുരിന്ദ്ര ഇതി യാവൽ പ്രമുഖൈ മുഖ്യൈ യേഷാം
തൈദ്ദിശാനാം ദിശാമിന്നൈഃ പ്രഭുഭിഃ സമാന്തേന തൃതീയാ അസ്ത്യാഃ തടാത
കായാ ജന്മം യുദ്ധം യുദ്ധമായാധനം ജന്മമിത്യമരഃ അഞ്ജസാ അചിരൈ

ണദ്രാക് ത്വതിത്വംജസത്യമരഃ ഭാവിനം ഭവിഷ്യന്തം ഉപായാമൊഭാവം
വിവാഹോത്സവഞ്ചനീശുഭ്യ ആത്മ്യപയൊനിശ്ശൗ അതൃപ്താഭോധൗ മമ
ജ്ജനിമണൊഭക്ത തഥാ ച പരിജനനിവഹൊവി വൃത്രരിപുരുഷാശാപാലൈസ്സ
മുക്തേതം സമീകമചിരേണാഗാമിനം വിവാഹോത്സവഞ്ചകണ്ഠപ്രാപ്തേനീ
രനിയൗ മണൊഭൂതി ഭാവഃ

൧൫

വസതീമുഖസൂചകൈമ ശംഖൈ

ദ്ധപനതി പ്രെംഖതി സാസ്വമാരുതൈ ചൈ ।

സുമതിപ്രമുഖാനമാത്യമുച്ഛാൻ

സമിതി പ്രസ്തലിതപ്രതീകസൗച്ഛാൻ ॥ ൧൬

ബഹുമാനപുരസ്സരം തഥാത്യാ

നചി സൈന്യാനുപകന്യകാ വദാന്ത്യാ ।

സദനായ നിയുജ്യ കൈതനം സ്വപം

സവയസ്യാപ നഗഞ്ച ഭാനരസ്സം ॥

൧൭

അസ്മമനം പ്രസൗതി വസതീത്യാമിശ്ശാകയുഗമഞ്ച അഥാനന്തരം വസതീ
മുഖസൂചകൈ വസത്യാ രാത്യാ മുഖം പ്രാരംഭം സൂചയതി പിതൃനയതീഹി സൂച
കൈ വസതീ രാത്രിവെശ്ശനൊരിത്യമരഃ ശംഖൈ കുംഭൈ ധ്വപനതി നാദംകർ
തി സതി സാസ്വമാരുതൈ സസ്യാസമയവായൗ ച ചൈ ആകാശൈ പ്രെംഖതി
ചലതി സതി വദാന്ത്യാ ഭാനരശ്ശാസ്യാ നൃപകന്യകാ രാജചൂതീ കർതീ സമിതി
യലൈ സമിത്യാമിസമിദ്യയ ഇത്യമരഃ യദാ സമിതിപ്രസ്തലിതപ്രതീകസൗ
ച്ഛാനിത്യൈകം പദം സമിത്യാം പ്രസ്തലിതം ഗമിതം പ്രതീകസൗച്ഛം ശരീ
രസുഖം യേഷാം താൻ സുമതിപ്രമുഖാൻ സുമതിനാമാ സമിവാഃ പ്രമുഖോ യെ
താൻ അമാത്യമുച്ഛാൻ മന്ത്രിവർത്താൻ തഥാ യഥാ സചിവാൻ തഥൈത്യർത്ഥഃ
പ്രസ്തലിതരത്നം സൈന്യാനവി സദനായ ഗൃഹായ സദനം ഗന്തുമിത്യർത്ഥഃ
പ്രസ്തലിതരത്നം ചഹ്വരമതിപുർവ്വകം യഥാ തഥാനിയു പ്രേരയിതഥാ സ്വപം
പ്രസ്തലിതരത്നം കൈതനം സദനേ രാജ ഇതി വചനഃ സവയസ്യാ വ
യസ്ത്യയ സത്യാ സമിതം സതീ ആപ പ്രാപ ഭാനസ്സർവ്വഞ്ചാസ്സം അസ്മനാമാ
നം നഗം ആപ പ്രാപ അസ്മസ്യ ചരമശ്ശാഭമിത്യമരഃ തഥാ സസ്വസംസൃ
മിനി നാഭമേമരൈ ശംഖൈ ധാതി ച നിയതി വാതൈ മരേജനചുരസ്യാ
നരചരി നരജാജിമുഖാരിസ്തലിതപ്രതീകസൗച്ഛാൻ സുമതിമുഖമാത്യമുച്ഛാൻ
പ്രെംഖതിയാ അന്യാനവി സൈന്യാൻ തത്ത്വമിതത്വമഹ്വരമതിഭാനരശ്ശാസ്യാ നി
കർതവ്യം യേഷാമേവ സ്വയമചി സമീസമനീതാ ഭവനമന്തീയഭാവ തവ
നൊചി ചരമദ്രവ്യരമൈതി ഭാവഃ

൧൮, ൧൯

തനന്താമഗമന്തരൈരാപ്തലാഭാ

മനുജസ്യാലപതഃ കലില കാരം ।

ഭൂമരാളിരതിവ ദീനഭാവം

ഗുണശാലീവ വിദേശഗസ്സഭാനിം ॥

൧൧

താതെവി! തഭാനിം സന്ധ്യാസമയെ മഹൊല്ലാഭാ മഹൊല്ലാഭാനാം
ജലജാനാമാഭാ ശൊഭാ അരവിന്ദം മഹൊല്ലാഭം അഗ്നിസ്സപിട് ഭാഭേത്യമരഃ
അഖ്യാതഃ വൃസനവതഃ ദേവൈ നാ വ്യസനേഷപഖമിത്യമരഃ മനുജന്യ ജ
നന്യ കലാ വിദ്യൈ കലാ വ്യാപാരവിദ്യയൊരിതി മൈമലത്രഃ കാമന്നിത
രാം താതഃ കാശ്ചമഗമൽ പ്രാപ ഭൂമരാളീ ഭംഗാണാമാളീ പശ്ചിമ വിദേശ
ശരഭഃ ദേശാന്തരം ഗതഃ ഗുണശാലീ ഗുണവാനിവാത്രന്തം ദീനഭാവം ദൈ
ന്യമഗമദിത്യനുഷംഗഃ തഥാ ച കഷ്ടംബവൃസനവതൊ ജനന്യ വിദ്യൈവം
ബുജകദംബകാഡംബരൊ നിതരാമവാപ കൃശതാം ജലജമുക്തിഭാവതഃ കഷ്ട
തരദൃഷ്ടജനാത്രാനജനപദം ദിഷ്ടവചൊപ്രപന്നഃ ശിഷ്ടതരമാജമണീഃ ഗു
ണവാനിവ ദൈന്യമിവിദിരനികരാപ്യാപെതി ഭാവഃ ൧൨

തമസാം നിചയൊഖിലം ബാബായെ

തരസാ ലോകമിനോ യഥാതിധൃത്തഃ ।

നയനാനുഭജനപാതമഭാവം

ദ്രവിണാനവ കദയ്യാനുഷാണാം ॥

൧൩

തമസാമിതി! അഥാനന്തരം—തമസാമസ്സകാരാണാം നിചയൊ നിക
രഃ തരസാ ശീഘ്രം അഖിലം സമസ്തം ലോകം ഭൂതാനം ലോകസ്സ ഭൂതാന
ജന ഇത്യമരഃ ധൃത്തഃ കീതവഃ ഇനഃ പ്രഭുഃ യഥാ ഇനഃസുഖ്യാ പ്രഭാവിത്യമരഃ
ബാബായെ അപീഡയൽ നയനാനി ലോചനാനി കദയ്യാനുഷാണാം ലുബ്ധ
ജനാനാം ദ്രവിണാനി യ നീവ അപാതമഭാവം അപഗതൊത്ഥഃ പ്രയൊ
ജനം യസ്താത്തസ്യഭാവസ്സതപം നിരത്ഥകതപമിത്യുതഃ അഭജൻ പ്രാപുഃ
തഥാ ചാന്തരീതെ ഭാഗ്യപതി സന്തമസനികായസ്സകലഭവനമവനിവചിരിവാ
തിധൃത്തഃ പ്രാപീഡയൽ ലുബ്ധമത്സ്യവിത്താനീയാപചയോഗാനയനാനുചി
നിരത്ഥകതാമഭജനീപി ഭാവഃ ൧൪

ഭഗണോന നഭസ്സുതീവ്യാഭാജ

സഗുണസ്സസേദി ധീമതാമിവാത്മഃ ।

രജണോതിതരാജഃ താരകാണാം

സൗല്ലാണാ നാകതലെ യഥാതിധൃത്തഃ ॥

൧൫

ഭഗണ ഇതി! അഥാനന്തരം നഭസ്സാകാശെ ഭഗണഃ ഭഗാനാക്ഷത്രം
ണാം ഗണോ നിവായഃ രാക്ഷസമുക്താ ഭാഗ്യമരഃ ധീമതാം മൈശ്വരീനാം
സംസരി സഭായാം സഗുണാ ഗുണവാൻ അത്യുപേക്ഷ്യ ഉപാദീവ്യാധികം
ഭാഭേജ നഭസീത്യനുഷംഗം താരകാണാമുക്തഃ ജനം മേണ മേയതീതി രഭ

ണഃ ചന്ദ്രശ്ചൈത്യത്ഥഃ നാകതലൈ സ്വപ്തതലൈ സഹൃണഃ ഘൃണയാ സഹിതഃ
 ഭയാലുരിത്യത്ഥഃ അവിചുണ്യഃ അതി അധികം പുണ്യം സുഭൂതം യസ്യ തഥാ
 ഭൂതൊ യഥൈത്യത്ഥഃ അവിതരാമതിശയേന ദൈവൈ രരാജ തഥാ ചാന്തരി
 കേഷ നക്ഷത്രസഞ്ചയഃ സദസി വിദുഷാം മണിശ്ശുണവാസിവാ രരാജ നക്ഷ
 ത്രൈശ്ച സുത്രാമലഭദൈ ഭയാവാതതിസുഭൂതവീവാതിതരാമശോഭകൈതി ഭാ
 വഃ

൨൦

മദനോപി ധൃതാശുഗാസനസ്സൻ
 പ്രമദാനാമഹരഭൃതിഞ്ച യുനാം ।
 സദനൈ ധനിനാം ശ്രീയം സമൃദ്ധാം
 സദരസ്തേന ഇവാസ്മതന്ത്രികൊദ്ധാ ॥

൨൧

മന ഇതി മനഃ കന്ദപ്പാപി ധൃതാശുഗാസനഃ ധൃതചാപസ്സൻ പ്ര
 മദാനാം പ്രകൃഷ്ടാ മദോ ഗദ്യോ യാസാന്തഥാ താളശാം സ്രീണാം യുനാം
 ഭാഷാക്ഷമവതാം പുഷ്പാണഞ്ച യവാ യൌവനയുക്തഃ സ്ത്രീൺ ഭാഷാക
 ലമവയുചിരി സാരസ്വതഃ ധൃതിം യൈതും ധൃതിലാഭണയൈഷ്വര്യോരി
 തൃമരഃ ധനിനാം ധനവതാം സദനൈ ഗൃഹൈ സമൃദ്ധാം പുണ്യം ശ്രീയം
 സമ്പദം സദരഃ ദൈർണ്യായുധൈന സഹിതഃ ദൈരാഗ്രിയാം ശംഖഭയശാഭ്ര
 സ്തേനായുധേഷപചീതി സാരസ്വതഃ അസ്മതന്ത്രികഃ റിരസ്മാലസ്യഃ സ്തേന
 യോര ഇവാദ്ധാ പ്രത്യക്ഷതഃ അഹരത് അപചുതവാൻ തഥാ ച ശ്രീമതാം
 സമൃദ്ധി പ്രവിശ്യ പുണ്യം സുവണ്ണാഭിസമ്പദം ചോര ഇവ മാരോപി സശ
 രാസനസ്സാവലൈചാഞ്ചനാം മഹിളാക്ഷമവതാനുരണാനഞ്ച ധൃതിമഹര
 ലിതനൈ കാന്താനികുചസരഭമാ വയമൈവൈതി യോഷിതഃ തൃക്താ
 ക്ഷമമഞ്ചലാവിചാസിനശ്ചാഭവന്നിതി ഭാവഃ

൨൨

നിശി ചൊന്നതസൌധശൃംഗമല്ലോ
 ത്തമപയ്ക്കുകതലസ്ഥിതാഥ സാസ്ത്യാം ।
 അനുചിന്ത്യ ഭൂശം ബഭ്രുവ വീക്ഷാ
 ജിതമാരം ഹരമപ്യഹൊ സ്മരാന്താ ॥

൨൩

നിശൈവി അമാനന്തരം അസ്ത്യാമൈതാളശ്ചാം നിശി രാത്രൌ ഉന്നത
 സ്ത്യാന്തംഗസ്യ സൌധശൃംഗസ്യ നരപതിസമനശിഖരസ്യ സൌധൊസ്ത്രി
 സുധയാശൈവ ഇതി ഹലായുധഃ മല്ലേ മല്ലേ സ്ഥലൈ ഉത്തമഃ ശ്രേഷ്ഠഃ വയ്ക്ക
 ക്കു തന്യതലൈ ഉപരിദൈവൈ സ്ഥിതാ ഉപവിഷ്ഠാ സാ. തടാതകാ ച വീക്ഷാ
 ജിതമാരം വീക്ഷയാവലൊകനൈ ജിതൊ വിജിതൊ മദനോ മാഹരൊ യൈന
 തഥാഭൂതമപി ഹരമീശാനം അനുചിന്ത്യ സ്മതാ ഭൂശമധികം സ്മരാന്താ ഹരവീ
 ഡിതാ ബഭ്രുവാളൽ അഹൊ ആശ്ചര്യം തഥാ ച സ്മതമാത്രതൊ നിഖിലകുശല
 നാശകസ്യ വീക്ഷയൈവ വാക്ഷിമൈകുചാപസ്യ വിരൂപാക്ഷസ്യ സ്മരണം ക

മാദിമനോമലശാന്തികാരണമപി വിശേഷതഃ കസമായുധപീഡാകാഷ്ട്ടഭിതി
ഭരമാശ്വത്ഥം വസുതന്യ സുഭദവലൊകലീലയൈവ വിജിതമദനവിഭാസം മ
നോഹരാംഗം ഗിരീശമാമിത്യ അതിവിയോഗവിനാഭഭിതി ഭാവഃ ൨൨

അപി നിജ്ജിതനിജ്ജരശപരാന്താ
മതനൊജ്ജ്ജരിതാം സുരജ്ജരൈശ്ച |
ഉചിതം ഖലു തസ്യ കർമ്മ കാമം
തദുപേന്ദ്രപ്രഭവസ്യ മീനകൈതൊഃ ||

൨൩

അപിതി സുരോ മന്മഥഃ നിജ്ജിതനിജ്ജരശപരാം നിജ്ജിതഃ വിജിതഃ
നിജ്ജരശപരോ ഭവൈവൈ യയാ താം തടാതകാമപി ശരൈർജ്ജ്വാലൈഃ
ജ്ജ്ജരിതാം ശകലിതാം അതനൊച്ചകാരതി യൽ തൽ കർമ്മ കൃത്യം ഉപേന്ദ്രപ്ര
ഭവസ്യ ഉപേന്ദ്രാദിദ്രാജാൽ പ്രഭവോ ജന യസ്യ തസ്യ മീനകൈതൊഃ മന്മഥ
സ്യ കാമം നിതരാമുചിതം യുകതം ഖലു തഥാ ച പൂർവ്വമുപാധീശതനയൈവ
സർവ്വപർവ്വനായകഗർവ്വിയാപണഞ്ചകാര ഇദാനീനാമപി തത്സന്താനൊ
നിതാനം ശതാന്തരം ശരൈരമീകരൽ കൃതൈവ പ്രതികർത്തവ്യമിതിത്യായുഷ്ട
ജ്ജ്ജരൈവൈതി ഭാവഃ ൨൩

തന്താ സുതനൊഃ പരന്ന തന്താ
വചനസ്യാപ്യതനുജപരാദിമാസീത് |
ഗുരുതാ പരമാസ്രവസ്യ നാസ്ത്യാഃ
സുദശാഭൂഷ്ണപസിത്യ ചായതസ്യ ||

൨൪

തന്തൈവി അമാനന്തരം സുതനൊജ്ജ്ജനാംഗ്രാഃ തടാതകായാ ഇതി
ജ്ജ്ജവൽ തന്താശ്ശരീരസ്യ പരം അതനുജപരാൽ നവിഭൃത തന്തരംഗം യസ്യ
സ്പാതന്തരംഗം തൽകൃതാജ്ജപരാൽ താപാലൈതൊഃ തന്താ കാശ്ചം നാ
സീത് വചനസ്യ വചസോപി തന്താ സപ്തപഥാസീത് സുദശഃ സുലോചനാ
യാഃ അസ്ത്യാഃ ആസ്രവസ്യ ക്ലേശസ്യ പരം ആദിനവാസ്രവൈ ക്ലേശ ഇത്യമരഃ
ഗുരുതാ ആധികൃന്നാഭൂൽ കിന്തു ആയതസ്യ ഭീഷ്മസ്യ രപസിത്യ നിശ്വാസ
സ്ത്യാപി ഗുരുതാഭൂൽ തഥാ ച നകൈവലമനംഗയാപാൽ തന്താംഗ്രാഃ കാശ്ചമം
ഗീപകാരംഗം കിന്തു വചസോപി നീലൈരൈവ കൃശതാ സഞ്ചനാ ന പരം
കുശ്ലശ്യാധികൃം കിന്തു ഭീഷ്മനിശ്വാസസ്ത്യാധികൃതാഭിതി ഭാവഃ ൨൪

നിതരാമുദഭൂത്തദാ തദാസ്യം
ജഡചിത്തം സ്ത്രീതലൈശചിന്തനൈവി |
വികലശ്ച തദക്ലിഖഞ്ജരീടൊ
ജചിരാപാംഗനിജാജിരാടനൈവി ||

൨൫

നിതരാമിതി: തദാ വിരഹസമയെ തദാസ്യം തത്യാസുഭാതകായാ രുദ്യം മുഖം സ്തിതലേശചിന്തനൈവി സ്തിത്യ ഹാസസ്യ ലേശസ്യ ചിന്തന വിചാരൈവി നിതരാം ജഡചിത്തം ജഡാശയമുദഭൂതം ബഭൂവ തദക്ഷിഖഞ്ജരീ: ട: ഖഞ്ജനപക്ഷി ഖഞ്ജരീടസ്യ ഖഞ്ജന ഇത്യമര: അചിരാപാംഗനിജാജിരാട നൈവി അചിരസ്യ കാന്തസ്യ അപാംഗസ്യ നെത്രാന്തരൈസ്യവ അപാംഗൊ നെത്രയൊരന്ത ഇത്യമര: നിജാജിരസ്യ ആരബീയാങ്കണസ്പാടനേ സഞ്ചാരേ വി വികല: അശക്ത: ഉദഭൂദിത്യനുഷംഗ: അതിതരാം സമപാദി ജഡാശയ മിതി ശ്രീഹർഷ: തഥാ ച മദനതാപാദസ്പാ വദനം സ്തിതാദിവിലാസരഹിതമ ഭൂതം നയനമപ്സുവീചയിതുമശക്തമഭൂച്ചൈതി ഭാവ: ൨൫

മണിതൊരണഭാസ്യരം സപധിഷ്ഠപം
സുദശൊരണ്ണമിവൊദഭൂദേവ്യം ।
അലമാളിഗണാപ്പിതഞ്ച മാല്യം
തനുസുച്യഗ്രമിവാതിതീക്ഷ്ണധാരം ॥

൨൩

മണീതി: സുദശ: ശൊഭന: ദശശ: യത്യാസ്സാ തത്യാസുഭാതകായാ ജ തി യാവൽ മണിതൊരണഭാസ്യരം രത്നഖചിതബഹിദ്വാരശൊഭിതം സപ ധിഷ്ഠമാരമനൊ ഗ്രഹം ധിഷ്ഠചമൊക്കൊ നിവസനമിത്യമര: അരണ്യം വന മിവാമര്യം അചിരതരമഭൂതം ബഭൂവ ആളിഗണാപ്പിതം സഖീഗണാപ്പിതം മാല്യം മാലാ ച മാല്യം മാലാസഞ്ജ മൂല്യീത്യമര: അലം അധികം അതിതീ ക്ഷണധാരം അതിനിശിതാ ധാരാ മുഖം യസ്യ തൽ തനുസുച്യഗ്രം തനുസ്യ ചിനാം സൂക്ഷ്മസൂചിനാമഗ്രം സമൂഹമിവ അഗ്രം പുസ്താദപരി പരിമാണേ പലസ്യ ച ആലംബനേ സമൂഹമേ ചൈതി മെദിനീ ഉദഭൂദിത്യനുഷംഗ: തഥാ ച കന്ദർപ്പകുളഭവിച്ചളിതാശയാബ്ധായാ: തടാതകായാ രത്നാലംകൃതനിജഭ വനം വനമിവ അരമ്യമഭൂതം കിഞ്ച താപശാന്തയെ സഖീജനാപ്പിതം മാല്യം തീക്ഷ്ണസൂചിസഞ്ചയ ഇവ ദണ്ഡമഭൂദിതി ഭാവ: ൨൩

അപി ശുക്ലശിഖാംശ്രിസമ്പ്രവിഷ്ടാ
ന ദിശത്യാസ്രവമഞ്ജസാ കിയന്തം ।
ന തമാശയഗ: കഥം ഗിരീശൊ
മുദുളാംഗ്വാ ദിശതാൽ മഹീശപുത്രാ: ॥

൨൪

അപീതി: അശ്രിസംപ്രവിഷ്ടാ പാദം പ്രവിഷ്ടാ ശുക്ലശിഖാ നീവാശ പച്ഛാഗ്രഭാഗ: അഞ്ജസാ ശീഘ്രം കിയന്തം ആസ്രവം ക്ലേശം ആഭീനവാസ്യ വൊ ക്ലേശ ഇത്യമര: ന ദിശതി ന വിതരതി മഹദ്യസനം കരൊത്യൈവ യത്നം മുദുളം കൊമളം അംഗമസ്യാ: തഥാ മുദുളാംഗ്വാ മഹീശപുത്രാ: ഭൂ പാപ്യാഖ്യാപികായാ: ആശയഗ: ഹൃദയഗത: ഗിരീശ: പവനശ്രേഷ്ഠ: കൈലാ

സനാഥ ഇതി വാസുദേവതം തം ക്ലേശമിത്യർത്ഥം കഥം ന ലിശതാൻ ഭാ
സ്ത്രയൈവേത്യർത്ഥം തഥാ ച പാദതലസംലസനാകുശിഖായാ ഏതാവദ്യുസ
നകാതുതൈ സിദ്ധൌ മൃദുലാംഗാഃ മനസ്സൈവ പ്രവിഷ്ടസ്യ ശിരീശസ്യ ദണ്ഡേന
ക്ലേശകാതുതൈ കിം വാ വാചമിതി ഭാവഃ ൨൭

യമിയം സ്മരതാപഭാരശാന്നൈത്യ
ഭയിതൊദന്തരഥരാപ്പചം വൃതാനീൽ ।
രഭസാ തദുപക്രമശ്ച തസ്യാഃ
പരിതാപായ പരം തദാജ്ഞിഷ്ടാഃ ॥

൨൮

യമിതി: ഇതം തകാതകാ സ്മരതാപഭാരശാന്നൈത്യ മാരജപരൈക്ലേശ
കനായ തം ഭയിതൊദന്തരഥരാപ്പചം ഭയിത്യു ചതുരദന്തഃ പ്രവൃത്തിരെ
വ രധർ പ്രവാഹഃ പ്രവാഹോ നിജ്ജരൈ രഥേ ഇത്യമർ താഴ്ന്നിൽ ആപ്ത
വം മജ്ജനം വൃതാനീച്ചകാര തദുപക്രമസ്യ മജ്ജനസ്താപക്രമ ആരംഭശ്ച
തദാ വിരഹസമയെ രഭസാ ശീഘ്രം തസ്മാസ്മകാതകായാ പരിതാപായ സ
ന്താപായ പരം കൈവലം സന്താപായൈവദാജ്ഞിഷ്ടാഭൂൽ തഥാ ച സാന്ന
ജസന്താപശാന്തയെ മദനാനുകൊത്തസ്രവണീമജ്ജനമാചചാര തദുപക്രമ ഏ
വ താപമാപായോമാസ ഭൂപാലാംഗജാതായാ ഇതി ഭാവഃ ൨൮

വിരഹജപരവൈദനാപരാന്നൈത്യ
സുതന്നൊരാജിക്രതാസ്തദോപചാരാഃ ।
അപി ചന്ദനപങ്കപങ്കജാദ്യോ
ശ്ലീശിരാസ്സങ്കലിതവൃഥാ ഞാഭൂവുഃ ॥

൨൯

വിരഹേ ഹി: സുതന്നൊശ്ലോഭനാംഗ്രാസ്മകാതകായാ ഇത്യർത്ഥം വിരഹ
ജപരവൈദനാപരാന്നൈത്യ വിരഹജപരണ വിരഹോഗതാപൈന യാ വൈദനാദുഃ
ഖം തസ്മാപാരാഭി: ശാന്തി: തസ്സൈ ആഭിക്രതാസ്സങ്കലിവിരഹിതാ: ചന്ദനപ
ങ്കപങ്കജാദ്യോ ചന്ദനപങ്ക: മലയദ്ധാജപങ്ക: പങ്കജം കമലം ച തൈ ആ
ഭൂയൈഷാണൈ തഥാക്താ ഉപചാരാ: ക്രിയാഭേദാശ്ലീശിരാശ്ലീതജാ അപി
സങ്കലിതവൃഥാ: സങ്കലിതാ വിരഹിതാ വൃഥാ മനഃപീഡാ യൈസ്സമാഭൂതാ:
മനഃപീഡാകാരിണോ ബഭൂവുരഭവൻ തഥാ ച മാരതാപൊപശാന്തയെ സ
ഖീജനകല്പിതാശ്ചന്ദനപങ്കാലൈനപങ്കജമാലികാലങ്കരണമുണാജപ്രകക്ഷിപന
ജിനിഭജശയനാഭയോപ്ലവചാരാ: പീഡാകാരിണ ഏവാഭവന്തിതി ഭാവഃ ൨൯

അവദൽ സവിധസമിതാം വയസ്യാം
പ്രവദന്തീമഥ മം തദൈത്യന്ദനം ।
പ്രഭോപ്യതന്ത്രപതാപവൈശാൽ
പ്രവദാസ്സാവിളാൽ സ മൃദുലം സാ ॥

൩൦

അവളിനി അമാനന്തരം സാ തടാതകൈത്യന്മഃ സവിധസ്ഥിതാം സ
 മീവേ വന്തമാനാം മാ അമാ രൊലീരിത്യമന്മധികം പ്രവദന്തിം ഭാഷമാ
 ണാം വയസ്യാം സഖീ പ്രമദാ പ്രകൃഷ്ടപ്ലാപീത്യന്മഃ മദോ രൈസി ഭ
 ണ്ണ ചൈവി റിഷണഃ അതന്ത്രപതാപവൈഗാഭനംഗസന്താപരയാൽ സ്രവദാ
 സ്രാമിഷളക് സ്രവതാ ഗമുതാ ആശ്രേണ ബാഷ്പണാവിലെ കലുഷെ ദൃശൗ
 യസ്യാസ്യാമാഭുതാ സതീ കലുഷാണമു ആമിഖ ഇത്യമരഃസഗർഭം ഗർഭഭസ
 ഹിതം യഥാ തഥാവദേവാല തഥാ ചാനിക്സീട്ടി സ്ഥിതാം മാ രൊലീരിതി
 കഥയന്തിം സഖീമനംഗചരവൈഗാനിസ്സതർജ്ജ്യാക്ഷുഷണയനാ സതീ സഗർ
 ഭംഗമൊലീരിതി ഭാവഃ

൩൦

സഖി 200 മദനസ്സഭാ പ്രഹരന്തും
 ധൃതചാപഃ പരിദൃശ്യതെന്നൊക്കും !
 പ്രാഥമധീഭവാഭികേന മെ പ്രാ
 കൃതമാഗസ്സമനുരണിവാലം ॥

൩൧

സഖീരിഃ ഹെ സഖി! വയസ്സെ! മെ മമ അഭികേന കമനൈ കർഷ
 കാമയിതാഭീകഃ കമനഃ കാമനൊഭീക ഇത്യമരഃ പ്രാഥമധീഭവാ പ്രമേനാ
 മേന അധിഭുനായകോ നൈതൈത്യമരഃ പ്രാക് പുച്ഛകാലൈ കൃതം രമിതം
 ആഗഃ ദമനരൂപമപരായം ആഗോപരായം ഇത്യമരഃ അലം നിതരാം സമ
 നസ്സരൻ സഞ്ചിന്തയന്നിവ മദനഃ കർഷ്ടഃ ധൃതാശുഗാസനഃ ധൃതചാപസ്സൻ
 മാം പ്രഹരന്തും താഡയിതും സഭാ സർവ്വഭാ അശകാഷ്ടചിത്യവ്യയം ദിശി ഭി
 ശീത്യന്മഃ പരിദൃശ്യത തഥാ ച പുച്ഛമുച്ഛരാമചരിതമപരായമനമിന്തയ
 ന്നിവ ദ്വേഷകായം തൽപരായണാം മാം കരധൃതകോഭേണാ ഭണ്ഡയിതും
 ദിശി ഭിശി സർവ്വഭാ ദശീദൃശ്യത ഇതി ഭാവഃ

൩൨

സ മനോജവസതപമപ്തകാമഃ
 കിമ യഭോദ്യതീഹ മാഞ്ച കാമഃ !
 ഹിമരുളലയാനിഖൌ കിമത്ഥം
 തൃജ്ഞതാ ഹന്ത ഗുണാനിസർഗ്ഗസിദ്ധാൻ ॥

൩൩

സ ഇതി॥ ഇഹ പീഡാകരണൈ യഭാ പൂർവാക്രഞ്ചീജനോഖലി
 തൃന്മഃ സ കാമോനംഗഃ മനോജവസതപം പിതൃതുല്യതാം മനോജവസഃ
 പിതൃസന്നിഭ ഇപ്രമരഃ ആപ്തകാമഃ കിമ പ്രാപ്തമഭിലാഷീ കിമിത്യന്മഃ
 മാം അദ്യതി പിഡയതി ഹിമരുളലയാനിഖൌ ഹിമരുൾ ചന്ദ്രഃ മലയാനി
 ഖൌ മന്ദമാന്തതഃ തൌ ച റിസർഗ്ഗസിദ്ധാൻ നിസർഗ്ഗേണ സ്വഭാവേന സി
 ഡാൻ ലജ്ജാൻ സ്വരൂപഞ്ച സ്വഭാവഞ്ച നിസർഗ്ഗഞ്ചൈത്യമരഃ ഗുണാൻ ശീത
 സ്തർഭിഗുണാൻ കിമത്ഥം കിന്നിമിത്തം തൃജ്ഞത വിസൃജത ഇതി ലഭി ഭവി
 വചനം ഹന്ത ഖഞ്ച തഥാ ച ദ്വരാ പൂരാരാവിഭജനമാമിത്യതഃ തൽവ

രാമെന്നും വീഡയതി നൊ ചെൽ ഭാഗ്വജനനീമാജഘാന മെഘവാഹാനജഃ
തൽപുത്രഃ കിലായമംഗജനാ പിതൃതുല്യതാമാലിപ്തഃ കിമു മാമദ്യതി പ്രാ
ലയരൊവിമ്ബയമാരതയൊമ്യാ മൽകമെന്ന വാ കദാപി നാപരാശം
ഏവം സ്ഥിതെ കിന്നിമിത്തമെതൊ വീഡയതഃ കഷ്ടമിതി ഭാവഃ ൩൨

വിധുരേഷ കരൊതി മെ കരൊരെ
രധുനാ ദുഷ്ടിഷഹാം വ്യഥാം മയുഖൈഃ |
വിധുതാലയശമ്ണാം ഖരാംശു
മധുമാസ്യച്ചഗതൊ യഥാഭുപഗാനാം || ൩൩

കിം കൃതമെതാഭ്യമിതി ചെദാഹ വിധുരിതി | ഏഷ വിധുഷ്ടഃ കരൊ
രെഃ കവിനൈഃ മയുഖൈരംശുഭിരധുനാ ഇദാനീം മെ മമ മധുമാസി ചൈ
ത്രമാസെ സ്വാച്ചൈത്രൈ ചൈത്രികൊ മധുരിത്വമരഃ ഉച്ചഗതഃ ഉച്ചസ്ഥഃ ഖ
രാംശുഃ സൂര്യഃ വിധുതാലയശമ്ണാം വിധുതം തൃക്തം ആലയശമ്നേ ശുഭ
സൌഖ്യം തൈസ്തേഷാം ശമ്ശാതസുഖാനി ചൈത്രമരഃ അദ്ധാപഗാനാം പാ
ന്ഥാനാം യഥാശബ്ദ ഇവാത്മകഃ ദുഷ്ടിഷഹാമസഹ്യാം വ്യഥാം വീഡ്വാം ക
രൊതി കരുത തഥാപി സാംപ്രതം അമൃതാംശുദൃസ്തഹാമസ്യസ്തഹസ്രാംശു
രുച്ചസ്ഥഃ സദനസുഖരഹിതാനാം പാന്ഥാനാമിവ ഖയാമാതനൊതീതി ഭാ
വഃ ൩൩

അയമദ്വ്യ മന്ദന്ദോവലൊ മെ
മദനായൊരണശാസനാനദോഡഃ |
ഏദയെ കരുതെ ച വപ്രലീലാം
മലയൊവ്വീധരവാഗ്ധസഞ്ചരിഷ്ഠഃ || ൩൪

അയമിതി | മലയൊവ്വീധരവാഗ്ധസഞ്ചരിഷ്ഠഃ മലയ ഇത്യവീധരസ്യാ
ചലന്ത്യ വാഗ്ധ സാന്നി സഞ്ചരിതും ശീലം യസ്യ സ തഥാ മദോഡഃ മദേ
ന ദല്പേണ മദജലൈന ചാസോ മൂഢഃ അയം മന്ദന്ദോവളഃ മന്ദൽ മാരുത ഏ
വ മദാവളൊ മന്തഗജഃ ച അദ്വൈദാനീം മദനായൊരണശാസനാൽ മദനഃ
മന്ദമ ഏവാഽയൊരണോ ഹസ്തിപകഃ ആയൊരണോ ഹസ്തിപക ഇത്യമരഃ ത
സ്യ ശാസനാൽ നിയോഗാൽ മെ ഏദയെ മനസി വപ്രലീലാം രൊയൊഭഞ്ജ
നരൂപക്രിഡാം കരുതെ കരൊതി തഥാ ച മന്ദമാരുതമാതംഗൊനംഗായൊ
രണനിയോഗാൽ മധ്യഭയരൊധസി രൊയൊഭംഗലീലാമാതനൊതീതിഭാവഃ

അപഹായ ച മാം ഗതാദ്വ നിദ്രാ
ദിതിതെവാവമനാ കപ വാ സ്വഭക്ത്രാ |
രജനിയമയെ ന ഹീയതെ മെ
സഖി സമ്പത്തിരിവാപ്തിതാ സുപാത്രേ || ൩൫

അവനായതി അഗ്ര നിദാ സ്വപ്നശ്ച സ്വാന്നിദാ സ്വപ്ന ഇത്യമരഃ
 മാമപനായ തൃക്തപാ സ്വഭർത്യാത്മനാമെന്നാവമതാ അവമാനിതാ ഭയിതാ
 ഇഷ്ടുവ കപവാ കത്ര വാ ഗതാ യാതാ അയെ ഇത്യവ്യയം അയെ സഖി
 ഹെ വയസ്യെ മെ മമ ഇയം രജനീ രാത്രിയു സുപാത്രെ അതിയോഗ്യജനെ
 ഗൊഭനെ ഭാജനെ വാ യോഗ്യഭാജനയോഃ പാത്രമിത്യമരഃ അപ്പിതാ ഭത്താ
 നിക്ഷിപ്താ വാ സമ്പത്തിഃ സമ്പദിവ ന ഹീയയെ ന ക്ഷീയതെ തഥാ ച പ്ര
 ണയകലഹകല്പശാ യോഗ്യൈവ മാം വിഹായ കത്ര വാ നിദാ വിദൃതാ ഇയം
 രാത്രിയു സൽപാത്രഭത്തസംപത്തിരിവ ന ക്ഷീയത ഇതി ഭാവഃ ൩൫

ഭയിതൊപി ഭയാം വിഹായ മഹ്യം
 സമയം യം കൃതവാനിഹൊപയാമെ ।
 കഥമാസ്സവി ദൃസ്തരം തരെയം
 പയസാം രാശിമിവാഷ്ടവാസരാന്തം ॥ ൩൩

ഭയിതൊപിതി ഹെ സഖി! ഭയിതഃ പരിരവി മഹ്യം ഭയാം കൃപാം
 വിഹായ ഇഹ ഉപയാമെ അസ്തിൻ വിവാഹൈ യം സമയം കാലം അനെ
 ഹാപി സമയൊപിത്യമരഃ കൃതവാൻ ചകാര പയസാം രാശിം സമുദ്രമിവ
 ദൃസ്തരം ദുഃഖൈനാപി തത്തമഗക്തം തം അഷ്ടവാസരാന്തം അഷ്ടദിനാവധി
 യഭാ അഷ്ട വാസരാ യസ്തിനിതി ഖണ്ഡഗ്രീവിവാ കഥം ചൈനൊപായൈന
 തരെയം ലംഘയെയം ആഃ കഷ്ടം തഥാ ചാസ്തിൻ വിവാഹൈപനായ കൃപാം
 യം കാലമകല്പയൽ മൽപതിഃ തം മിവാഷ്ടകം സമുദ്രമിവ ദൃസ്തരം കഥം
 പ്രക്ഷിപയമിതി ഭാവഃ ൩൩

അയി മാമമരാപഗാതരംഗ
 പ്രകരാലിംഗിതഭാസുരൊത്തമാംഗഃ ।
 അപി ന സൂരതാൽ സുകൊമളാംഗ
 സൂരദനാം ക്ഷിതിഭുൽസുതാം വൃഷാങ്കഃ ॥ ൩൪

അയിതി അയി ഹെ സഖി സുകൊമളാംഗം ഗൊഭനം കൊമളം അംഗം
 യസ്യ സ തഥാ സുകമാരന്തു കൊമളൈ ഇതി വൈജയന്തീ വൃഷാങ്കഃ വൃഷാ
 വൃഷഭഃ അങ്കൊ ഭാഷമിഹാം യസ്യ സ പരമേശ്വരഃ അമരാപഗായരംഗപ്രക
 രാലിംഗിതഭാസുരൊത്തമാംഗഃ അമരാപഗായാ മന്ദാകിന്ദ്രാസൂരംഗംണാം ഭം
 ഗാനാം പ്രകരണ സഞ്ചയൈനാലിംഗിതം പഠിഷപക്തം ഭംസൂരം ലസമാനം
 ഉത്തമാംഗം ശിരൊ യസ്യ സ തഥാഭൂതൊപി അമരാപഗായാസൂരംഗാവിവ
 പ്രകരത പ്രകൃഷ്ടം ഭൂജം താദൃഗ് അലിംഗിതം ഭംസൂരം ഉത്തമഞ്ചാംഗം യ
 സ്യ തഥാഭൂതൊപി ഇഹാത്ര സൂരദനാം മാരസന്തപ്തം ക്ഷീ മിഭുൽസുതാം രാജക
 മാലീം പവ്തസുതാം പാവ്തീഞ്ചൈതി യാവൽ നൃപസൈഖ്യം ക്ഷിതിഭുതാ

വിതീർത്തമാലികായാം ന സ്തരാൽ ന സ്തരിഷ്യതി കിമിത്യർത്ഥഃ അത്ര കിം ശബ്ദസ്യാപ്രയോഗേപി കാകഃ യഥാഹ ശ്രീമാൻ, “തദേണതാതപനദ്വീതി നിർമ്മിതദ്വീപിമതൽക്ഷകംഭയഗം തദാ അനലസംഗതിതാപമുപൈതു നൊ കസ്യമചാപക്ഖാലവിചാസജ” മിതി തഥാ ച മനോക്ലിന്നിതരംഗാശ്ശിഷ്ടമസൃങ്കൊ വി കൃത്തിവാസാഃ പാവിത്രംശുഭതാം മാം ന സ്തരിഷ്യതി കിമിതി ഭാവഃ ൩൭

അവി ചാഹരിവാധുനാതിവെലം
വിധുജ്ഞ ന്തരാ പുരാണവൈരം ।
ഉത സീദതി സൊപി ബാല്യമാനൊ
ജയിനസ്സപ്രാന്ന പരാജയൊ ജിതാന്തു ॥ ൩൮

അവിചെയ്തി അവിചെയ്താവന്മാരുന്ന പുരാണവൈരം പുരാണം പ്രാ ക്തനം വൈരം വിരാഡം സ്തരാ സഞ്ചിനയതാ വിധുജ്ഞ വിധോഷ്ടി ഞ്ഞായത ഇതി വിധുജ്ഞേന “കാമസ്യ വാസുദേവോഽഹം” ഇതി ശ്രീഭാഗ വതേ വിധുഷ്ടിഞ്ജോ ചന്ദ്രമസീത്യമരഃ അധുനാ ഇദാനീം അഹമിവ സൊപി പ രമേശ്വരോപിത്യർത്ഥഃ അതിവെലമധികം ബാല്യമാനഃ ചിത്രപ്രാന്നസ്തൻ സീദ ത്വത വ്യഥതേ കിമിത്യർത്ഥഃ ജയിനഃ ജയശാലിനഃ പുരുഷസ്വരൂപർത്ഥഃ ജി താൽ സൊപന വിജിതാൽ തുകാരൊപ്യർത്ഥഃ ആമനാ പരാജിതാഭവീത്യർത്ഥഃ പരാജയൊ ഭംഗഃ ന സ്വാൽ ഉതേതു ത്രാപ്യശേഷംഗഃ അപജയൊ ന ഭവിഷ്യ തി കിമിത്യർത്ഥഃ തഥാച ക്ഷിപ്ത പഞ്ചജ്ഞാസഞ്ചിനയതാ ചിരാനം വിരൊ ധമനകാന്തകൊപി നിതാന്തം സന്താപിതൊഹമിവ വിജീഭവി കിം കതൊ വാ ശങ്കയമങ്കരിതാ ശങ്കര ഇരി ചെൽ ആത്മനാ വിജിതാഭവി കദാ ചിത് സ്വപണ്യേവ പരാജയൊ ഭവിഷ്യത്യേവേതി ചിന്താബ്ജമചിന്തയതി തി ഭാവഃ ൩൮

അഥവാ മയി ദിഗ്ഗന്താപദേശാ
ന്തരിതാഭികപദാഭിമാഗ്നാഞ്ചം ।
ഘൃണയാ കരുണാഞ്ജനവാപി ദൈവഃ
കരുതേ വാ ഹൃണാപുശശാപ്യവെക്ഷാം ॥ ൩൯

അഥവേതി അഥവാ തഥാ നൊ ചെൽ ഹൃണാപുശശാലീ ഹൃണാനാം മഹാകലീനതൗജപ്തം മഹാഭാഗ്യമുദാരതൈത്രാഭിഗ്നാനാം പുഷ്പന ഗണേ ന ശാലീ വിശിഷ്ടഃ കരുണാഞ്ജനവഃ ജ്ഞാസംഗരഃ അപി ദൈവഃ പരമേശ്വരഃ ദിഗ്ജയൈവ്വുച്ഛിഷ്ടവിശേഷണം ലിപ്തപദേന ലിപ്തപയയൊ ലക്ഷ്യന്തേ തെ ഷാഞ്ജയത്പ്രാപദേശേന വ്യാജ്ഞ വ്യാജ്ഞാപദേശൊ ലക്ഷ്യേന്ദ്രീത്യമരഃ അന്തരിതം തിരൊമിതം അഭികപദം ദണ്ഡഃ പദം സമാനം പദം വ്യ വഹിതത്വാനുസമാനലക്ഷണംത്രിവസ്തുഷ്പിത്യമരഃ തത്പ്രാഭിമാഗ്നം ആഭി മൂഞ്ചിനാനെപജ്ഞാ യത്പ്രാസ്യാപുരം മയി ഘൃണയാ ഇയമഭികപദം അഭി

മുഖേന ഗതൈവാനൈപക്ഷണം കരോതീതി ഇഹസ്സയാ ഏണാ ഇഹസ്സാ
ജയയൊരിതി മെലിനീ ഉപെക്ഷാം ഭൂഭാസീത്വം കരുതെ വാ കരോതി കി
മിത്യർത്ഥഃ തഥാ ച കരുണാസാഗരോപി മേവഃ മന്യീയാച്ഛൃമഃശക്യ ഉപെ
ക്ഷാം കരോതി കിമിതി ഭാവഃ നൻ

ഇതി സാസ്രവമുക്തവാചമെതാം
ഗൃതിമത്സ്യജ തതശ്ചിരം ഭൂഭാസീം ।
സ്മൃതഭർത്തൃകഥാമുവാച കാചി
ദൃതമഞ്ചവ സഭാസാഗാ വയസ്യാ ॥

൪൦

ഇതിതി തതാനന്തരം ഇത്യുക്തപ്രകാരേണ സംസ്രവം സശ്ലേശം യ
ഥാ തഥാ ഉക്തവാചം ഉക്താ വാക് യഥാ തഥാ ചിരം സ്മൃതഭർത്തൃകഥാം ചി
ന്തിതപതിചരിതാം ഗൃതിം യൈതും ഗൃതിർഭാരണയൈതൃഞ്ചൊരിത്യമരഃ ഉ
ത്സജ്യ തൃക്തപാ ഭൂഭാസീം ശൊചനീം ഏതാം തടാതകാമിത്യർത്ഥഃ അച്ഛാ പ്ര
തിച്ഛായൈവ സഭാ സർവ്വാ അനന്താ അനന്തമൂലനീ കാചിദപയസ്യാ സഖീ ഭൃ
തം തരസാ ഉവാച പ്രാഹ തഥാ ച ഏവം പത്നീർവൃത്താന്തമോചിത്യ ശൊ
ചനീമേവം സഖീ സമാചഞ്ചാവിതി ഭാവഃ നൻ

കിമിദം വ്യസനം തവാത്ര ഭരേ
നിതരാഞ്ചോദകരെ വിവാഹകാലേ ।
വദ ക്വാ പ്രമദാ വിഷീഭതീർത്ഥം
ദരഭാ മാ ഭവ മാദൃശാം സഖീനാം ॥

൪൧

കിമിതി ഹേ ഭരേ! കല്യാണി! നിതരാമധികം മൊദകരെ തൊഷ്ഠ
കാരിണി അത്ര വിവാഹകാലേ അസ്തിൻ പാണിപീഡനാസനവിഷയേ ത
വ ക്ത ഇദം വ്യസനം ദുഃഖം കിം കത്സിതമിത്യർത്ഥഃ ടിം വിതർക്ക പരിപു
ണ്ണേ ക്ഷേപനിനാപരായയൊരിത്യമരഃ കാ പ്രമദാ കാ വാ യൊഷിൽ ഇത്ഥ
മേവം വിഷീഭതി ശൊചതി ന കാചീത്യർത്ഥഃ വദ ബ്രഹ്മി മാദൃശാം മത്സ്യജീ
നാം സഖീനാം വയസ്യാനാം ഇത്ഥമേവം ദരഭാ ഭയഭാ ദരോശ്ചിരം ഭ
യേ ശപഥ ഇത്യമരഃ മാ ഭവ മാ ദൃഃ ഹേ ഭരേ നിതരാം മൊദകരെസ്തിൻ ക
രഗ്രഹണാസനസമയേ തവേദം വ്യസനമനന്തം കാ വാ യൊഷിൽ വിഷീ
ഭതി ബ്രഹ്മി ഏവം മാദൃശീനാം സഖീനാം ഭീതിഭായിനീ മാ ഭൂരിത്യുശാസ
യഭിതി ഭാവഃ നൻ

൪൨

ത്രിദശാഞ്ചരതശോ രണേ വിധാത്രാ
വിവശാനശ്രമപ്യപൃഷ്ടവിച്ഛാൻ ।
സദൃശോ ന തവേദശോ വിഷാദോ
മൃഗശാഞ്ചക്ഷി സ കാഞ്ചവിച്ഛാകാരി ॥

൪൩

ശ്രീഭഗാനിതി ഹെ മൃഗശാഖാക്ഷി! ഹരിണബാലകവിലോചനെ അ
 ശൃംഗവീര്യം അശൃംഗം അപ്രസംഗം വീര്യം ശൈത്യം യേഷാമന്താൻ തഥാപി
 ശ്രീഭഗാൻ ദൈവാൻ ശതശഃ ബഹുധാ യദാ ബഹുനിതി വാ രണൈ യശ്ച
 അശ്രമമനായാസം യഥാ തഥൈവ വിവശാൻ വിധാത്വായ കർണ്ണായ തവ
 തൈ ഇമദശഃ ഷ്വപം സപയമൈ ഭക്തസംഗമാകാംക്ഷാഭൂവഃ വിഷാഭോ
 വൃസനം സദശഃ ന യുക്തോ നൈത്യത്വം കത ഇതി ചൈദാമ സ ഇതി സഃ
 വിഷാഭ ഇത്യത്വം കാൽവിഷ്ണുക്കാരി അന്തരാധകാരിതി ധീതി പ്രസിദ്ധൈ
 തഥാ ചാതിപരാക്രമാനപി സുത്രമാദിസത്രാശനാനന്യോസമൈ സംഗരൈ
 ഹിത്രാസയന്ത്യാസുവായം വിഷാഭോ ദോഷകാരി കർണ്ണമയുക്ത ഇതി ഭാ
 വഃ

൪൨

ജനനീ ജരയാതുരാ പുരൈവ
 പ്രതരാന്തെ പരിതാപതശ്ച ഭദ്രേ |
 വിപിനെ കുരീവ ഭവ്യമാനാ
 ഭവരോചിഃപ്രകരണേ മിത്രതാപാൽ ||

൪൩

ജനനീതി ഹെ ഭദ്രേ കല്യാണി ജനനീ മാതാ പുരാ ഇതഃ പൂർവ്വമൈവ ജ
 രയാ വാൽക്യേനാതുരാ ചീഡിതാ തൈ പരിതാപതസ്സന്താപാച്ച നിതരാം ഭ
 ശഃ വിപിനെരഞ്ച ഭവരോചിഃപ്രകരണാരണ്യംഗൈരോചിഷാം തൈജസാം
 പ്രകരണ സമൂഹൈ ഭവ്യമാനാ തപ്യമാനാ കുരീ കുരീതി കാചിത് പതന്തി
 യൊഷിത് മിത്രതാപാൽ മിത്രസ്യ സുഹൃദോ രവെച്ഛാ താപാൽ സന്താപാദിവാ
 തുരാ ഭവിഷ്യതീതി ശൈഃ തഥാ ച പൂർവ്വമൈ മാതാ ജരയാതുരാ ഇദാനീ
 ണവാചി പരിതാപാൽ വനവഹ്നിസമൂഹാണാം കുരീ പുനശ്ച സുഹൃത്താവാ
 ദിവ ഖൈവതീ ഭവിഷ്യതീതി ഭാവഃ

൪൪

ന ഗിരീശഗിരി തപയാഗമോക്താ
 വിവ കാൽമാ കപചിദാൽയോ വിശങ്കാ |
 ഗ്രഹരാജ ഇവാഗമിഷ്യതീശ
 സ്തമജ്ഞാവനാകൃൽ പ്രക്ലൃപ്തകാലൈ ||

൪൫

നേതി ഗിരീശഗിരി ഗിരീശസ്യ ഈശ്വരസ്യ ഗിരി വാക്യേ കപചിത്
 കത്രാപി ആഗമോക്തോ വൈദവാചീവ ആൽയോ പുഷ്പയാ തപയാ വിശങ്കാ
 വിചിക്ഷിത്വാ ന കാൽമാ ന കന്തവ്യാ അജ്ഞാവനാകൃൽ അജ്ഞസ്യ ശശാങ്കസ്യ പ
 ത്തമാനാഞ്ച അവനം രക്ഷാം കരോരീതി തഥാ അജ്ഞശ്ശാങ്കൈ ശംഖൈ സ്ത്വാ
 ന പുംസി സരസീതഥ ഇതി വാമനഃ ഈശഃ പശുപതിഃ ഗ്രഹരാജോ രവി
 രിവ വിഭാവസുർവ്വഹപതിരിത്യമരഃ പ്രക്ലൃപ്തകാലൈ നിശ്ചിതൈ സമയൈ അ
 ന്യത്ര ഉഭയകാല ഇത്യത്വം തസ്യാപി നിശ്ചിതതാപാൽ ആഗമിഷ്യതി ആഗ
 മതാ ഭവേൽ സ്തന്നിഷ്ഠിതമിത്യത്വം തഥാ ച പരമേശ്വരവചനൈഷ്ക കത്രാ

പി വെദവാക്യേഷ്വിവ സംശയോ ന കത്തവ്യഃ യഥാ വാഹന്മുഖൈ മര്യുഃ
മാഖീ തഥായമപ്യാഗമിഷ്യതി ശീഷ്ടഭൂഷായിതദോഷാകര ഇതി ഭാവഃ ൪൪

വ്യസനം ജഹിഹിഹ കഞ്ചനൈത്ര
തദിദം ജന്യജനൈസ്സമം ഗിരിത്രം ।
സരസാ ജനനീ തവെക്ഷിതാ സാ
ധൂരി ജാമാതരമാശ്രൂ മെന്നകൈവ ॥

൪൫

വ്യസനമിതി. ഹെ കഞ്ചനൈത്ര പഞ്ചജലോചനൈ ഇഹാസ്ഥിൻ റിഷയേ
തദിദം തദൈതദ്വ്യസനം ദേഖം ജഹിഹി ത്വജ തവ സാ ജനനീ മാതാ മെ
ന്നകൈവ ജാമാതരം ഭവീതുമേന്താരം ഗിരിത്രം പരമേശ്വരം സരസാ സാനാരാ
ഗാസതീ ജന്യജനൈർവ്യസ്യ സ്തിശ്ശജനൈഃ ജന്യാഃ സ്തിശ്ശാ വരസ്വ യ ഇത്യമ
രഃ ആശ്ര ശീഘ്രം ഇഷ്കിതാ ലുക് ഭക്ത്യവീത്യത്ഥഃ തഥാ ച വ്യസനം വിസജ്ജ
യ മെന്നകൈവ പിനാകിനം ജനനീ ജവാദൈവ ജാമാതരം സാനാരാഗാ ഭ
ക്ത്യതീതി ഭാവഃ ൪൫

ഇതി സാ വചസാധികം വയസ്യാ
സഹസാശ്വാസയദാതുരാം സ്മരണഃ ।
വസുധേശസുതാം യഥാബ്ധുപക്തീഃ
വയസാ ചാതകസംഹതിം രൂഷാത്താം ॥

൪൬

ഇതിതി. സാ വയസ്യാ സഖീ സ്മരണ മനഃമനാന്താം ചീഡിതാം
വസുധേശസുതാം ഭൂപതിസുതാം ഇതി പൂർവ്വോക്തൈ വചസാ വചനൈ
സഹസാ ശീഘ്രം അബ്ധുപക്തീഃ മേഘമാലാ തുഷാ വിപാസയാത്താം ചാതക
സംഹതിം ചാതകപക്ഷിണാം സമൂഹം യഥാശബ്ദ ഇവാത്ഥക് ആശ്വാസ
യദാശ്വാസയാമാസ തഥാ ച പഞ്ചബാണബാണവിഭീണ്ണമാനസാമെന്നാം വ
യസ്യാ തുഷാത്താം ചാതകതതിമിവ മുദിരവാദഃ വചസാ സമശ്വാസയാമാ
സേതി ഭാവഃ ൪൬

വിരരാമ തദാ പരം ന രാമാ
വിരരാത്തിരഭസാച്ഛ സാ ത്രിയാമാ ।
നരരാജസുതാസഖീ പരം സാ
ന രരാജാക്ഷദിശാചി ലബ്ധുവണ്ണാ ॥

൪൭

വിരരാമമിതി. തദാ തദാനീം രാമാവിരരാത്തിഃ രാമായാഃ സ്രിയസ്കാ
തദായാ ഇതി കാവൽ വിരരാത്തിഃ പരം വിരയാഗശ്ചതപീഡാ കൈവലം
ന വിരരാമ ചിത്ത സാ താദൃശീ ത്രിയാമാ രാത്രിഷു വിരരാമോപശാന്താഭൂൽ
സാ നരരാജസുതാസഖീ നരപതിതനുജായാസ്സഖീ പരം വയസ്യാ കൈവലം
ന രരാജ ന രരാജ ചിത്ത അഷ്ടദിശാചി അഷ്ടൈശ്വര്യസ്യ ദിശാ ദിശചി ര

താഴെ പറയെ ലബ്ധവിജ്ഞാതൃഭയരൂപി യൊജ്യം ലബ്ധവണ്ണ വിചക്ഷണൈതി
സഖ്യം ലബ്ധോ വണ്ണശൃംഭവണ്ണഃ യഥാ സാ തഥേതി പ്രാച്യം തഥാ ച രാ
ത്രിശ്ച ഗതാ രാജസുതായാ വിജ്ഞാഗാന്തിശ്ച തഥാ ഉപശാന്തവൈഭാമലക്ഷ്യ
ഏനാം വിചക്ഷണാ സഖീ ച ദൈവേ പ്രാചീചാരോഭതേതി ഭാവഃ ൪൭

അഗമലിപി തദാ തദാനീം കുമാരമാദകരഃ കുമാരം കൃതിതെ കൃത്യേ
കുമാരമാദകരഃ കളങ്കിതാംഗഃ ।

അദസീയമുഖം മുദേകമുഷം

പ്രസമീകേഷ്യവ സുതാരകം സതാരഃ ॥

൪൮

അഗമലിപി: തദാ തദാനീം കുമാരമാദകരഃ കുമാരം കൃതിതെ കൃത്യേ
മുൽ തൊഷൊ യേഷാത്തേഷാം പാമരാണാമിവി യാവൽ ആമൊദകരഃ
സന്തൊഷകരഃ പ്രമൊദാമൊദസമ്മദാ ഇത്യുദരഃ കുമാരാനാകൈരവാണാമാ
മൊദം ഗന്ധം കരൊതിതി തഥാ ആമൊദൊ ഗന്ധഹഷ്ടയൊരിത്യുദരഃ ക
ളങ്കിതാംഗഃ കളങ്കിതം സഞ്ചാതകളങ്കം അംഗം യസ്യ സ തഥാ ദൈഹേപി
പ്രകാശിതാപവാദ ഇതി ചാത്മ്യം കളങ്കൊങ്കാപവാദയൊരിത്യുദരഃ സതാരഃ
താരാ നാമ ഗുരുപത്നീ യഥാ ക്വചിദ്യുക്ത ഇത്യുദരഃ നക്ഷത്രസഹിത ഇതി ചാ
ത്മ്യം ഹിമമുഷ് ചതുഃ മുദേകമുഷം മുദഃ തൊഷസ്യാങ്കം ചിഹ്നം തേന മുഷം
സുന്ദരം തത്തഥാ സുതാരകം ശൊഭനാ താരകാ കനീവികാ യസ്മിൻ തത്തഥാ
താരകാക്ഷ്ണഃ കനീനികെത്യുദരഃ അദസീയമുഖം അമുഷ്യാ ഇദം അദസീയം
മുഖം വദനം പ്രസമീകേഷ്യവാഖൊക്ത്വേവ അസ്മാ അസ്മനാമാനം അസ്മസ്യ ച
രമക്ഷാഭീതൃമരഃ അഭിം പദ്യതം അഗമൽ പ്രാപെത്യുൽപ്രേക്ഷാ തഥാ ച
ശീതാംശുസ്മാവൽ അസ്മാചലമാപാദസീയമുഖപ്രേക്ഷണാഭിവെത്യുൽപ്രേക്ഷി
തവാനിവി ഭാവഃ ൪൮

ബിസിനീകമനോവി സുതനീതം

രഥമാസ്ഥായ തദോദയാഗമാഗാൽ ।

വിധുനാ മദനപ്രിയേണ ഭൂനാം

വദനാഞ്ജം പരിതൊഷയന്നിവാസ്യാഃ ॥

൪൯

ബിസിനീപി: തദാ തസ്മിൻ കാല ഇത്യുദരഃ ബിസിനീകമനഃ ബിസിന്ദാഃ
പദ്മീന്ദാഃ കമനഃ വല്ലഭഃ സുശ്ലോപീത്യുദരഃ സുരൊത്തമൊ ധാമനിധിഃ പദ്മീനി
വല്ലഭൊ ഹരിരിത്യുദരഃ മദനപ്രിയേണ മദനസ്യ മന്മഥസ്യ പ്രിയേണ സുഹൃ
ഭാ വിധുനാ ചന്ദ്രേണ ഭൂനം ക്ലാൻതം അസ്ത്യാ വദനാഞ്ജം മുഖമൈവാരവിന്ദം
പരിതൊഷയിഷ്യൻ മൊദയിഷ്യന്നിവ സുതനീതം സുതേന സാരഥിനാ നീ
തം രഥം സ്വന്ദനം ആസ്ഥായാഭാഹ്വ ഉദയാഗം ഉദയമിത്യഗം പദ്യതം തദ
ശൈഖൊ നഗാവഗാവിത്യുദരഃ ആഗാൽ പ്രാച്യവൻ തഥാ ച കമപിനിബ്ധസുര

വി മനബന്ധനാ സുധാംഗുനാ ധ്വാനമാനനാരവിന്ദമാലക്യ മൊഭയിഷ്ഠനീ
വൊഭയാചലമാപ്തവാനിതി ഭാവഃ ൪൯

പടലാനി പരം അചാന തസ്യ
പ്രചലാശ്ചാവനിഭൂതഭൂവോവി ഹാരാഃ ।
കമലാനി ന കൈവലം വിരേജഃ
കമലായാശ്ച സഖീമുഖാനി തസ്യാഃ ॥

൫൦

പടലാനിതി॥ അഥ തസ്യ സുഷ്ണു അചന്തജ്ഞസാം പടലാനി പരം സമുഹാഃ കൈവലം ന വിരേജഃ ന രേജഃ അവനിഭൂതഭൂവഃ ഭൂപതിസുതായാഃ പ്രചലാസുരജാ ഹാരാശ്ച വിരേജഃ കമലാനി പത്മാനി കൈവലന വിരേജഃ കിന്തു കമലായാ യൊഷിഃപരായാഃ കമലാ ശ്രീ വരസിന്ധൊരിത്യമരഃ തസ്മാ സുഖീമുഖാനി വയസ്രാവരണാനി ച വിരേജഃ വിലസഃ തഥാ ച ഭാസ്വരോ ദിശഃ പ്രകാശയനാൽപചാത തൽകിരണസംഹല്യാനി പുണ്യരീകാനി ദിവസ ശ്രീയമാലക്യ ഭൂതതൊ ദ്വതാനിരസ്യ പ്രസന്നാനനാ ഹാരാദികമലങ്കരണ മാമുഖോപാചലൈശക്യാ യാഭൂശീമാലൊക്യ തത്സഖീനാം മുഖാനി ച പ്രസന്നാ നി നിതരാം വിരേജതിതി ഭാവഃ ൫൦

അഥ കാഞ്ചനമാലയാ നിര്യുക്തഃ
പ്രഥമാനാഞ്ചരതശ്ചൈവ ഹൃവാനാമാത്മ്യഃ ।
ഉപയാമമാനാത്മം ഉപദേശേ
തപരയാ നൈതൂതിതപരാംശ്ച ഭൂതാൻ ॥

൫൧

അഥേതി॥ അഥ സുഷ്ണോഭയാനന്തരം അമാത്യസ്സചിവസ്സമതിരിതി യാവൽ ചസ്സപത്മം കാഞ്ചനമാലയാ മലയശാപജഭാജ്യാ നിര്യുക്തഃ പ്രേരിയ സ്സൻ ഉപയാമമാനാത്മം ഉപയാമഃ കല്പാണം സ ഏവ മഹഃ ഉത്സവഃ മ ഹ ഉത്സവ ഉത്സവ ഇത്യമരഃ തദത്ഥം തദ്ദേശ്വനാത്മമിത്യവ്യയം ശതശൊ നെകാൻ പ്രഥമാനാൻ പ്രസിദ്ധാൻ ഹൃവാൻ രാജാജ്ഞഃ തപരയാ വെഗൈനാനെ ത്വം അതിതപരാൻ അതി അധികാ തപരാ യേഷാന്നാൻ ഭൂതാൻ ചാരാൻ ആ ദിദേശാജ്ഞാപയൽ തഥാച സുമതിസ്ത ഭൂപതിയൊഷിതാ നിര്യുക്തഃ ശീഘ്ര ദിശിദിശി വിവാഹൊത്സവാദയൊക്തനാത്മമത്ഥംപരീനാനൈതുമതിവൈഗവ തൊ ഭൂതാൻ പ്രേഷയാമാസേതി ഭാവഃ ൫൧

സൂരവൈര്യപി താവദോഷസ്പൃഹ്യ
സ്സപയമാര്യാമനാചിന്ത്യ താമധൈര്യഃ ।
അനിവാര്യമുഖോപ മോഹമദ്യഃ
ഹൃദയസ്തം പ്രതിമാൻ പ്രിയാസുതൈ കഃ ॥

൫൨

സുരവൈരീതി താവത്തദാനീം ആയുസേവ്യഃ ആഞ്ജെഃ പൂജൈസ്സേ
 വൃണ്ണവനീയഃ സുരവൈരീ മന്മഥരിപുരവി ആയുഃ പൂജാം വസുതഃ പാ
 വ്തീന്താം സ്വയമെവാനുചിന്ത്യ സുതപാ അയൈയഃ അവഗതയൈയസ്സൻ
 അനിവാഞ്ചം നിവാരയിതുമശക്തം മോഹമുച്ഛാഃ മൂഛാ തു കശുലം മോഹ
 ഇത്യമരഃ അവാപ ഉദ്യം ഭൂമൌ അവാക് അപകൃഷ്ടഃ കഃ പുനഃ കൊ വാ
 പ്രിയാസൃതൌ ഇഷ്ടനായികാസ്സരണവിഷയേ ധൃതിമാസൈയുശാലീ ഭവതീ
 തി ശേഷഃ തഥാ ച മന്മഥരിപുരവി പ്രമഥനായകസ്യ മഹിമസൃതൌ ഏ
 താദൃശകശുലപ്രാപ്തൌ സത്യാം കൊ വാ യുവാ വാമലോചനാനാം വിരഹം
 അഹത മഹ്യാമിതി ഭാവഃ

൫൨

ഹരമന്ത്രികുശാനദേശവഞ്ചാ

പുരമന്ത്രിനമഃ പ്രസൂനധനപാ ।

ശരകൊടിഭിരദ്യത്തദാ തം

ദേവചാ ന യതൊപുരണ കാത്യാ ॥

൫൩

ഹരരതി തദാ തന്മിൻ സമയേ പ്രസൂനധനപാ പൂഷ്പാപഃ പൂഷ്പ
 ധനപാ രതിചതിരിത്യമരഃ ഹരമന്ത്രികുശാനദേശവഞ്ചാ ഹരസ്യേശ്വരസ്യ മ
 ന്ത്രിനാ കൊപന യഃ കുശാനരഗിഃ തേന ദേശം ഭൂമിതം വഷ്ട ഭദ്രഹോ
 യസ്യ സ തഥാപി അരമത്യന്തം അസ്ത്രിനമഃ അസ്ത്രിനോഹുന്ത്യാ മദോ
 ഭെഷ്ടാ യസ്യ സ തഥാ സൻ മദോരൈതസി ഭെഷ്ട ചൈത്യമരഃ തഥാ ച സംപൂ
 ണ്ണഗർവ്വ ഏവൈത്യന്തം തം ഈശ്വരം ശരകൊടിഭിഃ ബാണാനാം ശിഖാഭിഃ
 അദ്യയൽ പീഡയാമാസ യതഃ യസ്താൻ കാരണാൽ അപുരണ ന വിദ്വതെ
 പുരം ഭദ്രഹോ യസ്യ സോപുരം തൃക്കഭേദ ഇത്യന്തഃ തേന മനുജേന യചാ
 അപുരണ ന വിദ്വതെ പുരം ഗൃഹം യസ്യ തേന തൃക്കഗൃഹമെത്യന്തഃ
 പുരം ശരീരേ നഗരേ ഗൃഹേ ചൈതി മെദിനീ ദേവചാ ദേവ്യ ഭയസ്യ ചാ
 വിചാരണാ ദൈവസ്മിയാം ഭയേ ശ്വപത്രേ ചാത്യാ സംഖ്യാ വിചാരണേതി ചാ
 മരഃ ന കാത്യാ ന കുത്തവ്യേത്യന്തഃ തസ്താൻ ഭഗവതുമഹീധയഭിത്യന്തഃ ത
 ഹാ ച ഭഗവദ്രോഷാനിദ്യശക്തജ്വരൊവി മാരഃ സംപൂഷ്ണഗർവ്വ ഏവ ശർവം
 വിശിഖശിഖാഭിരവീഡയൽ ഭേദവതഃ കിലയമാതകശങ്കാ തൃക്കഭേദ
 സ്ത്യാസ്യ മേനസ്ത്രേദാനീം സാദ്ധപസാഭാവതി ഭാവഃ

൫൪

ശിരസാ വിധൂതൊപി ശംഭുനന്ദഃ

മഹസാ ചണ്ഡകരായതേ സു തസ്യ ।

സഹസാ വിതനോതി കിം ജഡാത്മാ

ന രസായാമപരാധമാത്മഗൊപ്തഃ ॥

൫൫

ശിരസേതി ശംഭുനാ പരമേശ്വരേണ ശിരസാ മൂഷ്ണാ വിധൂതൊ വിദ്വ
 ഷ്ണൈനേന ധൃതൊപി ഇന്ദ്രത്വേന മഹസാ ആത്മനഃ കാന്ത്യാ തസ്യ ഭഗവ

ത ഇത്യർത്ഥഃ ചണ്ഡകന്ധായതേ സ്ത ചണ്ഡകരവൽ ഉഷ്ണാംശുവദാചരതി സ്ത ര സായാം ഭൂമൌ ജപ്താത്മാ മൃഗബുദ്ധിഃ ആത്മഗൊപ്ത്രേ നിജരക്ഷകായ അ പരായമാഗഃ സന്ദസാ ശീഘ്രം ന വിതനോതി കിം കരോത്യേവേത്യർത്ഥഃ തഥാ ച പ്രമഥനായകൈ മൂർച്ഛാ പ്രസാധനതൈന ഗൃതൊപി സുധാംശുസുസ്ത ഖദ്യോതനവൽ ആചചാര രക്ഷിതാരമപ്യാരമനഃ പ്രജ്ഞാഹീനഃ സന്താപയ തീതി ഭാവഃ

൫൪

മലയാചലസംഭവേപി വായാ

വലമുൽപ്പുലമനോഹരേ സമാഗ്രേ।

കലയന്നചലാധിരാട് ച നിദാം

കലയൗതാചലകാമ്കൊപ്യവാത്സീൽ ॥

൫൫

മലയേതി! കലയൗതാചലകാമ്കഃ കലയൗതപ്രധാനഃ കനകപ്രധാ നോചലഃ പച്ഛതഃ മെരുതിത്യർത്ഥഃ കാമ്കസന്ദർശ്വ സ ദൈവാപീത്യർത്ഥഃ ക ലയൗതം രൂപ്യമെല്ലാരിത്യർത്ഥഃ മലയാചലസംഭവേ മലയ ഇത്യചലഃ പച്ഛ തസ്തസ്താൽ സംഭവതീതി തഥാ താദൃശേപി വായൗ മാരുതേ ഉൽപ്പുലമനോ ഹരേ ഉൽപ്പുലം വികസൽ മനോഹരം മനോജ്ഞഞ്ച തന്മീൻ സമാഗ്രേ സു മാനാം കസുമാനാം അഗ്രേ സമൂഹേ ച അഗ്രം പുരസ്കാദപരീത്യാരഭ്യ സമൂ ഹേ ചെതി വിശപഃ അലമധികം നിദാം ജ്ജ്വലാം കലയൻ കുച്ഛൻ സൻ അ വാത്സീൽ ഉവാസ അചലാധിരാധിതി വിശേഷ്യം കൈലാസനാഥ ഇത്യർത്ഥഃ തഥാ ച ചന്ദനാചലസമുച്ചലന്ദമാരുതപ്രവിഷ്ഠഭൃതയന്മാർവിദാഭികസ്മ നികരേപി തിരസ്ക്രിയാം പ്രകുച്ഛൻ സൻ ഉവാസ ലിഗാസാ അപീതി ഭാവഃ

വചസാമിഹ വിസ്തരേണ കിന്തേ

സരസാവതംപതെസ്സഖാ സുതാ ച।

ദിവസാനയതഃ സു വത്സരാഭാ

നലസാവംഗജബാധയൈവ കാംശ്ചിത് ॥

൫൬

വചസാമിതി! ഇഹ വിരഹോക്തേ വചസാം വാചാം വിസ്തരേണ പ്രപഞ്ചന കിം ന കിഞ്ചിദിത്യർത്ഥഃ സപല്ലേനാപി ജല്ലേന ഫലിതം ബ്രൂമ ഇത്യൗശയഃ സരസൗ രസേന പരസ്തരം സ്നേഹേന സഹിതേ ഗുണേ രാ ഗേ ഭവേ രസ ഇത്യർത്ഥഃ തൗ അത്ഥപതഃ ധനാധിപന്യ സഖാ മിത്രം പരമേശ്വര ഇത്യർത്ഥഃ അത്ഥപതഃ നരാധിനാഥസ്ത സുതാ പുത്രീ തടാത കാ ചൈത്യർത്ഥഃ അത്ഥപതിഃ പല്ലിംഗേ ധനാധിനാഥേ ച നരനാഥ ഇതി മേലി നീ തൗ ഗുരുത്വപതീ ചെതിവൽ പ്രയോഗഃ അംഗജബാധയാ മന്മഥപീഡ യൈവ അലസൗ അശക്തൗ സന്തേ കാംശ്ചിദിവസാൻ കാന്ദിചിദിനാനി വത്സരാഭാൻ സംവത്സരസമാനന്ദ്യൻ സംവത്സരോ വത്സരോണ്യ ഇത്യർത്ഥഃ

നന്യതഃ സ്താനന്യതാമിത്യന്യം തഥാഭവം പരസ്परമനരാഗയുക്തൌ ഗിരീ
ശൊ ഗിരീന്ദ്രജാതാ ചാനംഗവീഡയാവശ്യകത്വവ്യക്തിയാസ്ഥപൃശുക്തൌ കാം
ശ്ചിഭാസരാൻ വത്സരതുല്യാനന്യതാമിതി ഭാവഃ ൫൬

അഥ കാമഭൂഖാ ച ഗൌരഗാന്ധ്രോ
ബാഹുഭഃ പ്രാജ്ഞവവാഹ്നിതൌ മൃഗാക്ഷ്യാഃ |
വചസോപയചോചിതാത്മജാതം
രചയാമാസതുരാശ്രിതാവിവാഹേ || ൫൭

അഥേതി | വിവാഹമഹാലങ്കാരണാദികഥാന്തരസ്യ ചകേന്നന്തരത്മകാഥ
ശബ്ദഃ പ്രാക് പൂർവ്വം വിജയസമയ ഇത്യന്യം മഹവാഹ്നിതൌ മഹോനാ
ഇന്ദ്രേണാഹ്നിതൌ ദത്തൌ കാമഭൂഖാ കാമാന്ദുശ്ച ഇതി കാമഭൂഖാ ഗൌഃ
കാമയനുശ്ച ബാഹുഭഃ ബാഹു യഥാ തഥാഭീഷ്ണാണി ദദാതീതി ബാഹുഭഃ അഗ്രാ
ഗ്ര്യഃ പാദപത്രൈഃ കല്പതരശ്ചൈത്യന്യം മൃഗാക്ഷ്യാ ഹരിണലോചനായാസ്ത
ഭാതകായാ ഇത്യന്യം വചസാ വാചാ അശ്രിതൌ അശ്രിതജനാദിവ അശു
ശീഘ്രം ഉപയചോചിതാത്മജാതം ഉപയമസ്യ വിവാഹസ്യ വിവാഹോപ
യമൌ സമാവിത്യമരഃ ഉചിതാനാം യുക്താനാം അത്ഥാനാം വസ്യനാം വ
സ്തനാഞ്ച ജാതം സമൂഹം രചയാമാസതുശ്ചക്തഃ തഥാ ച പുരാ സ്മരധിപന
പ്രദത്താ കാമയനുഃ കല്പപാദപത്ര ഭൂപതിസ്യതായാ വചസാശ്രിതമനുജാ
വിവാതിതപ്രിതമുപയമസംഭാരാദികമരചയതാമിതി ഭാവഃ ൫൭

മരുതാം സമരതപതാനിവാസാം
സ്കന്ദരൈരന്ദ്രാകുരുതാതിശസ്തഭോഗാൻ |
ഗരുഡഭാപജപത്മഭൂമുഖാനാം
കുരുവിന്ദാകലിതാനിവാഹേ തേഷാം || ൫൮

മരുതാമിതി | സിംഹാവലോകനന്യായേന വിവാഹാലങ്കാരണാദിസാമ
ഗ്രീം വിവിചാഹ ഐന്ദ്രഃ ഇന്ദ്രസ്പായം ഐന്ദ്രഃ തന്യം കല്പകഇത്യന്യം സമര
തപതാം മരുതപതൈരേണ സഹിതാനാം ഗരുഡഭാപജപത്മഭൂമുഖാനാം ഗരു
ഡഭാപജാ വിഷ്ണുഃ പത്മഭൂമുഖാ ച തൌ മുമ്പെ പുരോഭാഗൌ യേഷാഞ്ചഥാ
മരുതാം ദൈവാനാം അതിശസ്തഭോഗാൻ അതി പ്രശസ്താ ഭോഗാസ്സഖാണി യെ
ഷു താൻ ഭോഗസ്സഭൈ സ്ത്രീയാഭിജ്ഞാവിത്യമരഃ നിവാസാൻ ഗൃഹാൻ അശു അക
രുതാകരൗൽ കുരുവിന്ദാകലിതാൻ കുരുവിന്ദൈഃ പത്മരാഗമണിഭിരംകലിതാൻ
രചിതാൻ തേഷാം വിഷ്ണുപാദിദൈവാനാമിത്യന്യം നിവസാണിവെത്യനുഷംഗഃ
തഥാച ഭാഗമേരാദിവിവാസനാഭിഭിരവകുസാലം പത്മരാഗമണി, ക്ലിതാൻ
താൽ ഗൃഹാനിവ നിവാസാനാരചയാമാസതി ഭാവഃ ൫൮

സുരഭി രചയാഞ്ചഭൂവ രാജ്ഞാം
 സുരഭിണാന്നിലയാംശ്വ സാന്നഗാനാം ।
 സുരഭിപ്രമുഖൈര്യുതാനി ദിവ്യാ
 സുരഭീസ്സന്നിലയാനിവ ദുമാഗ്രൈഃ ॥

൭൪

സുരഭിതഃ ദിവ്യാ ദിവി സ്ഥിതം സുരഭിഃ ഗൈഃ കാമധനുരിത്രത്വം സാ
 ന്നഗാനാം അന്നഭാഭിക്ഷിപ്താഭി താനാം രാജ്ഞാം നരപരീനാം സുരഭിണാജ്ഞാ
 ബാഞ്ച സുരഭിപ്രമുഖൈര്യുതാനി പകാഭിഭിർദുമാഗ്രൈഃ വ്യ ക്ഷത്രൈഃ സുരഭീൻ
 പരിമളവതഃ യദോ മനോജ്ഞാൻ തന്നിലയാൻ തത്ത്വസ്വപരിസദനാനീവ നി
 ലയാൻ സ്ഥാനാനി രചയാഞ്ചഭൂവ ചകാരസുരഭിസ്സല്ലകീമാത്രഭിരൂരാഗൈഷ്ട
 യോഷിരി ചമ്പകേ ച വസന്തേ ച തഥാ ജാതീഫലൈ ചമുന്തേ സ്വപണ്ണ ഗ
 സ്ഥാൽപലൈ ക്ലീബം സുഗന്ധികാന്തയോസ്മിഷ്ട മിച്ഛതേ സചിവേ ധീരേ
 ചൈത്രേ ച ചുമാനയമിതി മേദിനീ സുരഭിസ്സുപാജ്ഞാജ്ഞാപി ഞ്ഞൈ
 പീതി വൈജയന്തീ തഥാ ച പാണ്ഡ്യഭൂപരിതജാവിവാഹമഹൈസ്സവാവ
 ലോകനാത്മമുഗമിച്ഛതാം രാജ്ഞാസ്സചിവാനാം ചമ്പകാഭിദ്രുമൈർജ്ഞാ
 ജ്ഞാനി തത്ത്വജവനാനീവ പദാസ്തപകുലയാഞ്ചഭൂവ കാമധനുരിപിഭാവഃ

അപി താവുപയാമണ്ഡപാഗ്രാ
 ക്ഷപിതാമന്ത്രിസഭഃപ്രഭം സ്വഭാസാ ।
 ഭവനം പ്രകൃതിശ്ചരാവിവാലം
 കമനഞ്ചക്രതരതഭൂതൈകവാസം ॥

൬൦

അപീതി തൗ സാ ച സ ച താവിതി വിഗ്രഹേണ ഗൃഹ്യതേ കാമധ
 നുരഭിപ്രമുഖൈഃ സ്വപണ്ണാ നിജമഹസാ ക്ഷപിതാമന്ത്രിസഭഃപ്രഭം ക്ഷ
 പിതാ നാപിതാ അമകുലവാസഃ സുധർമ്മാഃ പ്രഭം യെന്ന തം സ്വാസ്ഥ്യർത്ഥം
 ചൈവസഞ്ചയേതരം ഉപയാമണ്ഡപാഗ്രം വിവാഹമണ്ഡപംപ്രഭം കമ അത്ഭു
 തൈകവാസം ആശ്ചര്യംണാമൈകവാസം മുഖ്യാധിവാസം അത ഏവ കമനം
 രമണീയം ഭവനം ലോകം പ്രകൃതീശ്ചരൗ പ്രകൃതിർമ്മായാ ഈശ്വരൗ മഹാ
 ദൈവസാവിവ രചയാമാസതുശ്ചക്രതരിത്രനായഃ യഥാ പ്രകൃതിപുരുഷൗ
 സുനരകിനരസരീസുപദഗമിനവിഹംഗമാഗ്രചിഖത്രജാലവിവിധചരിത്രവ
 വിസ്തയനിധാനം ലോകമാകുലയാമാസതുസ്മൈവ കാമധനുരകുലകാവവി
 സ്വമഹസാ നിജ്ജിതനിജ്ജസഭാപ്രഭം വിവാഹമണ്ഡപമകുലതാമിതി ഭാവഃ

വസുധാധിഭൂവാഥ സോപഹാരാ
 ബഹുധാ മാഗധസംസ്താപദാനാഃ ।
 ശതധാരകരാദ്യുത്ത്വയുക്തം
 ശതധാ ദ്രഷ്ടുമിവശമയയുസ്താം ॥

൩൧

വസുധൈതി അമാനന്തരം ബഹുധാ നാനാപ്രകാരേണ മാഗധസംസ്കൃതാപദാനാഃ മാഗധൈസ്സതിവാദൈകസ്സംസ്കൃതം വസ്തിതം പ്രശസ്തകർമ്മയേഷാണേതഥാ അപദാനകർമ്മവൃത്തമിത്യമരഃ വസുധാധിഭവോ രാജാനഃ ശതധാരകരാഗ്രമന്ത്യയുക്തം വജ്രപാണിമുഖഭവസഹിതം രംഭം പരമേശ്വരം ഭൃഷ്ടമിവ ശതധാ അനൈകധാ സോപഹാരാഃ ഉപഹാരൈരപരാഭിസ്സഹിതാസ്സന്തഃ ഉപഹാരസ്സമോപഭവൈത്യമരഃ താം പുരീമിത്യർത്ഥഃ ആയുഃ പ്രാപുഃ തഥാചാനൈകധാ മാഗധവസ്തിതകർമ്മാണോ രാജാനഃ സുത്രാമാലൈവതഃസഹിതം ഭഗവതഃ ഭൃഷ്ടമിവ ബഹുശഃ സംഭുതപ്രാഭുതസ്സന്തസ്യാം പ്രാപുഃ പുരീമിതി ഭാവഃ

൬൧

സുമതിസ്സരധനുസംപ്രക്ലൃഷ്ടാൻ
 പ്രകൃതിപ്രാഗ്രസരോ ഗുഹാന്നുപാംസ്താൻ ।
 അനയദിനയാനപിതൊ നിന്യോഗാ

ത്തനയായാ മലയലപജസ്യ രാജന്തഃ

൬൨

സുമതിരിതി പ്രകൃതിപ്രാഗ്രസരഃ പ്രകൃതീനാം സചിധാനാം പ്രകൃതിമൂലകാരണേ സ്വഭാവജന്തമാത്രൈഷ്ടിതി വൈജയന്തീ പ്രാഗ്രസരഃത്രൈഷ്ടഃ പരാഗ്യാഗ്രപ്രാഗ്രസര ഇത്യമരഃ സുമതിഃ സുമതിനാമാ സചിധ ഇത്യർത്ഥഃ വിനയാനപിതൊ വിനീതസ്തൻ മലയലപജസ്യ മലയലപജ ഇതി പ്രസിദ്ധസ്യ രാജന്തഃ തനയായാ പുത്രാഃ തടാതകായാ ഇതി യാവൽ നിന്യോഗാഭാജനയാതാന്നുപാംഗതാണരപതീനിത്യർത്ഥഃ സരധനുസംപ്രക്ലൃഷ്ടാൻ കാമധനുവിരചിതാൻ ഗുഹാൻ ഭവനാനി ഗുഹാഃ പുംസിധ ഭൂമീത്യമരഃ അനയൽ പ്രാപയാമാസ ദപികർമ്മകാ യാതൂഃ തഥാച സുമതിരവിവിധീതസ്തൻ നരപഭിസുത ന്ന്യോഗാഭാഗതാൻ ഭൂപതീൻ സരഭിവിവിധിതസഭനൈഷ നിവേശയാമാസേവി ഭാവഃ

൬൩

ജഗതീപതയോപി തത്തദോക്തഃ
 പ്രകൃതിപ്രേരിതവെത്രിദശിതന്തെ ।
 പ്രതിപദ്യ നന്നന്ദരാത്മധാമ
 പ്രതിമം ഭൂത്യജനേന സാൽമുദമൈഃ ॥

൬൪

ജഗതീപതയഇതി തേ ജഗതീപതയഃ ഭൂപതയോപി പ്രകൃതിപ്രേരിതവെത്രിദശിതം പ്രകൃത്യാ മന്ത്രിണാ പ്രേരിതൈർന്നിയുക്തൈഃ വെത്രിഭിഃ വെത്രപാണിഭിഃ ക്ഷത്രികിദിരിത്യർത്ഥഃ ദശിതം ഇമമിമമിത്വംഗുഹാ നിദ്രീഷും ആത്മധാമപ്രതിമം ആത്മധാതാം നിജഗുഹാണാം സമാനം ഗുഹഭേദമതപിദ്പ്രഭാവായാമാനീത്യമരഃ തത്തദോക്തഃ ഗുഹം ധിസ്തപ്രമോകൊ നിവസനമിത്യമരഃ ഭൂത്യജനേന സാൽം ഭൂത്യവശൈസ്തഥ പ്രതിപദ്യ പ്രാപ്യ ഉജ്ജ്വരധിക്തം നന്നന്ദഃ ജഗദ്യഃ തഥാ സുമതിനിയുക്തക്ഷത്രികിദശിതം തത്തദോക്തഃ ഭൂതൈസ്തഥ പ്രതിപദ്യാധികമജ്ഞാനരപതയ ഇതി ഭാവഃ

൬൫

അഥ വജ്രഭായയൗ സചാത്ര
 രഥമാരുഹ്യ പൂരിമിമാം സതാക്ഷ്യം !
 സഹ സർവ്വസുപർവ്വഭിശ്ച പത്യാ
 മഹസൈവാഹിമരഗ്നിരാജമാനഃ ॥

൬൪

അഥേതി॥ അഥാനന്തരം വജ്രഭിരൂഃ സചാര്യ ചാരണാ ബ്രഹ്മസ്തരി
 നാസഹിതസ്തന് അത്ര ബാലഖിലയുക്ത ഇത്യർത്ഥഃ ചാരബ്രഹ്മസ്തതൗ പു
 സി ശൈഭനെ തപദിയേയവദിതി മെദിനീ ചാരഖൊ ബാലഖിലയുഷ് സുന്ദ
 രേഷു ച സാധുഷ്പിതി സാരസ്യതെ സതാക്ഷ്യം താകൈശ്വരശൈലസ്തരി
 തം അത്രാരുണൈന യുക്തം താകൈശ്വരശൈലസ്തരിയഃ ഗതസാഗ്രജസുപർവ്വ
 ചെതി മെദിനീ രഥം സ്വന്ദനമാരുഹ്യ പത്യാ ഇത്രാണാസുത മായയാ സം
 ജന്തയാ വാ സർവ്വസുപർവ്വഭിഃ നിഖിലനിഖിലൈഃ സഹ ച മഹസാ കാന്ത്യാ
 വിരാജമാനഃ അഹിമരുക സൂത്ര ഇവ ഇമാം പൂരിമായയൗ പ്രാപ തഥാ ച
 ബാലഖിലയുക്തനിഭിസ്തരിതതാരുണൈന ച മായയാ ചാരഹ്യ രഥം വിരാജമാ
 നൊ ഭാരമാനിവായയൗ ശതമന്യസ്തഗ്നരഗ്നിത്രാണാ ചാഖിലാഖിലൈഃ
 ധികം രൊചമാനോതിവൈശ്വരഗ്നയോജിതം ശതാംഗമാരുഹ്യ മധുരമായ
 യാവിതി ഭാവഃ

൬൪

സചിവൊപി ശചീശ്വരാദികാംസ്താ
 നചിരാദർച്ചിതവാംസ്തദാ ദിഗീശാൻ !
 രചിതാപചിതൈരനുഷ്ഠിതിദ്വാ
 ഗ്വാചിതൈ സഞ്ചിതൈരേവ മദം ഹി കന്തുഃ ॥

൬൫

സചിവൊപീതി॥ തദാ തദാഗ്നിം സചിവസ്തമതിരപി ശചീശ്വരാദികാ
 നിഗ്രമുഖാൻ താൻ ദിഗീശാൻ ദിക്ഷവരീൻ അനുക്തേവി വിവിച്യ റിക്ഷപതീ
 നാമാഗമനെ സഹ സർവ്വസുപർവ്വഭിരിതി പൂർവ്വശ്ലോകസ്മുചിതതപാൽ ശചീവ
 തിനാ സമമാഗതാ ദിക്ഷപതയ ഇത്യവഗന്തവ്യം അചിരാൽ ശീഘ്രം
 അർച്ചിതവാൻ പൂജയാമാസ ജവാദൈവ പൂജനെ ബീജമാഹ ഉചിതൈ പൂജ
 നെ രചിതാ കൃതാ അപചിതൈഃ പൂജായാഃ പൂജാ നമസ്സാപചിതിരിത്യമരഃ
 അനുഷ്ഠിതിരാജ്ഞാനം കന്തുഃ പൂജകണ്യേത്യർത്ഥഃ മദന്തോഷം സഞ്ചിത
 തൈ സംപാദയതി ഹി പൂജ്യജനേഷു രചിതാപചിതൈഃ അനുഷ്ഠിതീഃ പൂജക
 തൊഷകാരിതപാൽ ശീഘ്രമേവ മഖവാദിലൊകപാലാനാം പൂജനമകരൊ
 ത്യുമതിരിതി ഭാവഃ

൬൫

ഹരിതാം പതയൊപി തൈതിമാത്രം
 ഹരിതാശ്വപ്രമുഖാ വിനിതഗാത്രാഃ !

ധൂരി താമധിഗൊഷ്ടി മാതുരൈതാ

ബുരിതാത്മാ നവരാ ഇവ പ്രണമഃ ||

൬൬

ഹരിതാമിതി| ഹരിതാശ്വപ്രഭുവാഃ ഹരിതാശ്വഃ ശക്തഃ പ്രഭുബ്വാ യെ
ഷ്ടാഞ്ച ഹരിതാശ്വപ്രഭുയോരിരി കേശവഃ ഹരിതാം ലിശാം പത
യോ ലിഷ്പതയോ ലിഷ്പാലാ ഇത്യർത്ഥഃ അതിമാത്രമത്യന്തം വിനീതഗാത്രാഃ
വിനീതാവയവാസ്തന്ഃ ചരിതാത്മാഃ കൃതാത്മാഃ നവരാ രാജാന ഇവാധിഗൊ
ഷ്ടിത്യവ്യയം സഭായാമിത്യർത്ഥഃ മാതുരജനന്യാഃ കഞ്ചനമാലായാ ഇതി യാ
വൽ ധൂരി പുരൊഭാഗേ താമൈതാന്തകാതകാമിത്യർത്ഥഃ പ്രണമദുരവന്ദന്ത യഥാ
ഭൂപതയോവന്ദന്ത തഥാ പുരന്ദരാഭയോപ്യതിവിനീതാസ്തഭായാം കാഞ്ചനമാ
ലായാഃ പുരൊഭുവി തടാതകാനമന്യകൂരിതി ഭാവഃ

൬൬

നതയൊന്നതയാപി വിരലക്ഷ്യപ്രാ

നതഗാത്രപ്രാ ബഹുമാനിതാ നവൈതൈ |

ശ്രിതമാനനതൽപരാ നന്ദപ്രാ

സതതം സൽകലജാ ബഹുശ്രിയൊപി ||

൬൭

നൈതി| വിരലക്ഷ്യപ്രാ ജയശ്രിയോ ഉന്നതയാ ഉച്ഛിതയാപി നതഗാത്രാ
വിനീതവേഷാ സുന്ദര്യോഭാസഃ തയാ തടാതകയത്യർത്ഥഃ ഏതേ ലിഷ്പ
പതയഃ ന ബഹുമാനിതാ ന കിന്തു മാനിതാ ഏവൈത്യർത്ഥഃ ഉച്ഛിതം ഭൂമൌ
സൽകലജാ വരിഷ്ഠവംശജാതാ കലീനാ ഇതി യാവൽ ബഹുശ്രിയോപ്യധികസ
മ്പന്നാ അപി സതതം സച്ഛഭാ ശ്രിതമാനനതൽപരാഃ ശ്രിതാനാമാശ്രിതജനാ
നാം മാനനൈ പുജനൈ തൽപരാ ജാഗത്രകാ നന്ദ ആശ്രിതജനബഹുമതി
തൽപരാ ഏവൈത്യർത്ഥഃ തഥാശ്രിതവത്സലതാത് സൽകലജാതത്വാച്ച പാ
ദാരവിദാനതാൻ സുത്രാമാദിബുന്ദാരകാൻ യഥാവൽപുജയാമാസ ഭൂജാനിജാ
തൈതി ഭാവഃ

൬൭

വിധിരപ്യനവിനഭാരതീനാം

നിധിരപ്തീന്ദ്രസുതാപുരഃപ്രദേശൈ |

ബുധിതൈശ്ചതസ്സമാവീരാസി

ദധിരപ്താപ്തഗരുഭപരം സഭായ്ഃ ||

൬൮

വിധിരിതി| അനവിനഭാരതീനാം നവിനാ നൃതനാനഭവതീതൃനവിനാഃ
കുരാതനാ ഇത്യർത്ഥഃ താദൃശാം ഭാരതീനാം വാചാം വൈഭവചാനന്ദിതി യാ
വൽ നിധിരാത്രയഃ വിധിരപ്തമാപി സഭായ്ഃ സപതീകസ്തൻ ബുധിതൈശ്ച
തഃ ജ്ഞാതൈശ്ചപരാഭിപ്രായസ്തൻ ബുദ്ധം ബുധിതം മനീതമിത്യർത്ഥഃ അപ്തഗരു
ഭപരം അപ്താസ്തിതാ ഗതയഃ പക്ഷാ യേഷാന്നൈശ്ചഗരുഭതൊ ഹംസാഃ ഹം
സസ്യശ്വൈഗതയഃ ഇത്യർത്ഥഃ തേഷാം വരം ശ്രേഷ്ഠം ഹംസോത്തമമിത്യ
ർത്ഥഃ അധിഷ്ഠാത്വേ ഉച്ഛിതസുതാപുരഃപ്രദേശൈ ഭൂപതിതനുജാപുരൊഭുവി

സമാവിരാസീൽ ആവിച്ഛേദവ് തഥാ ച വൈഭവചനനാമോക്തയഃ സ്വയംഭൂരവി
സഭാസ്സുസ്തജ്ഞാഭിപ്രായമവഗമയാമിത്യേ മല്ലികാക്ഷവരിഷ്ടം ക്ഷിതിവതിസു
താപുരൊഭൂമൌ സമാവിരാസീഭിതി ഭാവഃ നവ്യ

ഉദയപ്രഭയൌ യദീയബോധ
സ്വപനേ ഭൂതകുലസ്യ സുതസിദ്ധൌ
പ്രതിഭാതി കൃതിശ്ച യസ്യ ചിത്രം
കൃതിനൊ ജാലകലൈവ ദർശനീയാ ॥ നന്ദ

ഉദയേതി ബ്രഹ്മാണം വർണ്ണയതി ചാഭ്യം യസ്യ ബ്രഹ്മണം ഇമേ യ
ദീയൈ ബോധശ്ച സ്വപനഞ്ച ബോധസ്വപനേ തേ ഭൂതകുലസ്യ ഉദയപ്ര
ഭയൌ ഉൽപത്തിനാശൌ സുതസിദ്ധാവിതി വിശേഷണം സ്വഭാവസിദ്ധാ
വിത്യുത്ഥഃ യദോ യസ്യ ബ്രഹ്മണം ഇദം യദീയം തന്മീൻബോധൈ ഉൽബോ
ധനകാലൈ സ്വപനേ നിദ്രായാഞ്ച സ്വാന്വിദോ സ്വപനം സ്വപേ ഇത്യുദയഃ ഭൂ
തകുലസ്യ പുചിദ്യോഭിഭൂതവർണ്ണസ്യ ഉദയപ്രഭയൌ ഉൽപത്തിവിനാശൌ സുത
സിദ്ധൌ സർഗ്ഗേണ സ്വഭാവതസ്സിലൌ നിഷ്ക്കണ്ഠേണ സുതസ്സുപഭാവനിബ്ബാ
ക്ഷഇതി സിദ്ധൌ നിവൃത്തനിഷ്ക്കണ്ഠാവിതിചാമരഃ യസ്യ കൃഷിച്ഛതഃ സൃഷ്ട്യ
നകുലീ യതജ്ഞി യവൽ കൃഷിനഃ കുശലസ്യ കൃഷി കുശല ഇത്യുദയഃ ജം
ലകലാ ഇന്ദ്രജാലസ്യ കലാ വിദ്യൈ ചിത്രാൽഭൂതാ ദർശനീയാ മനോഹരാപ
പ്രതിഭാതി വിരാജതേ സ സമാവിരാസീഭിതി പുര്യുണ സംബന്ധഃ തഥാ ച
യസ്യ വൈയസോ ബോധൈ ധരണ്യാഭിഭൂതജാതസ്യ ഉൽപത്തിഃ യസ്യ ച
സ്വാപൈ ലയശ്ച സ്വതസ്സിലൌ യസ്യ സൃഷ്ടിഃ ഐന്ദ്രജാലികവിദ്യൈവാൽ
ഭൂതാ മനോഹരാ ച വിരാജതേ സ സമാവിരാസീഭിതി ഭാവഃ നന്ദ

മനയസ്സനകാദയോ മഹാന്ത
സ്തനയാ യസ്യ ച മാനസാസ്സദച്ഛപഃ
തനയാവനിനായകസ്യ തന്ത്രം
ബഹുമാനേ യദിസൌ ന ചിത്രമേതൽ ॥ ൭൦

മനയ ഇതി സദച്ഛപഃ സദീരച്ഛപഃ പൂജാഃ അത ഏവ മഹാന്തഃ ശ്രേ
ഷ്ഠാഃ സനകാദയഃ സനകനാമാ മൂനിരാഭിഃ പ്രഥമോ യേഷാഞ്ചൈ മനയശ്ച
യസ്യ ബ്രഹ്മണോ മാനസാ മനസ്സംഭൂതാസ്തനയസ്സതാഃ തം ബ്രഹ്മണമിത്യു
ത്ഥഃ അവനിനായകസ്യ ഭൂപതഃ തനയാ പുത്രീ അസൌ തടാതകൈത്യുത്ഥഃ
ഭ്രാഹ്മണീശ്ച ബഹുമാനേ ബഹുമാനയാമാസേരി യൽ ഏതൽ സപദി ബ
ഹുമതികരണമിത്യുത്ഥഃ ചിത്രന ആശ്ചര്യനൈത്യുത്ഥഃ തഥാ ച സനകാഭിമന്
സതാപസാനാമചി ജനകസ്യ ലോകേശസ്യ ബഹുമാതികരണേ കിം വാൽ
തമിതി ഭാവഃ ൭൧

ജനനീ ജഗതാമപി ത്രയാണാം
 ഭജനീയാം പ്രസമീക്ഷ്യ ഭാരതീം സാ ।
 ഭജയാ ഭജമാത്ര ഹൃദീ താ
 നിജയാനിനയദാലയം സഖീവ ॥

൭൧

ജനനീതി ത്രയാണാഞ്ജഗതാത്രിലൊകാനാമിത്യർത്ഥഃ ജനനീ മാതാപി ജനയിതീ പ്രസുഷ്ടാതാ ജനനീത്യമരഃ സാ തടാതകൈത്യർത്ഥഃ ഭജനീയാം പൂജ നീയാം ഭാരതീം സരസ്വതീം ബ്രാഹ്മിനി ഭാരതീത്യമരഃ പ്രസമീക്ഷ്യലൊക്യാഹു ശീഘ്രം നിജയാ ഭജയാ ആത്മീയഭജനേ ഭജനൽക്കരം ഹൃദീതീ ഹൃദീനാ സതി താം ഭാരതീമിത്യർത്ഥഃ സഖീ വയസ്യൈവ ആലയന്നിലയമനുപുരമിത്യർത്ഥഃ നികാശനിലയാലയാ ഇത്യമരഃ അനീനയൽ പ്രവേശയാമാസ ഭപിക്തുകൊ ധാതൂഃ ഉപമഃ—തഥാ ച തടാതകാ സ്വയഞ്ജഗതീതയമാതാപി പൂജാം സ രസ്വതീസ്മൃച്ഛാ ശീഘ്രമാത്മഭജനേ തൽഭജം ഹൃദീതാ താം സ്നേഹേന വിനയേന വാ വയസ്യവാന്തുപുരം പ്രവേശയാമാസേതി ഭാവഃ ൭൧

വൃത്രാതിമുഖൈസ്തസ്സവിനയം സത്രാശനൈസ്സവിതൊ
 ഗൊത്രാധീശസുതാസദസ്യനുപമെ സത്രാസ തൈഃ പത്മഭൂഃ ।
 വെത്രാ മന്ത്രിവരണേ ഭക്തിനയധീപാത്രായമാണൈന ത
 ന്മാത്രാ കാഞ്ചനമാലയാ ച വിനതസ്സത്രാവസത്സാദരം ॥ ൭൨

വൃത്രതി സത്ഭാതം സുചയതി വൃത്താന്തരണേ തത്സരസ്വതീസൽക്കാ രാനന്തരം അനുപമെ ന വിദ്വതേ ഉപമാ സാദൃശ്യം യസ്യ താദൃശേ തത്ര ഗൊ ത്രാധീശസുതാസദസി ഗൊത്രാ ഭൂമിഃ തസ്മാധീശോ രാജാ മലയദ്ധാജ ഇതി യാ വൽ തസ്യ സുതാ പുത്രീ തടാതകൈത്യർത്ഥഃ തസ്മാസ്സദസി സഭായാം ഗൊത്രാഃ പദ്മതാഃ തേഷാമധീശോ നാഥഃ ഹിമവാന്മിത്യർത്ഥഃ തസ്യ സുതാ പാദ്മതീ തി ഗുഹ്യാർത്ഥഃ ഗൊത്രാ കഃ പൃഥിവീ അഭിഗൊത്രാദിരിരിരിരിചാമരഃ വൃത്രാതി മുഖൈഃ വൃത്രാതിരിത്രഃ മുഖൈ പുരോഭാഗേ യേഷാന്നൈഃ സത്രാശനൈഃ സത്രേ യജ്ഞേ അശനം ഭക്ഷണം യേഷാന്നൈഃ ദൈവൈരിത്യർത്ഥഃ അ ധ്വാരാണ്യയൊസ്സത്യമിതി വൈജയന്തീ സവിനയം സവിതഃ വന്ദിതഃ സഃ പ്രസിദ്ധഃ പത്മഭൂഃ ബ്രഹ്മാ വെത്രാ ജ്ഞാവിനാ ഭക്തിനയധീപാത്രായ മാണൈ ഭക്തിമഹിമതാം ഭജനശ്രദ്ധാ നയോ വിനയഃ ധീഃ പ്രജ്ഞാ താ സാം പാത്രായമാണൈ പാത്രഭൂതൈത്യർത്ഥഃ മന്ത്രിവരണേ സമതിനാസ്താ സമിവത്രൈനേന കാഞ്ചനമാലയാ കാഞ്ചനമാലാഖ്യയാ തന്മാത്രാ തസ്മാ സ്സകാതുകായാ മാത്രാ ജനന്താ ച വിനതഃ വിശേഷേണ നതസ്തസ്സൽ തൈ ദൈവൈരിത്യർത്ഥഃ സത്രാ സമം സാകം സത്രാ സമം സഹൈത്യമരഃ അവസദ്വാസ തഥാ ച ബ്രഹ്മാ തടാതകാസദസി ദൈവൈസ്സമതിനാസ്താ മന്ത്ര

൧൭൨

തടാതകാവരിണയം.

ഈ കാഞ്ചനമാലയാ ച സുതസ്സനവാസൈതി ഭാവഃ ശാങ്ഖവിക്രീഡിതംപൃ
തം ലക്ഷണസ്തുകിതമിവ ൭൨

ഇതി ശ്രീധാമുലകലതിലക്ഷ്യ കവികലകമുദയോന്യവന്യ വണ്ണനീതമാഹാത്മ്യ
വതാ ദേശികപദകശൈശയാശ്രയാവാക്യനിഖിലസഖദ്യുതേ

സുബ്രഹ്മണ്യശർമ്മഃ കൃതം തടാതകാവരിണയെ

പഞ്ചമസൂത്രപ്രകാശിതം സംസ്കൃതം

നമഃ പരമേശ്വരാനന്തനാരാ

യണശൈലീശ്വര

ശർമദ്യോസ്തം

ശ്രീയുക്തം നമഃ

ഓം തത് സത്.

ഇതം കൃതം

പാഞ്ചമസൂത്രപ്രകാശിതം

സുരഭിമിതി തടാതകാനപിതാസൗ സുന്ദരഃ ഉജ്വലാഭിഃ പ്രകാശാഭിഃ
സുമനോഭിഃ സുമെഃ സുരഭിം സൗരഭ്യവന്തം സുരഭിം വീക്ഷ്യ ഇന്ദ്രമുഖാമരൈ
സ്സുമനന്ദന്തം അതൃഷ്ടന്തം സുമഞ്ജുനം പരാം അധികാം മൃദം തൊഷം തന്നൊതി
കരുതേ ഹി ന്നവ്വ

അഥ തത്തദൈകൃത്യ സുന്ദരരശഃ
പ്രഥമാനം കസ്യം പലഞ്ച രജ്യം ।
നികടാപഗതാമുവാച താന
നകടാപസ്മൃതപാണിപങ്കജസ്സൻ ॥ ന്നൻ

അഥതി। സുന്ദരരശഃ പ്രഥമാനം അധികം രമ്യം രമണീയം തത്തത്ഫല
ഞ്ചാവൈകൃത്യ നികടാപഗതാമനികവത്തിനീം തടാതകാം തന്മകടാപസ്മൃ
തപാണിപങ്കജസ്സന്തം തസ്മാഃ മകടൈ കീരീടൈ ഉപസ്മൃതം അലംകൃതം പാണിപ
ങ്കജം കരാരവിനം യസ്യ തഥാ വിധസ്സൻ ആരോതിരയേന തന്മുക്തി നൃസ്മ
ഹസ്മസ്സൻ ഉവാച പ്രൊചൈ ന്നൻ

കന്ദാനി ദന്തനികരണ തവാഞ്ജനൈത്ര
സാഞ്ചേമരയൈവ പരിതോ വികസന്ത്യരഞ്ചേ ।
വാചസ്സതിപ്രഭൃതിഭിർവിബുദ്ധൈര്യതപതേ
വഞ്ജ്യാപചാനസരണിഹി ബുധാവഗത്യാ ॥ ഞ

കന്ദാനീതി। ഹൈ അഞ്ജനൈത്ര ശതപത്രനൈത്ര വാചസ്സതിപ്രഭൃതിഭിർവ്വ
ഹസ്സതിമുരയൈ വിബുദ്ധൈര്യതപതേ യൈകൈ അരഞ്ചേ ഉദ്യാനവന
കന്ദാനി കന്ദകുലാഹി തവ ദന്തമുകുളൈഃ സമ സാസംശൃച്ഛയാ സാഞ്ചുവാം
മരയൈവ പരിതഃ സർവതഃ വികസന്തി സംസ്തകാരി വഞ്ജ്യാപചാനസരണിഃ
ഉപമെയോപചാനപലധിർബുധാവഗത്യാ വിപ്രഭൃതിരൈ ജ്ഞാതവ്യാ ഹി ബുധാ
ഃശ്വേ സമീക്ഷ്യ വന്തേപിതി ഭാവഃ ഞ

കാഞ്ചൈ തപദംഗലതയാ സമ മാദ്ഭവന
സാഞ്ചോ ശിരീഷകസുമാവലിരഭ്യ ധന്തേ ।
കിം കിം ദദാതി ന തപസ്ഥിതിരത്ര ലോകൈ
പ്രായേണ കല്പലതികൈവ ജനാഭിലാഷം ॥ ഹെ

കാഞ്ചൈതി। ഹൈ കാഞ്ചൈ രമണി അഗ്ര ഇദാനീം ശിരീഷകസുമാവലിഃ ശി
രീഷപുഷ്പലതീഃ മാദ്ഭവന ഭൂതൈവ ഹൈനാ തപദംഗലതയാ തപദ്വൈല
തയാ സമ സാഞ്ചം സമാനതാം ധന്തേ ധോതി അത്ര ലോകൈ തപസ്ഥിതിഃ
തപസി സ്ഥിതിഃ പ്രതിഷ്ഠാ തുഹിനന്തസ്ഥിതിവ്യ പ്രായേണ ജ്ഞാതവ്യാന്തം കിം
കിം ദദാതി സമം ദദാതൈവൈതന്തം കിന്തു കല്പലതികൈവ ജനാഭിലാഷമി
ത്യുപായഃ ഞ

അയിപാഞ്ചുരാജതനയെ തവാനനം
വിചലം വിചൊക്തൃ മൃഗലാഞ്ചരനൊ വിധുഃ ।
രൂപയെവ കുരൂചിദഭൂത്തിരൊഹിതൊ
ഗഗനെ പയൊദനികരാവൃതിമലാൽ ॥ ൭൨

അയിതി। അയി പാഞ്ചുരാജതനയെ ഹെ പാഞ്ചുനദിനി വിചലം നി
മ്ലം തവാനനം വിചൊക്തൃ രൂപയാ ലജ്ജയെവ മൃഗലാംമനഃ മൃഗ ഏവ ലാം
മനം ചിഹ്നം യസ്യ സഃ വിധുശ്ചന്ദ്രഃ ഗഗനെ ആകാശേ കുരൂചിൽ ക്വാപി പ
യൊദനികരാവൃതിമലാൽ മെഘസഞ്ചയാവരണവ്യാജാൽ തിരൊഹിതഃ അന്ത
ർഗിതഃ അഭൂത് അപഹ്നന്തിരലങ്കാരഃ ൭൨

തപദക്ഷിസാഞ്ചൊപഗമാഭിമാന
മിന്ദിവരം സംപ്രതി ലജ്ജയെവ ।
അഭൂന്നിമഗ്നം സലിലേഷു ഭദ്രേ
ഗതിഃ കണ്യശ്ലൈരുചിതാ കിലൈഷാ ॥ ൭൩

തപദിതി ഹെ ഭദ്രേ കല്യാണി തപദക്ഷിസാഞ്ചൊപഗമാഭിമാനം തവ അ
ക്ഷിപ്താം നെത്രാപ്താം സാമൃദ്ധ്യ തുല്യതയാ ഉപഗമെ പ്രാപ്തേ അഭിമാനഃ
അഹങ്കാരഃ യസ്യ തൽ ഇന്ദീവരം നീലാഞ്ജം സംപ്രതി ഇദാനീം ദപയൊരവി
പരസ്സരസാന്നിദ്ധ്യസമയ ഇത്യർത്ഥഃ ലജ്ജയെവ സലിലേഷു ജലേഷു നിമഗ്ന
ഭൂത് ഏഷാ ഗതിഃ അവസ്ഥാ കണ്യശ്ലൈഃ ദരാശയസ്യ ഉചിതാ യുക്താ കില ൭൩

ഗത്യാ തവോപചിതയെ വയമൈവ യോഗാ
ഇത്യാഹിതസ്തയധിയൊദ്യ സിതമരദാശ്ച ।
ഭീതാ ഘനാഘനരവാൽ ഭൂവനം വിഹായ
പ്രാപ്തൃവം ഗുരുവീരൊധിഗതിഃ കിലൈവം ॥ ൭൪

ഗത്യേതി തവ ഗത്യാ ഗമനേന ഉപചിതയ സാമ്യായ വയമൈവ
യോഗാ അഹം ഇതി ആഹിതസ്തയധിയഃ ആഹിതഃ കൃതഃ സ്തയോ ഗഹ്വര
യസ്യോ സാ മതിഃ യേഷാത്തെ സിതച്ഛദാഃ ഹംസാഃ അദ്യ ഇദാനീം ഘനാ
ഘനരവാൽ മൊഘനാഭാൽ ഭീതാഃ സന്തഃ ഭൂവനം വിഹായ ദിവം സ്വപ്നം
ആകാശം പ്രാപുഃ ഇയം ഗുരുവീരൊധിഗതിഃ കില ഗുരുദ്രോഹിണാമവസ്ഥാ
കിലൈത്യർത്ഥഃ ൭൪

പങ്കജാനി വികചാനി സൌരഭാ
ദാകൃഷ്ടംഗനികരാണി സാദരം ।
തപന്മുഖാംബുരുഹസാമൃദ്ധിപ്ലയെ
വാനിശം പയസി തനപതെ സ്ഥിതിം ॥ ൭൫

പങ്കജാനിതി! വികചാനി വികസിതാനി സൗരഭാകൃഷ്ടംഗനികരണി
 സൗരഭാകഷിതമരണിവഹാനി പങ്കജാനി തപനുഖാംബുജസാമൃദ്ധിപ്ലതാ
 തപദമനമുണ്ഡരീകേണ സാമൃദ്ധ്യ തുല്യതയാ ലിപ്ലതാ വാണരയൈവാനിശം
 സഭാ പയസി ജലേ സ്ഥിതിം വാസം സാദരം ആദരസഹിതം യഥാ യഥാ
 തനപതേ കവ്തതേ

൭൫

മൈമന്തഗന്ധഗജപുഷ്പരനിസ്സരന്തി
 പ്രായോ ഹിമാനി കമലാനി വിനാശയന്തി ।
 ഭദ്രേ തപദാസ്യകരവാദപദാന്യമൂനി
 സംസ്തൃഷ്ടമപ്യനലമാശ്രയണനിദാനം ॥

൭൬

മൈമന്തേതി! മൈ ഭദ്രേ മൈമന്തഗന്ധഗജപുഷ്പരനിസ്സരന്തി മൈമന്തകാ
 ല ഏവ ഗന്ധഗജോ മഖോരണഃ തസ്യ' പുഷ്പരംബുജാഗ്രാൽ നിസ്സരന്തി നിക്ത
 ക്ലന്തി ഹിമാനി തുഹിനാനി കർത്തുണി തപദാസ്യകരവാദപദാനി തപദാസ്യം മ
 ഖം കരൗ പാദോ മ തേഷാം സമാഹാരഃ ആസ്യകരവാദം തദൈവ പദംവ്രാ
 ജോ യേഷാം താനി അമൂനി പത്മാനീത്യർത്ഥഃ സംസ്തൃഷ്ടം സ്ഥിതുമച്യനലം അ
 ശകതാനി പ്രായഃ കാസ് ന്നഞ്ച കമലാനി പത്മാനി വിനാശയന്തിതി ഹിമവി
 ശേഷണം ആശ്രയണം ആശ്രയഃ ഭവത്വാ ജന്തുത്ഥാല്പഭൃതേ നിദാനം മൈമുഃ
 നിഖിലകമലമന്യുലയതാം പ്രാജ്ഞയാനാം തപനുഖപാണിചരണത്രപകമലസ്യ
 ശ്ലംപ്രശക്തതാമൈമുഃ ഭവദാശ്രയഃ ഏവേതി ഭാവഃ കിഞ്ച മൈമന്തഗന്ധഗ
 ജപുഷ്പരനിസ്സരന്തി ഹിമാനി കമലാനി പത്മാനി തപദാസ്യകരവാദാനാം പദം
 സ്ഥാനം സ്തൃഷ്ടമപ്യനലമയോഗാനീത്യച്യാഹാരഃ അമൂനി പത്മാനി പ്രായഃ
 പ്രായേണ വിനാശയന്തി അതാപി മൈമവത്വാ ഭവത്വാ ആശ്രയണമൈവ
 നിദാനമിതി ഭാവഃ

൭൬

ശിശിരപുളിന്ദമിപ്രഹരൈർകര
 പ്രഹിതനിദാഘമൃഗാസ്സുഖ ശൊഭനേ ।
 കചധരണീധരസാനുഷ്ഠ നിർത്വം
 സരസപടീരഘനൈഷ്ഠ വസന്തുഹൊ ॥

൭൭

ശിശിരേതി! മൈ ശൊഭനേ ഭദ്രേ ശിശിര ഏവ പുളിന്ദോ വ്യാധഃ തസ്യ
 ഹിമാന്യൈവ പ്രഹരാ ആയുധാനി തേഷാമുൽക്കരണ നികരണ പ്രഹരതാസ്സാ
 ഡിതാഃ നിദാഘാ ഉഷ്ണാണ ഏവ മൃഗാഃ ഹരിണാഃ സരസപടീരഘനൈഷ്ഠ സ
 രസൈന ആർദ്രേണ പടീരേണ ചന്ദനപഞ്ജന ചന്ദനവൃക്ഷേണ ഘനൈഷ്ഠ
 നരന്തരേഷു തവ കചധരണീധരസാനുഷ്ഠ സുനപവ്യതപ്രദസ്ഥേഷു നിർത്വം യ
 ഥാ യഥാ വസന്തി വാസം കച്ഛന്തി അഹോ തവ സുനസൗഭാഗ്യമിതി ഭാവഃ

അപ്പുച്ഛിവി വൃത്തമിദം തഥാവി നജജ്ജഗൈഃ കഥിതാ സുരബാലികാ ഇതി
ലക്ഷണാൽ സുരബാലികാവൃത്തം ൭൭

ഇതഥം പ്രലൊഭ്യ ദയിതാമ്മധുരൈർവ്വചൊഭി
ന്നാഥൊവി സർവ്വജഗതാം പ്രമദാവനെ സഃ ।
സാകന്തയാരമത കല്പകപുഷ്പതല്ലെ
പ്രായേണ കമ്രജനതാപ്രകൃതിഃ കിലൈഷാ ॥ ൭൮

ഇതമിതി: സർവ്വജഗതാം നാഥഃ സർവ്വലോകാനാമീശപരോവി സ സുന്ദ
രഃ ഇതമുക്തപ്രകാരേണ മധുരൈർജ്ജനൈരമൈർവ്വചൊഭിഃ ദയിതാം പ്രിയാം
പ്രലൊഭ്യ പ്രലൊഭിതാം കൃതാ പ്രമദാവനെ ഉദ്യാനെ കല്പകപുഷ്പതല്ലെ ക
ല്പകസമശയനേ തയാ സാകന്തരമത രമതേ സ്തേ എഷാ യൊഷിതാ സഹ രതി
രിത്യർത്ഥഃ പ്രായേണ ബാഹുല്യം കമ്രജനതാപ്രകൃതിഃ കാമകജനനികരസാ
ഭാവഃ കില ൭൮

ഏഷാ പാണ്ഡ്യമഹീശവംശവിലസന്മുക്താമണിസ്തൽക്ഷണം
ഭൂഷാഭൂതനിശാധിനാഥശകലാദാധത്ത ഗർഭം ശിവാൽ ।
ഘോഷാധീശപരനന്ദനാദിവ ഹരൈശ്ചോഷിനണീ ഭഗിണീ
ദോഷാംഗൈഃ പരിവർജ്ജിതൈ ഗുണഗണൈരപൈതേ മുഹൂർത്താ
ത്തമൈ ॥ ൭൯

ഏഷേതി: പാണ്ഡ്യമഹീശവംശഃ പാണ്ഡ്യനൃപതികലമൈവ വംശഃ വെ
ണഃ തസ്യ വിഭവന്തീ ശോഭാവതീ മുക്താമണിഃ മൌക്തികരത്നം ഏഷാ തടാ
തകാ ഭൂഷാഭൂതനിശാധിനാഥശകലാൽ ഭൂഷാഭൂതഃ അലംകാരഭൂതഃ നിശാധിനാ
ഥഃ ചന്ദ്രഃ തസ്യ ശകലം ഖണ്ഡം യസ്യ തസ്താൽ ശിവാൽ ദോഷാംഗൈഃ പരി
വർജ്ജിതൈ രഹിതൈ ഗുണഗണൈരപൈതേ ഗുണഗണസംയുതൈ മുഹൂർത്താത്ത
മൈ ശ്രൈഷ്ടൈ മുഹൂർത്ത ഘോഷാമണിഃ സ്ത്രീരത്നം ഭഗിണീ ഭൈരവീ ഘോഷാ
ധീശപരനന്ദനാൽ നന്ദനരജാൽ കൃഷ്ണാഭിത്യർത്ഥഃ ഇവൈത്യുപമാവാചകം ഗർഭാ
ധത്ത ദധൌ ൭൯

ബുന്ദാരകാനിന്ദ്രമുഖാൻ സദാരാം
ശ്ചന്ദ്രാവതംസസ്സദനായ സമൃക് ।
സംപ്രേഷയിതാ സസുഖം സദാര
സ്സംപ്രാപ ധാമ സ്വമിവാംബുജാക്ഷഃ ॥ ൮൦

ബുന്ദാരകാനിതി: ചന്ദ്രാവതംസഃ സുന്ദരഃ ഇന്ദ്രമുഖാൻ സദാരാൻ സസ്ത്രീ
കാൻ ബുന്ദാരകാൻ ചൈവൻ സന്ദനായ തത്തൽഭവനായ സമൃക് ബാഹുഭാഗപു

വകം സംപ്രേഷ്യ പ്രേഷയിതാ സദാരസ്തൻ സ്വപം ആത്മീയം ധാമ ഗുഹം
അംബുജാക്ഷഃ പത്മാക്ഷഃ ഇവ സുഖം പ്രാപ അഗമൽ വാ

ഇതി ശ്രീവാല്മീകീയകവിയുക്തകവീകൃതമുദയാസവസ്യ വജ്ര്വനീയമാഹാത്മ്യ
വതൊ ദേശികപദകൾക്കുശൈലാശ്രയാവാപ്തനിഖിലസമ്പദ്യുക്ത
സുബ്രഹ്മണ്യശർമ്മണഃ കൃതേ തടാതകാപരിണയെ
സപ്തമസ്തോത്രപ്രകാശികയം സമാപ്തം ।

നമഃ പരശുരാമാനന്തനാരാ

യണശൈലാദീശ്വര

ശർമ്മബ്രഹ്മാസ്മൽ

ഹൃദയബ്രഹ്മാസ്മൽ

കാം തൽ സൽ.

ഇഹം ഭൂയാൽ

സപ്തമസ്തോത്രം സമാപ്തം

തടാതകാപരിണയെ

അ ഷ്ട മ സ്ത ഭ് :

അഥൈവ്വിദൃശ്യതാ സെയം പ്രഥമാനഗുണാനപിതാ ।

ചന്ദ്രമൗലേദ്യൗ ഗർഭിനിരൈവ ജനാദ്യനാൽ ॥ ൧

അഥൈവ്വിദൃശ്യതാ രാജതനയാ ചന്ദ്രമൗലേഃ സുന്ദരാൽ ഗർഭാധാതവേ താദൃഗ്ഭാഗ്യമ്യോഃ കത ഇത്യത ആഥ പ്രഥമാനഗുണൈഃ പ്രസിദ്ധൈഃ മഹാഭാഗ്യാഭിഭിജ്ഞൈരനപിതാ യുകതാ കസ്താൽ കൈവത്പരിനോതി ജനാദ്യനാഭിജ്ഞാപിനീരാ ലക്ഷ്മീരിവ ॥ ൧

കാൽസപരസ്യവണ്ണ സഗർഭിനിതൈ സാ ।

പുത്രേണ രൈജ നിതരാം പ്രാചീവാന്തർനിതാരണാ ॥ ൨

കാൽസപരതഃ സാ-തടാതകൈത്യന്തഃ പുത്രേണ നിതരാം രൈജ ഖഭൗ കീട്ടശ്ശന സഗർഭിനിതൈ സപത്യാ ഗർഭിണാഭരണ വിഹിതൈ തിരൊഹിതൈ ഉദരസമഗത്വ പ്രകാശേ കാരണത്വമാഥ കാൽസപരസ്യവണ്ണ സപത്നസമാനവണ്ണൈത്യന്തഃ കൈവ പ്രാചീ പൂർവ്വിനിവ കതസ്താ മ്യം തസ്യാ ഇത്യത ആഥ അന്തർനിതാരണാ തിരൊഹിതാഭിത്വാ പ്രാതസ്തിരൊഹിതാഭിത്വായാഃ പ്രാച്യാഃ പ്രകാശ ഇവാഭൂദ്യോഃ പ്രഭഭവി ഭവഃ ॥ ൨

സാഭാത്തനാരസാഗ്രാലക്യതിസ്താ ശുശ്രൂഷേതരാം ।

പ്രഭാതകല്പാ വിരജതാരകൈവ വിഭാവരീ ॥ ൩

സാഭാഭിവി സാ ശുശ്രൂഷേതരാം അതിശയൈന രൈജ കീട്ടശീ സാ അസാഗ്രാലംകൃതിരസമഗ്രഭൂഷണാ കതഃ ശരീരസ്യ തനോഃ സാഭാൽ പാരവശ്വാൽ കൈവ വിഭാവരീ തമസിനീവ കീട്ടശീ വിരജതാരകാ സപല്ലതാരകാ കത ഇത്യത ആഥ പ്രഭാതകല്പാ പ്രഭാതപ്രായാ ഉപമം ॥ ൩

മുഖൈന ലോബ്രശുചിനാ ശ്വാമാസൗ പ്രണഭൗതരാം ।

ചന്ദ്രേണ മന്ദകിരണാനപിതൈവ തമസിനി ॥ ൪

മുഖൈനേതി അസൗ പ്രഖ്യാഭൗതരാം അത്യന്തം രരാജ കീട്ടശീ ശ്വാമാശ്വാമജാ പ്നാഃ കീട്ടശീ ലോബ്രശുചിനാ ലോബ്രകസ്യമചാസൗരൈ മുഖൈന ഉ

പപക്ഷണമന്യാംഗാനാം അനപിതേതി കാകാക്ഷിവദത്രാവി യൊജ്യം കൈ
മദകിരണൈ ശാന്താംശുനാ ചന്ദ്രണാനപിതാ രാത്രിരിവൈത്യപമാ— ൪

പ്രചീയമാനാവയവാ ക്രമാദാനീലചൂചുകാ ।

ഭംഗാഭിലിനസ്സഞ്ചകയുഗളൈ ലതാ ബഭൌ ॥ ൫

പ്രചീയേതി: ക്രമാൽ പച്ഛായെന്നാനീലചൂചുകാ അസിതകചാഗ്രാ പ്രചീയ
മാനാവയവാ പ്രചീയമാനാഃ സംപുലാ അവയവാ യന്ത്യാഃ സാ തഥാ ഭൂതാ
ചാസാവിത്യശ്യാഹാത്വം ഭംഗാഭിലിനസ്സഞ്ചകയുഗളാ ഭൂമരസംലഗമഞ്ജരീഭാ
യാ ലതാ വല്ലീവ ബഭൌ രരാജ ൫

അശേഷലോകജനകൊപ്യന്തച്ഛതീം സ്വയോഷിതം ।

ആലോക്യ മുദദിതീവ സുന്ദരൊമ്പ്രഃ പുമാനിവ ॥ ൬

അശേഷേതി: അശേഷലോകജനകഃ സമസ്മജനതാതൊവി പ്രപഞ്ചമാ
താപിതരൗ ജഗതഃ പിതരാവിതി ച കാളിദാസഃ സുന്ദരഃ അന്തച്ഛതീം ഗഭീ
ണീം സ്വയോഷിതം ആത്മനൊ ഭാഷ്യാം ആലോക്യാമ്പ്രഃ പ്രാകൃതഃ പുമാനിവാ
തിവ മുദദി തുതൊഷ റംഗൊപി ലോകരീതിമംഗീചകാരേതി ഭാവഃ ൬

ഷഷ്ഠേ മാസി തതഃ പ്രാപ്തേ വിഷ്ണുരൂപസാ സമം ।

ആലോച്യ വിധിവച്ചക്രേ ക്രിയാഃ പുംസവനാദികാഃ ॥ ൭

ഷഷ്ഠേതി: തതഃ ഷഷ്ഠേ മാസി മാസേ പ്രാപ്തേ സതി വിഷ്ണുരൂപസാ
വിഷ്ണുനാ സമം ആലോച്യ വിചിന്ത്യ പുംസവനാദികാഃ പുംസവനപ്രഭൃതീഃ
ക്രിയാഃ കർമ്മാണി വിധിവൽ യഥാവധി ചക്രേ ചകാര ൭

അഥ വൈജനനെ പ്രാപ്തേ സുലഗ്നേ സാ തടാതകാ ।

ജനയാമാസ തനയം മദനം ശ്രീരിവൊജപലം ॥ ൮

അഥേതി: സാ തടാതകാ വൈജനനെ സ്മിതിമാസേ പ്രാപ്തേ സതി സു
ലഗ്നേ ശൊഭനപ്രഗ്നേ രാഗൌ ശ്രീഃ ലക്ഷ്മീഃ മദനം ഇവ ഉജപലം പ്രകാശമാ
നം തനയം പുത്രം ജനയാമാസ പ്രാപ്തത ൮

ദിശഃ പ്രസഭമ്ഭതതോ വവുസ്സുഖകരാശ്ഛിവീ ।

പ്രദക്ഷിണാച്ഛിജ്ജപാല ഭവൊഽന്യസ്യ ജഗന്മുദേ ॥ ൯

ദിശഇതി: ദിശഃ കകഭഃ പ്രസഭഃ പ്രസന്നാ ബദ്രവുഃ മന്ദതോ വായവഃ
സുഖാഃ ഔൌഷ്യാവഹാസ്സന്തഃ വവുഃ അവീജയൻ ശിഖീ അഗ്നിഃ പ്രദക്ഷിണാ
ച്ഛിഃ പ്രദക്ഷിണജപാലഃ സൻ ജപാല ദിഭീപൈ അന്യ തനയസ്യ ഭവ ഉൽപ
ത്തിഃ ജഗന്മുദേ ലോകതൊഷായ ഹി ൯

നിവാതാഞ്ജുശാ പുത്രമുചീശസ്യ പശ്യതഃ ।

മുനാത്മനി മമേത ചന്ദ്രാലോകാദിഞ്ജുരിവൊന്നതിഃ ॥ ൧൦

നിവാതേതി, നിവാതാഞ്ജുശാ നിവാതാഞ്ജുചഞ്ചലം പത്മമിവ രാജക്
നന്യനം തെന്ന പുത്രസ്വ മഖം പശ്യതഃ അവലോകയതഃ രംശസ്യ സുന്ദരസ്വ
മുൽ പ്രീതിഃ ചന്ദ്രാലോകാദിസുന്ദരനാദിഞ്ജുഃ സമുദ്രസ്താനതിരിവാത്മനി
മനസി ന മമേത ന മിമീതെ സ്വ ൧൦

തതൊ വിശ്വസ്യജാഭ്യേത്യ ജാതകമണ്ണനഷ്ടിതെ ।

മണിഃ പ്രയുക്തസംസ്കാര ഇവായമധികം വാഭഭൂ ॥ ൧൧

തത ഇതി വിശ്വസ്യജാ ബ്രഹ്മണാ അഭ്യേത്യ സമാഗത്യ ജാതകമണ്ണി ജ
നനോത്തരകാലീനേ കമണ്ണി അനഷ്ടിതെ സതി അയം സുന്ദഃ പ്രയുക്തസം
സ്കാരോ രചിതൊത്തജനോ മണീ രത്നമിവധികം വാഭഭൂ രേഭജ ൧൧

ഭവിഷ്യത്യഗ്രവീശ്ഠായമിതി സഞ്ചിന്ത്യ സമ്ബവിൽ ।

നാസ്താ ചകാര തനായമഗ്രമഗ്രസ്സഹഷ്ടിഭിഃ ॥ ൧൨

ഭവിഷ്യതീതി സമ്ബവിൽ സമ്ബം വിശ്വേഷണ വെത്തിതി സമ്ബവിൽ സ
വഞ്ജസ്സമ്ബവിതി ശ്രുതിഃ ഉഗ്രഃ രംശപരഃ അയമഗ്രവീശ്ഠഃ ഉഗ്രസ്തേവ വി
ശ്ഠം പരാക്രമഃ ഉഗ്രം പ്രത്യർത്ഥിനാം ദഃസഹം വീശ്ഠം യസ്തേതി വാ ഭവിഷ്യ
തി ഭവിതാ ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ വിചാർയ്യാ തം സുന്ദമിത്യർത്ഥഃ ഋഷിഭിഃ സഹ നാ
സ്താദിധാണൈ ഉഗ്രം ഉഗ്ര ഇതി പ്രസിദ്ധം ചകാരാകരൊൽ ൧൨

ബാലോ ബാല്യോചിതാം ലീലാം കലയന്നഖിലം ജനം ।

ബാഹുലയ ഇവാര്യന്തമാസ്താദിയദിസൗ മൂഢഃ ॥ ൧൩

ബാല ഇതി അസൗ ബാലഃ ബാല്യോചിതാം ശിശുത്വയോഗ്യാം ലീ
ലാം ക്രീഡാം മൂഢഃ പുനഃ പുനഃ രചയന് കവൻ സൻ ബാഹുലയഃ സുബ്രഹ്മ
ണ്യ ഇവാഖിലം ജനം സമസ്താൻ ജനാൻ അത്യന്തം ആസ്താദയൽ അതൊഷ
യൽ ൧൩

വിധിവൽകൃതചൗളേന കലാനെന്നാതിധീമതാ ।

ഗുരൊസ്സകാശാദാപെദേ ജയന്തെന്നൈവ സാദരം ॥ ൧൪

വിധിവദിതി വിധിവൽ യഥാവൽ കൃതചൗളേനാചരിതമുഡാകമണ്ണാ
അരിധീമതാ അധികം ധാരണാവത്യാ മത്യാ യതെന്നെന്നെ ഉഗ്രേണൈത്യർത്ഥഃ
ഗുരൊസ്സഹസ്തൈഃ സകാശാൽ ജയന്തെന്നൈസ്രസാനൈവ സാദരം യഥാ തഥാ
കലാ വിദ്യ സുഖോദ പ്രാപ്തവ ൧൪

പ്രജ്ഞാവാൻഗ്രഹാസൗ സംപ്രാപ്തപ്രഥമാശ്രമഃ ।

സുവൃത്താഭ്യസ്തനിഗമോ വിശ്വാമിത്ര ഇവാഭവത് ॥ ൧൦

പ്രജ്ഞാവാൻഗ്രഹാസൗ സംപ്രാപ്തപ്രഥമാശ്രമഃ സമവാപ്തപ്രഥമഃ ബ്രഹ്മചാരിത്യനൈ യഥാവദപനയനം സിദ്ധമേവ ഉഗ്രവർമ്മാ തന്നാമാസൗ സ്മരതിത്യർത്ഥഃ വിശ്വാമിത്രഃ കൌശിക ഇവാഭ്യസ്തനിഗമഃ അധീ വൈദഃ സുവൃത്താഭ്യസ്താരിത്രശ്വാഭവൽ കൃഷ്ണലബ്ധമധികാഭാദരണീയമിതി ബ്രാഹ്മണാ വിശ്വാമിത്രൗപമ്യം ൧൦

താദഗ്രഹീയസ്യ പുത്രസ്യ ദാരസംഗ്രഹണം പ്രതി ।

കല്യാണനഗരീനാഥമസ്മരത്സോമസുന്ദരഃ ॥ ൧൧

താദഗ്രഹീയസ്യതി താദഗ്രഹീയസ്യ പുത്രസ്യ ദാരസംഗ്രഹണം പ്രതി വിവാഹാർത്ഥം കല്യാണനഗരീനാഥം കല്യാണനഗരീശ്വരം സോമശൈലം തന്നാമാനം അസ്മരൽ അത്ര സോമസുന്ദര ഇതി കർത്താ ൧൧

സുതമാത്രസ്സ സാവിത്രവംശവാരിധിചന്ദ്രമാഃ ।

കാന്തിമത്സ്രാ സ്വസുതയാ സഹാഗാത്സോമശൈലരഃ ॥ ൧൨

സുതേതി സാവിത്രവംശവാരിധിചന്ദ്രമാഃ സാവിത്രഃ സവിത്രസംബന്ധീ വംശഃ ക്ലമമേവ വാരിധിഃ ജലധിഃ തന്യ ചന്ദ്രമാഃ ചന്ദ്രഃ അന്നൈ സമസ്യ ജനസന്തോഷകരത്വം പ്രതീയതേ സ സോമശൈലരഃ അന്നൈ ദേവയോരധി സംബന്ധൗചിത്വം പ്രകാശതേ സുതമാത്രഃ സുത എവ ന തു ദൃതമുഖൈനാമു ത ഇത്യർത്ഥാൽ പരിണയനകാഞ്ച തപരാ തസ്യ ച ഭക്തിരപി സ്തദാ കാന്തിമ ത്വാ തന്നാമത്സ്രാ സ്വസുതയാ സ്വാത്മജയാ സഹാഗാഭാഗച്ഛൽ ൧൨

സോമശൈലരമദ്വൈത്യ ഭക്ത്യാ തം സോമശൈലരഃ ।

അഭിവാദ്യോഗ്രന്തോതിഷ്ഠദിനയോ മൃത്തിമാനിവ ॥ ൧൩

സോമശൈലരമിതി സോമശൈലരഃ ആഗത ഇത്യർത്ഥഃ സോമശൈലരഃ വർത്തമാനം യൌഗികനാമാനമദ്വൈത്യ പ്രാപ്യ ഭക്ത്യാ ഭജനശ്രദ്ധയാ സഹാഭിവാദ്യ പ്രണമ്യാഗ്രന്തഃ പുരതഃ മൃത്തിമാൻ സശരീരോ വിനയഃ വിനയഗുണ ഇവാതിഷ്ഠൽ തിഷ്ഠതി സു ൧൩

അക്ഷ്യാനുഗൃഹ്യ കരുണാരസപൂണ്ണ സുന്ദരഃ ।

തന്മൃപം സ്ഥാപയാമാസ കസ്തിംശ്ചിന്നികടാലയെ ॥ ൧൪

അക്ഷ്യാണൈതി സുന്ദരഃ സുന്ദരശ്വരഃ കരുണാരസപൂണ്ണ കൃപാ രസപൂരിതൈകാക്ഷ്ണാ അപാംഗൈനൈ യാവൽ തം ഗൃപം ഭൂപമനഗ്ര ധ്യാനഗൃഹീതം കൃതവാ കസ്തിംശ്ചിന്നികടാലയെ സമീപഭവൈ സ്ഥാപയാ മാസ പ്രതിഷ്ഠിതവാൻ ൧൪

അഥാഗ്രന്ഥപതിഃ പൂണ്ണലക്ഷണം സോഭ്യമന്യതഃ ।

പുത്രോ ധിഷണനിസ്തീതലക്ഷണായാഃ കരഗ്രഹേ ॥ ൨൦

അഥതിഃ സ നൃപതിഃ പൂണ്ണലക്ഷണം സമഗ്രമഹാപുരുഷവിഹിതം ഉഗ്രം ഉഗ്രവർമ്മാണം ധിഷണനിസ്തീതലക്ഷണായാഃ ധിഷണേന ഗുണേന നിസ്തീതാനി മഹാഭാഗ്യസുഖകാനി ചിഹ്നാനി യസ്യാസുസ്യാഃ പുത്രാഃ സുതായാഃ കരഗ്രഹേ ചാണിഗ്രഹേ അനപമന്യത അനുഭവേന ൨൦

തതസ്സുന്ദരപാണ്യോഭിചോഭിതസ്സമതിന്ദ്രവാൻ ।

അസ്ഥപ്ലാനിവ ശക്രാദീനാനേതും പ്രാഫിണോൽ സൃശാൻ

തത ഇതിഃ തതഃ സമതിനാമാ സുന്ദരപാണ്യോഭിചോഭിതഃ സുന്ദര ഇതി യഃ പാണ്യഃ പാണ്യഭേദശാധിവാഃ തേനാഭിചോഭിതോ നിയുക്തഃ സൻ ശക്രാദീൻ ഇന്ദ്രാദീൻ അസ്ഥപ്ലാൻ ദൈവാനിവ നൃപാൻ രാജന്തഃ ആനേതും സൃശാംശ്ചാരാൻ പ്രാഫിണോൽ വിസജ്ജയാമാസ ദൈവാൻ നൃപാംശ്ചാനേതും പ്രാഫിണോഭിതി ഭാവഃ ൨൧

ആജ്ഞയാ സുന്ദരശസ്ത്ര കല്പകാദ്യോസ്സരഭാഃ ।

ദാസൈരാ ഇവ സംഭാരസംഭൃതാവുദ്യമം ദധുഃ ॥ ൨൨

ആജ്ഞയേതി കല്പകാദ്യഃ സുരഭാഃ ദൈവവൃക്ഷാഃ സുന്ദരശസ്ത്രാജ്ഞയാ നിയോഗേന സംഭാരസംഭൃതേന വിവാഹോചിതസാമഗ്രീണാം സമാഹരണേ ദാസൈരാ ദാസാ ഇവോദ്യമം ദധുഃ ചക്രരിത്വത്ഥഃ ൨൨

അഥാഹ്ലതൈന്ദ്രവൈഷ്ണവൈശ്വനരൈസ്സഞ്ചലോൽക്കരൈഃ മധുരാഭിമുഖൈർജ്ഞാപ്രയയൈഃ ശ്രീദൈവൈഃ ॥ ൨൩

അഥതിഃ അഥാഹ്ലതൈരാകാരിതൈഃ സോപജ്ജേതപദാഭിഃ സഫിതൈഃ സഞ്ചലോൽക്കരൈഃ ബലോൽക്കരണൈഃ സൈന്യസമൂഹേന സഫിതൈഃ സംവേർണ്ണവൈഷ്ണവൈശ്വനരൈഃ മധുരാഭിമുഖൈഃ മധുരാമുരസ്ത്യാഭിമുഖൈഃ മധുരാമഭിമുഖീകൃത്യാഗതൈരിതി യാവൽ ശ്രീദൈവൈർഭവേദിവ പ്രയയൈഃ ആഗതം ഭാവേ ലിട് ൨൩

തതസ്സമാഗതാനുപാനപി യഥോചിതഃ ।

സമാന്യ സചിവോ വാസാനിനായ വിനയാനപിതഃ ॥ ൨൪

തത ഇതിഃ സചിവാഃ സമതിരിത്വത്ഥഃ സമാഗതാൻ സംപ്രാപ്താൻ ദൈവാൻ അമരാൻ നൃപാൻ ഭൂപാനപി വിനയാനപിതഃ വിദീതഃ സൻ യഥോചിതം ഉചിതമനതികൃത്യ സംമാന്യ ബഹുമാന്യ വാസാൻ നീലയാൻ നിനായ നയതി സ്തു ൨൪

തതഃ പിതാമഹഃ പത്നാ സമമാവിരഭൂൽ ഗിരാ ।

കാരയിഷ്ടുനിവൊദാഹം കാന്തിമത്യഗ്രയൊരിമം ॥ ൨൭

തത ഇതി। പിതാമഹോ ബ്രഹ്മാ പത്നാ ഭാർയ്യാ ഗിരാ വാണാ സമം കാന്തിമത്യഗ്രയഃ ഇമം ഉദാഹരം കാരയിഷ്ടൻ ഇവകാര ഏവകാരാത്മഃ ആവിരഭൂൽ ആവിഷ്വഭുവ ൨൭

യഃ സൃജത്യശ്രമമിദം ജഗൽ സ്ഥാവരജംഗമം ।

യദീയൗ സ്വപ്നബോധൗ ച ഭൂതാനാം പ്രളയോദയൗ ॥

ബ്രഹ്മാണം സൃഷ്ടി—യ ഇതി। യോ ബ്രഹ്മാ സ്ഥാവരജംഗമം ചരാചരാത്മകം ഇദം ജഗൽ അശ്രമം ശ്രമരഹിതം യഥാ തഥാ സൃജതി കരോതി യദീയൗ യസ്യ ബ്രഹ്മണഃ സംബന്ധിനൗ സ്വപാപബോധൗ സ്വപാപഃ സ്വപ്ന കാലഃ ബോധോ ബോധാകാലത്വ തൗ ഭൂതാനാം പ്രാണിനാം പ്രളയോദയൗ നാശോൽപ്പത്തിസമയൗ ഭവതഃ ഇതി യൊജ്യം സ ഇതി ഉത്തരത്രാണയഃ

തതഃ പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ പ്രണമ്യ ച സ സുന്ദരം ।

വിനീതൊ നികടേതിഷ്ഠൽ സൂതതപമിവ ചിന്തയൻ ॥ ൨൭

തത ഇതി। സ ബ്രഹ്മാ സുന്ദരം പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ പ്രണമ്യ നതപാ ച വി നീതസ്സൻ അസ്യ നികടേ സമീപേ സൂതതപം സാധിതപം ചിന്തയന്നിവാതി ഷ്ഠൽ തസ്മൈ ൨൭

മാനയാമാസ തമസൗ വിനയാവനതാനനം ।

രംശോപി സച്ഛജഗതാമയം സദ്ഗ്ഃ കിലേദൃശഃ ॥ ൨൮

മാനയാമാസേതി। സച്ഛജഗതാമീശോപീശപരോച്യസൗ സുന്ദരഃ വിനയാ വനതാനനം വിനയഗുണനാനമുഖം തം ചതുർജ്വലിത്യർത്ഥഃ മാനയാമാസ ബഹുമനേ രംഭൃശഃ ഏതാദൃശഃ അയം ബഹുമാനഃ സദ്ഗ്ഃ സ്വഭാവഃ കില ആ ഗതാനാം ബഹുമാനം രംശപരാണാമപി സ്വഭാവ ഏവേതി ഭാവഃ ൨൮

ഹരിഃ പ്രാദാഭൂത്തത്ര ശ്രീയാ സഫ തദമാപഹഃ ।

സ്ഥിതചന്ദ്രികയാ സഭൃചകൊരാൻ പരിഹർഷയൻ ॥ ൨൯

ഹരിരിതി॥ തത്ര തദമാപഹഃ അജ്ഞാനനാശനഃ ഹരിഃ സ്ഥിതചന്ദ്രികയാ മന്ദമാസകൌമുദാ സഭൃചകൊരാൻ സഭൃഃ സഭാസഭഃ ത ഏവ ചകൊരാഃ ച കൊരചക്ഷിണഃ താൻ പരിഹർഷയൻ സന്തോഷയൻ സൻ ശ്രീയാ ലക്ഷ്മുദാ കാത്യാ ച സഫ പ്രാദരഭൂൽ ആവിഷ്വഭുവ ഹരിഃ ചന്ദ്രത്വ ൨൯

പാതി യസ്സതതം ലോകാനവിലാനപി സാദരം ।

അഭീഷ്ടിതാത്മഭാണേന പിതാ പുത്രാനിവാഹസാൻ ॥ ൩൦

പാതീതി! യു: അഖിലാൻ ലോകാൻ ജനാൻ പിതാജനക: ഔരസാൻ സപ
ഉനൈ ജാതാൻ പുത്രാനിവ സതതം അഭീഷ്ഠിതാത്മഭാണൈ വാഞ്ചരിതപുര
ഷാത്മഭാണൈ സാദരം യഥാ തഥാ പാതി സ ഇതി പുവ്വണ്ണാനപയ: നം

തൃണീകൃതാഖിലജനപ്രഭാവോ നിഗമൊനിതം |
വന്ദീവ സ്വരവാൻ സ്നേഹിതി സമജ്ഞാം യസ്യ കൈവലം ||

തൃണീതി! തൃണീകൃതാഖിലജനപ്രഭാവ: തൃഷ്ണീകൃതസമജ്ഞമാഹാര്യ: സ
സ്വരവാൻ ഉഭാതാദിസ്വരയുക്ത: തദരത്നാപനിയുക്തശ്ച നിഗമോ വേദ: അ
നിശം യസ്യ സമജ്ഞാം കൈവലം യശ ഏവ വന്ദീ സ്മൃതിപാഠക ഇവ സ്നേഹി
സ ഇതി പുവ്വണ്ണ യൊജനാ

കരാഗ്രേണ കരം തസ്യ ഗൃഹീതപാ സുന്ദരശ്ലാപര: |
ഹരിന്നിനായ സവിധം വയസ്യ ഇവ സാദരം ||

കരാഗ്രേണൈതി! സുന്ദരശ്ലാപര: വയസ്യ ഇവ തസ്യ കരം സാദരം യഥാ
തഥാ കരാഗ്രേണ ഗൃഹീതപാ തം ഹരിമിത്രത്വം ആത്മസവിധം നിജസമീപം
നിനായ നിന്ത്യ

അഥ പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ പ്രണനാമ ഹരം ഹരി: |
സൊപചമുഖൈഷ്വ ബഹുമതിം യഥോചിതമചീകരൽ ||

അഥൈതി! അഥ ഹരി: ഹരം പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ പ്രണനാമാവരദിഷ്ട സൊ
പി സുന്ദരോപി യഥോചിതം ഉചിതമനയികൃത്യ അമുഖൈഷ്വ ബഹുമതിം ബ
ഹുമാനം അചീകരൽ ചകാര

വാചസ്തതിമുഖാൻ വാചായമമുച്ഛാസ്മതോ ഹര: |
മുഹുന്തവിധയ യുയം യതദ്ധാമിതി ചാബ്രവീൽ ||

വാചസ്തതീതി! തതോ ഹരശ്ച വാചസ്തതിമുഖാൻ ഗുരുമുഖാൻ വാചായമ
മുച്ഛാൻ യുയം മുഹുന്തവിധയ വിവാഹോചിതസമയവിധാനായ യതദ്ധാപം
യതാം കരുദ്ധാം ഇതി അബ്രവീൽ

തതസ്തദാജ്ഞയാസിക്വസ്സോമശൈഖരനന്ദനാം |
നീതപാ മണ്ഡനശാലാന്തരലഞ്ചക്രവിഭൂഷണൈ: ||

തത ഇതി! തതാനന്തരം അസിക്വ: പ്രേഷ്യാ യുവതയ: തദാജ്ഞയാ
തേഷാം മനീനാം നിയോഗൈ സൊമശൈഖരനന്ദനാം കാന്തിമയീം മണ്ഡ
നശാലാന്തര: അലങ്കാരഗൃഹമദ്ധ്യം നീതപാ വിഭൂഷണൈ: അലംചക്ര: അലംകൃ
താമകവൻ

കാചിത്തസ്യാഃ കചഭരം വൃഭജൽ കങ്കണാപിതാ !

സ്തോഷതേ സുന്ദരേശസ്വ ലിപിം ദ്രഷ്ടുമിവോത്സുകാ ॥ ൩൬

കാചിദിതി॥ കങ്കണൈരഭരണൈര്യോസസാധനൈരഅപിതാ കാചിത് സുന്ദരേശസ്വ സ്തോഷതേ പരമോത്സാഹം ലിപിം ദ്രഷ്ടുമുത്സുകൈര തസ്യാഃ കചഭരം കൈശ്രം വൃഭജൽ വിബഭാജ ൩൬

വെണീനിജ്ജിതകാളിദീവേണീ ക്ഷോണീശനന്ദനാ :

മുഖാഞ്ജലക്ഷണൈവസൗ ചിത്രകൈന ബഭൗതരാം ॥

വെണീതി॥ വെണീനിജ്ജിതകാളിദീവേണീ കൈശ്രപരിഭൂതയമുനാ പ്രവാഹാ ക്ഷോണീശനന്ദനാ രാജപുത്രീ മുഖാഞ്ജലക്ഷണാ മുഖമെവാഞ്ജുതഃ തസ്യ ലക്ഷണാ അഭൈനൈവ സ്ഥിതൈ ചിത്രകൈന തിലകൈ ബഭൗ ത രാമധികം ശുശ്രൂഃ ൩൭

താടകൈ തച്ശ്രുതിധൃതൈ മണിദീപ്രെ വിരേജതഃ ।

വക്ത്രേന്ദ്രസേവാം കുപ്തന്തൗ പരിവേഷശിശു ഇവ ॥ ൩൮

താടകൈതി॥ തച്ശ്രുതിധൃതൈ തസ്യാഃ കാന്തിമത്യാഃ ശ്രവണാഭ്യാം ധൃതൈ മണിദീപ്രൈ രത്നാഭപൈ താടകൈ കണ്ഠാഭരണൈ വക്ത്രേന്ദ്രസേവാം മുഖമൈവ ചക്രസുസൃ സേവാം കുപ്തന്തൗ പരിവേഷസ്യ ശിശു ബാലകാവിവ രേജതഃ രേജാതൈ ൩൮

നാസാഗ്രകലിതന്തസ്യാ ബുദ്ധന്തേക്ഷതികമാബഭൗ ।

തുണ്ഡാരവിന്ദസംക്രിഡൽസ്തിതഹംസ്യാംഡസന്നിഭം ॥ ൩൯

നാസൈതി॥ തസ്യാഃ നാസാഗ്രകലിതം നാസികാഗ്രവിധൃതം ബുദ്ധൽ സമുഖം മൗക്തികം നാസാഭരണമൗക്തികമിത്യർത്ഥഃ തുണ്ഡമാനനമൈവാരവിന്ദം തസ്തിൻ സംക്രിഡന്ത്വാ സ്തിതഹംസ്യാ മന്ദമാസരൂപവരഭായാഃ അണ്ഡസന്നിഭം അണ്ഡതുല്യമാബഭൗ രരാജ ൩൯

സ്വഭാവമൈവകൈ തസ്യാ ദശാവലോക്യ കാചന ।

നിപുണാപ്യതിസന്ദേശാഭ്യുൽ സാഞ്ജനലൈവിനി ॥ ൪൦

സ്വഭാവൈതി॥ കാചന ശ്രീ സ്വഭാവമൈവകൈ നിസ്കല്പാമളൈ തസ്യാ ദശാവലോക്യ നിപുണാ കശലാപി അതിസന്ദേശാൽ കൃതാംജനൈ കിമിതി നിതരാം സംശയാലൈതൊഃ സാഞ്ജനലൈവിനീ കര്യതമഷീവർത്തികാ അഭ്യുൽ ബഭൂവ ൪൦

കചതാതമുഖാനാം തൽകചശില്പവിധായിനീ ।

താപസാനാം സമഭവൽ ഭാജനം രൊഷഹർഷായാഃ ॥ ൪൧

കചതാതെതി|| തൽകചശിപ്തവിധായിനീ തസ്യാഃ കചയൊഃ സുനയൊഃ
ശിപ്തവിധായിനീ അലങ്കാരകാരിണീ കചതാതമുഖാനാം ബുദ്ധസ്തുഭിനാം
താപസാനാം മുനീനാം രൊഷമഷ്ടയൊഃ കാലാതിവാതാൽ കൊപസ്യ അലം
കാരകൗശലാൽ ഫഷ്ടസാവി ഭാജനം സമഭവൽ ബഭൂവ ര്൧

ശുശുഭേ തൽകടിയുതം ഭൂകുലം മെഖലാനപിതം |

തടില്ലതാവിലസിതം സിതാഭുമിവ കൊമളം || ര്൨

ശുശുഭേ ഇതി| തൽകടിയുതം തസ്യാഃ കടിയുതം മദ്ധ്യധാരിതം മെഖലാ
നപിതം കൊമളം മൃദ ഭൂകുലം ക്ഷൗരം തടില്ലതാവിലസിതം വിദ്യുല്ലതാരാജി
തം സിതാഭം വിമലജലഭ ഇവ ശുശുഭേ രരാജ ര്൨

നിസർഗ്ഗാരുണമാലൊക്യ കാചിത്തമുരണം സഖീ |

ആയതാക്ഷ്യചുവനത ലാക്ഷാരസപരിഷ്കൃതം || ര്൩

നിസർഗ്ഗതി| കാചിൽ സഖീ ആയതാക്ഷീ വിശാലലോചനാവി ശിസ
ർഗ്ഗാരുണം സ്വഭാവതോ രക്തം തമുരണം തസ്യാഃ പാദതലം ആലൊക്യ
ലാക്ഷാരസപരിഷ്കൃതം ജതുരസാലംകൃതമിത്യുരണമത മമൈ ര്൩

ഇതി പ്രസാധിതാ കന്യാ താരയാ ശുശ്രാസനാൽ |

വരവേഷവതൊദ്യാശമുഗ്രസ്യാനിയതാദരാൽ || ര്൪

ഇതിതി | ഇത്യുക്തപ്രകാരേണ അലംകൃതാ കന്യാ കാന്തിമതീത്യർത്ഥം ശു
ശ്രാസനാൽ ജീവനിയോഗേന താരയാ ജീവപത്യാ കർത്വ വരവേഷവ
തഃ വരൊചിതാകല്പവതഃ ഉഗ്രസ്യാദ്യാശം സമീപമാദരാദാരണാദീയത
നീതാ ര്൪

തതൊ മംഗളത്രയുണാം ഘോഷൊ ഘോഷിതദിങ്മുഖഃ |

ജജ്ഘ്വേ വാരതരുണീഗീതലാപനിസ്വമനപിതഃ || ര്൫

തത ഇതി| ഘോഷിതദിങ്മുഖഃ പ്രതിലാപനീതദിശാമുഖഃ മംഗളത്രയു
ണാം കല്യാണഭേരീണാം ഘോഷൊ നാദഃ വാരതരുണീഗീതലാപനിസ്വമനപി
തഃ വെശ്യാംഗനാഗാനനാദയുക്തസ്സന് ജജ്ഘ്വേ അവധ്വത ര്൫

തയാധികണ്ഠമുഗ്രസ്യ വരണസ്രഗമാപ്പിതാ |

സാനന്ദം ശരണേ തത്ര സുരരശ്മേ കസുമാവലിഃ || ര്൬

തതയതി| അഥ തയാ കാന്തിമത്യാ വരണസ്രക് ഭർത്തവരണാചിത
മാലാ ഉഗ്രസ്യ ഉഗ്രവർണ്ണഃ അധികണ്ഠം കണ്ഠ വിഭക്ത്യർത്ഥവ്യതിഭാവഃ
അപ്പിതാ പ്രക്ഷിപ്താ തത്ര ശരണേ തന്മിൻ ഗൃഹേ സുരരശ്മേ ദൈവൈഃ സാന
ന്ദം യഥാ തഥാ കസുമാവലിശാപ്പിതൈശ്ശൃംഗഃ ര്൬

നന്ദതെ വാരനാരിഭിരുൽഗീതമുദഗീതിഭിഃ ।

അപ്ലരൊഭിരിവാഭ്യസ്തനാനാഭിനയരീതിഭിഃ ॥ ൪൭

നന്ദത ഇതി॥ ഉദഗീതമുദഗീതിഭിഃ സമൃക് ഗീതാ മുദഗീതയഃ കൊമള
നാനാനി യാഭിസ്തഃ അഭ്യസ്തനാനാഭിനയരീതിഭിഃ അധീതബഹുവിധവൃഞ്ജ
കപ്രകാരാഭിഃ വാരനാരിഭിർവ്യാഭിരപ്ലരൊഭിരിവ നന്ദതെ നൃത്തമിതി ഭാ
വേ ലിട് ൪൭

തതസ്തയാ സമമസാവ്യഗ്രവർമ്മാ മുദാനപിതഃ ।

അഗാദ്യൈവാഹികീം വേദിം സ്വാഹയൈവ ഹുതാശനഃ ॥

തത ഇതി॥ തതഃ അസൗ ഉഗ്രവർമ്മാ തയാ സമം മുദാ പ്രീത്യാ യുക്തൊ
നപിതസ്തൻ സ്വാഹയോ സ്വാഹാദ്യോ സഹ ഹുതാശനോഗിഹിവ വൈവാ
ഹികീം വിവാഹയോഗ്യാം വേദിം പരിഷ്കൃതഭവമഗാൽ പ്രാപ ൪൮

ചതുർമുഖസ്തദാ തസ്യ പാശ്ചാതിഷ്ടദുദിഭഃ മുഖഃ ।

അതിഷ്ഠതാമഭിമുഖൈ തസ്യ ഗീഷ്ഠതിഭാഗ്ഗുവൈ ॥ ൪൯

ചതുർമുഖ ഇതി॥ തദാ ചതുർമുഖോ വിധിഃ തസ്യാഗ്രവർമ്മഃ പാശ്ചാ
ദക്ഷിണഭാഗേ ഉദഞ്ച ഉദീച്യഭിമുഖസ്തൻ അതിഷ്ഠൽ തസ്ഥൗ ഗീഷ്ഠതിഭാ
ഗ്ഗുവൈ ഗുരുഭ്യൌ തസ്യ ബ്രഹ്മണഃ അഭിമുഖാവതിഷ്ഠാൻ തസ്ഥതുഃ ദേ
ശികസ്ഥാനേ വിധിരവശേഷികപദേ ഗുരുഭ്യൌ ച തസ്ഥതുരിതി ഭാവഃ ൪൯

സൊമശൈഖരഭൂപാലസ്തസ്മൈ ഹൃഥമുവേയുഷെ ।

മധുപക്മദോത്സ്യക് സൊമശൈഖരസ്യനവേ । ൫൦

സൊമശൈഖരേതി॥ സൊമശൈഖരഭൂപാലോ ഹൃഥമുവേയുഷെ പ്രാപ്തായ
സൊമശൈഖരസ്യനവേ ചന്ദ്രമൗളീപുത്രായ തസ്മൈ ഉത്രായ മധുപക്മം സമ
ക് ദദൌ ൫൦

അഥ കല്യാണനഗരീനാഥനാനൈന കന്യകാ ।

ദത്താസ്മൈ ക്ഷീരനിധിനാ ലക്ഷ്മീരിവ ഗദാഭൃത ॥ ൫൧

അഥേതി॥ അഥ മധുപക്മദാനാനന്തരം കല്യാണനഗരീനാഥന കല്യാണ
നഗരീതി കാചിൽ പുലീ തനാഥനാനൈന സൊമശൈഖരേണ കന്യകാ കന്യാ
കാന്തിമതീത്രത്വം ക്ഷീരനിധിനാ ക്ഷീരാംഭോധിനാ ഗദാഭൃതേ വിഷ്ണവേ ല
ക്ഷ്മീരിവ ദത്താ പ്രദത്തേത്യർത്ഥഃ ൫൧

പരിഹൃദ്യ കരന്തസ്യാസ്സ തയാ സഹ പാവകം ।

പരിചക്രാമ സദസി സപ്തദൈവാത്മകൊ ഹൃദസൗ ॥ ൫൨

പരിഗൃഹ്വതി: സ ഉഗ്രവർമ്മാ സഭസി സഭായാം തസ്യാഃ കാന്തിമത്യാഃ
 കരം പരിഗൃഹ്വ ഗൃഹീതാ തയാ സഹ പാവകർമ്മിണം പരിചക്രാമ പ്രദക്ഷിണ
 മകരേൽ അസാവഗ്നിഃ സർവ്വഭവതാമകഃ സർവ്വഭവതാത്രപഃ കില ൫൨

സ്തനകാരിന്ദ്രസംവത്തിസംവാദിതജയവസാ |
 നിദേധ പദമശ്വാശ്വേ പതിപാണിയുതം സ്മയാൽ || ൫൩

സ്തനകാരിന്ദ്രതി: സാ സ്തനകാരിന്ദ്രസന്ധത്തിസംവാദിതജയാ കചകാ
 ക്ഷാതിശയജനിതവിജയവ സ്മയാൽ ഗവണ്ണ പതിപാണിയുതം ഭൂതൂഃ
 കരണേ ധൃതം പദഞ്ചരണമശ്വാശ്വേ ശിലായാ ഉപരിഭാഗേ നിദേധ നിക്ഷി
 പ്തവതീ ൫൩

തയാ വിസൃഷ്ടാ ജപലന് പതിപാണിഗൃഹീതയാ |
 ലാജാ മുക്താ ഇവാപൈതുഞ്ചണതതൈ ഭൃഗുതയാ || ൫൪

തയേതി: പതിപാണിഗൃഹീതയാ ഭർത്വാ പാണൗ ഗൃഹീതയാ ധൃതയാ
 തയാ കാന്തിമത്ത്രയത്ഥഃ വിസൃഷ്ടാഃ ക്ഷിപ്താഃ ലാജാഃ ജ്വലന്തയാ കരികര്യ
 തയാ കവിതയാ വേണതത്ത്വാ വംശസങ്കേതേന മുക്താ മൌക്തികാനീവ
 ജപലനൌ തതപൈതൂഃ പൈതൂഃ ൫൪

തനയോദപാഹസമയേ ദിങ്ജഭൃണ്ണാമശൈഖരൌ |
 ഗാഃകൊടിശഃ പ്രദദിതൂദ്ദാഗ്ദ്ധ്രീപ്തസസമനപിതാഃ || ൫൫

തനയേതി: സൌമശൈഖരൌ രൂപയൌഗികനാമാനൌ കല്പാണനഗ
 രീപാഞ്ചല്യശ്വരാവിത്രത്ഥഃ തനയോദപാഹസമയേ തനയാ ച തനയശ്ച ത
 നയൌ തയോദപാഹസമയേ വിവാഹകാലേ ദാഗ്ദ്ധ്രീഃ കാംസ്യപാത്രഭാ
 ഹനാഃ വത്സസമനപിതാഃ തണ്ണുകാനപിതാഃ കൊടിശ ഇത്യുപായം പ്രത്യേകം
 കൊടിസംഖ്യാഃ ഗാഃ പ്രദേതൂഃ ൫൫

ഹരിബ്രഹ്മാദയോ യത്ര പ്രമാണം സുരപുംഗവാഃ |
 സ വിവാഹഃ കഥമിവ വണ്ണ തെ കവിഭിന്നവൈഃ || ൫൬

ഹരീതി: യത്ര യസ്തിനപിവാഹേ ഹരിബ്രഹ്മാദയഃ സുരപുംഗവാഃ ദൈവ
 ശ്രേഷ്ഠാഃ പ്രമാണം സമൈവ സ്ഥിതാ യഥാവൽ കാര്യതിതാഃ ശ്രുതയഃ പ്ര
 മാണമിതിവൽ പ്രയോഗഃ സ താദൃശാ വിവാഹഃ നഞ്ചവിദാനീനതൈഃ
 കവിഭിഃ കഥമിവ കിമിതി വണ്ണതൈ ഉച്ചതൈ വണ്ണനാപഥമതിക്രാന്ത ഇതി
 ഭാവഃ ൫൬

സദാരന്തനായം ശംഭുഃ ശ്രീസ്മൈതമിവാച്യതം |
 രാജ്യഭൃഷ്ടചയത്വ്വദ്ഭവമാനവസംയതഃ || ൫൭

സഭാരമിതി! ശംഭുസ്തോത്രം സർവ്വഭവമാനവസംയുതഃ നിഖിലനിഖിലമ
നജയുക്തസ്തൻ സഭാർത്ഥനയം ശ്രീസമേതം ലക്ഷ്മീയുതം അപ്സരമിവ സ്ഥിത
മിമി തനയവിശേഷണം രാജ്യേ അഭ്യുഷേചയൽ അഭിഷിക്തമകരരാൽ ൫൭

ഹത്രാദിരാജകുടുംഭരാജമാനം സഭാന്തരേ ।

ഉഗ്രം വിഖൊക്യാമനത മനൊജവസമച്യുതഃ ॥ ൫൮

ഹത്രാദിതി! അപ്സരതാ വിഷ്ണുസ്തോത്രം ഹത്രാദിരാജകുടുംഭരാജമാന
താദിനരവതിവിശ്വൈരാജമാനം ശോഭമാനമുഗ്രമുഗ്രവർമ്മാണം വിഖൊക്യാ
മനൊജവസം പിതൃസന്നിഭം അമനത മമൈ ൫൯

ഭദ്രാസനസ്ഥമാഖൊക്യ ശംഭുസ്തോ ക്കുടുംഭരാജപം ।

പൃച്ഛാദിശിഖരാത്രാശ്ചിവാഭണമതുതുഷൽ ॥ ൬൦

ഭദ്രേതി! ശംഭുസ്തോത്രം ഭദ്രാസനസ്ഥം സിംഹാസനസ്ഥിതം ക്കുടുംഭരാജപം
കിരീടാദിരാജാഭിരഗ്രൈഃ പ്രകാശമാനം അത ഏവ പൃച്ഛാദിശിഖരാത്രാശ്ച ഉദ
യാചലാഗ്രസ്ഥിതം അഭണം രവിമിവ സ്ഥിതം തമുഗ്രമാഖൊക്യ അതുതുഷ
തുതോഷ ൬൧

അഥാ വിശ്വൈഃ പ്രമുഖാ യഥാചിതമുപസ്തതഃ ।

വിസൃഷ്ടാശ്ചംഭുനാ ദൈവാസ്ത്രിവിഷ്ടപമുപാവിശൻ ॥ ൬൦

അഥാ ഇതി! അഥാനന്തരം യഥാചിതം യഥാഭം ഉപസ്തതഃ
ബഹുമതിദാനേനാലംകൃതാഃ വിശ്വൈഃ പ്രമുഖാഃ ഇന്ദ്രാദിയോ ദൈവാഃ ശംഭു
നാ സുന്ദരേണ വിസൃഷ്ടാ വിസർജ്ജിതാസ്തന്തഃ ത്രിവിഷ്ടപം സ്വർഗ്ഗമുപാവിശൻ
പ്രവിവിതഃ ൬൧

വിധുശ്ച വിധിനാ സാലം വിധുമുഡാഭ്യനുജ്ഞയാ ।

സ്വധാമ പ്രാപ ഭൂപാശ്ച സ്വരാഷ്ട്രം പ്രതിപെദിരെ ॥ ൬൨

വിധുശ്ചിതി! വിധുഃ വിഷ്ണുശ്ച വിധിനാ ബ്രഹ്മണാ സാലം വിധുമുഡാഭ്യ
നുജ്ഞയാ ചന്ദ്രമൗളിനിയോഗേന സ്വധാമ സ്വപകീയം ധാമ വൈകുണ്ഠം
പ്രാപ. ബ്രഹ്മാവി ജനകാദരേണ തേന സമൈവ വൈകുണ്ഠം ജഗാമ യഥാ
സ്വസ്വ സ്വപകീയസ്യ ബ്രഹ്മണഃ ധാമ സത്യം വിഷ്ണുഃ പുത്രാദരേണ പ്രാപ
യേന കൈനാപി മനോവൈഗേന ഗച്ഛതാം യേഷാം കിം വാ മാർഗ്ഗമൈ
ഹ്യഭിതി ഭാവഃ ഭൂപാശ്ച സ്വരാഷ്ട്രം നിജനഗരം പ്രതിപെദിരെ പ്രാപുഃ ൬൩

അഥാഗസ്ത്യാദയഃ പാരികാംക്ഷിണസ്സന്ദരാജ്ഞയാ ।

സ്നാതും സേതും പ്രതി യയുരനെഹസി മഹോദയെ ॥ ൬൪

അഥേതി! അഥാനന്തരം അഗസ്ത്യാദയഃ കുംഭസംഭവമുഖാഃ പാരികാം

ക്ഷിണോ മനയസ്സന്ദരാജന്തയാ സന്ദരാപാഞ്ചനിയൊഗേന മഹൊദയേ മഹൊദയ ഇതി പ്രസിലെ അന്നെഹസി മഹൊദയപുണ്യ കാല ഇത്യർത്ഥഃ സ്തോത്രം സേതും രാമകൃതസേതും പ്രതി യയുഃ ജഗദ്ഭുഃ ന്ന ൧.

തദാ കാഞ്ചനമാലായാ അവി രാജന്ത്യാ മനസ്വഭൂൽ ।

സ്തോത്രം മഹൊദയേ സേതാവാനുഗമോ നിരവഗ്രഹഃ ॥ ന്ന ൨

തദേതി॥ തദാനീം സേതൗ രാമസേതൗ സ്തോത്രം സ്താനം കർത്തം കാഞ്ചനമാലായാഃ തന്നാഹ്വരാജന്ത്യാഅവി മനസി നിരവഗ്രഹഃ നിരർത്ഥഃ ആഗ്രഹഃ അഭിലാഷോ വഭൂവ ന്ന ൩

പ്രഥിതെ രാജന്ത്വഭിപ്രായെ ഭാഗ്വാദ്യോ മഹഷയഃ ।

അവിരാവാരിധിസ്താനമയുക്തമിതി സഞ്ജഗുഃ ॥ ന്ന ൪

പ്രഥിത ഇതി॥ രാജന്ത്വഭിപ്രായെ രാജന്ത്വാ മലയലാപജഭായ്യാ അഭിപ്രായേ സേതുസ്താനവിഷയേഭിപ്രായേ പ്രഥിതേ പ്രകാശം ഗതേ സതി ഭാഗ്വാദ്യോ മഹഷയഃ അവിരാവാരിധിസ്താനം വിധവാന്മാസ്സമുദേസ്താനമയുക്തമനുചിതമിതി സംജഗുഃ സമൃദ്ധ് വദന്തി സ്ത ന്ന ൫

കണ്ണാകണ്ണികയാകണ്ണപ്ര സാഞ്ചസ്താനദൃഷണം ।

വിഷണ്ണഹൃദയാപണ്ണാകണ്ണയൊരിദമാതനോൽ ॥ ന്ന ൬

കണ്ണാകണ്ണികയേതി॥ സാ കാഞ്ചനമാലാ അഞ്ചസ്താനദൃഷണം അഞ്ചവേ സമുദദേ സ്താനം മജ്ജനം തന്വിൻ ദൃഷണം സ്വപ്നാ വിധവാതേന ദോഷാ കണ്ണാകണ്ണികയാ കണ്ണാദ്യാം കണ്ണാദ്യാം ശ്രുതമാണം കണ്ണാകണ്ണിക കണ്ണാകണ്ണപ്രവ കണ്ണാകണ്ണിക കണ്ണപാരവയ്യാ ശ്രാവ്യതൈത്യർത്ഥഃ ആകണ്ണപ്ര ശ്രുതാ വിഷണ്ണഹൃദയാ വ്യധിതമിത്താ സതീ ഇദം സ്വപ്നാ ദൃഷണമിത്യർത്ഥഃ അപണ്ണാകണ്ണയോഃ മീനാക്ഷീശ്രോത്രയൊരാതനോച്ചകാര സ്വദൃഷണം സുതായൈ കഥയാമാസ വ്യധിതേതി ഭാവഃ ന്ന ൭

തന്നിവെദിതരാജന്ത്വജ്ഞിസ്താനസ്തംഭോഹ സന്ദരഃ ।

മനസാംഭോനിധീൻ സപ്താപ്യസ്മരത്തടിനിയുതാൻ ॥ ന്ന ൮

തന്നിവെദിതേതി॥ അമാനന്തരം തന്നിവെദിതരാജന്ത്വജ്ഞിസ്താനസ്തംഭഃ തയാ മീനാക്ഷ്യാ നിവെദിതോ വിജ്ഞാപിതഃ രാജന്ത്വാഃ അജ്ഞിസ്താനസ്തംഭഃ പ്രതിഖണ്ഡഃ യസ്യ സഃ സന്ദരഃ തടിനീയുതാൻ ഗംഗാദിനദീയുക്താൻ സപ്താംഭോനിധീൻ സമുദാനവി മനസാ സ്വാന്തേനാസ്മരൽ ആഗമനാത്മചിന്തയൽ ന്ന ൯

ആഗതാനാമമീഷാമാരവോ ഘോരൊഥ ശുശ്രൂവേ ।

ഘനാഘനാനാമാകാശ ഇവവാഷ്ണാപഗമേ ജനൈഃ ॥ ന്ന ൧൦

ആഗതാനാമിതി അഥ ആഗമ്യ യുഗമത്രേതി ഭഗവതാ സ്തരണാനന്തരമാഗതാനാം പ്രാപ്താനാമഭിഷാം സമുദാണാം ഖൈരൊദസ്സവ ആരവശ്ശബ്ദഃ ഉഷ്ണാപഗമെ ശ്രീഷ്ണാപായെ ആകാശംബരെ ആഗതാനാമിത്യനുഷംഗഃ ഖനാഖനാനാം മൈഖാനാം ഇവ മാനുജൈഃ ശുശ്രൂവെ അശ്രുതത ന്നവ

തതൊ ദദൃശിരെ വ്യാഗ്നി സപ്തധാ സപ്തസാഗരാഃ ।
നാനാവണ്ണാ മണിക്വതാ വിമാനാ ഇവ ഭാസപരാഃ ॥ ന്നവ

തത ഇതി തതഃ വ്യാഗ്നി സപ്തസാഗരാഃ നാനാവണ്ണാഃ അനൈകവണ്ണാഃ മണിക്വതാ രത്നക്വപ്താ ഭാസപരാഃ പ്രകാശമാനാ വിമാനാ ഇവ സപ്തധാ സപ്ത സംഖ്യാവതൈന പൃഥക് പൃഥഗൈവേതി യാവൽ ദദൃശിരെ ദൃഷ്ടാഃ മാനുജൈരിതി ശേഷഃ ന്നവ

ഏകത്ര നീലാഞ്ജയപ്രകാശ
ശ്യാന്വത്ര പീതാംബുദതുല്യശൊഭഃ ।
കപടിത്വിതാംഭോധരവാരകാന്തി
ബുഭുതരാമ് ഭൈതവിതതോഭ്രുദൈശഃ ॥ ന്നൻ

ഏകത്രേതി തൈസ്സമുദയൈഃ ചിതതൊ വ്യാപ്യഃ അഭ്രുദൈശഃ ആകാശതലം ഏകത്ര ഏകസ്ഥിൻ പ്രദേശേ നീലാഞ്ജയപ്രകാശഃ കാളാംബുദസമുദയസ്യ പ്രകാശ ഇവ പ്രകാശോ യസ്യ സ തമാവിധശ്ച അന്യത്രാപരത്ര പീതാംബുദതുല്യശൊഭഃ ചിശംഗവാരിദസമാനകാന്തിശ്ച കപചിൽ കത്രചിൽ സിതാംഭോധരവാരകാന്തിഃ പാണ്ഡരനീരദസമുദായശൊഭശ്ച ബുഭുതരാമത്യാനാം രൈജെ ന്നൻ

ഗിരീശനിദ്ദിഷ്ടസരസ്വതീ തെ
പെതുസ്തഥാവി പ്രവിഭക്തമാഗ്നാഃ ।
രജസ്തരാം ഡുഃസ്വഭമന്യശംഖ
ഗ്രാഹാദിയാദൊനികരണേ യുക്താഃ ॥ റൊ

ഗിരീശേതി തെ സമുദ്രാഃ ഗിരീശനിദ്ദിഷ്ടസരസി ഗിരീശേന നിദ്ദിഷ്ട പ്രദേശേതേ സരസി തടാകൈ പ്രവിഭക്തഭാഗാഃ പ്രവിഭക്താംശാസ്തനഃ പെതുഃ തഥാവി സരോവരന്തമാനതൈപവീതൃത്വം ഡുഃസ്വഭമന്യശംഖഗ്രാഹാദി യാദൊനികരണേ ഡുഃസ്വഭാ ജലവ്യാളാഃ മന്യോഃ മകരാദയഃ ശംഖാഃ കംബ വഃ ഗ്രാഹാഃ നക്രാഃ ആദയഃ യേഷാം താനി യാദാസി തൈസാം നികരണ ഗണേന യുക്താഃ അനധിതാഃ ഏവ രജഃ അധികം ശുശ്രൂഷിരെ ൧൦

സരോ വിരൈജെ പ്രവിഭക്തഭാഗൈ
രഭീഭിരൊദൊനിധിഭിന്നികാലം ।

സരോജബ്ബംദൈരിവ രക്തശൃംഗഭ്ര

സ്സുടൈവ്വിശാലം മണിക്യപൂജലം ॥

൭൧

സരയതി: വിശാലം വിസ്തൃതം മണിക്യപൂജലം. രത്നശിഖാഖചിതതീരം
സരഃ കന്തു പ്രവിഭക്തഭാഗൈരിത്യന്തം വിഭക്തരമീഭിരംഭോസിവിഭിസ്സാഗ
രൈ രക്തശൃംഗഭ്രരക്തവണ്ണൈസ്സുപതവണ്ണൈസ്സു സ്സുടൈവ്വികസരഭിസ്സു
രൊജബ്ബന്ദൈരിവ്വാജിഭിരിവ നികാമമധികം വിരരജ ൭൧

തതൊ വൃഷഭകേതനൊ ദിവിഷദാമധീശം ഹൃദാ

വൃഷാണമയമസ്മരത്വമലയദ്ധ്വജക്ഷാഭൃതം ।

സതാവദമനാ സമം സമധിരൂഢ്യ വെഗാദഗാ

ദിമാനമതിവെഗിനം ഗഗനവത്മനാ തത്സരഃ ॥ ൭൨

തത ഇതി: വൃഷഭകേതനൊ വൃഷദ്ധ്വജഃ അയം സുന്ദര ഇത്യർത്ഥഃ ഹൃദാ
മനസാ ദിവിഷദാം ദേവാനാമധീശം നാമം വൃഷാണമിത്രം സമലയദ്ധ്വജ
ക്ഷാഭൃതം മലയദ്ധ്വജരാജസഹിതമെവാസ്തരത് സ്മൃതവാൻ താവത്തദാനീമൈവ
സ ഇന്ദ്രഃ അമനാ മലയദ്ധ്വജൈന സമം അതിവേഗിനമതിവേഗവന്തഃ വിമാന
മധിരൂഢ്യ വെഗാജ്ജവൈന ഗഗനവത്മനാകാശമാഹ്ലുണ തൽ സപ്തസുഭദ്രാശ്ര
യം സരഃ അഗാൽ പ്രാപ ൭൨

തതൊ വിമാനാദവരൂഢ്യ നാകിനാ

മധീശ്വരസ്തേന മഹീഭൃതാ സമം ।

പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ ശിവം ശിവാനപിതം

സ്വപനാമ സംകീർത്ത്യ നനാമ ഭക്തിതഃ ॥ ൭൩

തത ഇതി: തതൊ നാകിനാം ദേവാനാമധീശപര ജ്ഞാ ഇത്യർത്ഥഃ തെ
ന മഹീഭൃതാ മലയദ്ധ്വജൈന സമം വിമാനാദവരൂഢ്യാവതീർത്വ ശിവാനപിതം
ഗിരിജാസമേതം ശിവം സുന്ദരം ഭക്തിതഃ പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ സ്വപനാമ സ്വാഭി
ധാനം സംകീർത്ത്യ ഇന്ദ്രോഽഹമിത്യുക്തവാ നനാമ നമശ്ചക്രൈ ൭൩

അഥ ഭൂശാ ഭഗവാൻ കരുണാർത്ഥാ

തമനുഗ്രഹ്യ സുരേശ്വരമഞ്ജസാ ।

സവിനയം മലയദ്ധ്വജഭൃത

നിജഗദൈ ജഗദൈകപതിശ്ശിവഃ ॥ ൭൪

അഥേതി: ജഗദൈകപതിശ്ച വരണൈകനാമഃ ഭഗവാൻ അദ്ധ്വഗുണപരി
പൂർണ്ണഃ ശിവസുന്ദരഃ തം സുരേശ്വരമിത്രം ചരണാർദ്ദ യാ കൃപാരസമസൃണയാ
ഭൂശാ നെത്രാഞ്ജനാനാഹ്ലാദാജസാ ശീശ്വമൈവ സവിനയം വിനയഹ്ലണന

സമിതം മലയദ്ധാജദൃതം മലയദ്ധാജരാജം അഥവാ ശ്വേതരൂപ വജ്രതപ
ന സമിനയമിതി। ക്രിയാവിശേഷണം നിജഗഭെ ഉവാച ൭൪

അയെദ്യ മലയദ്ധാജക്ഷിതിപതെ തവൈഷാ വധൂഃ
പയൊനിധിനിമജ്ജനാദൃതമതിജ്ജഗാഭാതമജാം ।
തയാഹമനുബൊധിതൊ ജലനിധീനിമാനാനയം
നിമജ്ജതു സഹാനയാ വിധിവദേഷ സമൃക് ഭവാൻ ॥

അയെതി॥ അയ മലയദ്ധാജക്ഷിതിപതെ മൈ രാജൻ തഥാ ഏഷാ വ
ധൂഃ ജായാ പയൊനിധിനിമജ്ജനാദൃതമതിസ്സതീ സമുദ്രാസ്താനെ ആദൃതാ കൃയാ
ഭരാ മതിമുച്ഛിച്ചുപ്രാസുമാഭൂതാ സതീ ആത്മജാം സുതാം ജഗാഭാവാച
സപാഭിപ്രായമിതിശേഷഃ തയാ തടാതകയാഹമനുബൊധിതൊ വിജ്ഞാപി
തസ്സൻ ഇമാൻ ജലനിധീൻ സാഗരാൻ ആനയം ആനീതവാനാസി ഭവാൻ ത
യാ പത്യാ സമം ഷഷ്ട സമുദ്രേഷു വിധിവൽ യഥാവൽ സംകല്പപൂർവ്വമിതി
യാവൽ സമൃക് സാധു സമൃക്തപം ച ഹസന്തേ ഹസ്തം ഹീനീതപാ ഹരിശല്യോ
ല്യച്ചാരണചൂർവ്കതപം നിമജ്ജതു സ്താസ്യതാം നാത്ര ശങ്കഹീയം മൂണ്ഡീകരണാ
ഭിവേഷതപം ക്ഷത്രിയസ്രീണാം ക്ഷാഭരണമാത്രമോപനസ്യ ഭൃതമരണൈ
വിധിതപാൽ ൭൫

ഇത്ഥമനിഗദ്യ ശിരീശശ്ലാപശൂരം പ്രഹർഷാ
ഭാശ്ലിഷ്യ ഗാഢമവലൊക്ത്യ തടാതകാനതാം
പിത്രെ കരുഷപ നമതിം ഖണ്ഡപുണ്യകന്ത്രേ
ഭദ്രേ തപചിത്ര്യഭിദധേ നിഖിലേശ്വരൊപി ॥ ൭൬

ഇത്ഥമിതി॥ നിഖിലേശ്വരഃ സമസ്തജഗന്നാഥഃ ശിരീശസ്തദരൊപി ഇത്ഥ
മനിഗദ്യ ഉക്തപാ പ്രഹർഷാൻമാ ശ്വേതരൂപ ഭാഷാപിതരം ഗാഢം ഉപമാലിംഗ്യ
താത്സാതകാമാംലൊക്ത്യ മൈ ഭദ്രേ കല്യാണി തപം ഖണ്ഡപുണ്യകന്ത്രേതിസ്യ
കൃതകാരിണേ പിത്രെ ജനകായ നമതിം നമസ്താരം കരുഷപ ഇത്യുഭിദധേ ഉ
വാച ൭൬

ഇതി വദതി മഹേശ്വരേ പ്രമോദ
പ്രവികസഭാനാപകജാ ക്ഷണൈന ।
സമിനയമുപശ്ച്യ പാണ്ഡ്യരാജം
പിതരമസൗ പ്രണനാമ സാരസാക്ഷീ ॥ ൭൭

ഇതീതി॥ ഇതി മഹേശ്വരേ സുന്ദരേ വദതി സതീ സാരസാക്ഷീ ജലജദ
ഭൂലാലനാസൗ തടാതകാ പ്രമോദപ്രവികസഭാനാപകജാധികമൊദൊൽപ
ല്യമുവാചമിദം സതീ ക്ഷണൈന രഘുപതി സമിനയം യഥാ തഥാ ഉപശ്ച്യ സ

മീപം ഗതാ പാണ്യരാജം പൂർവ്വം പാണ്യഭേശാധിപം വിതരം ജനകം പ്ര
ണനാമ നമശ്ശക്തേ ൭൭

സ്വയമഭിജ്ഞശിരോമണിരപ്യസൗ
സ്വപതിനാഭിരീതാ പിതൃവന്ദനം ।
അതനാതാസ്ത്വയധുഃ പതിഭവതാ
വിനയതീവ സതിവ്രതമുത്തമം ॥

൭൮

സ്വയമിതി പതിഭവതാ പതിരേവ ഭവതാ ഹൈവം യസ്യാസ്താ ത
മാസൗ സ്വയമഭിജ്ഞശിരോമണിഃ ജ്ഞാതൃജനശിഖാരത്നമപി സ്വപതിനാ
സ്വഭർത്മാഭിഹിതാ ഉക്താ സതീ ഉത്തമം ശ്രേഷ്ഠം സതീവ്രതം പാതിവ്രത്യം
അസ്ത്വധൃതിരയോഷിതൊ വിനയതീവ ശിക്ഷയന്തീവ പിതൃവന്ദനം
താതനമസ്താരമതാതാകരോൽ ൭൯

ചിത്രശിഖണ്ഡിജമുച്യമനീശപരൈഃ
പ്രൊക്തവിധിമ്ലയദ്ധപജഭൂപതിഃ ।
സപ്തസമുദ്രനിമജ്ജനമാതനൊ
ഭാപ്തജനൈന സമം ഗിരിശാജ്ഞയാ ॥

൮൦

ചിത്രശിഖണ്ഡിജൈതി മലയദ്ധപജഭൂപതിഃ ഗിരിശാജ്ഞയാ ചിത്രശിഖ
ണ്ഡിജമുച്യമനീശപരൈഃ ബുദ്ധസ്തിപ്രമുഖവാചംയമൈഃ പ്രൊക്തവിധിഃ ഉ
ച്യമാനസങ്കല്പാഭിവിധാനസ്തൻ തപ്തജനൈന ഭാഷാ മിതം ഹ്രസ്വസ്വ ഇ
തി ഭാരതൈക്തഃ പ്രഥമം തപ്തജനൊ ഭാഷാ സമുത്ഥാനാശ്ചലൃതപാൽ ഭാഷ
യാ സാക്ഷിത്യത്വഃ യഥാ ഇഷ്ടജനൈന ച സമമിത്യത്വഃ സപ്തസമുദ്രനിമജ്ജ
നം സപ്തസ്വപി സമുദ്രേഷു സ്നാനമാതനൊച്ചകാര ൮൧

സ്നാതൈതാത്മിത്യു നൃപതൈമ്ലയദ്ധപജസ്വ
ബ്രഹ്മം ബഭാവതിതരാം സ്വപരിഗ്രഹസ്വ ।
സാക്ഷാൽപിനാകിന ഇവാതൂതമംശുജാല
വ്യാപ്താഭൂദിഗ്ദ്ധലയമക്ഷവിരാജമാനം ॥

൮൨

സ്നാതൈതി സ്വപരിഗ്രഹസ്വ യഥാ സ്വപരിജന്യസ്നാതാ ഉത്ഥിത്യു
ജലാനിർഗ്ഗത്യ മലയദ്ധപജസ്വ നൃപതൈ ബ്രഹ്മതൂതമാശ്ചക്രമംശുജാലവ്യാ
പ്താഭൂദിഗ്ദ്ധലയം കാന്തിപൂരപൂരിതാംബരഭിജ്ജ്വലം അക്ഷവിരാജമാനം
അദോക്ഷാലംകൃതം സാക്ഷാൽ പ്രത്യക്ഷസ്വ പിനാകിനഃ ഈശ്വരസ്വ ബ്രഹ്മവിവാ
തിതരാം ബഭാവ ഭരജ ൮൩

സൊമംസൊമകലാഭിരാമകടം ഭക്ത്യാ പരിക്രൂതം
നതപാനൈകവിയൈസ്തവൈസ്സവിനയാസ്തപാ ചതൌ ദോഷതി
ലബ്ധപാശ്ഞാമമതൊ വിമാനമധിഷ്ഠാപനപിയമാനൌ സുരൈ
ശ്ലൈശ്ശവം ലോകമവാപതുഃ കൃത്യചാവാപൃത്തിശ്ചൂതം പദം ॥

സെമിമിതി! കൃത്യവേഷം രചിതസുകൃതൌ തൌ ദേവതീ കാഞ്ചനമാലാ
മലയലാലാവിതൃത്വം സൊമകലാഭിരാമകടം ഉന്മൂക
ലാരമണിയകീരീടം തം സുന്ദരം ഭക്ത്യാ ഭജനശ്രദ്ധയാ സമാഹർത്വ തൃതീയാ
പരിക്രൂത പ്രദക്ഷിണം കൃത്യാ നതപാ ച വിവിധൈഃ സുരൈഃ സമീനയം
യഥാ യഥാ സൂതപാമുതോസ്താൽ സാച്ഛിദിഭക്തിമസ്കുനി ആത്മഭാരം ലബ്ധപാ
വിമാനമധിഷ്ഠ സുരൈരനപീയമാനൌ അനുഗതൌ സന്ദരൌ ആദ്യത്തിശ്ച
നും പുനർജനനവഞ്ചിതം പദം സമാനദൃതം ശൈവം ശിവസംഖണ്ഡി ലോ
കം കൈലാസമവാപതുഃ പ്രാപതുഃ

പുര

യത്പാദപത്മപ്രഭവഃ പരാഗൊ
വെദൈരശൈശ്വരണിശം വിശൃഗ്ഃ ।
ആവൃത്തിശ്ചൂതം പരമം പദം യ
ന്നിനായ സൊമ-ന വിചിത്രമേതൽ ॥

പുര

യമിതി! യത്പാദപത്മപ്രഭവഃ യസ്യ പാരമഹിന്ദസംഖണ്ഡോത്ഥിതഃ പ
രാഗൊ ധൂളിരശൈശ്വരണിശൈശ്വരണിശം സദാ വിശൃഗഃ മഹിതവ്യഃ
സ സുന്ദര ആശ്ചര്യശാലിതൃത്വം ആവൃത്തിശ്ചൂതം ആവൃത്തിശ്ചൂതം പരമം
നനമരണാലോസഃ യത്ശൂതം അത ഏവ പരമം ഉൽഭാസം പരം സമാനം
നിനായ നയതി സു ഇതി യത് ഏതൽ ന വിചിത്രം നാശ്ചൂതം അപരിമേയ
മമിശ്ശൊ ഹരസ്യ ഏതന്നാശ്ചൂതമമവതൃശയഃ

പുര

സർവാമുപ്ലിം ശാസതാ സപ്രദോദം
പുത്രൈണൈഗ്രൈണാനപിതൊഽംഗാസമേതഃ ।
രൊലാസ്യൈ യസ്സഷിസംഭവൊ സ്ത്വപാസ്വീ
സൊപ്യാദിസ്താൻ സർവ്വദാ സുന്ദരശഃ ॥

പുര

സർവ്വമിതി! സർവാമുപ്ലിം ശാസതാ രക്ഷതാ പുത്രൈണ തന്നാപാപാത
ണാനപിതഃ അംബാസമേതഃ അംബികയാ യുക്തയാ സർവ്വന്നാസ്വീകരണ
യുക്തയാ യ യുഗലൈഃ ഹാലാപ്യ ഹാലാസ്യകൈഃകത്ര സ്ത്വപാസ്വീകരണ
സുന്ദരശഃ അസ്താൻ കാവ്യകൃൽകാരിതാശ്ചൈവ സർവ്വമിതി
അസ്താൻ രക്ഷതാമിതി പ്രാർത്ഥനായാ ചിദഃ

പുര

ശങ്കരസ്വരൂപമണ്യശങ്കരപാദാരവിന്ദജ്ജനോൽകഃ
സ്വാചാർത്ഥാഭ്യവപത്യാ കാവ്യമിദം രചയതി സ്വ മന്ദാപി ॥

ശങ്കരേതി ശങ്കരപാദാരവിന്ദജ്ജനോൽകഃ ശംഭുരണപങ്കജസൈവാനന്ദനഃ ശങ്കരസ്വരൂപമണ്യഃ തന്നാമാ കവിഃ മന്ദഃ ഏതാദേശകാവ്യവിധാനാസമത്ഥാചിത്യത്വമേ ആചാർത്ഥാഭ്യവപത്യാ ഗുരോരനുഗ്രഹേണ ഇദം കാവ്യം രചയതി സ്വ രചിതവാൻ ആചാർത്ഥാനുഗ്രഹേണ കിമസാദ്ധ്യമിതി ഭാഷ്യം പൂർ

ശ്രീമൽകൈരളമണ്ഡനായിതമഹാശ്രീകൈരളാഖ്യൈ പൂരവാധുലാനപയവാരിധീനൂരുദഭക്ത പ്രൊതൊമൃതാഖ്യഃ കവിഃ ।
തസ്യാച്ചിത്രശിഖണ്ഡിതൂല്പയിഷണാദപാചാമിവാധിശ്വരഃ
പ്രൊതൊതാവനിമണ്ഡലൈ പരശുരാമാഖ്യോ ജനി പ്രാജ്യധീഃ ॥

ശ്രീമദിതി ശ്രീമതൊഷ്ടശ്ചൈവസ്വനസ്വ കൈരളാഖ്യ കൈരളമണ്ഡനായിതമഖങ്കാരഭൂതം മഹൽ വിസ്തൃതം ശ്ലാഘ്യഞ്ചൈത്യത്വമേ ശ്രീകൈരള ഇത്യാഖ്യാ നാമ ച യസ്യ തസ്മിൻ പൂരൈ പത്തനൈ വാധുലാനപയവാരിധീനൂഃ വാധുലവംശജലയൈരിന്ദുത്വര ഇവ സമിതഃ പ്രാതഃ സർവത്ര പ്രസിദ്ധഃ അമൃതാഖ്യഃ അമൃത ഇത്യനൈന ഏകദേശേന നാമസർവ്വസാഗ്രഹണം ഭീമൊ ഭീമസൈന ഇതിവൽ അമൃതഘടൈശ്ചര ഇത്യാഖ്യാ നാമ യസ്യ സ തഥാ കവിഃ കവയിതാ ഉദഭക്ത ഉൽപന്നഃ ആസ്വ ചിത്രശിഖണ്ഡിതൂല്പയിഷണാൽ അംഗീരസൂല്പജ്ജലഃ തസ്യാഭ്യമൃതഘടൈശ്ചരാഭിത്യത്വമേ വാചാമധീശ്വരഃ ജീവ ഇവാവനിമണ്ഡലൈ ഭൂതലൈ പ്രഖ്യാതഃ പ്രസിദ്ധഃ പ്രാജ്യധീരധികമധാവാൻ പരശുരാമാഖ്യഃ പരശുരാമാഭിധഃ അജനി ജാതൊഭക്തഃ പൂർ

ശങ്കരഗാഥാകഥനൈ യൊസൌ പ്യാസോ യഥാദൃതപ്രജ്ഞഃ
തദൃതൈതവസദന്തസ്താപഹരഃ കൊവി വർത്തനൈ കിംവാ ॥

ശങ്കരേതി യൊസൌ യ ഏഷഃ ശങ്കരഗാഥാകഥനൈ ശിവകഥാവണ്ണനൈ വ്യാസോ യഥാ സത്യവതിസുരരിവാദതപ്രജ്ഞഃ ആദൃതാ ആദരവതി പ്രജ്ഞാ യസ്യ സ തഥാഭൂതഃ തദൃതൈ തം പരശുരാമനാമാനം ഗുരും വിനാ അന്തൈവസദന്തസ്താപഹരഃ ശിഷ്യജനമനസ്സന്താപശാന്തികാംഗീ കൊവി കശ്ചനാപി വർത്തനൈ കിം അസ്തി കിം നാസ്ത്യേവൈത്യത്വമേ സ ഏവാനുഗ്രഹമാത്രേണ ശിഷ്യജനമാനസസന്തോഷകര ഇതി ഗുരപ്രശസ്തിഃ കൃതാ പൂന

തസ്യാനുഗ്രഹമാത്രേണ ഗുരോർമന്ദോപ്യാഹം ക്ഷണാൽ
കവിതാമഗമം സർവ്വസംപ്രോവത്സംഘലാളിതാം ॥ പൂര

തസ്യേതി തസ്യ ഗുരോരനുഗ്രഹമാത്രേണ പ്രസാദേനൈവ മന്ദാപി ഏതാദേശകാവ്യരചനാനിമുഖണാചി അഥം ക്ഷണാൽ യദാനുഗ്രഹപ്രാപ്തിഃ

തൽക്ഷണമവൈത്യത്വം സർവ്വംഖ്യാവൽസംഘലാളിതാം നിഖിലവണ്ഡിത
മണ്ഡലീലാഘിതാം കവിതാം കവിതപം അഗമം പ്രാപുസ്സമഭവം വൗ

തസ്യ തനയോമൃതഘടേശ്വരശർമ്മാസ്മൈ
നിസ്തുലമതിർനിഖിലവൈദേശാസ്മജ്ഞഃ ।
തസ്യ സുമതൈർമുരവരസ്യ ചാദേശാൽ
കാവ്യമിദമദ്വൈകൃതവാനന്ദം നൂനം ॥

വുവു

തസ്യേതി: സുമതഃ ശൈലോ മയിർബുദ്ധിർസ്യ തസ്യ ഗുരുവരസ്യ ഗുരു
ണാമപി വരോ ഗുരുവരഃ തസ്യ തനയഃ പുത്രഃ ആസ്മൈ ജ്ഞാനീം വർത്തതേ
സ കീദശഃ നിസ്തുലമതിഃ നിസ്തുലാസമാനാ മതിഃ ബുദ്ധിർസ്യ സ തഥാ കിഞ്ച
നിഖിലവൈദേശാസ്മജ്ഞഃ നിഖിലാൻ വൈദാൻ ശാസ്ത്രാണി ച ജാനാതീതി
നിഖിലവൈദേശാസ്മജ്ഞഃ തസ്യ ചാദേശാൽ ചകാരാൽ ഗുവാദേശശാപി പ്രകാ
ശ്യതേ അദ്വൈദാനീം ഇദം കാവ്യം അഹം കൃതവാൻ അരചയം നൂനമിതി
നിശ്ചയേ ഗുരുണാം ഗുരുപുത്രാണാഞ്ച മഹതാം നിയോഗനിർവ്വഹണാത്മ
മൈവ കാവ്യമിദമരചയം നതൈഷാത്മാത്മാഭിതി ഭാവഃ

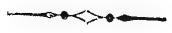
വുവു

ശ്രീരംഗനാഥതനയോനന്തനാരായണാഭിധഃ ।
വ്യാഖ്യാമിമാമരചയൽ പ്രഖ്യാതാത്മപ്രകാശികാം ॥

ഇതി ശ്രീധാമുലകലതിലകസ്യ കവികലകമുദബാസവസ്യ വണ്ണനീയമാഹാര്യ
വതൊ ദേശികപദകൾശയോശ്രയാവാപുനിഖിലസമ്പദ്യജ്ഞര

സുബ്രഹ്മണ്യശർമ്മണഃ കൃതൗ തടാതകാപരിണയേ
അഷ്ടമസ്തോത്രപ്രകാശികേയം സമാപ്തം ।
നമഃ പരശുരാമാനന്തനാരാ
യണശൈലാഭീശ്വര
ശർമ്മഭ്യാസ്തൽ
ഗുരുഭ്യാനമഃ
ഓം തൽ സത്.

ശുഭം ഭൂയാൽ
അഷ്ടമസ്തോത്രം സമാപ്തം

ശുദ്ധ പത്രം.

പ്രഥമസ്തോത്രം.

പുസ്തകം.	പാട്ടി.	അവതരം.	സുഖതരം.
5	29	അഖ	അഥ
6	22	വീചിനാ	വീചിനാ
7	8	തവ	തവ
9	21	വിനമി	വിനമി
11	33	വദന്ത	വദന്ത
12	30	ഇതഃ	അതഃ
13	7	സ്ഥമി	സ്ഥമി
15	9	പുരസ്സ	പുരസ്സ
"	25	മത്സ്യഃ	മത്സ്യഃ
17	4	കൃതാംഗം	കൃതാംഗം
"	16	ശ്ലാഘനീയ	ശ്ലാഘനീയ
"	19	ണിവ	ണിവ
18	24	അഭിഷേ	അഭിഷേ
"	26	പഥം	പഥം
19	4	ഷകതന	ഷകതന
"	14	ഗജാ	ഗജാ
"	24	മിഹ്വരീ	മിഹ്വരീ
19	32	മകരരാജ	മകരരാജ
20	6	ധീരസ്യാ	ധീരസ്യാ
"	7	സ്തിഷ്ഠാ	സ്തിഷ്ഠാ
"	8	വയ	വയ
"	26	വന്തി	വന്തി
21	12	നഗ്രഹാജ	നഗ്രഹാജ
"	27	ശുക്ത	ശുക്ത
23	18	ഇന്ദ്ര	ഇന്ദ്ര
"	22	കുല	കുല
24	12	പദാഭയ	പദാഭയ
"	30	ഭൂത	ഭൂത
25	13	വിശേഷണം വാ സ്വ	വിശേഷണം സ്വ
"	15	ഭരി	ഭരി

പുരുഷം.	പത്നി.	അഞ്ചാം.	സുഞ്ചാം.
26	9	ശാപജയാരാ	ശാപജവസ്ത്രയാരാ

ഭിതീയസ്തോത്രം

27	7	പന്ധിനൊ	പന്ധിനൊ
28	19	മദാസകൊ	മദാസകു
29	22	ശ്രീതശ	ശ്രീതാശ
30	23	സ്വവൃക്ത	സ്വവൃക്ത
31	32	യെന്നെഷ്ട	യെന്നെഷ്ടം
32	26	കുന്ദിതീയരഃ	കുന്ദിതീയരഃ
33	2	വക്ത്ര	വക്ത്ര
34	5	മിതീയ	മിതീയ
35	29	അസ്ത്രതി	അസ്ത്രതി
36	3	തുല	തുല
37	5	കാർഷ്വ	കാർഷ്വ
38	1	മഹി	മഹി
39	20	സ്ത്രീ	സ്ത്രീ
40	27	ലിംഗക	ലിംഗക
41	3	കലാപസം	കലാപസം
42	3	തുണ	തുണ
43	25	പ്രസൂതിഃ	പ്രസൂതിഃ
44	30	രാജാ	രാജാ
45	20	ഭിതീയ	ഭിതീയ
46	8	നന്നൊ	നന്നൊ
47	11	തുഷ്ട	തുഷ്ട
48	17	സ്വാഭാ	സ്വാഭാ
49	28	പുഷ്പ	പുഷ്പ
50	16	ഖ്യാത	ഖ്യാത
51	25	നിരോധ	നിരോധ
52	20	സ്വരജ്ഞാ	സ്വരജ്ഞാ
53	25	തർ	തർ
54	30	മനല	മനല
55	30	കൗശിക	കൗശിക
56	33	ഭൈരവ	ഭൈരവ
57	33	വിക്സിപ്ത	വിക്സിപ്ത

പുഷ്പം.	പക്കി.	അവലം.	സുഖലം.
55	24	വഷകാ	വാഷികാ
57	15	ഭിന്ദൂവ	ഭിന്ദീത
59	33	മകു	മകം
60	15	സവിഷാഭ	വിഷാഭ
62	12	ദ്വൈ	ദ്വൈ
63	26	വെശ്വര	വെശ്വര
64	25	ഹാര	ഹാര
"	32	യെന	യെന

തൃതീയസ്തവം

68	12	കൊസലി	കൊസല
"	17	"	"
69	18	നാത	നാത
73	13	ഇന്ദു	ഇന്ദു
74	33	ണിവി	ണിവി
75	8	ശ്രോണി	ശ്രോണി
"	9	ച	ച ശ്രോണി കടിവയോൽ ഭാഗ്
			ഗോ യന്ത്യാസ്തവ
76	32	വാഷഭ	വാഷഭ
79	9	അതിശ	അതിശ
83	24	നനന്ദ	ന നനന്ദ
87	8	സ്വാഭാവാദ	സ്വാഭാ ഇവഭാ
"	22	പരിതൊ	പരിതൊ
"	32	മന്യ	മന്യ
88	19	നന്ദാലയ	നന്ദാലയ
"	23	ശ്രീ ശ്രീ	ശ്രീ:ശ്രീ
89	13	നന്തി	നന്തി
90	18	പുവന	പുവ
"	32	ഗുഹ	ഗുഹ
92	3	വഷി	വഷി
"	19	തിജ്ഞാ	തിജ്ഞായാ
94	4	ഭൂവി	ഭൂവി
95	21	ഷിർഗ	ഷിർഗ
96	14	ഗുഹ	ഗുഹ
"	18	ജാനലംബി	ജാനലംബി
97	1	മയാ	മയാ

പുഷ്പം.	പട്ടി.	അമ്മയം.	സുബദ്ധം.
98	22	തന്യാ	തന്യാ
99	19	കെന	കെന
100	12	ഭിധാ	ഭിധാ
102	23	മോയ്	മോയ്
„	31	ബാഹ്	ബാഹ്
103	13	ജാനാ	ജാനാ
„	15	ജിതി	ജിതി
104	16	ഗിതെ ത	ഗിതെ ത
„	17	സുബദ്ധ	സുബദ്ധ
„	26	യെഷാ	യെഷാ
105	3	പുലി	പുലി

ചതുർത്ഥസ്തംഭം

107	23	കാമ	കാമ
109	7	ഭൃഷ്ട	ഭൃഷ്ട
112	10	പയസ്വ	പയസ്വ
„	21	പൃഥ്വി	പൃഥ്വി
113	22	മൃഗം	മൃഗം
114	4	വണ്ണാ	വണ്ണാ
„	12	നൊക്ക	നൊക്ക
„	30	„	„
115	3	„	„
„	7	കരാ	കാരിതാ
„	34	കിഞ്ചൽ	കിഞ്ചൽ
116	9	താപി	താ അപി
„	18	തദാനീം	തദാനീം
„	23	ഭരിന	ഭരിന
117	17	സ്തര	സ്തര
118	13	സവൃത	സവൃത
„	15	ഗേഹ	ഗേഹ
„	16	പരിവൃത	പരിവൃത
125	20	സന്നമ	സന്നമ
„	30	ശീലമെഷാ	ശീലം യെഷാ
128	17	അക്ഷാണാ	അക്ഷാണാമിത്രിയാണാം
„	31	വിദ	വിദ
129	4	വിചുണ	വിചുണ

പുഷ്പം.	പട്ടിക.	അവലം.	സുഖലം.
„	10	ശയ്യ	ശുദ്ധ
130	12	പതിരസൗ	പതിരസൗ
I33	17	സൈവവാഹ	സൈവവാഹ
I36	I	തൈവ	തൈവ
I37	6	തന്തീ	തന്തീം
I40	9	നപിതാ	നപിതാം
I4I	I2	തീരത്ഥന	തീരത്ഥന
പഞ്ചമസ്തംഭം			
I46	I5	ഭദ്രതീ	ഭദ്രതീ
I47	I6	യഥാ	യഥാ
I48	I	ഉപയാ	ഉപയാ
I5I	IO	ജ്ഞിരി	ജ്ഞിരി
„	I8	സ്രവസ്വ	സ്രവസ്വ
I53	8	നിഷ്ഠാ	നിഷ്ഠാ
I56	24	ഭനാം	ഭനാം
„	25	മജാഗ	മജാഗ
I66	23	യാമ	യാമ
I67	22	സുത	സുത
I7I	33	മന്ത്രി	മന്ത്രി
ഷഷ്ഠസ്തംഭം			
I74	2	വിഷ്ണു	വിഷ്ണു
„	25	അധിരീ	അധിരീ
I8I	6	താൻ	താൻ
„	27	വിചസിതാം	വിചസിതാം
I82	23	ഹർഷം	ഹർഷം
I85	2	ഹസ്തകരാഗ്രാഭാം	ഹസ്തകരാഗ്രാഭാം
„	24	തദാസി	തദാസി
I86	I8	രത്നൈ	രത്നൈ
„	„	യോ വാ	യോ വാ
I92	24	ലക്ഷാ	ലക്ഷാ
I93	2	സരസ്വതീ	സരസ്വതീ
„	22	കുലൈ	കുലൈ
I96	28	തൃതാം	തൃതാം
„	29	വിതായാ	വിതായാ
I98	I8	ജനൈഷ്ഠനാ	ജനൈഷ്ഠനാ
20I	II	ന്യായതീ	ന്യായതീ
„	24	ഷഷ്ഠസ്തം	ഷഷ്ഠസ്തം

ന്യ'

ശുദ്ധപത്രം.

പാഠം.	പാട്ടി.	അദ്ധ്യായം.	സംഖ്യ.
			സംഖ്യ.
203	18	വിരാട്	വിരാട്
" 4	20	സീത	സീത
206	5	സമുദാനന്ദ	സമുദാനന്ദ
"	19	സമുദാനന്ദ	സമുദാനന്ദ
207	14	ജലമലയം	ജലമലയം
208	12	നന്ദി	നന്ദി
"	17	മാതൃം	മാതൃം
210	22	ഭംഗവത്സ	ഭംഗവത്സ
213	9	ഭംഗവത്സ	ഭംഗവത്സ
215	2	ഭംഗവത്സ	ഭംഗവത്സ
216	5	ഭംഗവത്സ	ഭംഗവത്സ
"	24	ഭംഗവത്സ	ഭംഗവത്സ
"	13	ഗജം	ഗജം
"	17	മിഷ്ട	മിഷ്ട
221	15	മിഷ്ട	മിഷ്ട
"	10	പന്ത	പന്ത
223	20	സംസാരം	സംസാരം
" 4	20	ഭംഗവത്സ	ഭംഗവത്സ
225	15	കാത്	കാത്
"	17	മനുഷ്യം	മനുഷ്യം
"	21	നരകം	നരകം
229	28	സംഖ്യ	സംഖ്യ
230	6	അന്ത	അന്ത
236	21	അന്ത	അന്ത
241	7	നാനാ	നാനാ
"	16	നീലം	നീലം
"	27	ഗ്രഹം	ഗ്രഹം
"	29	തെരു	തെരു
242	4	കര	കര
"	"	മിത്രം	മിത്രം
"	9	അന്ത	അന്ത
"	18	മധ്യം	മധ്യം
"	20	മിഥ്യ	മിഥ്യ
241	28	പുരിതം	പുരിതം
228	11	ഭംഗവത്സ	ഭംഗവത്സ

